

Bundel - Raadsvergadering van 16 december 2025

- 0 Zeepkist van 19.00 tot 19.15 uur
Geen aanmeldingen
- 1 19.30 uur: Opening vergadering
De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom. Belangstellenden zijn van harte welkom de vergadering bij te wonen
- 2 HAMERSTUK Ingekomen stukken
Concrete vragen over de stukken dienen voorafgaand aan de raadsvergadering via e-mail te worden ingediend bij de griffier.
Besloten wordt over de wijze van afdoening van de stukken als hamerstuk, op voorstel agendacommissie.
lijst ingekomen stukken 15-12-2025
- 3 Vaststellen agenda
Aan de agenda kunnen nog onderwerpen worden toegevoegd of van de agenda worden afgevoerd. De raad beslist op voorstel van de voorzitter bij aanvang van de vergadering, of en op welk moment in de vergadering, een motie "vreemd aan de orde van de dag" wordt behandeld.
- 4 HAMERSTUK Vaststellen notulen voorgaande raadsvergaderingen
Concrete tekstwijzigingen voor het verslag dienen voorafgaand aan de raadsvergadering via e-mail te worden ingediend bij de griffier.
Betreffen hier verslagen de raadsvergaderingen van 11 en 27 november 2025.
20251111 verslag raadsvergadering begroting
20251127 verslag raadsvergadering
- 5 Vragenuurtje raadsleden, informatie vanuit college
Aanmeldingen voor dit vragenuurtje en mededelingen vanuit het college dienen tijdig, uiterlijk de dinsdag 09.00 uur voorafgaande aan de vergadering, bij de raadsgriffie te zijn ingediend.
Het vragenuurtje is bedoeld voor raadsleden om kort en bondig vragen te stellen over onderwerpen, die niet op de agenda zijn geplaatst en waarover de raadsleden graag nader willen worden geïnformeerd.
Voor het college bestaat de mogelijkheid actuele informatie te delen met de raad.
- 6 HAMERSTUKKEN
Besprekstukken en hamerstukken
Aan het begin van een raadsvergadering stelt de raad de agenda vast. Er zijn hamerstukken en besprekstukken. Een besprekstuk is een voorstel waarover in de raadsvergadering gediscussieerd wordt. Over hamerstukken wordt niet meer gediscussieerd. Een voorstel wordt een hamerstuk als er binnen de parallelsessie hierover een unaniem positief advies gegeven wordt aan de raad.
- 6.a HAMERSTUK Rekenkameronderzoek doorstroming woningvoorraad
Uitkomst van B&A d.d. 4 december 2025: De voorzitter concludeert dat het voorstel unaniem als hamerstuk wordt geagendeerd.
2025-800933 Rvs - Rekenkameronderzoek doorstroming woningvoorraad
800933 Bestuurlijke reactie college - Rekenkameronderzoek doorstroming woningvoorraad
800933 Nawoord rekenkamer op bestuurlijk wederhoor - Onderzoek doorstroming-20251127
800933 Doorstroming-bestuurlijke nota-20251010-def
800933 Stec Groep 24.143 DEF Rekenkameronderzoek
Gorinchemonderzoeksresultaten-def
- 6.b HAMERSTUK Belasting- en heffingsverordeningen 2026
Schriftelijke vragenronde tot 3 december. De vragen en antwoorden zijn toegevoegd.
2025-1003129 Rvs Belasting- en heffingsverordeningen 2026
Beantwoording schriftelijke vragen rv Belasting- en heffingsverordeningen 2026 (16-12-2025)
Kostenbesluit naheffingsaanslag parkeerbelasting 2026
Parkeerverordening 2021 4e wijziging
Verordening afvalstoffenheffing 2026
Verordening BIZ 2023 1e wijziging
Verordening leges 2026

Verordening Lijkbezorgingsrechten 2026

Verordening marktgelden 2026

Verordening precariobelasting 2026

Verordening rioolbelasting 2026

Verordening toeristenbelasting 2026

Verordening OZB 2026

Verordening RZB 2026

7 **BESPREEKSTUKKEN**

7.a **BESPREEKSTUK Cultuurhuis de Nieuwe Doelen**

Uitkomst van B&A d.d. 4 december 2025: Er is veel informatie uitgewisseld. Vanwege de aangekondigde motie en een amendement wordt het raadsvoorstel als bespreekstuk geagendeerd.

1002307 Rvs Programma van eisen en governance Cultuurhuis De Nieuwe Doelen

1002307 Exploitatiebegroting Cultuurhuis De Nieuwe Doelen

1002307 Bijlage 1 consultatietraject

1002307 Bijlage 2 - Gebruiks Programma van Eisen Cultuurhuis

1002307 bijlage 3 Governance Cultuurhuis

2024-944629 Rvs Variantenstudie toekomstperspectie De Nieuwe Doelen

Bijlage 1 tm 7 bij Raadsvoorstel besluitvorming Cultuurhuis de Nieuwe Doelen

20251215 Beantwoording technische vragen CDA Cultuurbudget Geldstroom Bibliotheek

A02 20241107 Amendement CDA (2024) - De kracht van cultuur gebundeld in het cultuurfonds, als bijlage geplaatst ivm beantwoording technische vragen

M01 Motie D66 e.a. Sluitende exploitatie voor een kansrijke start van het cultuurhuis

M02 Motie D66 e.a. Reality check cultuurhuis

M03 Motie DG Open coulissen eerlijk speelveld

7.b **BESPREEKSTUK Actualisatie Subsidieverordening**

Uitkomst van B&A d.d. 4 december 2025: bespreekstuk in verband met aangekondigd amendement.

1000137 Rvs Beleidskader subsidies gemeente Gorinchem vanaf 2026 en Alg

Beantwoording aanvullende vragen over Actualisatie subsidiebeleid

1000137 Algemene subsidieverordening gemeente Gorinchem 2026

1000137 Beleidskader subsidies vanaf 2026

1000137 Was-wordt-lijst ASV Gorinchem 2020-2026 Volledig

A01 Amendement CDA e.a. Verhogen verantwoording en verantwoordelijkheid

A02 Amendement SP - Publieke verantwoording voor publiek geld

8 **VAST AGENDAPUNT begrotingswijzigingen**

8.a **HAMERSTUK Overzicht begrotingswijzigingen december 2025**

1007188 Rvs Maandwijziging raad 16 december 2025

1007188 Bijlage 1 Maandwijziging raad 16 december 2025

9 **Eventuele moties vreemd aan de orde van de dag**

Motie

Een motie is een uitspraak van de raad over een onderwerp dat op de agenda staat. Vaak roepen moties het college van burgemeester en wethouders op om iets te doen. Een motie kan ook afkeuring over iets uitspreken: dat doet de raad met een motie van treurnis, afkeuring of wantrouwen. Een aangenomen motie is niet bindend: het college kan de motie naast zich neerleggen, maar moet dat dan wel uitleggen.

Als de motie gaat over een onderwerp dat niet op de agenda van de raad staat, dan heet het een motie vreemd aan de orde van de dag. Meestal gaat het dan om een actueel onderwerp. De vergadering moet bij de agendering instemmen met agendering van een dergelijke motie.

10 **Afsluiting**

Na de vergadering worden het audioverslag en de notulen op de site geplaatst

Overzicht ingekomen stukken

In navolging van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) publiceert de raadsgriffie vanaf 2025 de ingekomen stukken geanonimiseerd.

	Onderwerp	Afzender	Advies afdoening
04-12-2025	Nieuwsbrief over de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid van 27 november 2025	Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Edwin Numan	Ter kennisname
04-12-2025	Agenda en stukken voor de openbare vergadering van het algemeen bestuur van Avres op 11-12-2025	Avres	Ter kennisname
03-12-2025	1006165 Verzoek medewerking ophalen ervaringen gemeenteraad over invloed op GR DG&J	Dienst Gezondheid & Jeugd ZHZ	Ter afhandeling college
02-12-2025	1006339 NKC Ruimte voor de camper 2025	NKC	Ter kennisname
27-11-2025	1005440 Meer buurtbussen in Gorinchem	Jan Poppelier	Ter kennisname
26-11-2025	1005295 Beleidsnotitie Wespenstichting - Verantwoord omgaan met de Aziatische hoornaar	Wespenstichting	Ter kennisname
24-11-2025	1004617 Informatie voor raadsleden n.a.v. IO 13 november jl. Cultuurbeleid en Cultuurhuis	Peeriscoop	Ter kennisname
20-11-2025	1005291 Check de positie van jouw gemeente in de 'ranglijst Toiletvriendelijkste gemeente 2025'!	MDL Fonds	Ter kennisname

18-11-2025	1003865 Reactiebrief zienswijze Gorinchem zomernota Avres 2025	Avres	Ter kennisname
18-11-2025	1001767 1001767 Re herhaal verkeersborden 30 kmh voor HET EIND hard rijden en geluidoverlast	Inwoner Gorinchem	Ter kennisname
18-11-2025	1003452 Onderhoud wegen buiten de bebouwde kom	Inwoner Gorinchem	Ter kennisname
18-11-2025	Overzicht van stukken die voor de gemeenteraad ter inzage liggen (niet geheim) november 2025	Griffier	Ter afhandeling raad
18-11-2025	Overzicht ter inzage gelegde stukken (geheim) november 2025	Griffier	Ter afhandeling raad
18-11-2025	20251113 Afhandelverzoeken en statusupdates toezeggingen november 2025	College van burgemeester en wethouders Gorinchem	Ter afhandeling raad
18-11-2025	20251113 Afhandelverzoeken en statusupdates moties november 2025	College van burgemeester en wethouders Gorinchem	Ter afhandeling raad
11-11-2025	800132 Gezamenlijk statement PRT 30-10-2025	Provincie Zuid-Holland	Ter kennisname
06-11-2025	1001991 Vaststelling zienswijze eerste burap 2025 GR DG&J	Dienst Gezondheid & Jeugd ZHZ	Ter kennisname

NOTULEN RAADSVERGADERING
11 november 2025

Voorzitter: mevrouw R.W.J. Melissant-Briene, burgemeester
Griffier: de heer H. Sepers

Leden:
Stadsbelang: de heer D.R.E. van Gammeren
de heer J. Klein (fractievoorzitter)
mevrouw G. Metz
de heer J. Roeland
de heer D. van Veen

Democraten Gorinchem: de heer A. Boutachkourt
mevrouw L.P.W. Pellikaan
de heer P. Schefferlie (fractievoorzitter)
de heer C. van Willigen

PvdA: mevrouw P. de Groot (fractievoorzitter)
de heer A. Koçak
de heer M.A. Hachhouch

VVD: de heer N. van Santen (fractievoorzitter)
mevrouw M. Veldheer-Vink
mevrouw T. van 't Westende-Bijl

ChristenUnie/SGP: de heer A. Krol
de heer M. de Pagter (fractievoorzitter)

Gorcum Actief: de heer B.C.S. Bahlmann
mevrouw E.W.H. Hamann (fractievoorzitter)

Democraten 66: mevrouw W. Alba-Heijdenrijk
de heer I. Tekir (fractievoorzitter)

CDA: de heer J.P. van der Geest (fractievoorzitter)
mevrouw J. van Oversteeg

SP: de heer P. van Andel
de heer A.C. van Houwelingen (fractievoorzitter)

Wethouders: de heer M. de Boer
mevrouw E.L. Dansen
mevrouw A. Mager
mevrouw M.J. Molengraaf
de heer F. Polatli

Gemeentesecretaris: mevrouw H. Kromkamp

Agenda:	Pagina:
1. Opening	2
2. Ingekomen stukken	2
3. Vaststellen agenda	2
4. Algemene beschouwingen van de fracties:	
• Stadsbelang	3
• Democraten Gorinchem	5
• PvdA	9
• VVD	11
• ChristenUnie/SGP	14
• Gorcum Actief	16
• D66	18
• CDA	21
• SP	23
5. Maaltijd	
6. Beantwoording door het college :	
• Wethouder Molengraaf	25
• Wethouder Polatli	38
• Wethouder Mager	48
• Wethouder De Boer	53
• Wethouder Dansen	55
• Portefeuillehouder Melissant	58
7. Schorsing	
8. Tweede termijn fracties:	
• Stadsbelang	60
• Democraten Gorinchem	62
• PvdA	64
• VVD	65
• ChristenUnie/SGP	66
• Gorcum Actief	68
• D66	71
• CDA	72
• SP	73
9. Schorsing	
10. Tweede termijn college:	
• Wethouder Molengraaf	75
• Wethouder Polatli	76
• Wethouder Mager	76
• Wethouder Dansen	77
• Portefeuillehouder Melissant	78
11. Afronding en besluitvorming	79
12. Begrotingswijzigingen	84
13. Sluiting	84

1. Opening

De **voorzitter**: Dames en heren, leden van de raad, wij zijn iets later begonnen vanwege technische redenen. Ik hoop dat het nu allemaal goed gaat. Uiteraard ook welkom aan al diegenen op de

publieke tribune inclusief het college van B&W en ook een hartelijk welkom aan al diegenen die thuis meekijken. Of in de loop van de tijd inschakelen want er zijn natuurlijk ook heel veel mensen die nog niet thuis zijn omdat zij moeten werken of naar school moeten. Wij beginnen de vergadering op een ander tijdstip dan normaal omdat wij de zogenaamde begrotingsraad hebben. Dat is over het algemeen een vrij lange zit, maar wij gaan er vast een mooie bijeenkomst met elkaar van maken. Wij hebben een aantal spelregels met elkaar afgesproken, ik zal dat hier en daar nog wel even herhalen, maar ik ga ervan uit dat iedereen zich daar een beetje aan houdt. Als iedereen een paar minuten extra pakt maal 9 fracties dan zitten wij zo aan een klein uurtje en dat is natuurlijk niet de bedoeling. Inmiddels is één raadslid iets later, mevrouw Alba-Heijdenrijk, verder is iedereen aanwezig. Fijn!

De algemene beschouwingen, moties en amendementen worden zodra deze zijn uitgesproken aan iBabs toegevoegd door de adjunct-griffier. Voor zover dat nog niet gebeurd is, graag aan hem toezenden.

2. Ingekomen stukken

De **voorzitter**: Wij gaan verder met het hamerstuk ingekomen stukken. Er zijn alleen ingekomen stukken met betrekking tot technische vragen en de beantwoording daarvan. Ik denk dat wij dat zo als hamerstuk af kunnen doen. Dat is het geval, aldus besloten.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt besloten conform de door de agendacommissie voorgestelde wijze van afdoening.

3. Vaststellen agenda

De **voorzitter**: Wij zijn nu bij het vaststellen van de agenda. Ik verwijs u graag naar de raadsmemo begroting 2026 en de afspraken die daarin zijn gemaakt. Zijn er verder nog opmerkingen bij dit punt anders gaan wij de agenda afhandelen zoals u die in iBabs vindt. Dat is niet het geval en daarmee is de agenda vastgesteld.

4. Algemene beschouwingen van de fracties

De **voorzitter**: Wij gaan verder met de algemene beschouwingen van de fracties. Tijdens de algemene beschouwingen geven fracties hun visie op de begroting. Fracties kunnen moties of amendementen indienen en die worden zodra zij zijn uitgesproken en ontvangen door de griffie geplaatst bij het betreffende agendapunt. In de eerste termijn geldt een spreektijd van maximaal 8 minuten per fractie, exclusief interrupties. Er is ook door de agenda voorgesteld (en daar hebben wij verder geen reactie op gehad) om maximaal 2 interrupties per fractie in de eerste termijn toe te staan. Dus in de eerste termijn maximaal 2 interrupties per fractie.

Goed, wij gaan beginnen met de algemene beschouwingen. Dat doen wij op volgorde van de verkiezingsuitslag 2022. Ik verzoek de heer Klein van Stadsbelang om naar voren te komen.

De heer **Klein** spreekt zijn algemene beschouwingen uit als volgt: Bedankt voorzitter, ik had het memo niet goed gelezen, maar het is goed dat iedereen weet, ik ben natuurlijk de eerste spreker, dat niet iedereen zijn interrupties bij mij gebruikt. Allereerst voorzitter, onze waardering voor deze begroting. Het is vooral een realistische begroting in onze optiek, misschien niet ongekend veel nieuw beleid maar een begroting waar wordt gekozen voor continuïteit en de verdere uitvoering. Die uitvoering is minstens zo belangrijk als het maken van nieuwe plannen, al dan niet belangrijker. De financiële basis van onze stad blijft in grote lijnen op orde en dat verdient een compliment aan het college en natuurlijk ook aan de organisatie. Maar als Stadsbelang willen wij waken voor kleine lijnen. De grote lijnen zijn geborgd, maar de kleine lijnen zijn ook belangrijk, want die kunnen in dit soort

situaties mogelijk druk komen te staan. De lijnen die Gorinchem juist sterker en socialer maken en daarom willen wij vandaag een paar accenten toevoegen. Beginnend met bereikbaarheid. Bereikbaarheid is voor iedereen belangrijk en dat blijft dus ook voor nu en in de toekomst belangrijk. Gorinchem is een centrumgemeente en heeft veel voorzieningen, maar niet elke wijk is zo goed verbonden dat je ook gebruik kunt maken van deze voorzieningen. Dus door die beperkte verbindingen ook beperkte voorzieningen. Het bekendste voorbeeld is het ontbreken van een fatsoenlijke verbinding in de Lingewijk, maar ook plekken als de binnenstad, Buiten de Waterpoort, de nieuwe bioscoop of het zwembad (of het toekomstige zwembad een lullige 20-25 miljoen investering) zijn slecht bereikbaar met openbaar vervoer. En voor een stad als Gorinchem is dat gewoon niet meer van deze tijd. Met onze motie over buurtbussen, die wij overigens samen met de PVDA en SP indienen, vragen wij het college om te onderzoeken hoe wij kunnen aansluiten bij bestaande buurtbusverenigingen, of als dat nodig is, eventueel zelf zo'n initiatief op te zetten. De eindeloze doodoener is natuurlijk dat het niet rendabel is of dat oude wijken niet op busvervoer zijn ingericht. Maar door het inzetten van buurtbussen (kleine bussen voor 8 tot 12 personen) hebben wij daar dus in de basis geen last van als ook dat wij er bewust van moeten zijn dat sommige voorziening niet altijd rendabel te maken zijn maar wel van grote waarde kunnen zijn voor onze inwoners. Kortom, door de inzet van buurtbussen kunnen wij laagdrempelig en met klein materiaal een lijn opzetten zonder dat wij het onnodig complex hoeven te maken. Zo blijft iedereen mobiel, binnen en buiten onze stad.

Voorzitter, ik wil nog even in het mobiliteitsgebied blijven. Wij spreken namelijk vaak onze waardering uit voor mantelzorgers. Gisteren hebben wij volgens mij vanuit dit huis een post geplaatst op social media. Zij zijn de stille kracht van onze samenleving maar waardering moet verder gaan dan woorden. In de praktijk lopen mantelzorgers tegen obstakels aan. En nu denken jullie waarschijnlijk wat heeft dit nu met mobiliteit te maken? Nou eigenlijk heel simpel, één van die obstakels is namelijk in het parkeren in onze binnenstad. De bezoekersregeling is te beperkt waardoor deze helden hoge parkeerkosten maken of een onnodige drempel hebben om ergens te komen door ver weg te parkeren. Laten wij deze vrijwillige helden dus helpen waar wij kunnen en hen deze kosten besparen. Zij besparen namelijk ons en de samenleving een hoop geld en zorgen. Met onze motie over mantelzorg-parkeren, die wij samen zullen indienen met CDA, D66 en PvdA, vragen wij het college om een speciale parkeervergunning voor mantelzorgers te onderzoeken. Zo maken wij het geven van zorg makkelijker en laten wij echt zien dat wij hun inzet waarderen. Lang verhaal kort; neem een zorg weg bij onze mantelzorgers en geef hen een parkeervergunning. Wat ons betreft een mooie, toetsbare taak voor de parkeerregisseur van Gorinchem. Om die brug direct te slaan wil ik vanaf deze plek nog wel zuur wat kwijt naar aanleiding van onze technische vragen. Voor goed beleid en continuïteit, waar ik het zojuist over had, is het belangrijk om je kennis goed op orde te hebben. Het is bijvoorbeeld opmerkelijk dat wij niet weten hoeveel invalideparkeerplaatsen er zijn. Laat staan in hoeverre deze per dagdeel actief benut worden. Uit ervaring kan ik vertellen dat veel van deze plekken in de avond leeg staan en dus in een gebied als de binnenstad waar de parkeerdruk erg hoog is zou je dit efficiënt moeten benaderen. De motie die wij anderhalf jaar geleden hebben aangenomen over een blauwe zone bij het Piazza Center, daar staat nog steeds geen bord.

En misschien nog wat verder, ik wil niet eindeloos blijven uitputten, maar wij weten dat laaggeletterden een hoog risico op werkloosheid hebben, maar wij hebben niet inzichtelijk hoeveel van deze mensen daadwerkelijk werkloos zijn. Hoe kunnen wij deze mensen helpen als wij niet weten waar zij vastlopen? Dus eigenlijk wil ik vanaf deze plek misschien wel aan alle collegeleden vragen om in hun eigen dossier te kijken en misschien een reflectie te geven waar deze kennis ontbeert en waar wij ons kunnen verbeteren. Dat zijn juist de zaken waarmee wij de kleine lijnen kunnen bewaken. Er wordt heel veel goed werk geleverd daarvoor nogmaals onze complimenten, maar wees dus bewust dat er rondom die grote projecten heel veel gebeurt.

Voorzitter, tot slot zou ik nog willen uitspreken dat ik vertrouw op steun vanuit het college en de raad op onze ingediende moties. Samen maken wij Gorinchem sterker, bereikbaarder en socialer. En

als wij zo doorgaan, wordt het misschien ooit nog een keer lastig om verbeterpunten te vinden. Dank u wel.

Motie M01

Titel: Buurtbussen voor betere bereikbaarheid

Indieners: Johan Klein (SB), Paulien de Groot (PvdA)

Verzoekt het college:

1. *te onderzoeken op welke wijze de gemeente Gorinchem kan aansluiten bij bestaande buurtbusverenigingen in de regio of, indien nodig, kan bijdragen aan de oprichting van een eigen buurtbusvereniging;*
 2. *In dit onderzoek aandacht te besteden aan:*
 - a. *De haalbaarheid en routes binnen Gorinchem en omliggende kernen;*
 - b. *De financiële en organisatorische randvoorwaarden (zoals vrijwilligers, voertuigen en samenwerking met Qbuzz of provincie);*
 - c. *De behoefte bij inwoners, met nadruk op doelgroepen met beperkte mobiliteit;*
 3. *Hierover in overleg te treden met de provincie Zuid-Holland, Qbuzz en omliggende gemeenten;*
 4. *De gemeenteraad uiterlijk in het vierde kwartaal van 2026 te informeren over de resultaten en mogelijke vervolgstappen;*
- en gaat over tot de orde van de dag.*

Motie M02

Titel: 'Geen zorg om parkeren voor mantelzorgers'

Indieners: Johan Klein (SB) Paulien de Groot (PvdA), Ilhan Tekir (D66) en Joost van der Geest (CDA)

Verzoekt het college:

1. *Te onderzoeken wat in Gorinchem de behoefte is en mogelijk (toekomstig) wordt naar een mantelzorgparkeervergunning;*
2. *Bij behoefte te onderzoeken hoe een mantelzorgparkeervergunning binnen de gemeente Gorinchem kan worden ingevoerd;*
3. *Hierbij te kijken naar bestaande voorbeelden in andere gemeenten, inclusief voorwaarden zoals: duidelijke criteria om misbruik te voorkomen;*
4. *De financiële en organisatorische gevolgen inzichtelijk te maken;*
5. *De raad uiterlijk in het tweede kwartaal van 2026 te informeren over de uitkomsten en een voorstel voor invoering voor te leggen.*

De **voorzitter**: Dank u wel, voor de notulen, tijdens het spreken is mevrouw Alba-Heijdenrijk gearriveerd (15.45 uur). Wees welkom. Ik geef graag het woord aan de heer Schefferlie van Democraten Gorinchem.

De heer **Schefferlie** spreekt zijn algemene beschouwingen uit als volgt: Voorzitter dank u wel, alweer de laatste begrotingsavond van deze raadsperiode. Ik zou zeggen time flies when you are having fun! Het kan zomaar voor iedereen hier de laatste begrotingsraad zijn in deze positie behalve voor de burgemeester natuurlijk. Helaas wel voor de griffier, maar daar komen wij ongetwijfeld later nog op terug. Ik ben nog even aan het bijkomen van het positieve haast socialistische betoog van Stadsbelang. Mooie moties, overigens zijn alle moties (die van Democraten Gorinchem in het bijzonder) bestudeerd door de heer Van Willigen. Rekent u maar vast op veel steun en dat hoop ik natuurlijk ook te krijgen van Stadsbelang.

Voorzitter, de laatste begroting dus, geen nieuwe ambities. Begrijpelijk door de timing en financiële staat van de gemeente. Bovendien ging het college liever aan de slag, overwegend met het beleid dat er al lag maar goed, maar goed. Dat hadden wij een stuk liever zelf gedaan, maar een geluk bij een

ongeluk er blijft nog genoeg liggen voor de volgende keer. Maar er zijn onderwerpen voorzitter, waar Gorinchem niet op kan wachten. En dat is wonen. Wij hebben gepleit voor onorthodoxe maatregelen om het woningaanbod te vergroten, maar dat past misschien niet zo bij dit college. Wij helpen graag een handje. Wij hebben gelukkig een grote groep jongeren bij Democraten Gorinchem die pleit voor een extra woontoren. Wat een mooi idee en ook heel slim. Wij hebben in Gorinchem weinig ruimte. Een toren kan betaalbaar worden door bijvoorbeeld de helft voor koopappartementen te benutten en de andere helft te vullen met starterswoningen. Om geen tijd te verliezen voorzitter, meteen een motie om hier de eerste verkenningen voor te doen naar een mogelijke plek en financiering. Wij willen heel graag dat Poort6 hierbij intensief betrokken wordt. De motie heb ik gedeeld, ik vat het even kort samen. Wij verzoeken om een verkennend onderzoek, te kijken naar een locatie en een financieel model en participatie van inwoners om op die manier het aanbod in Gorinchem een grote impuls te geven.

Voorzitter, het leuke van besturen is dat je van de meeste portefeuilles eigenlijk geen inhoudelijk verstand hoeft te hebben als je maar weet welke richting je op wilt en anderen daarbij kan meenemen. Hoe anders is dat op financieel gebied, want juist op dat punt zijn wij bezorgd, vooral omdat de raad gedurende deze hele periode wat in het duister heeft moeten tasten over wat er wel of niet kan en hoe keuzes afgewogen kunnen worden tegenover elkaar. Hoe laat dit college de boel vervolgens achter? Wij hebben daar wat voorbeelden over:

1. De netto schuldquote zal toenemen naar 84% in 2026 en daarmee loopt deze gevaarlijk op. Wij zijn eerlijk, het gaat vooral om investeringen waar wij doorgaans raadsbreed achter staan, maar neemt het college ons wel genoeg mee in scenario's voor de risicobeheersing?
2. Tegelijkertijd de absolute schuld en het renterisico zijn hoger dan de oorspronkelijke streefrichting van € 115 miljoen. De hogere rentelasten hebben de flexibiliteit van de begroting doen afnemen. Blijft onze schuld wel beheersbaar?
3. Wat betreft de grondexploitatie met Hoog Risicoprofiel vallen wij eigenlijk in de categorie 'meest risicovol'. Dit wordt vooral veroorzaakt door de grondexploitatie Groote Haar, dat weten wij, maar zijn wij er gerust op dat dit college zich voldoende inzet op de verkoop en de daaraan gekoppelde risico's voor netwerkcongestie en stikstof?
4. Intussen daalt ook het solvabiliteitsrisico en kan een stijging van de kapitaalmarktrente met 0,5% de structurele rentelasten vanaf 2030 jaarlijks met € 0,5 miljoen verhogen.

Voorzitter, ik heb zelden zo'n financiële beschouwing gehouden. Het voelt een beetje als een de heer Tekir-imitatie en die moet nog komen, maar het is nu eenmaal onze zorg dus vandaar deze richting. En wij worden ook niet geholpen door de rijksoverheid. Het Kabinet onder erkent dat de rijksmiddelen over het algemeen ontoereikend zijn voor het Sociaal Domein, maar na 2028 wordt zelfs een tekort verwacht bij de uitvoering van de Hervormingsagenda. Dat is een risico zolang de Jeugdwet een openeindregeling is. Door de toenemende vergrijzing in Gorinchem zien wij in de prognoses een stijging van de zorgvraag naar Wmo-voorzieningen. De daadwerkelijke ontwikkeling hiervan blijft ook nog een risico.

En waar wil dit college opnieuw de rekening neerleggen? Wij zien weer een forse stijging van de lokale lasten. De totale woonlasten voor meerpersoonshuishoudens stijgen in 2026 naar € 987 (een stijging van 6,8% ten opzichte van 2025). Dit komt voornamelijk door een stijging van de Rioolbelasting met 19,9%. Vorig jaar hebben wij al gewaarschuwd voor een koers waarin verenigingen, cultuur en sport opnieuw de dupe worden. Toen noemden wij dat "de portemonnee van de inwoner" en "de portemonnee van de stad". Een formulering en analyse die collega Pellikaan zelfs de zilveren microfoon opleverde, waarvoor nog eens onze dank en volste begrip.

Voorzitter, ik wil speciale aandacht aan de heer Van Santen besteden, want wij schermen allemaal weleens dat wij twijfelen in het stemhokje, maar wat gebeurt er met de landelijke belastingen als wij hem naar Den Haag sturen? Ik vind het ernstig om te zeggen, maar de heer Van Santen is toch de VVD koning van de lokale lastenstijgingen. Nooit eerder is de OZB zo gestegen als in de afgelopen raadsperiode. Maar gelukkig had hij de ietwat aandoenlijke motie van wij zullen dat echt nooit meer doen. En wat krijgen wij dan nu? De meest hoge stijging van de rioolheffing. Voorzitter, wat is er aan de hand? Wij vinden het niet fijn, maar wij komen straks met een suggestie.

Voordat wij dat doen ook nog wat onopgeloste taakstellingen en projectrisico's. Zo zien wij aanzienlijke restanten van openstaande taakstellingen voor de periode 2027-2029. Na dit college de zonsvloed denkt u misschien. Er is onvoldoende ruimte voor het uitvoeren van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor onderwijs en de mobiliteitsfinanciering in de toekomst laat dit college achter als een groot vraagteken want de meeste grondexploitaties zitten in hun eindfase waardoor er eigenlijk geen andere middelen meer zijn, of die moeten gevonden worden. Wat horen wij daarover?

In toenemende mate zijn wij ook bezorgd over de projectorganisatie en de controle daarvan in deze organisatie. Het is schokkend dat de accountant blijft wijzen op het gebrek aan regie en overzicht op onze projecten. Voor de nieuwbouw van het Cultuurhuis moet ons een financieel passend beheer- en exploitatiemodel worden getoond. Dat is natuurlijk best spannend. Zo aan het einde van de raadsperiode zijn wij in blijde verwachting, maar ook bezorgde verwachting. Daarom willen wij vandaag heel graag weten of het college nu al weet wat wij daarin kunnen meekrijgen omdat dit best van invloed kan zijn op alles wat ons te wachten staat in 2026. Wij hadden ooit een ander en beter idee, maar wij varen mee als eenmaal ergens voor gekozen is, maar als het Cultuurhuis er komt willen wij ook dat het levensvatbaar is. Dat er middelen zijn om daar leven in de brouwerij te houden zonder dat het ten laste mag gaan van andere belangrijke culturele voorzieningen zoals de kleine theaters of Centraal Punt, om maar wat te noemen. Wij willen eigenlijk op dat gebied dat er een gelijk speelveld ontstaat want het Cultuurhuis zou geen concurrent worden voor andere voorzieningen. Wij horen hier en daar toch wat verontrustende zaken daarover. Is er dan geen lichtpuntje voorzitter in het voortdurende gebrek aan inzicht en sturing op financieel gebied? Nou ja, wij zien in ieder geval ook bij de jaarrekening elke keer weer grote plussen. Dat helpt ons in ieder geval extra om een amendement te bedenken onder de naam 'Meer vuur, Minder Inhuur!' want wij denken dat juist op het gebied van inhuur middelen te vinden zijn die wij liever terug in de stad brengen. Wij hebben de vorige keer al dan niet duurzame flesjes aangetroffen waarmee nieuw personeel geworven gaat worden. Laten wij er vanuit gaan dat dit streven lukt. Op dit moment is de inhuur 17% op een loonsom van € 5,8 mln. Wij vinden dat eigenlijk veel te hoog in een periode waarin verenigingen qua lasten eigenlijk te veel de klos zijn. Daarom willen wij dat inhuur veel sterker teruggedrongen gaat worden. Wat ons betreft gaat de kettingzaag in de inhuur. Is het niet nu dan in ieder geval volop in de race van de aanstaande verkiezingen. Wij vertalen dat in een amendement.

De heer **Klein** bij interruptie: Toch even een verduidelijking met betrekking tot het amendement. Ik hoor de heer Schefferlie daarnet zeggen dat wij veel goede dingen aan het doen zijn. In het begin van zijn betoog werd gezegd er wordt veel gedaan. Nu ben ik niet per definitie tegen het beperken van externe inhuur want er moet altijd een goede balans zijn met wat je zelf in huis kunt doen. Heeft de Schefferlie er ook een beeld bij wat er gebeurt als wij daar zeg maar een miljoen afschaven? Ik denk dat wij dan nog minder uitvoeren dus dan houden wij volgend jaar inderdaad geld over, maar ik weet niet of de heer Schefferlie een invulling heeft hoe wij dat zouden moeten oplossen.

De heer **Schefferlie**: Ik vind het jammer dat de heer Klein het optimisme van zijn betoog totaal verloren lijkt, want wij geloven in het streven dat hier zo geuit is met al die reclamemiddelen van wij gaan met vruchtenvol nieuwe mensen werven in Gorinchem. Laten wij ervan uitgaan dat dit lukt. Vast personeel is niet alleen goedkoper, maar zij zijn ook meer gemotiveerd. Dan krijgen wij hopelijk de spirit van een gemeente die naar buiten treedt en samen met inwoners wil ondernemen. Wij geloven erin dat dit gaat lukken. Wij willen daar in ieder geval vanaf maart zelf heel hard aan mee gaan helpen. Een ander punt is ...

De heer **Klein**: Voorzitter, ik neem aan dat dit nog één interruptie is omdat er ook iets tegen mij gezegd werd.

De **voorzitter**: Zeker.

De heer **Schefferlie**: Kom maar door.

De heer **Klein**: Ik denk dat het een hele goede ambitie is om geschoold personeel in huis te hebben, dat juich ik zeker toe, maar is het dan niet zo dat wij dan een jaar volle bak vertraging gaan oplopen, want je moet die mensen vinden in de arbeidsmarkt en de topprijs gaan betalen. Betekent dit dat u bereid bent in 2026 eerder de pauzeknop in te drukken.

De heer **Schefferlie**: Nee, ik ga niet mee in dat pessimisme. Wij krijgen een tijdje geleden al die mooie materialen dus wij gaan er vanuit dat het lukt. Waar het niet lukt, moet u eens kijken hoe het planningsoptimisme uit de hand is gelopen. Vorig jaar hielden wij € 13 mln. over. Dat betekent dat al die mensen die wij inhuren niet eens in staat zijn om de planning te realiseren. Dat moeten wij veel beter met elkaar in evenwicht brengen. Als er één partij is waarbij wij er vanuit gaan dat die belachelijk zou moeten vinden dat Gorinchem bijna € 6 mln. uitgeeft aan inhuur dan zou dat eigenlijk Stadsbelang moeten zijn. Moet je kijken hoeveel bussen daarvan door de Regio kunnen rijden. Voorzitter, ik moet u zeggen er gebeurt natuurlijk altijd een hoop achter de schermen bij deze bijeenkomst. Als je enthousiasme ontmoet over een amendement dan krijg je nog weleens appjes of berichten, maar is dat genoeg voor dit amendement? Een amendement dat er eigenlijk voor pleit om die inhuur te verlagen en dat ten gunste te brengen van het niet verhogen van de OZB en het geld terug te brengen bij verenigingen die niet gecompenseerd werden voor de inflatie en € 216.000 voor leven in en naast het Cultuurhuis in te brengen. Mocht het amendement het niet redden voorzitter, dat zou zomaar kunnen, dan hebben wij een alternatief amendement dat een stuk meer bescheiden is, maar wat in ieder geval de korting voor de kleine theaters niet doet. Dit is vandaag pas ingebracht, mede omdat wij de beantwoording nog niet zo heel lang geleden hebben gekregen. Kort samengevat, wij willen de begroting wijzigen door in 2026 het subsidieplafond voor het professioneel theateraanbod te verhogen met € 22.000. Heel concreet zodat Peeriscoop en Het Pand nog niet voorafgaand aan onze eventuele keuzes in het culturele aanbod hun programmering al moeten saneren terwijl die eigenlijk al lang geregeld is en hen comfort te bieden door deze € 22.000 in 2026 nog niet te korten. Ik hoop van harte, en velen in de stad, op uw steun daarvoor. Dank u wel.

De heer **Krol** bij interruptie: Voorzitter, een verduidelijkingsvraag aan de heer Schefferlie, de hoge ambitie waar hij het over had. Een toren bouwen, dat is nogal een specifieke bouw. Is dat de uitkomst van een verkenning naar alternatieven voor goedkoop bouwen en snel bouwen? Ik kan mij voorstellen dat een moderne flat of een portiekwoning sneller te realiseren is dan een woontoren. Hoe heeft u dat gewogen?

De heer **Schefferlie**: Nou wat ons betreft gaan wij de lucht in.

De heer **Krol**: Dat is een logische gedachte, maar daar zijn meerdere vormen van.

De heer **Schefferlie**: Het begint met één toren, maar ik voorzie er eigenlijk wel meer. Wij hebben een beetje de slag om de gemeentelijke herindeling gemist, daar waren wij allemaal bij. Als wij dan toch binnen onze grenzen woonruimte willen bieden aan mensen moeten wij hier en daar creatief ik denk niet alleen kantoren verbouwen, maar ook andere ideeën die wij heel vaak geopperd en geprobeerd hebben die gelukkig gedeeltelijk opgepakt worden, maar vooral torens bouwen en met de stad locaties vinden. Niet in het geheim zodat mensen verrast worden waar deze komen. Wij hebben wel wat locaties in gedachte om met de stad over in debat te gaan.

De heer **Krol**: Helder, ik hoop dat het college duidelijkheid geeft wat de beste vorm is voor deze toren. Het is een interessante gedachte. Ik ben benieuwd.

De heer **Schefferlie**: Ja, een interessante gedachte, dank u wel.

Motie M03

Titel: Toren vol ruimte

Indieners: Pierre Schefferlie (DG)

Verzoekt het college:

1. *In 2026 een verkennend onderzoek uit te voeren naar de haalbaarheid van een nieuwe woontoren in Gorinchem, met aandacht voor:*
 - o Locatiekeuze, stedenbouwkundige inpassing en duurzaamheid;*
 - o Een financieel model waarin koopwoningen bijdragen aan betaalbare starterswoningen;*
 - o Participatie van inwoners, jongeren en woningcorporaties;*
2. *De resultaten van deze verkenning voor de zomer van 2026 aan de raad te presenteren;*
3. *Daarbij de raad actief te betrekken bij de keuze voor vervolgstappen.*

Amendement A01

Titel: Meer Vuur, Minder Inhuur!

Indiener: Pierre Schefferlie (DG)

In plaats van: 'De begroting 2026 vast te stellen.'

Te lezen als: 'De begroting 2026 vast te stellen, met dien verstande dat:

1. *De uitgaven voor inhuur van personeel in 2026 met € 1.000.000 worden verlaagd;*
2. *Dit bedrag van € 1.000.000 wordt herverdeeld als volgt:*
 - o € 384.000 voor het niet verhogen van de OZB in 2026;*
 - o € 400.000 voor compensatie van verenigingen (herstel inflatiecorrectie en ondersteuning bij stijgende lasten);*
 - o € 216.000 voor 'Leven in en naast het Cultuurhuis';*
3. *Onder 'Leven in en naast het Cultuurhuis' wordt verstaan dat niet alleen binnen het Cultuurhuis activiteiten worden ondersteund, maar dat er tevens sprake moet zijn van gelijke kansen voor andere culturele voorzieningen in Gorinchem, zoals Peeriscoop en Centraal Punt, om gezamenlijk te zorgen voor een levendig en evenwichtig cultureel aanbod in de stad.'*

Amendement A02

Titel: 'Laat het doek niet vallen'

Indiener: Pierre Schefferlie (DG)

In plaats van:

'De begroting 2026 vast te stellen'

Te wijzigen in:

'De begroting 2026 vast te stellen, met dien verstande dat:

Het subsidieplafond voor het professioneel theateraanbod in 2026 wordt verhoogd met € 22.000, zodat Theater Peeriscoop en Theater 't Pand in staat blijven hun huidige programmering en activiteiten voort te zetten;

Deze verhoging wordt gedekt uit het begrotingssaldo 2025.'

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw De Groot PvdA.

Mevrouw **De Groot** spreekt haar algemene beschouwingen uit als volgt: Dank u wel voorzitter, zoals de heer Schefferlie al zei, de laatste begroting van deze raadsperiode alweer. Dat maakt dat de meest spannende keuzes niet meer in deze begroting zitten, maar dat betekent niet dat we als PvdA minder kritisch kijken naar wat er wel in staat. Voorzitter, zoals u van ons gewend bent, kunnen wij niet om het Sociaal Domein heen. Wij vinden het belangrijk dat mensen in onze stad, kwetsbaar of niet, geholpen worden en de ondersteuning krijgen die ze nodig hebben. Iedereen moet gebruik kunnen

maken van de regelingen waar hij of zij recht op heeft. Wij zien dat de reservering voor inkomensregelingen de komende jaren toeneemt. Al eerder is aangegeven dat dit deels komt door de verwachting dat meer mensen hier gebruik van gaan maken. Wij weten niet of wij hier nu blij om moeten zijn. Als we het voorzichtig positief benaderen dan betekent het misschien wel dat inwoners de weg beter weten te vinden naar ondersteuning. Als we negatief zijn dan komt dit omdat steeds meer mensen het financieel moeilijk krijgen. Bij dat laatste kunnen wij ons er ook wel deels in verbeelden. Wat wij namelijk zien in de begroting is dat de gemeentelijke lasten de laatste jaren flink gestegen zijn. Voor iedereen wordt het leven duurder en daar komen die lasten nog eens bovenop. Wij maken ons daar zorgen over. Daarom zijn wij benieuwd of het college een toename ziet in de aanvragen van kwijtschelding. Tegelijkertijd weten wij dat het aanvragen van kwijtschelding niet voor iedere inwoner een makkelijk proces is. Om het eenvoudiger te maken voor inwoners die kwijtschelding willen aanvragen, dienen wij een motie in samen met Democraten Gorinchem over het vereenvoudigen van de kwijtscheldingsprocedure. Er zijn mooie voorbeelden in het land te vinden over hoe dit kan, bijvoorbeeld in de gemeente Tilburg. Tilburg past automatische kwijtschelding toe via het Inlichtingenbureau. Inwoners die vorig jaar al kwijtschelding kregen, hoeven geen nieuwe aanvraag te doen zolang hun inkomens- en vermogenspositie gelijk is gebleven of verslechterd. Daarnaast wordt in sommige gemeenten ook gekeken naar het feitelijk besteedbare inkomen, dus na aftrek van vaste lasten zoals huur, zorgkosten of alimentatie. Dit maakt het voor inwoners die net boven de minimagrens zitten maar toch financieel kwetsbaar zijn mogelijk om kwijtschelding te ontvangen. Zo wordt de regeling toegankelijker en minder stressvol. Daarom roepen wij in de motie ook op om te onderzoeken welke beleidsruimte er nog aanwezig is in Gorinchem en dit in het tweede kwartaal van 2026 in een overzicht te verstrekken aan de raad. De PvdA staat altijd voor het creëren van gelijke kansen, voor iedereen. Er worden al mooie stappen gezet, maar soms kunnen wij samen nog een stap extra zetten. Bijvoorbeeld op het gebied van sport. Sport verbindt, maar niet iedereen kan zich sportkleding of materialen veroorloven. In andere gemeenten zoals Gouda, zien wij dat een sportspullenbank helpt om dat gat te dichten. Gebruikte sportspullen krijgen daar een tweede leven en maken sporten voor iedereen toegankelijk. Wij dienen daarom een motie in samen met het CDA en Democraten Gorinchem om te onderzoeken hoe ook in Gorinchem, eventueel samen met de Speelgoedbank, de Voedselbank en lokale sportverenigingen, een sportspullenbank kan worden opgezet. Zo zorgen wij ervoor dat iedereen niet alleen lid kan zijn van een sportclub, maar ook echt mee kan doen. Iedereen moet namelijk kunnen sporten. Voorzitter, dan de taakstelling van het Sociaal Domein. Wij waren daar toentertijd kritisch op, maar het college gaf destijds aan dat het om een efficiëntieslag ging en dat inwoners er niet de dupe van zouden worden. Nu zien wij in de begroting dat die taakstelling deels is ingevuld door € 300.000 uit het minimabeleid van Avres te halen. Dat is al vastgesteld en dat realiseren wij ons, maar het wringt wel, want er is wel gezegd dat de taakstelling niet ten koste zou gaan van mensen. En juist dat gebeurt hier indirect wel. Het is dan ook meer een principekwestie geworden voor ons. Als het niet lukt om de taakstelling in te vullen op de manier die is afgesproken heeft het college dan te vroeg gejuicht, of waren de verwachtingen simpelweg te optimistisch?

Dan veiligheid, en specifiek vrouwenveiligheid. Wij horen nog te vaak dat vrouwen zich in onze stad 's avonds niet altijd veilig voelen, bijvoorbeeld op de stadswallen of op de Buiten de Waterpoort. Veiligheid gaat niet alleen over cijfers, maar ook over gevoel. Daarom vragen wij het college welke stappen worden gezet om vrouwenveiligheid te verbeteren? Zijn er gesprekken met vrouwen en meisjes, bijvoorbeeld op scholen of bij de Mall, of bij Centraal Punt? En wordt dit aspect meegenomen in het nieuw integrale veiligheidsplan?

Dan wil ik graag naar het volgende onderwerp, of beter gezegd ik fiets er even naartoe. Duurzaam vervoer stimuleren begint bij een veilige weg. Als rotondes of fietspaden onveilig zijn dan laten mensen de fiets sneller staan. In de begroting zien wij dat de aanpak van de top 10 fietsknelpunten tot en met 2026 is begroot. Betekent dit ook daadwerkelijk in 2026 alles aangepakt en opgelost wordt?

En dan tot slot de taakstelling op subsidies. Daar zijn wij als PvdA altijd kritisch op geweest. Sterker nog, wij hebben tegen de begroting gestemd toen dit voorstel werd doorgezet. In 2026 lijkt de

taakstelling ingevuld, maar vanaf 2027 niet meer. Dat voelt als het vooruitschuiven van een probleem. Het college zag dit ooit als oplossing voor de tekorten, maar nu het erop aankomt wordt het doorgeschoven naar een volgend college. Dat vinden wij teleurstellend. Onze subsidiepartners zijn van grote waarde. Zij zorgen voor leven in de stad, voor verbinding, voor activiteiten voor jong en oud. Daar wil je niet in snijden. Toen had het college het lef om deze taakstelling op te nemen, maar waar is het lef om het nu goed af te maken? Onze subsidiepartners verdienen duidelijkheid over wat hen te wachten staat. Voor onze subsidiepartners zijn vrijwilligers heel erg belangrijk. En over daarover hebben wij signalen ontvangen. Namelijk dat het bestuur van buurtvereniging West in Gorinchem-Oost is gestopt na meerdere dreigbrieven. Eerder hoorden wij ook al over onrust bij de volkstuinenvereniging. Juist wanneer ons subsidiebeleid onder druk staat, is het ook onze verantwoordelijkheid om onze maatschappelijke partners te steunen en ervoor te zorgen dat binnen deze organisaties en verenigingen alles fatsoenlijk verloopt. Wij leunen steeds meer op hen, vrijwilligers zijn het kloppend hart van onze stad en wij zijn hen ontzettend dankbaar. De eerdere signalen zijn dan ook zorgelijk. Wij horen graag of het college hiervan op de hoogte is en zo ja of het college hier iets mee gedaan heeft. En ook hoe de toestroom is naar het vrijwilligerssteunpunt. Wij zagen op de website van de gemeente Gorinchem dat de gemeente een cursus vrijwilligersmanagement aanbiedt. Dat juichen we toe. Echter, als wij doorklikken dan zien wij dat de site niet meer in gebruik is. Is deze cursus nog wel beschikbaar voor vrijwilligers omdat het juist belangrijk is dat vrijwilligers hiervan gebruik kunnen maken. Voorzitter om af te sluiten, een stad waarin iedereen kan meedoen, waar iedereen zich veilig voelt en waar steun terechtkomt bij wie dat nodig heeft daar hebben wij ons de afgelopen periode voor ingezet, daar zetten wij ons vandaag weer voor in en daar blijven wij ons voor inzetten. Daarom dienen wij mede de moties van Stadsbelang over de buurtbussen en mantelzorgparkeren in en de motie over muzikeducatie van ChristenUnie/SGP, die de heer Krol straks zal toelichten. Een sociale stad blijft onze inzet, onze ambitie en onze belofte. Dank u wel.

Motie M04

Titel: Onderzoek tot oprichting sportspullenbank

Indieners: Paulien de Groot (PvdA)

Wij geven het college de opdracht om:

- te onderzoeken hoe in onze gemeente een sportspullenbank kan worden opgezet, bij voorkeur in samenwerking met de speelgoedbank, voedselbank en/of lokale sportverenigingen;
- te verkennen welke bestaande initiatieven, subsidies of fondsen hierbij benut kunnen worden;
- en om in het tweede kwartaal van 2026 de raad te informeren over de uitkomsten van dit onderzoek en mogelijke vervolgstappen.

Motie M05

Titel: Vereenvoudigen van de kwijtscheldingsregeling

Indieners: Paulien de Groot (PvdA), Kees van Willigen (DG)

Wij geven het college de opdracht om:

1. De kwijtscheldingsregeling te vereenvoudigen, zodat inwoners die recht hebben op kwijtschelding deze makkelijker kunnen ontvangen;
2. onderzoek te doen naar de beleidsruimte die nog aanwezig is binnen de kwijtscheldingsregeling;
3. In het tweede kwartaal van 2026 een overzicht aan de raad te verstrekken inclusief mogelijkheden voor automatische her toekenning en maatwerk bij inwoners die nét boven de norm zitten.

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Van 't Westende VVD.

Mevrouw **Van 't Westende** spreekt haar algemene beschouwingen uit als volgt: Voorzitter, de behandeling van de begroting is elk jaar een belangrijk moment, daar dit jaar is het extra bijzonder. De collega's refereerden er al aan. Het is de laatste keer dat wij in deze samenstelling als gemeenteraad terugkijken en vooruitkijken. De komende maanden begint een nieuwe raadsperiode en dat maakt dit debat niet alleen financieel belangrijk, maar ook een mooi moment om stil te staan bij wat wij samen hebben bereikt, wat wij willen vasthouden en wat nog afgemaakt moet worden. Er ligt een sluitende begroting. In deze tijd, met de zogeheten ravijnjaren op komst, waarbij gemeenten minder geld uit Den Haag krijgen, maar wel stijgende kosten hebben, is dat echt een prestatie. Veel gemeenten hebben moeite om de cijfers rond te krijgen. Gorinchem lukt dat wel en daar mogen wij trots op zijn. Dat is te danken aan het college, aan de ambtelijke organisatie en ook voor ons als raad. Wij hebben soms stevige discussies, maar nemen wel de verantwoordelijkheid. Een sluitende begroting laat zien dat wij keuzes durven maken. Dat wij investeren in wat echt telt. Denk aan wonen, veiligheid, duurzaamheid, bereikbaarheid en ondernemerschap. En dat wij ook als uitgangspunt hanteren dat wij niet meer uitgeven dan wat wij hebben, zodat wij in de toekomst ook de lasten beheersbaar houden. Dat is ook waar onze fractie voor staat; een gezonde financiële basis en doen wat werkt.

Tegelijkertijd moeten wij eerlijk zijn, de druk op het Sociaal Domein neemt toe. De kosten voor Jeugdzorg en de Wmo blijven stijgen, terwijl de middelen vanuit Den Haag niet evenredig meegroeien. Dat vraagt om scherpere, maatwerk en slimme keuzes. Wij willen dat iedereen in Gorinchem mee kan doen en dat hulp beschikbaar blijft voor mensen die het echt nodig hebben. Maar dat betekent ook dat wij moeten durven kijken naar wat anders of efficiënter kan. Zorg moet dichtbij, persoonlijk en betaalbaar blijven, maar wel binnen gezonde financiële grenzen. De VVD wil een gemeente die niet alleen zorgt, maar ook versterkt, die mensen helpt op eigen kracht verder te gaan en die oog heeft voor de toekomst van ons sociale systeem. Kort gezegd; verantwoord financieel beleid, met oog voor mensen. Dat is waar wij voor staan, doen wat werkt, met verstand en hart voor de stad.

Als er één moment was waarop wij zagen hoe goed samenwerken kan uitpakken, dan was het bij de eerste Gorinchemse ideeënmarkt, waar wij één van de initiatiefnemers voor waren. Inwoners, ondernemers en jongeren kwamen met creatieve ideeën om onze stad mooier te maken. Van de looproute bij de Visbrug tot de skatebaan in het Gijsbert van Andelpark, van het Leugenbankje tot de fietsenstalling bij GJS. Het leverde niet alleen mooie plannen op, maar bracht ook iets anders teweeg, het verbond ons als raad. Wij werkten samen, luisterden naar inwoners en dachten in oplossingen. Voor ons politiek op z'n best. Wij hebben eerder ook afgesproken om de ideeënmarkt elke twee jaar te organiseren. Een afspraak waar veel energie en enthousiasme achter zat, juist omdat dit inwoners de kans geeft om hun ideeën rechtstreeks in te brengen, maar in deze begroting zien wij de editie van 2027 en 2029 niet terug. Dat vinden wij jammer en daarom vragen wij het college om dit alsnog op te nemen. De ideeënmarkt zorgt voor betrokkenheid, levert haalbare initiatieven op en brengt politiek en samenleving dicht bij elkaar. Daarnaast willen wij weten wat de status is van de moties die tijdens de vorige ideeënmarkt zijn aangenomen. Hoe staat het met de looproute van de Appeldijk naar de Visbrug, het zebrapad tussen de Burgstraat en de binnenstad, het Leugenbankje Buiten de Waterpoort en de fietsenstalling bij GJS? Zijn deze projecten inmiddels opgepakt, of nog in voorbereiding? Wij horen graag wanneer inwoners die hier zo enthousiast aan hebben meegedaan, de resultaten ook echt terugzien in de stad.

Dan het skatepark in het Gijsbert van Andelpark. Een mooi voorbeeld van jongeren die zich inzetten voor hun stad. Zij hebben plannen gemaakt, steun gezocht en volgehouden en dat verdient waardering, maar in de begroting zien wij wel onderhoudskosten van € 6.000 staan, terwijl het skatepark nog niet is aangelegd. Hoe zit dat dan? Wie jongeren serieus neemt, moet laten zien dat meedenken ook iets concreets oplevert.

De voorbereidingen voor het bedrijventerrein aan de Grote Haar gaan intussen door. Dat is goed nieuws wat ons betreft, want een sterke stad heeft ook ruimte nodig voor ondernemers. Gorinchem

ligt gunstig, maar bedrijfsgrond is schaars. Met Groote Haar krijgen bedrijven weer ruimte om te groeien en te vernieuwen. De VVD heeft eerder een motie ingediend om Gorinchemse bedrijven voorrang te geven bij de uitgifte van kavels. Dat is niet alleen eerlijk maar wat ons betreft ook slim beleid want als lokale ondernemers daar kunnen uitbreiden of verhuizen, komt er elders in de stad bedrijfsruimte vrij. Ruimte die wij weer kunnen gebruiken voor herontwikkeling, woningbouw of nieuwe functies die beter passen bij de omgeving. Zo versterken wij de economie en de ruimtelijke kwaliteit van Gorinchem. Daarom vragen wij aan het college hoe staat het met de uitvoering van deze motie? In hoeverre is de voorrang voor lokale ondernemers inmiddels opgenomen in het plan voor de uitgifte van de kavels?

Een ander belangrijk punt is het parkeerbeleid. Een levendige binnenstad moet goed bereikbaar zijn voor bezoekers, bewoners en ondernemers. Tijdens de PPN hebben wij gevraagd of het mogelijk is om in parkeergarages een dagkaart aan te schaffen. Niet om meer te verdienen, maar om bezoekers die langer willen blijven een aantrekkelijk parkeertarief te bieden. Ook hebben wij gevraagd om te kijken naar parkeerabonnementen voor bewoners van de binnenstad maar ook voor hotelhouders die dit kunnen inzetten voor hun gasten, zodat zij gegarandeerd een parkeerplaats hebben. Wij horen hier nog weinig over terug. Voor ons is dit belangrijk, want bereikbaarheid is geen luxe, maar een voorwaarde voor een sterke binnenstad. Daarom de vraag of de wethouder kan aangeven wat de status hiervan is.

Een veilige stad begint op straat. In woonwijken, bij scholen en op drukke fietsroutes moeten mensen zich veilig voelen. Een mooie stap vinden wij de herinrichting van Eike's Hof, een voorbeeld van hoe het beter en overzichtelijker kan. Maar ook wat er op dit moment in Gorinchem-Oost gebeurt met de aanpak van de wegen en de vestingpaden. Wat ons betreft hoort daar een duidelijk en goede inrichting bij. Duidelijke kruisingen, veilige oversteekplekken maar ook herkenbare 30 km-zones. Over dat laatste hebben wij een vraag aan het college. Hoe kunnen wij weggebruikers herhaaldelijk wijzen op het feit dat zij zich in een 30 km-gebied bevinden?

Daarnaast verwachten wij dat de verkeersdruk op onze stad de komende periode verder toeneemt, onder andere door de werkzaamheden aan de A27 en het sluipverkeer dat dat met zich meebrengt. Onze vraag aan het college is welke maatregelen zij overweegt om dat sluipverkeer tegen te gaan en of zij bereid is om net als bijvoorbeeld Vijfheerenlanden te onderzoeken of niet-bestemmingsverkeer kan worden beboet bij het inrijden van de stad. Daarnaast zijn wij benieuwd naar de visie van het college op vrachtverkeer. Door files op de A27 en A15 kiest zwaar verkeer steeds vaker routes dwars door de stad. Dat zorgt voor extra drukte, geluid en uitstoot. Hoe kijkt het college aan tegen maatregelen om deze overlast te beperken?

Tot slot, voorzitter, nog over afval en leefbaarheid. De invoering van diftar was een grote maar volgens ons ook goede stap. Wie minder afval produceert, betaalt minder en dat is eerlijk en duurzaam. Maar wij zien dat er nog steeds veel bijplaatsingen zijn bij containers. Dat zorgt voor rommel en ergernis bij inwoners en het kost de gemeente ook onnodig geld. En dat is iets dat wat ons betreft meteen opgelost kan worden. Daarom hebben wij samen met Democraten Gorinchem en ChristenUnie/SGP, de motie "Een oogje op de container" ingediend. Wij vragen het college om een proef te doen met camera's en dummy's op plekken waar vaak afval naast containers wordt neergezet. Niet om mensen te beboeten, maar om te kijken wat echt werkt. In andere gemeenten zoals Den Haag en Venray daalde het aantal bijplaatsingen met wel 50% tot 60%. Wij denken dat een proef als net als in andere gemeenten waar dit succesvol is gebleken ook in Gorinchem een positieve bijdrage kan leveren.

De heer **Tekir** bij interruptie: Een verduidelijkingsvraag. Allereerst waardering voor de VVD in de zoektocht naar het probleem van de bijplaatsingen, een thema dat actueel is in de gemeenteraad. Als wij het hebben over camera's, nog los van de wet, denkt u niet dat het probleem zich zal verplaatsen als wij enkele van die hotspots met camera's gaan volgen?

Mevrouw **Van 't Westende**: Wij hebben gekeken aan de hand van rapporten waar dit al succesvol is. Wij noemden Den Haag en Venray, daar heeft de problematiek zich niet verplaatst. Wij willen dit als

proef meenemen en kijken wat er gebeurt, of het zich verplaatst, of het juist minder wordt op die locatie. Wij zien het echt als een pilot.

De heer **Tekir**: Een laatste verduidelijkingsvraag, wij hebben een aantal hotspots in Gorinchem waar regelmatig bijplaatsingen plaatsvinden. Wilt u dan ook echt zo veel camera's gaan plaatsen?

Mevrouw **Van 't Westende**: Nee, wij zouden willen beginnen op één plek. Wij noemen in onze motie ook de mogelijkheid van een dummycamera. Het is natuurlijk aan degene die dit gaat uitvoeren wat er daadwerkelijk wordt geplaatst, maar zelfs dat heeft effect. Laten wij beginnen op één plek. Ik was bijna aan het einde van mijn betoog. Wij zouden heel graag willen dat de proef in 2026 start, gecombineerd met duidelijke communicatie over afvalregels. Daarnaast vragen wij om de resultaten in de tweede helft van het jaar terug te koppelen aan de raad, dan hebben wij het over tweede helft volgend jaar. Volgens ons is een schone stad een prettige stad en dat is precies waar wij voor staan. Problemen niet aankijken, maar aanpakken. Doen wat werkt, met verstand, met lef en bovenal met trots op onze stad. Dank uw wel.

Motie M06

Titel: Een oogje op de container

Indieners: Therèse van 't Westende (VVD), Kees van Willigen (DG), Maarten de Pagter (CU/SGP)

Wij vragen het college om:

- *Een proef uit te voeren met cameratoezicht bij afvalcontainers op enkele locaties waar regelmatig sprake is van bijplaatsingen;*
- *Zowel echte als dummycamera's in te zetten, om het verschil in preventief effect te kunnen meten;*
- *De proef te combineren met heldere communicatie naar bewoners over afvalregels en toezicht;*
- *De resultaten uiterlijk eind tweede kwartaal van 2026 aan de raad te rapporteren, inclusief advies over een eventuele structurele inzet.*

De **voorzitter**: Dank u wel, de heer Krol ChristenUnie/SGP.

De heer **Krol** spreekt zijn algemene beschouwingen uit als volgt: Geachte voorzitter, voor ons ligt een sluitende en logische begroting 2026 en dat is weer een fantastische prestatie, gegeven alle financiële onzekerheid die voor ons ligt. Namens mijn fractie dank ik uw college en de ambtelijke organisatie hiervoor! Voor komend jaar ligt er een nadruk op uitvoering van dat wat in gang is gezet en is het 'beleidsarm' wat betreft nieuwe ambities. En zo hoort het ook, er moet weer ruimte worden geboden aan een nieuw college, een nieuw akkoord. Het lijkt erop dat de uitdagingen groot zijn voor de komende jaren. Voorlopig stijgt de schuldpositie flink om alle eerder gemaakte plannen te gaan realiseren. Er moet worden bijgestuurd om begrotingen voor de komende jaren ook weer sluitend te krijgen. En dat in een periode waarin wij richting de verkiezingen vooral weer met elkaar gaan delen welke ambities wij hebben voor de stad. Goed om elkaar en ook inwoners voor te houden dat veel ambities geld kosten en dat wij bij keuzes voor nieuw beleid ook de durf moeten hebben om met andere zaken te stoppen of het rustiger aan te doen (temporiseren met een chique woord). De euro kan immers maar één keer worden uitgegeven.

Mijn fractie hecht er belang aan om op dit moment ook een beschouwing te geven op de voortgang op enkele grote dossiers die voor ons van belang zijn. Allereerst de aanpak van armoede. Wij zijn content met de genomen maatregelen in de afgelopen periode. Een groter bereik van minimabeleid door ophoging van de grens van het sociaal minimum naar 130%. Cruciaal in dit dossier is een sterk sociaal maatschappelijk veld met stichtingen, activiteiten in wijkcentra en de samenwerking met gemeentelijke organisatie om zoveel mogelijk sociaal en financieel kwetsbare inwoners in beeld te krijgen en zo mogelijk naar de juiste loketten te helpen. De collega's van PvdA hielden bij de PPN en

ook zojuist een extra pleidooi om het bereik van alle regelingen en voorzieningen zo groot als mogelijk te maken voor hen die daarvoor in aanmerking komen. Tegelijk moeten wij scherp blijven, niet alleen blijven hangen in tevredenheid want elke crisis, op welk niveau dan ook, kan weer leiden tot nieuwe 'uitvallers' en noopt tot nieuwe maatregelen. En een 'middenfractie' als de onze past het ook om telkens te zoeken naar een balans tussen ondersteunen van inwoners en het bekrachtigen van inwoners. Daar waar mensen zelf weer regie op hun leven en op hun inkomen kunnen herpakken, moeten wij dat niet nalaten. Liever een injectie dan een infuus.

Op het gebied van verduurzaming, tegen de groeiende stroom van sceptici in zijn er mooie slagen gemaakt op dit beleidsterrein. De verdere uitrol van het warmtenet, de recente bevestiging dat het nieuwe zwembad hierop wordt aangesloten (volgens mij was dit zelfs een suggestie vanuit de raad), de crisis van netcongestie die noopt tot creativiteit (never waste a good crisis zei Churchill ooit), een nieuw bedrijventerrein dat voorsorteert op energyhubs, met volop lokale energie uit wind en zon. Ondersteuning van huishoudens bij verduurzaming van woningen, et cetera.

Een ander thema waar wij graag op terugkijken, wij overbruggen de kloof. Misschien weet u het nog. Een motie van onze fractie bij de PPN juli 2023. Meer inzet op verbinding tussen overheid en inwoners. Wij hebben een brede inzet gezien vanuit raad om hier handen en voeten aan te geven, ik hoorde collega Van 't Westende daar net ook over spreken. Onder meer in het verlengde of parallel aan deze motie hebben wij de ideeënmarkt gehad, een kerstdiner voor de stad voor de tweede keer al (binnenkort de derde keer), wij hebben een column in de Stad Gorinchem. En ik denk dat wij de stad ook een dienst hebben gedaan door als raad en college in ieder geval redelijk beschaafd met elkaar om te gaan. Met het besef dat eenieder daar een eigen perceptie bij heeft en er heus nog wel ergens wat zuur zit. Maar wij moeten er met elkaar scherp op blijven, hoe bereiken wij de inwoners die 'afgehaakt' zijn? Een lichtpuntje is, en wellicht heel voorzichtig ook vrucht van onze eigen inspanningen, dat de opkomst bij de recente Kamerverkiezingen in Gorinchem is gestegen met 2,4% (landelijk stijging 0,7%) en dat wij bijna op het landelijk gemiddelde zitten. Enkele honderden inwoners van onze stad hebben de moeite genomen om te gaan te stemmen waar ze dat twee jaar terug nalieten. Laten wij hopen dat deze stijging ook bij de lokale verkiezingen straks zichtbaar is, want dat vergroot (in ieder geval het moreel) onze legitimiteit als stadsbestuur.

Het thema Wonen, een groot thema landelijk en lokaal. Vanuit meerdere fracties zijn of worden moties ingediend hierover, met name ook gericht op de positie van starters. Wij weten ook dat er ruimte komt voor starters wanneer er genoeg 'verhuistrentjes' op gang komen en dat ook de oplevering van duurdere woningen uiteindelijk een effect heeft voor anderen. Kan het college aangeven hoeveel extra woningen voorzien zijn tot en met het jaar 2030? Kan dat uitgesplitst worden per jaar kan daarbij aangeven worden wat 'hard' en wat nog onzeker is? Kan het college aangeven welke maximaal inwonertal voor Gorinchem realistisch wordt geacht, ook gegeven de begrenzingen die wij hebben in infrastructuur?

Erfgoed, een actueel onderwerp in het afgelopen jaar. Zie bijvoorbeeld de motie die boven de markt hangt van het CDA over het monumentale pand 'Dit is in Bethlehem'. Ik heb echter een vraag over het 'naoorlogse erfgoed', een thema waar wij de afgelopen periode meer aandacht voor hebben gehad mede dankzij een betrokken wethouder op dit dossier. Op de Merwedeburg die ontmanteld gaat worden staat het voormalige bedieningshuisje. Een charmant object in wederopbouwstijl. Op dit huisje is een tegelmozaïek aangebracht (een 3-luik) waarop de oude situatie op de Merwede is voorgesteld voordat de brug er was, namelijk het veer tussen Gorinchem en Sleeuwijk. Dit was ooit een geschenk van de Kamers van Koophandel (ik denk van onder of over de rivieren) ter gelegenheid van de opening van de brug. Mijn vraag is wordt er met Rijkswaterstaat gesproken over het behoud van dit bedieningshuisje dan wel van de tegeltableaus? Als dit niet geval is, is er dan bereidheid dit met urgentie op te pakken? Kan wellicht samen met Riveer nagedacht worden over een passende plaats voor het huisje of de panelen? Want wat zou het gaaf zijn wanneer dit monument een plek krijgt in onze stad of wellicht in Sleeuwijk.

Dan een zwaar thema, de nadelige effecten van massa-immigratie: Voorzitter, Gorinchem wordt overspoeld en dat leidt tot grote risico's. Zij klonteren allemaal samen en bedreigen de omgeving.

Wees gerust, ik heb het niet over asielzoekers, statushouders of arbeidsmigranten, wel over de Aziatische hoornaar. Een invasieve soort die sinds een jaar of twee Gorinchem bezighoudt en die dit jaar genadeloos lijkt toe te slaan. Nu de bladeren uit de bomen zijn gevallen, blijken er meerdere grote nesten van de Aziatische hoornaars te zijn. Skippyballen die hoog in de bomen hangen. Je moet er niet aan denken dat het nest dat bijvoorbeeld die aan de Havendijk uit de boom valt als er mensen in de buurt zijn. Uit het buitenland zijn er al berichten over dodelijke slachtoffers nadat mensen door meerdere Hoornaars zijn gestoken. In ieder geval is duidelijk dat de hoornaars zeer dodelijk zijn voor honingbijen en andere insecten. Er dreigt een forse impact op onze biodiversiteit. Ik ben zelf nauw bij deze ontwikkeling betrokken want als hobbyimker had ik tot deze zomer maar zeer beperkt last van deze beestjes. Na de zomer is het keihard gegaan, de hoornaars hangen met tientallen als drones voor de bijenkast en zij slaan toe zodra een bij zich vertoont. Helaas heb ik afgelopen zaterdag de conclusie moeten trekken dat het voor mij na 15 jaar imkeren ophoudt. Mijn volken zijn dusdanig verzwakt dat zij geen overlevingskansen hebben voor de winter. Gelukkig zijn er veel meer volhardende imkers dan ik, die soms uren per dag met een mepper voor hun bijenkasten staan en allerlei vallen en andere trucjes proberen. Voor hen vraag ik aan u als college om in contact te treden met de lokale imkervereniging en na te denken over wat de aanpak moet zijn. Er zijn voorbeelden in het land. Graag uw reactie daarop. Ook hoor ik graag van u wat u als uw verantwoording ziet (of niet) in de bestrijding van de enorme nesten die wij momenteel kunnen zien. Van een bewoner aan de Havendijk hoorde ik dat zij dit een week of 6 terug bij de gemeente heeft gemeld, dat er wel iemand is geweest, maar zonder passende uitrusting. Daarna werd het stil. Kunnen inwoners rekenen op de gemeente, of moet men elders zijn, bijvoorbeeld de Provincie? Graag duidelijkheid daarover. Het laatste onderwerp, cultuur. Nog een prachtige verdienste van de afgelopen periode is dat er een principebesluit is genomen over revitalisering van De Nieuwe Doelen als pand en het behoud van een groot podium voor de stad. Wij zien uit naar vele jaren van uitvoeringen, zeker ook door lokale en regionale talenten. De laatste maanden heeft mijn fractie zich georiënteerd op de muzikale vaardigheden van onze jeugd. Onze conclusie is tweeledig. Enerzijds verheugd over het aanbod aan initiatieven in onze stad voor jongeren en ouderen om heerlijk bezig te zijn met muziek en zingen, maar ook zorg dat steeds minder jongeren echt over de basisvaardigheden beschikken die nodig zijn om succesvol een instrument te bespelen of zich te bekwamen in zingen. Wij willen ons voorbereiden op een intensivering op het gebied van muziekeducatie en willen met de motie 'Een stad waar muziek in zit' een oproep doen aan het College om toekomstige besluitvorming hierover te faciliteren. Tot mijn grote vreugde kan ik aangeven dat deze motie meerstemmig tot u komt. Daar waar mijn fractie de melodielijn van de sopraanpartij kiest, is de fractie van het CDA bereid de baspartij voor haar rekening te nemen, Democraten Gorinchem de tenorpartij en de PvdA de Altpartij. Eenparig roepen wij de overige fracties op om de begeleidingsband te vormen. De openingsact voor het grote podium is daarmee gegarandeerd. Ten overvloede, de vraag met de motie is niet om alvast geld klaar te leggen, maar vraagt het college wel om over haar eigen schaduw heen te springen en drie smaken voor te leggen, waaronder voortbouwen van de huidige situatie. Wij wachten uw reactie af.

De collega van Stadsbelang sprak aan het einde van zijn betoog het vertrouwen uit in college en raad op een positieve beoordeling van deze motie. Dank u wel. Rest mij u, uw college en onze raad de zegen van God toe te wensen in de resterende periode die voor ons ligt.

Motie M07

Titel: Een stad waar muziek in zit

Indieners: Anselm Krol (CU/SGP), Kees van Willigen (DG), Joost van der Geest (CDA)

Verzoekt het college:

Drie scenario's uit te werken voor de ontwikkeling van muziekeducatie voor kinderen en jongeren in Gorinchem, in samenwerking met relevante partners, waaronder het onderwijsveld, muziekscholen en cultuurinstellingen:

- a. *Scenario 0: Uitgaande van voortzetting van de huidige situatie/ beleid. Inzicht wordt geboden in de aanwezige kansen, de sterke punten, evenals de kwetsbaarheden binnen de bestaande aanpak.*
- b. *Scenario 1: Een structurele uitbreiding van muziekeducatie. Te denken valt aan het vergroten van het aantal muziekprojecten op scholen, inzet van muziekcoaches, ontwikkeling van een leerlijn voor muziekonderwijs en het verbeteren van de toegankelijkheid van muziekonderwijs.*
- c. *Scenario 2: Een ambitieuze visie waarmee Gorinchem zich als 'muziekstad' profileert, bijvoorbeeld door het aanbieden van structureel muziekonderwijs aan alle kinderen, intensieve samenwerkingen tussen muziekverenigingen, muziekscholen, wijkcentra en het onderwijs. Dit voorstel kan ook een jaarlijks muziekfestival voor de jeugd omvatten, uiteraard met het gebruik van het toekomstige grote podium voor de stad.*

Een financiële raming voor deze scenario's opstellen en mogelijke externe financieringsbronnen (b.v. landelijke subsidies).

Uiterlijk 1 juni 2026 de uitwerking aan de gemeenteraad aan te bieden, zodat dit thema bij de bespreking PPN betrokken kan worden.

Desgevraagd al hoofdlijnen van de scenario's aan te leveren aan de dan formerende partijen, mocht er bij hen behoefte zijn aan intensivering op dit thema.

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Hamann Gorcum Actief.

Mevrouw **Hamann** spreekt haar algemene beschouwingen uit als volgt: Dank u voorzitter, vinden jullie het ook zo warm hier? Het warmtenet, goed hè! Dat hebben wij voor elkaar gekregen. Het thema voor ons dit jaar bij de algemene beschouwingen is Werk in Uitvoering. Overal waar je komt in de stad is werk aan de weg of in de grond. Er is sprake van een immense inhaalslag in onderhoud en vernieuwing en niet te vergeten klimaatadaptatie. Dat staat nu goed op de kaart. Daarnaast toont deze begroting een serieus pakket aan investeringen en ambities zoals een nieuw zwembad, een nieuw Cultuurhuis en nog veel meer om deze stad goed en aantrekkelijk te houden. Daar waar wij zien dat bijna alle gemeenten in Nederland nu de broekriem aanhalen en tobben om hun cijfers in orde te krijgen, blijkt Gorinchem goed door te kunnen stomen. Het AD kopte zelfs met een 10 voor financiën, een waardering van VNG. Een groot compliment voor de wethouder en het hele team dat hier in huis daaraan werkt. Wij danken hen, juist in deze toch wel spannende tijden. Want simpel is het allemaal niet. Gorinchem kent van oudsher een hoge schuldenlast, zoals anderen al zeiden, die wordt weer hoger. Wij werken ook met een investeringsplafond en Gorinchem zag zich aan het begin deze raadsperiode voor grote, soms totaal onverwachte uitdagingen gesteld, zoals een zwembad. Veel plannen gemaakt, maar financieel moet het ook allemaal te doen zijn. Vorig jaar zagen wij de problemen al aankomen met nog een dubbel ravijnjaar in het vooruitzicht. Toen al zijn diverse maatregelen getroffen, zoals een grote lastenverhoging voor inwoners en bedrijven, de heer Schefferlie noemde het ook al. Het was een eenmalige maatregel, zeker daar zijn wij ook voor. En naast verhogingen van lasten en tarieven ook diverse taakstellingen, die nog niet behaald zijn, maar die wel in de boeken staan, zoals de verkoop van vastgoed. Wij zien hier wel een financieel risico. Wat als wij de taakstellingen niet halen? Hebben wij ons dan rijk gerekend? Over het nieuwe Vastgoedbeleid en eventueel te verkopen panden spreken wij donderdag. Het andere risico is natuurlijk de rijksoverheid van wie wij zo afhankelijk zijn voor wat betreft het Gemeentefonds. Het beruchte ravijnjaar is ondertussen vooruitgeschoven naar 2028, er is nog geen nieuwe regering, maar wij weten alvast dat het Rijk grote investeringen in Defensie zal gaan doen, dus minder geld voor de gemeenten. Wij hebben naast alle financiële stukken van onze organisatie een vooruitblik gekregen voor de periode 2026-2030 'Gorinchem in Ontwikkeling'. Een handig en overzichtelijk informatie-document waarmee wij vast een inschatting kunnen maken over de toekomst, na deze raadsperiode dus. Het zal niet gemakkelijker worden lezen wij, er zullen keuzes gemaakt moeten worden en een bijkomende uitdaging wordt de werving van voldoende en goede

medewerkers. Dit document biedt heel veel inzichten waar wij in onze programma's rekening mee kunnen houden. Dank daarvoor.

Maar voor nu zijn wij, Gorcum Actief, vooral trots. Trots op Gorinchem en wat wij met ons allen bereikt hebben, zoals dit lekkere warme Stadhuis. Een kleine terugblik op afgelopen raadsperiode leert dat wij veel successen hebben geboekt. Het begon natuurlijk met de Regionale Energie Strategie, die was als eerste aan de beurt. Een beter RES-plan rolde zich langzaam uit en de lichten staan nu allemaal op groen. Bijkomend probleem is nu natuurlijk die netcongestie. Ook daarvoor moeten slimme oplossingen worden bedacht om hier lokaal met ons bedrijfsleven wel verder te kunnen. Wij hebben Klimaatadaptatie, waterbeleid en vergroening, zoals beloofd, op de kaart gezet. Veel Werk in Uitvoering dus en ook onze motie Sparen voor Later wordt uitgevoerd, want aan deze thema's moet je ook in de toekomst integraal blijven werken. Mooie kansen voor de stad.

Een ander thema waar Gorcum Actief zich altijd sterk voor heeft gemaakt is Erfgoed. De allermooiste vestingstad, werelderfgoed Unesco, zonder dit alles geen toerisme hier hè. Maar Erfgoed is ook ons DNA, daar komen wij vandaan, daar zijn wij trots op, dat is van ons allemaal om te behouden voor de generaties na ons. Het is goed beschreven in het nieuwe Erfgoedbeleid waarvan wij vinden dat dit goed moet worden uitgevoerd. Na twee keer stemmen staken hebben wij samen met de SP nu een motie hiervoor in de achterzak. Ja, wij blijven volhouden, zeker weten. Wij vragen nu de wethouder eerst om een reactie.

Ten slotte voorzitter, hebben wij enkele concrete vragen waarop wij tijdens de vragenrondes nog niet voldoende antwoorden hebben gekregen. Beide vragen gaan over subsidies die onze gemeente wellicht zou kunnen binnenhalen, dat is altijd interessant. Vraag 1: Welke subsidies heeft de subsidioloog binnengehaald? En vraag 2: Zijn er investeringssubsidies voor Dit is in Bethlehem aangevraagd? En 'last but not least' voorzitter, een onderhoudsvraag over de sportaccommodatie van handbalvereniging Achilles bij Dalemplein: Het geasfalteerde speelveld vertoont steeds weer nieuwe scheuren. Het veld is niet goed aangelegd en verzakt gewoonweg. Wat gaat de gemeente hieraan doen?

Als allerlaatste wil ik reageren op veel hartverwarmende pleidooien om vrijwilligers te steunen. Daar zijn wij natuurlijk zeer voor, maar wij realiseren ons ook dat organisaties als

Hartje Gorcum al lang niet meer bijvoorbeeld de Sinterklaasintoct organiseren, want ook dat doen vrijwilligers. Die vrijwilligers stropen de hele binnenstad af om ergens een locatie te vinden. Een leegstaand pand of winkelruimte, wat dan ook, waar Sinterklaas tijdelijk kan bivakkeren. Laat dat nu helemaal niet lukken. In de binnenstad nergens een plek te vinden, ook niet voor de pietendisco. Ik vind dat wij dat onze kinderen niet kunnen aandoen. Dus bij deze de vraag aan het college wat gaan wij hieraan doen? Voorzitter, ik laat het hier even bij, maar ik wil heel leven nog iets zeggen over de torenflat. Een hartstikke goed plan, dat hebben wij zelf ook geopperd voor aan de Schelluinsestraat. Dit doet mij een beetje aan Ridder van Rappard denken, die wilde tien van die torenflats aan de Wilhelminalaan. Dat zijn wel heel rigoureuze plannen geweest toentertijd. Je zou je nu kunnen afvragen had het maar gedaan. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, de heer Tekir D66.

De heer **Tekir** spreekt zijn algemene beschouwingen uit als volgt: Voorzitter, het jaar 2026 is een verkiezingsjaar en dat zegt meteen genoeg over de begroting voor 2026. De begroting bevat nauwelijks nieuw beleid en dat is niet gek, aangezien het straks aan de nieuwe coalitie is om allerlei nieuwe ideeën aan te kondigen. Maar daar zit wel een kanttekening bij, want hoewel de begroting nauwelijks nieuw beleid bevat, biedt het ook nauwelijks financiële ruimte om die nieuwe ideeën mogelijk te maken. En dat is wel een probleem. Het lijkt er namelijk op dat de nieuwe coalitie straks voor ieder nieuw idee meteen een nieuwe bezuiniging mag doorvoeren. Kijk maar naar de meerjarenbegroting. In 2027 en in 2028 duiken wij de min in. En als wij de openstaande taakstellingen niet volledig weten in te vullen, wordt de min alleen maar groter. De vooruitzichten zijn dus niet zo rooskleurig. Dat is misschien iets om in de overdrachtsdossiers alvast mee te nemen. Tot zover de financiële beschouwing. Aangezien de begroting nauwelijks beleidsmatige keuzes bevat,

laat ik een beschouwing daarop achterwege. Wel hebben wij vanuit de fractie van D66 een aantal speerpunten voor 2026 en daar vervolg ik mijn beschouwing mee.

Allereerst het thema wonen. Niet alleen hét thema in Nederland, maar natuurlijk ook in Gorinchem. En laten wij eerlijk zijn voorzitter, in de afgelopen bestuursperiode zijn wij er niet in geslaagd om het tij voor woningzoekenden te keren. Het onderzoeksrapport van de Stec groep over de positie van starters in de Gorcumse woningmarkt is glashelder; de positie van de Gorcumse starter komt steeds verder onder druk. Zo heeft de helft van de starters in Gorinchem een laag of middeninkomen en zoekt bijna de helft een woning die kleiner is dan 75m². Het gaat om een groep van liefst 8.800 starters, waarvan wij verwachten dat een derde op termijn op zoek is naar een woning. Misschien nu al op zoek is. Kortom, wij moeten echt aan de bak. Toevallig kwam vorige week ook een ander interessant rapport naar buiten, namelijk een marktverkenning naar de kantorenmarkt in Gorinchem uitgevoerd door Sweco. In dit rapport wordt geconstateerd dat grootschalige objecten als het oude VGZ pand onvoldoende aansluiten bij de huisvestingswensen van kantoorgebruikers, met als gevolg dat een substantieel deel van het pand leegstaat. Sweco adviseert daarom om herontwikkeling van kantoren te stimuleren en noemt daarbij ook specifiek het oude VGZ pand aan het Stadhuisplein. U kent het allemaal. De verwachting is dat dit pand op termijn mogelijk volledig vrijkomt en dat zou betekenen dat in één klap ruim 7.000m² aan leegstand vrijkomt. Om dit te voorkomen vraagt D66 samen met Democraten Gorinchem om proactief te overleggen met de eigenaren met als doel om te verkennen wat de kansrijkheid is van een transformatie naar wonen. Laat duidelijk zijn, met deze motie willen wij een win-winsituatie creëren, het voorkomen van leegstand en het helpen van starters aan betaalbare woningen.

Dan voorzitter, het thema cultuur. Wij praten daar later deze week nog over door, daarom nu geen algehele beschouwing, maar één vraagstuk ligt nu al wel aan een tijdje op de plank. Dat betreft de realisatie van een culturele broedplaats in het voormalige schoolgebouw van het Gilde. De gemeenteraad heeft hier in juli een motie over aangenomen die nog niet is uitgevoerd en waarvan wij de stand van zaken ook niet kennen. Hoe staat het met de verkenning naar de culturele broedplaats? Het moment dat de gebruikers aan de Lange Slagenstraat het pand moeten verlaten komt namelijk steeds dichterbij. D66 wil voorkomen dat al die kunstenaars, creatieve ondernemers en andere maatschappelijke partijen aan hun lot worden overgelaten. Ook hier geldt het credo: laten wij de ruimte die wij hebben optimaal benutten. Hoe kan het dat in het voormalige Gilde al wel een organisatie is gevestigd maar dat alle anderen in de wachtstand blijven? Werken wij hier niet met open procedures? Wij zijn benieuwd naar de reactie vanuit het college.

Van cultuur naar sport, voorzitter. D66 is ook hier voor het benutten van de bestaande ruimte en het liefst nóg beter benutten dan nu het geval is. In dat kader sprak ik afgelopen weekend met Nelson en zijn vrienden, een groep kinderen uit Gorinchem-Oost, die graag een balletje trappen op het sportveld naast IKC Merweplein. Dat sportveld ligt er nog maar een jaar maar is al enorm populair. Hulde daarvoor! Maar deze kinderen willen ook aan het einde van de middag nog even sporten in plaats thuis te zitten gamen. Dat kan nu helaas niet vanwege het ontbreken van verlichting. Ik zou willen zeggen kijk maar naar buiten maar de gordijnen zijn dicht. U heeft Nelson, Luca, Finn, Toby en Sem zelf kunnen horen via een videoboodschap. En ze kijken volgens mij nu ook mee, samen met hun ouders. Laten wij gehoor geven aan dit sympathieke idee van deze bikkels. Ik heb hier ook contact over gehad met de jongerenwerker van The Mall en zij zien deze behoefte ook. Wellicht is er een slimme koppeling met de techniek die wij nu ook aanbrengen in het nieuwe Cruyff Court op Gorinchem Noord. Kortom, laten wij kijken wat er mogelijk is. De motie vraagt om in overleg met The Mall en de kinderen te kijken of en hoe hier verlichting is te realiseren. Deze motie wordt naast D66 mede-ingediend door Democraten Gorinchem.

Om nog even bij het thema sport te blijven, eerder dit jaar hebben wij een ander idee geadopteerd hier. Het idee van Stepjan waarmee wij fitnessapparaten hebben gerealiseerd Buiten de Waterpoort. Die toestellen zijn toen tijdelijk neergezet en ik begrijp dat die tijdelijkheid binnenkort afloopt. Kan het college bevestigen dat deze toestellen actief worden gebruikt? En is het college bereid om een deel van de toestellen, bijvoorbeeld de meest gebruikte, permanent te plaatsen zodat ook hier in de buitenruimte gesport kan worden? Voor onze inwoners met een kleine beurs is zo'n plek echt ideaal

om te bewegen en gezond te blijven. Ik ben er regelmatig en iedere keer zijn er weer mensen aan het sporten dus laten wij dit echt behouden, vooral ook denk ik omdat hier een keuze is gemaakt om degelijke toestellen neer te zetten.

Voorzitter, het volgende thema is welzijn en nog specifiek de toekomst voor Centraal Punt.

Wethouder Molengraaf heeft de gemeenteraad onlangs laten weten dat de begrotingssubsidie van € 250.000 voor 2026 alleen nog verstrekt kan worden met een openbare publicatieprocedure. Dat heeft te maken met jurisprudentie van 23 juli 2025. De Algemene wet bestuursrecht maakt echter naast begrotingssubsidies ook zogenaamde ‘incidentele subsidieverstreking’ mogelijk. Heeft wethouder Molengraaf overwogen om voor 2026 een incidentele subsidie te verstrekken en voor de jaren vanaf 2027, zoals de motie ook voorschreef, een openbare publicatieprocedure te starten? Dat zou dan gebaseerd zijn op artikel 4:23 lid 3 onder d van de Awb (voor de ambtenaren die meeluisteren). Wij vrezen namelijk dat wij anders dit jaar geen duidelijkheid kunnen bieden aan Centraal Punt en zou echt zonde zijn. Wij hebben hier een signaal afgegeven. Als gemeenteraad werken wij ook niet met begrotingen die niet goedgekeurd zijn. Daarom zitten wij hier vandaag bijeen. Laten wij dat onze maatschappelijke partners ook niet toestaan. Ik zou zeggen dit jaar nog perspectief en duidelijkheid bieden en volgend jaar weer knallen in Centraal Punt.

Bij het thema welzijn hoort ook de positie van mantelzorgers. Uit een onderzoek van Independer blijkt dat Gorinchem koploper is als het gaat om overbelaste mantelzorgers. U heeft het allemaal kunnen lezen. Meer dan een kwart is zwaar tot overbelast. Bijzonder treurig voorzitter en dit raakt mij echt als je bedenkt dat deze mensen uit naastenliefde zorgen voor hun geliefden, maar daardoor zelf zorgbehoevend dreigen te worden. Wij hebben in deze gemeenteraad al eerder gewezen op het belang van een volledige besteding van de mantelzorgbudgetten, waar wij jaar in jaar uit een onderbesteding constateren. Bij de perspectiefnota hebben wij daarom met succes een motie aangenomen om de budgetten daadwerkelijk te besteden en om te kijken of de respijtzorg uitgebreid kan worden. Dat houdt in dat de mantelzorg tijdelijk wordt overgenomen om mantelzorgers een adempauze te geven. Heel simpel, wij zijn gewoon benieuwd naar de opvolging van deze motie, ook in het licht van de schriftelijke vragen die deze week zijn binnengekomen.

Dan het thema onderwijs, voorzitter en nog specifiek het onderwijsachterstandenbeleid. Bij de perspectiefnota heeft D66 samen met de PvdA en Democraten Gorinchem via een motie gevraagd om terughoudend te zijn met bezuinigingen in de voor- en vroegschoolse educatie. Deze vorm van onderwijs biedt namelijk de beste remedie tegen kansenongelijkheid. Wij vinden het van belang dat peuteropvang toegankelijk blijft voor alle kinderen, ongeacht het inkomen van hun ouders. Met andere woorden, wij bezuinigen niet in een kansrijke toekomst voor onze kinderen. Wij hebben de motie bij de perspectiefnota aangehouden omdat wethouder Mager toen beloofde om de strekking van de motie mee te nemen bij de berekening van de budgetten. Nu lezen wij echter in de begroting dat er alsnog € 106.000 is gekort en dan vraag je je af waar korten wij dan precies op. Die vraag hebben wij gesteld in de technische ronde, maar ons wordt nog steeds duidelijk waar deze bezuiniging precies landt. Welke activiteiten gaan wij of onze partners niet meer uitvoeren? Kan het college daar helderheid in geven? Mocht de bezuiniging alsnog zijn geland in de voor- en vroegschoolse educatie, dan dienen wij de motie alsnog in om dat te voorkomen en misschien wordt het dan wel een amendement.

Dan blijf ik nog even bij het thema onderwijs. Het IHP kan natuurlijk niet ongenoemd blijven. In 2023 hebben wij een ambitieus uitvoeringsprogramma vastgesteld met een scope tot 2026. Een vijftal scholen zou binnen 5 jaar aangepakt worden. Terugkijkend kunnen wij constateren dat dit vooral wensdenken was. Dat baart ons zorgen, want gelet op de ontwikkelingen die plaatsvinden, zoals de opheffing van de Poorterschool en de nieuwe Islamitische school, is wel duidelijk dat wij niet meer uit kunnen gaan van een IHP uit 2023. D66 verwacht daarom bestuurlijke moed om het IHP te actualiseren in het licht van de actualiteiten en daarin tot realistische oplossingen te komen voor de huisvestingsvraagstukken. Hoe ziet het college dit zelf en wanneer wordt de raad daarbij betrokken? Tot slot voorzitter, ik hoop dat wij in deze laatste begroting van deze bestuursperiode niet alleen de ruimte zoeken in cijfers, vierkante meters of stenen, maar ook de ruimte zoeken in elkaar. Want wie

ruimte gunt, schept mogelijkheden. En we zijn hier denk ik allemaal om dingen mogelijk te maken voor Gorinchem. Dank wel.

Motie M08

Titel: Lichtpunt voor Gorinchem-Oost

Indieners: Ilhan Tekir (D66)

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

- *In overleg te treden met jongerenwerkorganisatie The Mall en de betrokken kinderen en jongeren uit de wijk om te verkennen of en hoe verlichting op het sportveld bij IKC Merweplein kan worden gerealiseerd;*
- *Daarbij de ervaringen met de verlichting van het Cruyff Court in Gorinchem-Noord te benutten als voorbeeld voor technische en sociale uitvoering (zoals een timerfunctie of tijdsafspraken);*
- *De gemeenteraad hierover te informeren bij de Perspectiefnota 2027, of zoveel eerder als mogelijk.*

Motie M09

Titel: Van leegstand naar leefruimte

Indieners: Ilhan Tekir (D66)

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

- *In overleg te treden met de eigenaar van Stadhuisplein 70 om de kansrijkheid van herontwikkeling naar (gedeeltelijke) woonfunctie te verkennen, met bijzondere aandacht voor starterswoningen;*
- *Daarbij een positieve grondhouding aan te nemen ten aanzien van de benodigde aanpassing van het bestemmingsplan;*
- *De gemeenteraad uiterlijk bij de Perspectiefnota 2027 te informeren over de uitkomsten van deze verkenning.*

De **voorzitter**: Dank u wel, de heer Van der Geest CDA.

De heer **Van der Geest** spreekt zijn algemene beschouwingen uit als volgt: Voorzitter, ook wij waren heel origineel door te memoreren dat het de laatste begroting is van deze raadsperiode en ook de laatste van onze griffier. Dat zal wel gek zijn de volgende keer. En ook de laatste begroting die door dit college is voorbereid dus dank daarvoor en natuurlijk ook aan de ambtelijke organisatie. Een begroting die meerjarig sluitend is, dat is in deze tijden geen sinecure. De jaren 2027 en 2028 op een begroting van € 200 mln. beschouwen wij als afrondingsverschillen. Het zijn niet allemaal onze keuzes geweest. De OZB en parkeren voor inwoners en bezoekers zijn fors verhoogd de afgelopen jaren, evenals de lasten voor verenigingen. Maar goed, het college wel keuzes gemaakt en dat is te prijzen. En dat is niet altijd even makkelijk geweest met een rijksoverheid die gemeenten nog steeds structureel te weinig geeft, met allerlei specifieke uitkeringen te werk gaat, subsidierondes en aan het einde van het jaar toch nog wat extra overmaakt omdat zij het zelf ook niet kwijt kunnen. Daar is gewoon lastig tegen op te begroten. Voor de kerst zal het nieuwe Kabinet nog niet op het bordes staan zodat de nieuwe gemeenteraad gewoon aan de slag kan met een goed gevulde portemonnee. Wij hoopten als fractie op de invloed van de heer Van Santen die nu zijn eigen partij uit de campagnestand gaat weer normaal gaat doen. En dan weer terug naar onze eigen, sluitende begroting. Wij zijn blij dat wij de volgende raad en het volgende college een solide basis kunnen geven om op verder te bouwen, want de ontwikkelingen in onze stad gaan over meerdere periodes heen. In deze periode zijn verdere slagen gemaakt over bijvoorbeeld het I_lab, zijn gevels in de binnenstad opgeknapt, Het Gilde is koninklijk geopend, de elektrische veerboten varen heel stil en duurzaam over de Merwede, het warmtenet wordt verder uitgerold zoals mevrouw Hamann al zei en

de Banneweg gaat steeds meer richting uitvoering. Hoewel wij als CDA nog steeds kritisch zijn over het schrappen van het laatste deel, dat zal alsnog gewoon gedaan moeten worden.

Ook zijn in deze periode de wegen in onze stad opgeknapt en worden nog steeds opgeknapt. Dat was een forse investering, maar die is het meer dan waard. En we 'krijgen' een nieuw zwembad. Zo'n forse investering hebben wij ook zelden gezien. Vanaf het begin af aan hebben de heer Krol en wij gepleit voor aansluiting op het warmtenet. Niet alleen omdat wij het belangrijk vinden om duurzaam bij te dragen, maar juist ook om ruimte te maken voor ondernemers. Wij zijn heel blij dat dit vorige week gelukt is. Complimenten voor de realisatie daarvan.

Uiteraard kunnen er ook zaken beter. Zo hebben wij zelf drie moties moeten indienen om De Gezel echt serieus te laten helpen, driemaal is scheepsrecht, maar na de laatste informatiebrief hopen wij dat het echt gaat lukken. Ook onze motie om te sparen voor evenementen in de toekomst werd in eerste instantie niet uitgevoerd. Daarnaast staan er nog wat moties open, waarvan we graag horen hoe het ervoor staat.

De veilige vestingoversteken, dit werd ongeveer een jaar geleden unaniem aangenomen door de raad, maar wij blijven te horen van inwoners over het oversteken bij de vesting. Zowel van ouderen als van mensen met kinderen. Wat is daar nu al op gebeurd? Wanneer kunnen wij daar wat van horen en vooral zien?

Hoe staat het met onderzoek om zelf te participeren bij de windturbines op Gorinchem-Noord? Gaan ze er überhaupt komen want daar gaan ook allerlei verhalen over?

En dan een nog uitgevoerde motie, de Gorcumse Roemernorm. Wij zijn overigens blij dat Democraten Gorinchem toch wakker geworden is. Niet de Roemernorm gesteund, maar vandaag wel met een ander voorstel gekomen om team Gorinchem intern te laten groeien en de inhuur te laten terugkeren naar 17% als streefwaarde. Het is een stapje in de goede richting maar nog niet op 10% waar wij heen willen. Welke doorkijk ziet dit college voor de volgende jaren?

Wij hebben aandacht gevraagd, schriftelijk en laatst bij de I&O, voor de dalende vaccinatiegraad in onze stad. In Den Haag loopt sinds vorig jaar een pilot om de kinkhoestvaccinatie aan zwangere vrouwen (ook) door een verloskundige mogelijk te maken. De resultaten zijn hoopvol. Tijdens de I&O bleek dit in Gorinchem vooral een financiële kwestie. Als wij een dergelijk initiatief willen faciliteren, moeten wij daar apart budget voor vrijmaken. Volgens ons leeft er brede steun in de raad om dit mogelijk te maken en daarom vraag ik college of zij wil overwegen om duidelijk te maken wat zij van ons nodig heeft. Als het gaat om vaccinaties om kinderen tussen 0 en 5 gezond te houden staat onze fractie daar ook voor open.

Voorzitter, in de hele periode hebben wij geprobeerd om constructief te verbeteren. Daarbij hebben niet alle amendementen en moties van ons het gehaald, zeker niet die van De Nieuwe Doelen, maar wij wachten met smart de komende behandeling af. Vandaag hebben wij drie moties mede- ingediend die zijn toegelicht door Stadbelang, ChristenUnie/SGP en PvdA en daar sluiten wij graag op de toelichting aan. Wij hebben ook nog twee moties van onze eigen hand. Voorzitter, ik heb u weleens eerder toevertrouwd dat favoriete kernwaarde van het CDA rentmeesterschap is. Daarbij speelt dat wij alles van waarde doorgeven aan de volgende generaties. Zo ook één van onze mooiste misschien wel het allermooiste pand: Dit is in Bethlehem. Wij snappen op basis van de vastgoedvisie de lijn die het college heeft gekozen, maar naar ons idee moeten ongelijke gevallen, ook ongelijk behandeld worden. Dit is precies zo'n pand dat ongelijk behandeld moet worden. Voor de inhoudelijke geschiedenis over het pand verwijs ik u naar de ingekomen stukken. Naar ons idee moet in ieder geval geprobeerd worden om dit pand te behouden. Het is uniek in zijn soort. Het college stelt dat zij voldoende middelen in de hand heeft om te kunnen toezien op goed beheer door een andere eigenaar, maar wij hebben daar twijfels over. Toch twee voorbeelden voorzitter, uw voormalig ambtsgeenoot uit Zaltbommel liet de kozijnen en ramen van een rijksmonument vervangen zonder vergunning. En een wethouder op Schouwen-Duiveland overtrad een tiental vergunningsregels van haar rijksmonument. Dat zijn toch niet de minste personen. Wat verloren is, is voor altijd weg dus tijd om af te wijken van de vastgoedvisie en daarom vragen wij met de motie 'Dit is en blijft in Bethlehem' om een voorstel van het college aan de raad om het op te knappen en

te behouden als rijks- en bovenal ons eigen Gorcums monument. De motie dien ik in samen met de heer Van Willigen van Democraten Gorinchem.

En dan de motie 'Gelukkig nieuwe traditie!'. Wij zijn heel blij dat ook onze landelijke afdeling van het CDA het wijze besluit heeft genomen om voor consumentenvuurwerk te verbieden na de komende jaarwisseling. Het vuurwerkgeweld richting hulpverleners is echt veel te ver gegaan in de afgelopen jaren. Of om met onze landelijke partijleider te spreken: tijd voor een fatsoenlijke jaarwisseling! Ook in Gorinchem kan dit leiden tot een nieuwe, gezamenlijke traditie. Uiteraard hopen wij op een initiatief uit onze sterke samenleving, maar wij willen anders dat de gemeente het enthousiasme aanzwengelt of zelfs actief mogelijk maakt. Daarom dienen wij samen met de heer Van Willigen, wij dienen vanavond echt alle moties mede in, deze motie ook in.

De heer **Van Willigen** bij interruptie: Ik kan u geruststellen, mijnheer Van der Geest, dat is niet zo. Wij hebben de moties echt op hun merites beoordeeld zoals dat heet.

De heer **Van der Geest**: Wat hebben wij veel goede ideeën vandaag. Daarom dus de motie op weg naar een nieuwe traditie en ik verwacht in ieder geval de steun van de heer Klein bij deze moties.

Motie M10

Titel: Dit is en blijft in Bethlehem

Indieners: Joost van der Geest (CDA), Kees van Willigen (DG)

Wij geven het college de opdracht om:

- *Het pand Dit is in Bethlehem (Gasthuisstraat 25) voor nu van de verkooplijst te halen en de gemeenteraad een separaat voorstel te doen om dit pand duurzaam te renoveren en te behouden als erfgoed.*

Motie M11

Titel: Gelukkig nieuwe traditie!

Indieners: Joost van der Geest (CDA), Kees van Willigen (DG)

Wij geven het college de opdracht om:

- *Samen met de stad tot minimaal 1 gezamenlijk evenement te komen voor de jaarwisseling, waarbij het college de vrijheid krijgt om het in te vullen in samenspraak met inwoners, verenigingen en ondernemers;*
- *Hiervoor een kostenraming op te stellen;*
- *De (verwachte) besparingen op schade, toezicht en handhaving (o.a. van de vuurwerkvrije zones) en opruimwerkzaamheden (door Waardlanden) als gevolg van het vuurwerkverbod nader uit te werken als dekking voor het evenement;*
- *Indien er een financieel tekort is, met een voorstel te komen om dat tekort te dekken door extra (externe) financiering;*
- *De gemeenteraad tijdig te informeren over de voortgang van de voorbereidingen en financiële onderbouwing.*

De **voorzitter**: Dank u wel en dan de laatste spreker in de eerste termijn, de heer Van Houwelingen SP.

De heer **Van Houwelingen** spreekt zijn algemene beschouwingen uit als volgt: Dank u wel voorzitter, ook ik begin ermee dat wij vanavond de laatste begroting van deze bestuursperiode bespreken. Dat is natuurlijk een moment van terugkijken en vooruitkijken. Wat mij trof bij het schrijven, is dat nog geen vier jaar terug de coronamaatregelen nog van kracht waren. 18 dagen voor de gemeenteraadsverkiezingen verviel de 1,5 meter regel en het toegangsbewijs. En de gemeenteraadsverkiezingen werden verdeeld over drie dagen. Dat besef zet de afgelopen jaren in perspectief. Er zijn veranderingen geweest in de raad en binnen onze fractie. Ik denk met waardering aan de

samenwerking met Piet, Evelien, Aron en Dieuwertje. Ik weet niet of iemand het u al ingefluisterd heeft, maar hij is jarig vandaag.

(De raadsleden roffelen op de tafel).

De heer **Van Houwelingen**: Wat me het meest is bijgebleven, heel verdrietig is het verlies van mevrouw Loderus. Dat greep me erg aan en het dwong me om ook mijn eigen balans en ritme nog eens tegen het licht te houden. Toch blijft het bijzonder dat wij hier als gewone inwoners, ieder in hun eigen rol, aan het stuurwiel van Gorinchem mogen staan. Er is veel bereikt, van de Arkelsedijk tot aan de Lange Slagenstraat, van Erfgoedbeleid tot Blikse natuur. Instrumenten als opkoopbescherming en bewoningsplicht zijn toegevoegd en de opvanglocatie voor vluchtelingen is verhuisd uit de Gildenwijk. Op mijn eerste dag in deze periode werden De Nieuwe Doelen en de herijking van de windturbines nog als onmogelijk bestempeld. Eén fractie wilde zelfs een spandoek meenemen om ons eraan te blijven herinneren dat zij er zouden komen, maar er staan en komen 0,0 windturbines op Avelingen. Had ik nu maar het spandoek meegenomen met daarop: HET KAN WEL. Ook het plan voor een heus Cultuurhuis heeft ditmaal een serieuze start gemaakt. En ondanks de tegenvaller van het lekkende Caribabad is ook de knoop voor een nieuw zwembad doorgehakt. De bouw start begin 2026 en dat is hard nodig ook, want vorige week dinsdag was het zwembad alweer gesloten vanwege lekkage.

Maar naast het terugkijken is vandaag ook het vooruitkijken door middel van de begroting belangrijk. De begroting bouwt voort op de perspectiefnota 2026–2029 en zet het bestaande beleid grotendeels voort. Het college draagt een solide begroting over aan het volgende bestuur. Voor 2026 en 2029 is deze sluitend en in 2027 en 2028 zijn de tekorten beperkt. Dat is knap, zeker gezien het ‘ravijnjaar’. Het investeringsplafond blijft gehandhaafd en er is geen financiële schade te herstellen, of zoals mijn fractiegenoot zei: er hoeft geen puin te worden geruimd. Namens de SP spreken wij onze waardering uit voor deze transparante en degelijke begroting.

Dan loop ik graag met u even door de punten die opvielen of waar wij nog vragen over hebben. Gebouw C blijft een financieel knelpunt. Wat de SP betreft moet hier meer vaart komen richting sociale woningbouw samen met Poort6.

Het verbeteren van fietsparkeren en de pilot voor elektrische bevoorrading dragen bij aan leefbaarheid net als goede busverbindingen, vandaar dat wij als SP-fractie mede-indiener zijn van de motie Buurtbussen voor betere bereikbaarheid. Die vraagt om te onderzoeken op welke wijze het openbaar vervoer is te versterken door middel van buurtbussen en beter aan te laten sluiten op de behoeften van onze inwoners en bezoekers.

Indicatoren bij Onderwijs blijven stabiel, maar zet je het percentage om in cijfers, dan zijn deze fors: bijna 800 leerlingen met risico op achterstand en 3.200 laaggeletterden. Dat vraagt blijvende aandacht.

In de begroting van vorig jaar werd een samenwerking aangekondigd met de steden Goes en Middelburg om een passende vergoeding te krijgen voor het huisvesten van middelbare scholen in steden met een centrumfunctie. Zou het college kunnen aangeven hoe het hiermee staat?

Bij Sport, Cultuur & Recreatie zien wij de grote investeringen in het Cultuurhuis, het zwembad en, ik heb hem teruggevonden, het skatepark. Wat verder opvalt is dat de uitvoering van het Erfgoedbeleid is gestart, maar de coördinatie blijft een punt. De motie voor een vaste coördinator is na twee keer staken gesneuveld en wij hebben toegezegd hier vandaag op terug te komen. Gezien de stemverklaringen lijkt het erop dat de motie vooral is afgewezen vanwege de vorm en niet de inhoud. Als er in plaats van een halve fte een bedrag had gestaan, was de motie waarschijnlijk vrij breed aangenomen. Ik heb begrepen dat ondanks dat de motie destijds niet heeft gehaald het signaal wel is aangekomen bij het college want bij de voorbereidingen hebben wij begrepen dat er diverse ontwikkelingen plaatsvinden. Daarom vragen wij het college is er inmiddels een oplossing gevonden voor een vast aanspreekpunt en coördinator Erfgoed? En wanneer worden wij hierover geïnformeerd? Als dat het geval is, hoeven wij vandaag geen aangepaste motie meer in te dienen.

Binnen het Sociaal Domein nemen de lasten toe door de Hervormingsagenda Jeugd en hogere uitgaven aan sociale voorzieningen. Dat vinden wij begrijpelijk, maar dat het Rijk nog steeds structurele besparingen verwacht en deze enkel heeft verschoven naar 2028, blijft zorgelijk. Over de opvang van Oekraïense vluchtelingen hebben wij ook vragen. Hoeveel mensen worden waar opgevangen en hoe lang nog, want op een gegeven moment zal de opvang sluiten en waar komen ze dan terecht? En hoe verloopt hun integratie en schoolgang? Kortweg, zijn er problemen of knelpunten in hun integratie, onderwijs of begeleiding?

Binnen het programma Duurzaamheid zien we structurele investeringen in energiebesparing en vergroening. Positief is dat er meer gekeken wordt naar het totale energiesysteem. Dat is een betere invalshoek dan bij de RES. Energie die je bespaart, hoeft je namelijk niet op te wekken. Het warmtenet is recent nog behandeld. De centrale vraag blijft wat gaat dit de inwoner kosten? De tarieven zijn bepalend voor het draagvlak. Ook energiehubs bieden kansen. De laatste informatie over Oost II dateert uit november vorig jaar. Wij vragen het college wat zijn de ontwikkelingen sindsdien en hoe staat het met vergelijkbare initiatieven?

Tot slot, dank aan het college en alle ambtenaren voor hun inzet en zorgvuldigheid. Wij kijken met vertrouwen vooruit.

De **voorzitter**: Dank u wel, daarmee zijn wij aan het einde gekomen van de eerste termijn vanuit de raad. Het is de bedoeling dat wij nu de maaltijd gaan gebruiken. De planning is maaltijd van 17.30 tot 18.30 uur. Onze griffier is een beetje proactief geweest en heeft gevraagd aan de keuken of wij al eerder kunnen dineren. Dat is het geval dus mijn voorstel zou zijn dat wij ons richting het werkcafé gaan begeven en dat wij in plaats van om 18.30 uur om 18.15 (een kwartier eerder) weer gaan beginnen. Heeft dat uw instemming? Dat is het geval. Ik wens u smakelijk eten en schors de vergadering. Om 18.15 uur gaan wij weer verder.

5. Maaltijd (van 17.00 tot 18.15 uur)

6. Beantwoording door het college

De **voorzitter**: Wij zijn bezig met de behandeling van de begroting 2026-2029. Wij hebben de eerste termijn van de fracties gehad daarna hebben wij geschorst voor de verdere voorbereiding en om te kunnen eten. Wij gaan nu verder in de eerste termijn met het college. Wethouder Molengraaf zal als wethouder Financiën als eerste spreken en daarna volgen de overige collegeleden.

Wethouder **Molengraaf**: Voorzitter dank u wel, als ik even in vogelvlucht de bijdragen in een aantal zinnen probeer te vangen dan zijn er veel complimenten maar ook aandachtspunten. Complimenten over zaken die bereikt zijn en in gang gezet zijn. Dat doet mij goed, dat doet ons goed, omdat het collegeprogramma niet voor niets 'En nu aan de slag' heet. De aandachtspunten daar wil ik voor mijn portefeuille op ingaan. Er zijn vragen gesteld over de financiën, de schulden. Ja, onze schulden lopen op. Dat is ook geheel volgens de verwachting want wij hebben nogal wat ambities met elkaar. De accountant zegt daar weleens wat over. Dat wij daar misschien iets meer op zouden moeten doen, maar dit betekent dat onze schulden oplopen, maar wij zitten nog steeds op koers voor de afbouw tot 2040 zodat wij dan een hanteerbare schuld hebben. U wordt daar steeds meegenomen in alle P&C documenten. Er zijn wat mij betreft geen redenen om ons daar extra zorgen over te maken behalve dat de schulden hoog zijn in Gorinchem, een stad met ambities.

Er zijn ook opmerkingen gemaakt over de taakstellingen die nog niet ingevuld zijn. Ook dat klopt. Ik weet nog het eerste jaar toen wij begonnen met de taakstellingen dat ik heb gezegd ik heb er echt geen moeite mee om een begroting te presenteren die niet sluitend is zodat ook het Rijk ziet dat gemeenten worstelen. Wij hebben steeds gezegd wij gaan op wat flexibele manieren die taakstellingen doen. Wij bedoelen daarmee stap voor stap, jaar voor jaar omdat wij gezien hebben dat het Rijk eerst zegt wij compenseren jullie niet en vervolgens als wij maar lang genoeg aan de deur rammelen soms weer wel. Ik heb steeds gezegd ik wil het stap voor stap doen want ik wil geen

dingen wegbezuinigen waar wij later spijt van krijgen omdat wij toch nog gecompenseerd worden. Wij willen dat elk jaar goed bekijken. Als u terugkijkt ziet u dat wij elk jaar wel steeds een stuk ingevuld hebben. Die lijn hebben wij steeds aangehouden.

Voorzitter, dat wat betreft de algemene lijnen die ik opgehaald heb en dan wil ik nu een aantal vragen en opmerkingen van de fracties langslopen. Op de moties kom ik straks terug. Ik probeer in mijn chaotische aantekeningen het één en ander te vinden. De PvdA heeft vragen gesteld over de taakstelling van Avres van € 300.000 en zegt dat gaat van de minimaregelingen af. Ik heb denk ik veel vaker gezegd nee, die € 300.000 is efficiency in de bedrijfsvoering in de uitvoering van de minimaregelingen. De uitvoering van de minimaregelingen die veel meer digitaal gaat wat kostenbesparend is. Voor de minimaregelingen krijgen wij gewoon geld en dat geld zetten wij door naar Avres en die voert dit voor ons uit. Daar is niet op bezuinigd. Sterker nog, wij hebben daar in de afgelopen jaren allerlei plusjes op gezet. 130% en nog wat van die dingen. Het gaat dus niet ten koste van de minima.

De heer **Tekir** bij interruptie: Een verduidelijkingsvraag, want deze discussie hebben wij al meer gevoerd. Ik begrijp dat u zegt dat het gaat om de uitvoering van de minimaregelingen, maar waar zit het hem dan in die uitvoering? Het zou er ook toe kunnen leiden dat de regelingen minder toegankelijk zijn voor de minima of dat er minder capaciteit beschikbaar is om de minimaregelingen uit te voeren waardoor op allerlei manieren de minima toch worden geraakt indirect, zoals collega De Groot al aangaf dus kunt u daar iets meer over duiden? Het is niet bedoeld om u op te pakken of zo, want soms ontstaat dat beeld weleens, maar ik zou echt willen begrijpen waar die korting nu is geland en wat men daar wel of niet van merkt. Als men daar niets van merkt, prima, heel mooi.

Wethouder **Molengraaf**: Ik geef daar graag antwoord op want ik denk dat Avres dit echt heel mooi ingevuld heeft. De grootste klapper is een nieuw ICT programma waardoor echt een enorme besparing wordt behaald. Vraag mij niet naar de details want daar heb ik geen verstand van, maar dat heeft Avres gewoon een heel stuk minder geld gekost. De dienstverlening is daardoor uiteindelijk toegankelijker. Er wordt veel meer telefonisch gedaan en dat wordt door de cliënten ook gewaardeerd. De Cliëntenraad zit regelmatig bij vergaderingen van het algemeen bestuur en daar horen wij dat steeds terug. Wij horen daar geen klachten dat er dingen fout lopen. De grootste klapper zit dus daar maar ook in de bedrijfsvoering. Niet alleen de uitvoering van de minimaregelingen, maar ook in de verdere bedrijfsvoering is Avres denk ik goed op weg. Daar is ook om gevraagd, van kunnen jullie de bedrijfsvoering zo gaan inrichten dat je daar een besparing in kunt realiseren. Daar zagen zij veel kansen voor, sterker nog. Zij hebben eigenlijk nog veel meer gerealiseerd dan waar wij op hadden durven hopen. En het is ook nog niet klaar. Zoals ik al eerder gezegd heb, Avres is ook aan het kijken, iets wat het bestuur ze aangereikt heeft, naar de huisvesting. Dat is op de één of andere manier ontstaan op allerlei locaties, is dat nog steeds passend? Daar wordt nu een slag op gemaakt om te kijken hoe moet de huisvesting voor Avres er voor de komende tien jaar uit gaan zien. Daar zullen ook veranderingen op komen. Op dat soort dingen scherper aan de wind varen van zo'n organisatie de afgelopen jaren die ons dit oplevert.

De heer **Tekir**: Voorzitter, dank u wel voor deze toelichting. Ik begrijp dat u niet in details kunt treden, zeker niet over bedrijfsvoering, maar het zou wel helpen als hier een soort schriftelijke toelichting op komt waarin wij dat wel gewoon nader kunnen duiden.

Wethouder **Molengraaf**: Ik stel voor, volgens mij is begin 2026 weer een avond met de raden, dat u deze vraag meeneemt en aan de directeur van Avres vraagt of hij op die avond daar toelichting op wil geven. Dan hebben ook gelijk alle raden daar de informatie over. Akkoord? Mooi. Dan zijn er vragen gesteld over mobiliteit, altijd een leuk onderwerp. Er is een aantal vragen gesteld over sluipverkeer rondom de aanpak van de A27. Wij hebben als gemeenten langs de A27 (van Houten tot Hooipolder) regelmatig overleg met Rijkswaterstaat in het kader van de minder hinder aanpak. Alle gemeenten leggen daar geld voor in om allerlei maatregelen te nemen om te zorgen dat

tijdens de werkzaamheden de doorstroming op de A27 zo goed mogelijk blijft zodat mensen niet hoeven te gaan sluipen. Wij hebben ook vaak gezegd wij moeten tijdens die periode steeds met elkaar evalueren en leren welke maatregelen werken en welke niet, vanuit andere projecten natuurlijk. Tegelijk zullen er momenten zijn dat de A27 gewoon helemaal dichtgaat vanwege werkzaamheden. Daarbij is in de planning het streven om dat zo veel mogelijk in de weekenden en 's nachts te doen. U ziet ook op de borden dat de tijden meestal niet overdag zijn en niet doordeweeks. Een ander punt is dat wij in Gorinchem ook aan de weg timmeren. Half Gorinchem gaat op de schop. Komend jaar zijn er heel veel werkzaamheden en dat doen wij ook om het sluipen tegen te gaan. Je doet het één keer en dan kom je Gorinchem niet meer uit denk ik. Er is gevraagd kan er met camera's gewerkt worden zoals in Vijfheerenlanden. Ik zou de evaluatie van Vijfheerenlanden weleens willen zien, of zij er nog steeds zo blij mee zijn. Het heeft resultaat, maar het heeft ook heel veel bijwerkingen. Voor een stad als Gorinchem wil je sommige mensen wel weren, maar de binnenstad wil mensen niet weren. De winkeliers willen niet iedereen weren dus dat wordt wel een heel ingewikkeld verhaal om daar een onderscheid in te maken. In Vijfheerenlanden is het niet zo ingewikkeld, alles wat daar niet woont kunnen zij in de spits weren. In Gorinchem hebben wij veel meer mensen die de stad bezoeken voor cultuur, ziekenhuis en noem maar op. Ik denk dat wij het alleen met camera's moeten doen als wij geen andere oplossing hebben. Wij willen met Rijkswaterstraat wel het gesprek aangaan.

Mevrouw **Van 't Westende** bij interruptie: Voorzitter, u zegt dat u benieuwd bent naar de evaluatie van Vijfheerenlanden, zou u die voor ons kunnen opvragen zodat wij daardoor geïnformeerd worden?

Wethouder **Molengraaf**: Zeker. Er zijn ook vragen gesteld over vrachtverkeer en doorgaand vrachtverkeer. Ik kan u melden dat wij een project gaan lopen om het vrachtverkeer in de Haarwijk te monitoren zoals ik u heb toegezegd. Dit heeft wat vertraging opgelopen vanwege de werkzaamheden van Poort6, waardoor er wat onzuivere resultaten zouden zijn. Nu hebben wij daar een plan voor opgesteld dus daar gaan wij mee aan de gang. Het doorgaand vrachtverkeer is best ingewikkeld, want ook daarvoor geldt je wil wel dat de Albert Heijn bevoorraad kan worden. Als die dan gelijk door Gorinchem van de A15 naar de A27 doorrijden vind ik dat nog wel een lastige. Wij spreken begin volgend jaar met elkaar over het programma Mobiliteit in het kader van de Omgevingswet en daar zullen wij met een startnotitie komen waar dit soort onderwerpen wat mij betreft ook kunnen landen. Willen wij daarmee aan de gang, hebben wij daar genoeg geld voor? Dat is eigenlijk ook gelijk wat ik aan zou willen geven als het gaat over fietsknelpunten top 10.

De heer **Klein** bij interruptie: Voorzitter, ik wil hier graag nog even op inhaken want een tijd geleden hebben wij het vrachtverkeer in de Haarwijk aangekaart. Nu hoor ik een beetje dat wij daar nieuwe ideeën moeten aandragen, waarbij ik denk dat het college ook wel een voorstel heeft van zo kunnen wij het doen, want het is in principe gewoon een aangenomen motie.

Wethouder **Molengraaf**: Het zijn twee dingen, het vrachtwagenverbod in de Haarwijk daar zijn wij een meting voor aan het doen, dat is de motie en voor het doorgaand vrachtverkeer, want daar heb ik ook opmerkingen over gehoord, ik weet dat de mensen aan de Concordiaweg daar heel erg op zitten, dat is best ingewikkeld. Ik stel voor dat wij bij het programma Mobiliteit daar met elkaar over in gesprek gaan. En ja wellicht dat het zo kan zijn dat wij daar ook voorstellen voor doen, maar dat is op het moment dat wij met die startnotitie komen voor u om daarover mee te denken.

De heer **Klein**: Oké helder voorzitter, ik kreeg het gevoel dat het op één hoop gegooid werd. Wij kijken nog steeds uit naar die resultaten.

Wethouder **Molengraaf**: Ja.

De heer **De Pagter** bij interruptie: Voorzitter, mag ik daar ook een vraag over stellen? Hoort de Mollenburgseweg daar ook bij of valt dat onder Stalkaarsen?

Wethouder **Molengraaf**: Nee, dat is de Haarwijk.

De heer **De Pagter**: En last mile delivery nemen wij dat ook mee in de mobiliteitsdiscussie die volgend jaar plaatsvindt?

Wethouder **Molengraaf**: In het coalitieprogramma en het collegeprogramma staat een pilot voor de binnenstad. Daar zijn wij nog niet mee gestart. Dat staat nog wel op de rol, maar dat is één van de dingen waar wij nog niet aan toegekomen zijn.

De fietsknelpunten top 10, volgens mij was het de PvdA die daar naar het één en ander over vroeg. De fietsknelpunten top 10 blijft een top 10 in die zin dat elke keer als er iets afvalt, zoals nu bijvoorbeeld de rotonde Eike's Hof, dan komt er aan de onderkant wat bij. Tot half 2026 hebben wij daar fondsen voor. Dat is nog van de mobiliteitsvisie zoals wij die ooit hebben vastgesteld. Half 2026 gaan wij de balans opmaken en kijken wat moet er nog uitgevoerd worden, wat kan en moet nog want wij gaan natuurlijk overal in de stad bezig en dan nemen wij natuurlijk gelijk ook quickwins mee voor zover dat kan. Wij maken dan de balans op en kijken hoe wij verder gaan. En ja, daar zal ook geld bij moeten komen.

De Ideeënmarkt is niet opgenomen; voor zover ik weet is de Ideeënmarkt iets van de raad en ligt dit dus bij de griffie. De griffie zou een aanvraag moeten doen.

De heer **Schefferlie** bij interruptie: Voorzitter, er is toch duidelijk aangegeven door de gemeenteraad dat wij van die Ideeënmarkt een blijvertje willen maken. Ik kijk even naar de burens links en dan is er toch niets meer nodig dan dat dit gewoon in de begroting wordt opgenomen? Ik vind het een hele merkwaardige hardnekkigheid om dit gewoon niet te doen.

Wethouder **Molengraaf**: Nou ja nee, wij wachten op wat voor bedrag wij daarvoor moeten inboeken. Volgens mij werkt het zo.

De heer **Schefferlie**: Voorzitter, de raad heeft hier een uitspraak over gedaan. Wij hebben volgens mij ook iets over die budgetten gezegd, ik weet het niet meer uit mijn hoofd, en dan is er het college dat uitvoert wat de raad heel graag wil. Je gaat dan gewoon op zoek naar wat voor middelen daarvoor nodig zijn. Ik vind het eigenlijk niet kunnen om dit zo te negeren, zo'n duidelijke raadswens.

Wethouder **Molengraaf**: Het is geen kwestie van negeren volgens mij, want op het moment dat wij die aanvraag krijgen gaan wij ermee aan de slag lijkt mij.

De heer **Schefferlie**: Voorzitter, dan siert het in ieder geval niet om met de vinger naar de griffie te wijzen. Dat vind ik al helemaal ...

Wethouder **Molengraaf**: Dat is niet mijn bedoeling geweest, maar dit is wel hoe de motiemarkt in elkaar zit.

De heer **Van Willigen** bij interruptie: Nee sorry voorzitter, dit is zoals de wethouder dit insteekt want wij hebben in de raad unaniem besloten om hier een budget tweejaarlijks voor vrij te maken. Uw eigen interpretatie is niet in verhouding met de werkelijkheid zoals wij dat hier in de raad hebben afgesproken.

Wethouder **Molengraaf**: Ja, daar zijn wij het dan niet over eens. Dit is wat ik hier op papier heb in reactie op het is niet opgenomen. Dit is de reden waarom het niet is opgenomen. Ik heb vragen gehad over ...

Mevrouw **Van 't Westende** bij interruptie: Voorzitter, volgens mij hebben wij besloten dat wij iedere twee jaar € 50.000 zouden opnemen voor de Ideeënmarkt. De vraag is wel een beetje, want ik zou het heel erg zonde vinden als de bal over en weer wordt gekaatst voor zo'n mooi initiatief, hoe zouden wij het kunnen oplossen?

Wethouder **Molengraaf**: Daar moeten wij over in gesprek met de griffie lijkt mij, als college. Wij gaan kijken wat voor plan er ligt, hoeveel ervoor nodig is en dan zal dat bij de perspectiefnota volgend jaar erin moeten. Kijk het is volgend jaar pas 2026 hè. Volgens mij moet het voor 2027 geraamd worden.

De **voorzitter**: Misschien is het goed, de griffier laat mij even zien welke motie is ingediend en aangenomen: "De gemeenteraad van Gorinchem verzoekt het college om in samenwerking met enkele raadsleden en de griffie een voorstel op te stellen voor een Ideeënmarkt met een vaste regelmaat van eens in de twee jaar en daarvoor in de begroting de benodigde middelen op te nemen van € 50.000 per keer met als eerstvolgend jaar 2027". Volgens mij moeten wij dat zo gaan doen want het is unaniem door de raad aangenomen.

De heer **Schefferlie** bij interruptie: Ja voorzitter, er is natuurlijk een groot verschil tussen ik denk mee over de uitvoering (het is heel logisch dat de raad juist bij deze interactie dat ook doet) en dat de griffie daarbij meedenkt, maar het opnemen van zo'n uitdrukkelijke raadsopdracht in de meerjarenbegroting daar kan geen twijfel over bestaan.

De **voorzitter**: Waarvan akte.

Wethouder **Molengraaf**: Goed, Gorcum Actief heeft het één en ander gevraagd over de verkoop van het vastgoed wat al ingeboekt is als één van de taakstellingen of daar een risico aan hangt. Ja, daar zit zeker een risico aan. Dat gaat twee kanten op; je loopt het risico dat je veel meer krijgt dan je gepland had en dat vinden wij altijd wel fijn, maar je loopt ook het risico dat het niet lukt, dat je minder krijgt. Vaak compenseert dat elkaar wel enigszins maar dat wij moeten gaan zien hoe dat loopt. Er is gevraagd naar subsidie voor Dit is in Bethlehem. Wij hebben geprobeerd dat te beantwoorden. In 2023 is groot onderhoud gedaan en daar zijn geen subsidies voor aangevraagd. Omdat het nu in de verkoop gaat (als u dat goedkeurt, dat is de bedoeling) gaan wij ook geen subsidies voor groot onderhoud meer aanvragen. Dat is dan voor de partij die koopt. Voor particulieren zijn er zeer veel mogelijkheden om subsidies aan te vragen voor deze dingen.

Mevrouw **Hamann** bij interruptie: Voorzitter, het groot onderhoud is gedaan, dat weet ik, maar het gaat mij meer om investeringssubsidies. Ik begrijp dat er investeringen nodig zijn in het pand. Gewoon een vraag zijn er in het verleden investeringssubsidies aangevraagd, maar ik begrijp van niet.

Wethouder **Molengraaf**: Ik denk het niet en volgens mij zijn investeringssubsidies met name bedoeld als je het hele pand zou willen ontsluiten. De bovenverdiepingen zijn niet helemaal in gebruik, of opengesteld laat ik het zo zeggen, omdat het lastig bereikbaar is. Het is een heel oud pand en bijvoorbeeld mensen met een beperking kunnen niet boven komen. Het zijn best wel .. nou, het is ingewikkeld.

Dan zijn er vragen gesteld door het CDA over het laatste deel van de Banneweg, althans er zijn opmerkingen over gemaakt. Misschien heeft u het in de krant al gelezen dat er subsidies zijn uitgedeeld en wij hebben ook een subsidie aangevraagd. Een zogenaamde WoKT subsidie. Dat heeft niets met eten te maken. Dat is de Woningbouw op Korte Termijn en die hebben wij aangevraagd voor het Stationsgebied en daarbij ingediend dat wij het laatste stuk van de Banneweg willen afmaken. Die subsidie is ons toegekend. Er zit wel een voorwaarde aan, namelijk dat wij ook een aantal woningen gaan bouwen hier, maar die plannen hebben wij toch al dus daar zijn wij heel blij mee.

De heer **Van der Geest** bij interruptie: En wij ook voorzitter, dank u wel voor dit mooie nieuws.

Wethouder **Molengraaf**: U heeft ook gevraagd naar de veilige vesting oversteek motie. Daar hebben wij al aan gerekend en getekend. Er liggen plannen klaar. Daar zijn de kosten ook nog wel een dingetje van sommige ingrepen, maar het is niet zo dat daar niets mee gedaan is. Wij zijn er druk mee bezig en gaan kijken hoe wij dat kunnen realiseren. Wellicht als een soort bijvangst bij het aanpakken van de weg.

De heer **Van der Geest** bij interruptie: Voorzitter, zou de wethouder kunnen delen wanneer wij daar iets van kunnen zien?

Wethouder **Molengraaf**: Nou ja, op een aantal punten hebben wij geconcludeerd dat wij daar geen ingrepen gaan doen omdat bijvoorbeeld in het straatwerk het vesting patroon zit. Maar bijvoorbeeld aan de Westwagenstraat zijn wij aan het nadenken over zo'n vluchtheuveltje en wellicht ook een oversteekplaats. Daar zitten gewoon kosten aan en wij moeten kijken of wij daar het geld voor kunnen vinden om dat te gaan uitvoeren.

De heer **Van der Geest**: Mijn punt zat niet op het fysieke, maar vooral op het onderzoek dat gedaan is, per punt wat daar nu uitkomt. Daar ben ik ook wel benieuwd naar.

Wethouder **Molengraaf**: Wellicht dat wij dat met u kunnen delen, ik kijk even of dat kan, maar dat zal vast wel.

U heeft ook gevraagd naar Dit is in Bethlehem en daar heeft u ook een motie over dus daar wil ik eigenlijk even naartoe gaan.

De heer **Van Willigen** bij interruptie: Voorzitter, voordat dit aan de orde komt, het moest even landen bij mij dus ik heb even wat navraag gedaan. Ik hoorde de wethouder zeggen dat er een subsidie is verstrekt in het kader van de WoKT en dat daarmee ineens de tweede fase van de Banneweg in beeld komt. Hoe krijgen wij dit geborgd? Dat zegt u nu, maar het geld staat nog niet apart voor het tweede gedeelte van de Banneweg dus hoe gaan wij dit dan, deze uitspraak waar wij enorm blij mee zijn want wij waren al heftig negatief verrast toen het eruit gehaald werd, nu borgen?

Wethouder **Molengraaf**: Die WoKT zegt eigenlijk dat wanneer je in een bepaald gebied woningen gaat realiseren en je hebt daar infrastructuur voor nodig dan kun je voor die infrastructuur subsidie aanvragen. Dat is precies wat wij gedaan hebben. Wij hebben gezegd in het Stationsgebied gaan wij woningen toevoegen en daarvoor moeten wij dat tweede deel van de Banneweg afmaken. Dat is geaccepteerd dus die subsidie krijgen wij, maar dat betekent dus dat wij dat plan om die woningbouw te gaan doen, dan moeten wij voor een bepaalde datum beginnen et cetera. Het is een beetje net als bij de Schelluinsestraat dat je een aantal dingen moet doen voordat je de subsidie ook daadwerkelijk krijgt, maar hij is dus voor ons gereserveerd.

De heer **Van Willigen**: En ik weet voorzitter, dat daarmee € 2 mln. werd weggehaald bij de Banneweg dus dan is die WoKT subsidie wel een hele stevige. Dat betekent dus dat wij eigenlijk € 2 mln. kunnen toevoegen aan het tweede gedeelte van de Banneweg?

Wethouder **Molengraaf**: Ja, ik moet u even schuldig blijven hoeveel wij precies gaan krijgen, want ondertussen zijn de prijzen natuurlijk ook weer omhoog gegaan, dus ik denk dat het wat meer is, maar in ieder geval voldoende om dat te gaan realiseren.

De heer **Van Willigen**: Geweldig!

Mevrouw **Hamann** bij interruptie: Voorzitter, kan ik hieruit concluderen dat wij nu vaart moeten maken met de uitvoering van het gebeuren rond de Stationsweg, het gebiedspaspoort daar?

Wethouder **Molengraaf**: Ja, daar hebben wij dus vaart op.

Mevrouw **Hamann**: Dat de infra wordt meegenomen daarin?

Wethouder **Molengraaf**: Ja.

Mevrouw **Hamann**: Oké, goed idee.

Wethouder **Molengraaf**: Even kijken waar ik was. Dit is in Bethlehem, daar heeft het CDA ook een motie over ingediend. Ik proef in die motie, en dat proef ik bij meer mensen in de raad, bezorgdheid over zo'n beeldbepalend pand in onze stad. Maar daar zit ook een beetje de aanname in dat de nieuwe eigenaar onzorgvuldig met het pand zal omgaan. U noemt een aantal voorbeelden, maar die zijn niet uit Gorinchem (uit Zaltbommel en Schouwen Duivenland en dat waren nota bene bestuurders die niet netjes met hun eigen pand omgingen). Zo zijn wij dat in Gorinchem niet van plan. Ik denk ook ... ik heb zelf de overtuiging, het college heeft de overtuiging dat zo'n rijksmonument (Dit is in Bethlehem is een rijksmonument) dat betekent dat zowel de buitenkant als de binnenkant onder controle staat van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (zij zijn de hoeder van dit gebeuren, maar natuurlijk hebben wij zelf ook een verantwoording) ook bij een private eigenaar dit toezicht zal uitoefenen. Wij weten allemaal dat er partijen zijn die dit veel beter kunnen dan een gemeente dat kan. Ik wil dus tegenover uw voorbeelden uit Zaltbommel en Schouwen Duivenland een Gorinchems voorbeeld stellen namelijk het Tolhuis. Dat wordt door Stichting Hendrik de Keyser tiptop onderhouden en beheerd. Ik denk dat wij daarvoor onze handjes mogen samenvoegen. Zij hebben vaak ook toegang tot veel meer fondsen. Ik stel mij voor dat wij als gemeente toezien aan wie wij verkopen. Ik denk ook niet dat het een pand is voor een projectontwikkelaar, want je kunt er eigenlijk van binnen niet zo heel erg veel mee. Bij wijze van spreken, als je er een spijker in wilt slaan, moet je al toestemming vragen. Ik snap uw bezorgdheid en daar houden wij zeker rekening mee. Als ik het dan toch over de motie heb, ik denk dus dat wij er goed aan doen om het wel te verkopen aan een goede partij. En als wij het niet verkopen dan hebben wij een gat in de begroting omdat wij geen opbrengst hebben waar wij wel mee gerekend hebben. Een gat in de begroting omdat het onderhoud dan door gaat lopen en een gat in de begroting omdat je wellicht toch investeringen zult moeten gaan doen. Het onderzoek wat u vraagt, over de maatschappelijke invulling, dat kost ook nog eens geld en dat gaat ook een tijd duren. Ik zou de motie willen ontraden en benadrukken dat ik denk dat er partijen zijn die veel beter voor Dit is in Bethlehem kunnen zorgen. Wij hebben onlangs het contract met de boekhandel die in het pand zit, de huurder, up to date gemaakt zodat deze persoon ook alle rechten heeft. Oud-Gorcum vergadert daar af en toe en dat moet mogelijk blijven. Wij hebben volgens mij aan onze kant alles gedaan om dit op een nette manier te kunnen gaan verkopen.

De heer **Van Houwelingen** bij interruptie: Voorzitter, ik heb een vraag over wel of niet verkopen. Naast dat het een rijksmonument is en daaraan eisen worden gesteld, kunnen wij voordat het verkocht wordt als gemeente daar ook voorwaarden aan stellen. Het moet daar en daar aan voldoen voordat het verkocht wordt?

Wethouder **Molengraaf**: Volgens mij doen wij een historisch waarde stellend onderzoek. Dat betekent dat wij helemaal in kaart brengen welke historische waarden er in zitten. Een nieuwe eigenaar is daaraan gehouden om dat in stand te houden.

De heer **Van Houwelingen**: Dus het is niet zo dat letterlijk iedereen met een goed bod, je moet wel een plan hebben of aan bepaalde punten voldoen.

Wethouder **Molengraaf**: Precies. Het moet wel een partij zijn die zo'n pand ook echt in stand kan houden.

De heer **Van Houwelingen**: Dank u wel.

De heer **Krol** bij interruptie: Voorzitter, nog even een vraag, de wethouder noemde net het toezicht op hoe omgegaan wordt met rijksmonumenten. Dat is een rijksdienst denk ik die dat doet. Ik ga er vanuit dat deze organisatie contact heeft met de betreffende rijksdienst. Kunnen daar ook afspraken mee gemaakt worden over de intensiteit van toezicht? Dat zij vooral in de beginfase meekijken? Ik weet niet hoe die hazen lopen, maar dat zou mij wel iets meer comfort geven bij de keuze om te verkopen.

Wethouder **Molengraaf**: In de beginfase maken wij dus dat waarde stellend onderzoek. Wij nemen van binnen en van buiten helemaal op welke historische waardevolle elementen erin zitten zodat een nieuwe eigenaar gewoon gehouden is om dat in stand te houden. En wij hebben natuurlijk ook onze eigen toezichthouders die binnen kunnen kijken van tijd tot tijd. Voor een verbouwing moet gewoon (je ziet het gauw genoeg als ze daar aan het verbouwen zijn) een vergunning aangevraagd worden, et cetera. Volgens mij kunnen wij daar vanuit de gemeente en de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed bovenop zitten. Ik zal meenemen in het hele verkooptraject dat wij dat ook afstemmen. Dat wij daar scherp in zitten.

Dan even terug naar de punten die onder andere genoemd zijn. De SP heeft vragen gesteld over de Oekraïense vluchtelingen. Wij hebben ongeveer 275 Oekraïense vluchtelingen in Gorinchem op dit moment. Je ziet dat de aantallen heel langzaam wat teruglopen omdat Oekraïners over het algemeen (60% heeft werk) als zij wat geld hebben dan kopen zij soms een huis. Zij kunnen nog niet op de sociale huurmarkt dus die mensen vangen wij op. Oekraïners willen eigenlijk allemaal de taal leren. Alle kinderen gaan naar school. Alle ouderen leren Nederlands. Bij Deli Home is ter plekke een taalschool voor de Oekraïners die daar werken. En wij zijn bezig met de Arbeidsmarktregio om te kijken of wij de komende jaren een meerjarenplan voor deze doelgroep kunnen maken met de focus op leer-, werk- en taaltrajecten. Had u daar verder nog vragen over? Ja, er zijn problemen en knelpunten. Er is natuurlijk wel eens wat, maar dat is eigenlijk minimaal. Het loopt eigenlijk heel goed. De Europese richtlijn voor de opvang loopt tot maart 2027. Mocht die dan aflopen, dan heb je een overgangsjaar, maar tot nu toe is die steeds verlengd omdat de oorlog gewoon nog steeds bezig is. Wij zien er naar uit dat dit opgelost wordt, maar voorlopig is dat nog niet in zicht.

De heer **Van Houwelingen**: Duidelijk. Mag ik dan nog één vraag stellen? Dank u. Ja, ik hoorde inderdaad maart 2027 en het overgangsjaar, volgens mij loopt ook één van de vergunningen tot 2027. Zitten wij daar nog mee? Kunnen wij dat nog verlengen?

Wethouder **Molengraaf**: Ja, volgens mij hebben wij al een verlenging gehad op de Kleine Schelluinsekade. Ik denk dan als het Rijk ons oplegt dat wij deze mensen moeten opvangen ...

De heer **Van Houwelingen**: Dat moeten wij doen.

Wethouder **Molengraaf**: ... dan moet er eigenlijk ook verlengd worden als die richtlijn verlengd wordt.

De heer **Van Houwelingen**: Ja, ik zit niet te zoeken dat wij daar in één keer hele grote problemen krijgen.

Wethouder **Molengraaf**: Er zullen steeds meer mensen uitstromen. Het is wel zo dat wij voor Dordrecht die de hub gaat opheffen kijken of wij ruimte hebben om van hen wat mensen over te

nemen. Er zijn ook andere gemeenten in de Regio die dat toen. Ik heb wel de verwachting dat veel Oekraïners hun plek hier in de samenleving gaan vinden. En daar zijn ook gesprekken over met mensen, van wat zijn jullie plannen op de langere termijn, wil je terug, wil je blijven, wat heb je daarvoor nodig. Nou ja, dat.

De heer **Van Houwelingen**: Dank u wel.

Wethouder **Molengraaf**: Voorzitter, dan wil ik naar de moties gaan. Die van het CDA heb ik gehad.

Mevrouw **Van 't Westende** bij interruptie: Voorzitter, volgens mij heb ik nog drie vragen openstaan met betrekking tot niet moties. Kan ik u op weg helpen?

Wethouder **Molengraaf**: De looproute van de binnenstad naar de Burgstraat?

Mevrouw **Van 't Westende**: Nee, parkeerabonnementen, het 30km gebied en mogelijk voor u ook nog het skatepark in het Gijsbert van Andelpark.

Wethouder **Molengraaf**: Die laatste is niet voor mij, die sla ik graag over. Dagkaarten en abonnementen, daar komt binnenkort een voorstel voor in het college. Wij zijn er mee bezig om daar een ei over te leggen. U had de looproute van de binnenstad naar de Burgstraat ook aangekaart. Wij hebben het verkeersbesluit wat wij moeten nemen daarover bijna rond. Op het moment dat dit rond is, gaat het naar de Politie voor een advies. Wij verwachten dat de Politie negatief gaat adviseren, maar ik denk dat wij desalniettemin de motie gaan uitvoeren. Dat is de stand van zaken.

De 30km zone; wij proberen aan de ene kant zo min mogelijk borden neer te zetten want wij hebben al heel veel borden, maar waar nodig zetten wij borden. Wij proberen met de inrichting van de weg zo veel mogelijk daaraan tegemoet te komen. En wij proberen de matrixborden regelmatig te laten rouleren. Dat zijn die waarschuwingsborden. Wij weten dat als deze een x-aantal dagen hangen het effect weggaat. Wij hangen ze dan ergens anders en zo proberen wij die 30km erin te krijgen.

Dan heb ik van de PvdA de motie vereenvoudiging kwijtscheldingsregelingen en die wil ik even puntsgewijs langslopen. Het college krijgt de opdracht om deze te vereenvoudigen. Via de BSR is die vereenvoudiging eigenlijk al in gang gezet. Je kunt als inwoner bij de BSR een eerste check doen of je in aanmerking komt. Dat kon eerder niet. En de BSR verleent automatisch kwijtschelding als je in het voorgaande jaar ook kwijtschelding hebt ontvangen. Dat wordt dan wel snel getoetst bij een bureau met een afkorting waarvan ik de naam alweer vergeten ben, maar één of ander gegevensbureau. Die automatische kwijtschelding is dus geregeld. Via Avres zijn wij aangesloten bij BerekenUwRecht. Daar wordt ook verwezen naar kwijtschelding wat de vindbaarheid vergroot. Tegelijkertijd zijn wij ook aan het nadenken over of het nog eenvoudiger kan en daarvoor moeten wij vooral de samenwerking tussen Avres en BSR beter krijgen, maar goed wij zijn nog maar net begonnen met BSR dus dat zijn soms wat aanloopproblemen.

Het tweede punt is doe onderzoek naar de beleidsruimte die aanwezig is in de kwijtscheldingsregeling. BSR hanteert de wettelijk maximale ruimte, zowel op inkomen als op vermogen (de verruimde vermogensnorm). Dus eigenlijk is er geen extra ruimte dan de ruimte die de BSR al heeft genomen ...

Mevrouw **De Groot** bij interruptie: Voorzitter, geldt dat ook voor het netto besteedbaar inkomen, dat de BSR daar naar kijkt?

Wethouder **Molengraaf**: Daar ga ik vanuit, maar vindt u het goed dat ik daar in tweede termijn eventueel nog op terugkom want dat heb ik niet zo specifiek in mijn beantwoording staan? Er komt wel een wet aan (de Wet proactieve dienstverlening) en daar willen wij bij invoering ook helemaal aan voldoen dus dan is denk ik het tweede punt ook beantwoord.

U vraagt ons om een overzicht te verstrekken, mogelijkheden voor automatisch hertoekennen. Die automatische hertoekenning dat doen wij dus al en wij hanteren een marge van 10% bovenop de normen van inkomen en vermogen. Dat betekent dat inwoners die daar net boven zitten toch in aanmerking komen voor kwijschelding en dat doen wij al sinds 2016. Mij lijkt dat de motie overbodig is, maar ik kom in de tweede termijn nog met het antwoord op uw vraag.

Dan heeft u een motie ingediend voor een sportspullenbank. Wij hebben contact opgenomen met de Voedselbank en de Speelgoedbank. Zoals u wellicht weet hebben collega Dansen en ik ons de afgelopen jaren ingespannen om alle organisaties die op het gebied van armoede iets doen in een soort armoedenetwerk aan elkaar te koppelen. Ons idee is om dit idee actief in dat armoedenetwerk onder te brengen, maar de contacten met de Voedselbank en de Speelgoedbank maakten dat wij ook wel wat hindernissen zien. Er is geen ruimte, zij geven aan wij hebben fysiek geen ruimte, maar het is ook lastig om daar vrijwilligers voor vrij te maken naast alle andere ambities die zij ook uitvoeren. De vraag is, dit moet gecoördineerd worden als je het goed wilt doen, wie gaat dat doen. Ik wil het actief onder de aandacht brengen want ik vind het een mooi en duurzaam idee, op kleine schaal zal het vast kunnen. Ik stel mij ook zo voor dat wij gaan kijken of wij dit bij de sportverenigingen kunnen aankaarten. Ik vermoed zomaar dat het daar al deels gebeurt. Dat is wat ik u kan toezeggen over deze motie.

Mevrouw **Alba-Heijdenrijk** bij interruptie: Een vraag ter verduidelijking. Zit dit niet als onderdeel in her Leergeld?

Wethouder **Molengraaf**: Ja, maar niet het hergebruiken. De Stichting Leergeld daar kun je met je kinderen heen als je je kind op een sport wilt doen en dan kunnen zij geld krijgen voor schoenen of weet ik wat. Maar dat zijn dan meestal nieuwe dingen. Dit gaat volgens mij om het hergebruiken van tweedehands sportspullen. Dat zit net op een ander vlak.

Mevrouw **Alba-Heijdenrijk**: De vraag is dan waar ligt de vraag.

Wethouder **Molengraaf**: Nou ja, goed ik vind het geen gekke suggestie om mee te nemen bij diverse partijen die wij tegenkomen. Van hèn heb hier oog voor. Ik merk dat vrijwilligers die in het armoedenetwerk zitten soms op een sportvereniging zitten. Gorinchem is klein genoeg en dan is het een idee dat meegenomen kan worden.

Mevrouw **Alba-Heijdenrijk**: Oké, dank u wel.

Mevrouw **Hamann** bij interruptie: Voorzitter? Ik vind het niet helemaal duidelijk. De Sportspullenbank is toch niet armoedebeleid of iets van dien aard? Dat is toch voor iedereen in Gorinchem die wil sporten?

Wethouder **Molengraaf**: Even voor de duidelijkheid, volgens mij is er nog geen Sportspullenbank. Het heet zo, het is een idee om bijvoorbeeld bij de Voedselbank of zo'n soort vrijwilligersclub een Sportspullenbank te gaan starten waar partijen en particulieren hun tweedehands sportspullen kunnen brengen. De Voedselbank en de Speelgoedbank hebben gezegd wij hebben daar op dit moment eigenlijk geen ruimte voor in allerlei opzichten dus die zien dat niet zo zitten. Maar het idee dat je tweedehands sportspullen zou willen hergebruiken voor mensen die dat zelf niet kunnen betalen vind ik wel een mooi idee om uit te zetten in dat armoedenetwerk.

De heer **Klein** bij interruptie: Voorzitter?

Mevrouw **Hamann**: Ik was nog niet klaar. Mijn vraag was, ik dank de wethouder voor het antwoord, maar dat was mijn vraag. Mijn vraag was dit is toch niet specifiek bedoeld voor mensen met een smalle beurs, maar gewoon voor iedereen die met kinderen gaat sporten bijvoorbeeld.

Wethouder **Molengraaf**: Nou, zo is de motie niet opgesteld. De motie gaat naar mijn idee meer over armoedebeleid dan over hoe kunnen wij sportspullen over de hele stad verdelen.

Mevrouw **De Groot**: Voorzitter als het mag, daar heeft de wethouder gelijk in. In Gouda is dit opgericht voor mensen die weinig geld hebben zodat juist die kinderen of volwassenen die geen geld hebben voor sportkleding of materialen dat op die manier gratis kunnen krijgen.

De heer **Klein** bij interruptie: Ja voorzitter, ik hoop dat het ook van mevrouw Hamann mag. Ik wil graag van de wethouder weten, want ik hoor nu twee, drie keer voorbij komen dat de Voedselbank alsook de Speelgoedbank hebben aangegeven dat het een ruimtekwestie is. Nu heb ik volgens mij begrepen dat de Speelgoedbank behoefte heeft aan een nieuwe locatie, dat zij die aan het zoeken zijn. Dat klinkt heel erg als een twee-vliegen-in-één-klap-situatie.

Wethouder **Molengraaf**: Dat zou kunnen, maar de ruimte is één aspect. Het gaat natuurlijk niet alleen maar om spullen die gebracht worden en die je neerzet. Je moet dat inboeken, coördineren en weet ik wat. Er komt altijd meer werk uit voort. Zij geven zelf aan daar hebben wij op dit moment de mensen niet voor. Ik sluit helemaal niet uit dat op enig moment als wij dit idee een beetje plotten her en der dat er wellicht wel mogelijkheden komen en dan lijkt mij dat prima. Daar willen wij ook best over meedenken et cetera, maar het oprichten van een Sportspullenbank zoals in Gouda dat is op dit moment denk ik niet haalbaar.

De heer **Klein**: Nee helder voorzitter, het ging er mij meer even om dat twee keer het argument ruimte werd aangedragen maar nu wordt ook het argument handen/mensen aangedragen.

Wethouder **Molengraaf**: Ja.

De heer **Van Andel** bij interruptie: Voorzitter, ik lees in de motie onderzoek tot oprichting Sportspullenbank. Een onderzoek tot oprichting dat is nog niet wij gaat het faciliteren, wij gaan kijken hoe ver wij komen. Adviseert u positief?

Wethouder **Molengraaf**: Ik heb aangegeven hoe ik deze motie af zou willen doen. Namelijk wij nemen dit idee mee in het armoedenetwerk om te kijken wat daarvan gerealiseerd kan worden. Ik geef ook aan dat er vanuit partijen in het armoedenetwerk een aantal belemmeringen aangegeven wordt. Wij kunnen gaan onderzoeken, maar wij gaan het als gemeente niet zelf doen. Je wilt het met partijen doen en daar zijn wij mee in gesprek. Wij zien dat het nu nog niet kan, maar over een jaar of twee jaar misschien wel. Dat weet ik niet. Dit is hoe ik de motie zou willen afdoen. Ik kijk ook vooral naar mevrouw De Groot of zij dat afdoende vindt en dan is het verder aan u.

Mevrouw **De Groot**: Voorzitter, nog één vraag aan de wethouder. Heeft u ook lokale sportverenigingen gesproken hierover want ik kan mij voorstellen dat in die netwerken bijvoorbeeld iets anders heerst dan bij de Voedselbank of de Speelgoedbank?

Wethouder **Molengraaf**: Nee, maar dat kunnen wij natuurlijk gewoon doen. Ik heb dat op dit moment nog niet gedaan, maar dat kan natuurlijk altijd.

Mevrouw **De Groot**: Voorzitter, dan zou ik willen vragen of u dat contact met de sportverenigingen in uw onderzoek wilt meenemen, om het zo in te steken dat wij de motie indienen met de insteek om dit lokale sportverenigingen daarin mee te nemen. Over hoe zij hier tegenover staan en of zij misschien ruimte beschikbaar hebben.

Wethouder **Molengraaf**: Wij kunnen die vraag uitzetten. Ik vind een onderzoek over hoe dat kan worden opgezet, ik zou dit het liefst van onderaf op willen laten komen, maar het idee gaan wij zeker ook bij de sportverenigingen in de week leggen.

Mevrouw **De Groot**: Voorzitter, een kleine nuance nog, een onderzoek klinkt misschien heel groot, maar dan meer een inventarisatie. Dat zou ik eventueel in de motie kunnen aanpassen.

Wethouder **Molengraaf**: Dat lijkt mij prima.

Mevrouw **De Groot**: Oké.

Wethouder **Molengraaf**: Dan heb ik nog twee moties van Stadsbelang. Eén over de buurtbussen. Wij hebben in Gorinchem twee buurtbusverenigingen: Vereniging Buurtbus De Linge die de dienst in Gorinchem verzorgt en de buurtbus De Giessen, die rijdt deels door Gorinchem en deels verbindt zij Gorinchem met de kleine kernen om ons heen. In de motie wordt gevraagd kunnen wij aansluiten of oprichten. Ik denk dat wij geen nieuwe buurtbusverenigingen zouden moeten willen oprichten. Overigens, de buurtbussen worden gefinancierd door de Provincie, die vallen onder de concessie die de Provincie beheert dus daar hebben wij zelf niet zo veel in te zeggen. Wij mogen eigenlijk heel blij zijn dat de Provincie dat financieren wil. U zegt een aantal wijken en voorzieningen is minder bedeed. Dat klopt. De Provincie kijkt heel erg, u noemde dat een doodoener, naar hoeveel mensen stappen er op en weegt dat enigszins af tegen de prijs die wij ervoor betalen. Zo is de buurtbus in de Lingewijk ooit gesneuveld. Volgens mij hebben wij die zelf als gemeente een tijd lang gefinancierd maar dat kost best veel geld. Als het gaat om de Lingewijk heb ik u toegezegd dat in het hele project Arkelsedijk, lijn 80 die over de Arkelsedijk rijdt, dat wij in de aanpak van de Arkelsedijk noord en zuid scherp gaan kijken om die halte te verbeteren, de toegankelijkheid te verbeteren zodat die bus voor de Lingewijk veel meer een optie wordt. Nu zijn die haltes of haast niet bereikbaar of gevaarlijk. Wij zijn daar mee bezig in het ontwerp. Verder zetten wij heel erg in op het vervoer op afroep. Wij hebben de Molenhopper, wij hebben Automaatje, wij hebben het vervoer van de Klussendienst. Wij blijven alert op allerlei ontwikkelingen ook in de Regio op dat soort vervoer. Er zijn ontwikkelingen in de Regio, laat ik wat duidelijker zijn, er bestaat zoals als Stroomlijn. Dat is vooral in de Drechtsteden waar zij van deur tot deur vervoer aan elkaar koppelen via een centrale. Daar willen ze ook veel meer busjes die toch al rijden inzetten. Dat systeem moet nog helemaal verfijnd worden, maar ik heb vanuit Gorinchem aangegeven dat op het moment dat dit doorontwikkeld en kansrijk lijkt wij als Gorinchem ook heel graag willen aansluiten daarbij zodat wij de kans krijgen om minder bereikbare plekken wel te kunnen ontsluiten omdat mensen gewoon kunnen bellen en via Stroomlijn mee kunnen rijden. Dat is op afroep het vervoer.

De heer **Klein** bij interruptie: Voorzitter, ik zou nog aan de wethouder willen vragen hoe zij het interpreteert op het moment dat je op afroep werkt. Er is natuurlijk altijd een bepaalde drempel om tot regelen over te gaan en ook dat heel veel voorbeelden van zojuist toch voor een beperkte groep mensen inzetbaar is. In effectieve zin, de mobiliteit van de wijk als wij het nu specifiek over de Lingewijk hebben, maar ook bijvoorbeeld het vervoer in de binnenstad is matig, als ook in de wijken is het niet optimaal. Ik heb ook een voorbeeld van naar het zwembad toe. Het is gewoon moeilijk om daar te komen. Ik denk dat de dichtstbijzijnde halte minstens een kilometer lopen is. Ik vind het lastig, er ligt een hele hoop, maar het komt niet samen. En dan denk ik toch dat dit heel erg zou kunnen helpen om u in ieder geval ook een stukje mandaat richting Provincie te geven van mijn gemeenteraad wil dit heel graag, hier moeten wij wat mee.

Wethouder **Molengraaf**: Ja, ik weet niet of de Provincie daar heel erg van onder de indruk gaat zijn moet ik u heel eerlijk zeggen. Ik wil dat zeker aankaarten, want ik heb dit jaar nog een overleg met de Provincie, maar ik denk dat ik het antwoord al weet. Ik ga daar voor staan, tegelijkertijd net wat u zegt, pleit eigenlijk juist voor dat vervoer op afroep want dat kan van deur tot deur zijn. Een bus rijdt

volgens een bepaalde route en je moet wel erg veel geluk hebben wil de bushalte voor jouw deur zijn. Of wil de bushalte inderdaad bij het zwembad zijn. Ik denk dat juist de combi van die twee, zoals dat project van Stroomlijn dat doet, die probeert die twee systemen op elkaar aan te sluiten. Dat is nog toekomstmuziek, maar daar zijn zij wel druk mee bezig. Ik heb gezegd dat wij daar als Gorinchem zeer in geïnteresseerd zijn.

De heer **Van Willigen** bij interruptie: Voorzitter, ik hoor de wethouder nu allerlei moties behandelen, het is net alsof wij moties indienen en dat de wethouder zegt prachtige motie, maar daar zijn wij al zo druk mee bezig, die motie is gewoon een beetje overbodig. Wij zijn met de bussen bezig, wij zijn met die kleding al bezig. Zij geeft geen boe of bah als wij vragen hoe beoordeelt u de motie nu. Ik zou van de wethouder toch graag willen horen gaan wij die moties wel gesteund krijgen vanuit het college of niet. Ik vind het elke keer een beetje een vaag verhaal worden. Ja die bussen, leuk voorstel, maar ik adviseer en ik ben er al mee bezig in Dordt. Wat vindt u nu van deze motie? Gaan wij die indienen, helpt die ons als raad, helpt die u als wethouder, schieten wij er wat mee op, of zegt u nee ik kabbel nog lekker tot maart door en dan zien wij het wel? Dat idee heb ik een beetje. Dat u aan het afhouden bent.

Wethouder **Molengraaf**: Volgens mij is het ook mijn verantwoording om te kijken wat is realistisch. Ik kan van alle moties zeggen prachtig idee daar ga ik mee aan de slag, terwijl ik soms van te voren al weet dat de kans daarop vrij klein is. Ik heb u eerlijk gezegd ik wil dit bij de Provincie aanklaarten, de raad van Gorinchem wil dit heel graag. Ik geef aan dat ik denk dat de Provincie zegt daar hebben wij geen geld voor, u heeft al twee buurtbusverenigingen en die dekken behoorlijk de binnenstad en nog een aantal andere terreinen, wees daar blij mee want er zijn niet heel veel Provincies die dat zo doen. De Provincie Zuid-Holland doet het wel. Ik geef ook aan dat wij de afgelopen jaren niet stil hebben gezeten en hebben gekeken naar alternatieven, met name voor de Lingewijk, want daar hebben wij ook hele discussies over gehad. Wij hebben daar ingezet op vervoer op afroep. Ja, ik weet dat dit een belemmering kan zijn, maar als je met de trein gaat kijk je ook hoe laat die vertrekt en zoek je ook het één en ander op, op het internet, moet je ook zorgen dat je op tijd bent.

De heer **Klein** bij interruptie: Voorzitter, daar wil ik dan nog wel heel erg bij benadrukken dat het op dit moment allemaal oplossingen zijn voor beperkte doelgroepen. Dat het niet voor iedereen bruikbaar is. Als het u zou helpen als wij de motie misschien in die zin verbreden om daar mee te nemen in het onderzoek, dat vervoer op afroep ondanks dat ik denk dat het een onnodige drempel is, maar het gaat erom dat de hele groep, al onze inwoners, dat die bediend kunnen worden. Niet dat wij elke keer zeggen er is een oplossing, maar je mag alleen maar mee als je slecht ter been bent. Er is wel een oplossing, maar daar moet je wel 65+ voor zijn. Voor mijnheer Van Andel is dat erg handig, maar de rest wil ook met de bus kunnen. Dat is een beetje wat dit oproept. Er is geen oplossing op dit moment.

Wethouder **Molengraaf**: Nou, volgens mij is het niet altijd zo dat het voor een beperkte doelgroep is. Dat is het wel als het om Wmo vervoer gaat, daar moet je een indicatie voor hebben. Volgens mij kun je van Automaatje gewoon gebruik maken. Daar staat een kleine vergoeding tegenover. Ik probeer op de vraag 'verzoekt het college te onderzoeken op welke wijze de gemeente Gorinchem kan aansluiten bij bestaande buurtbusverenigingen' te antwoorden, daar zijn wij bij aangesloten.

De heer **Van Willigen** bij interruptie: Voorzitter, dit leidt even af van mijn vraag.

Wethouder **Molengraaf**: U zegt u kabbelt door, ik probeer uit te leggen hoe wij de vragen in de motie gaan tackelen of getackeld hebben. Het lijkt mij goed dat ik de motie beantwoord.

De heer **Van Willigen**: Dat is prachtig, het had wat korter gekund. U had gewoon kunnen zeggen ik onraad deze motie.

Wethouder **Molengraaf**: Nee, want dat doe ik niet. Ik doe een toezegging dat ik met deze motie op zak bij de Provincie nogmaals onder de aandacht ga brengen of er mogelijkheden zijn om die buurtbuslijnen uit te breiden. Dat is de toezegging die ik doe en ik leg uit waarom ik die toezegging doe en niet zeg ik ontraad of ik omarm de motie.

De **voorzitter**: Ik stel voor, ook vanwege de tijd, dat u doorgaat met andere onderwerpen voor zover die er nog zijn. Ik heb nog één motie en daar kan ik heel kort over zijn. Geen zorgen over parkeren voor mantelzorgers; die gaan wij uitvoeren. Nou, kom ik u tegemoet!

De heer **Schefferlie** bij interruptie: Voorzitter, dat hangt er toch vanaf, mag ik aannemen, of de raad die motie steunt, of heeft het college daar geen boodschap aan?

Wethouder **Molengraaf**: Het is niet gauw goed, nee!

De heer **Van Houwelingen** bij interruptie: Voorzitter sorry, voordat de laatste motie er met juichstemming doorheen werd gejaagd, ik hoorde u aan het einde zeggen wij gaan kijken of wij die twee lijnen kunnen uitbreiden.

Wethouder **Molengraaf**: Nou ja, kijk wij hebben dus die twee buurtbussen dus het meest logische zou zijn dat je kijkt of die nog uitgebreid kunnen worden, maar dat is best ingewikkeld, want die rijden op een bepaald schema en dat moet je wel rond kunnen breien.

De heer **Van Houwelingen**: Nou daar ben ik blij om, precies met die toevoeging toen u de twee lijnen, de Linge en de Binnen-Giessen wel apart noemde, omdat de Linge niet door de Lingewijk heen gaat. Ik begrijp dat hij gaat via het ziekenhuis, of het station of de binnenstad in. In de Lingewijk, de Bovenstad en West-Gorinchem lopen minder grote lijnen. In West-Gorinchem lopen de grote buslijnen ook al dus daar is het al vrij druk bezet. Ik zou daarop willen inzetten en daarvoor pleiten. Super, dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, dan namens het college wethouder Polatli.

Wethouder **Polatli**: Dank u wel voorzitter, ik begin met het amendement van de één na grootste partij, want van de grootste heb ik geen moties of amendementen. Ja, dat is 'Laat het doek niet vallen'. Het subsidieplafond voor 2026 is gelijk aan 2025, exclusief indexering. Er is dus geen sprake van bezuiniging, maar de vraag is wel groter dan vorig jaar. In 2025 heeft theater Peeriscoop eenmalig een extra bijdrage ontvangen voor de professionele programmering met als doel het theater tijdelijk te ondersteunen in een financieel lastige periode. De subsidieaanvragen voor 2027 en 2028 moeten nog op grond van de nieuwe subsidieregeling worden beoordeeld. Over deze geactualiseerde subsidieregeling heeft u een raadsinformatiebrief ontvangen op 14 oktober. Pas na de beoordeling van de aanvragen kunnen wij natuurlijk bepalen of het huidige subsidieplafond toereikend zal zijn of niet. Helaas loopt het amendement daarmee vooruit op de uitkomst van deze beoordeling. Wanneer het college van oordeel is dat het subsidieplafond moet worden verhoogd zal eerst worden onderzocht of in 2026 dekking kan worden gevonden binnen de cultuurbudgetten. Daarom ontraden wij dit amendement.

De heer **Schefferlie** bij interruptie: Voorzitter, ik vind het heel fijn dat de wethouder eindigt met wij ontraden het amendement, want het hele betoog daarvoor was dat u uitsprak wat u gaat doen. Het wordt toch tijd om het college er bij herhaling op te wijzen dat wij hier natuurlijk niet voor joker zitten en de besluiten mogen nemen. Als wij dat doen, wij hebben vragen gesteld over de middelen die vorig jaar, of eigenlijk dit jaar aan de twee theaters zijn besteed, dat twee keer € 60.000 voor zover dat in beeld gebracht is begreep ik. Wij zijn eigenlijk van mening dat de theaters nog niet

voorbereid zijn dat daar ten opzichte van die manier van werken eigenlijk een korting geïncasseerd kan worden op de programmeringen die lopen. Het gaat om € 22.000. Zouden wij hen nu niet gewoon het comfort bieden om als er überhaupt sprake is van een overgangssituatie ze te laten weten dat zij daar in 2026 ook nog op kunnen vooruitkijken?

Wethouder **Polatli**: Ja voorzitter, ik sloot inderdaad mijn betoog af met dat wij eerst binnen de cultuurbudgetten zullen zoeken alvorens wij bij de raad terugkomen en dan hoeven wij daarmee ook niet nu een wijziging in de begroting aan te brengen. Volgens mij is het altijd de bedoeling dat wij eerst kijken binnen de cultuurbudgetten wat wij kunnen doen. En anders komen wij bij u terug. Ik ben er wel hartstikke blij mee dat ik in ieder geval u als medestander heb als daar meer middelen nodig zijn, maar ik heb in deze drie jaar ook al eerder gehoord dat er veel meer fracties zijn die daar warm voor zijn.

De heer **Schefferlie**: Ja voorzitter en om daar even op aan te sluiten, dan is het toch fijn om ze dan nu dat comfort te geven. Het gaat om een relatief klein bedrag, maar dat is voor de programmering en voor de exploitatie in ieder geval wat houvast om door te kunnen gaan. In het ergste geval houden zij iets over. Als het wel nodig is, moet u op andere plekken uit cultuur gaan graaien. Er komt straks hoop ik nog een antwoord op de vraag over wat weet u tot nu toe over de exploitatie van het Cultuurhuis. Ik heb het vermoeden dat u alles kunt gebruiken op dit gebied om de boel overeind te houden. Misschien wilt u uw advies aan ons heroverwegen? Anders is dit pleidooi bedoeld om de collega's alsnog mee te krijgen.

Wethouder **Polatli**: Nou mocht het nodig zijn, nogmaals ik kom er bij u op terug, maar het is natuurlijk niet de bedoeling dat wij iemand gaan laten vallen als college. Het is toch echt belangrijk dat wij eerst de beoordeling doen en dan kijken wat ervoor nodig is en dan de middelen daarbij zoeken. Maar nu niet, want wij weten gewoon niet wat er nodig is.

De heer **Tekir** bij interruptie: Dank u wel voorzitter, ik wachtte op een puntkomma, ja laat ik vooropstellen dat u meerdere medestanders heeft zoals u waarschijnlijk al vermoedde in deze raad, dus fijn dat u wilt terugkomen. Toch even voor de scherpste, het gaat er hier om dat de subsidies die wij in 2025 hebben verstrekt, even los van het subsidieplafond, dus hoger zijn dan wat nu in de regeling is opgenomen (€ 120.000 ten opzichte van € 98.000). Zonder daar al te technisch over te doen krijgen zij als wij de regeling nu volgen minder. Het is inderdaad aannemelijk dat de regeling ontoereikend zal kunnen blijken als hij nu wordt aangevraagd. Spreekt u hiermee ook uit dat u hoe dan ook terugkomt bij de raad om dat te beoordelen?

Wethouder **Polatli**: Als de beoordeling goed is, als de partijen bijdragen aan de doelen van de gemeente en wij komen middelen tekort die wij niet kunnen vinden in de bestaande budgetten dan kom ik als dat mag heel graag terug bij de raad om die middelen bij u te vragen.

De heer **Tekir**: Ja voorzitter, nogmaals voor de scherpste, als straks blijkt dat de aanvragen ontoereikend zijn ten opzichte van de regeling, dus er is niet voldoende geld om de subsidies toe te kennen, komt u dan hoe dan ook terug naar de raad?

Wethouder **Polatli**: Ja, dat zeg ik.

De heer **Tekir**: Dank u wel.

Wethouder **Polatli**: Zal ik eerst de moties doen en daarna de losse vragen, voorzitter met uw goedkeuring? Dan ga ik naar de motie 'Een oogje op de containers' van de VVD. In het verlengde van de vorige week verzonden raadsinformatiebrief is de raad geïnformeerd dat Waardlanden en de gemeente inmiddels werken aan de maatwerkaanpak voor hotspots en dan heb ik nog een heleboel

tekst. Ik zou de motie kunnen omarmen, ik heb wat informatie ingewonnen en op het laatste moment nog gekregen. Ik zou graag samen met Waardlanden, wat wij sowieso al wilden doen om te kijken wat werkt in onze gemeente, willen kijken. Er is navraag gedaan wat technisch mogelijk is met onze smartcity armaturen die wij steeds meer in de stad hebben. Wij kunnen daar weerstations aan klikken, wij kunnen daar camera's aan klikken. En ook wel heel erg meevallende prijzen vandaag gehoord dan losse, dure camera's dus dat is misschien ook een optie om die techniek gelijk te gebruiken, wat onze armaturen allemaal kunnen. Ik heb alleen wel een klein probleem met de laatste bullet van de motie in wat u vraagt van het college (de resultaten uiterlijk eind tweede kwartaal van 2026 aan te raad te rapporteren inclusief advies over eventuele structurele inzet). En van de dummycamera's denk ik als die opgehangen moeten worden kost dat ook geld. Waarschijnlijk moet je daarvoor dezelfde procedures volgen, of het nu een dummy is of niet. En die camera's kunnen wij waarschijnlijk ook heel makkelijk inklikken en weer op een andere plaats, dus als u de motie, de laatste bullet dat wij niet zo worden opgehangen aan de tijd maar daar echt mee gaan experimenteren naar wat mogelijk is, in samenwerking met Waardlanden. Ik kijk mijn collega Mark de Boer ook even aan, dan lijkt het mij een mooie motie.

De heer **Van Andel** bij interruptie: Voorzitter, ik heb een vraag aan de wethouder. Ik weet bijvoorbeeld dat het voor de burgemeester een taak is geweest om samen met de Politie in Gorinchem camera's neer te zetten op twee locaties. Nu is mijn vraag aan de wethouder mogen wij nu 'zomaar' allerlei camera's gaan neerzetten bij containers?

Wethouder **Polatli**: Dit is om andere redenen dan de camera's van de burgemeester. Dat is openbare orde en veiligheid. Dit is meer om bescherming dus dat is iets heel anders.

De heer **Van Andel**: Ik geloof u direct, maar ik mag thuis ook geen camera's ophangen die richting de openbare weg staan. Dat is gewoon echt mijn vraag, niets meer en niets minder. Als onderzocht is dat het gewoon allemaal kan dan is het best, niks aan de hand.

Wethouder **Polatli**: Wij gaan dit onderzoeken, dat is ook wat er wordt gevraagd. Wij gaan kijken. Ik heb het nu over de techniek gehad, maar wij gaan echt nog kijken wat er mogelijk is.

De heer **Van Andel**: Dan was ik iets te snel voorzitter, want als het onderzocht wordt zou nog kunnen blijken dat het misschien een probleem is. Wij wachten het af, dank u wel.

Mevrouw **Van 't Westende**: Voorzitter, wij zijn uiteraard blij met deze positieve aanbeveling. U vraagt om een wijziging van onze motie, om iets te spelen met de termijn in de laatste bullet. Wat is reëel in uw ogen?

Wethouder **Polatli**: Ja, een motie waar geen tijdsbestek aan hangt die ik ook al enige tijd met mij meeneem. Dat er geen tijd aan vastzit, maar dat wij het natuurlijk wel willen afhandelen.

Mevrouw **Van 't Westende**: Voorzitter toch nog heel even, als ik zeg einde van volgend jaar, is dat reëel? Wij laten iets achter hè, onze laatste begrotingsraad in deze.

Wethouder **Polatli**: Ja, met Waardlanden willen wij eigenlijk al eerder starten met die pilot dus ik ga er vanuit dat het in dat tijdsbestek moet lukken.

De heer **Tekir** bij interruptie: Voorzitter, ik beluister dit debat met interesse, want het thema bijplaatsing is een actueel onderwerp. Daar is een hele evaluatie naar uitgevoerd door Avalon. Er zijn ook allerlei moties ingediend om het aantal bijplaatsingen te voorkomen. Wij hebben allerlei discussies gehad over wat Avalon wel en niet bedoeld zou hebben. Daar ga ik nu niet over uitweiden, maar daar stond dit bepaald niet in. Nu is het college dan toch bezig om met cameratoezicht

bijplaatsing te voorkomen, of te willen aanpakken terwijl wij juist vanuit het college ook zo vasthouden aan dat rapport van Avalon met allerlei adviezen om de communicatie te verbeteren en hotspotaanpak te ontwikkelen. Terwijl wij ondertussen gewoon iets anders doen. Ik kan er eerlijk gezegd geen touw meer aan vastknopen.

Wethouder **Polatli**: Nou, dat kunt u misschien wat makkelijker als ik vertel dat wij daar nog precies hetzelfde mee gaan doen als wat wij hebben afgesproken, alleen dat deze motie daartussen doorkomt die wij daar dan aan gaan koppelen. Het is een aanvulling en niet dat wij iets naast ons neerleggen. Dat lijkt mij niet zo ingewikkeld.

De heer **Tekir**: Nou dan hoor ik graag nog een keer hoe die aanpak werkt dat er iets tussendoor komt, want dan wil ik daar ook wel gebruik van maken.

Wethouder **Polatli**: Moties.

De heer **Tekir**: Met onze moties werkt dat niet.

Wethouder **Polatli**: Jawel, ik heb er geen van u. Voorzitter dan wil ik graag naar de volgende, die is van ChristenUnie/SGP 'Een stad waar muziek in zit'. Ik vind dat een hele sympathieke motie. Hoewel het college het belang van muziek onderwijs en cultuureducatie onderschrijft moeten wij ook vaststellen dat de uitvoering van scenario 1 en 2 niet haalbaar is binnen de huidige financiële kaders, maar ook ambtelijke capaciteit op onze cultuurafdeling waar wij natuurlijk ook bezig zijn met het programma Cultuur en het Cultuurhuis. Ik heb ook wel iets gehoord over externe inhuur. Met de capaciteit die wij nu hebben, is dat dus ook lastig, maar ook de middelen hebben wij daar niet voor.

De heer **Krol** bij interruptie: Voorzitter, met enige verbazing luister ik naar de wethouder, want ik ben vooral benieuwd hoe hij de motie leest. Wat is uw interpretatie van wat er bedoeld wordt met de motie? Daar ben ik eigenlijk wel benieuwd naar.

Wethouder **Polatli**: Ja ik lees hem als zijnde dat wij scenario 1, een structurele uitbreiding van muziekinducatie, te denken valt aan het vergroten, ik lees het even op, het aantal muziekprojecten dus in kaart te brengen, van wat er op dit moment in Gorinchem is. Dat is best veel heb ik begrepen. Scenario 2 een ambitieuze visie neer te leggen hoe dat helemaal top zou kunnen zijn waarmee wij dit keer niet de sportstad maar de muziekstad kunnen worden. En die scenario's uit te werken.

De heer **Krol**: Voorzitter, dan is mijn vervolgvraag aan de wethouder of hij het eens is met de indieners dat een volgende coalitie andere keuzes kan maken op dit onderwerp. Namelijk dat een volgende coalitie zou kunnen kiezen voor een stuk intensivering op het gebied van muziekinducatie, want dat is volgens mij het enige wat gevraagd wordt met deze motie. Om daar iets voorbereidend werk te doen zodat in een volgende coalitie of in een volgende coalitieperiode hier een keuze in gemaakt kan worden. Er wordt nu niet gevraagd wilt u alvast geld reserveren of geld klaarleggen. De motie vraagt eigenlijk ook niet een heel groot onderzoek te doen. De minimale invulling is dat de motie vraagt om drie A4-tjes waarin in de huidige situatie beschreven wordt en scenario 1 en scenario 2 als een soort oriëntatienotitie meegegeven kan worden. Drie A4-tjes op de vele tienduizenden misschien wel honderdduizenden A4-tjes die op jaarbasis in dit huis geschreven worden door allerlei deskundige mensen. Wij doen met deze motie een beroep op de deskundigheid die aanwezig is in dit huis om in de komende maanden iets aan voorbereidend werk te doen en voor te sorteren op een mogelijke keuze om te gaan intensiveren op dit beleidsterrein. Nogmaals mogelijk want wij weten nog niet wie er dan aan de knoppen zitten. Dat is eigenlijk het enige waar deze motie toe oproept.

De heer **Van Willigen** bij interruptie: Mag ik hierop aanvullen voorzitter, voordat de wethouder antwoord geeft? Ik was weliswaar als barman aanwezig bij het cultuurcafé op de Soldatenwal. Daar hoorde ik vanuit de mensen vanuit het veld eigenlijk dezelfde vragen om dit te gaan ontwikkelen dus volgens mij sluit het heel goed aan bij de uitkomsten van die bijeenkomst en heeft de heer Krol het denk ik goed verwoord. Het is een voorbereidend gebeuren om eens te kijken wat kunnen wij, wat hebben wij, wat willen wij. Daarom steunen wij de motie ook van harte omdat ik én bij het cultuurcafé kwam én daar ook duidelijk werd dat muzikeducatie in het slop zit. Er gaan op dit moment gewoon heel weinig kinderen naar muzikeducatie.

Wethouder **Polatli**: Ja en toch is er in Gorinchem veel te doen op het gebied van muziek. De gemeente heeft een verbindende en koppelende rol tussen onderwijs en muziekscholen. De cultuurcoaches dragen daar ook aan bij. Als ik hem zo mag interpreteren en dat wij niet een heel onderzoek, maar een kort (drie A-4tjes zoals u zegt, maar dat zullen er denk ik wel iets meer worden ben ik bang) van wat hebben wij nu, wat zouden wij kunnen en wat kunnen wij doen om het ideaalbeeld te krijgen, dan zou ik daarmee kunnen leven.

De heer **Krol**: Ik zal daar in de tweede termijn op terugkomen, dank u wel.

Wethouder **Polatli**: Dank u wel, voorzitter ik zei net dat ik niets van D66 had, maar dat heb ik natuurlijk wel.

De heer **Tekir**: Ja, die hebben wij tussendoor even ingediend.

Wethouder **Polatli**: Ja, iemand heeft dit tussen mijn stapel gelegd. 'Een lichtpunt voor Gorinchem-Oost', hartstikke mooi. Ik heb even niet meegeschreven met de namen van de kinderen en hun ouders.

De heer **Tekir**: U mag wel zwaaien, want ze kijken mee.

Wethouder **Polatli**: Ik weet niet op welke camera, oh daar! Hallo, goedenavond, ik hoop dat de kinderen zo langzaam, oh nee, het is nog best vroeg! Zij slapen nog niet.

De heer **Tekir**: Zij zitten thuis kan ik u vertellen.

Wethouder **Polatli**: Ja, wij snappen heel goed als college dat kinderen wat langer zouden willen voetballen. Wij hebben ook zo'n veld op de Snijderstraat. Het voorbeeld dat u aandraagt op Noord met het Cruyff Court hebben wij nog niet, maar u noemt wel een ruim tijdsbestek dus dat voorbeeld kunnen wij straks wel hebben. Echter ik wil hier aangeven dat er een ruim participatieproces is geweest met de omwonenden en de reden dat wij daar geen bezwaren hebben gehad en het veld daar konden verwezenlijken was echt een belangrijk punt: verlichting. Wij hebben daar toen al aan gedacht. Wij zouden dan ook een nieuwe vergunningsaanvraag flora en fauna moeten doen. Dat weten wij namelijk omdat wij dat bij GJS, de voetbalvereniging, ook hebben doorlopen. Wij hebben er wat moeite mee als wij dat veld daar hebben gerealiseerd met een bepaalde belofte om daar zo snel op terug te komen en toch die verlichting daar wel zouden realiseren. Dat doet iets met de geloofwaardigheid. Daarom moet ik helaas deze motie afraden.

De heer **Tekir**: Voorzitter, ik snap de redenering niet helemaal, maar dat maakt niet uit. Als het gaat om omwonenden, ik was daar afgelopen zondag met de kinderen, het ligt zo ongeveer naast IKC Merweplein maar verder zijn er vrij weinig omwonenden. Het ligt zo ongeveer in het verlengde van een voetbalvereniging waar ook lichtmasten staan. Het ligt naast een parkeerplaats waar verlichting staat. Ik snap niet zo goed, wat is er op tegen om hier die verkenning aan te gaan? De motie vraagt

niet om het meteen al te doen. U kunt toch wel in gesprek met zoals ik noemde de kinderen, de school en alle andere partijen die u ook wilt betrekken? Wat zou daar op tegen zijn?

Wethouder **Polatli**: Nou wij zouden natuurlijk in gesprek kunnen gaan met die omwonenden. Ik zou het eigenlijk ook best leuk vinden omdat de kinderen meekijken dat zij misschien de omwonenden zouden kunnen vragen wat die daarvan vinden. Dit is hoe dat veld daar nog niet zo lang geleden gerealiseerd is. Dit was een belangrijk heikel punt. Ik heb niet de tijd gehad tussen de indiening van de motie en nu om de omgeving daar te vragen wat die daarvan vinden. Er moeten dan echt wel wat stappen genomen worden, maar ook een flora en faunaonderzoek. Dat is de informatie die ik op dit moment heb en ik moet de motie ook ontraden.

De heer **Tekir**: Voorzitter dank u wel, dat is teleurstellend en ook iets van een technische afdoening. Ik hoop wel dat de raad in ieder geval gehoor geeft aan de oproep om dat gewoon eens te verkennen. Over omwonenden gesproken, die staan dus echt op afstand en vaak zijn dat gewoon de ouders van de kinderen zelf. Maar goed, wij wachten de stemming straks af. Ik hoop dat wij goed nieuws hebben voor ze.

De **voorzitter**: En wij gaan door, want ik wil toch wel even naar de tijd kijken, anders gaan wij het niet redden.

Mevrouw **Hamann** bij interruptie: Ja ik wil graag even reageren op de verlichting bij het sportveldje bij de school daar op Oost. Er is daar een veld en een hondenuitlaatplaats. Daar zijn geen huizen in de buurt. Je kunt toch een timer op zo'n lamp zetten? Het is nu om 17.00 uur donker, bijvoorbeeld om 20.00 uur als de kinderen naar bed moeten gaat de lamp weer uit. Dan heeft de buurt daar toch helemaal geen last van? Ik vind het ook bevorderlijk voor de sociale veiligheid, want als het daar een beetje een donkere omgeving is, ga je daar misschien liever niet wandelen met je hondje terwijl daar ook de hondenuitlaatplaats is. Ik vind het een mooie plek en om 17.00 uur is het donker dus laat die kinderen in godsnaam met een beetje verlichting spelen daar.

De heer **Van Willigen** bij interruptie: Voorzitter en als mede-indiener, ik sta er niet onder, er werd ook gevraagd om het te onderzoeken. Volgens mij gaat de wethouder nu al invullen dat omwonenden bezwaren zullen hebben. Het zou toch wel heel bijzonder zijn als dadelijk het onderzoek, als de motie het haalt, uitwijst dat die bewoners helemaal geen bezwaren hebben. Uw aanname dat is nu precies waarom de motie ingediend wordt, om dat eens te gaan onderzoeken. Waarbij ik het ook heel bijzonder vind dat er een veldje vanuit de gemeente geplaatst wordt en dan één van de voorwaarden van de omwonenden dan kan zijn geen licht. Zo werkt het toch niet? Het is toch zo dat je dan kijkt wat is het belang van het veldje?

De **voorzitter**: Ik kijk nog even naar de wethouder voor een kort antwoord en dan gaan wij naar de volgende zaak.

Wethouder **Polatli**: Ja voorzitter, ik ben wel beïnvloed moet ik eerlijk zeggen. Ja, dat mag denk ik ook een keer. Ik zou het denk ik wel leuk vinden om samen met de kinderen op te trekken en dat wij op een leuke, niet dwingende manier, daar ook niet te veel kosten voor gaan maken, daar eens wat navraag gaan doen. Of dat de kinderen ons daarbij kunnen helpen. Dat wij daar gezamenlijk naar gaan kijken. Als wij de motie op die manier kunnen invullen, dat wij dat onderzoeken samen met de kinderen. Dat zij ook kunnen zien wat de lokale democratie is en wat voor inbreng zij kunnen hebben. Dan kunnen wij nog één keer zwaaien naar de kinderen en dan gaan wij samen kijken of er een middenweg te vinden is. Ja? Dank u wel.

De heer **Van Houwelingen** bij interruptie: Voorzitter, ik vind het super dat het allemaal zo positief wordt overgenomen en dergelijke. Ik zat eerst ook helemaal op die lijn, maar juist terwijl u positief

werd beïnvloed schoot mij net even een negatief puntje in wat niet zo fijn is misschien. Ik denk dan als op een gegeven moment in West of Oost Gorinchem of Lingewijk of een buurt kinderen ook zomaar ineens een vraag hebben over verlichting dan scheppen wij nu toch een verwachting? Ja en hoe haalbaar?

Wethouder **Polatli**: Ongelijke gevallen ongelijk behandelen heb ik eerder op de avond gehoord, dus dan gaan wij ook daar kijken hoe wij dat laagdrempelig kunnen doen. Als kinderen, onze toekomst, en onze inwoners sowieso een vraag hebben dan mag het toch wel zo zijn dat wij daar naar willen kijken.

De heer **Van Houwelingen**: Absoluut.

Wethouder **Polatli**: Als het daar wel kan of daar dan weer niet, want elke situatie is anders, dan gaan wij ...

De **voorzitter**: De wethouder reageert nu op een motie die voorligt. Daar is nu een reactie op gekomen en wat als, dan kunnen wij de hele wereld bespreken, maar dan moeten wij een bedje regelen hier. Bedjes, ja inderdaad!

Wethouder **Polatli**: Voorzitter dan heb ik meegeschreven met de vragen die ik heb gehoord. Ik begin even met het stukje dat ik op mijn iPad heb genoteerd. Het skatepark Gijsbert van Andelpark; daar had de VVD een vraag over de € 6.000 die in de begroting staat. Ik heb het even nagevraagd, dat zijn de jaarlijkse onderhoudskosten. Voor de rest is het skatepark opgenomen in de begroting. Die € 6.000 gaat om onderhoud op pagina 6.10 staat dat.

Mevrouw **Van 't Westende**: Voorzitter, toch nog een verduidelijkende vraag, verwachten wij dan ook dat het skatepark er volgend jaar al staat?

Wethouder **Polatli**: Volgens mij wel. Gorcum Actief, verzakking van het asfaltveld Achilles. Dat is inderdaad zo. Sinds 2022 zijn wij daar ook mee bezig. Het is een gebied waar snel is gehandeld door de ontwikkelaar aldaar. Het is een gebied wat in 30 jaar 30cm verzakt. Het is nog niet afgekeurd. Wij zijn dat inderdaad aan het repareren voorlopig en kijken naar een structurele oplossing. Of dat dan in dat gebied kan waar dat zo hard verzakt en dan moeten daar de middelen bij gevonden worden. Wij hebben dat dus in beeld, houden dat in de gaten en blijven dat onderhouden totdat wij een structurele oplossing hebben.

De verlichting hebben wij gehad. Fitnessapparaten Buiten de Waterpoort, de pilot met de Ideeënmarkt, hartstikke mooi. Ik ben ervan overtuigd dat de toestellen goed worden gebruikt. Het zijn degelijke toestellen. Alleen wij hebben een pilot afgesproken en verlengd tot eind dit jaar. Er zijn ondertussen ook wel gesprekken geweest met de leverancier. Er zijn cijfers, want die toestellen kunnen uitgelezen worden. Dus nogmaals ook daaruit is gebleken dat ze goed worden gebruikt. Wij zijn ook al aan het voorbereiden voor als er een keuze wordt gemaakt voor permanente plaatsing dat wij dan niet pas beginnen met werken met de voorbereidingen op de vergunning en eventueel welk toestel dan het best wordt gebruikt. Of wij er een paar moeten kiezen of dat wij ze allemaal kunnen plaatsen. Dat hangt natuurlijk ook af van de middelen die wij beschikbaar hebben daarvoor. Dus die heb ik hopelijk hiermee beantwoord.

De heer **Tekir** bij interruptie: Voorzitter, de vraag was bent u bereid om ze permanent te plaatsen.

Wethouder **Polatli**: Dat kan ik nu niet zo zeggen. Dat hangt echt af van wat ze kosten, of wij de middelen kunnen vinden en of wij daarvoor bij u moeten komen, of u daar dan goedkeuring voor geeft. De toestellen worden goed gebruikt, de intentie is er en daarom zijn wij al parallel terwijl de

pilot nog loopt al aan het werk om wat voorbereidingen te treffen voor als wij de keuze maken om ze te plaatsen.

De heer **Tekir**: Dank u wel, intentie is volgens mij een ander woord voor bereidheid. Ik ben blij dat er een positieve grondhouding is. Mocht het aankomen op budgettair dan mag u zeker terugkomen.

Wethouder **Polatli**: Dat dacht ik al, maar ook in de technische vragen die u heeft gesteld en de beantwoording daarvan hebben wij daar antwoord op gegeven. Dat hebben de andere raadsleden misschien gemist.

De heer **Tekir**: Ja, die waren helaas niet zo duidelijk anders had ik de vraag niet zo gesteld. Maar goed, de intentie is er en dat is fijn.

Wethouder **Polatli**: Toekomst Centraal Punt; de wethouder heeft overwogen voor 2026 een incidentele subsidie ter beschikking te stellen volgens hetzelfde lid en artikel onder de Awb. Diverse juristen en ook onze huisadvocaat Hekkelman daar hebben wij informatie van gekregen dat ook incidentele subsidies als schaars recht gezien moeten worden. U had het over regel het voor dit jaar. Volgens mij hebben wij de subsidie van 2025 toegekend een aantal dagen geleden, vorige week was dat volgens mij. U heeft het misschien nu over 2026.

De heer **Tekir**: Ja, uiteraard. Ik zou bijna willen zeggen 2025 is al bijna voorbij.

Wethouder **Polatli**: Ja, maar er is ook een andere subsidie dan die van 2026. Ook die moeten wij publiceren zijn wij van mening en dat zullen wij doen. Zoals ik in de wethoudersbrieven ook heb aangegeven is daar ook weer als een aantal zaken positief wordt afgerond is de intentie er.

De heer **Tekir**: Voorzitter, de wethouder spreekt nu alvast voor zijn collega, maar dat doet er denk ik niet toe.

Wethouder **Polatli**: Ik denk het niet. Dat hoop ik niet.

De heer **Tekir**: Oh, zo had ik het gelezen, excuses. Maar goed, de vraag is gesteld vanuit de motie die is aangenomen hier. Dus mijn vraag had inderdaad betrekking op 2026. Kunnen wij dan dit jaar nog duidelijkheid verstrekken aan Centraal Punt? Komt die procedure heel snel en kan Centraal Punt het jaar 2026 ingaan met duidelijkheid? Ja of nee?

Wethouder **Polatli**: Dat kan ik niet nu al vooraf ... dat zou ook prematuur zijn. De zaken moeten eerst op tafel liggen, zoals wij hebben gevraagd, de procedures. Bij publicatie moet daar natuurlijk ook niet iemand anders ... die kan daarop reageren of een aanbod neerleggen. Dus ik kan er niet nu al iets over zeggen dat het dit jaar al gaat lukken. Het zou natuurlijk ook wel zo kunnen zijn, maar ik kan dat niet beloven. Daar hangt wel iets van af natuurlijk. Het wordt gepubliceerd.

De heer **Van Willigen** bij interruptie: Voorzitter, ook hier een aanvullende vraag. Er is een wethoudersbrief gekomen en daarin wordt gerefereerd aan een uitspraak van de Raad van State van 23 juli 2025. Aanvragen die daarvoor gedaan werden, werden als die toegekend werden gewoon als toegekend beschouwd daarna zou dat met sollicitatietoestanden moeten gebeuren. Die aanvraag is blijkbaar erna gekomen, maar dat is ook vrij logisch want wij hebben namelijk op 17 juli 2025 hier in de raad pas een besluit genomen. Het is dus logisch dat die aanvraag nooit voor de 23 komt. Dat is toch een goed verhaal waardoor er helemaal geen subsidiepublicatie nodig is? Hij is namelijk voor 23 juli 2025 bekrachtigd. Namelijk hier in de raad.

Wethouder **Polatli**: Ja, maar dat is niet een aanvraag. Wel een goede samenwerking.

De heer **Van Willigen**: Nee, maar die aanvraag kon natuurlijk niet eerder komen dan toen wij hier in de raad besloten hadden dat die aanvraag kon komen.

Wethouder **Polatli**: Nou het zou wat zijn als iedereen in de stad de raad eerst aan het werk heeft en een beslissing laat nemen en vervolgens een aanvraag daarop.

De heer **Van Willigen**: Nee, de raad moest aan de slag omdat er niks geregeld werd en er duidelijk een noodlijdende situatie ontstond. Maar goed, nu wordt het een woordenspel.

Wethouder **Polatli**: Nou nee.

De heer **Van Willigen**: Het argument dat de aanvraag niet voor 23 juli 2025 is gedaan vind ik een argument dat in dezen niet geldt omdat wij namelijk zelf als raad, of als college, erg laat besloten hebben. Die aanvraag lag er namelijk al heel lang, alleen het besluit konden wij pas op 17 juli nemen.

Wethouder **Polatli**: Ja, maar er is ook nog een college en daar komen die aanvragen binnen. Wij kijken dan naar middelen. Het kan dan zo zijn dat de raad daarbij nodig is als wij meer dan de beschikbare middelen nodig hebben, maar je kunt je aanvraag natuurlijk altijd indienen. Zo is dat ook met andere aanvragen van Boukie of van het culturele veld steeds gegaan. Zo hoort het ook.

De heer **Tekir**: Voorzitter, ik heb nog een verduidelijkingsvraag. Komt die procedure wel dit jaar naar buiten? En wanneer is dat?

Wethouder **Polatli**: De publicatie?

De heer **Tekir**: Ja.

Wethouder **Polatli**: Dat is wel de bedoeling.

De heer **Tekir**: Oké, dank u wel.

De heer **Koçak** bij interruptie: Voorzitter dank u wel, misschien nog een laatste vraag wat dit onderwerp betreft. Kan de wethouder toezeggen dat de beoordeling, dat dan alle activiteiten in ieder geval zorgvuldig door moeten gaan en uitgevoerd moeten worden?

Wethouder **Polatli**: Ja, daar gaan wij ook vanuit want het is nog geen 2026. Het is niet zo dat Centraal Punt nul euro heeft. Er is een grote subsidie waar zij nu ook op draaien. Er is een behoefte die uit mijn hoofd € 85.000 hoger ligt dan de beschikking en de middelen die er nu zijn. Dat hopen wij wel inderdaad en ik heb geen signalen gekregen dat het niet zo zal zijn. Dank u wel.

Voorzitter, dan heb ik nog wat briefjes. Even kijken, de culturele creatieve broedplaatsen; dat is ook van D66. Creatieve heb ik er misschien zelf bij gezet. Dat nemen wij mee in het programma Cultuur en die passage heb ik ook doorgenomen met de ambtelijke organisatie. Dat zegt natuurlijk veel meer over De Lange Slagenstraat en het Gilde, hoe wij daar als gemeente tegenover staan. Daar wil ik niet op vooruit lopen, daar komen wij op terug.

De heer **Tekir**: Ja maar voorzitter, hier neem ik niet echt genoeg mee. Prima dat u het meeneemt naar het cultuurbeleid, maar hier ligt een motie die is aangenomen die op uitvoering wacht. Kijk zo komen wij nooit toe aan uitvoering van moties als wij ze uitstellen in toekomstige programma's.

Wethouder **Polatli**: Ja wij moeten daar als gemeente toch ook wel wat van vinden, hoe wij tegenover culturele broedplaatsen staan en hoe wij dat zouden willen faciliteren. Op dit moment is het in

De Lange Slagenstraat onder een antikraakconstructie en wij als gemeente hebben in principe geen contracten met de eindgebruikers, maar met de leegstandsbeheerder. Op dit moment hebben wij een leegstandsbeheerder in de arm genomen die een locatie beheert voor de gemeente Gorinchem die als huurders creatieve mensen in het pand heeft.

De heer **Tekir**: Ja, dat is helder voorzitter, maar hoe komt het dan dat in het voormalige Gilde al een organisatie zit? Waar huren zij dat pand van?

Wethouder **Polatli**: Ja, dat gaat mijn culturele petje te boven. Daar zal mijn collega vastgoed beter antwoord op kunnen geven. Ik weet dat die partij er al in zat toen het Gilde erin zat. Overigens voor de zekerheid, dit is ook gepubliceerd, dat zij dat stuk zouden beheren omdat de rest van het pand onklaar gemaakt zou zijn.

De heer **Tekir**: Voorzitter tot slot dan, kijk als wij al huur vangen van een partij die in het pand zit, wat is er dan op tegen om de gebruikers van De Lange Slagenstraat die zitten te springen om een toekomstige plek daar ook te plaatsen onder dezelfde constructie via leegstandsbeheer?

Wethouder **Polatli**: Ik denk dat er niet gezegd is dat wij dat niet willen doen. Ik denk dat ze nu op De Lange Slagenstraat zitten en als zij daar uit zouden moeten dan is het nog steeds een antikraakconstructie. Toevallig heb ik dat werk gedaan in mijn vorige leven en ik ben ook verantwoordelijk voor de plaatsing van een heleboel van die mensen in De Lange Slagenstraat. Creatieve ondernemers ...

De heer **Tekir**: Voorzitter, dat snap ik allemaal, maar wij weten toch dat deze mensen eruit moeten? Dat moment komt dichterbij. Die motie die ligt er al iets van vier, vijf maanden. Ik vind het gewoon zo jammer dat er niets mee wordt gedaan.

Wethouder **Polatli**: Nou niet niets, want in het programma Cultuur ...

De heer **Tekir**: Wat wordt er dan wel mee gedaan?

Wethouder **Polatli**: ... hebben wij daar een stuk aan gewijd wat wij als gemeente vinden van culturele broedplaatsen en hoe wij die eventueel zouden kunnen faciliteren. Het is wel mooi als er iets aan ten grondslag ligt.

De heer **Tekir**: Voorzitter, kunt u dan prijsgeven wat u daaraan heeft gewijd in het programma Cultuur? Wij hebben dat nog niet, wij krijgen dat te zien.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat de wethouder hier nog even kort antwoord op geeft. Ik kijk echt even naar de tijd. Wij hebben nog heel wat portefeuillehouders te gaan. Dus een heel kort antwoord en door naar het volgende onderwerp.

Wethouder **Polatli**: Ja, dat het uit de samenleving moet komen en dat wij als wij dat kunnen deze partijen willen faciliteren mits dat mogelijk is. Dat is een hele korte samenvatting daarvan. Ja ik had ook nog het Cultuurhuis, de exploitatie, wat er natuurlijk ook aan zit te komen. Ik zou het zonde vinden om daar nu heel veel op vooruit te gaan, maar er is niets in de begroting opgenomen omdat ik er nog steeds van overtuigd ben dat daar niet meer voor nodig is dan wat wij daarvoor beschikbaar hebben. Daar gaan wij voor. Ik denk nog steeds dat dit gaat lukken.

De heer **Schefferlie** bij interruptie: Voorzitter, even een dubbelcheck. Bedankt voor de beantwoording, is dat inclusief leven in de brouwerij? Dus dat niet alleen het gebouw er staat, met

alle informatie die u toe nu toe heeft, verwacht u dus dat wij daar goed mee uit de voeten kunnen met de huidige middelen die daarvoor ter beschikking staan?

Wethouder **Polatli**: Ja voorzitter, dat verwacht ik. Het is natuurlijk een heel andere werkwijze van de stad, voor de stad. Dat gaat zichzelf rondrekenen.

De heer **Tekir**: Voorzitter, geldt dat zowel voor de investeringssom als de exploitatiebegroting?

Wethouder **Polatli**: Dat is de exploitatie. De investering ...

De heer **Tekir**: Ja, maar exploitaties kosten ook geld. Dus geldt dat zowel voor de investering als ook voor de exploitatie?

Wethouder **Polatli**: Ja. Ik denk dat wij de investering terugkrijgen door de huur die daarvoor wordt betaald. Dat zit in de exploitatie, die moet dan ook in die exploitatie terugverdiend worden. En dan hebben wij afschrijving.

De heer **Tekir**: Volgens mij praten wij nu langs elkaar heen. Wij hebben straks te maken met een investering van wat was het € 8 mln. - € 9 mln. Daarvan zegt u volgens mij dat past allemaal nog steeds. Maar geldt dit ook voor de exploitatie? Dat het allemaal nog binnen de begroting past? Dus dat wij niet aanvullende middelen hoeven toe te voegen?

Wethouder **Polatli**: Ja, die vraag heb ik de heer Schefferlie net beantwoord. Ja dus.
De Aziatische hoornaar, daar gaat mijn collega Mark de Boer vanuit dierenwelzijnkant op reageren.

De heer **Krol** bij interruptie: Dat lijkt mij een gevaarlijke insteek.

Wethouder **Polatli**: Ja vanaf uw bijen. Dank u wel, voorzitter.

Mevrouw **Van 't Westende**: Voorzitter, volgens mij ontbreken er nog twee vragen. Namelijk een update rondom de motie markt fietsenstalling GJS en het leugenbankje Buiten de Waterpoort.

Wethouder **Polatli**: Volgens mij gaat collega Dansen over het leugenbankje antwoorden.

Mevrouw **Van 't Westende**: De fietsenstalling GJS?

Wethouder **Polatli**: De fietsenstalling GJS hebben wij vorige week volgens mij, ja dat weet ik zeker, daar zijn wij samen met GJS over uit dat dit gebouwd gaat worden, er komt. Ja, dank u voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u, dan namens het college wethouder Mager.

Wethouder **Mager**: Dank u wel voorzitter, ik zal proberen wat in te halen. En dan val ik meteen met de deur in huis, dat met de decembermaand in aantocht er dan toch borden geplaatst gaan worden bij het Piazza voor een P-zone van maximaal 3 uur van maandag tot en met zaterdag 9.00 tot 17.00 uur. En dat daar een duidelijk bord onder komt: "tijden blauwe zone zijn gewijzigd". Dit gaat volgende week gebeuren. Dinsdag wordt het verkeersbesluit gepubliceerd en in die week moeten ook de borden geplaatst worden. Uiteraard worden de winkeliers daarover ingelicht.

De heer **Klein** bij interruptie: Voorzitter, in ieder geval vanaf deze plek bedankt dat dit geregeld gaat worden. Ik weet niet of nu net komt na mijn pleidooi want dan zou het echt een recordtijd zijn, maar dank u wel.

Wethouder **Mager**: Onder druk wordt alles vloeibaar hè!

Voorrang voor lokale ondernemers Groote Haar. Dit punt is wel degelijk opgenomen in de selectiecriteria en zelfs met een significante puntenwaardering. Lokale bedrijven krijgen meer punten als er sprake is van een transformatieopgave, als het knelpunten op bestaande bedrijventerrein oplost, als het schuif- en groeimogelijkheden geeft en als het voordelen heeft voor de werkgelegenheid in Gorinchem.

Verder is er een vraag gesteld over het aantal woningen dat wij er in Gorinchem bij gaan krijgen. Mijn collega Dansen zal daar dadelijk vanuit haar portefeuille nog een kleine toelichting op geven. Een globale inschatting vanuit stedelijke ontwikkeling is dat er de komende jaren 2.000 woningen in de planning staan. Hoog Dalem wordt het komende jaar afgerond. Ik snap de behoefte aan een totaaloverzicht en om dit inzicht ook breed toegankelijk te maken. Ik kan u meedelen dat een inventarisatie in de maak is en dat ik ook veel verwachtingen heb van de nieuwe website waar per project te zien is wat de stand van zaken is met natuurlijk linkjes naar de betreffende projectontwikkelaars en uiteraard Poort6.

Een vraag over het aantal inwoners, het leuke is wel dat wij inmiddels de 39.000 inwoners gepasseerd zijn. Dat is dit najaar gebeurd. Dat is natuurlijk ook in relatie met toekomstige woningbouw. De grootte van het gemiddelde huishouden in Gorinchem is 2,2, maar 38% van onze inwoners heeft een huishouden van 1 persoon en dat is best een hoog percentage. De verwachting is dat onze bevolking gaat groeien met ongeveer 10% tot 2035. Dat zijn gegevens van de statistieken vanuit onze afdeling bevolking. Maar als wij dadelijk twee of drie van die torens neer gaan zetten dan weet je het maar nooit!

Zoals u weet heeft onze burgemeester hele goede contacten bij onze Sint en weten wij ook dat het Sint en Piet comité een prachtig programma in elkaar heeft gezet voor de komende ontvangst van onze Sinterklaas. Die komt aanstaande zaterdag aan en wordt op diverse locaties in onze stad ontvangen. Daarnaast is er een heel mooi programma, dat kunt u op een website vinden. Te zien is dat de Sint slot Loevestein zal aandoen, dat er een Pietendisco is, wij gaan nog aan het wandelen door de binnenstad en er is ook nog een meet & greet in de Bibliotheek. Dus dat gaat allemaal helemaal goedkomen.

Mevrouw **Hamann** bij interruptie: Ja maar voorzitter, is er dan een locatie hier in de binnenstad voor Sinterklaas en de Pieten?

Wethouder **Mager**: Ik gaf net aan er is een Pietendisco in volgens mij de Bazuin. Zeg ik dat goed? Oh, de Luisterpost, sorry. In de Luisterpost en verder is de Bibliotheek ook een warm bad voor de Sint. Loevestein is zeker sinds dat hij daar verbleef twee jaar geleden natuurlijk ook nog steeds een warm welkom daar. Dus de Sint heeft diverse locaties hier in de Regio en is daar dik tevreden mee.

Mevrouw **Hamann**: Voorzitter, wij vinden Loevestein ook heel mooi, maar Gorinchem is Gorinchem.

Wethouder **Mager**: Zeker, maar dit is ook zijn thuisbasis. De uitvalsbasis is Loevestein.

Verder is er, ik blijf het altijd een prachtig woord vinden, een vraag over de subsidioloog. U heeft net het verhaal gehoord van collega Molengraaf met het succes van de subsidieaanvragen. Gezien het feit dat daar € 2,2 mln. is binnengehaald kan ik wel ongeveer zeggen dat deze medewerker zijn salaris de komende tien jaar heeft terugverdiend. Wij hebben nog een overzicht van vorig jaar. Ik wil u wel toezeggen dat wij op korte termijn een meer actueel overzicht aan u doen toekomen.

De heer **Krol** bij interruptie: Voorzitter, een korte vraag aan de wethouder. De subsidioloog, is dat externe inhuur of is dat een eigen medewerker?

Wethouder **Mager**: Met dat salaris, nou ... dat is een eigen medewerker.

Verder kwamen natuurlijk de OAB-middelen (Onderwijs Achterstandenbeleid) aan de orde en de herallocatie van deze middelen. Natuurlijk is destijds, of het ingetrokken is of aangehouden dat weet

ik eigenlijk niet meer precies, maar in ieder geval de motie die niet is ingediend over de voorschoolse educatie is natuurlijk in beeld. Volgens mij kwam die van twee partijen uit de raad. Bij de herberekening met de 12% korting die wij vanuit het Rijk hebben gekregen, hoe wij dat gaan oplossen hier intern, houden wij rekening met de inhoud en de bedoeling van die motie wat ik destijds ook op die manier aan u heb toegezegd. Ik spreek wellicht iets voor mijn beurt, maar ik wil dat hier toch wel alvast doen, want de komende twee jaar willen wij deze korting opvangen binnen de reserve Sociaal Domein. Dat heb ik met mijn collega Sociaal Domein afgesproken. In die twee jaar kunnen wij ons dan beraden op een structurele oplossing. Verder is het ook nog wel goed om te vermelden dat er nauw wordt samengewerkt met de Rijke Ontwikkelstag Gorinchem waar, zoals u weet, ook een flinke subsidie vanuit het Rijk heen is gegaan.

De heer **Tekir**: Voorzitter dank u wel, dit lijkt op actuele informatie, dus de passages ten aanzien van die taakstelling in de begroting die zijn achterhaald? Dit wordt opgevangen vanuit de reserve Sociaal Domein en dat is nog niet verwerkt in de begroting?

Wethouder **Mager**: Ik kan dat wel met de actuele cijfers wat wij hebben gekregen van het Rijk en hoe wij dat gaan verdelen naar u toekomen en dan hoop ik voor het einde van het jaar. Volgens mij heb ik dat ook in de antwoorden op technische vragen zo aangegeven, einde van het jaar bij u terug. Ik kan alvast aangeven dat wij het bedrag dat nu gekort is uit de reserve Sociaal Domein gaan halen en gaan kijken hoe wij de berekening voor de komende twee jaar alvast handen en voeten geven zodat wij ook onszelf wat tijd gunnen om te kijken hoe wij het structureel kunnen oplossen.

Dan ga ik over tot het eerste amendement. Het is geloof ik een goede gewoonte om eerst een amendement te behandelen; Meer Vuur, Minder Inhuur! De titel is in ieder geval veelbelovend. Wij hebben naar aanleiding van ook van de Roemernorm u een raadsinformatiebrief gestuurd. Daarin hebben wij geprobeerd uit te leggen waarom inhuur soms noodzakelijk is, maar ook hoe wij proberen om inhuur te verminderen. Wij kijken natuurlijk ook wel naar vergelijkbare gemeenten. Bij ons in de Regio heeft Vijfheerenlanden 20% inhuur en Molenlanden 10%. Gorinchem ligt daar met 17% tussenin.

De heer **Schefferlie**: Voorzitter, dat is 7%.

Wethouder **Mager**: Ja kijk, het is altijd baas boven baas natuurlijk, maar dan zitten wij er nog steeds tussenin. Het is maar net hoe je het bekijkt. Wij zitten meer richting Vijfheerenlanden dan naar Molenlanden.

De heer **Schefferlie**: Voorzitter even serieus, wij voelen echt dat er meer urgentie op gezet moet worden. Het is een serieus verhaal. Als je kijkt waar de stad op gekort is, de verenigingen, hoe de lasten stijgen, moeten wij niet meer urgentie tonen om sneller die inhuur terug te dringen?

Wethouder **Mager**: Ik denk dat dit een heel mooi onderwerp is om eens te kijken van wat u denkt dat de stad mist en waar wij dat dan vandaan zullen halen. Of inhuur de juiste post is om dat te doen, daar kunnen wij eens over in gesprek gaan. Ik kan mij voorstellen dat het een hele makkelijke post is om nu naar voren te schuiven, maar als je het ambitieniveau ziet van onze gemeente dan hebben wij toch met name voor de grote projecten (Groote Haar, Schelluinsestraat, Lingebrug, Cultuurhuis) echt experts nodig. Of je dat altijd met inhuur moet benoemen weet ik niet, want inmiddels zijn het ook zeer gewaardeerde collega's. Op hun voorhoofd ziet u niet het woordje inhuur staat. Het zijn gewoon mensen die keihard voor de Gorinchemse zaak werken. In die zin vind ik inhuur altijd zoiets van zij zijn hier, verdienen hun geld en dan gaan zij weer weg. Ik zit daar toch echt anders in. Ik vind de manier waarop mensen werken voor deze gemeente, inhuur of collega, dat hoor je niet te merken en dat merk je ook niet. Het gaat om hun expertise en hun bijdrage aan Gorinchem.

De heer **Schefferlie**: Voorzitter, wij willen ook geen negatief stigma over ingehuurd mensen uitdrukken, maar wij willen wel een positief verhaal over mensen die zich confirmeren en hier met hart en ziel voor de stad willen werken en eigenlijk normaal betaalbaar zijn. De laatste jaren zijn de inhuurtarieven natuurlijk best uit de hand gelopen. Het is gewoon niet meer oké dus vandaar ons appel. Die urgentie moet eigenlijk veel groter worden. In ieder geval zullen wij het als een thema bij ons houden om daar flink de zaag in te zetten want 17% is echt heel erg hoog.

Wethouder **Mager**: Ja, ik denk dus dat het feit inhuur en 17% dat je dan te veel naar het woordje inhuur en 17% kijkt. Ik denk dat het ook gaat om de output die deze medewerkers leveren en daarom spreken wij, het college en ik, liever van een flexibele schil waarin je expertise en professionaliteit inhuurt die vaak op dat moment niet te krijgen zijn. En het gaat vaak ook over tijdelijke formatie die in het kader van tijdelijke gelden die wij vanuit het Rijk of vanuit elders toegekend krijgen waarvoor je dus ook helemaal geen vaste mensen in dienst kunt nemen. Ik snap de bedoeling van uw amendement, maar ik heb wel een beetje zoiets van voor elk wat wils. Voor mij is het dan wat minder aantrekkelijk om de punten die u opnoemt vanuit inhuur te doen en daarom zeg ik misschien is het goed om het daar een keertje over te hebben. Ook met de huidige arbeidsmarktsituatie en het niet structureel nodig hebben van medewerkers denk ik dat inhuur niet de juiste post is om uw verkiezingsidealen te verwezenlijken. Het is misschien een goed idee om dat op een andere manier te gaan doen. Wat ik ook een beetje mis hieraan is de integraliteit van dit verhaal, maar wat niet is kan komen.

Dan een Toren vol ruimte. Ik zie hem al zo voor mij. Ik moet u eerlijk zeggen dat ik wel ook eventjes dacht hebben wij niet al eens eerder zo iets gehad, een toren en of daar nu heel veel ruimte in zat dat weet ik niet. Ik heb het toch eventjes nagevraagd en in de periode van burgemeester IJssels, dat was een lange periode, dat weet ik, is er inderdaad een plan geweest om een hoge toren bij nu het Piazzacentrum te bouwen. Ik heb het even nagekeken, dat was een heel mooi plan met zelfs zonnediagrammen daarbij, maar zoals wij allemaal hebben gezien is dit niet tot uitvoer gekomen. Verder waren er ook nog wel dergelijke plannen voor de Banneweg. Ik moet zeggen de Toren vol ruimte is iets om mee te nemen in de komende plannen die wij aan het maken zijn en die nog niet in een bestemmingsplan gegoten zijn. Wij hebben het dan natuurlijk ook nog over de gebiedspaspoorten waar wij nog mee bezig zijn. Ik heb zoiets van het is de gok waard om eens even te kijken of er ergens een mogelijkheid zou zijn, want om het zomaar met het badwater weg te spoelen vind ik eigenlijk een beetje jammer. De mogelijkheden die er zijn in het Stationsgebied, de Vleugels van de Stad en wellicht nog, ik praat er heel snel overheen, voor Noord. Laten wij in mogelijkheden denken en kijken hoe of wat. De winstwaarschuwing kunnen wij denk ik allemaal verzinnen. Ik denk toch even aan de Arkesdijk, maar goed laten wij dan toch inderdaad die mogelijkheden zien met de plannen die er nog komen, de gebiedspaspoorten, en dit meenemen. Ik kijk dan wel even naar het dictum van de motie zoals ik hem nu heb, een verkennend onderzoek uit te voeren, ik zou zeggen is het dan mogelijk om bij de Vleugels van de Stad of in ieder geval daar dan het verkennende onderzoek in mee te nemen in plaats van nu een los onderzoek uit te voeren.

De heer **Schefferlie** bij interruptie: Voorzitter, er staat in 2026. Ik denk dat het sowieso wijs is om bij de ontwikkelgebieden die er al aankomen dit te betrekken. Het lijkt mij ook de moeite waard, en hetzelfde geldt eigenlijk zoals eerder gezegd je kunt soms ook gewoon beginnen zonder heel uitvoerig onderzoek of er überhaupt kansen zijn. Ook buiten deze ontwikkelgebieden zijn die er volgens ons ook nog. De heer Van Willigen heeft zelfs een grote wens om naast KFC een grote toren te bouwen. Hij heeft kennelijk een verhuisbehoefte ook, alles dicht bij huis. Ook een hotel dicht bij huis. Ik zou het niet willen beperken tot de ruimte, maar als u daar eens begint dan is dat een goede start. Ik was even bang, want u begon heel negatief met allerlei mislukte pogingen uit het verleden, maar dat was een hele andere woningmarkt dus ik ben blij met de wending in uw bericht. Een goed begin is het halve werk.

Wethouder **Mager**: Ik denk dat wij daar wat inhuur bij nodig hebben, maar dat is een ander verhaal.

De heer **Schefferlie**: Voorzitter, ik denk werkelijk dat de wethouder de capaciteiten van onze eigen mensen structureel onderschat. Dat vinden ze niet leuk, je moet ze hier juist willen houden hè!

Wethouder **Mager**: Ja, het is een leuk verhaal. Wij spreken elkaar!

Dan hebben wij nog de motie Van leegstand naar leefruimte. Dat gaat over het pand hier schuin tegenover. Ik kan u verzekeren dat het pand nog volop in gebruik is en daarnaast is het ook niet van ons. Het pand zit ook in de komende gebiedspaspoorten en in ieder geval in de Vleugels van de Stad. Dus ook daar de mogelijkheden om te verruimen in het gebiedspaspoort dadelijk zouden er moeten kunnen zijn. Ik zou daar dus met deze motie nog niet op vooruit willen lopen, maar het mee willen nemen in het gebiedspaspoort waar wij ook mee bezig zijn. Wij hebben regelmatig overleg met degenen die nu gehuisvest zijn in het pand. Ik denk op het moment dat wij dit meenemen in de Vleugels van de Stad en er is zicht op het feit dat degenen die nu in het pand gehuisvest zijn naar een andere locatie gaan, wij hebben ons gebiedspaspoort op de plank liggen, dat eigenaren en ontwikkelaars vanzelf komen. Gezien de wending die het gebiedspaspoort Vleugels van de Stad nu lijkt te nemen, is een gemengde functie wenselijk. Waarbij ik wel moet zeggen dat wij de spagaat hebben hier, die hebben wij als college maar u als raad ook, ik zou zeggen volgens mij de Provincie ook, alleen die doen net of zij hem niet hebben, dat wij aan de ene kant onder druk staan om heel veel woningen te realiseren en aan de andere kant ook onder druk staan om toch vooral geen kantoorruimte teloor te laten gaan. In die vrolijke spagaat moeten wij toch een mogelijkheid vinden en vandaar dat wij ook voor de kantoorgebouwen hier in dit gebied waar wij onszelf ook in bevinden voor een gemengde functie gaan. Dit eventjes naar aanleiding van de motie van leegstand naar leefruimte, die ik dus qua inhoud meeneem in het gebiedspaspoort, maar om echt uit te voeren (wij zijn regelmatig in gesprek met in ieder geval de huurder van het gebouw en wij weten ook wie de eigenaar is dus op zich zou dat het probleem niet hoeven zijn) maar het is in beeld voor een transformatie op het moment dat het dadelijk leegkomt.

De heer **Tekir** bij interruptie: Voorzitter, ik ben vanavond vaker zoekende in de collegereacties, is het nu positief of negatief? Ja ik zou denken dat er een soort wil is om uiteindelijk negatief te adviseren op bepaalde momenten. Ik zou deze motie toch tussendoor willen indienen zoals dat vanavond ook ter sprake is gekomen.

Wethouder **Mager**: Tussendoor?

De heer **Tekir**: Kijk u heeft het over een spagaat. Die spagaat snap ik, maar kunnen wij die spagaat niet doorbreken door hier tijdig het gesprek over te starten?

Wethouder **Mager**: Zeker en dat hebben wij wat dat betreft ...

De heer **Tekir**: Voorzitter dank u wel, want dat is waar de motie om vraagt.

Wethouder **Mager**: Ja, maar die gesprekken zijn er al. Even met het gevaar wat de heer Van Willigen daarnet afgaf richting mijn collega, maar wat hier staat 'de gesprekken met zowel de huurder als de verhuurder' die zijn er. Op het moment zijn de gesprekken met de verhuurder niet opportuun omdat er de komende jaren nog een huurder in zit die het gehele pand gebruikt. Dus daar kunnen wij in het gebiedspaspoort wel handvatten aan geven van wat wensen wij in de toekomst voor dit gebied en hoe zien wij dat voor ons. Ik denk dat de eigenaar het ook helemaal niet verkeerd vindt als het voor een deel wonen zal gaan worden, maar dat is voor nu nog prematuur. In wat hier staat heeft u geen ongelijk, ik ga er ook in mee dat wij dat ook doen. Wij hebben gezegd het Sweco rapport dat is een bouwsteen voor ons gebiedspaspoort en het Stec rapport idem dito dus in die zin wordt het al opgenomen. Alleen op dit moment kun je heel veel in gesprek gaan, maar zolang Deli Home daar nog in zit, zal daar nog niet heel veel kunnen gebeuren.

De heer **Tekir**: Voorzitter, ik kan echt niets anders dan dit beschouwen als een positief advies dus ik laat het echt over aan het oordeel van de raad. Weet u, in het rapport dat u ons aanbiedt, uitgevoerd door Sweco, staat dat dit pand op termijn vrijkomt. Wat is er op tegen om daarop te anticiperen en tijdig het gesprek over te voeren? Maar goed, ik heb de vraag aan u gesteld en heeft daarop gereageerd. Ik denk dat het oordeel aan de raad is. Weet u, als het gaat om het woningtekort hebben wij gewoon echt geen tijd te verliezen. Wij hebben in 2023 een motie ingediend om gebouw C te transformeren en daarover gesprekken te voeren. Dat is toen door de voltallige coalitie, ik zeg helaas, afgewezen en niet aangenomen. Twee jaar later is het toch door u uitgevoerd. Waarom zetten wij niet tijdig proactief in op herontwikkeling van dit soort panden?

Wethouder **Mager**: Mijnheer Tekir, dat doen wij. Wij zijn in contact. Wij hebben een beeld van hoe dadelijk het Stationsgebied eruit moet gaan zien. Wij komen nog bij u terug met het gebiedspaspoort Vleugels van de Stad waar dit een onderdeel van is dus dan zou het wellicht daar nog beter passen. Wij zijn in gesprek. Het is niet ons gebouw, zoals gebouw C dat natuurlijk wel is dus dan zit je toch wat anders in de wedstrijd. Wij hebben die spagaat. U noemt beide rapporten (Stec en Sweco) van wij moeten voldoende kantoren houden. U heeft de raadsinformatiebrief gehad waarin staat dat wij echt niet zwemmen in kantoorruimte in Gorinchem. Ook de Provincie kijkt nauwgezet toe of wij de gewenste vierkante meters houden en voor wonen geldt precies hetzelfde. U geeft blijkbaar duidelijk de voorkeur aan wonen. Dat snap ik, maar ik denk dat wij de kantorenmarkt ook niet moeten vergeten.

De heer **Tekir**: Voorzitter tot slot, als u de motie goed heeft gelezen vragen wij om een gedeeltelijke woonfunctie te verkennen. Dus dat ligt open. U kunt daar ook een gemengde functie van maken. Maar nogmaals, dat ontdek je alleen als je in gesprek gaat. Weet u, ik sluit echt af met de starter heeft geen tijd meer om te wachten.

Wethouder **Mager**: Ik ken uw standpunt daarin en wij zijn het daarover eens, alleen dan is dit gebouw daar niet direct de oplossing voor.

De heer **Van Houwelingen** bij interruptie: Voorzitter, voordat de wethouder wil afronden, ik heb in mijn eerste bijdrage gevraagd over de samenwerking met Goes en Middelburg. Schoolhuisvesting middelbaar onderwijs, samen optrekken en ik vroeg u om een update. Heeft u die al?

Wethouder **Mager**: Poeh, afgelopen week is hier een mooie bijeenkomst geweest van beleidsambtenaren onderwijs en daar was toevallig Goes ook aanwezig en daar ben ik mee in gesprek geweest, maar echt een update/stand van zaken ... ik weet wel dat er samengewerkt wordt en naar dwarsverbanden wordt gekeken. In hoeverre wij daar echt zeggen dat hebben wij van Goes geleerd en dat gaan wij ook zo doen hier, daar moet ik het antwoord even op schuldig blijven.

De heer **Van Houwelingen**: Dat begrijp ik, maar ik ben al blij dat het niet is geklapt.

Wethouder **Mager**: Nee hoor.

De heer **Van Houwelingen**: Voor het gezamenlijke deel om gezamenlijk een vergoeding te vragen volgens mij vanuit het Rijk dat is nog lopend en dat ...

Wethouder **Mager**: Die lobby is er nog. U heeft vandaag gezien dat de halve Kamer vertrokken is dus wij zullen de lobby voor een groot deel weer opnieuw moeten opstarten. Ik reken daarbij op de hulp van partijen hier in de raad.

De heer **Van Houwelingen**: Fijn, dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, dan wethouder De Boer.

Wethouder **De Boer**: Dank u wel voorzitter, geen moties en amendementen voor mijn portefeuille, wel een drietal vragen die ik zal aflopen. Allereerst de vraag over de Aziatische hoornaar vanuit ChristenUnie/SGP, de heer Krol. Dit gaat echt over een invasieve exoot die steeds meer impact gaat hebben. Allereerst ook richting de heer Krol vervelend om te horen dat het voor u persoonlijk ook die impact heeft. Ik weet dat u dit met heel veel passie deed en zoals u zullen er ook meerderen zijn. U vroeg naar de rolverdeling. De Provincie is in principe het bevoegd gezag en verantwoordelijk voor de bestrijding, met name ook om te voorkomen dat zo'n invasieve soort een soort permanente vestigingsplaats in ons gebied heeft. De Provincie heeft eigenlijk die hoop al een beetje opgegeven, dat wij dat tijt nog kunnen keren met elkaar. Als gemeente proberen wij wel zo veel mogelijk in actie te komen bij actieve nesten. Wij schakelen dan ook experts in als dat ook raakt aan de openbare veiligheid. Wij willen die overlast zo veel als mogelijk kunnen beperken, maar goed ook de opmars in Gorinchem is wel al heel ver gaande. Wij blijven ons inzetten en willen ook vooral in het programma Stadsnatuur daar ook voldoende aandacht aan schenken, dat onderdeel van invasieve exoten en hoe wij daarmee omgaan. Daar gaan wij zeker nog bij u over terugkomen.

Dan voorzitter zijn er vanuit het CDA vragen gesteld over de windturbines ...

De heer **Krol** bij interruptie: Voorzitter sorry, ik kom toch nog even terug op het vorige punt, want ik heb ook de vraag gesteld of er bereidheid is vanuit dit huis met vertegenwoordigers van imkerverenigingen in gesprek te gaan om te kijken hoe een aanpak afgestemd kan worden, welke rol kunnen misschien imkers daar zelf ook in hebben, et cetera.

Wethouder **De Boer**: Ja excuses voorzitter, die bereidheid is er zeker en dat nemen wij ook mee als wij het vervolg gaan bekijken. In zo'n programma dat wij aan het maken zijn zullen wij de invasieve exoten zeker betrekken.

Dan de vragen van het CDA over de windturbines. U stelde zelfs de vraag gaat het überhaupt nog door, wij horen zo veel verhalen. Volmondig ja, op dit moment heeft het college van GS vanuit de Provincie een provinciale omgevingsverordening voorgelegd. Aanpassingen daarin waarin heel nadrukkelijk ook een streep door Avelingen gaat en tegelijkertijd verwachten wij eigenlijk nog voor de kerst groen licht ook vanuit de Provincie op Gorinchem Noord. Wij hebben een aantal onderzoeken verricht (ruimtelijke regels, landschap, vervolgonderzoek weidevogels). Tot nu toe staan alle seinen nog steeds op groen en daarna kunnen wij zo snel mogelijk aanpassingen op het omgevingsplan in gang gaan zetten. Wij willen kijken of wij u daarover begin volgend jaar wat uitgebreider kunnen informeren, ook ten aanzien van de participatie zoals u dat ook in de motie heeft verwoord. Om met de woorden van de heer Schefferlie te spreken, wij gaan de hoogte in. Dat is wel anders dan hij bedoelde, maar daar gaan wij zeker de hoogte in.

De heer **Tekir** bij interruptie: Voorzitter, komt daar nog besluitvorming over in deze gemeenteraad?

Wethouder **De Boer**: Nou u zult een besluit moeten nemen over het aanpassen van het omgevingsplan. Om ruimtelijk locatie S ook fysiek mogelijk te maken, daar zult u nog een aanvullend besluit over moeten nemen.

De heer **Tekir**: Voorzitter, wordt in dat besluit ook duidelijk waar de molens precies worden geplaatst?

Wethouder **De Boer**: Dat hangt een beetje af van op dat moment hoe concreet het initiatief is wat daar gaat komen. Op het moment dat dit het nog niet is, overwegen wij heel locatie S in een omgevingsplan te zetten zodat de initiatiefnemers daar vergunning op kunnen aanvragen. Op het moment dat wij al vrij vlot volgend jaar dat beeld wel hebben kun je zo snel mogelijk door met het

concrete plan. Dat hangt er een beetje van af, wij willen zo veel mogelijk de procedures naar de eigen hand zetten. Hoe concreet wij dan al kunnen worden proberen wij dan al te borgen.

Dan voorzitter vanuit de SP een laatste vraag over de energyhubs. Het klopt, wij hebben toen geïnformeerd op Oost II loopt een mooi initiatief. Dat zijn vijf koplopers van bedrijven en die zitten nu in de fase dat zij energiescans aan het uitvoeren zijn. Een soort energetische verkenning en aan de hand daarvan willen zij gaan kijken of een vervolgsamenwerking zinvol is. Daar is ook subsidie vanuit Zuid-Holland op aangevraagd en ook ITG is daar heel nauw bij betrokken als opdrachtgever voor dat hele onderzoek. Het is ook mooi dat wij dat als gemeente proberen te initiëren, maar ook mooi dat dit ook samen met ondernemers en in opdracht van ondernemers wordt uitgevoerd. Eigenlijk zijn wij aan het kijken, dat hebben wij eerder al aangegeven, naar Groote Haar want ook daar zien wij heel veel aanknopingspunten om met een energiehub aan de slag te gaan. Dat waren ze, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel, dan wethouder Dansen.

Wethouder **Dansen**: Nou, ik heb een beperkt aantal vragen en geen moties te beantwoorden dus dat moet goed gaan. Op het gebied van Erfgoed, daar wil ik maar mee beginnen, was een vraag over de stand van zaken van de leugenbank. Een aantal aanwezigen hier heeft met mij in dat gesprek gezeten samen met de Erfgoedmedewerker. Er waren wat overwegingen die het moeilijk maakten om de leugenbank te verplaatsen naar de plek waar die bedacht was, maar daar zijn wij in een goed gesprek met elkaar toch een heel eind verder mee gekomen. De stand van zaken is dat wij op dit moment op zoek zijn naar een betere plek. Andere plek kan ik ook zeggen voordat ik daar vragen over krijg.

Dan heb ik een vraag gekregen over het bedieningshuisje van de Merwedeburg. Dat is inderdaad een ontzettend leuk ding. Elke keer als ik er met de auto langskom denk ik dat moeten wij echt bewaren dus u kunt van mij aannemen dat aan de kant van de afdeling Erfgoed daar absoluut een gevoel bij is om dat te behouden. Er zijn intussen ook wat gesprekken al gevoerd met Rijkswaterstraat die ook graag wil dat wij het behouden. Eigenlijk is de allergrootste uitdaging met dat huisje (ik zeg huisje, maar het ding is best groot hoor als je dicht bij bent) als wij het bewaren (en dat willen wij graag) waar gaan wij hem dan plaatsen. Het moet ook een beetje een goede plek zijn in Gorinchem. Daar zijn wel heel hard naar aan het kijken. Als daar zo veel interesse in is kan ik u wel beloven dat op het moment dat wij daar een idee bij hebben dat ik daarmee naar u terugkom.

Dan is de laatste vraag op het gebied van Erfgoed de motie van de vorige keer, twee keer stemmen en nog geen resultaat. Ik kan u in het kader daarvan zeggen dat wij intussen door hebben gepraat over hoe moet dat nou want ook vanuit de afdeling werd de vraag helemaal niet zo onredelijk gevonden dat met een groeiende afdeling je toch eigenlijk iemand nodig hebt die kan coördineren, aanspreekpersoon kan zijn en vooral ook (dat kwam niet eens naar voren bij uw vragen) voor subsidies aanvragen. Daar blijft alles mee overeind. Ik citeer even uit de mail die ik daarover gekregen heb: "De investering die wij afgelopen jaar hebben gedaan in Erfgoed heeft de aandacht en de behoefte ernaar vergroot en dan past het om de organisatie daarbij mee te laten bewegen. Naast de Erfgoedcommissie en de zorg voor de monumenten vanuit Vergunning, Toezicht en Handhaving is het bewustzijn vergroot dat Erfgoed een meerwaarde voor de ontwikkelopgave biedt. Dat blijkt ook uit de verschillende subsidies die bijvoorbeeld het Rijk en de Provincie beschikbaar stellen en waarvan wij de afgelopen jaren gebruik hebben gemaakt". Ik zal niet zeggen dat de komende tien jaar van de erfgoedmedewerker het daarmee waard is zoals ik mijn collega hoorde zeggen wij een andere werknemer, maar neem van mij aan dat daar wel groot voordeel uit gehaald wordt.

De heer **Van Willigen** bij interruptie: Voorzitter, u hoorde zojuist mijn klomp kraken. Hier hebben wij twee keer over gestemd. De volledige coalitie heeft tegen gestemd omdat er destijds negatief geadviseerd werd. Vervolgens gaat de organisatie bij zichzelf te rade en zegt wat een geweldig voorstel. U bent er trots op. Dank u wel voor dat inzicht geachte coalitie, soms heeft de oppositie echt wel goede voorstellen hoor!

Wethouder **Dansen**: Daar ben u dan trots op, dat kan ik zo horen.

De heer **Klein** bij interruptie: Voorzitter, ik voel mij toch een beetje aangesproken. Tijdens de vergadering heb ik heel duidelijkheid gemeld dat als jullie de bereidheid hadden gehad om gewoon simpelweg een bedrag in de motie te zetten dat die het gewoon gehaald had. Dus mijnheer Van Willigen ik denk dat het verwijt dat u nu maakt naar de coalitie niet op zijn plaats is. Het is gewoon ongepast, dank u wel.

De heer **Van Willigen**: Daar kan ik op terug antwoorden, zojuist vertelde de wethouder dat een gemiddelde ambtenaar hier zomaar ineens € 220.000 per jaar kan verdienen (10 jaar € 2,2 mln.) dus dat bedrag hebben wij er nooit opgezet. 0,5fte kan iedereen vertalen, dat zit in een range tussen de € 40.000 en € 60.000. Zo moeilijk was dat niet.

De heer **Klein**: Dat is een beetje kip-ei verhaal maar volgens mij was het een heel concreet verzoek, zet er gewoon een bedrag neer, dan passen wij het aan in de PPN en dan kunnen wij verder. Nu wordt het op een prima manier opgelost denk ik.

Mevrouw **Hamann** bij interruptie: Voorzitter, ik wil hier toch wel even op reageren. Ik ben het dit keer helemaal met de heer Van Willigen eens. Kijk je kunt natuurlijk 0,5fte vertalen in een bedrag. Soms gaat het met stoom, pek en veren en dan heb je het allemaal niet precies geformuleerd. Zoals wij het nu geformuleerd hebben trouwens, want wij hebben een motie in de kontzak (zoals ze bij ons zeggen). Het is keurig geformuleerd en ik begrijp uit het antwoord van de wethouder dat het klip-en-klaar is dat hier iemand in huis in dienst komt voor de uitvoering van het Erfgoedbeleid, het vaste aanspreekpunt is en dat daarvoor ook een budget beschikbaar is. Als daar geen volmondig ja op komt, dienen wij alsnog de motie in.

Wethouder **Dansen**: Misschien is het, het beste als ik gewoon mijn verhaal afmaak dan krijgt u vast allemaal antwoord en zijn wij misschien wel allemaal gelukkig want ik ben het er nog steeds wel mee. Er is binnen het team waar de medewerker Erfgoed valt voldoende geld gevonden om 12 tot 16 uur per week iemand in dienst te houden of te nemen. En dat is een hartstikke mooie oplossing want wij kunnen wel ruzie maken met elkaar, maar laten wij elkaar daar nu niet op aankijken. Ik ben gewoon heel erg blij dat er iemand is die het Erfgoed op de kaart kan houden. En daar wil ik het bij houden. Goed, tot zover Erfgoed.

De heer **Van Houwelingen**: Voorzitter?

Wethouder **Dansen**: Ik denk dat ik al weet wat er gevraagd gaat worden.

De **voorzitter**: Ik wil toch de heer Van Houwelingen het woord geven.

De heer **Van Houwelingen**: Ja inderdaad mijn vraag, het is heel leuk dat u dit zo zegt en ik kan het zien als een toezegging. Kan dit zwart op wit?

Wethouder **Dansen**: Ja natuurlijk. Als ik het kan voordragen, dan kan ik het ook zwart op wit zetten.

De **voorzitter**: Dat heeft u volgens mij al via de notulen dus ik zou zeggen laten wij daar niet één ambtelijke seconde tijd aan besteden.

Wethouder **Dansen**: Dat is wel heel weinig. Het staat dadelijk in de notulen, helemaal goed. Ik ga over op het volgende punt waar ik vragen over heb gekregen. Dat is over wonen. Er is wat zorg geventileerd over of er nog iets gaat gebeuren met gebouw C en ik wil nog aanvullen wat collega Mager heeft gezegd over de plancapaciteit. Er zit natuurlijk ook nog plancapaciteit bij Poort6. Een deel daarvan is gebouw C waar wij eigenlijk wel de verwachting van hebben dat Poort6 daar een heel

aantal appartementen gaat realiseren. Wij verwachten ook dat er nog een heel stel appartementen komt (ik kan daarover niet meer in detail treden omdat dit nog niet allemaal netjes vastligt) wij rekenen daar wel op in Oost. Dat komt er nog bij.

Dan is er een aantal vragen gesteld over de starters. Ik luisterde naar u, mijnheer Tekir, over 8.800 starters en toen dacht ik huh, dat kan toch niet kloppen? Ik heb het nog even nagekeken in het onderzoek van Stec waar u waarschijnlijk uit gequoot heeft en daar staat 3.000 tot 4.000. Dat komt in ieder geval, kijkt u het nog even na, het staat vrij voorin het onderzoek, volgens mij op bladzijde 3 of 4, daar kunt u het zien want dit zou wel erg veel zijn.

De heer **Tekir** bij interruptie: Voorzitter, ik weet het zo ongeveer uit mijn hoofd eigenlijk. In het rapport wordt gesproken van 8.800 starters waarvan 1/3 op termijn op zoek zou zijn naar een woning.

Wethouder **Dansen**: En dat is dus die groep van 3.000 tot 4.000 waar wij mee te dealen hebben, die op zoek zijn naar een woning.

De heer **Tekir**: Ja prima, maar dat heb ik dus aangegeven.

Wethouder **Dansen**: Het klonk ineens zo verschrikkelijk veel. Als wij nu 8.800 mensen moeten gaan huisvesten dan is dat wel heel veel meer. Maar dat was slechts een onderdeel daarvan.

De heer **Tekir**: Voorzitter nogmaals, dat was dus niet mijn boodschap. Die groep bestaat uit 8.800 starters en 1/3 is op zoek of binnenkort op zoek naar een woning. En dat is nog steeds substantieel volgens mij.

Wethouder **Dansen**: Dat is zeer substantieel. Wij hebben in heel Nederland een wooncrisis. Zo staat het overal in de krant. Dat is niet alleen in Gorinchem. Wij doen ons uiterste best om zo veel mogelijk woningen te realiseren, maar wij hebben ook, zoals u weet, in Gorinchem onze hele specifieke uitdagingen. Dat is namelijk het gebrek aan grondgebied om te huisvesten, om te bouwen en wij hebben daarnaast natuurlijk, zoals mijn collega Mager zonet al zei, nogal wat woningen die wij in de toekomst gaan realiseren. Zo'n 2.000 als ik mij goed herinner. Daarbij komt nog, zoals u ook in het onderzoek heeft gezien, dat heel veel starters (wat het niet makkelijker maakt) ook niet altijd een (hoe zal ik het zeggen) volkomen realistische verwachting hebben van wat zij kunnen krijgen. U kunt in het onderzoek lezen dat heel veel mensen eigenlijk gewoon graag een eengezinswoning in Oost willen. Daar zijn er niet genoeg voor zo veel mensen, dat zal duidelijk zijn. Samenvattend; ja, wij hebben een probleem (met de rest van Nederland) en wij moeten daar heel hard ons best voor doen. Wij proberen dat ook.

De heer **Tekir**: Dank u wel voorzitter en daar hebben wij ideeën voor die wij aandragen.

Wethouder **Dansen**: Ik denk dat wij het eens zijn.

Dan heb ik nog een laatste paar vragen over zorg zal ik het maar noemen. Over mantelzorgers en wij hebben het over vaccinatie. Ik begin met vaccinatie, de vragen van het CDA die met ons vinden dat het belangrijk is dat wij zo veel mogelijk goed ingeënte kinderen hebben. Dat gaat niet alleen om het feit of je de prikken kan zetten en of je dat kan betalen, maar ook als het gaat of je de ouders zo ver krijgt dat zij hun kinderen laten inenten, dat zal u ook duidelijk zijn. U vroeg ook doet u daar nu moeite voor. Nou ik kan u zeggen, wij hebben twee weken geleden vanuit het dagelijks bestuur van de DG&J met Jong JGZ gezeten (die gaan dat uitvoeren) om hen te helpen dat voor elkaar te krijgen. Zij waren heel tevreden over het overleg. U vroeg ook nog heb je daar nog extra geld voor nodig. Ja, daar hebben wij wel wat extra geld voor nodig, maar op dit moment lijkt het voor dit jaar om € 5.000 te gaan. Ik denk dat wij dat nog kunnen vinden. Het zal volgend jaar mogelijk iets meer zijn, maar daar wordt natuurlijk nog aan gerekend hoe zij dat doen.

Dan hebben wij het laatste stuk over de mantelzorgers, van D66. U refereerde er zelf al aan dat er ook schriftelijke vragen over gesteld zijn. Ik wil wel graag vragen daarover proberen te beantwoorden in die schriftelijke beantwoording want dan kunnen wij ook gelijk wat dingen uitzoeken. Ik kan u wel zeggen dat (zaterdag stond het in de krant volgens mij) wij wel een beetje verbaasd waren. Wij hebben tegenwoordig een Mantelzorgsteunpunt en wij doen echt wel een hoop moeite voor mantelzorgers. Wij proberen daar ook regelmatig aan iedereen te vragen gaat het goed, kunnen wij meer doen. De grote uitdaging in Gorinchem is dat er veel meer mantelzorgers zijn dan dat wij op dit moment bereiken. Dat is ook een actie die wij ondernemen. Als u nu aan mij vraagt wie zijn nu die mensen die in de krant staan met dat zij allemaal zo verschrikkelijk zwaar belast zijn, ik weet het niet. Ik zou het wel willen weten, want het is wel heel gek als wij ten eerste moeite hebben met ze allemaal te vinden en te bereiken. Heel veel mantelzorgers vinden zichzelf geen mantelzorger en vinden ook niet dat zij bekend moeten zijn bij de gemeente. Dat ze dan ook nog een keertje allemaal zwaar belast zijn, wat wij dus niet horen van de mantelzorgers die wij spreken, verbaast mij wel. Wij gaan ons best doen op de beantwoording van de vragen en ik hoop dat u eventjes die week of 2-3 die dat nog duurt kunt wachten op de beantwoording.

De heer **Tekir** bij interruptie: Voorzitter, ik heb helemaal niet gevraagd naar de mensen die in de krant zijn onderzocht, daar ging het mij niet om. Het was slechts een aanleiding omdat wij eerder dit jaar een motie hebben ingediend om de budgetten uit te geven en te kijken of de respijtzorg uitgebreid kan worden. Ik was vooral benieuwd hoe staat het eigenlijk met de uitvoering van die motie. Wij laten de krant even voor wat het is.

Wethouder **Dansen**: Dat is altijd fijn. Ja, wij zijn daar natuurlijk heel druk mee bezig, want voor heel veel mantelzorgers dat zijn wel vaak (dan spreek ik uit eigen ervaring) de mantelzorgers die werken met demente familieleden of geliefden. Het is goed als je even weg kunt, even naar buiten kunt en even iets alleen kunt doen. Daar zijn wij wel heel druk mee bezig. Op dit moment hebben wij genoeg vrijwilligers om de vraag te beantwoorden. Ben ik heel onduidelijk want ik krijg een heel verbaasde blik. U zegt heb je genoeg respijtzorg en dan zeg ik gezien de vragen die wij krijgen voor het gebruik van respijtzorg hebben wij daar op dit moment genoeg mogelijkheden voor.

De heer **Van Andel** bij interruptie: Voorzitter, mag ik nog een vraag stellen aan de wethouder? U heeft het over het stuk in de krant dus kom ik er nog even op terug.

Wethouder **Dansen**: Ja, dat was niet handig van mij.

De heer **Van Andel**: Het stond in de krant, maar het was een onderzoek van Independer. Dat moet ik er wel even bij zeggen. Hoe groot de N was, zoals dat zo mooi heet, in Gorinchem weet ik niet, maar ik vind 24% wel veel, zeker als je het vergelijkt met de omringende plaatsen.

Wethouder **Dansen**: Ik herhaal nog een keer, het is wel een volkomen ander resultaat dan dat wij krijgen als wij ernaar vragen. En hierbij heb ik mijn vragen beantwoord, dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, de laatste vragen mag ik beantwoorden. Ik verzoek de plaatsvervangend voorzitter, de heer Tekir, hier plaats te nemen.

(Mevrouw Melissant draagt het voorzitterschap over aan de heer Tekir).

De **voorzitter**: De burgemeester heeft het woord.

Portefeuillehouder **Melissant**: Dank u wel voorzitter, ik heb een motie en ik heb een vraag. Ik begin graag met de vraag van de PvdA, mevrouw De Groot, met betrekking tot vrouwenveiligheid. Een actueel onderwerp. Wij zien het op radio, tv, de kranten staan er vol van. De KRO heeft via Pointer

een enquête uitgevoerd waar Gorinchem ook bij betrokken was. Er zijn een paar onveilige plekken uit die enquête gekomen en op dit moment zijn wij die locaties aan het bekijken of wij daar iets mee zouden moeten. De respons van Gorinchem was wel heel erg beperkt. Ik geloof 4 respondenten, dank u wel mevrouw Hamann, het is een beetje laat. Maar goed dat neemt niet weg het is altijd goed om daar naar te kijken. Verder is het heel fijn dat wij samen met wijkcoördinatoren, mensen van Veiligheid, de Politie, eigenlijk het hele netwerk waar wij voortdurend in samenwerken komen wij natuurlijk regelmatig met vraagstukken ten aanzien van vrouwenveiligheid. Wij komen in contact met mensen, er worden gesprekken gevoerd en ik heb van mijn team meegekregen dat er op dit moment nog twee gesprekken lopen ten aanzien van straatintimidatie en uitgaansleven en dat wij daarmee verder aan de slag gaan van hoe kunnen wij daar ook weer een stukje veiligheid toevoegen. U vroeg ook aandacht voor de veiligheidsgevoelens van inwoners. Wij doen mee met de Veiligheidsmonitor 2025. Dat is een initiatief van de VAR en wordt uitgevoerd door Ipsos en CBS. Nogmaals wij doen daar ook aan mee, je hoeft daar niet aan mee te doen, maar wij doen het altijd wel waardoor wij ook gewoon informatie krijgen over veiligheidsgevoelens van inwoners. De resultaten zijn de eerste helft van 2026 bekend. Wat daar weer uitkomt daar gaan wij natuurlijk mee aan de slag. Het is ook een hele mooie onderlegger, één van de onderleggers, voor het Integraal Veiligheidsplan want dat moeten wij langzamerhand ook weer gaan voorbereiden natuurlijk voor de nieuwe vierjaarlijkse periode. Wij zijn bezig met het opstellen van de startnotitie IVP en die gaat in december van dit jaar naar de raad. U kunt dan precies zien welke stappen wij ondernemen en welke input wij allemaal op gaan halen om ervoor te zorgen dat wij een heel goed IVP krijgen waar dit ongetwijfeld een plek in gaat krijgen.

Dan de motie, een motie van het CDA met als titel 'Gelukkig nieuwe traditie!'. Wij weten allemaal er gaat een gewijzigde situatie ontstaan. Dit jaar voor het laatst dat er consumentenvuurwerk in Nederland afgestoken mag worden. Volgend jaar zal het dus heel anders gaan. En dan is het ook wel logisch, en dat roept ook bij u de vraag op, van hoe zal het dan verder gaan. Je ziet steden die eigenlijk nu al een stedelijk vuurwerk hebben. Hoewel in Rotterdam is het nu vanwege de kosten afgeschaft heb ik begrepen. De crowdfunding heeft ook niet zo heel veel opgeleverd. Het is natuurlijk wel een uitgelezen moment om te kijken kan er sprake zijn van een nieuwe traditie.

Nu roept de motie het college op om in gesprek te gaan en samen met anderen dit in te vullen. Dan wil ik toch even in herinnering roepen dat wij de afgelopen tijd een andere koers zijn gaan varen ten aanzien van evenementen. Wij hebben gezegd wij gaan als gemeente zelf geen evenementen organiseren. Kijk ook hoe wij de Botenbeurs, de Open Havendag hebben afgeschaft in de zin van dat wij het zelf niet organiseren. Uiteraard zijn wij heel blij als partners in de stad zaken organiseren. Niet voor niets is het college heel blij dat Gorinchem als een evenementenstad te boek staat, maar niet om het zelf te organiseren want dan krijgen wij wel heel erg veel rollen. Zoals u weet hebben wij ook een evenementencoördinator die iedereen met raad en daad terzijde staat. Dat willen wij zeker ook blijven continueren want wij willen faciliteren, maar die oproep zou gericht moeten zijn aan de stad. Dat een organisatie, dat iemand het oppakt om zo'n vuurwerk te organiseren en dan willen wij daar natuurlijk samen met de evenementencoördinator heel graag in meedenken. Maar niet zelf organiseren als gemeente, wel meedenken op een actieve manier.

De **voorzitter**: Dank u wel.

(De heer Tekir draagt het voorzitterschap over aan mevrouw Melissant).

De **voorzitter**: Dan hebben wij hiermee de beantwoording van het college gehad. Het heeft toch wat meer tijd gevegd. Dat heeft natuurlijk ook te maken met de vele interrupties die er gemaakt zijn. Dat hoeft op zich geen probleem te zijn want mijn ervaring is dat het soms even wat uitloopt en daarna dikken wij met elkaar weer in en dan hopen wij er toch op een redelijke tijd uit te komen. Wij zitten nu wel qua proces, de eerste termijn is nu geweest. Er staat een schorsing van een half uur waarna de tweede termijn van de fracties is. Ik kan mij niet voorstellen dat u geen tweede termijn wilt, maar misschien wilt u een kortere schorsing?

De heer **Schefferlie**: Voorzitter, tot 21.00 uur?

De voorzitter: Een schorsing van tien minuten, ik kijk rond? Tot 21.05 uur dus een kwartier. Dan schorsen wij tot 21.05 uur en daarna gaan wij verder met de tweede termijn van de fracties. Ik schors de vergadering.

7. Schorsing (van 20.50 tot 21.05 uur)

8. Tweede termijn fracties

De **voorzitter**: Dames en heren, leden van de raad, wij zijn bezig met de behandeling van de begroting 2026. De eerste termijn hebben wij gehad. Wij gaan nu starten met de tweede termijn waarbij allereerst de fracties de gelegenheid krijgen om het woord te voeren. Wij hebben afgesproken met elkaar dat de spreektijd maximaal vijf minuten per fractie is en interrupties in de tweede termijn worden toegestaan. Dan wil ik allereerst de heer Klein van Stadsbelang het woord geven.

De heer **Klein**: Bedankt voorzitter, ik denk dat ik het inderdaad in die tijd moet gaan doen. Ik zal gewoon kort langs de ingediende amendementen en moties gaan, hoe wij daarmee om zullen gaan en waar wij nog vragen hebben zodat wij in de tweede termijn altijd nog overtuigd kunnen worden. Wel wil ik van deze plek een beetje een oproep naar de organisatie, want ik krijg toch een beetje het gevoel dat wij hier op het moment dat het woord onderzoek op papier komt te staan in een soort paniek/stresshouding terecht komen. Ik denk, ik kan niet voor iedereen spreken, maar volgens mij hebben wij hier gewoon een hele grote behoefte aan managementsamenvattingen, niet te lang, maar wel to the point. Wij moeten ons echt wel bewust zijn dat wij exclusief de externe inhuur volgens mij iets van € 30 mln. aan professionals hebben rondlopen, dus kader jezelf niet uit. Er is heel veel kennis in huis, gebruik dat en op het moment dat, in de meeste gevallen als wij hier om onderzoek vragen, willen wij gewoon even weten kan het. Wij hoeven dan niet gelijk iemand in te huren.

Daar in ieder geval gelijk op inhakend, Meer Vuur, Minder Inhuur! het debat verraadde het misschien al een beetje, die zullen wij niet gaan steunen simpelweg omdat die vrij rücksichtslos is wat ons betreft. Wij hebben de vorige keer wel volmondig de Roemernorm motie kunnen steunen om terug te draaien naar 10%. Toch hebben wij nog wel de wens dat dit in stappen gaat plaatsvinden, maar om nu er in één keer € 1 mln. af te hakken ...

De heer **Schefferlie** bij interruptie: Voorzitter?

De **voorzitter**: De heer Tekir.

De heer **Schefferlie**: Nee, nee voorzitter.

De **voorzitter**: Het is bijna een automatisme.

De heer **Schefferlei**: Ja, het is ook een Democraat, hè. Ik zie het wel als een compliment voor mijn financiële beschouwing eigenlijk. Voorzitter, de Roemernorm is 10%. U moet er vanuit gaan dat is veel meer dan € 1 mln. Dat miljoen is slechts een stapje in de richting van die Roemernorm. Dat is maar, wat zullen wij zeggen, ongeveer 3% eraf.

De heer **Klein**: Voorzitter, dat klopt, daar ben ik mij heel bewust van, maar natuurlijk was dat wel een streefwaarde om naartoe te werken binnen de mogelijkheden die wij hebben door niet al het werk stil te laten vallen. Volgens mij is in ieder geval de wethouder daar ook heel uitgebreid in geweest, dus dat hoeft ik niet opnieuw te beargumenteren. Ik vind het idee om in te perken heel goed, alleen laten wij dat wel beheersbaar doen waardoor wij niet stil komen te staan.

De heer **Schefferlie**: U kunt het ook niet helpen dat u 'klein' denkt.

De heer **Klein**: Ja, dat zijn uw woorden, prima, laat ook maar! Nee, daar wil ik niet eens op ingaan, sorry. Laat het doek niet vallen; nou bij dezen laat ik die dan wel voor dat vallen. Nee, eigenlijk voor ons is het daar ook, dat hebben wij ook bij de moties die wij voorheen hebben ingediend waarbij wij zeiden zorg hiervoor. Ik wil het eigenlijk ook op die manier een beetje benaderen. Laat er nu eerst

gewoon even een plan komen. Als blijkt dat er inderdaad een plan komt waarvoor geld nodig is, dan verwachten wij dat het college bij ons terugkomt om te zeggen er ligt een goed plan. En dan gaan wij het doen. Laten wij niet nu met een amendement zeggen wij wijzen gelijk het geld toe.

De motie met betrekking tot de buurtbussen daar was deels een toezegging, maar wij willen graag toch onderstrepen hoe belangrijk het is dat wij bereikbaarheid hebben in de stad. Ook al is daar misschien een kleine kans, hopen wij hiermee wel de wethouder in ieder geval extra steun in de rug te geven richting de Provincie van er is hier toch echt wel een probleem om daarover in gesprek te gaan. Over parkeren voor mantelzorgers waren wij heel blij, het werd al bijna uitgevoerd, maar laten wij er eerst nog even over stemmen. Wij gaan er vanuit dat daar genoeg steun voor zal zijn.

Dan hebben wij de motie een Toren vol ruimte. Ik werd net nog beticht van klein denken dus ik weet niet of ik hier nu wel of niet op in moet gaan. Eigenlijk vonden wij dit wel een leuk idee in de trant van waarom zou je het niet proberen. Wij willen niet zeggen dat wij gelijk een woontoren willen neerzetten, maar neem het mee in de ontwikkelingen van de stad. Zet het af tegen wat er allemaal wel en niet kan en dan kunnen wij in ieder geval overwegen of wij wel of geen toren in Gorinchem willen. In die hoedanigheid en als wij hem ook op die manier mogen interpreteren, en volgens mij mogen wij dat, kunnen wij die motie in ieder geval steunen.

De motie van de PvdA over kwijschelding, volgens mij gaat daar zo meteen nog wat in gebeuren tussen de PvdA en de wethouder dus wij wachten nog even af wat daar precies gebeurt. Het voelde een beetje als het wordt al gedaan, overbodig.

De Sportspullenbank daar staan wij positief tegenover. Dat vinden wij eigenlijk wel een goed idee, alleen zat er een beetje krampachtigheid met betrekking tot onderzoek en hoe je dat moet noemen. Dat laat ik ook nog even aan het debat hoe wij daar precies mee om willen gaan, maar niet direct negatief.

Oogje op de container zullen wij wel steunen vanuit de gedachte preventief. Wij gaan er wel een beetje vanuit dat dit een soort laatste middel is dat wij als gemeente in willen zetten om ieder op de film te gaan zetten, maar ook daarin dan meenemen kun je ook daadwerkelijk wat met zulk soort beelden. Afijn, het is een heel lang verhaal, wij geloven er nog steeds in dat je het beter kunt borgen in het beleid dat je voert dan dat je een camera neer kan zetten. Mocht het kunnen helpen dan gaan wij daar niet voor liggen.

Muziek in de stad daar zijn wij nog een beetje over verdeeld in de fractie dus ik hoop dat daar zo meteen een vlammend pleidooi over komt om ons te overtuigen.

De leegstand bij het VGZ pand zien wij als onderdeel van eigenlijk een veel groter pand, dus wij vinden het een beetje voorbarig om daar nu specifiek één pand uit te lichten, want dan kunnen wij er denk ik nog wel een paar in het Stationsgebied al dan niet Schelluinsestraat uitlichten om sneller wat mee te doen. Dus dat vinden wij niet helemaal de juiste volgorde.

Lichtpunt voor Gorinchem Oost vinden wij gewoon een goed idee om daarover in gesprek te gaan, gewoon die laagdrempeligheid waar ik het net over had. Het hoeft niet gelijk een gigantisch onderzoek te zijn, maar ga kijken of begin inderdaad gewoon met een gesprek dus die zullen wij steunen.

Met betrekking tot Dit is en blijft in Bethlehem daar gaan wij niet in mee. Wij volgen daar eigenlijk de woorden van de wethouder die zegt borg dit nu gewoon in je beleid in tegenstelling tot dat wij dat zelf als gemeente moeten doen.

De gelukkig nieuwe traditie was mij niet helemaal duidelijk. Wij krijgen enerzijds het gevoel bij het betoog wij willen er wel in meedenken, maar wij willen het niet zelf organiseren. Ik zie wat knikken dus ik weet niet of daar wat in gaat gebeuren, maar wij houden u nog in spanning of wij wel of niet voor zullen stemmen. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel, de heer Schefferlie Democraten Gorinchem.

De heer **Schefferlie**: Ja voorzitter, allereerst toch fijn dat ik veel positieve geluiden heb gehoord over het bekijken van de woontoren, want de hang, de zucht, maar ook het ongeloof over de ontoegankelijkheid van woningen is zo groot in de stad dat wij echt alles uit de kast moeten halen. Ik

denk dat wij in de toekomst echt niet anders kunnen dan de lucht in. Fijn dat wij daar al een eerste beweging toe gaan maken als deze motie wordt aangenomen.

Minder inhuur; wij gaan ervoor. Wij blijven dit voorlopig flink volhouden. Wij willen het geld een stuk meer terug de stad in brengen. Hij zal het vandaag niet halen, maar u zult meer van ons horen op dit gebied.

Wat het theater betreft, de heer Klein gaf aan misschien kunt u mij nog overtuigen. Weet dat in het amendement staat dat wij slechts het subsidieplafond willen verhogen dus die toekenning hangt nog altijd af van het verzoek dat gedaan wordt en wat er dan nodig is alleen u geeft comfort aan de theaters die ons al zo lang mooi bedienen dus laten wij daar niet te zuinig in doen. U geeft het geld nog niet weg, maar u geeft hen comfort en zekerheid over hun programmering en al het mooie dat zij voor Gorinchem doen.

De heer **Klein** bij interruptie: Voorzitter even, want dan snap ik hem nog steeds niet helemaal. U zegt laten wij het plafond verhogen zodat er in ieder geval meer middelen zijn. Dat is eigenlijk in een andere volgorde wat de wethouder ook zei; op het moment dat wij de middelen nodig hebben gaan wij naar de raad. Welk comfort bieden wij dan? Het feit dat wij meer geld beschikbaar hebben? U zegt ook niets toe te kennen.

De heer **Schefferlie**: Nee, maar als je het nog niet reserveert dan moet je straks maar zien of je het ergens kunt vinden en of het niet ten koste gaat van andere culturele uitgaven. Als u zegt wij bestemmen het wel want u heeft gezien met de Septembercirculaire wat er overblijft. Wij kunnen ons dat gemakkelijk veroorloven waardoor die twee kleine theaters gewoon duidelijkheid hebben over wat zij kunnen verwachten mits zij ook die subsidieaanvraag goed invullen. Wij hebben daar alle vertrouwen in. Wees eigenlijk zeg maar niet onnodig zuinig en geef comfort.

De heer **Klein**: Maar voorzitter, dat betekent dus ook dat eventueel een andere partij, een derde partij of een hele ander initiatief dat andere culturele dingen doet, er met dat budget vandoor gaat. Dat is een reële situatie.

De heer **Schefferlie**: Nee, want als u naar de dekking kijkt dan voegen wij het bedrag toe, dus dat komt er gewoon bij vanuit het overschot dat in de Septembercirculaire is gebleken, dus u heeft het gewoon. Wij willen het overeind houden met leven in de brouwerij dus kom op.

De heer **Klein**: Ja maar voorzitter, dan begrijpt de Schefferlie denk ik niet wat ik zeg. Door alleen het plafond te verhogen maar dat nu nog niet toe te kennen zonder een plan, want hij zegt eigenlijk ook eerst een plan en dan geld, kan het dus ook zo zijn, dat is meer even theoretisch dat er een andere partij komt die cultureel aanbod levert die dan dus met het geld van dat verhoogde budget iets gaat doen.

De heer **Schefferlie**: Nee, dat is een kwestie van vertrouwen. Ik begrijp u wel, ik heb er alleen geen begrip voor. Voorzitter, ik vind wel, het is wel de laatste begrotingsraad van deze periode en ik denk met de meerjarige kijk op hoe het allemaal gaat in de gemeenteraad ook wel fijn om te constateren dat ik vind in ieder geval dat het klimaat in de gemeenteraad op zich zelf best een positieve impuls heeft gekregen. Dat ligt natuurlijk voor een niet onbelangrijk deel aan de oppositie en daar hebben wij graag aan bijgedragen, maar ik zie ik ook heel veel redenen om toch even op een wat positieve manier stil te staan, al was het maar omdat wij alle moties gaan steunen (zo kan het ook). Het kan wel! Ja! Een paar dingen positief. Voorzitter, wat heel lastig is, wat zo moeilijk is, dingen die je graag wilt bestrijden en wij allemaal moeilijk vinden. De hoornaar is vandaag toegevoegd, echt een groot vervelend probleem. Vrouwenonveiligheid vind ik ook echt wat mij ontzettend raakt. Ik denk dan potverdikkie elke keer als daar weer iets in gebeurt. Het is goed dat de PvdA daar opnieuw aandacht voor vraagt, want daar kun je nooit genoeg in doen. Ik schaam mij elke keer kapot als wij daar vervelende berichten over horen.

Voorzitter, het geluid van de ChristenUnie daar zat gewoon muziek in. Ik vond het een heel positief verhaal. Eigenlijk solliciteerde de heer Krol ernaar om die zilveren microfoon onmiddellijk weer terug te krijgen, maar ik ga daar niet over. En bovendien had ik toen de heer Tekir nog niet gehoord en dat was natuurlijk wat ons betreft een verhaal dat wij bijna zelf hadden kunnen doen.

Ook complimenten voor Gorcum Actief. Ik denk dat zij terecht gewezen hebben op de prestaties in deze raadsperiode wat betreft de RES en het Erfgoed. Mevrouw Hamann is zelf ook een beetje Erfgoed en dan is het ook helemaal niet vreemd ...

De heer **De Pagter** bij interruptie: Voorzitter, wie zit er heel lang in de raad. Over Erfgoed gesproken!

Mevrouw **Hamann** bij interruptie: Voorzitter, dat vraagt natuurlijk om een reactie. Over Erfgoed gesproken, hoe lang zit de heer Schefferlie al in de raad?

De heer **Schefferlie**: Ja, maar daar kan de kiezer wat aan doen binnenkort.

Mevrouw **Hamann**: Nou voorzitter, ik zal hem eraan herinneren.

De heer **Schefferlie**: Precies! Wat ik wel ook fijn vind is dat wij samen in Gorinchem wel de goede onderwerpen weten te adresseren. Vaak is zij er als de kippen bij. Ik vond dat met de brandweerkazerne, maar ook Sinterklaas, voorzitter. Een probleem dat denk ik vandaag zwaar onderschat is door het college in de manier waarop wij Sinterklaas weten te huisvesten. Wij hebben in de korte betogen van het college zitten nadenken over mogelijke oplossingen. Wij dachten aan een urgentieverklaring, maar dat is ook weer zo iets met al die woningnood. Dat willen wij toch eigenlijk niet doen dus wij hebben zitten kijken hoe het wel kan in ons gezelschap, wie er in de binnenstad woont. Ik weet niet of ik het van iedereen precies weet, maar ik dacht de heer Van der Geest, mevrouw Dansen woont volgens mij ... Wij willen Sinterklaas niet in verlegenheid brengen dus die valt sowieso af. Ik dacht bij de heer Van der Geest ...

De heer **Van der Geest**: Dat is inmiddels vijf jaar geleden voorzitter, maar de heer Klein woont volgens mij wel in de binnenstad.

De heer **Schefferlie**: Die is toch net verhuisd?

De heer **Klein**: Sorry, ik blijf in de binnenstad wonen. Dat is toch eigenlijk de mooiste plek van onze stad.

De heer **Schefferlie**: Absoluut, nou dan ..

Mevrouw **Hamann**: Voorzitter, ik heb voor de heer Schefferlie toch nog een iets leukere suggestie denk ik, want Sinterklaas is stokoud, Dit is in Bethlehem ook. Zouden wij hem daar niet kunnen huisvesten?

De heer **Schefferlie**: Ja prima, precies. Als hij zijn boek maar niet kwijtraakt daar. Dan is het wel even zoeken natuurlijk. Voorzitter, het CDA prijzen wij altijd dus daar zijn wij wat rustiger. Vuurwerk trouwens een prima idee. Bij de SP vonden wij echt de meest roze bril over de financiën van de gemeente, dat verdient ook een compliment.

Dan het college voorzitter, wij zijn heel blij met de beantwoording van mevrouw Mager en de heer De Boer, kortaat en duidelijk. De heer Polatli verdient ook een compliment omdat hij hier ter plekke gewoon meebewoog op het moment dat hij een goede suggestie hoorde. Dat kan dus ook want wij zitten natuurlijk niet alleen maar om te blijven zenden. Soms pak je mee wat je hoort en dat vond ik een mooi moment. Mevrouw Molengraaf moeten wij ook niet onderschatten want die heeft zelfs de heer Van Zanten als vorige wethouder Financiën overtroffen in de spreekduur. Dat is toch ook bijna

niet voor te stellen. En mevrouw Dansen probeerde iedereen gelukkig te maken en dat is ook wel een hele mooie inzet geweest. Voorzitter, u heeft het allemaal moeten doorstaan en daarvoor hartelijk dank. Ik denk dat wij daar eigenlijk verder niets aan toe te voegen hebben, maar wel dat wij gewoon denk ik als wij kijken, wij kunnen altijd verschillen van grootte en dat doen wij graag, er is ook heel veel consensus in Gorinchem, mooie dingen. Ik moet u zeggen ik heb getwijfeld of ons miljoen voor inhuur, want dat is echt te veel, het niet zou halen of wij de begroting wel zouden kunnen steunen, maar laten wij dan in deze positieve flow ook zien wat er allemaal goed gaat, waar wij ook allemaal achter staan en daarom zullen wij instemmen met de moties en ook met de begroting.

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw De Groot PvdA.

Mevrouw **De Groot**: Dank u wel voorzitter, het is moeilijk om de positiviteit van de heer Schefferlie te overtreffen. Ik wil mijn dank uitspreken aan het college voor het beantwoorden van de vragen die wij hadden. Ik heb alleen het antwoord op de vraag over de vrijwilligers gemist, dus de vraag of dit in de tweede termijn nog beantwoord kan worden. Dan wil ik heel even kort terugkomen op de opmerking van wethouder Molengraaf over de € 300.000 in het minimabeleid en de uitvoering daarover. Daar heeft u gelijk in, in de begroting staat ook kosten voor de uitvoering van het minimabeleid voor 2026 vallen € 300.000 lager uit, maar daar achter staat (en ik dacht even dat ik gek werd maar dat is niet zo want er staat) dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat inwoners minder beroep doen op de minimaregelingen. Dus zoals ik al zei het is meer een principekwestie voor ons en ik hoef ook niet een hele discussie daarover te beginnen over hoe wij die minimaregelingen beter of toegankelijker moeten maken, want die discussies hebben wij al vaker gehad. Maar dit wilde ik nog wel even gezegd hebben.

Dan onze motie over het vereenvoudigen van de kwijtscheldingsregelingen. Ik wacht op het antwoord van wethouder Molengraaf over het netto besteedbaar inkomen van inwoners. Tegelijkertijd hebben wij ook de wethouder gehoord en hebben wij besloten om de motie aan te houden om BSR en Avres in ieder geval dit jaar de mogelijkheid te geven om de samenwerking die zij hebben te versterken. De heer Koçak waarschuwt het college dat hij extra goed gaat opletten of dat wel gebeurt. Dus weer gewaarschuwd!

Verder voorzitter, de motie over de Sportspullenbank, het woord onderzoek heb ik veranderd in inventarisatie. Het is een kwestie van woorden maar als de wethouder hiermee de motie wel kan omarmen dan doen wij dat natuurlijk met alle liefde.

De amendementen en moties, ik wil er twee uitlichten. Eerst het amendement Meer Vuur, Minder Inhuur! van Democraten Gorinchem. Het streven en de intentie zijn top, daar kunnen wij ons ook echt bij aansluiten, maar om zo'n hard bedrag op te nemen en ook met de arbeidsmarkt die er nu is, het is gewoon niet een arbeidsmarkt waarvan wij hadden gehoopt dat die er zo uit zou zien, maar wij hebben het wel te doen met dat er vaker mensen ingehuurd moeten worden dus wij zullen dit niet steunen.

Een oogje op de container, daar waren wij eerst wat kritisch over in verband met privacy en is dit nu echt hetgeen wat wij moeten gaan doen, ook omdat ik volgens mij een raadsinformatiebrief voorbij zag komen met mogelijke maatregelen die ook genomen konden worden. Maar omdat mevrouw Van 't Westende heeft aangegeven dat wij het als een soort pilot moeten zien zullen wij dit alsnog steunen.

En dan de rest, ik zeg dit als een Ajacied niet graag, maar aan het begin van de periode hebben wij gezegd een goed idee, is een goed idee dus geen woorden maar daden, wij steunen voor de rest alle moties.

Motie M12 Sportspullenbank (aangepast)

Titel: Inventarisatie tot oprichting sportspullenbank

Indieners: Paulien de Groot (PvdA), Kees van Willigen (DG)

Wij geven het college de opdracht om:

- *te inventariseren hoe in onze gemeente een sportspullenbank kan worden opgezet, bij voorkeur in samenwerking met de speelgoedbank, voedselbank en/of lokale sportverenigingen;*
- *te verkennen welke bestaande initiatieven, subsidies of fondsen hierbij benut kunnen worden;*
- *en om in het tweede kwartaal van 2026 de raad te informeren over de uitkomsten van dit onderzoek en mogelijke vervolgstappen.*

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Van 't Westende VVD.

Mevrouw **Van 't Westende**: Dank u wel voorzitter, en ook dank aan het college voor het beantwoorden van de vragen. Wij hebben nog één vraag openstaan voor wethouder Mager voor wat betreft het voorrangsbeleid op de Groote Haar dus wellicht kunt u daar in de tweede termijn nog op terugkomen? Na de discussie die er is geweest over de financiële borging van de Ideeënmarkt in de begroting hebben wij toch de behoefte om samen met Democraten Gorinchem een amendement in te dienen waarvan het besluit als volgt luidt:

Amendement A03

Titel: Financiële borging Ideeënmarkt

Indieners: Therese van 't Westende (VVD), Kees van Willigen Democraten Gorinchem

Besluit:

Aan het dictum in het raadsvoorstel een punt 10 toe te voegen:

"In de meerjarenbegroting voor de jaren 2027 en 2029 een bedrag van € 50.000 per jaar op te nemen voor de organisatie van de Ideeënmarkt, conform de motie van 17 juli 2025 en deze budgetten ten laste te brengen van de algemene reserve"

Mevrouw **Hamann** bij interruptie: Voorzitter, moet dat niet per twee jaar zijn? Wij houden de Ideeënmarkt om het jaar begrijp ik, dus niet elk jaar.

Mevrouw **Van 't Westende**: Nee, dat is volgens mij jaarlijks want in mijn dictum zeg ik 2027. Wij hebben hem dit jaar gehouden dus dan in 2027 nog een keer en in 2029. Dat is in lijn met de motie die wij eerder hebben ondersteund vanuit de raad.

Mevrouw **Van 't Westende**: Verder zijn wij heel erg blij met de positieve aanbevelingen rondom de container. Toch nog even mijnheer Tekir, ik kan het niet nalaten, u noemde het Avalon rapport, maar in het Avalon rapport wordt ook cameratoezicht genoemd als een optie, als een maatregel. Ik heb toch even nagekeken of ik het verkeerd had gelezen, maar dit is het geval. Ik zal u een appje sturen waar u dit kunt vinden. Verder hebben wij de motie aangepast op twee onderdelen. Dat is namelijk dat wij het woord dummycamera's hebben weggelaten. Wij vragen om camera's in te zetten en in lijn met wat de wethouder adviseerde hebben wij de termijn opgerekt naar eind 2026 om aan de raad te rapporteren.

Motie M13 (aangepast)

Titel: Een oogje op de container

Indieners: Therese van 't Westende (VVD)

Wij vragen het college om:

- *Een proef uit te voeren met cameratoezicht bij afvalcontainers op enkele locaties waar regelmatig sprake is van bijplaatsingen;*
- *Camera's in te zetten, om het verschil in preventief effect te kunnen meten;*

- *De proef te combineren met heldere communicatie naar bewoners over afvalregels en toezicht;*
- *De resultaten uiterlijk eind volgend jaar (2026) aan de raad te rapporteren, inclusief advies over een eventuele structurele inzet.*

Mevrouw **Van 't Westende**: Verder zal ik ook nog even terugkomen op de verschillende moties, maar ik begin met de amendementen. Allereerst van Democraten Gorinchem, Meer Vuur, Minder Inhuur! Wij zullen deze niet steunen. Wij vinden het wel een heel nobel streven om inhuur te beperken, maar wat ons betreft is het ook van belang dat het beleid dat wij graag willen als raad ook wordt uitgevoerd. Met deze arbeidsmarkt vinden wij het een te ambitieus plan en dat is de reden waarom wij het amendement niet zullen steunen.

De heer **Klein** bij interruptie: Voorzitter, het is een beetje een flauwe vraag natuurlijk, maar zegt de VVD dan dat 10% nog wel steeds een goed idee is?

Mevrouw **Van 't Westende**: Nou wij vinden dat er altijd kritisch gekeken moet worden naar de verhouding vast personeel en inhuur. Dat moet je altijd scherp houden, maar om daar een limiet op te zetten vinden wij veel te ambitieus. Ik wil mij niet binden aan een percentage of wat dan ook. Altijd scherp aan de wind varen voor wat betreft die externe inhuur.

Het amendement Laat het doek niet vallen, daar volgen wij de wethouder in. Wij vinden het ook fijn als daarop planvorming komt voordat wij steun kunnen uiten.

De twee moties van Stadsbelang zullen wij wel steunen, die van de buurtbussen ook om de wethouder een stok achter de deur mee te geven voor haar verkenning bij de Provincie.

Toren vol ruimte; een prachtig mooi initiatief wat wij vanuit de VVD alleen maar kunnen omarmen om dit bij nieuwe ontwikkelplannen ook echt mee te nemen omdat wonen ook één van onze kernonderwerpen is.

De motie over de kwijtscheldingsregelingen zullen wij niet steunen omdat er is geadviseerd en aangegeven dat het amendement overbodig in tegenstelling tot de motie over de Sportspullenbank dat wij wel zullen steunen.

Verder een stad waar muziek in zit, wij dubben nog wat over ons driestemmig refrein, dus wij wachten nog even de tweede termijn daarop af. De motie van D66 van leegstand naar leefruimte willen wij graag verbinden aan de Vleugels van de Stad. Om die reden zullen wij deze niet steunen. Blij met een lichtpunt voor Gorinchem Oost dus wel onze steun daarin.

De laatste twee moties van het CDA zullen wij niet steunen omdat wij daarin het advies van de wethouder en de burgemeester volgen.

De **voorzitter**: Dank u wel, de heer Krol ChristenUnie/SGP.

De heer **Krol**: Dank u wel voorzitter, dank u wel ook aan het college voor de uitvoerige beantwoording van vragen en reacties op amendementen en moties. Fijn dat er een overzicht gaat komen over de ontwikkeling op de woningmarkt. Een website zelf en een overzicht van alle projecten met tijdpaden en aantallen woningen. Als ik het goed begrijp gaan wij er in de komende 5-6 jaar zo'n 10% op het aantal woningen op vooruit in Gorinchem. Dat is een forse stijging. En daarmee ook 10% aan inwoners. Wat ons betreft blijft nog een beetje de vraag hangen, en die hoeft misschien ook niet nu beantwoord te worden, maar waar ligt de grens van het aantal inwoners dat Gorinchem aankan als je kijkt naar de infrastructuur, de scholen, de zorg. Een interessante vraag wat ons betreft naar de toekomst toe.

Wat betreft de reactie op de aanpak Aziatische hoornaar, hoe wij hiermee om moeten gaan, dank voor ook de betrokkenheid van de wethouder op dit onderwerp. Toevallig heeft ook vanavond de imkervereniging van Gorinchem en omstreken een verenigingsavond dus ik hoop snel ook wat contactgegevens door te kunnen spelen om een gesprek te arrangeren.

Dank ook voor de bevoegdheid van de wethouder Erfgoed waar het gaat om het behouden van het bedieningshuisje van de Merwededebrug. Wij zien uit naar een prachtige nieuwe plek daarvoor. Over de moties, ik begin gewoon even met de motie die wij zelf hebben ingediend met een aantal andere partijen samen. Ik begrijp dat er nog een aantal mensen overtuigd moet worden en daar wil ik een paar redeneertranten voor gebruiken. Ik denk dat zelfs oeink, oeink, oeink een vorm van muziek is. En ♪ laat mij leven ♪ Volgens mij is dat ook muziek en daar doen wij helemaal niet min over. Dit gaat om muziek in de breedte. Wij vragen, ik ga de bewoording wel ietsje aanpassen van de motie, omdat ik ook tegemoet wil komen aan de door collega Klein benoemde hoge sensitiviteit bij het college voor bewoordingen die gebruikt worden. Wij willen het college verzoeken om in een oriëntatienotitie drie ontwikkelrichtingen te presenteren waarbij de 0-richting eigenlijk gewoon als wij uitgaan van de huidige situatie welke kansen en mogelijkheden zitten daarin. Die willen wij ook gewoon serieus op tafel houden. Misschien is dat een andere overweging voor de mensen die nog twijfelen, dat de uitkomst niet perse hoeft te zijn dat wij naar groei toegaan. Wij zien ruimte voor groei, maar goed dat is voor een later moment.

De andere amendementen en moties, voor de amendementen van Democraten Gorinchem volgen willen wij eigenlijk gewoon de motivatie van mevrouw Van 't Westende volgen, die heeft dat prima verwoord en daar staan wij helemaal achter.

De buurtbussen, wij zullen hem steunen, maar wat ons betreft moet misschien de nadruk liggen op het benaderen van de huidige, bestaande buurtbussenverenigingen om te kijken of er wellicht ergens een lijn omgelegd kan worden zodat Gorinchemse inwoners gewoon beter bediend worden. Wij zullen de motie steunen met die oproep om te kijken of daar ruimte zit.

Parkeren voor mantelzorgers, laten wij dat gewoon eens proberen, daar staan wij helemaal achter. Sympathiek.

De motie Toren vol ruimte, wij kunnen hem helemaal steunen waarbij we als kanttekening hebben dat ook naar de projecten die al in beeld zijn, er staan al 2.000 huizen geprogrammeerd, wij daar vooral gaan kijken waar kunnen wij zo'n toren een plek geven. Dat wij de hoogte in moeten met het beperkte grondgebied dat delen wij helemaal.

De motie Sportspullenbank zullen wij ook steunen, maar wel met dien verstande dat wij daar ook wel ruimte zoeken voor een ruime invulling daarvan. Wat ons betreft gaat het niet alleen over inkomenspolitiek en armoede, maar gaat het ook over duurzaamheid en hergebruik van goederen. Als de uitkomst is dat straks bij verschillende sportverenigingen bijvoorbeeld een weggeefkast staat of daar op een andere manier invulling aan gegeven wordt, kunnen wij daar prima mee leven. Goed plan! De motie van de VVD oogje op de container die dienen wij mee in. Van leegstad naar leefruimte van D66 zullen wij nu niet steunen. De motie lichtpunt, daar twijfelen wij nog over. Ik ben er nog niet uit dus ik hoop dat het college daar toch nog even op wil reageren, op de punten die genoemd zijn.

De moties van het CDA daar zullen wij de motivatie van het college volgen, dus die zullen wij niet steunen. Er is nog een amendement aangekondigd over de Ideeënmarkt, ja daar zijn wij het zeer mee eens dus dat zullen wij zeker steunen. Dank u wel.

Motie M14

Titel: Muziekeducatie (aangepast)

Indieners: Anselm Krol (CU/SGP), Kees van Willigen (DG), Paulien de Groot (PvdA),

Joost van der Geest (CDA)

Verzoekt het college:

In een oriëntatienotitie 3 ontwikkelrichtingen te presenteren voor de ontwikkeling van muziekeducatie voor kinderen en jongeren in Gorinchem, in samenwerking met relevante partners, waaronder het onderwijsveld, muziekscholen en cultuurstellingen:

- a. *Ontwikkelrichting 0: Uitgaande van voortzetting van de huidige situatie/ beleid. Inzicht wordt geboden in de aanwezige kansen, de sterke punten, evenals de kwetsbaarheden binnen de bestaande aanpak.*

- b. *Ontwikkelrichting 1: Een structurele uitbreiding van muziekeducatie. Te denken valt aan het vergroten van het aantal muziekprojecten op scholen, inzet van muziekcoaches, ontwikkeling van een leerlijn voor muziekonderwijs en het verbeteren van de toegankelijkheid van muziekonderwijs.*
- c. *Ontwikkelrichting 2: Een ambitieuze visie waarmee Gorinchem zich als 'muziekstad' profileert, bijvoorbeeld door het aanbieden van structureel muziekonderwijs aan alle kinderen, intensieve samenwerkingen tussen muziekverenigingen, muziekscholen, wijkcentra en het onderwijs. Dit voorstel kan ook een jaarlijks muziekfestival voor de jeugd omvatten, uiteraard met het gebruik van het toekomstige grote podium voor de stad.*

Een financiële raming voor deze ontwikkelrichtingen opstellen en mogelijke externe financieringsbronnen (b.v. landelijke subsidies).

Uiterlijk 1 juni 2026 de uitwerking aan de gemeenteraad aan te bieden, zodat dit thema bij de bespreking PPN betrokken kan worden.

Desgevraagd al hoofdlijnen van de ontwikkelrichtingen aan te leveren aan de dan formerende partijen, mocht er bij hen behoefte zijn aan intensivering op dit thema.

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Hamann Gorcum Actief.

Mevrouw **Hamann**: Dank u wel voorzitter, nou wij danken het college voor de beantwoording. Helder, duidelijk, heel veel onderwerpen zijn de revue gepasseerd. En natuurlijk de wethouder Erfgoedbeleid. Wij zijn er blij mee dat wij de motie nu niet voor de derde keer hoeven in te dienen met deze toezegging en wij zullen zeker de notulen checken. Reken daarop!

Vrachtwagen in de Haarwijk, daar is iets over gezegd. Er zijn metingen, wij horen dat dan graag en met belangstelling volgen wij dat onderzoek. Wij hopen dat de mensen in de Haarwijk daar minder last van krijgen.

Ik ga nu gewoon het rijtje af van de amendementen en moties. Ik begin gewoon met amendement A01, Meer Vuur, Minder Inhuur! van Democraten Gorinchem. Er is weinig personeel en de werving van personeel is een probleem. De huidige arbeidsmarkt veroorzaakt dat het moeilijk is om vaste mensen te krijgen. In het mooie document dat wij gekregen hebben van Gorinchem in Ontwikkeling 2026-2030 wordt dat zelfs aangegeven (het niet kunnen vinden van voldoende goed personeel) als het knelpunt voor de komende raadsperiode. Dus ik deel de zorg van de heer Schefferlie, maar steun niet dit amendement.

Amendement A02 de theaters, ik begrijp van de wethouder dat er geen sprake is van een korting op dit moment en dat hij terugkomt bij de raad mocht dat wel het geval zijn. Ik vind het een ingewikkeld iets ...

De heer **Schefferlie** bij interruptie: Voorzitter, in de schriftelijke beantwoording vanuit het college staat helder dat er € 120.000 wordt toegekend in 2025 en dat het naar € 98.000 gaat in 2026 dus ik kan er niets anders van maken dan een teruggang, die overigens door de subsidieaanvragers ook niet gewenst wordt. Met andere woorden zij kijken juist uit naar dat andere bedrag.

Mevrouw **Hamann**: Ja, dat begrijp ik. Wat ik verwarrend vind altijd met theaters is dat bij hen het seizoen in een ander tijdvak loopt dan bij ons de boekjaren. Het seizoen van de theaters loopt natuurlijk tot juli 2026. Tot dan is die boel volgeboekt dus ik wil toch nog graag van de wethouder een betere uitleg hoe dat dan zit.

Even kijken, de buurtbussen, er zijn hele goede toezeggingen gedaan dus misschien is deze motie wel overbodig, maar ik had hem ook kunnen steunen. Geen zorg om parkeren steunen wij graag. De Toren, ja daar moest ik natuurlijk wel hard om lachen. Er zijn in het verleden vaak plannen geweest voor torens, daar hadden wij het net al over. Het grappige is dat ik bij de Vleugels van de Stad direct zei bij de Schelluinsestraat daar achteraan daar kun je misschien wel één of meer hele hoge woonvoorzieningen bouwen waar een heleboel appartementen in kunnen met het doel veel

woningen. Maar nu heb ik begrepen van de deskundigen dat als je zo heel hoog bouwt dat je dan minder verdichting hebt dan wanneer je bijvoorbeeld 6-7 hoog bouwt. Je hebt dan meer woningen als je het niet al te hoog maakt. Maar goed wij steunen de motie van harte, om het te verkennen en te bekijken, maar ik geef dus wel mee dat het misschien niet de oplossing is voor de grote woningnood.

Motie M04 de kwijtscheldingsregelingen, ik begrijp dat mevrouw De Groot die gaat aanhouden. Motie M05 de Sportspullenbank, wij hebben deze avond contact gehad met Erna Truijens van de Sportspullenbank Nederland, de oprichtster die daar in Rotterdam mee begonnen is. Zij zegt nadrukkelijk (en die mening delen wij van harte) dat het niet perse minimabeleid is, maar dat je het doet om sporten en bewegen te stimuleren voor alle inwoners. Laten wij eerlijk zijn, voor minima zijn er voorzieningen en regelingen dat zij kunnen sporten, maar er zijn ook een heleboel gezinnen die daar een beetje tegenaan hikken. Die niet bij minima horen, maar wel een trits kinderen hebben bijvoorbeeld. Als je dan bij de F-jes gaat voetballen, echt hoor, na drie maanden passen die voetbalschoentjes niet meer. Ik weet dat Unitas een hele grote doos heeft waar iedereen schoenen ingooit en weer uitplukt als ze een maatje groter moeten. Dat doen zij hartstikke goed. Kijk, als het zo'n Sportspullenbank is dan steunen wij dat van harte.

Mevrouw **De Groot** bij interruptie: Voorzitter, mag ik daar even kort op reageren? In de toelichting van de motie staat dat sporten voor iedereen moet zijn, ook de mensen met weinig geld. Wat ons betreft is het ook niet per definitie zo dat dit uitsluitend is voor mensen die leven met een minimuminkomen, maar laat het vooral ook uit de inventarisatie blijken met de sportverenigingen voor wie wat mogelijk is.

Mevrouw **Hamann**: Oké prima, wij steunen het met deze toezegging erbij. Oogje op de container; ja graag! Ik weet dat er in de stad al heel veel filmpjes zijn gemaakt van mensen die afval storten en dumpen op straat en dan is het verhaal daar kunnen wij met Handhaving helemaal niets mee want geen wettelijk middel en zo. Allemaal ingewikkeld. Ik zou zeggen zet alsjeblieft camera's daarop. Dat steunen wij van harte.

De motie van de ChristenUnie/SGP muziek, jazerker! Gorinchem was allang een muziekstad, maar is het al lang niet meer. De muziekschool is er niet meer, het muziekproject de vroegere Haarhorst bestaat niet meer. Rockslag bij Gorinchem, de heer Van Willigen weet het vast nog wel bestaat ook niet meer. Het hele bandjesgebeuren is gewoon weg en dat komt omdat er geen locaties zijn waar kinderen gewoon lekker kunnen klooiën met muziek. Dat is een groot gemis dus wij hopen, bij het accommodatiebeleid komt dat misschien ooit aan de orde, dat wij de jeugd die bunker gewoon eens een keer terug te geven zodat zij daar lekker muziek kunnen maken met hun bandjes en al hun dingen. Maar goed, zoals wij vroeger op school blokfluitles kregen, zo gaat dat nu misschien helemaal anders. Wij zeiden al trek het alsjeblieft wat breder, cultuureducatie hoort onder schooltijd vinden wij, niet perse daarna. Maar goed muziek is ook goed dus wij steunen de motie van harte, dank je wel.

De heer **Van Willigen** bij interruptie: Voorzitter, in aanvulling op mevrouw Hamann, er is een aantal hele goede projecten waarin organisaties bij scholen langsgaan om bijvoorbeeld muziekinstrumenten beschikbaar te stellen. Zoals het met sportspullen moeilijk is, zo is het ook vaak heel moeilijk om muziekinstrumenten aan te schaffen. Als ouder neem je niet de gok van ik ga even een saxofoon voor mijn kind aanschaffen (zoals deze vader ooit eens deed waarbij zijn dochter na drie maanden zei ik vind er niks aan).

Mevrouw **Hamann**: Dat is een risico.

De heer **Van Willigen**: Ook dat is muzikeducatie. Dat er dus faciliteiten komen om kinderen in de gelegenheid te stellen kennis te maken en een hobby te ontwikkelen.

Mevrouw **Hamann**: Ja, ik weet dat toentertijd bij de sluiting van de muziekschool ...

De **voorzitter**: Ik stel voor dat wij dit betrekken bij de scenario's die het college gaat ontwikkelen. Gaat u vooral verder en probeer het ietsje te beperken.

Mevrouw **Hamann**: Ja, maar de beschikbaarheid van instrumenten is zeker belangrijk. Helemaal eens. Goh, de heer Van Willigen en ik zijn het vandaag helemaal eens, leuk!.

De heer **Van Willigen**: Uw verjaardag heeft u wijsheid opgeleverd.

Mevrouw **Hamann**: De helft misschien. Even kijken waar ik was ... cultuur. Oh ja, het VGZ gebouw. Ik begrijp dat het VGZ gebouw helemaal niet leeg is en dat er nog een jaar lang een huurder in zit. Maar waarom kunnen wij dan toch dit voorstel sowieso niet steunen; omdat het gebouw deel uitmaakt van gebiedspaspoort Stationsgebied. Het is dan zo begrijp ik dat het hele gebied aan een transformatie toe is waarbij natuurlijk liefst zo veel mogelijk woningen (zeker voor starters want dat probleem is gigantisch, dat zijn wij helemaal eens). En ja, het kan wel, je kunt het hele gebied transformeren, maar je moet niet één gebouw daaruit pikken. Dat noemen wij cherry picking. Dat is niet handig en niet goochem ten opzichte van de andere vastgoedbezitters daar. Die vastgoedbezitters moeten met zijn allen gaan praten met de gemeente over die transformatie dus geen cherry picking, niet één gebouwtje eruit pikken. Dat vinden wij niet handig.

De heer **Tekir** bij interruptie: Voorzitter, ik zou collega Hamann willen wijzen op het kader voor het Stationsgebied, daar zit dit gebouw niet in.

Mevrouw **Hamann**: Ja, hij zit natuurlijk gekoppeld aan de Schelluinsestraat. Er is een koppeling gemaakt Schelluinsestraat, Stationsgebied, Arkelsedijk. Op het kaartje is dat een hele waaier.

De heer **Tekir**: Voorzitter, hij zit niet in het kader Stationsgebied. Hij zit misschien wel in een ander kader, maar daar zijn wij niet over geïnformeerd. Als u mij de plannen kunt verstrekken dat hier woningen gaan komen dan trek ik de motie nu nog in, maar dat is gewoon niet aan de orde. De motie roept op om hier gewoon vaart mee te maken.

Mevrouw **Hamann**: Ja, maar dat plan is er ook nog niet.

De heer **Tekir**: Nee, en daarom ligt er een motie.

Mevrouw **Hamann**: Want er zit gewoon een huurder in. Het gebouw is in gebruik.

De heer **Tekir**: Voorzitter, dat er een huurder in zit klopt, dat staat ook in de motie, dat het gedeelte leegstaat. Kijkt u maar op Funda. U kunt het pand gewoon huren als u dat zou willen. In het rapport naar de verkenning van de kantorenmarkt staat ook klip-en-klaar dat het gebouw vrijkomt. Daar is de motie op gericht.

Mevrouw **Hamann**: Even kijken Lichtpunt voor Gorinchem Oost, uit mijn reactie daarnet bleek al dat wij die motie van harte steunen. Wij weten ook dat er technisch heel veel mogelijk is met verlichting. Het ding kan gewoon uit om 20.00 of 21.00 uur, maar je kunt ook gericht verlichten. Het hoeft niet een grote omgevingsverlichting te zijn.

Eens even kijken, Dit is in Bethlehem steunen wij niet, want wij gaan donderdag over vastgoed praten. Wij willen toch echt serieus gaan kijken of er voorwaarden zijn waaronder dit pand wellicht een andere eigenaar kan krijgen.

En dan kom ik bij de laatste, want de Ideeënmarkt van de VVD, ik weet niet of ik dat amendement al gehad heb, maar die steunen wij natuurlijk sowieso want wij waren mede-indiener van de motie voor

de Ideeënmarkt toentertijd. Een gelukkig nieuwjaar, de burgemeester raadt dit af, zij zegt dit moet de gemeente niet gaan organiseren, maar partijen uit de stad. Nou wil het geval dat er een partijtje in de stad die met oud en nieuw om 00.00 uur een leuke activiteit heeft Buiten de Waterpoort. Nee, Gorcum Actief komt alleen maar met een flesje langs! Er is namelijk een klokkenstoel en die is gemaakt door een groepje vrijwilligers, scholieren. Om 00.00 uur met oud & nieuw wordt de klok geluid en dan is iedereen uit Gorinchem uitgenodigd om daar het feestje te vieren. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, de heer Tekir D66.

De heer **Tekir**: Dank u wel voorzitter, ik ga ook wat moties en amendementen langs en houd daarbij in gedachten waar ik mijn algemene beschouwen mee afsloot, namelijk elkaar ruimte geven en het goede doen voor de start.

De amendementen, volgens mij liggen er inmiddels twee, om meteen met het tweede te beginnen, het lijkt mij logisch dat wij een eerder besluit van de gemeenteraad vervolgen met ook het geld daarvoor reserveren, mevrouw Van 't Westende, en het amendement van Democraten Gorinchem, ja wij hebben hier al stappen in gezet om te inhuren terug te dringen met de Roemernorm. Helaas is die motie niet opgevolgd. Ik denk dat dit amendement een goed signaal is in de richting en om die reden gaan wij hem zeker steunen. Ik hoop dat het college dit signaal ook net zo serieus oppakt, ook al wordt het amendement niet aangenomen, als de motie die eigenlijk een tijdje terug in stemming was over de Erfgoedambtenaar. Die het ook niet haalde, maar het signaal is kennelijk toch terechtgekomen en nu wordt dit ten dele uitgevoerd. Weliswaar bescheiden met 12 tot 16 uur, maar goed de start is er en die opening is geboden.

De motie buurtbussen van Stadsbelang kunnen wij steunen en zeker ook geen zorg voor parkeren voor mantelzorgers, een terugkerend thema in al onze bijdragen. Als daarmee een stukje verlichting geboden kan worden aan die doelgroep dan werken wij daar zeker aan mee.

Een toren vol ruimte hebben wij zelf mee ingediend en dat sluit eigenlijk aan bij hét thema voor de stad (Wonen) dus daar staan wij natuurlijk nog steeds achter. Ik koppel daar meteen mijn eigen motie aan vast, van leegstaan naar leefruimte. Ja, ik dacht welke charmes kan ik nog meer inzetten een beetje geïnspireerd door collega Krol om hier toch een pleidooi te houden voor deze motie. Ik denk dat dit alleen maar mogelijk is vanuit een noodzaak die starters gewoon op dit moment ervaren. Wij hebben net een onderzoek ontvangen waarin klip-en-klaar staat dat de druk op starters alleen maar toeneemt. Dat het echt alle hens aan dek is om te doen wat wij kunnen doen. Ik vond het een vrij procedurele reactie vanuit het college om af te wachten tot de ontwikkeling van de Vleugels van de Stad, want dat kan nog wel even duren. Ik refereerde al, twee jaar geleden hebben wij hier met enkele partijen ook een motie ingediend om gebouw C te ontwikkelen. Ja, ik weet dat dit ons gebouw is, maar dat is toen ook door het college afgeraden om ongeveer dezelfde redenen. Twee jaar later zien wij toch dat het in ontwikkeling kan komen. Hartstikke mooi, maar waarom hebben wij twee jaar moeten wachten? Waarom zouden wij hier bij dit pand ook nog jaren moeten wachten? Wat is er op tegen om die verkenning nu al te starten? Er zal een bestemmingsplanwijziging moeten komen om daar alvast voorbereidingen voor te treffen. Er zullen allerlei ruimtelijke procedures uitgezocht moeten worden. Wij hebben gewoon geen tijd te verliezen. Wij hebben net de landelijke verkiezingen achter de rug, dit is het thema waar Nederland en ook Gorinchem wakker van ligt. Dus echt alle hens aan dek. Ik snap werkelijk niet toch de moeilijkdoenerij vanuit het college om daar nu mee te wachten. De motie is gericht op juist vaart te maken met het realiseren van starterswoningen. Voorzitter, ik koppel daar meteen een vraag aan, want ik denk dat het oordeel aan de raad is. Mijn vraag aan het college is, en ik hoop dat op basis daarvan de collega-raadsleden zich zullen bezinnen, hoeveel starterswoningen heeft u netto toegevoegd aan de gemeente Gorinchem in de afgelopen bestuursperiode? Ik ben benieuwd naar dat antwoord en hoe wij dat als gemeenteraad zullen taxeren in het licht van deze motie.

Voorzitter dan ga ik door met de moties van de PvdA. Dat is er inmiddels één. Een inventarisatie naar een Sportspullenbank hartstikke goed. Volgens mij zijn er ook allerlei landelijke initiatieven die daarin

kunnen voorzien dus wellicht kunnen wij daarbij aansluiten. Een inventarisatie is inderdaad niet tijdrovend, hoeft niet.

Dan de motie die in ieder geval bij ons in de fractie tot een spagaat, misschien wel tweespalt, gaat leiden, de containers. Ja, nou, ik heb kennis genomen van de onderzoeken die landelijk zijn gedaan, waaronder in Den Haag en ik heb ook goed geluisterd naar het debat. Ik heb het Avalon rapport er nog eens bij gepakt. Het staat er volgens mij niet in als advies, maar wel als optie die je zou kunnen overwegen. Er staan volgens mij, goed die passage heeft u gelezen, meer kanttekeningen in dan argumenten waarom je het zou moeten doen. Weet u, ik heb zelf gepleit om elkaar ruimte te geven en te denken in mogelijkheden. Aangezien het een pilot is, denk ik, onze lijsttrekker is er niet vanavond, dat wij deze pilot maar gewoon moeten aangaan. Ik weet niet hoe wij in de fractie gaan stemmen, maar daar zijn wij liberaal genoeg voor om de ruimte te geven. U heeft in ieder geval mijn steun om te kijken of dit effect sorteert.

Een stad waar muziek in zit; ja, je kunt zeggen hij loopt voor op het debat wat wij gaan voeren, maar voorzitter hier zit volgens mij de basis van talentontwikkeling. Laten wij deze alvast inkoppen en daar werk van maken.

Dan Dit is in Bethlehem van het CDA, ja heel duidelijk dit is zo'n uniek object dat ook maatschappelijk al wordt ingevuld ten dele. Bij verkoop ben je het definitief kwijt en dat moeten wij volgens mij niet willen. Sterker nog, alvast een spoiler maar wij gaan donderdag graag het debat aan met elkaar bij de Nota Vastgoed om bij intenties van verkoop van dit soort unieke objecten echt terug te komen naar de raad, want dat voorkomt heel veel gedoe en gecorrigeer achteraf.

Gelukkig nieuwe traditie, ook van het CDA, die steunen wij ook. Er is een overgangperiode straks en laten wij die met elkaar goed benutten. Wij sluiten ons ook aan bij de reactie van de burgemeester dat het initiatief daarbij uiteraard vanuit de stad zal moeten komen. Dat wij dat niet zelf doen.

Dan is er ook een aantal antwoorden gegeven op onze vragen, waarvoor dank. Onder andere bij de onderwijsachterstandmiddelen. Voor de bezuiniging die dus in de begroting is opgenomen van ruim € 100.000 begrijpen wij dat die wordt teruggedraaid. Dat komt ten laste van de algemene reserve. Dat staat nu nog niet zo in de begroting. Hartstikke fijn, beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald. Wel missen wij nog een reactie op onze vragen bij het IHP, de actualisatie daarvan en wanneer de raad daarbij wordt betrokken. Tot zover voorzitter, dank u wel. Ja, en het kan wel! Volgens mij steunen wij, wat wij is moet blijken, ongeveer alles wat vanavond is ingediend.

De **voorzitter**: Dank u wel, de heer Van der Geest CDA.

De heer **Van der Geest**: Dank voorzitter, normaal slaap ik al dus ik hoop dat ik een beetje uit mijn woorden kom. Dank voor de uitgebreide beantwoording vanuit het college. Wij zijn blij met de reacties van mevrouw Dansen over het vaccineren en mevrouw Molengraaf met het nieuws over de Banneweg, over de toegekende subsidie.

Dan gaan wij eerst even op onze eigen moties in. Eens met de lezing van de burgemeester over de jaarwisseling, dat wij dat niet zelf als gemeente gaan organiseren, maar dat wij die actieve uitnodiging aan de stad gaan doen. Wij zouden als suggestie willen meenemen als er aanvullende financiën nodig zijn vanuit de stad dat u daarmee terugkomt naar de raad of in ieder geval ons informeert en misschien dekking zoekt in de minderkosten. Verder kunnen wij met die lezing leven. Voorzitter, dan Dit is en blijft in Bethlehem, wij hebben even getwijfeld moeten wij hem nu hier indienen of bij de Nota Vastgoed, maar er zit ook een taakstelling in deze begroting dus vandaar dat wij hem toch hier hebben ingediend. De wethouder had daar een uitgebreide beantwoording op. Ik was bijna overtuigd, maar toen kwam toch een beetje de inner Lenin in mij naar boven dat ik dat vertrouwen is goed, maar controle is beter dus wij gaan hem toch handhaven, ook met angst voor het Didam arrest wat wij hier toch wel op de loer vinden liggen. In de geheime stukken, ik kan er niet te veel over zeggen, maar wij vonden de bedragen die daarin stonden niet zo heel schokkend, dus wij vinden het meer dan waard om daar het college te vragen met een apart voorstel te komen.

Dan voorzitter, ik ga niet alle moties en amendementen na, maar Democraten Gorinchem en wij zitten op dezelfde lijn om naar minder inhuur te gaan, maar deze weg vonden wij niet zo heel prettig

omdat wij liever een andere verhouding voorstaan in vast en flexibel personeel. Niet gelijk een miljoen uit het personeelsbudget schrappen, maar die verhouding moet wel gaan veranderen. Wij zullen samen met mevrouw Alba-Heijdenrijk tegen de motie voor een oogje op de container stemmen. Wij vinden het echt een disproportionele maatregel, maar als u nog een voorstel gaat doen voor een camera op het ooievaarsnest dan is mevrouw Van Oversteeg daar heel content mee. Dank u wel.

De heer **Krol** bij interruptie: Voorzitter, nog één vraag aan de heer Van der Geest, is mevrouw Van Oversteeg bijgekomen? Uit de woorden van de heer Van der Geest begrijp ik dat hij de woorden van de burgemeester over de motie 'Gelukkig nieuwe traditie!' als instemmend heeft ervaren. Ik heb deze zelf anders verstaan dus ik ben een beetje in verwarring. Als ik de motie lees dan proef ik daar toch heel sterk in dat het zeg maar bij het stadsbestuur ligt om tot een activiteit of evenement te komen. Ik ben een beetje in verwarring, misschien kunt u mij helpen.

De heer **Van der Geest**: Voorzitter, bij mij is het glas natuurlijk altijd half vol. U kent mij. Nee, ik heb de burgemeester zo gehoord dat zij zei wij willen het wel via de evenementencoördinator actief aanzwengelen, de stad en de partners vragen maar wij zien onszelf niet als organisator van een dergelijk evenement. Met die lezing vond ik hem heel positief geadviseerd.

De heer **Krol**: Helder, wellicht kan het college daar toch op terugkomen in tweede termijn.

De **voorzitter**: Dank u wel, de heer Van Houwelingen SP.

De heer **Van Houwelingen**: Ja dank u wel voorzitter, ik begin maar het college te bedanken voor de beantwoording. De opvang voor de Oekraïners, fijn dat daar geen onoverkomelijke knelpunten zijn in hun integratie, begeleiding en onderwijs. Dat stelt ons gerust.

Bij de samenwerking met Goes en Middelburg over onderwijshuisvesting vinden wij het wel jammer dat er nog niks concreet is bereikt, maar fijn dat de samenwerking nog steeds plaatsvindt.

En ook fijn wat betreft de energiehubs dat dit is opgepakt samen met de bedrijven en lopend is.

Wij zijn zeer blij, dat mag u best weten, met de ontwikkelingen wat betreft het Erfgoedbeleid en de coördinator hiervoor. Wij hebben hier hard aan gewerkt en wellicht voor de heer Van Willigen een verrassing, maar de SP en Gorcum Actief zitten wel degelijk in de coalitie en wij hebben voldoende steun gevoeld bij de anderen. Het ging toen inderdaad om de formulering waarop de stemmen inderdaad staakten. Nou ja goed de behoefte bij de werkgroep en stichtingen voor een vast aanspreekpunt en coördinatie is duidelijk naar voren gekomen. Wij zijn zeer blij dat wij deze toezegging kunnen terugkoppelen naar deze instellingen.

De buurtbussenmotie sluit volledig aan bij onze wensen. In het verleden hebben wij echt enorm ons best gedaan voor het behoud van lijn 5 in de Lingewijk. Deze is toen wel gekomen, maar in 2023 alweer door Qbuzz geschrapt. Toen pleitte volgens mij Stadsbelang ervoor om lijn 80 door de Lingewijk te laten rijden. Maar goed, niet alleen de Lingewijk maar ook de Bovenstad en Oost hebben zeer beperkte aansluiting. Een uitbreiding van die twee buurtbuslijnen lijkt ons inderdaad mogelijk en is ook wenselijk dus blijft deze motie onze steun krijgen en zijn wij niet voor niets mede-indiener.

Ik moet even scrollen, de muziekeducatie. Mijn kinderen waren inderdaad in de gelukkige omstandigheden de welbekende VIO-lessen te mogen volgen. Daardoor heb ik nu een dochter die klarinet speelt bij De Bazuin en een zoon die als drummer in een leerlingenorkest speelt, maar eigenlijk liever Within Temptation of Africa naspeelt (die smaak heeft hij van mij overgenomen). Dat deze lessen inderdaad gemist worden en nodig zijn om kennis te maken met diverse muziekinstrumenten en -stromingen wordt inderdaad gemist. Wij steunen deze motie van harte. Dit is en blijft in Bethlehem, het gebouw heeft zondermeer een belangrijke status in Gorinchem, maar of het gebouw daarom in publieke handen moeten blijven is bij ons nog echt de vraag. Een stichting als Hendrik de Keyser is misschien wel een betere optie denken wij, zeker gezien de specifieke kennis voor wat betreft het onderhoud hiervan. Aangezien het een rijksmonument is en

onder controle staat en bij de verkoop inderdaad dat historisch waarde onderzoek plaatsvindt stelt ons tweeën uit de fractie gerust.

Sportspullenbank, wij kunnen ons voorstellen dat wanneer wij dit zouden vragen aan de instellingen zij dit best zouden willen uitvoeren, maar wij waren ook bang dat wij hen weleens zouden kunnen overvragen. Dat werd hier en daar ook bevestigd, toch vinden wij dat vragen vrij staat en dat is volgens mij ook gedaan. Het gesprek met de sportverenigingen is toegezegd en daardoor lijkt het mij eigenlijk overbodig geworden, maar wij steunen toch de motie.

Dan mantelzorg parkeren, volgens mij is dit inderdaad een keer langsgekomen in de vorige periode bij volgens mij wethouder Kraaijeveld. Het staat mij alleen niet meer bij wat hiervan de uitkomst was, maar wij zijn het helemaal met u eens dat wij zo veel mogelijk drempels moeten wegnemen voor de mantelzorgers.

Het amendement minder inhuur, ook de SP blijft aandacht vragen voor het terugdringen van de inhuur van externen. Samen met CDA en D66 hebben wij hier eerder gepleit voor de Gorinchemse Roemernorm waarbij 10% van de personeelskosten als streefwaarde zou worden ingezet. Helaas toen inderdaad niet aangenomen. Natuurlijk is het goed om dit punt opnieuw onder de aandacht te brengen. Wanneer ik het amendement goed begrijp, doet u al een voorschot om van 20% naar 17% te gaan, oftewel die 3% inderdaad bij uw miljoen, maar toen ging het voor ons vooral om de gezonde balans en het vasthouden van de kennis. Minder inhuur zoals wij het zien daar staan straks weer structurele kosten voor eigen personeel tegenover. Laten wij nu eerst die procenten maar gaan halen en de kennis borgen voordat wij de cadeaus gaan weggeven.

Motie woontoren, wij waren echt benieuwd waar wij aan moeten denken. 4 hoog, 6 hoog of een wolkenkrabber? Maar daar gaat het inderdaad niet om. De vraag is, zoals wij het zien, zoeken naar mogelijkheden voor betaalbaar wonen, waaronder voor starters. Ik zou ook zeker urgentiewoningen daaraan willen toevoegen. Hetzelfde dacht ik ook over het VGZ gebouw maar daar zijn wij nu eenmaal niet de eigenaar van en gesprekken vinden al plaats. Wij zouden voor zijn als het mogelijk zou zijn, maar als het in de weg zit voor de ontwikkelingen niet. Misschien dat het college daar inderdaad nog even wat duidelijkheid over kan geven.

Een gelukkig nieuwe traditie, wanneer is iets een traditie? Volgens ons komt dat toch meestal van de mensen zelf en ontstaat het zomaar in plaats van dat iets wordt gecreëerd. Dat nationaal vuurwerk waar de burgemeester aan refereerde is wel het mooiste voorbeeld. Echt jarenlang al gepresenteerd als traditie, maar toen de financiële steun was weggefallen kon er nauwelijks wat worden binnengehaald met crowdfunding. Oftewel wij dachten dat het een traditie was, maar het is compleet geïmplodeerd. Laten wij vooral de nieuwe initiatieven aan de stad zelf overlaten. Het vuurwerk afsteken, het olieballen eten dat gebeurt meestal in de eigen buurt en eigen straat. Laten wij vooral de buurtinitiatieven die daar ontstaan faciliteren en ondersteunen.

Een lichtpunt voor Gorinchem Oost, misschien dat u daar even in verwarring kwam in de vraag, maar laat ons duidelijk zijn, wij zijn zeker niet tegen de verkenning van de verlichting, het zou zeer mooi zijn als de kinderen hiervoor meer naar buiten gaan. De vraag was meer omdat het een verwachting kan geven, maar alle steun.

Dan heb ik er nog twee over, een oogje op de container, daar twijfelen wij nog over. Wij weten niet of het kan en mag en gelukkig hebben wij nog een paar minuten over om hierover te gaan nadenken. Datzelfde geldt voor het amendement 'Laat het doek niet vallen'. Wij begrijpen dat onze begroting en de programmering van de theaters niet synchroon loopt, maar het cultuurbeleid en het subsidiebeleid zijn ook aanstaande. Wij denken dat bij de behandeling van dat het beter en eerlijker is, maar wij gaan er in de resterende tijd nog even over nadenken. Dank u wel.

9. Schorsing

De **voorzitter**: Dank u wel, dan hebben wij hiermee de tweede termijn van de fracties gehad. Volgens de planning zouden wij nu een schorsing hebben van 15 minuten zodat het college zich kan voorbereiden op de tweede termijn. Ik heb via de app even gecheckt of het college daar behoefte

aan heeft en dat is niet het geval. Met uw instemming kunnen wij meteen doorgaan naar de tweede termijn van het college. Ja, zullen wij dat doen? Ik zie geen reacties tegen.

10. Tweede termijn college

De **voorzitter**: Wij gaan beginnen aan de tweede termijn van het college en dan geef ik allereerst wethouder Molengraaf het woord.

Wethouder **Molengraaf**: Voorzitter, ook voor mij is het laat, ik was op zoek naar mijn kaartje wat ik in mijn hand had, dus het gaat niet goed hier! Ik heb volgens mij nog maar een paar punten om op terug te komen. Ik had beloofd dat ik zou terugkomen op de motie vereenvoudiging kwijscheldingsregelingen.

De heer **Van Willigen**: Voorzitter, mag ik even een puntje van orde. Ik besef dat het heel erg gezellig is aan de linkerkant, maar ik heb een stoornis, als ik ruis hoor achter iemand die praat dan luister ik maar half dus mijn verzoek is of het ietsje minder kan.

De **voorzitter**: Wij luisteren met aandacht naar de spreker.

Wethouder **Molengraaf**: De spreker waardeert dat. Ik heb al van een aantal punten aangegeven dat wij dat gewoon doen. U heeft gevraagd wordt er gewerkt met het netto inkomen. Ja, dat is inderdaad het geval. De BSR rekent met het netto inkomen en dat vergelijken zij met de bijstandsnorm die bij ons 130% is. Daar komt dus nog die marge op. Dus volgens mij kan ik concluderen dat wij alles doen wat u vraagt, zeer ruim zelfs, en ik zou u eigenlijk willen vragen om de motie niet aan te houden, maar gewoon in te trekken. Controleren kan altijd hè. Ik zou het wel sportief vinden en ik nodig u daartoe uit, maar u maakt dat zelf verder uit. Het geld voor de motiemarkt. Ik heb mij even goed laten bijpraten en wat blijkt is dat wij in het budget van Blik in Actie € 25.000 per jaar sparen voor de motiemarkt. Dus dat is € 50.000 per twee jaar alleen dat staat niet beschreven en gelabeld. Dat is erg onhandig. Ik wil u toezeggen dat wij dat duidelijker gaan opschrijven voortaan, maar volgens mij heeft dat wel het effect dat u wilt. Namelijk dat er per twee jaar € 50.000 beschikbaar komt. Wat u met het amendement doet, dat moet u zelf weten na deze uitleg van mij.

De heer **Van Willigen** bij interruptie: Voorzitter, is dat dan het einde van Blik in Actie?

Wethouder **Molengraaf**: Nee.

De heer **Van Willigen**: Dus dan gaat u eigenlijk uit een pot geld neerhalen voor de motiemarkt, maar als die pot uitgehold wordt, hebben wij geen geld voor de motiemarkt.

Wethouder **Molengraaf**: Het wordt niet uitgehold. Wij hebben de vorige keer ook geld uit Blik in Actie gehaald. Daar blijft namelijk meestal geld over. Wij hebben toen als college gezegd Blik in Actie en motiemarkt dat ligt heel dicht tegen elkaar aan. Wij vragen Bliken om in Actie te komen, namelijk door zelf moties in te dienen. Dat is een vorm van participatie, ideeën indienen, et cetera. Wij hebben dus nu gezegd uit die pot van Blik in Actie gaan wij een relatief klein bedrag, want daar zit gewoon veel meer in, wat eigenlijk nooit op gaat en naar de algemene reserve verdwijnt. Maar goed, wij moeten het duidelijker labelen dus excuses, dat was niet duidelijk genoeg omschreven. Als laatste heb ik dan de Sportspullenbank. Ik hoor heel veel sympathie. Ik heb mijn eigen sympathie ook uitgesproken en aangegeven welke onmogelijkheden ik zie en dat wij dat als gemeente niet zelf gaan doen. Ik heb u aangegeven dat wij de gesprekken gaan voeren en dat ik dit idee mee ga geven. Mijn voorstel is dat als ik deze motie zo mag uitvoeren, namelijk dat wij de gesprekken voeren in het armoedenetwerk met de sportverenigingen en kijken wat is er al, wat zou er nog gedaan kunnen

worden en wat is daarvoor nodig en dat op enig moment aan u terugkoppelen dan ga ik er vanuit dat u daar tevreden mee bent. En dat was mijn tweede termijn.

De **voorzitter**: Dank u wel, wethouder Polatli.

Wethouder **Polatli**: Voorzitter dank u wel, de motie van VVD een oogje op de container is aangepast en die kan ik omarmen. Ik hoorde een opmerking van de SP, twijfel of het mag of niet. Als het niet mag, dan zijn wij natuurlijk ook snel klaar. Wij gaan geen dingen doen die niet mogen.

Wat betreft het amendement 'Laat het doek niet vallen' daar heb ik een klein onderzoekje naar gedaan terwijl ik daar zat. Ik blijf bij het standpunt dat dit overbodig is. De aanvragen moeten eerst beoordeeld worden. Ik zou zeggen laten wij de uitkomsten daarvan afwachten. Het college kan dan oordelen of het plafond hoger moet of niet. Inmiddels weet ik ook dat als het nodig is dat wij binnen de cultuurbudgetten het verschil nog kunnen vinden. Mocht later blijken dat het structureel moet, dan kan ik inderdaad bij de raad terugkomen en via een volgende PPN daar een verzoek toe doen. Richting mevrouw Hamann wil ik zeggen ...

De heer **Tekir** bij interruptie: Voorzitter, ik hoor de wethouder refereren aan de volgende PPN, maar als het budget ontoereikend blijkt en wij stellen vanavond wel de begroting vast dan is er een subsidieplafond vastgesteld voor de regeling. Dat is door de raad vastgesteld en dat kan dan vervolgens alleen nog maar door de raad gewijzigd worden. Beseft u dat u dan eigenlijk voor de PPN naar de raad moet komen?

Wethouder **Polatli**: Ja, ik beseft dat wij daar voor 2026 uitkomen binnen het budget. Dat is wat ik zeg. Ik heb dat voor volgend jaar ook niet nodig.

De heer **Tekir**: Ja, dus als het budget ontoereikend blijkt, stel die € 22.000, dan heeft u ook budget voor 2026?

Wethouder **Polatli**: Ja.

De heer **Tekir**: Nou, dat is goed nieuws, het kan snel gaan.

Wethouder **Polatli**: Binnen het budget kan het heel snel gaan.

Mevrouw **Hamann** bij interruptie: Voorzitter, tot juli 2026 is het dan gedekt zeg maar? Theaterseizoen.

Wethouder **Polatli**: Ja, het theaterseizoen maar dat is al sinds jaar en dag bekend bij de twee theaters. Zij hebben inderdaad meer aangevraagd dan het bedrag wat al jaren staat, het plafond van € 96.000. Die subsidie is ook toegewezen en dat is de uitleg naar u toe, wat mijnheer Schefferlie bedoelde. Daar doelde u volgens mij op. Er wordt niet gekort, er wordt toegewezen wat werd toegewezen. Er is meer gevraagd en er is meer toegewezen vorig jaar. Dat is wat er aan de hand was en dan lijkt het nu alsof er gekort wordt, maar dat is gewoon niet zo. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel, wethouder Mager.

Wethouder **Mager**: Ja voorzitter dank u wel, ik vrees dat ik net niet helemaal duidelijk ben geweest over het uitgifteprotocol Groote Haar. Ik heb nog een kleine verduidelijking ten aanzien van lokale ondernemers. Er wordt gewerkt met een puntensysteem. Bedrijven met meer punten komen eerder in aanmerking voor vestiging. En dan komt het hele simpele feit dat lokale bedrijven meer punten kunnen verdienen als zij bijvoorbeeld in een gebied zitten met een transformatieopgave of het

knelpunten oplost op een bepaald gebied, schuif- en groeimogelijkheden en werkgelegenheid. Bedrijven van elders kunnen op deze aspecten dus geen punten krijgen. Daar zit het verschil in. Dan hoorde ik nog hoeveel inwoners Gorinchem aankan. Ik vind dat een leuke insteek voor een collectieve brainstorm. Ik moet zeggen ik dacht daarbij ook nog aan een grenscorrectie naar het noordwesten of zo. Dus wellicht dat wij het daar met zijn allen eens een keertje over kunnen hebben. Dan het gevoel van urgentie met betrekking tot de woningbouw. Ik ga daar enorm in mee. Het college gaat er enorm in mee. Dat gevoel van urgentie hebben wij denk ik allemaal en daarom hoop ik ook van harte op een constructieve opstelling met betrekking tot Vleugels van de Stad of het gebiedspaspoort. Juist die projecten garanderen een meer integrale aanpak, omdat ook bereikbaarheid en parkeren bijvoorbeeld daarin meegenomen worden. Juist daar willen wij inzetten op een gemengd gebied: wonen en werken, of kantoren zo u wilt. Ook op de kantorenmarkt hebben wij een opgave. Ik heb nog even zitten nadenken ten aanzien van die motie, want eigenlijk zijn wij in ons traject voor Vleugels van de Stad en de gebiedspaspoorten al een fase verder. Wij hebben al volop gesprekken gevoerd met stakeholders in dit gebied. In het kantorenonderzoek zijn ook diverse eigenaren en verhuurders aan bod geweest. Alle stakeholders in het Stationsgebied, op de Kleine Landtong en de Schelluinsestraat hebben hier in dit huis aan tafel gezeten om te kijken hoe nu verder met de kantorenmarkt, maar ook de mogelijkheden bijvoorbeeld wonen. En dan breng ik ook nog een eerdere motie in herinnering van het optoppen van kantoorgebouwen in het Stationsgebied. Ook dat zijn wij uiteraard niet vergeten. Dat is ook een motie die nog voorligt. Dus ja, ik snap uw appel en ja, wij zijn er mee bezig dus dit is gewoon hoe de stand van zaken is. Zijn wij een fase verder; ja, wij zijn in gesprek met de eigenaren. Ja, het wordt meegenomen in het gebiedspaspoort en in de Vleugels van de Stad.

Dan vervolgens kwam natuurlijk nog even de vraag hoeveel starterswoningen zijn er nu eigenlijk gerealiseerd. En dan doet zich het goede feit voor dat je niet perse starterswoningen bouwt, want je bouwt juist ook vaak voor doorstroming. Ik dacht wat is nu de definitie van een starterswoning, er staat (ik heb het net even opgezocht) tussen de € 200.000 en € 300.000 en dan zie je dat daar in Gorinchem op dit moment 31 van te koop staan. Je zou ook kunnen zeggen als er doorstroming is, dan de categorie daar net boven, daar staan er op dit moment 42 van te koop. Ik zie daar dan doorstroommogelijkheden, dat is gewoon een rekenkundig verhaal, maar het is niet zo dat er helemaal niets is. Ook zijn er de afgelopen periode zeker 100 appartementen toegevoegd aan de Binnenstad, in de Gildenwijk en in de Lingewijk. Dadelijk gaat ook de Arkelsedijk in de verkoop. Bovendien heeft u als raad instrumenten om starters beter in positie te brengen vastgesteld (starterslening, zelfbewoningsplicht, opkoopbescherming) dus met elkaar als gemeentebestuur van Gorinchem doen wij volgens mij alles er alles wat in onze macht ligt aan om die starter een zo goed mogelijke positie te geven op de woningmarkt in Gorinchem. Laten wij niet vergeten dat dit ook een landelijk probleem is. Het zou mooi zijn als wij hier het ei van Columbus hebben, maar wij doen naar vermogen ons best en ik denk dat wij allemaal de urgentie ervan inzien en daar zo goed als mogelijk op inzetten met elkaar. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, wethouder Dansen.

Wethouder **Dansen**: Dank u wel voorzitter, ik was vergeten om de vraag van de PvdA te beantwoorden, dus dat ga ik nu even proberen. Ik had begrepen dat u geklikt heeft op een aanbod voor een cursus en toen iets kreeg wat er niet was. Dat moet ik even uitleggen, want dat was helaas een oude knop die niet meer werkt. Sorry, dat hebben wij ook. Wij zijn dat allemaal aan het opruimen en weer helemaal in orde aan het maken. Ik kan u vertellen volgend voorjaar dan staat er weer aanbod op. U moet het dan vooral nog een keer proberen want dan staat er bijvoorbeeld weer een mooie cursus voor vrijwilligerscoördinatie op. Tot zover, dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, dan zal ik zelf ook nog een reactie geven en ik verzoek de plaatsvervangend voorzitter om hier plaats te nemen.

(Mevrouw Melissant draagt het voorzitterschap over aan de heer Tekir).

De **voorzitter**: Dank u wel en misschien reageert u ook op het IHP, wie weet. De burgemeester heeft het woord.

Portefeuillehouder **Melissant**: Ja dank u wel, er schijnt nog enige onduidelijkheid te zijn met betrekking tot de motie van het CDA. Ik heb volgens mij helder gemaakt de gemeente is geen evenementenorganisator, maar wij willen natuurlijk wel onder de aandacht brengen dat het mooi zou zijn om een nieuwe traditie te starten. Ik heb zojuist gehoord van de CDA-fractie dat zij de motie in die zin veranderd hebben dat niet de gemeente het gaat organiseren, maar instemmen met de oproep te doen richting de stad van als u iets wilt organiseren zou dat mooi zijn. Als dat het geval is en de organisatie komt niet bij ons te liggen, ik heb al toegezegd dat ik natuurlijk van harte samenwerk met de evenementencoördinator om een uitnodiging te doen. Dan zou het natuurlijk mooi zijn dat ook vanuit de stad financiering komt. Mocht men dat niet rondkrijgen dan is het natuurlijk mogelijk dat dan die organisator een subsidieaanvraag gaat doen richting de gemeente, want dat zijn dan de verhoudingen. Als een externe organisatie er niet uitkomt, die kan altijd een subsidieverzoek doen. Dat zullen wij dan beoordelen en wij zullen u informeren dat zo'n verzoek is binnengekomen. Als het college daar positief tegenover staat dan zal er natuurlijk ook een voorstel richting de raad komen.

De heer **Van Willigen** bij interruptie: Voorzitter, hoe denkt de burgemeester en eventueel de evenementencoördinator erover als dit bijvoorbeeld op vijf verschillende plekken in Gorinchem plaats gaat vinden in het kader van beheersbaarheid, politie en dat soort zaken meer?

Portefeuillehouder **Melissant**: Ja, als het gaat over als dan vragen, volgens mij moeten wij een uitvraag doen. Misschien komen er wel andere initiatieven. Uiteindelijk gaat het over gelukkig nieuwe traditie, misschien zijn er wel andere initiatieven dan een vuurwerkshow. Wij laten onszelf verrassen en dan zullen wij in de afweging een aantal aspecten mee moeten nemen. U noemt er al een aantal als het gaat over veiligheid, het milieu. Er kunnen heel veel aspecten zijn waarlangs je de meetlat legt van wat zouden we mooi vinden dat er gebeurt in onze stad. Ik denk het begint bij de uitnodiging en het zou sowieso al mooi zijn als er mensen opstaan vanuit de stad om iets te organiseren.

De **voorzitter**: Dank u wel. Er is enige onduidelijkheid begrijp ik over een eventuele aanpassing van de motie. Kan de CDA-fractie daar een toelichting opgeven?

De heer **Van der Geest**: Ik kan heel goed leven met de lezing van de portefeuillehouder, maar als er behoefte is aan een aangepaste motie dan moeten wij even schorsen zodat ik een aangepaste motie kan rondsturen. Het is mij om het even.

De **voorzitter**: Ik kijk rond en begrijp dat daar behoefte aan is. Ik stel voor dat wij vijf minuten schorsen.

(Schorsing 22.28 tot 22.36 uur)

(De heer Tekir draagt het voorzitterschap over aan mevrouw Melissant).

Motie 15

Titel: Gelukkig nieuwe traditie!

Indieners: Joost van der Geest (CDA)

Wij geven het college de opdracht om:

- *Een oproep te doen aan de stad om tot minimaal 1 gezamenlijk evenement te komen voor de jaarwisseling;*
- *De (verwachte) besparingen op schade, toezicht en handhaving (o.a. van de vuurwerkvrije zones) en opruimwerkzaamheden (door Waardlanden) als gevolg van het vuurwerkverbod nader uit te werken als eventuele subsidie voor het evenement;*
- *De gemeenteraad tijdig te informeren over de voortgang van de voorbereidingen en financiële onderbouwing.*

11. Afronding en besluitvorming

De **voorzitter**: Dames en heren, leden van de raad, nog even volhouden en dat geldt ook voor het college en de mensen op de publieke tribune. Goed dat u er nog steeds bent. En uiteraard ook de mensen huis. Wij naderen de afronding van de begrotingsbehandeling 2026. Wij hebben de eerste termijn gehad zowel voor de raad als het college, wij hebben de tweede termijn gehad van raad en college. Wij zijn nu bij agendapunt 11, afronding en besluitvorming begroting 2026. Er ligt een raadsvoorstel en er liggen ook de nodige amendementen en moties. Zoals gebruikelijk volgens het reglement van orde gaan wij eerst stemmen over de amendementen. Daarna over de moties en daarna over het raadsvoorstel. Wij beginnen bij de amendementen. Even goed opletten, u heeft een lijst gekregen.

Mevrouw **Van 't Westende**: Voorzitter, sorry voor de interruptie, maar wij missen nog de nieuwe motie van het CDA.

De **voorzitter**: Die is inmiddels toegevoegd aan iBabs, als u even ververst dan ziet u hem daar staan. U heeft daarnet een lijst uitgereikt gekregen. Er is nog even sprake van een aanpassing. Motie M11 van het CDA is ingetrokken en er is een nieuwe motie ingediend (motie M15) met dezelfde titel maar wel een gewijzigde versie. In iBabs staat het goed, op uw lijst is nog niet veranderd. Goed wij gaan beginnen met amendement A01.

Stemming amendement A01 Meer Vuur, Minder inhuur!

De **voorzitter**: Wenst iemand hier een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Ik open de stemming. Plus is voor, min is tegen want wij stemmen hier digitaal. De stemming is gesloten, wij wachten op de uitslag.

Voor stemmen de fracties van: Democraten Gorinchem en D66.

Tegen stemmen de fracties van: Stadsbelang, PvdA, VVD, ChristenUnie/SGP, Gorcum Actief, CDA en SP.

Dit houdt in dat amendement A01 is verworpen met 6 stemmen voor en 19 stemmen tegen.

Stemming amendement A02 Laat het doek niet vallen

De **voorzitter**: Wenst iemand hier een stemverklaring over af te leggen?

Stemverklaring de heer **Schefferlie**: Voorzitter, een kleine stemverklaring. Hoewel wij gerust zijn gesteld door de wethouder met een toezegging die in de buurt komt van het amendement willen wij het toch graag handhaven omdat het duidelijkheid verschaft.

Stemverklaring mevrouw **Hamann**: Voorzitter, wij zijn helemaal gerustgesteld door de toezegging van de wethouder, dank u wel.

De **voorzitter**: Nog anderen. Dat is niet het geval. Ik open de stemming. Plus is voor, min is tegen.

De stemming is gesloten.

Voor stemmen de fracties van: Democraten Gorinchem, PvdA, D66 en CDA.

Tegen stemmen de fracties van: Stadsbelang, VVD, ChristenUnie/SGP, Gorcum Actief en SP.

Dit houdt in dat amendement A02 is verworpen met 11 stemmen voor en 14 stemmen tegen.

Stemming amendement A03 Financiële borging Ideeënmarkt

De **voorzitter**: Wenst iemand hier een stemverklaring over af te leggen?

Stemverklaring de heer **Tekir**: Wij steunen dit amendement ook na de toelichting vanuit het college omdat wij juist de ruimte in Blik in Actie willen behouden. Als wij die middelen niet opmaken moeten wij daar denk ik iets meer aan trekken en de ideeën ophalen in plaats van die nu al weggeven. Wij steunen dit amendement.

De **voorzitter**: Nog anderen? Dat is niet het geval. Ik open de stemming. De stemming is gesloten.

Voor stemmen de fracties van: Stadsbelang, Democraten Gorinchem, PvdA, VVD, ChristenUnie/SGP, Gorcum Actief, D66, CDA en SP.

Tegen stemmen de fracties van: geen.

Dit houdt in dat amendement A03 unaniem is aangenomen met 25 stemmen voor.

Stemming motie M01 Buurtbussen

De **voorzitter**: Wij gaan nu naar de moties. Wenst iemand hier een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Ik open de stemming. De stemming is gesloten.

Voor stemmen de fracties van: Stadsbelang, Democraten Gorinchem, PvdA, VVD, ChristenUnie/SGP, Gorcum Actief, D66, CDA en SP.

Tegen stemmen de fracties van: geen.

Dit houdt in dat motie M01 unaniem is aangenomen met 25 stemmen voor.

Stemming motie M02 Geen zorg om parkeren voor mantelzorgers

De **voorzitter**: Wenst iemand hier een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Ik open de stemming. De stemming is gesloten.

Voor stemmen de fracties van: Stadsbelang, Democraten Gorinchem, PvdA, VVD, ChristenUnie/SGP, Gorcum Actief, D66, CDA en SP.

Tegen stemmen de fracties van: geen.

Dit houdt in dat motie M02 unaniem is aangenomen met 25 stemmen voor.

Stemming motie M03 Toren vol ruimte

De **voorzitter**: Wenst iemand hier een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Ik open de stemming. De stemming is gesloten.

Voor stemmen de fracties van: Stadsbelang, Democraten Gorinchem, PvdA, VVD, ChristenUnie/SGP, Gorcum Actief, D66, CDA en SP.

Tegen stemmen de fracties van: geen.

Dit houdt in dat motie M03 unaniem is aangenomen met 25 stemmen voor.

Motie M04 Vereenvoudigen kwijtscheldingsregelingen is aangehouden.

De **voorzitter**: Deze motie is aangehouden. Tegelijkertijd heb ik ook gehoord, maar daar heeft u geen reactie op gegeven of u de motie in zou willen trekken dus daar zou ik graag nog een reactie op willen.

Mevrouw **De Groot**: Voorzitter, wij hebben ervoor gekozen om de motie aan te houden voor het geval dat wij hem toch nodig achten wanneer blijkt dat het nou ja ... toch niet gaat zoals wij allemaal hopen dat het gaat.

De **voorzitter**: Dan is deze motie aangehouden.

Motie M05 Sportspullenbank is ingetrokken.

De **voorzitter**: Deze motie is ingetrokken en komt zo meteen bij motie M12 weer terug.

Motie M06 Een oogje op de container is ingetrokken.

De **voorzitter**: Daar geldt hetzelfde voor, ingetrokken en komt terug in gewijzigde vorm, motie M13.

Motie M07 Muziekeducatie is ingetrokken.

De **voorzitter**: Deze motie is ook ingetrokken en komt terug als motie M14.

Stemming motie M08 Van leegstand naar leefruimte

De **voorzitter**: Wenst iemand hier een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Ik open de stemming. De stemming is gesloten.

Voor stemmen de fracties van: Democraten Gorinchem, PvdA, D66 en CDA.

Tegen stemmen de fracties van: Stadsbelang, VVD, ChristenUnie/SGP, Gorcum Actief en SP.

Dit houdt in dat motie M08 is verworpen met 11 stemmen voor en 14 stemmen tegen.

Stemming motie M09 Lichtpunt voor Gorinchem-Oost

De **voorzitter**: Wenst iemand hier een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Ik open de stemming. De stemming is gesloten.

Voor stemmen de fracties van: Stadsbelang, Democraten Gorinchem, PvdA, VVD, ChristenUnie/SGP, Gorcum Actief, D66, CDA en SP.

Tegen stemmen de fracties van: geen.

Dit houdt in dat motie M09 unaniem is aangenomen met 25 stemmen voor.

Stemming motie M10 Dit is en blijft in Bethlehem

De **voorzitter**: Wenst iemand hier een stemverklaring over af te leggen?

Stemverklaring de heer **Van der Geest**: Voorzitter, hij zal het niet halen vanavond vrezen wij, dus wij zullen bij de Nota Vastgoed nog een keer deze discussie aanvoeren want het zou heel jammer zijn als wij straks een aanspreekpunt hebben op Erfgoed maar één van onze mooiste panden een gigantisch risico laten lopen.

Stemverklaring de heer **Van Andel**: Ik ben het helemaal eens met collega Van der Geest. Ik moet er één ding bij zeggen, ik ben gerustgesteld door de woorden van de wethouder anders had ik voor de motie gestemd, maar nu tegen.

De **voorzitter**: Anderen nog? Dat is niet het geval. Ik open de stemming. De stemming is gesloten.

Voor stemmen de fracties van: Democraten Gorinchem, PvdA, D66 en CDA.

Tegen stemmen de fracties van: Stadsbelang, VVD, ChristenUnie/SGP, Gorcum Actief en SP.

Dit houdt in dat motie M10 is verworpen met 11 stemmen voor en 14 stemmen tegen.

Motie M11 Gelukkig nieuwe traditie! Is ingetrokken.

De **voorzitter**: Deze motie is ingetrokken en motie M15 geworden.

Stemming motie M12 Sportspullenbank

De **voorzitter**: Wenst iemand hier een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Ik open de stemming. De stemming is gesloten.

Voor stemmen de fracties van: Stadsbelang, Democraten Gorinchem, PvdA, VVD, ChristenUnie/SGP, Gorcum Actief, D66, CDA en SP.

Tegen stemmen de fracties van: geen.

Dit houdt in dat motie M12 unaniem is aangenomen met 25 stemmen voor.

Stemming motie M13 Een oogje op de container

De **voorzitter**: Wenst iemand hier een stemverklaring over af te leggen? Het kon niet uitblijven natuurlijk, mevrouw Alba-Heijdenrijk.

Stemverklaring mevrouw **Alba-Heijdenrijk**: Nee dat klopt, het zou raar zijn als ik nu mijn mond zou houden. De reden dat ik tegen ga stemmen is omdat er op 17 juli een motie is aangenomen met betrekking tot toezicht op het veranderen van en dit wordt geïntroduceerd in 2026. Ik heb altijd geleerd als je wil weten wat effect heeft dan moet je geen twee paarden tegelijk laten lopen. Daarnaast vind ik, wij hebben eigenlijk altijd onze mond vol over AVG en nu gaan wij heel makkelijk zeggen zet daar maar camera's neer. Dat maakt voor mij dat ik op dit moment tegen stem.

Stemverklaring de heer **Van Andel**: Ik sluit mij helemaal aan bij ... mevrouw Alba-Heijdenrijk. Ik moest even over de naam nadenken.

De **voorzitter**: Het wordt tijd dat deze vergadering wordt beëindigd. De vermoeidheid slaat toe.

De heer **Van Andel**: Voorzitter, ik was zo vroeg wakker want ik ben jarig en dan ben je vroeg wakker.

De **voorzitter**: Inderdaad, maar u kunt het ook positief bekijken, u bent heeeeeeel lang jarig.

De heer **Van Andel**: Zo is het!

De **voorzitter**: Anderen nog een stemverklaring. Dat is niet het geval. Ik open de stemming. De stemming is gesloten.

Voor stemmen de leden: Bahlmann, Boutachkourt, Van Gammeren, De Groot, Hachhouch, Hamann, Klein, Koçak, Krol, Metz, De Pagter, Pellikaan, Roeland, Van Santen, Schefferlie, Tekir, Van Veen, Veldheer-Vink, Van 't Westende-Bijl en Van Willigen

Tegen stemmen de leden: Alba-Heijdenrijk, Van Andel, Van der Geest, Van Houwelingen en Van Oversteeg.

Dit houdt in dat motie M13 is aangenomen 20 stemmen voor en 5 stemmen tegen.

Stemming motie M14 Een stad waar muziek in zit

De **voorzitter**: Wenst iemand hier een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Ik open de stemming. De stemming is gesloten.

Voor stemmen de fracties van: Stadsbelang, Democraten Gorinchem, PvdA, VVD, ChristenUnie/SGP, Gorcum Actief, D66, CDA en SP.

Tegen stemmen de fracties van: geen.

Dit houdt in dat motie M14 unaniem is aangenomen met 25 stemmen voor.

Stemming motie M15 Gelukkig nieuwe traditie!

De **voorzitter**: Wenst iemand hier een stemverklaring over af te leggen?

Stemverklaring de heer **Van Houwelingen**: Voorzitter, dat het initiatief nu uit de stad gaat komen verandert voor ons de zaak, hoewel initiatieven uit de buurt onze voorkeur hebben. Wij gaan mee.

De **voorzitter**: Anderen nog? Dat is niet het geval. Ik open de stemming. De stemming is gesloten.

Voor stemmen de fracties van: Stadsbelang, Democraten Gorinchem, PvdA, VVD, ChristenUnie/SGP, Gorcum Actief, D66, CDA en SP.

Tegen stemmen de fracties van: geen.

Dit houdt in dat motie M15 unaniem is aangenomen met 25 stemmen voor.

Stemming geamendeerde raadsvoorstel.

De **voorzitter**: Wenst iemand hier een stemverklaring over af te leggen?

Stemverklaring de heer **Tekir**: Ja voorzitter ik wil toch voor de goede orde gememoreerd hebben dat de bezuiniging die in deze begroting is opgenomen voor onderwijsachterstandenbeleid niet als zodanig wordt doorgevoerd en dat wij met dien verstande de begroting goed willen keuren.

De **voorzitter**: Anderen nog? Dat is niet het geval. Ik open de stemming. De stemming is gesloten.

Voor stemmen de fracties van: Stadsbelang, Democraten Gorinchem, PvdA, VVD, ChristenUnie/SGP, Gorcum Actief, D66, CDA en SP.

Tegen stemmen de fracties van: geen.

Dit houdt in dat de geamendeerde begroting unaniem is aangenomen met 25 stemmen voor.

(De raadsleden roffelen op de tafel).

12. Begrotingswijzigingen:

12a. Overzicht begrotingswijzigingen november 2025

De **voorzitter**: Ik neem aan dat niemand hier een stemverklaring over wil afleggen. Vanwege het systeem, ik krijg altijd instructies dat het fijn is als het in het systeem staat. Wilt u alstublieft even stemmen. De stemming is geopend. Nee? Hebben wij hem nu niet! Ik word altijd geïnstrueerd, ook al zien wij van mijlenver aankomen dat het unaniem wordt toch even stemmen via het systeem. Ik zeg het dus mondeling: unaniem aangenomen.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt overeenkomstig het voorstel van burgemeester en wethouders besloten.

13. Sluiting

De **voorzitter**: Ik wil u dank zeggen voor deze hele lange vergadering waarin, sommigen van u hebben dat al gememoreerd, in een hele goede sfeer en ook een hele mooie uitkomst, een unanieme uitkomst, de begroting 2026 is behandeld. De laatste begroting, dat is ook al vaak gememoreerd, van deze raadsperiode. Hartelijk dank voor uw inbreng. Ik sluit de vergadering en wij gaan nog even feestvieren met de heer Van Andel. De vergadering is gesloten.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad, gehouden op 16 december 2025

De griffier

De voorzitter

H. Sepers

R.W.J. Melissant-Briene

Actie- en besluitenlijst raadsvergadering 11 november 2025**Actiepunten**

Er zijn geen actiepunten afgesproken

Besluiten

Ingekomen stukken, conform voorstel

Vaststellen agenda, conform voorstel

Besluitvorming programmabegroting 2026-2029:

Amendement A01 Meer Vuur, Minder inhuur! → verworpen 6 stemmen voor, 19 stemmen tegen

Amendement A02 Laat het doek niet vallen → verworpen 11 stemmen voor, 14 stemmen tegen

Amendement A03: Financiële borging Ideeënmarkt → unaniem aangenomen 25 stemmen voor

Motie M01 Buurtbussen → unaniem aangenomen 25 stemmen voor

Motie M02 Geen zorg om parkeren voor mantelzorgers → unaniem aangenomen 25 stemmen voor

Motie M03 Toren vol ruimte → unaniem aangenomen 25 stemmen voor

Motie M04 Vereenvoudigen kwijtscheldingsregelingen → aangehouden

Motie M05 Sportspullenbank → ingetrokken

Motie M06 Oogje op de container → ingetrokken

Motie M07 Muziekeducatie → ingetrokken

Motie M08 Van leegstand naar leefruimte → verworpen 11 stemmen voor, 14 stemmen tegen

Motie M09 Lichtpunt voor Gorinchem-Oost → unaniem aangenomen 25 stemmen voor

Motie M10 Dit is en blijft in Bethlehem → verworpen 11 stemmen voor, 14 stemmen tegen

Motie M11 Gelukkig nieuwe traditie! → ingetrokken

Motie M12 Sportspullenbank → unaniem aangenomen 25 stemmen voor

Motie M13 Oogje op de container → aangenomen 20 stemmen voor, 5 stemmen tegen

Motie M14 Een stad waar muziek in zit → unaniem aangenomen 25 stemmen voor.

Motie M15 Gelukkig nieuwe traditie! → unaniem aangenomen 25 stemmen voor.

Geamendeerde raadsvoorstel → unaniem aangenomen 25 stemmen voor.

12. Begrotingswijzigingen:

12a. Overzicht begrotingswijzigingen november 2025 → conform voorstel

Toezeggingen:Wethouder Molengraaf:

- Evaluatie sluisverkeer opvragen bij de gemeente Vijfheerenlanden
- Puntsgewijs terugkoppeling verzorgen over het onderzoek naar aanleiding van de motie Veilige vesting voor voetgangers (juli 2024, PPN 2025)
- Een Sportspullenbank actief onder de aandacht brengen bij organisaties binnen het armoedenetwerk en lokale sportverenigingen
- Naar aanleiding van motie M01 nagaan bij de Provincie of er mogelijkheden zijn om de buurtbusfaciliteiten uit te breiden
- Avres vragen om toelichting te geven op de bezuiniging van € 300.000 in de sessie met de raad in Q1 2026
- Voor Blik in Actie wordt jaarlijks € 25.000 gelabeld. Dit geld wordt gelabeld voor de Ideeënmarkt waardoor hiervoor € 50.000 per twee jaar beschikbaar komt

Wethouder Polatli:

- In het geval het budget voor podiumkunsten ontoereikend blijkt nadat de aanvragen binnen zijn en het college geen ruimte kan vinden komt het college terug naar de raad voor extra budget
- Aangaande motie M09 Lichtpunt voor Gorinchem-Oost, inventariseren (eventueel samen met de kinderen en hun ouders) of het toevoegen van verlichting op weerstand vanuit de bewoners leidt

Wethouder Mager:

- Actueel overzicht toegekende subsidies verstrekken
- Bezuiniging onderwijsachterstandenbeleid (€ 106.000) wordt in tegenstelling tot wat in de begroting staat in 2026 ingevuld met onttrekking uit reserve Sociaal Domein
- Bij woningbouwplannen en in de gebiedspaspoorten verkennen of er mogelijkheden zijn om een toren te realiseren zoals bedoeld in de motie M03 'Toren vol ruimte'
- Motie M08 'Van leegstand naar leefruimte' wordt inhoudelijk betrokken bij het gebiedspaspoort Vleugels van de Stad

Wethouder De Boer:

- De bestrijding van invasieve exoten betrekken bij het programma Stadsnatuur en in het kader daarvan in gesprek gaan met imkerverenigingen

Wethouder Dansen:

- Terugkoppeling verzorgen als er meer bekend is over een nieuwe plek voor het bedieningshuisje van de Merwedeburg
- Voor 12 tot 16 uur per week wordt een coördinator Erfgoedbeleid aangesteld

Portefeuillehouder Melissant:

- In samenwerking met evenementencoördinator in het kader van motie M15 Gelukkig nieuwe traditie! de stad uitnodigen om met initiatieven te komen

**NOTULEN RAADSVERGADERING
27 november 2025**

Voorzitter: mevrouw R.W.J. Melissant-Briene, burgemeester
Griffier: de heer H. Sepers

Leden:
Stadsbelang: de heer D.R.E. van Gammeren
de heer J. Klein (fractievoorzitter)
mevrouw G. Metz
de heer J. Roeland
de heer D. van Veen

Democraten Gorinchem: de heer A. Boutachkourt
mevrouw L.P.W. Pellikaan
de heer P. Schefferlie (fractievoorzitter)
de heer C. van Willigen

PvdA: mevrouw P. de Groot (fractievoorzitter)
de heer M.A. Hachhouch

VVD: de heer N. van Santen (fractievoorzitter)
mevrouw M. Veldheer-Vink
mevrouw T. van 't Westende-Bijl

ChristenUnie/SGP: de heer A. Krol
de heer M. de Pagter (fractievoorzitter)

Gorcum Actief: mevrouw E.W.H. Hamann (fractievoorzitter)

Democraten 66: mevrouw W. Alba-Heijdenrijk
de heer I. Tekir (fractievoorzitter)

CDA: de heer J.P. van der Geest (fractievoorzitter)
mevrouw J. van Oversteeg

SP: de heer P. van Andel
de heer A.C. van Houwelingen (fractievoorzitter)

Wethouders: de heer M. de Boer
mevrouw E.L. Dansen
mevrouw A. Mager
mevrouw M.J. Molengraaf
de heer F. Polatli

Gemeentesecretaris: mevrouw H. Kromkamp

Afwezig met kennisgeving: de heer B. Bahlmann, Gorcum Actief
de heer A. Koçak, PvdA

Agenda:	Pagina:
1. Opening	2
2. Ingekomen stukken	3
3. Vaststellen agenda	3
4. Vaststellen notulen voorgaande raadsvergadering en parallelsessies	3
5. Beëdiging en installatie nieuwe griffier	4
6. Vragenuurtje raadsleden, informatie vanuit het college	5
7. Hamerstukken:	
7a. Beleidskader radicaal en natuur inclusief groen	7
7b. Mandaatverlening Woo-verzoeken griffier	7
7c. Beleidshuis	7
7d. Verordening Jeugdhulp gemeente Gorinchem 2026	7
7e. Controleplan accountant	7
7f. Septembercirculaire	8
7g. Zienswijze Beleidsplan 2026-2029 Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid	8
7h. Rekenkamer DoeMee onderzoek Energiebesparingsplicht	8
8. Bespreekstukken:	
8a. Nota Vastgoedbeleid 2026-2032	8
9. Begrotingswijzigingen:	
9a. Begrotingswijzigingen november 2025	26
10. Eventuele moties vreemd aan de orde van de dag:	
Motie Stadsbelang e.a.: winteropvang in Gorinchem	26
11. Sluiting	30
Besluitenlijst	31

1. Opening

De **voorzitter**: Goede avond dames en heren, leden van de raad. Hartelijk welkom ook al diegenen op de publieke tribune. In het bijzonder natuurlijk onze aanstaande nieuwe griffier en haar partner. Ook welkom aan diegenen die via de digitale media kijken, hetzij nu, hetzij op een later moment. Fijn dat u dat doet en dat u er ook bij bent. Hartelijk welkom natuurlijk ook aan het college en de ambtenaren.

Ik heb een paar mededelingen. Allereerst, per 1 december zal mevrouw Van 't Westende-Bijl de rol van fractievoorzitter van de VVD overnemen van de heer Van Santen, dus dan weten wij dat met elkaar. De installatie van de nieuwe griffier, ik zei het net al, en wat ook niet onbelangrijk is, de heer Koçak is afwezig. Hij komt wat later hoor ik nu, nee hij is afwezig, mevrouw Hamann komt wat later. Mevrouw Van Oversteeg komt ook wat later, maar vandaag is er iets heel bijzonders gebeurd in onze gemeente. Vandaag om 16.25 uur is geboren Maurits Michiel Stefan Bahlmann.

(De raadsleden roffelen op de tafel).

De **voorzitter**: Wij feliciteren hen natuurlijk van harte met de geboorte van hun kindje. Het is dan natuurlijk ook begrijpelijk dat de heer Bahlmann vanavond hier niet aanwezig is. Met toestemming uiteraard mochten wij dit zo mededelen. Wij zullen in ieder geval, nou dat zullen wij dan niet meer zijn ...

De **griffier**: Nee.

De **voorzitter**: Wij waren zo langzamerhand aardig op elkaar ingespeeld, want wij hebben een gemeenteraad die zeer vruchtbaar is. Als wij om ons heen kijken kunnen wij dat zien, want er zijn er nog meer onderweg. Wij gaan altijd graag op kraambezoek dus ik zou zeggen familie Bahlmann wij komen eraan!

2. Ingekomen stukken

De **voorzitter**: Dan de ingekomen stukken. Ik neem aan dat u instemt met de afdoening van de stukken op voorstel van de agendacommissie. Akkoord? Aldus besloten.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt besloten conform de door de agendacommissie voorgestelde wijze van afdoening.

3. Vaststellen agenda

De **voorzitter**: Dan zijn wij bij het vaststellen van de agenda. Ik kijk even rond. Mevrouw Metz.

Mevrouw **Metz**: Dank u wel voorzitter, wij hebben een motie vreemd, winteropvang in de gemeente Gorinchem.

De **voorzitter**: Dank u wel, ik stel voor om dat agendapunt 10 te laten zijn. Ik neem aan dat u daarmee instemt en dan gaan wij dat zo doen. Wij hebben deze vergadering 8 hamerstukken en één bespreekstuk. Soms vragen mensen mij wat is nu een hamerstuk, want er zijn natuurlijk heel veel belangrijke onderwerpen die hier besloten worden. Een hamerstuk, eigenlijk zijn alle stukken al in eerdere vergaderingen besproken, maar soms is alles al besproken, is iedereen het ermee eens en dan hoeft u daar niet meer uitgebreid op terug te komen. Dus dan kunnen wij dat afhameren en noemen wij dat een hamerstuk. Dus wilt u over de bespreking daarvan wat meer zien dan moet u even in het raadssysteem kijken op de website en dan kunt u gewoon zien wanneer er vergaderd is en kunt u dat bekijken en beluisteren.

Wij hebben één bespreekstuk en natuurlijk belangrijk de installatie van de nieuwe griffier, een mondelinge vraag vanuit uw raad, een mededeling vanuit het college en dan hebben wij dus de motie vreemd aan de orde zoals die zojuist is aangekondigd.

4. Vaststellen notulen voorgaande raadsvergadering en parallelsessies

De **voorzitter**: Wij gaan verder met agendapunt 4, het vaststellen van de notulen van de voorgaande raadsvergaderingen en parallelsessies. Wij hebben daar verder geen opmerkingen aan de voorkant over gekregen. Ik neem aan dat u daarmee in kunt stemmen? Dat is het geval, aldus besloten.

- 20251002 Verslag parallelsessie B&A GRP Programma Riolering en Stedelijk Water 2026-2030
- 20251009 Verslag parallelsessie I&O/B&A Beleidskader natuur inclusief en radicaal groen
- 20251009 Verslag parallelsessie I&O Verordening Jeugdzorg
- 20251009 Verslag parallelsessie I&O/B&A Controleplan accountant
- 20251016 Verslag raadsvergadering
- 20251013 Verslag parallelsessie I&O Begroting
- 20251113 Verslag parallelsessie B&A Nota Vastgoed
- 20251113 Verslag parallelsessie I&O en B&A Beleidshuis
- 20251113 Verslag parallelsessie I&O Actualisatie Cultuurbeleid

- 20251113 Verslag parallelsessie I&O Actualisatie Subsidiebeleid
- 20251113 Verslag parallelsessie I&O Cultuurhuis
- 20251113 Verslag parallelsessie B&A Verordening Jeugdhulp

Bovengenoemde verslagen worden zonder wijzigingen goedgekeurd en vastgesteld.

5. Beëdiging en installatie nieuw griffier

De **voorzitter**: Wij zijn bij agendapunt 5 en dat betreft de beëdiging en installatie van de nieuwe griffier. In de raadsvergadering van 25 september heeft u als raad besloten om mevrouw Hanneke Janssen aan te wijzen als raadsgriffier van de gemeente Gorinchem per 1 december 2025. Voordat zij met haar werkzaamheden kan starten moet de nieuwe griffier in een openbare raadsvergadering de eed of de belofte afleggen. Mevrouw Janssen heeft aangegeven de belofte af te willen leggen. Hoe pakken wij dit agendapunt aan? Eerst gaat de heer Krol als voorzitter van de Werkgeverscommissie vanuit u als gemeenteraad het woord voeren om mevrouw Janssen kort toe te spreken. Vervolgens vindt de installatie plaats en dan verzoek ik mevrouw Janssen naar voren te komen en verzoek ik u om te gaan staan, voor zover mogelijk uiteraard en dan kan de beëdiging plaatsvinden. Na de felicitaties en uiteraard de overhandiging van bloemen schorsen wij de vergadering voor een minuut of 10 of 15 (dat ligt er een beetje aan hoe lang het gaat duren) niet langer, want wij moeten natuurlijk weer door, maar wij schorsen even de vergadering en dan kunt u mevrouw Janssen feliciteren. Daarna gaan wij verder met de vergadering. Ik geef allereerst de heer Krol vanuit de Werkgeverscommissie het woord.

De heer **Krol**: Dank u wel voorzitter, beste Hanneke, beste Keimpe en overige aanwezigen. Wat een bijzonder moment; de installatie als onze nieuwe griffier van de gemeenteraad. Het is denk ik een klein jaar terug dat wij als Werkgeverscommissie, samen met collega Van der Geest en Tekir, begonnen met de voorbereidingen voor de werving en selectie van een nieuwe griffier voor onze gemeenteraad. En in het voorgesprek dat wij hadden met het bureau dat ons daarbij ondersteunde, hebben wij bepleit dat er bij de selectiekandidaten ruimte moest zijn voor het geven van een wildcard. Nu klap ik een klein beetje uit de school over de procedure misschien, maar wij wilden graag dat er ruimte zou zijn om ook een kandidaat die misschien nog niet gepikt en gemazeld was in het gemeentelijke griffiersvak maar die wel een heel interessant profiel had voor deze functie graag in beeld houden. Nou en wat bleek, uiteindelijk kwamen wij bij jou uit. Bij u uit, moet ik eigenlijk zeggen, want wij houden het formeel. Wij kwamen bij u uit. Ik heb in september al verwoord hoe wij die match zagen, maar wat is het mooi dat de wildcard terecht is gekomen in het buurdorp van onze Arkelstad Gorinchem. Je woont daar met Keimpe, je bent moeder van een zoon en een dochter, je bent opgegroeid in het Brabantse Eerde, vlakbij Veghel als ik goed geïnformeerd ben. Dat is wel relevant, want wij als raad zijn natuurlijk voor veel meer muziek in de stad, maar jij kwam als klein meisje, gestimuleerd door je vader, bij de fanfare terecht. Dat is wel een bepalende stap geweest, want uiteindelijk ben je professioneel verdergegaan in de muziek. Je bent afgestudeerd als hoornist aan het Koninklijk Conservatorium. En laat nu die hoorn een mooie metafoor zijn en een voorspeller voor veel succes. Nou, dat kunnen wij gebruiken, want wat is nou de plek van een hoorn in een orkest? Ik zie de heer Van Willigen aandachtig meeschrijven en luisteren, hij schijnt tegenwoordig betrokken te zijn bij het Gorinchems symfonieorkest. Dat is belangrijk, want in het orkest heeft de hoorn een warme ronde klank die de koperblazers en de houtblazers verbindt. Een verbindende rol, nou dat kunnen wij gebruiken. Ik vertel nog wel een keer wie hier in de raad een beetje de koperblazers zijn en wie wat meer de houtblazers zijn. Dat is altijd wel handige informatie. De hoorn is één van de moeilijkste blaasinstrumenten om te bespelen en dat zegt ook wat over het karakter van de hoornist. Een aantal zaken; de hoornist blijft kalm onder druk, want één kleine lipbeweging kan een grote misser geven. De hoornist is perfectionistisch, maar niet opzichtig. De hoornist is loyaal en teamgericht. Balans is belangrijk. De hoornist is verantwoordelijk en bedachtzaam. Wat ook nog relevant is, is de positie van de hoorn in het orkest. Namelijk achterin, op

de achterste rij. Want wat is het nu met de hoorn, de hoornist die blaast vooruit, maar de muziek die gaat achteruit. Als er zo'n hoornist voor je zou zitten dan word je hoorndol denk ik. Dus vandaar dat de hoornist achterin zit en de muziek als het ware achter de coulissen goed tot zijn recht komt. Nou dat is denk ik wel bruikbaar in jouw rol, dat je achter de coulissen jouw muziek maakt.

Er is nog veel meer te zeggen maar dat doe ik niet. Ik wil je namens de Werkgeverscommissie en als Werkgeverscommissie namens de hele raad heel veel succes wensen en ook heel veel plezier in je nieuwe rol. Wij wensen jou maar ook alle diegenen waarmee je samenwerkt een fijne en constructieve samenwerking toe. Dat uiteindelijk jouw inzet bijdraagt aan een krachtige raad die in verbinding staat met de stad, maar zeker ook met de gemeentelijke organisatie. Ik wens je een hele mooie avond toe en heel veel succes in de voorbereiding voor je eerste vergadering. Dat is volgens mij over vijf dagen al. Wij zien er naar uit. Ik geef graag het woord aan onze voorzitter, dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, dan gaan wij over tot de beëdiging. Ik vraag mevrouw Janssen naar voren te komen en ik verzoek u allen, voor zover mogelijk te gaan staan.

De **voorzitter** leest de tekst van de belofte voor als volgt: "Ik verklaar dat ik om tot griffier van de gemeente Gorinchem aangewezen te worden rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als griffier naar eer en geweten zal vervullen".

Mevrouw **Janssen**: Dat verklaar en beloof ik!

De **voorzitter**: Van harte gefeliciteerd.

(De raad reageert met applaus).

De **voorzitter**: De vergadering is geschorst.

(Schorsing 19.45 – 19.55 uur)

6. Vragenuurtje raadsleden, informatie vanuit het college

De **voorzitter**: Dames en heren, leden van de raad, ik verzoek u weer plaats te nemen dan gaan wij de vergadering hervatten. Wij hebben zojuist onze nieuwe griffier gefeliciteerd en daarom hebben wij even geschorst. Wij zijn nu aangekomen bij agendapunt 6. Er is een vraag aangemeld met actuele informatie. Het onderwerp is tariefstijging gemeentelijke gymzalen. Ik geef graag de heer Tekir van D66 het woord.

De heer **Tekir**: Ja voorzitter, dank u wel. Terug naar de orde van de dag. Wij kregen vandaag wat verontrustende signalen vanuit sportverenigingen. Er zou gisteren een sportoverleg zijn geweest tussen de gemeente en sportverenigingen en in die bijeenkomst is het nieuwe tarievenstelsel voor gymzalen gepresenteerd. Tot onze verrassing gaat het om best forse stijgingen, in sommige gevallen zelfs boven de 50% voor verenigingen en dat roept bij D66 vragen op in hoeverre wij sport nog toegankelijk willen houden en of de effecten voor gebruikers wel goed zijn te overzien. Wij worden hier dus ook mee overvallen, deze tariefstijging stond niet in de begroting, althans wij kunnen hem niet vinden en daarom hebben wij behoefte aan uitleg en duidelijkheid omtrent deze stijging.

De volgende vragen aan het college:

Kan het college uitleggen wat de aanleiding is voor de forse tariefstijging in het nieuwe tarievenstelsel voor gymzalen? Komt het nieuwe tarievenstelsel voor de gemeentelijke gymzalen nog

ter vaststelling naar de gemeenteraad? En zo ja, waarom wordt er nu al vooruitlopend op die besluitvorming gecommuniceerd met sportverenigingen en zo niet dan hopen wij dat het college alsnog bereid is om een I&O te organiseren zodat de gemeenteraad eerst het goede gesprek met elkaar en de gebruikers kan voeren voordat één en ander definitief worden vastgeklekt. Voorts, heeft het college inzicht in de effecten van de tariefstijging voor sportverenigingen en specifiek wat betekent dit voor de contributies die leden straks moeten betalen? Tot slot, is het college het met ons eens dat laagdrempelige toegang tot sport leidend zou moeten zijn bij de vaststelling van nieuwe tarieven, zeker voor de jeugd en inwoners met een kleinere beurs? Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, namens het college zal wethouder Polatli een reactie geven.

Wethouder **Polatli**: Dank u wel voorzitter, gisteravond tijdens het periodieke binnen- en buitensportoverleg zijn er tarieven gepresenteerd. In de vorm van participatie zijn de verenigingen op de hoogte gesteld waar de prijzen voor de zaalhuur naartoe kunnen gaan om aan te sluiten bij de benchmark, het onderzoek van het Mulier Instituut, het tariefonderzoek sport 2019. De tentakels zitten zo goed in de stad dat het gesprek van gisteren vandaag al in de gemeenteraad is. Dat is natuurlijk hartstikke mooi, maar het college heeft zich niet voldoende kunnen voorbereiden op de antwoorden. Natuurlijk kan ik wel op uw laatste vraag antwoorden dat het college ook sporten zo laagdrempelig mogelijk wil houden voor onze Gorinchemers. Wij zullen schriftelijk terugkomen waar de verantwoordelijkheden liggen, of dat bij het college is of bij de raad. De signalen zullen nog opgenomen worden bij de verenigingen. Dit was een eerste presentatie, het is ook nog niet in het college geweest dus daar komen bij schriftelijk op terug.

De heer **Tekir**: Voorzitter dank u wel, ik vind het enigszins geruststellend, maar enigszins ook wel teleurstellend moet ik eerlijk bekennen. Dus geruststellend en teleurstellend want er is een heel tariefstelsel uitgewerkt, die nota hebben wij kunnen inzien, die sportverenigingen sturen dat natuurlijk gewoon door. Als dat al zo ver is uitgewerkt en in de documentatie wordt aangegeven dat per september 2026 tarieven ingaan dan had ik wel gehoopt dat er iets meer beantwoording paraat zou zijn vanavond dan dit. Maar goed, wij wachten de reactie af en ik ben in ieder geval blij dat het nog niet definitief is.

Wethouder **Polatli**: Voorzitter, ik begrijp dat het teleurstellend is. Als de heer Tekir er vanuit gaat, ik ben er niet bij geweest, maar ik ga er vanuit dat het een presentatie was wat het niveau zou moeten zijn om de zalen op een goede manier te kunnen beheren, maar er is nog geen besluit genomen en dat gaat ook niet vandaag of morgen gebeuren. U wordt schriftelijk op de hoogte gebracht.

De **voorzitter**: Dank u wel, nadere informatie volgt.

De heer **Tekir**: Zou u op zijn minst kunnen aangeven of er een I&O georganiseerd wordt over dit onderwerp?

Wethouder **Polatli**: Nee, want wij willen ook kijken waar de verantwoordelijkheden liggen. Als het nodig is, komen wij daar op terug, maar eerst komen wij schriftelijk bij u terug.

De **voorzitter**: Dank u wel, dan een mededeling vanuit het college met actuele informatie en dan kan wethouder Polatli blijven staan. Het onderwerp is nieuwe website gemeente.

Wethouder **Polatli**: Dank u wel voorzitter, als het goed is heeft u allen in iBabs een aantal sheets/screenshots, noem het een sneakpreview gezien. Wij willen u vandaag graag informeren over de nieuwe gemeentelijke website gorinchem.nl. Ik wilde bijna Gorcum zeggen, maar het is Gorinchem. De vernieuwde website wordt gelanceerd op 2 december en is een belangrijke stap richting een gebruiksvriendelijke, toegankelijke en toekomstbestendige online-ervaring voor onze

inwoners, bedrijven en bezoekers. De website is vernieuwd omdat het huidige CMS-systeem verouderd is. Dit systeem wordt gebruikt om de inhoud van de website te beheren en voldoet dus niet meer aan de eisen van nu. En ook niet aan die van de toekomst. Het nieuwe systeem is sneller, flexibeler en zorgt ervoor dat de website beter toegankelijk is voor iedereen. Een aantal dingen die veranderd zijn: een verbeterde navigatiestructuur, een banner onderaan de website, er kunnen veel meer foto's geplaatst worden, actuele projecten zijn zichtbaar, een vertaalfunctie met vijf talen. De nieuwe website is niet alleen technisch verbeterd, maar deze is ook klaar voor de toekomst zoals daarnet gezegd om verder in 2026 een mijnloket (dus een mijngorinchem) aan de website toe te voegen. De vernieuwde website gaat dus op 2 december live. Wij zijn enthousiast om deze stap te zetten en willen als college voordat wij dat op 2 december doen u als raadsleden nu alvast een sneakpreview tonen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, de griffier fluisterde mij zojuist in dat u nu stukken in iBabs heeft zodat u al even kunt kijken naar de vernieuwde website.

7. Hamerstukken:

De **voorzitter**: Wij gaan verder met de hamerstukken. Ik heb daarnet al uitgelegd dat hamerstukken stukken zijn die wij al eerder behandeld hebben maar die wij gewoon af kunnen hameren omdat er verder geen vragen of opmerkingen meer over zijn.

7a. Beleidskader radicaal en natuur inclusief groen

De **voorzitter**: Wenst iemand hier het woord over te voeren of een stemverklaring af te leggen? Dat is niet het geval, aldus besloten.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt conform het voorstel van burgemeester en wethouders besloten.

7b. Mandaatverlening Woo-verzoeken griffier

De **voorzitter**: Wenst iemand hier het woord over te voeren of een stemverklaring af te leggen? Dat is niet het geval, aldus besloten.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt conform het voorstel van burgemeester en wethouders besloten.

7c. Beleidshuis

De **voorzitter**: Wenst iemand hier het woord over te voeren of een stemverklaring af te leggen? Dat is niet het geval, aldus besloten.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt conform het voorstel van burgemeester en wethouders besloten.

7d. Verordening Jeugdhulp gemeente Gorinchem 2026

De **voorzitter**: Wenst iemand hier het woord over te voeren of een stemverklaring af te leggen? Dat is niet het geval, aldus besloten.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt conform het voorstel van burgemeester en wethouders besloten.

7e. Controleplan accountant

De **voorzitter**: Wenst iemand hier het woord over te voeren of een stemverklaring af te leggen? Dat is niet het geval, aldus besloten.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt conform het voorstel van burgemeester en wethouders besloten.

7f. Septembercirculaire

De **voorzitter**: Wenst iemand hier het woord over te voeren of een stemverklaring af te leggen? Dat is niet het geval, aldus besloten.

U zult thuis denken, de burgemeester zegt elke keer dezelfde dingen. Ja, dat moet volgens het reglement van orde dus wij gaan vrolijk verder.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt conform het voorstel van burgemeester en wethouders besloten.

7g. Zienswijze Beleidsplan 2026-2029 Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

De **voorzitter**: Op basis van de schriftelijke vragenronde is de concept zienswijze iets aangepast. De fractie van D66 heeft input geleverd en dat heeft geresulteerd in twee toevoegingen en die zijn inmiddels al lang verzonden naar de Veiligheidsregio omdat wij dat natuurlijk tijdig moesten aanleveren. Dan weet u in ieder geval dat dit verwerkt is. Wenst iemand hier het woord over te voeren of een stemverklaring af te leggen? Dat is niet het geval, aldus besloten.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt conform het voorstel van burgemeester en wethouders besloten.

7h. Rekenkamer DoeMee onderzoek Energiebesparingsplicht

De **voorzitter**: Wenst iemand hier het woord over te voeren of een stemverklaring af te leggen? Dat is niet het geval, aldus besloten.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt conform het voorstel van burgemeester en wethouders besloten.

8. Besprekstukken:

De **voorzitter**: Dan hebben wij de hamerstukken gehad en gaan wij naar de besprekstukken.

8a. Nota Vastgoedbeleid 2026-2032

De **voorzitter**: Voor ons ligt het besprekstuk Nota Vastgoedbeleid 2026-2029. Als wij kijken naar de uitkomst van de B&A van 13 november 2025 dan heeft de voorzitter daar geconcludeerd dat in deze vergadering de resterende vragen nog gesteld kunnen worden. Het voorstel wordt als besprekstuk geagendeerd in de raadsvergadering van 27 november. De agendacommissie heeft besloten dat wij een 4 minuten termijn doen ten aanzien van de eerste termijn en dat wij ons specifiek richten op amendementen en moties omdat hier natuurlijk al veel over gesproken is in voorgaande

vergaderingen. Mocht er een tweede termijn komen dan kan vanaf de eigen zitplaats het woord gevoerd worden. Ik geef allereerst, in volgorde van aanmelding, de heer Van der Geest van het CDA het woord.

De heer **Van der Geest**: Dank voorzitter, ik ga even terug naar mijn blaadjes, want in alle haast vanavond ben ik mijn iPad vergeten dus ik heb het boodschappenlijstje erbij gepakt. Ik hoop dat ik niet mijn boodschappen ga oplezen nu, maar gewoon mijn punten voor vanavond.

Voorzitter, de nota vastgoed daar zijn genoeg keuzes in te maken en daarover is al uitgebreid in een I&O en een B&A gegaan dus wij snappen de afweging die de agendacommissie daarbij gemaakt heeft, maar ook wel dat het college daar eigenlijk een andere invulling voor had gezien. Wij spitsen ons even toe op Dit is in Bethlehem en dat hebben wij bij de begroting ook al aangekondigd. Wij hebben genoeg keuzes te maken, ook over dit pand. Zoals bijvoorbeeld voor welke doelen houden wij vastgoed en stoten wij het af? Dat is veranderd gedurende de tijd. Een paar jaar geleden stonden de twee parkeergarages nog op verkopen om financiële redenen ingegeven vanuit bezuinigingen en gelukkig is dat idee ingehaald door de tijd en hebben wij het later teruggedraaid om beleidsredenen, maar ook gewoon om geld te verdienen als gemeente. Zeker met de forse verhoging van de parkeertarieven. Net zoals toen zijn er nu ook panden waarbij wij ons kunnen afvragen of het verstandig is om die te verkopen. Primair om financiële redenen zoals wij hebben begrepen. Nu gaat het dus over Dit is in Bethlehem. Wat ons betreft is het om een beperkte, incidentele winst te pakken die het niet helemaal waard is. Daarom is het frame daarna neergezet iemand anders kan het beter, namelijk een stichting als Hendrik de Keyzer, terwijl wij bijna al het erfgoed in de stad behouden behalve dit ene pand. De expertise wordt gevraagd aan de Monumentenwacht. Dat kan twee dingen betekenen, of wij moeten ons heel veel zorgen maken om al het andere erfgoed dat wij in de stad hebben, of wij kunnen toch stiekem best wel goed ons erfgoed onderhouden en beheren voor de volgende generaties. Dus dat is wel een vraag aan de wethouder, moeten wij ons nu zorgen maken over al het andere erfgoed dat wij wel behouden? Of hebben wij dus toch met de Monumentenwacht voldoende aan? Wat ik al zei, een stichting als Hendrik de Keyzer is al vaak genoemd als het toverstokje dat het veel beter kan dan wij, maar door het Didam-arrest is het risico best wel aanwezig dat wij dit zomaar gunnen aan één partij, dat kan namelijk niet, er is een amendement van mevrouw Hamann dat daarop aansluit, maar wij zien het gewoon als een gok. Eigendom is immers de grootste en verstreckende zekerheid die wij hebben om dit pand goed te behouden en daarom dienen wij een amendement en een motie in. Ik begin met de motie.

Motie M01

Titel: Niet gokken met ons erfgoed

Indieners: Joost van der Geest, CDA Gorinchem

Wij geven het college de opdracht om:

- *Het pand aan de Gasthuisstraat 25 (Dit is in Bethlehem) het perspectief 'behouden' te geven.*
- *De gemeenteraad een separaat voorstel te doen voor extra budget voor het onderhoud.*
- *De gemeenteraad bij de jaarrekening 2025 een voorstel te doen voor de dekking van de geraamde inkomsten bij de verkoop, waarbij het college in beginsel kijkt naar een eventueel positief eindsaldo.*

De heer **Van der Geest**: En het amendement dat wij indienen. Het is een vrij lang dictum, maar het komt er eigenlijk op neer dat wij al het erfgoed dat wij hebben zien als maatschappelijke opgave in onze stad en dat ook gaan behouden op een goede manier zoals wij dat bijna met al het erfgoed doen en blijven doen. Ik moet wel zeggen voorzitter, complimenten voor het amendement van mevrouw Hamann, dat bracht ons wel een beetje aan het twijfelen dus wij zijn benieuwd naar alle antwoorden die wij vanavond krijgen dus wij wachten het even af.

Amendement A01

Titel: Erfgoed behouden is aan de toekomst bouwen

Indieners: Joost van der Geest (CDA)

Besluit:

Punt 1 van het dictum in het raadsbesluit als volgt aan te passen:

1. *“De nota Vastgoedbeleid Gorinchem 2026–2032, maatschappelijke impact met gemeentelijk vastgoed (D-995800) vast te stellen als beleidskader voor het vastgoed in eigendom van de gemeente, met dien verstande dat het vastgoed dat nu in eigendom is van de gemeente Gorinchem en het (sub)label erfgoed heeft, wordt aangemerkt als onderdeel van het maatschappelijk vastgoed en door het college als zodanig wordt verwerkt in de vastgoedclassificatie, de vastgoedlijst en de uitwerking van de maatregelenpakketten binnen het Programma Vastgoed.”*

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Hamann Gorcum Actief.

Mevrouw **Hamann**: Dank u wel voorzitter, ja wij hebben geloof ik heel wat uit te leggen. Wij bespreken vanavond het vastgoedbeleid. Op het eerste oog is dit helemaal niet zo'n sexy onderwerp. Een hamerstuk, zo zeiden de meeste fracties onlangs in de B&A, maar Gorcum Actief denkt daar niet zo over. Wij trekken hier echt wel al onze registers voor open en dat om twee redenen die ik zo meteen zal uitleggen. Gorcum Actief heeft hierbij expertise gevraagd en hulp gekregen van onze ambtelijke organisatie die wij bij deze heel hartelijk willen bedanken voor hun inzet. En ook dank aan de wethouder die hier zo gemotiveerd mee bezig is. Wij hebben één amendement en één motie, maar ik ga nu eerst uitleggen.

In de eerste plaats gaat het bij vastgoed om heel veel onroerend goed en financiële middelen van de gemeente. Gemeenschapsgeld dus. Wij praten over ruim 80 panden inclusief schoolgebouwen die een boekwaarde vertegenwoordigen van maar liefst € 50 mln. Er staan investeringen van € 33 mln. op de begroting, onder andere verduurzaming opgenomen in het MJOP. Dat is het meerjarig onderhoudsplan. Vastgoed is om deze redenen logischerwijs ondergebracht bij Financiën, maar door de Omgevingswet valt vastgoed straks onder het Beleidshuis. Wij stellen nu een Vastgoedbeleid vast voor de duur van 6 jaar, so far, so good.

De tweede reden waarom Gorcum Actief hierbij een stevige vinger aan de pols wil houden is van maatschappelijke aard. Al die gebouwen dienen immers ergens voor. Bij scholen is het simpel, daar wordt lesgegeven, maar er zijn ook tal van gebouwen waarbij dat niet zo duidelijk is of waarbij sprake is van monumenten met een beschermde status zoals de gebouwen op de stadswallen (Unesco Werelderfgoed) en ook Dit is in Bethlehem, een rijksmonument. Het nieuwe Vastgoedbeleid is gericht op het behalen van beleidsambities. Als gemeente wil je wat en daar moet je dan de juiste ruimte voor vinden. Of groepen inwoners willen wat en vragen bij de gemeente mogen wij ruimte. De gemeente heeft een faciliterende rol dus voor een goed initiatief moet ruimte gevonden worden, mits het voldoet aan bepaalde beleidsdoelen. Wij zien het eigenlijk als een drietrapsraket. Wij hebben eerst Erfgoedbeleid vastgesteld, nu het Vastgoed en straks komt het Accommodatiebeleid. Die drie grijpen in elkaar samen om de doelen van de gemeente te kunnen behalen. Bij Erfgoed hebben wij als raad bijvoorbeeld besloten dat gebouwen toegankelijk en beleefbaar moeten zijn. De ambitie is minimaal 20 uur per week. Nou, als wij kijken naar de accommodaties op de Vestingwallen bijvoorbeeld, dan wordt die 20 uur bij lange na niet gehaald. In het Erfgoedbeleid is aangekondigd dat dit een streven moet zijn in het Vastgoedbeleid. Het is dus een ambitie en daarover gaat ons amendement, dat jullie hopelijk allemaal al hebben. De 20 uur openstelling is nu nog geen wet van Meden en Perzen, maar dat wordt het wel. Dat heeft te maken met de publieke functie. De gemeenschap betaalt immers al dat vastgoed, nou dan willen wij niet voor een gesloten deur en hekken staan. Huurders van gebouwen krijgen de sleutels, genieten veelal langlopende en veelal heel verschillende contracten en kunnen er bijna mee doen wat zij maar willen. Dan is het aan de gemeente om een keer te kijken of bepaalde doelen (beleidsambities) hier dan nog wel gehaald

worden. Met name in de gebouwen op de Vestingwallen zou zo veel meer mogelijk kunnen zijn voor de Gorinchemers. Wij van Gorcum Actief denken dat er behoefte is aan een leuk jeugdhonk bijvoorbeeld. Een plek waar tieners vanuit de hele stad elkaar kunnen ontmoeten, muziek maken (hoe leuk zou dat zijn) en 's avonds of in het weekend met een bandje optreden. Gorinchem Live bestaat het nog? Ik zou ze graag uitnodigen. Lekker herrie maken zonder dat iemand er last van heeft, het kan op de stadswallen. Daar is ook ruimte, maar wij denken ook aan een zeer goed functionerende vestingwerkgroep, die is al jaren en jaren op zoek naar een geschikte locatie voor cursussen, rondleidingen enzovoorts. Is er voor hen ook een plek? En als wij toch bezig zijn, denken wij in de huidige, spannende koude oorlogstijd ook aan die BB kelder in het Bastion in de Dalemwal. Er zijn vast en zeker wel vrijwilligers die mee willen helpen om dit weer boven water te halen. Voorzitter, het zal duidelijk zijn dat wij met dit Vastgoedbeleid in combinatie met het Erfgoedbeleid en straks het Accommodatiebeleid heel veel kansen zien. Kansen voor Gorinchem, goed voor Gorinchem.

Ten slotte voorzitter, wij zijn lovend, maar er is ook een pijnpunt. De voorgenomen verkoop van rijkmonument Dit is in Bethlehem aan de Gasthuisstraat, de heer Van der Geest had het er al over. Wij stellen vanavond vast dat wij bepaalde beleidsdoelen willen behalen, mogelijk willen maken, maar daarvoor hoeft een pand niet perse in eigendom te zijn van de gemeente. Natuurlijk, Dit is in Bethlehem is een pareltje, een kroonjuweel zoals de vrienden van Dit is in Bethlehem ons al schreven. Dat vinden wij ook en dat moet ook zeker zo blijven. En dat kan dus ook. Daarom hebben wij een motie geformuleerd zodat verkoop wel degelijk mogelijk is met de bescherming die dit erfgoed verdient, anders dan toentertijd bij de affuitloodsen. In de motie leggen wij precies uit hoe wij denken dat het kan ondanks dat Didam-arrest waar de heer Van der Geest het ook al over had. Het amendement en de motie dienen wij in samen met de SP. Ik zal het dictum van de motie even voorlezen.

Motie M02

Titel: 'Dit is in Bethlehem' in goede handen

Indieners: Everdien Hamann (Gorcum Actief), Piet van Andel (SP)

Verzoekt het college om bij de verkoop van de rijksmonumenten 'Dit is in Bethlehem', Gasthuisstraat 25 (rijksmonumentnummer 525133) /Tinnegijstersteeg 1 (rijksmonumentnummer 16575) in Gorinchem, de volgende voorwaarden op te nemen:

- *Bij de openbare verkoopprocedure aan te geven dat alleen gegund wordt aan een partij of consortium van partijen die (gezamenlijk) aantoonbaar ervaring heeft of hebben met het behoud en exploiteren van rijksmonumentale panden en een plan overlegt voor dit pand waaruit blijkt dat koper voornemens is ook het complex Gasthuisstraat 25 / Tinnegijstersteeg 1 als zodanig te behouden voor de toekomst.*
- *In de koopovereenkomst en notariële akte een kettingbeding of kwalitatieve verplichting op te nemen met een eerste recht van koop voor de gemeente, zodat de nieuwe eigenaren en opvolgende eigenaren bij een toekomstige verkoop het pand altijd éérst aan de gemeente moeten aanbieden voordat het aan een andere partij kan worden verkocht. Onderdeel van de procedure om tot een besluit te komen tot aankoop is ten minste een bezichtiging door gemeente om te kunnen vaststellen of het pand voldoende binnen de kaders van de Monumentenwet in stand is gehouden.*
- *Conform de nota Vastgoedbeleid een (bouw)historisch waarde stellend onderzoek mee te leveren bij de verkoop, en aanvullend daarop de koper te verplichten dit rapport bij opvolgende verkopen aan nieuwe koper over te dragen.*

Amendement A02

Titel: Erfgoedbeleid maakt meer mogelijk

Indieners: Everdien Hamann (GA), Piet van Andel (SP)

In de nota Vastgoedbeleid 2026-2032, pagina 18 bij 4.3.2 Publieke openstelling, de zin: '...is in het erfgoedbeleid opgenomen dat alle monumenten in eigendom van de gemeente ten minste 20 uur per week voor het publiek toegankelijk moeten zijn c.q. worden' te wijzigen door toevoeging van de ambitie.

De zin wordt dan:

'...is in het erfgoedbeleid de ambitie opgenomen dat alle monumenten in eigendom van de gemeente ten minste 20 uur per week voor het publiek toegankelijk moeten zijn c.q. worden.'

Mevrouw **Hamann**: Voorzitter, in de motivatie leggen wij verder uit waarom wij tot deze stappen zijn gekomen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, de heer Tekir D66.

De heer **Tekir**: Dank u wel voorzitter, ja wat doet de gemeente met haar vastgoed? Die centrale vraag wordt in deze nota beantwoord. D66 is blij dat daarin het maatschappelijk gebruik leidend is, nog meer dan tot nu toe het geval was. Want laten wij wel wezen, als gemeente zijn wij natuurlijk helemaal geen vastgoedpartij en dat moeten wij ook niet willen worden. Maar als wij dan toch vastgoed aanhouden, en daarvoor kunnen hele goede redenen zijn, moeten wij dat wel doen met het oog op maximale maatschappelijke impact. Maar goed wat als je dat vastgoed dan wilt verkopen? Welke afwegingen worden dan gemaakt? En vooral wat is de rol van de gemeenteraad daarin? Als wij dan alleen al dit jaar kijken dan zagen wij dat de voorgenomen verkoop van twee panden (u kent het knusse Brandweermuseum aan de Struisvogelstraat en natuurlijk Dit is in Bethlehem aan de Gasthuisstraat) tot de nodige discussies hebben geleid, in de stad, maar zeker ook hier in de raad. En dan merk je dat vastgoed meer is dan stenen of boekwaarde. Het gaat om plekken met betekenis. Eén ding werd daarbij wel duidelijk; niemand is gebaat bij trammelant achteraf. Daarom pleiten wij voor duidelijkheid vooraf en met die gedachte heeft D66 een motie opgesteld die inmiddels mede wordt ingediend door het CDA. Deze motie stelt de raad in staat om tijdig aan de bel te trekken als een voorgenomen verkoop vragen oproept of tot twijfels leidt. Dat doen wij als het aan ons ligt met een instrument dat wij al kennen, namelijk de mogelijkheid om vooraf wensen en bedenkingen kenbaar te maken bij het college. Dat zal natuurlijk binnen een redelijke termijn moeten zodat het proces niet vertraagt wanneer er geen bezwaren zijn. Maar als die er wel zijn, dan spreken wij dat ook netjes met elkaar uit en voeren wij op tijd het debat. Voorzitter, dat scheelt gedoe, dat scheelt tijd, en bovenal het past bij een open, voorspelbare en transparante bestuurscultuur. Dank u wel.

Motie M03

Titel: 'Van discussie achteraf naar duidelijkheid vooraf'

Indieners: Ilhan Tekir (D66), Joost van der Geest (CDA)

Verzoekt het college:

Bij voorgenomen verkoop van gemeentelijke panden standaard de raad vooraf te informeren en te consulteren, zodat de gemeenteraad tijdig haar wensen en bedenkingen kenbaar kan maken voordat een definitief besluit wordt genomen over de verkoop.

De **voorzitter**: Dank u wel, de heer Roeland Stadsbelang.

De heer **Roeland**: Dank u wel voorzitter, ik heb tijdens de B&A al verteld over het Vastgoedbeleid dat wij dat een hamerstuk vinden, ik weet niet of ik daar nog op moet terugkomen, of de raad dat wil. Als wij het hebben over de moties dan willen wij graag het verhaal van de wethouder afwachten hierop. Het betoog van mevrouw Hamann klonk zeer aannemelijk en heel erg goed dus ik denk dat wij daar zeker in mee kunnen gaan en ook met het amendement. Voor dat van de heer Van der Geest moeten wij even afwachten wat de beantwoording van de wethouder hierop is. Van de heer Tekir kunnen wij

zeggen dat wij dat een hele goede motie vinden, transparantie en duidelijkheid vooraf en geen discussie meer achteraf. Ik dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, de heer Van Andel SP.

De heer **Van Andel**: Dank u wel voorzitter, zoals ik daar straks al aangaf bij de zeepkist, loop ik nogal eens met de hond door de stad. Dat deed ik een aantal weken geleden ook. Op de Kalkhaven en wie kwam ik daar tegen? Een heel bekende Gorinchemer. Ik noem geen namen, dat vind ik niet zo netjes, maar die zei tegen mij waar zijn jullie toch nog allemaal over bezig? Dit is in Bethlehem, hoezo wij zijn in Gorinchem. Toen zei ik tegen hem loop eens een stukje met mij mee dan gaan wij eens kijken waar dat is. Vanaf de Kalkhaven kwamen wij allereerst langs het hoekje Burgstraat/Kalkhaven. Een huis uit 1563, het oudste huis in Gorinchem. Er zijn nog oudere woningen, onder andere waar de heer Alex Wellner heeft gewoond, misschien kent u het, maar goed dat was een houten huis. Wij liepen door en wij kwamen uiteindelijk bij Gasthuisstraat 25. Toen zei ik tegen hem dit is een patriciërshuis. Hij zei wat is dat, een patriciërshuis. Ik zei vroeger in 1566 toen dit huis gebouwd werd, was dat een huis voor welgestelden. Oh zei hij, dus voor de koude kak. Zo'n type persoon was dat. Ik zeg misschien is dat wel zo, maar dit huis was wel gerecycled. Oh ja? Ja, want er zitten spullen in die uit het gesloopte verwoeste Minnebroedersklooster kwamen. Een klooster in de Arkelstraat wat vernield is, verwoest is door de watergeuzen. Want dat was ongeveer de tijd dat dat huis gebouwd werd. De tijd van Willem van Oranje. De tijd van de Martelaren van Gorinchem, waar overigens ook een groot monument voor wordt gebouwd. Ik kwam van de week ook nog Steef Staal tegen, een groot pleitbezorger voor dat huis. Toen zei hij zijn er dan nog meer huizen. Ja, dat heb ik al gezegd die zijn er. Hij zegt en van wie zijn die dan. Ik zeg nou wij hebben die twee huizen waar ik het nou net over had, het Tolhuis (dat heb ik trouwens nog niet genoemd) en de Burgstraat die zijn van een stichting; Hendrik de Keyzer uit Amsterdam. Toen zag je hem al kijken, Amsterdam, maar goed, alla. Eind 1900 (en toen waren er natuurlijk al heel wat jaartjes doorheen gegaan) was het woonhuis vervallen. Toen dacht ik bij mijzelf dan heeft dat huis het wel heel lang volgehouden. Ik moet nog zien of mijn huis dat ooit gaat doen. Eind 1900 was het vervallen en in 1909 tot 1912 is het gerestaureerd. Door wie? Door Gorinchemers en die hadden een historische vereniging Oud-Gorcum opgericht. Dus die hebben dat huis gekocht en die hebben het gerestaureerd. Daar werd in 1912 een museum gevestigd. Dat heeft zo allemaal doorgelopen. In 1982 is het Dit is in Bethlehem verkocht aan de gemeente Gorinchem voor één gulden. Daar waren wat eisen bij, namelijk dat het goed onderhouden moest worden. Daar gaan wij nu allemaal even van uit. In 1995 is het museum wat er al die tijd zat opgeheven. Het is verschoven naar het oude gemeentehuis. Waarom? Wij gingen in 1995 naar dit huis.

Nu hebben wij het vandaag over de verkoop van een pand. Als u dat aan mij vooraf zou vragen, een aantal heeft dat gedaan, dan zou ik gezegd hebben ik ben tegen verkoop. Waarom? Omdat ik vind dat een gemeente die een verplichting is aangegaan die verplichting moet nakomen en zorgen dat het allemaal goed onderhouden blijft. Maar de gemeente heeft een probleem. Namelijk prioriteiten, waar laten wij ons geld? En toen dacht er natuurlijk iemand wij kunnen een aantal dingen in Gorinchem niet gaan doen en Dit is in Bethlehem behouden, maar als wij dat doen krijgen wij natuurlijk ook allerlei commentaar. En dat is terecht. Dus er zijn redenen waarom wij zeggen het zou moeten kunnen dat dit gaat gebeuren. Twee redenen vinden wij respectabel; als er een goede erfgoedbeheerder gevonden wordt die dus dan wel kan zorgen voor de zaken die wij willen en er moet een goede regeling komen voor de winkel en voor de vereniging Oud-Gorcum. Wij hebben van de wethouder begrepen dat dit voor beide gaat gelden en daarom zijn wij, als de motie wordt aangenomen, met moeite moet ik daar in alle eerlijkheid bij zeggen, akkoord met de verkoop van dit pand. Wij wensen het college sterkte met de verkoop en ik kom nog even terug op die meneer die ik tegenkwam. Die zei tegen mij wat een mooi verhaal, wat een mooi pand. Dat is goed om aan mijn kinderen en kleinkinderen te vertellen, maar laat de gemeente het pand niet verkwanselen. College, verkwansel het niet, verkoop het goed, onder goede voorwaarden en wij zijn het met elkaar eens. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, de heer De Pagter ChristenUnie/SGP.

De heer **De Pagter**: Dank u wel voorzitter, ja de B&A Vastgoed daar waren wij bijna met zijn allen in koor akkoord over een hamerstuk, behalve mevrouw Hamann van Gorcum Actief, maar dat heeft zijn vruchten afgeworpen in een geweldige motie en een goed amendement. Nou ja, inderdaad wat ik ook tijdens de B&A heb gezegd het is goed dat de gemeente haar Vastgoedbeleid herzielt, herstructureert en gaat kijken wat in haar portefeuille valt en wat niet. Daarbij heb ik ook aangegeven dat het van belang is dat het erfgoed behouden blijft en dat er voor het pand Dit is in Bethlehem goede regelingen komen. Daarom dank ik de fractie van Gorcum Actief voor de aanvulling met de motie en het amendement. Over het amendement heb ik nog wel een vraag, daar waar u inging op de ambitie om bepaalde panden 20 uur per week open te stellen. Ik kan mij voorstellen dat het in bepaalde panden helemaal niet realistisch is om dit te realiseren vanwege mensen die daar wonen of een pand huren. Misschien dat het amendement nog gesplitst moet worden in panden die daadwerkelijk opengesteld kunnen worden en panden die dat niet kunnen want daarin is wel een verschil. Nu gaat het over al het vastgoed, maar dat is een nuance. Ik kan zeker leven met de motie en het amendement door u opgesteld.

De motie van D66 heb ik ook doorgenomen. Ik vraag mij alleen af, wellicht dat de heer Tekir dat kan toelichten, hoe wij als raad verder geïnformeerd zouden moeten worden want wij hebben het Vastgoedbeleid (en daar is regelmatig een informatiesessie over en volgens mij krijgen wij éénmaal per twee jaar de lijst met vastgoed van de gemeente en wat daar de plannen voor zijn) dus ik ben benieuwd welke informatie u nog verder bedoelt en of u dat zou kunnen toelichten. Waar bent u als D66 concreet naar op zoek?

De heer **Tekir**: Voorzitter, kan ik die verduidelijking meteen geven? De wijze waarop de informatie de raad bereikt is vormvrij. Dat kan in de vorm van een lijst, dat kan in de vorm van een enkel object waar een voornemen toe ontstaat. Waar de motie vooral toe oproept is dat wij met elkaar de afspraak maken dat er dan een wensen en bedenkingenprocedure geldt. Dus dat je even met elkaar een x-aantal weken wacht totdat je verdergaat.

De heer **De Pagter**: Ja, alleen in deze procedure was het volgens mij van te voren ook al bekend en zijn wij geïnformeerd als gemeenteraad. Wij hebben een schriftelijke vragenronde gekregen om vragen te stellen over het Vastgoedbeleid en ook de bijlagen die bij het Vastgoedbeleid horen. Ik zit even te bedenken wat nu de frequentie zou moeten zijn, want volgens mij zijn wij geïnformeerd. Althans, onze fractie vindt dat wij geïnformeerd zijn en dat wij daardoor alle ruimte hebben gekregen. Ik ben even op zoek naar waar het bij u precies om draait.

De heer **Tekir**: Voorzitter, ja wij zijn geïnformeerd. De motie is niet bedoeld om dat punt te maken. Waar het denk ik vooral om gaat is dat wij elkaar, en met name de raad, de ruimte geven om in die wensen en bedenkingenprocedure aan de bel te kunnen trekken. In die procedure is ook duidelijk dat dit binnen een aantal weken moet wat ook maakt, denk ik, dat op het moment dat er geen bedenkingen komen het college ook verder kan gaan. Het werkt tweeledig, de raad komt beter in positie denken wij en het is voor het college duidelijk dat als fracties zich niet melden dat de procedure ook doorgang kan vinden. Het is vooral bedoeld om discussie achteraf te voorkomen, wat wij dit jaar helaas wel twee keer hebben gezien.

De heer **De Pagter**: Helder, dan wacht ik ook even de reactie van de wethouder af op uw motie. De motie van het CDA, daar hebben wij al over gesproken tijdens de begroting, die zullen wij niet steunen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Van 't Westende VVD.

Mevrouw **Van 't Westende**: Voorzitter, wij hebben het vanavond over een belangrijk stuk, hoe wij als de gemeente de komende jaren omgaan met ons vastgoed. Voor de VVD draait het om één simpele gedachte; vastgoed is geen doel op zich maar een middel. Wij moeten als gemeente alleen eigenaar zijn als dat echt nodig is voor onze kerntaken en dus vinden wij verkoop tenzij logisch. Vastgoed kost veel geld, brengt risico's met zich mee en vraagt ook om goed beheer. Minder stenen betekent meer ruimte voor investeringen waar inwoners echt iets aan hebben. Wij waarderen het dat deze nota dat scherp neerzet. De drie uitgangspunten zijn voor ons herkenbaar: maatschappelijke impact, sober en doelmatig en transparant werken. Ook de maatregelenpakketten helpen om de portefeuille eindelijk gestructureerd en toekomstgericht aan te pakken. Over erfgoed en Dit is in Bethlehem waren er al veel vragen. Laten wij helder zijn vanuit onze fractie, erfgoed is waardevol maar dat betekent niet automatisch dat de gemeente altijd eigenaar moet blijven. Andere partijen zijn soms beter in staat om monumenten te behouden. Kijk naar de voorbeelden van de Molenstichting of Stadsherstel. Wat ons betreft blijft goed beschermd erfgoed ook in private handen gewoon erfgoed. Daar moeten wij op toezien, maar eigenaarschap is geen doel op zich. Daarom hebben wij ook sympathie voor de motie van Dit is in Bethlehem in goede handen van Gorcum Actief die wel ruimte biedt voor verkoop, maar daar voorwaarden aan stelt.

Voorzitter, deze nota geeft goede kaders en nu is het belangrijk dat wij die ook daadwerkelijk gaan uitvoeren. Afstoten en verkopen wat niet bijdraagt aan de kerntaken, volledige openheid over kosten en prestaties en sturen op maatschappelijke waarde in plaats van op stenen. Ook wat ons betreft had dit voorstel als een hamerstuk geagendeerd mogen worden. Voordat wij op de andere moties en amendementen ingaan zijn wij benieuwd naar de reactie van de wethouder, ook omdat het vaak de kaders van het stuk raakt. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, de heer Van Willigen Democraten Gorinchem.

De heer **Van Willigen**: Dank u wel voorzitter, wij waren niet bij de B&A aanwezig en ik had mij eigenlijk voorgenomen om in de eerste termijn niet te gaan praten vanuit het fatsoen wat in de B&A gezegd is dat wij dat niet hoeven te herhalen, maar het wordt wel herhaald dus nu grijpen wij nog even de kans om een stukje B&A mee te geven. Ten aanzien van het raadsvoorstel zijn wij oké, wij merken dat het een vervolg is van het bestaande beleid en de aanpassingen aan de tijd en wijzigingen die de tijd vraagt zijn wat ons betreft prima ingevuld. Wij vinden het ook heel fijn om bezit in dienst te zetten van maatschappelijke doelstellingen. Dat getuigt van goede gedachten. Dat is ook een goede visie, maar wij vinden ook in die visie dat wij een opdracht hebben. Namelijk datgene wat onze nalatenschap is moeten wij heel goed bewaken en vooral ook bewaren. Dat is namelijk ook een visie. En die voorkomt bijvoorbeeld pandenverkoop zoals Dit is in Bethlehem of de brandweerkazerne. En ja, wij waren daarover ingelicht, maar ik kan mij nog herinneren dat dit een eindeloze lijst was van adressen en ik heb zelf toen inderdaad niet de moeite genomen om al die adressen eens na te gaan en te ontdekken dat het daar ging over Dit is in Bethlehem of over de brandweerkazerne. Dat vinden wij wel een beetje gemis aan politieke sensitiviteit, want wij wisten van te voren als deze panden in de verkoop komen dat dit maatschappelijk het één en ander aan reuring gaat geven. En daar hebben wij het nu ook over. Dat hadden wij kunnen voorkomen door dit gewoon, volgens de motie van D66, hier even kort te bespreken in de raad en dan hadden wij achteraf geen moeilijke verhalen of hele ingewikkelde discussies op straat of waar dan ook. U bent trouwens welkom als gids.

De heer **Van Andel** bij interruptie: Mijnheer Van Willigen, ik heb de allereerste cursus Gorinchemkunde gevolgd die er was dus wat dat betreft zou het kunnen. Ik ben er alleen nooit aan toegekomen. Maar u heeft gelijk, ik zou het kunnen.

De heer **Van Willigen**: U kunt het ook zonder die cursus hoor. De motie van het CDA waarin een budget gevraagd wordt om in ieder geval Dit is in Bethlehem in bezit te houden en het onderhoud goed te regelen vinden wij daarom heel sympathiek want wij zijn er nog niet zo van overtuigd dat die

verkoop van dergelijke panden nu echt iets oplevert behalve een aantal euro's. Wij geven daarmee namelijk ook dingen weg en wat weg is, komt vaak niet meer terug. Lees de discussie over de Nieuwe Doelen na bijvoorbeeld. Hoe moeilijk is het als je iets weg hebt gedaan om het dan weer terug te krijgen.

Dat is bijna een onmogelijkheid. Het amendement van het CDA vinden wij een mooie manier om een oplossing te vinden in datgene wat nu voorgesteld wordt. Wij gaan namelijk gewoon panden classificeren en op basis van die classificatie worden die panden dan toch op een bepaalde manier beschermd. Wij wachten echter wel even het oordeel van het college af hoe zij dit amendement beoordeelt.

Het amendement van Gorcum Actief, ook enorm prettig zo te zien, met name de beschikbaarheidstelling van de panden is prachtig, maar zoals daarnet al aangegeven sommige bewoners zitten er niet op te wachten dat hun pand dan 20 uur per week opengesteld moet worden. Voor panden met een functie kunnen wij dat helemaal steunen.

Mevrouw **Hamann** bij interruptie: Voorzitter, kan de heer Van Willigen aangeven in welke monumentale panden eigendom van de gemeente mensen wonen?

De heer **Van Willigen**: Dat is nu nog niet zo.

Mevrouw **Hamann**: Oh, dat is niet zo. Oké dat is niet zo.

De heer **Van Willigen**: Nee, maar als wij vastleggen dat wij alle panden, alle panden hebben ook verschillende functies, dus het kan zo zijn dat bij panden met een functie die niet helemaal prettig ligt ten aanzien van een verplichte openstelling, want u vraagt om een verplichte openstelling, dan vinden wij dat nogal dwingend. Wij vinden eigenlijk dat wij dat per pand misschien zouden moeten bespreken of dat in het amendement moeten vastleggen dat er criteria aangelegd moeten worden om dit te gaan verplichten. Ook hier dus oordeel college graag.

Mevrouw **Hamann**: Voorzitter, het amendement betreft een regel in het Vastgoedbeleid en daar staat niet perse in bewoning. Dat klopt, maar wat wij met het amendement willen aangeven is dat het ook niet een wet van Meden en Perzen is, zoals ik uitgelegd heb, zoals het er nu in staat. In het Erfgoedbeleid wordt aangekondigd dat er onderzoek naar gedaan gaat worden dus dan zouden wij als raad daar toch nog een keer over gaan.

De heer **Van Willigen**: Ja, prima.

Mevrouw **Hamann**: Om die reden hebben wij dat punt niet willen dichttikken nu in het Vastgoedbeleid.

De heer **Van Willigen**: Prima, wij beleven het namelijk wel als een verplichting en dat vonden wij te ver gaan.

Mevrouw **Hamann**: Zo staat dit ook in het Vastgoedbeleid. Het amendement zegt nee doe dat nou niet.

De heer **Van Willigen**: Ja, het is een beetje andersom zoals wij dachten.

Mevrouw **Hamann**: Maak er een ambitie van. Een ambitie is niet dat het een verplichting is.

De heer **Van Willigen**: Prima.

Mevrouw **Hamann**: Dat is het idee.

De heer **Van Willigen**: Oké, ik hoor instemmend gemompel naast mij dus deze verduidelijking is in ieder geval helpend. Tot slot, laten wij alstublieft niet de zaak gaan verkopen voor relatief klein financieel gewin door ons erfgoed, waar wij met zijn allen altijd zo enorm onze mond van vol hebben, eventjes zomaar van de hand te doen. Zo voelt het dan wel, met name bij de panden zoals Dit is in Bethlehem en de brandweerkazerne. Dank u.

De **voorzitter**: Dank u wel, anderen nog die het woord wensen te voeren? Dat is niet het geval. Dan geef ik namens het college wethouder Molengraaf het woord.

Wethouder **Molengraaf**: Voorzitter dank u wel, allereerst ik ben heel trots op de nota die hier ligt. Dat heb ik ook van verschillende fracties gehoord. Hier is een lang en intensief traject aan voorafgegaan. Er is ambtelijk heel veel tijd, energie en kennis in gestoken. Wij zetten met deze nota een stap naar efficiënt en effectief beleid om ons vastgoed goed te beheren, in te zetten en ga zo maar door. De maatregelenpakketten die in deze Vastgoednota staan, gaan ons echt verder brengen in de komende jaren. Tegelijk heb ik vanavond ook zorgen gehoord. En die zorgen begrijp ik, want het gaat nogal ergens om. Er zijn met name zorgen geuit over Dit is in Bethlehem en ook over de oude brandweerkazerne, panden die in de verkoop komen. Er is gesteld als wij daar van te voren beter over gecommuniceerd zouden hebben, zou er geen reuring over zijn ontstaan. Dat waag ik te betwijfelen. En misschien moeten wij daar ook wel blij om zijn, want het heeft hier het democratisch proces wel op gang gebracht. Er kwamen mensen uit de stad die zich hiervoor sterk maakten en die hiervoor opkwamen. Dat hoort hier ook bij, dus ik ben niet zo bang voor dat soort reuring. Ik denk dat het zelfs niet goed zou zijn geweest als die reuring niet zou zijn ontstaan, want het zijn panden die Gorinchemers (en daar reken ik mijzelf ook toe) waarderen en kostbaar achten.

De heer **Van Willigen** bij interruptie: Voorzitter, ik breng dan wel bij mevrouw Molengraaf in herinnering dat de reuring ontstond op het moment dat er een brief bij de beheerders van de brandweerkazerne kwam dat het een onomkeerbaar proces was, althans dat is het beeld zoals ik dat heb ontvangen. Op het moment dat er een brief kwam, ontstond er reuring en ontstond er weerstand. Dat was niet zo'n democratisch proces wat wij eigenlijk misschien wel hadden kunnen lopen.

Wethouder **Molengraaf**: Nou dat heb ik niet meer helemaal op mijn netvlies, maar ik denk dat rondom dit soort dingen je nooit helemaal zonder reuring beleid zult kunnen maken. Dat het in de communicatie wellicht beter had gekund, dat is bijna altijd zo. Maar ik ben dus niet zo negatief daarover en ik denk ook niet dat je dit altijd kunt voorkomen.

De heer **Tekir** bij interruptie: Voorzitter, deze reactie verbaast mij toch een beetje, want u geeft aan die reuring is misschien wel goed. Weet u, als wij terugkijken naar die twee objecten die ineens te koop kwamen, was die reuring vooral onzekerheid, zorgen en slapeloze nachten bij de mensen die betrokken zijn bij die panden. Dat is toch echt iets wat wij met zijn allen willen en zouden kunnen voorkomen.

Wethouder **Molengraaf**: Voorzitter als ik mag, ik zou niet helemaal weten ... dat kun je nooit helemaal voorkomen, want het zal bij sommige mensen altijd als een verrassing op de mat komen. Kijk als gemeenteraad heb je toch voorinformatie en word je meer meegenomen. Dat kun je niet altijd al in de stad brengen. Ik zie niet hoe je dat altijd kunt voorkomen.

De heer **Tekir**: Voorzitter, ik weet ook niet of wij dat altijd kunnen voorkomen, maar wij kunnen wel met elkaar werkafspraken maken die voor iedereen duidelijk zijn en die ons in dit huis in positie brengen om daar wel met elkaar het goede gesprek over te voeren en duidelijkheid te geven aan de partners. Als u reageert op de motie dan ...

Wethouder **Molengraaf**: Nee, daar ben ik nog niet aan toe. Hier in dit huis maken wij werkafspraken om in ieder geval elkaar niet te verrassen, maar of de buitenwereld daar dan niet door verrast is en toch ineens denkt wacht even het staat in de krant dus ... ik denk dat je dat niet altijd kunt voorkomen. En dan komt een democratisch proces op gang, namelijk dat mensen hier kunnen inspreken, dat zij hun zorgen hier kunnen laten blijken. Ik denk niet dat je daar altijd negatief over moet spreken. Dat is eigenlijk het enige wat ik heb willen zeggen.

Voorzitter, dan zijn er een heleboel behartenswaardige dingen gezegd over de nota, over het beleid en er zijn ook nog wel wat vragen gesteld. Ik hoop dat ik die in mijn verhaal in de beantwoording op de moties en amendementen, want daar zal ik mij ook op richten, beantwoord en zo niet dan ga ik er vanuit dat de fracties de vraag nog een keer stellen. Ik wil in volgorde waarin één en ander is ingediend de beantwoording doen.

Allereerst het CDA, het CDA is denk ik nog wel de meest bezorgde partij die er is, zowel bij de begroting als nu zet u het beeld neer dat het verkopen van Dit is in Bethlehem eigenlijk niet kan. Dat daar dan niet goed voor gezorgd wordt. Ik heb bij de begrotingsraad geprobeerd aan te geven er zijn echt partijen die beter voor zo'n pand kunnen zorgen. Het gaat niet alleen om een beperkte winst. Het is niet zo dat alleen de opbrengst en de reguliere onderhoudskosten dat dat de winst is. Bij zo'n pand als Dit is in Bethlehem als daar echt een calamiteit plaatsvindt (dat hopen wij natuurlijk met zijn allen niet, maar stel een grote brand) dan hebben wij als gemeente gewoon niet de financiën om dat op te vangen terwijl een daarin wat meer gespecialiseerde partij dat wel heeft. Dus er zit naar mijn idee, ook bij het college, de goede zorg dat wij eigenlijk zeggen dit pand is van een klasse dat kunnen wij als gemeente eigenlijk helemaal niet. Dat moet je echt uit handen geven. Ik ben daarom ook echt blij met de motie van mevrouw Hamann die aangeeft in de motie, een aantal van de dingen waar zij om vraagt doen wij natuurlijk al. Het kettingbeding, een bouwhistorisch waarde stellend onderzoek, dat heb ik volgens mij in de begrotingsraad ook aangegeven. Zij hamert echt op ga nu vooral bij de verkoop kijken naar een partij die aantoonbaar ervaring heeft in het aankopen, beheren en exploiteren van dit soort panden. Ik denk dat met die motie in handen wij echt nog veel steviger staan, ook als het gaat om het Didam-arrest, om een partij aan ons te binden die dat ook echt doet. Dus ik snap de zorgen en dat probeer ik ook echt aan te geven. Ik snap dat hier ook sentiment bij zit, maar wij hebben best een aantal zekerheden. Wij hebben handhavers rondlopen, het is een rijksmonument dus de Rijksdienst Cultureel Erfgoed kijkt ook mee. Je mag zonder vergunning helemaal niks aan dat pand doen. De binnenkant en de buitenkant zijn rijksmonument. Ik denk dat wij allerlei zekerheden hebben waardoor het pand echt niet zomaar verkwanseld wordt of wat dan ook. Voor de huurder, ook dat heb ik u aangegeven, de boekhandel die erin zit, daar is een nieuw contract mee afgesloten wat heel veel zekerheid biedt waarbij wij ook de ruimte hebben geboden dat die historische vereniging gewoon gebruik kan blijven maken. Ik denk dat wij aan al die punten goed gedacht hebben. De motie van het CDA om het niet te verkopen zou ik echt willen ontraden. Ik denk echt dat bij daarmee in onze eigen voet schieten ...

De **voorzitter**: De heer Van der Geest, interruptie.

De heer **Van der Geest** bij interruptie: De wethouder mag haar zin wel eerst afmaken hoor. Ik wil echt even rechtzetten dat wij ... wij maken ons inderdaad wel zorgen omdat wij denken dat wij een risico lopen dat het niet kan dus daarom brengt het amendement van mevrouw Hamann ons wel nog steeds aan het twijfelen. Wij willen na de termijn van de wethouder even schorsen. U geeft aan en meer mensen geven aan dat de stichting Hendrik de Keyser dit zou kunnen en als wij geen Didam-arrest hadden, het zou fijn zijn als wij dat een keer kwijt zouden zijn dan zouden wij het zo één op één kunnen gunnen. Ik vroeg u ook in eerste termijn, want dit frame wordt best wel vaak, ook door coalitiepartijen herhaald dat andere partijen het beter kunnen dan wij, wij hebben best wel wat erfgoed. Onder andere de Dalemwal waar toevallig een woning in zit, onze enige stadspoort en die willen wij ook wel graag behouden. Als daar een calamiteit is, hebben wij dezelfde problemen als hierbij. En zo zijn er vast nog wel meer panden. Ik vind het af en toe een beetje selectief shoppen in

de argumenten. Of wij moeten ons heel veel zorgen maken over alle andere panden en dan moeten wij ons als gemeente geruststellen of wij moeten het erfgoed ook gaan verkopen, wat volgens mij niemand wil. Of het klopt toch niet helemaal wat wij hebben, terwijl ik ook denk met de voorwaarden die mevrouw Hamann geeft dat er misschien een goede koper is. Maar wij hebben nog wel, en dan probeer ik een punt te zetten achter dit verhaaltje voorzitter, stel dat het niet lukt in de komende maanden om het pand goed te verkopen. Dan zegt u ook dat er een gat in de begroting is. Dat is als wij niet verkopen, maar ook als wij geen goede koper vinden.

Wethouder **Molengraaf**: Ja, klopt.

De heer **Van der Geest**: Wat gaat u dan doen? Gaat u dan alsnog een voorstel richting de raad doen om het gat te dichten voor komend jaar en dan houden wij het toch nog in eigen zak de komende tijd? Of blijven wij net zo lang aandringen totdat er eindelijk eens een keer iemand misschien het pand wil kopen tegen bepaalde voorwaarden?

Wethouder **Molengraaf**: Nou de inzet is verkopen, overigens is Hendrik de Keyser niet de enige club die dit zou kunnen dus ik maak mij daar niet zo'n zorgen omdat wij al voorzichtige pogingen hebben ontvangen van geïnteresseerde partijen. Ik maak mij daar niet zo'n zorgen over, maar mochten wij het echt niet kunnen verkopen dan kom ik bij u terug want dan hebben wij inderdaad een gat in de begroting en moeten wij zien hoe wij dat gaan dichten. Zo simpel is dat. En over het andere erfgoed, daar gelden natuurlijk ook dezelfde beschermende maatregelen voor waarbij je kunt denken van ja Dit is in Bethlehem dat kun je wellicht nog wel verkopen, maar bepaalde dingen van het Unesco Wereld Erfgoed in de Wallen daar kun je eigenlijk niet zo heel veel mee. Dat beheren wij gewoon en onderhouden wij op een goed niveau, maar daar zit gewoon wat minder risico aan. Ik snap uw vraag, overigens hebben wij als wij Dit is in Bethlehem verkopen niet zo heel veel meer van dat soort dingen. Ik heb het even niet op mijn netvlies, dit soort panden waar wij dat soort risico mee lopen. Ik snap dat u zegt ik vind het een beetje hinken op twee gedachten, maar er zit ook wel verschil in soorten erfgoed wat wij hebben. Nou goed, nogmaals de motie van het CDA zou ik echt willen ontraden.

De heer **Van der Geest**: Toch nog één punt voorzitter, u gaf net aan, dat was geen vraag van mij, als er een calamiteit is kunnen wij het misschien niet opknappen of herbouwen zoals het is. Dat risico loop je misschien met meer panden omdat de elektriciteit bijvoorbeeld slecht is of weet ik veel wat. Ik snap het argument voor dit pand misschien nog wel, maar dan is dat toepasbaar op veel meer erfgoedpanden die wij in bezit hebben. Ik snap de selectieve redenering dan gewoon niet.

Wethouder **Molengraaf**: Nee maar zo veel van dit soort panden hebben wij niet in bezit, waarbij het echt ook een financiële klapper is.

De heer **Van der Geest**: Er staan iets van 8 of 10 panden van erfgoed op de lijst.

Wethouder **Molengraaf**: Ja, maar dat zijn andersoortige panden, in de zin van dat je daar minder risico loopt.

De heer **Van der Geest**: Dan snap ik het gewoon niet, maar laat maar.

Wethouder **Molengraaf**: Qua bedragen.

De heer **Van Willigen** bij interruptie: Voorzitter, mag ik ook nog een vraag stellen? U noemt met veel enthousiasme dat zich al partijen gemeld hebben die mogelijk geïnteresseerd zouden zijn. De motie van Gorcum Actief is voor ons heel sympathiek maar nu is eigenlijk wel de balans wat gaat nu belangrijker worden, hetgeen wat in de motie van Gorcum Actief staat of de verkoopprijs, want

daarin zal toch een afweging gemaakt worden. Wat vindt u dan als wij de motie gaan goedkeuren hier in de raad, wij gaan unaniem stemmen, in hoeverre is dat dan leidend? Of blijft dan toch het gat in de begroting leidend? Ik daag u hierbij uit.

Wethouder **Molengraaf**: Dat is goed, ik ga de uitdaging aan. Als u deze motie aanneemt, is de motie leidend. Wat betreft de verkoopprijs, daar zit altijd een bepaalde marge op. Ik hoor u heel goed, want u zegt zorg voor dit pand, verkwansel het niet. Dat betekent voor mij dat garanties belangrijker zijn dan de verkoopprijs.

Het amendement van het CDA, ik moet eerlijk zeggen dat ik het niet heel goed begrijp, maar dat zal aan mij liggen. Ik heb het idee dat u het één en ander omdraait. U zegt eigenlijk erfgoed heeft een bepaalde maatschappelijke waarde en daarom moet het label maatschappelijk zijn. Als u goed kijkt naar de erfgoedlijst dan is het eigenlijk net andersom. De maatschappelijke waarde dat is de invulling en erfgoed is het pand zelf. Het toevoegen van wat u hier in het amendement zegt, voegt eigenlijk niets toe. Want het label erfgoed is bepalender dan de maatschappelijke invulling, want die kan variëren. Ik snap de gedachtegang dat u zegt het heeft maatschappelijke waarde, maar dat is wat anders dan wat wij bedoelen in de vastgoedlijst met maatschappelijk.

De heer **Van der Geest**: Voorzitter, volgens mij staat met een aantal voorbeelden waarom wij maatschappelijk vastgoed hebben zoals sport, scholen en dat soort dingen. Wij stellen dat als je erfgoed wilt behouden dat je dat moet zien als maatschappelijke opgave en dat het daarom maatschappelijk vastgoed genoemd moet worden. Dat is in ieder geval de bedoeling van het amendement, na enige bijstand zou dit de juiste formulering moeten zijn. Of ik heb het alsnog verkloot in het opschrijven ... dat sluit ik ook niet uit.

Wethouder **Molengraaf**: Dat laatste zo zomaar kunnen, maar dat zijn uw woorden. Volgens mij is het doel van uw amendement dat wij het erfgoed in de stad in stand houden. Of wij dat dan in bezit houden of aan een stichting overdoen, maar dat het in stand blijft vanwege de maatschappelijke waarde die het heeft op het gebied van toerisme, et cetera. Dat wordt geborgd door wat u in het Erfgoedbeleid heeft vastgesteld. Het Vastgoedbeleid is eigenlijk een vervolg, mevrouw Hamann zei dat heel goed, een drietrapsraket; het Erfgoedbeleid, daar volgt het Vastgoedbeleid op en daarop volgt het Accommodatiebeleid wat in de volgende bestuursperiode vastgesteld moet gaan worden. Het is misschien een kwestie van woorden en labels, maar wij gaan natuurlijk die vastgoedlijst, dat is ook één van de maatregelenpakketten, verrijken. Daar gaan wij veel meer dingen aan toevoegen. Ik weet niet zo goed wat ik met dit amendement moet. Je kunt het erin opnemen, maar wat dit dan betekent dat weet ik gewoon niet zo goed dus daar worstel ik een beetje mee. Ik ben daar maar heel eerlijk in. Volgens mij is wat u wilt, namelijk erfgoed behouden omdat het ontzettend belangrijk is voor onze stad, dat is geborgd in deze Vastgoednota en uw amendement voegt daar helemaal niets aan toe, wat mij betreft alleen maar labelverwarring, maar daar mag u even over nadenken. Het amendement van Gorcum Actief, in het Erfgoedbeleid staat volgens mij over die 20 uur openstelling dat dit een criterium is. Ik dacht dat dit woord gebruikt wordt. U zegt maak daar ambitie van in de Vastgoednota. Eigenlijk kan ik daar prima mee leven, want criterium is inderdaad wat meer dwingend. Ambitie is er zullen panden zijn waarbij dit niet kan. Er is wel degelijk een monument dat bewoond wordt, namelijk Dalempoort. Ik kan mij niet voorstellen dat de heer Phielix graag wil dat half Gorinchem binnen komt kijken, maar je weet het niet. In ieder geval niet 20 uur in de week. Of je moet een bed and breakfast beginnen, dan kan het wel. Dus dat amendement lijkt mij een prima aanscherping waarbij je zegt waar mogelijk gaan wij dat doen. Het is een ambitie, waar het kan want het is inderdaad gemeenschapsgeld. Het zou mooi zijn als veel van de monumenten, want daar gaat het over, ook beleefbaar zijn.

Voorzitter, dan rest mij volgens mij de motie van de heer Tekir. Dat vind ik een sympathieke motie. Ik denk dat wij in de nieuwe manier waarop wij de vastgoedlijst gaan aanbieden daar best al voor een heel groot deel aan tegemoet komen. Volgens mij hebben wij dat ook gedaan, wij hebben de raad geïnformeerd en dan is er altijd een periode waarin je vragen kunt stellen, wensen en bedenkingen is

meer voor een voorhangbesluit, ik weet niet of u dat bedoelt. Dat is wel een beetje mijn vraag aan u. U gebruikt het woord consulteren, ik ben wel benieuwd hoe dat eruit moet zien, want in principe is het verkopen van panden een privaatrechtelijke actie waar het college gewoon toe gerechtigd is. Tegelijk voel ik ook mee dat u zegt bij sommige panden wil je als raad toch ook meegenomen worden en er iets van kunnen vinden. Dat snap ik ook, maar het woordje consulteren kan ik zo maar niet invullen. Dus ik hoor graag in tweede termijn wat u daar precies onder verstaat en hoe u dat praktisch ingevuld zou willen hebben. Ik ben het met u eens dat de huidige vastgoedlijst, dat is een lijst met adressen en dan moet je op de kaart kijken wat is dat precies, of je moet door de stad gaan fietsen. Die betere verantwoording die willen wij natuurlijk ook gewoon doen, dat kunt u op pagina 32 en 33 terugvinden omdat wij zelf ook zien eigenlijk wil je daar veel meer informatie aan toevoegen. Ik zie met spanning uit naar de tweede termijn.

De **voorzitter**: Dank u wel, nu hoorde ik de CDA fractie aangeven dat zij een schorsing wenst. Hoe lang wenst u te schorsen? Tien minuten? Ik kijk rond, is dat akkoord? Wij schorsen voor tien minuten, de vergadering is geschorst.

Schorsing van 21.02 tot 21.12 uur

De **voorzitter**: Dames en heren, leden van de raad, ik verzoek u weer te gaan zitten, wij gaan starten met de tweede termijn van agendapunt 8. Wij zijn bezig met het Vastgoedbeleid. Wij hebben de eerste termijn gehad vanuit de raad en vanuit het college. Ik kijk even rond voor de tweede termijn. Ik geef allereerst de heer Van der Geest CDA het woord. U kunt spreken vanaf uw eigen zitplaats dat scheelt tijd.

De heer **Van der Geest**: En stappen. Voorzitter dank u wel, ondanks dat ik degene was met het boodschappenlijstje hoor ik toch wat selectief geshop vanavond in de argumenten over Dit is in Bethlehem terwijl wij hier ook urenlange discussies hebben gehad over het mogelijke erfgoed ensemble van de Lange Slagenstraat bijvoorbeeld. Wij hebben net goed overleg gehad, onder andere met mevrouw Hamann en wethouder Molengraaf, dat als de wethouder een toezegging doet dat mocht het pand Dit is in Bethlehem niet verkocht worden voor een bepaalde datum (zij overlegt nog even welke datum dat is) zij met een voorstel naar de raad komt om het financiële gat in de begroting te dichten en hoe wij als gemeente het pand zelf behouden, blijven behouden en onderhouden. Als die toezegging er is zijn wij bereid om de motie en het amendement in te trekken.

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Hamann Gorcum Actief.

Mevrouw **Hamann**: Dank u wel voorzitter, de vele reacties maken ook bij ons veel los. Bijvoorbeeld de heer Van Andel die in de stad loopt en reacties hoort. Wij lopen waarschijnlijk wat minder in de stad, maar horen zeker reacties, heel veel. Vraag je het 20 Gorinchemers of Dit is in Bethlehem verkocht moet worden dan is hun eerste reactie belachelijk, hoe kan de gemeente dat doen. Als je dan vraagt ken je het pand dan is de tweede reactie nee, ik ben nog nooit boven geweest. Wel in de boekenwinkel want die is natuurlijk wel publiektoegankelijk, maar dus niet een maatschappelijke bestemming, maar boven kom je niet. Dat is het domein van de historische vereniging Oud-Gorcum. Eerlijkheidshalve de historische vereniging houdt daar eens in de maand of twee maanden een bestuursvergadering en heeft het verder eigenlijk niet in gebruik. Iedereen die onroerend goed heeft weet dat als je een pand niet gebruikt het er niet beter van wordt. Decennialang is het daar dus niet publiektoegankelijk geweest, maar wij als gemeente betalen het wel allemaal. Dat is eigenlijk een beetje gek. Het zou heel mooi zijn als er een initiatief was van die vereniging, maar dat is er niet. In tegenstelling tot het gebouw van de brandweerkazerne, daar is wel een initiatief om daar iets leuks van te maken en het open te stellen. Dus er is wel degelijk een heel groot verschil.

En dan heb ik zorgen gehoord over als je het verkoopt dan is het weg. En weg is weg. Geloof mij, dit pand heeft geen pootjes, het loopt niet weg. Het blijft daar gewoon staan en staat volledig onder bescherming van het Rijk, zowel binnen als buiten. Als ik de voorwaarden zie die wij nu in de motie stellen (en ik ben maar een heel gewoon mens) dan denk ik dat ga ik nooit kopen. Wat dat betreft kan ik mij de reactie van de heer Van der Geest goed voor de geest halen; als je het niet verkocht krijgt, wat dan? Dat is dan ook weer een probleem. Wat wij met de motie proberen te voorkomen is wij willen het allemaal borgen en beschermen. Niet dezelfde blunder maken als in 2018 toen die Affuitloodsen werden verkocht, zomaar in één keer floep naar een particulier en er komt vervolgens nooit meer iemand in. Dat vinden wij moeilijk. Wat ook heel moeilijk is, is dat Didam-arrest. Hoe krijg je het verkocht onder voorwaarden met dat Didam-arrest en daar moet je je dan aan houden. De beleidsdoelen die je als gemeente hebt, wij hebben dus Erfgoedbeleid, met dat beleid in handen kan je dat Didam-arrest beteugelen. Dus dit zijn een beetje de opmerkingen die ik hierover wilde maken. Oh ja, die vastgoedlijst wordt nog uitgebreid tot een heel portefeuilleplan. Daar zien wij naar uit, dank u wel.

De **voorzitter**: De heer Tekir D66.

De heer **Tekir**: Ja voorzitter dank u wel, met meteen ook dank aan mevrouw Hamann voor de duidelijke toelichting op haar amendement. Ik wil graag even een reactie geven op de vraag die wethouder Molengraaf heeft gesteld over de motie 'Van discussie achteraf naar duidelijkheid vooraf.' Dat ging specifiek over het woordje 'consulteren'. Dat is eigenlijk niets meer of minder dan de procedure waar deze motie om vraagt om die met elkaar langs te lopen. Het consulteren bevat niets nieuws. De schorsing heeft ook voor deze motie wel goed overleg opgeleverd waardoor wij het dictum enigszins willen aanpassen. Namelijk de passage gemeentelijke panden te vervangen door gemeentelijke monumenten, want als er discussie speelt dan gaat het eigenlijk bijna altijd wel om monumentale panden. Dus deze motie trekken wij in en inmiddels is de griffie op de hoogte dat er een nieuwe motie wordt rondgestuurd en die dien ik bij deze in.

Mevrouw **Hamann** bij interruptie: Voorzitter, de heer Tekir zegt gemeentelijke monumenten, maar je hebt ook rijksmonumenten.

De heer **Tekir**: Ja voorzitter, maar die verkopen wij niet. Wij gaan hier enkel over onze eigen vastgoedlijst. En om meteen daar ook iets over te zeggen, de afspraak is nu dat wij eens per twee jaar die vastgoedlijst tot ons krijgen. Mijn advies, of verzoek, hoe u het noemen wilt, zou toch echt zijn om te kijken of dat kan bij mutaties van de lijst, ook om in alle openbaarheid, want die vastgoedlijst staat op de website en geïnteresseerden kunnen daar kennis van nemen, actuele informatie te verstrekken. Dat is de afgelopen jaren heel lang niet actueel geweest. Daar komt gelukkig verandering in, maar laten wij ook gewoon naar de buitenwereld toe die lijst actueel houden. Als er dan een voornemen tot verkoop is, het liefst met een raadsbrief, maar het kan ook een toelichting zijn bij de vastgoedlijst. Even aangeven wat zijn de beweegredenen om tot verkoop over te gaan van het betreffende monument zodat wij daar als raad onze rol in kunnen nemen. En anders het college voorwaarts kan gaan met de verkoopprocedure. Tot zover.

De heer **De Pagter** bij interruptie: Voorzitter, voor de vastgoedlijst is toegezegd tijdens de B&A dat deze jaarlijks wordt gegeven. U zei twee jaar, maar dat wordt jaarlijks.

De heer **Tekir**: Ja dat klopt en vandaar dat ik aangaf als daar ruimte toe is dat het onze voorkeur zou hebben om mutaties eigenlijk aan de raad en ook de stad gewoon ter kennis te brengen. Dat is een verzoek wat niet in de motie staat. De motie heeft dus betrekking op de monumenten en de procedure die wij daarin met elkaar hopelijk kunnen afspreken hiermee. Dank u wel.

Mevrouw **Van 't Westende** bij interruptie: Dank u wel voorzitter, ik heb nog een vraag aan de heer Tekir, eigenlijk in lijn met de wethouder of het woord consulteren nog kan worden toegelicht. Of u dat laat vervallen in uw motie, want dan zou u onze sympathie hebben.

De heer **Tekir**: Voorzitter, daar ben ik mee begonnen, dat heb ik toegelicht in mijn beleving. Dat is niets anders dan waar het dictum eigenlijk om vraagt, namelijk de procedure tot wensen en bedenkingen. Als u nu in iBabs kijkt naar raadsinformatiebrieven dan staan daar brieven waarin het college een wensen en bedenkingenprocedure opstart voor een bepaald onderwerp. Door dat nadrukkelijk uit te vragen maken wij met zijn allen gebruik van dat instrument. Het is niets nieuws wat wij met dat woord bedoelen, volgens mij wordt het ook opgenomen in de notulen, maar goed ik hoor graag hoe het college dat taxeert.

Motie M04

Titel: Van discussie achteraf naar duidelijkheid vooraf
Indieners: Ilhan Tekir (D66), Joost van der Geest (CDA)

Verzoekt het college:

Bij voorgenomen verkoop van gemeentelijke monumenten standaard de raad vooraf te informeren en te consulteren, zodat de gemeenteraad tijdig haar wensen en bedenkingen kenbaar kan maken voordat een definitief besluit wordt genomen over de verkoop.

De **voorzitter**: Dank u wel, de heer Roeland Stadsbelang.

De heer **Roeland**: Dank u wel voorzitter, ja wij kunnen het eens zijn met de motie en het amendement van Gorcum Actief daardoor kan natuurlijk het pand Dit is in Bethlehem verkocht worden onder de strikte voorwaarden van wat er in de motie en in het amendement gezegd is. Wat betreft de motie en het amendement van het CDA, daar kunnen wij niet mee instemmen. De motie van de heer Tekir; prima.

De **voorzitter**: Dank u wel, de heer Van Andel SP.

De heer **Van Andel**: Dank u wel voorzitter, ik kan u meedelen dat wij de motie van de heer Tekir van D66 steunen. De andere moties in dit geval niet, alhoewel ze best sympathiek waren. Ik weet overigens niet wat er nu allemaal nog van over is gebleven, want dat is toch een beetje vreemd geworden. Uiteraard de moties die wij ondersteund hebben van Gorcum Actief daar doen wij een positieve uitspraak over.

De **voorzitter**: Dank u wel, de heer De Pagter ChristenUnie/SGP.

De heer **De Pagter**: Dank u wel, alleen een aanvulling op de motie van de heer Tekir dat wij die zullen steunen zonder dat de wethouder nog een aparte toelichting daarop gaat geven, maar daar ga ik niet vanuit.

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Van 't Westende VVD.

Mevrouw **Van 't Westende**: Dank u wel, wij zullen de motie en het amendement van Gorcum Actief steunen met de toelichting van de heer Tekir op de wensen en bedenkingen eveneens, het amendement en de motie van het CDA niet.

De **voorzitter**: Dank u wel, de heer Van Willigen Democraten Gorinchem.

De heer **Van Willigen**: Voorzitter even voor mijn beeld, de motie en het amendement het CDA worden toch teruggetrokken?

De heer **Van der Geest**: Dat hangt af van de toezegging dadelijk.

De heer **Van Willigen**: Ah, dank mijnheer Van der Geest. Nou hebben wij een heel goed overleg gehad zojuist met de wethouder in de, je moet niet zeggen de achterafkamertjes want dat was het niet natuurlijk, maar er ontstond wel heel veel duidelijkheid over de bedoeling die met name van het CDA maar ook vanuit de andere moties en amendementen werd ingegeven. Wij denken dat wij met het hele voorstel en het amendement en de motie van Gorcum Actief alsmede de motie van D66 een mooi compleet verhaal hebben dus wij gaan overal vrolijk, keihard voor stemmen.

De **voorzitter**: Dank u wel, de heer Hachhouch PvdA.

De heer **Hachhouch**: Dank u wel voorzitter, excuseer wat gesnotter tussendoor, de PvdA staat voor transparantie, maatschappelijke verantwoordelijkheid en het behoud van onze cultuurhistorische waarde en daarom steunen wij in grote lijnen de moties en amendementen die nog voorliggen. Met betrekking tot de motie van D66, wij vinden het belangrijk dat besluiten over gemeentelijk vastgoed democratisch en transparant tot stand komen. Wat ons betreft prima om dit te doen bij een mutatie via een raadsinformatiebrief en desnoods indien nodig vanuit geheimhouding als dat gewenst is. Met betrekking tot Dit is in Bethlehem, het pand is een icoon voor Gorinchem. Dit erfgoed is voor ons geen luxe maar een maatschappelijke opgave. De motie 'Dit is in Bethlehem in goede handen' van Gorcum Actief is wat ons betreft het enige alternatief op de motie van het CDA, er vanuit gaande dat de wethouder de toezegging gaat doen, kunnen wij deze motie dan ook steunen. Het amendement 'Erfgoedbeleid maakt meer mogelijk', wij zagen in eerste instantie onvoldoende toegevoegde waarde van het amendement. Het sprak voor ons voor zich dat de bepalingen in de geest van het amendement gelezen moeten worden, maar mevrouw Hamann heeft ons weten te overtuigen en wij zullen deze steunen. Het amendement van het CDA, wij danken het CDA voor een goede oefening begrijpend lezen. Wij volgen hierin de beantwoording van de wethouder en beschouwen dit als overbodig. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, andere sprekers nog? Dat is niet het geval, dan geef ik graag voor de tweede termijn wethouder Molengraaf het woord.

Wethouder **Molengraaf**: Dank u wel voorzitter, tot geruststelling van de heer Van Willigen, wij zaten in de glazen vissenkomp, dus niks achteraf. Het was heel transparant. Het is goed dat wij dat hebben in ons gebouw.

De heer **Van Willigen** bij interruptie: Dank voor deze aanvulling dan hoef ik thuis niks uit te leggen.

Wethouder **Molengraaf**: Zo is het. Het CDA heeft gevraagd om een toezegging. Ik heb even bij de ambtenaren geïnformeerd. Het ging met name over de vraag hoe lang laat je zo'n pand nu te koop staan, hoe lang duurt dat proces, ga je het pand eindelijk te koop laten staan of neem je op een gegeven moment het besluit niemand wil het hebben dus dan houden wij het zelf. Om het maar even kort door de bocht te zeggen. Je moet rekenen bij zo'n pand dat de voorbereidingstijd voor de verkoop zo'n twee à drie maanden is eer je dat allemaal goed voorbereid hebt. Bij de verkoop zullen potentiële kopers ook met een plan moeten komen voor zo'n pand dus die hebben ook tijd nodig, dat is minimaal drie maanden. En daarna ben je ook nog wel een tijd kwijt om de daadwerkelijke verkoop vast te leggen, maar voor eind 2026 zou dat dan afgerond moeten zijn. En dan eigenlijk al iets eerder dan je weet of er wel of niet partijen zijn. Dat is ongeveer het tijdspad dat ik kan schetsen. Ik heb dat in mijn eerste termijn al gezegd, mocht het echt zo zijn dat niemand Dit is in Bethlehem wil

kopen van ons, dan kom ik bij u terug en nemen wij onze verantwoording, want dan is het nog steeds ons pand waar wij goed voor moeten zorgen.

De heer **Van der Geest**: Voorzitter, is dan de begroting voor 2027 het momentum om meteen het financiële gat op te vangen?

Wethouder **Molengraaf**: Ik denk eigenlijk bij de perspectiefnota al. Nou, dat is misschien te vroeg. Ik denk de begroting.

De heer **Van der Geest**: Dus als bij de begroting dan gelijk een voorstel komt hiervoor, als die toezegging wordt gedaan, dan kunnen wij inderdaad de motie en het amendement intrekken. Wij hebben dan met deze toezegging en de motie van mevrouw Hamann voldoende comfort voor dit pand.

Wethouder **Molengraaf**: Mooi. Nog even reageren op D66, het woordje consultatie moet ik inderdaad dan denk ik niet te zwaar opvatten. Wij gaan dan in wezen niets nieuws doen. Op het moment dat wij monumentale panden zouden gaan verkopen nog dan moeten wij daar de gevoeligheid bij hebben dat wij een raadsinformatiebrief uitdoen, soms geheim dat is niet anders, en dat wij u dan in ieder geval de gelegenheid geven, zoals wij nu eigenlijk ook gedaan hebben, maar dan nog duidelijker denk ik, om daar uw wensen en bedenkingen op te geven. Bij mutaties van andere panden denk ik dat het van het college ook wel gevoel vraagt om in te schatten is zo'n pand nu gevoelig terwijl het misschien geen monument is. Dat is een beetje fingerspitzengevoel. Inderdaad is in de B&A toegezegd dat de vastgoedlijst jaarlijks komt. Er zal een moment komen waarop die vastgoedlijst helemaal niet zo spannend meer is omdat er niet zo veel mutaties meer zijn, maar dan kunnen wij altijd nog het besluit nemen om die periode wat langer te maken, over twee jaar. Dat is mijn beantwoording.

De **voorzitter**: Even ter bevestiging, amendement A01 en motie M01 van het CDA zijn ingetrokken.

De heer **Van der Geest**: Als dat het nummer is, ja voorzitter. Ik kan alleen mijn eigen moties en amendementen intrekken.

De **voorzitter**: Goed, dan hebben wij twee termijnen gehad en kunnen wij overgaan tot stemming. Er liggen amendementen en moties. Wij stemmen eerst over de amendementen, dan over de moties en dan over het raadsvoorstel. U vindt het één en ander ook in iBabs, het vergadersysteem. Amendement A01 is ingetrokken dus wij gaan naar amendement A02.

Stemming amendement A02 Erfgoedbeleid maakt meer mogelijk

De **voorzitter**: Wenst iemand hier een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Ik open de stemming. Plus is voor, min is tegen. De stemming is gesloten.

Voor stemmen de fracties van: Stadsbelang, Democraten Gorinchem, PvdA, VVD, ChristenUnie/SGP, Gorcum Actief, D66, CDA en SP.

Tegen stemmen de fracties van: geen.

Dit houdt in het amendement unaniem is aangenomen met 23 stemmen voor.

Motie M01 Niet gokken met ons erfgoed is ingetrokken

Stemming motie M02 'Dit is in Bethlehem' in goede handen

De **voorzitter**: Wenst iemand hier een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Ik open de stemming. Plus is voor, min is tegen. De stemming is gesloten.

Voor stemmen de fracties van: Stadsbelang, Democraten Gorinchem, PvdA, VVD, ChristenUnie/SGP, Gorcum Actief, D66, CDA en SP.

Tegen stemmen de fracties van: geen.

Dit houdt in de motie unaniem is aangenomen met 23 stemmen voor.

Motie M03 Van discussie achteraf naar duidelijkheid vooraf is ingetrokken

Stemming motie M04 Van discussie achteraf naar duidelijkheid vooraf

De **voorzitter**: Wenst iemand hier een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Ik open de stemming. Plus is voor, min is tegen. De stemming is gesloten.

Voor stemmen de fracties van: Stadsbelang, Democraten Gorinchem, PvdA, VVD, ChristenUnie/SGP, Gorcum Actief, D66, CDA en SP.

Tegen stemmen de fracties van: geen.

Dit houdt in de motie unaniem is aangenomen met 23 stemmen voor.

Stemming geamendeerde raadsvoorstel

De **voorzitter**: Dan stemmen bij nu over het raadsvoorstel. Wenst iemand hier een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Ik open de stemming. Plus is voor, min is tegen. De stemming is gesloten.

Voor stemmen de fracties van: Stadsbelang, Democraten Gorinchem, PvdA, VVD, ChristenUnie/SGP, Gorcum Actief, D66, CDA en SP.

Tegen stemmen de fracties van: geen.

Dit houdt in dat het geamendeerde raadsvoorstel unaniem is aangenomen met 23 stemmen voor.

9. Begrotingswijzigingen:

9a. Begrotingswijzigingen november 2025

De **voorzitter**: Wij zijn aangekomen bij het vaste agendapunt begrotingswijzigingen. Ik neem aan dat u instemt met de maandwijzigingen van de raad van 27 november. Dat is het geval, aldus besloten.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt overeenkomstig het voorstel van burgemeester en wethouders besloten.

10. Eventuele moties vreemd aan de orde van de dag:

10a. Winteropvang in de gemeente Gorinchem

De **voorzitter**: Bij de vaststelling van de agenda heeft mevrouw Metz al aangegeven graag een motie in te willen brengen. Ik geef het woord aan mevrouw Metz van Stadsbelang.

Mevrouw **Metz**: Dank u wel voorzitter, de maand november is begonnen en de winter klopt alweer aan de deur. Voor velen van ons betekent dat knus binnen zitten, de warmte van de kachel voelen en genieten van een kop warme thee. Het lijkt zo vanzelfsprekend, een dak boven je hoofd, een veilige plek om terug te keren als de dagen kouder en donkerder worden. Maar voor mensen zonder thuis is dit alles helemaal niet vanzelfsprekend. Terwijl wij de kraag van onze jas wat hoger optrekken, zoeken zij naar een plek om te schuilen. Terwijl wij 's avonds de kachel opstoken, proberen zij de

nacht door te komen zonder onderkoeld te raken. Elke koude dag is voor hen een strijd, elke nacht een onzekerheid. De winter is voor iedereen een seizoen, maar niet voor iedereen even zacht. Laten wij daarom met elkaar stilstaan bij mensen die dit het hardst nodig hebben, want niemand zou eigenlijk op straat mogen slapen.

Het is een heel kort verhaaltje, een kleine inleiding, ik wil daar iets kleins over vertellen. Wij dienen een motie in en dat doen wij samen met PvdA, Gorcum Actief en D66 omdat wij graag een winteropvang in Gorinchem zouden willen zien. Dat is omdat wij eigenlijk heel veel dingetjes geconstateerd hebben. Dat er in Gorinchem gemiddeld zo'n 25 daklozen zijn die op straat leven of in de natuur slapen. Dat deze inwoners wat minder weerstand hebben en dus wat sneller ziek kunnen worden doordat ze natgeregend zijn of omdat ze onderkoeld zijn. Dat er helaas ook daklozen zijn die sterven door de slechte situatie waarin zij leven. Gelukkig is dat bij ons nog niet gebeurd. Dat er voor deze mensen in de winter geen lokale nachtopvang is in Gorinchem en deze groep mensen ook geen gebruik maakt van de regionale opvang in Dordrecht. Dit omdat zij bijvoorbeeld hun sociale netwerk hebben in Gorinchem maar ook omdat de reiskosten te hoog zijn of het verplaatsen van hun persoonlijke spullen te complex is. Deze mensen op zoek gaan naar plekken waar zij enigszins droog liggen of zelfs een pand kraken om de nacht door te komen, maar wat best ook wat overlast kan geven bij onze andere inwoners of ondernemers. Daarom zouden wij graag het college verzoeken om voor de winter van 2025-2026 een noodopvang te realiseren, een winteropvang, voor dakloze inwoners in Gorinchem en hierbij een financiering te zoeken en hierover de raad te informeren. Om te onderzoeken of er een meerjarige winteropvang in Gorinchem gerealiseerd kan worden, bij voorkeur in samenwerking met partners waarbij minimaal tijdens de koude maanden (november tot en met maart) de opvang plekken toegankelijk zijn voor daklozen. En de raad te informeren over de uitkomsten van het onderzoek voor een meerjarige winteropvang voor de aankomende perspectiefnota.

Motie M01

Titel: Winteropvang in de gemeente Gorinchem

Indieners: Gulsen Metz (SB), Paulien de Groot (PvdA), Everdien Hamann (GA), Wendy Alba-Heijdenrijk (D66)

Verzoekt het college:

- *Voor de winter van 2025 / 2026 een noodopvang te realiseren voor dakloze inwoners in Gorinchem en hierbij een financiering te zoeken en hierover de raad te informeren;*
- *Om te onderzoeken of er een meerjarige winteropvang in Gorinchem gerealiseerd kan worden, bij voorkeur in samenwerking met partners waarbij minimaal tijdens de koude maanden november t/m maart de opvang plekken toegankelijk zijn voor daklozen;*
- *De raad te informeren over de uitkomsten van het onderzoek van een meerjarige winteropvang voor de aankomende perspectiefnota.*

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Van Oversteeg CDA.

Mevrouw **Van Oversteeg**: Ja voorzitter vanaf deze plek, wij zullen deze motie van harte steunen en danken mevrouw Metz voor haar warme pleidooi daarvoor.

De **voorzitter**: De heer De Pagter ChristenUnie/SGP.

De heer **De Pagter**: Ja dank u wel voorzitter, deze motie is zeker door onze fractie positief ontvangen, echter wij hebben ook een vraag. Wij hebben recent schriftelijke vragen gesteld over inwoners in onze stad met ontregeld gedrag waar ook een vraag gesteld is over opvangvoorzieningen, welke woon- en begeleidingsvoorzieningen zijn hiervoor. In de beantwoording van de vragen is aangegeven dat daar ook naar gezocht gaat worden en dat er nog een opgave ligt. Ik wil alleen vragen of dit niet een verenging gaat worden van de schriftelijke vragen die wij destijds hebben gesteld. Het zou

volgens mij mooi zijn als wij hier verder gecombineerd in kunnen optrekken dus ik ga aan de wethouder vragen of zij een reactie kan geven of de winteropvang met de opvang van inwoners met onregelmatig gedrag gecombineerd kan worden en of dit op een duurzame manier gerealiseerd kan worden. In die zin wacht ik even op de reactie van de wethouder.

De **voorzitter**: Dank u wel, ik kijk even rond. Nog anderen die het woord wensen? De heer Van Willigen Democraten Gorinchem.

De heer **Van Willigen**: Voorzitter, wij vinden dit voorstel zeer sympathiek waarbij wij wel de nodige armslagen nog even willen houden over de doelgroep, want niet iedere dakloze wil graag in een opvang terecht komen. Daar moeten wij echt wel oog voor hebben. Daarnaast hebben wij natuurlijk een heleboel partijen die zich bemoeien met deze problematiek. Daar zijn wel afspraken mee, maar die afspraken zijn blijkbaar niet dusdanig dat mensen die een dak willen hebben het dak ook vinden. Vandaar dat wij ook heel nieuwsgierig zijn naar de beantwoording van de wethouder in hoeverre zij invulling denk te kunnen gaan geven mocht deze motie aangenomen worden.

De **voorzitter**: Dank u wel, nog anderen? Mevrouw Veldheer VVD.

Mevrouw **Veldheer**: Dank u wel voorzitter, wij vinden het ook een zeer positieve motie. Het is van maatschappelijk groot belang dat mensen niet buiten hoeven te slapen onder erbarmelijke omstandigheden, maar wij sluiten ons ook wel een beetje aan dat het niet een langdurige structurele opvang moet zijn. Dat wij ook zorgen dat het snel opgelost wordt zodat er ook op langere termijn een goede oplossing komt voor mensen die dit aangaat. Wij staan dus positief tegenover de motie, maar wij zijn wel benieuwd naar de reactie van de wethouder of de gemeente al niet met een dergelijke regeling bezig is.

De **voorzitter**: Dank u wel, anderen nog? Dat is niet het geval. Dan zal namens het college wethouder Dansen het woord voeren.

Wethouder **Dansen**: Dank u wel voorzitter, ik denk dat ik hier wel positief over kan zijn dus ik ga gewoon beginnen met beantwoorden wat u vraagt, waarbij ik wel moet zeggen dat u vraagt, ik pak het er even bij, u vraagt aan ons als college om die noodopvang te realiseren. Houdt u wel even in gedachten, dan snapt u ook de rest van mijn verhaal beter, dat wij voor dit soort opvang kijken naar Dordrecht als centrumgemeente, die zijn daar verantwoordelijk voor. Wij kunnen iets willen, sterker nog, wij willen ook iets, want wij hebben denk ik anderhalf jaar geleden onze vinger opgestoken voor een kleinschalige daklozenopvang in Gorinchem. Daar zijn wij natuurlijk al wel aan begonnen, maar niet zo snel dat dit van de winter al werkt. Wij vinden ook heel erg dat er een urgentie is. Ik bedoel wij hebben vorig jaar en het jaar daarvoor natuurlijk al problemen gehad met mensen die op straat slapen. Wat wij hebben gedaan, wij hebben de gemeente Dordrecht verzocht om onze vraag voor een kleinschalige daklozenopvang in versnelling te brengen. Zodanig in versnelling te brengen dat wij een opvang kunnen realiseren die ook kan dienen als winteropvang. Ik bedoel, het is dezelfde doelgroep die daar dan naartoe gaat. Met enige moeite en wat praten, zullen wij maar zeggen, hebben wij daar groen licht voor gekregen uit Dordrecht. Dat betekent dat ook de financiering er is. Dat lijkt mij toch ook wel heel prettig. Wij noemen dat een overbruggingsregeling en dan hebben wij het over deze winter. Ik bedoel, dat is wat het is. U vraagt ook om een onderzoek te doen naar een structurele oplossing. Dat zullen wij zeker doen en dat zal dan de structurele oplossing van een kleinschalige daklozenopvang betreffen. Dat past eigenlijk heel goed bij wat wij willen. Wij waren daar toch mee bezig, dus wat wij ook gevraagd hebben, wij hebben daar natuurlijk ook mensen voor nodig die daar die opvang kunnen bemensen. Je kunt niet zomaar zeggen ...

De **voorzitter**: De wethouder zet geen punt. Er is een interruptie.

Mevrouw **Alba-Heijdenrijk** bij interruptie: Dank u wel voorzitter, een beetje in navolging van de heer Van Willigen, er zit een groot verschil tussen opvang voor daklozen en de winteropvang. Er zijn daklozen, zeker ook in Gorinchem, die binnen de bestaande opvang niet terecht kunnen omdat zij destructief gedrag vertonen of dermate ontwrichtend zijn dat zij er heel vaak uitgezet zijn. Dit zijn over het algemeen wel mensen die in tijden van nood, namelijk als het echt heel koud wordt, de tijdelijkheid van de winteropvang (die vaak 's middags om 17.00 uur ingaat en 's ochtends om 9.00 uur stopt) net kunnen overzien. Maar er is dus wel een groot essentieel verschil voor dak- en thuislozen als je het hebt over opvang en winteropvang.

Wethouder **Dansen**: Daarom noem ik het ook een kleinschalige opvang voor dak- en thuislozen die kan dienen, voorlopig, in de versnelling als winteropvang. Maar ik hoor uw opmerking en dat is inderdaad een punt daar moeten wij het inderdaad met elkaar over hebben. Het kan ook zeker een probleem opleveren. Misschien is het goed als ik mijn verhaal nog even afmaak. Wij hebben ook gekeken, omdat wij daar toch ook bemensing nodig hebben, en wij vinden ook dat wij eigenlijk meer veldwerkers nodig hebben in Gorinchem, dus ook dat gaan wij uitbreiden van 16 naar 28 uur. En wij vervroegen dus de start van het onderzoek naar de haalbaarheid van een tijdelijke, kleinschalige opvang met de beperkingen die dat heeft en de verschillen die er zijn met een winteropvang. Ik denk dat wij er een eind mee komen. Ik wil wel zeggen het is belangrijk genoeg dat er iets komt. Dat het in eerste instantie niet perfect zal zijn. Dat wij daar natuurlijk nu heel druk mee bezig zijn, maar ik kan geen absolute garantie geven dat alles precies gaat zoals ik wil. Wij hebben wel nu alles in werking gezet. Het college, en ik als portefeuillehouder in het bijzonder, zien in uw motie steun uiteraard voor de door ons ingezette acties met maatregelen. Wij vinden volgens mij met zijn allen dat niemand hier in Gorinchem buiten hoeft te slapen in de winterkou. Dat was mijn beantwoording.

Mevrouw **Metz**: Dank u wel voorzitter en dank u wel voor de mooie beantwoording, want dat is eigenlijk wat wij ook wel willen. Toch nog even een vraagje, u zult hem vast niet kunnen beantwoorden maar ik ga hem wel stellen. Heeft u enigszins een idee op wat voor termijn het gerealiseerd zou kunnen worden?

Wethouder **Dansen**: Wij hopen voordat het koud wordt.

Mevrouw **Metz**: Ja, dat begrijp ik, maar het is nu al best koud.

Wethouder **Dansen**: U zult begrijpen dat ondanks dat wij al heel wat werk hebben verzet nu dat wij ook geen ijzer met handen kunnen breken en dat het zo snel gaat als dat ik het enigszins kan laten gaan. Dat wij als onszelf als taak hebben gegeven van dat moet geregeld zijn voordat het echt koud wordt, maar ik kan daar geen datum bij noemen. Dat kan alleen maar misgaan dus dat ga ik ook niet doen.

Mevrouw **Metz**: Nou, wij gaan er vanuit dat dit op een heel korte termijn gaan gebeuren, dank u wel daarvoor.

De heer **Van Willigen**: Naar aanleiding van de beantwoording van de wethouder twee vragen. Hoe klein moeten wij kleinschalig inschatten, gaat het om 2 bedden, 4 bedden, 8 bedden? Wat is kleinschalig? En u zegt dat de veldwerkmedewerker van 16 naar 28 uur gaat. Ik ken iemand die op straat leeft, die heeft nog nooit een veldwerker gezien. Die vertelt mij dat de veldwerker overdag werkt op het moment dat hij slaapt. Dus welke werktijden heeft de veldwerker om in ieder geval in contact te komen met de doelgroep?

Wethouder **Dansen**: Het is hun vak om de mensen te vinden. Ik neem aan dat zij daar hun uiterste best voor doen. Het lijkt mij uitermate onwaarschijnlijk dat zij dat alleen 's ochtends van 9.00 tot 12.00 uur doen. Ik wil dat best voor u navragen, maar daar heb ik nu geen antwoord op. Een

kleinschalige opvang dan moet u eerder denken aan iets van 12 tot 16 bedden of zo, maar ook dat is afhankelijk natuurlijk van wat wij op dit moment kunnen doen.

De heer **Van Willigen**: Ik ben met 12 al zeer tevreden want dan zijn wij in ieder geval 12 bedden verder. En vorige week was het wel koud hoor!

Wethouder **Dansen**: Ik voel helemaal met u mee. Het zal u duidelijk zijn dat het college ook niet wil dat er mensen buiten slapen. Kom op, niet in onze stad toch!

Mevrouw **Metz**: Dank u wel voorzitter, ik wil nog even ingaan op de vraag van de heer Van Willigen. Ik heb regelmatig contact met de mensen van het veldwerk. Ik weet dat deze mensen sowieso twee dagen per week echt van 's morgensvroeg, zij gaan om 6.00-7.00 uur de deur uit om mensen te zoeken en te bezoeken en daar is bijna geen eindtijd aan verbonden. Ik weet dat er recentelijk iemand was die dakloos was dat zij ook nog wel eens in de tijd daarna 's morgens een kopje koffie of een kopje thee brengen en warm eten. Ze komen echt structureel op de maandag en de woensdag van 's morgens heel vroeg tot echt wat later op de tijd en tussentijds deze mensen bedienen in hun behoefte, in wat zij nodig hebben op straat.

De **voorzitter**: Dank u wel, eigenlijk hebben wij al een klein beetje van de tweede termijn via interrupties gedaan. Is er nog behoefte aan een tweede termijn of is het wel helder? Geen vragen, geen opmerkingen meer want dan kunnen wij gaan stemmen over deze motie? Ja, zullen wij dat doen?

Stemming motie vreemd

De **voorzitter**: Ik kijk even rond. Wenst iemand een stemverklaring af te leggen? Dat is niet het geval. Ik zit even te twijfelen want ik denk eigenlijk dat het unaniem is, maar laten wij toch even gaan stemmen dan zit het in het systeem. Ik open de stemming. Plus is voor, min is tegen. De stemming is gesloten.

Voor stemmen de fracties van: Stadsbelang, Democraten Gorinchem, PvdA, VVD, ChristenUnie/SGP, Gorcum Actief, D66, CDA en SP.

Tegen stemmen de fracties van: geen.

Dit houdt in de motie unaniem is aangenomen met 23 stemmen voor.

(De raadsleden roffelen op de tafel).

11. Sluiting

De **voorzitter**: Dan dank ik u allen voor uw inbreng. U bent uitgenodigd om in het werkcafé nog iets te drinken. Ik sluit de vergadering. Dank u wel.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad, gehouden op 16 december 2025

De griffier

De voorzitter

H. Sepers

R.W.J. Melissant-Briene

Actie- en besluitenlijst raadsvergadering 27 november 2025

Actiepunten

Er zijn geen actiepunten afgesproken

Besluiten

Ingekomen stukken, conform voorstel

Vaststellen agenda, conform voorstel

Vragenuurtje raadsleden, informatie vanuit het college:

- Vragen D66 sporttarieven
- Mededeling wethouder Polatli lancering nieuwe website gemeente

Hamerstukken → conform voorstel

- 7a. Beleidskader radicaal en natuur inclusief groen
- 7b. Mandaatverlening Woo-verzoeken griffier
- 7c. Beleidshuis
- 7d. Verordening Jeugdhulp gemeente Gorinchem 2026
- 7e. Controleplan accountant
- 7f. Septembecirculaire
- 7g. Zienswijze Beleidsplan 2026-2029 Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid
- 7h. Rekenkamer DoeMee onderzoek Energiebesparingsplicht

Besprekstukken:

- 8a. Nota Vastgoedbeleid 2026-2032
- Motie M01 Niet gokken met ons erfgoed → ingetrokken
- Motie M02 'Dit is in Bethlehem' in goede handen → unaniem aangenomen 23 stemmen voor
- Motie M03 Van discussie achteraf naar duidelijkheid vooraf → ingetrokken
- Motie M04 Van discussie achteraf naar duidelijkheid vooraf → unaniem aangenomen 23 stemmen voor
- Amendement A01 Erfgoed behouden is aan de toekomst bouwen → ingetrokken
- Amendement A02 Erfgoedbeleid maakt meer mogelijk → unaniem aangenomen 23 stemmen voor
- Geamendeerde raadsvoorstel → unaniem aangenomen 23 stemmen voor

Begrotingswijzigingen → conform voorstel

- 9a. Begrotingswijzigingen november 2025

Eventuele moties vreemd aan de orde van de dag:

- 10a. Motie Winteropvang in de gemeente Gorinchem → unaniem aangenomen, 23 stemmen voor

Toezeggingen:

Wethouder Polatli naar aanleiding van vraag D66 in vragenuurtje:

- terugkoppeling verzorgen naar aanleiding van gepresenteerde tariefstijging gemeentelijke gymzalen in het reguliere sportoverleg met de binnen- en buitensportverenigingen

Wethouder Molengraaf naar aanleiding van agendapunt 8 Vastgoedbeleid:

- als het pand 'Dit is in Bethlehem' niet voor eind 2026 verkocht wordt, presenteert college bij de begrotingsbehandeling een financieel voorstel

RAADSVOORSTEL

Datum raadsvergadering: 16 december 2025
Nummer raadsvoorstel: 800933
Indiener: Rekenkamer Gorinchem

Onderwerp: **Rekenkameronderzoek Doorstroming en doorstromingsbeleid in Gorinchem**

VOORSTEL

Voorgesteld wordt om:

1. De bevindingen en conclusies uit onderzoek van de rekenkamer te onderschrijven;
2. De aanbevelingen van de rekenkamer over te nemen:
 - 2.1 Zorg voor een gezamenlijk gedragen beeld van hoe de ontwikkeling van de bevolking en de woonbehoefte zich verhoudt tot de omvang en samenstelling van de woningvoorraad.
 - 2.2 Maak doorstroming tot een expliciet, geïntegreerd en actief onderdeel van het volkshuisvestingsbeleid.
 - 2.3 Zorg voor een aanbod aan woningen en leefomgeving dat voor potentiële doorstromers aantrekkelijk is. Sluit daarop aan met maatregelen die de doorstroming stimuleren en sturen. Doe dit in samenwerking met de partijen die in de particuliere sector een rol spelen.
 - 2.4 Zorg voor de inzet van effectieve instrumenten en maatregelen rekening houdend met mogelijkheden en beperkingen.
 - 2.5 Zet een monitor op die inzicht biedt in de dynamiek van feiten en cijfers m.b.t. doorstroming en de basis vormt voor een periodieke evaluatie.
 - 2.6 Zorg voor een gezamenlijk gedragen aanpak en ga gericht aan de slag waar het nu al kan.

INLEIDING

De Rekenkamer Gorinchem heeft onderzoek verricht naar het beleid en de praktijk van de doorstroming in de woningvoorraad in Gorinchem. Dit onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van vragen vanuit verschillende fracties in de gemeenteraad over de effectiviteit van het huidige beleid en de werkelijke doorstroming in de woningvoorraad. Het onderzoek richt zich op het inzicht verkrijgen in de feitelijke doorstroming, het bestaande beleid, en de effectiviteit van maatregelen om doorstroming te bevorderen

BEOOGD EFFECT

Doel van dit voorstel is de gemeenteraad te informeren over de bevindingen en conclusies van de Rekenkamer Gorinchem, en u voor te stellen om de aanbevelingen van de Rekenkamer over te nemen en het college op te dragen de uitvoering ervan te bevorderen. De rekenkamer hoopt met dit onderzoek een bijdrage te leveren aan het verbeteren van de doorstroming binnen de woningvoorraad, zodat huishoudens passend en betaalbaar gehuisvest worden en de woningvoorraad evenwichtig wordt benut.

CONCLUSIES

1. *De gemeente heeft geen samenhangend beleid voor doorstroming.*

Bevordering van doorstroming is in diverse nota's en beleidsdocumenten van de gemeente genoemd. Het onderwerp is echter niet uitgewerkt in doelen en een daarbij horende strategie met acties en maatregelen om die doelen te bereiken. De prestatieafspraken 2025-2028 geven daartoe nu wel een aanzet. Doorstroming is hierin een expliciet en integraal onderdeel. De voor doorstroming opgenomen ambitie, strategieën, acties en te bereiken resultaten zijn echter nog onvoldoende consistent en concreet en beperken zich vrijwel geheel tot de sociale huursector en het werkveld van woningcorporatie Poort6.

2. De gemeente heeft geen inzicht in de doorstroombewegingen en de samenhang daarin. De aanzetten daartoe zijn te beperkt.

Dit inzicht ontbreekt, maar is onontbeerlijk voor een doeltreffend en doelmatig beleid dat vertaald kan worden in een praktische aanpak en afspraken.

In de prestatieafspraken 2025-2028 is opgenomen dat de gemeente gaat onderzoeken of en zo ja op welke wijze doorstroming in de particuliere woningvoorraad gestimuleerd kan worden. Inzicht in de verhuishbewegingen zal nodig zijn om die meest geschikte inzet te kunnen bepalen en vervolgens op hun resultaat te monitoren.

Doorstroming gaat bovendien over de grenzen tussen de volkshuisvestingssectoren heen. Door onderzoek te beperken tot een bepaalde sector komen de bewegingen over de grenzen van de sectoren en de spanningen op die grenzen niet in beeld, terwijl mogelijk daar de grote knelpunten zitten en de belangrijke bestuurlijke vraagstukken liggen. Inzicht in doorstroming komt bovendien niet uit een eenmalige analyse, maar vereist een voortdurende monitoring van het gehele veld.

3. De benadering en aanpak van Poort6 voor de stimulering van doorstroming van ouderen is een voorbeeld voor een omvattend en samenhangend doorstromingsbeleid.

Bij Poort6 vormt doorstroming een expliciet onderdeel van de strategie. Dit is geconcretiseerd in een actief beleid om binnen de sociale huurvoorraad de doorstroming van ouderen vanuit eengezinswoningen naar voor hen geschikte kleinere, gelijkvloerse woningen te bevorderen.

De aanpak laat zien dat stimulering van doorstroming in de eerste plaats een duidelijk doel heeft, in dit geval grote woningen vrijmaken voor gezinnen. In de tweede plaats ervoor gezorgd wordt dat er voor de beoogde doorstromers een aantrekkelijk woningaanbod is. Daarop wordt vervolgens een klantgerichte benadering ingericht, voorzien van de nodige instrumenten. Sturing geschiedt op het onderliggende doel.

Deze benadering is een voorbeeld voor de wijze waarop doorstroming in het algehele volkshuisvestingsbeleid kan worden geïntegreerd.

De regeling van Poort6 heeft inmiddels resultaat opgeleverd, maar loopt in februari 2026 af. Na evaluatie wordt besloten over het vervolg.

4. Het (lage) doorstromingsrendement van nieuwbouw in Gorinchem is een signaal om doorstroming in samenhang met andere maatregelen te bekijken.

Een nieuwbouwwoning in Gorinchem maakt elders in Gorinchem 0,8 woning vrij. De reactie kan zijn dat dit rendement te laag is. Zeker tegen de achtergrond van alle inzet die nodig is om een nieuwe woning te realiseren. In de prestatieafspraken 2025-2028 is het resultaat: 'langere verhuisketens, zodat meer huishoudens passend gehuisvest zijn' opgenomen. Sturen op langere ketens leidt er echter niet vanzelf toe dat meer huishoudens in Gorinchem passend worden gehuisvest. Daarvoor kunnen ook maatregelen noodzakelijk zijn die juist niet leiden tot lange ketens. Het is dus zaak doorstroming steeds in samenhang met andere maatregelen te bekijken.

5. In Gorinchem draagt doorstroming vanuit de nieuwbouw beperkt bij aan het bereiken van een evenwicht in de benutting van de woningvoorraad.

Vanuit de onderzochte nieuwbouw in Gorinchem zijn de doorstroomketens binnen Gorinchem het langst bij koopwoningen, dure woningen, hoekwoningen en twee-onder-een-kapwoningen, grote woningen en woningen voor ouderen en gezinnen. Dat wil alleen niet zeggen dat daarmee aan het eind van iedere keten een starter, huishouden met laag of middeninkomen of iemand uit een

bijzondere doelgroep in hun woonbehoefte wordt bediend. De ketens zijn namelijk binnen Gorinchem gemiddeld kort (zie 4). Sommige ketens zijn relatief lang, maar in aantal klein, zoals door de verhuizing van ouderen. Van het totaal aantal in Gorinchem vrijgekomen woningen behoort ongeveer een kwart tot de sociale huur. Bepaalde huishoudens zijn voor hun wooncarrière volledig aangewezen op het aanbod in een bepaald segment, met name de sociale huur. Zij kunnen alleen doorstromen als er voor hen aanbod is.

AANBEVELINGEN

Op basis van de conclusies doet de Rekenkamer de volgende aanbevelingen aan de raad en het college van de gemeente Gorinchem:

1. Zorg voor een gezamenlijk gedragen beeld van hoe de ontwikkeling van de bevolking en de woonbehoefte zich verhoudt tot de omvang en samenstelling van de woningvoorraad.

Het is niet zinvol het onderwerp doorstroming op de agenda te zetten als er geen of onvoldoende inzicht is in de onevenwichtigheden in de woningverdeling. Het verkrijgen van dit inzicht dient de eerste stap te zijn. Als bekend is waar de onevenwichtigheden zitten, hoe omvangrijk ze zijn en hoe ze zijn samengesteld, kan worden bepaald met welke maatregelen zij kunnen worden opgelost. Een van die maatregelen kan doorstroming zijn.

2. Maak doorstroming tot een expliciet, geïntegreerd en actief onderdeel van het volkshuisvestingsbeleid.

Doorstroming is niet een doel, maar een middel. Het doel is huishoudens passend huisvesten en de woningvoorraad evenwichtig verdelen. Op dat doel moeten de resultaten worden gemeten en moet de sturing zich richten. Maak daarom expliciet:

- wat het specifieke doel van doorstroming is en wie de doelgroep vormen;
- welke factoren een rol spelen en welke randvoorwaarden er gelden;
- welke acties en maatregelen er nodig zijn en wie daarvoor verantwoordelijk is;
- welke concrete resultaten er behaald moet worden en binnen welke termijn;
- hoe de voortgang op die resultaten wordt bewaakt en hoe daarop wordt gestuurd.

Benoem ook welke andere factoren relevant zijn voor het bevorderen van doorstroming, zoals de fysieke en sociale omgeving, voorzieningen, mobiliteit, leefstijl, zorg en ondersteuning. Juist het perspectief daarop kan het verschil maken in het besluit om wel of niet te verhuizen.

3. Zorg voor een aanbod aan woningen en leefomgeving dat voor potentiële doorstromers aantrekkelijk is. Sluit daarop aan met maatregelen die de doorstroming stimuleren en sturen. Doe dit in samenwerking met de partijen die in de particuliere sector een rol spelen.

De stapsgewijze benadering en aanpak van Poort6 is een voorbeeld voor een omvattend en samenhangend doorstroombeleid (conclusie 3). Poort6 zit daarbij in de positie dat het in direct contact staat met de woningvoorraad en zijn huurders. Buiten de corporatiesector is dat veel minder tot niet het geval. Dat neemt niet weg dat deze benadering ook voor andere sectoren van de woningmarkt moet worden gevolgd.

De nieuwbouw in Gorinchem zal de komende jaren vooral uit appartementen bestaan. Dat biedt kansen, mits het aanbod aan appartementen en woon- en leefomgeving aantrekkelijk is voor de doelgroepen die zouden moeten doorstromen. Vervolgens gaat het om maatregelen die de beoogde doorstroming stimuleren en faciliteren.

De gemeente moet hiervoor de kaders stellen en de voorwaarden scheppen. Zij zal bovendien de verbindende rol moeten vervullen. Dit dient dan een onderdeel te zijn van de volkshuisvestingsstrategie. De verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling en uitvoering ligt primair bij de private partijen, zowel in de kwaliteit van het aanbod als in de stimulering van doorstroming. In de prestatieafspraken is opgenomen dat de gemeente gaat onderzoeken op welke wijze

doorstroming in de particuliere woningvoorraad bevorderd kan worden. Hoewel een deel van de prestatieafspraken met de corporatie, vraagt dit onderzoek vooral samenwerking met de partijen die in de particuliere sector in Gorinchem actief zijn.

4. Zorg voor de inzet van effectieve instrumenten en maatregelen rekening houdend met mogelijkheden en beperkingen.

In de eerste aanbeveling is de noodzaak van een samenhangend beleid vooropgesteld. Dit zal publieken privaatrechtelijk moeten worden vastgelegd. Wettelijke kaders en daaraan verbonden instrumenten worden gegeven door (onder meer) de Omgevingswet, de Huisvestingswet en de nog vast te stellen Wet versterking regie volkshuisvesting. Een deel hiervan vraagt om regionale afspraken. Lokaal zijn er de prestatieafspraken met Poort6 en de huurdersvereniging, en zijn er mogelijkheden voor samenwerkingsafspraken met de private sector.

Bij dit alles lijkt het vooral om regelgeving te gaan, maar bij doorstroming spelen beweegredenen die niet in regels te vatten zijn en zich daardoor ook niet laten sturen. De rekenkamer wil daarbij wijzen op de kennis, kunde en ervaring die partijen in de particuliere sector hebben op het gebied van marketing. Een gezamenlijke marketingstrategie zou dan ook aan dit instrumentarium toegevoegd moeten worden en een onderdeel moeten zijn van het onder aanbeveling 3 vermelde onderzoek.

5. Zet een monitor op die inzicht biedt in de dynamiek van feiten en cijfers m.b.t. doorstroming en de basis vormt voor een periodieke evaluatie.

Metten is weten, sturen op doorstroming en doorstroming effectief inzetten vereist inzicht in de processen, de feiten en de cijfers. Dat is geen eenmalige exercitie, maar dient een voortdurende monitoring te zijn. Deze geeft inzicht in wat er feitelijk gebeurt en vormt de basis voor evaluatie, bijsturing en samenwerking. Regionale samenwerking kan deze basis verbreden en verstevigen. Doorstroming beperkt zich immers niet tot de gemeente en het corporatiebezit.

De evaluatie van de doorstroomregeling van Poort6 kan hiervoor het begin zijn. Benut deze evaluatie voor de beleidsontwikkeling op het bredere onderwerp doorstroming. Voor zover bekend zijn de verhuisketens die door de regeling ontstaan zijn, niet in beeld gebracht. Inzicht daarin kan het belang van de regeling verder onderbouwen. Als de vooruitzichten positief zijn zou voorkomen moeten worden dat er na februari 2026 een gat ontstaat in de aanpak.

6. Zorg voor een gezamenlijk gedragen aanpak en ga gericht aan de slag waar het nu al kan.

Een gezamenlijk gedragen aanpak is een voorwaarde. Deze vraagt lokaal en regionaal om samenwerking. Daarvoor is het niet nodig om eerste het gehele bouwwerk uit te denken en te ontwerpen alvorens met het bouwen te beginnen. Wacht niet, maar begin, bouw op, werk samen, met steeds het geheel en de samenhang van het volkshuisvestingsbeleid voor ogen

BIJLAGEN

1. Doorstroming en doorstromingsbeleid in Gorinchem, Bestuurlijke Nota, Conclusies en aanbevelingen, 10 oktober 2025.
2. Doorstroming in Gorinchem in beeld – onderzoeksresultaten, Stec Groep, 28 augustus 2025.
3. Bestuurlijke reactie college op Onderzoek Rekenkamer Doorstroming, 12 november 2025.
4. Nawoord van de Rekenkamer op de bestuurlijke rectie, 27 november 2025

Rekenkamer Gorinchem,

P. Buisman
Voorzitter

Raadsbesluit

Gezien het vorenstaande stelt de Rekenkamer Gorinchem de raad voor het volgende besluit te nemen.

De gemeenteraad van Gorinchem,

Besluit:

1. De bevindingen en conclusies uit onderzoek van de rekenkamer naar te onderschrijven;
2. De aanbevelingen van de rekenkamer over te nemen:
 - 2.1 Zorg voor een gezamenlijk gedragen beeld van hoe de ontwikkeling van de bevolking en de woonbehoefte zich verhoudt tot de omvang en samenstelling van de woningvoorraad.
 - 2.2 Maak doorstroming tot een expliciet, geïntegreerd en actief onderdeel van het Volkshuisvestingsbeleid
 - 2.3 Zorg voor een aanbod aan woningen en leefomgeving dat voor potentiële doorstromers aantrekkelijk is. Sluit daarop aan met maatregelen die de doorstroming stimuleren en sturen. Doe dit in samenwerking met de partijen die in de particuliere sector een rol spelen.
 - 2.4 Zorg voor de inzet van effectieve instrumenten en maatregelen rekening houdend met mogelijkheden en beperkingen
 - 2.5 Zet een monitor op die inzicht biedt in de dynamiek van feiten en cijfers m.b.t. doorstroming en de basis vormt voor een periodieke evaluatie
 - 2.6 Zorg voor een gezamenlijk gedragen aanpak en ga gericht aan de slag waar het nu al kan.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 16 december 2025,

Griffier,

Voorzitter,

Rekenkamer Gorinchem

Uw brief van:	Ons kenmerk: D-1001635	Gorinchem, 12 november 2025
Uw kenmerk:	Behandelaar: dhr. R. (Ronald) van Velzen Doorkiesnummer: 0183659300	Zaaknummer: Z/25/799772
Onderwerp:	Bestuurlijke reactie namens college Onderzoek Rekenkamer Doorstroming	

Geachte leden van de Rekenkamer,

Het college heeft met belangstelling het onderzoek naar de doorstroming op de woningmarkt gelezen en is verheugd dat dit onderzoek nu beschikbaar is. Samen met het woningbehoefteonderzoek van 2024 en het recente onderzoek naar starters op de woningmarkt een goed beeld van de woonbehoeften en -opgaven voor onze stad.

Het college heeft van de resultaten kennisgenomen in een periode dat er een grote urgentie is op wonen en de woningmarkt zeer gespannen is. Doorstroming is daarbij één van de middelen om de dynamiek op de woningmarkt te verhogen en zoveel mogelijk Gorcummers passend te huisvesten. Echter, doorstroming staat niet op zichzelf en moet bekeken worden in een sociaal-maatschappelijke context. Dit geldt met name bij de doorstroming van oudere huishoudens. Het college vindt het dan ook essentieel om doorstroming integraal te bekijken. Bovendien is het college van mening dat de maakbaarheid en stuurbaarheid van de woningmarkt en daarmee ook van doorstroming, niet moet worden overschat. We willen zeker bekijken hoe we doorstroming verder kunnen stimuleren, maar we dienen ons ook te realiseren dat niet elke verhuisbeweging beïnvloedbaar is. Zie verder onder 2.

Onze reactie in het kader van het bestuurlijk wederhoor

Navolgend onze beknopte reactie ten aanzien van de door u aangedragen punten

1. Gemeente heeft geen samenhangend beleid op doorstroming

Het is waar dat het beeld voor doorstroming in de prestatie-afspraken zich focust op de sociale sector. Dit is verklaarbaar omdat de prestatie-afspraken zich nu eenmaal concentreren op de sociale woningbouwsector. Niettemin bevat de prestatie-afspraken juist wél een verbreding, zoals blijkt uit de navolgende actiepunten uit de prestatie-afspraken:

- De gemeente onderzoekt of en zo ja op welke wijze de doorstroming in de particuliere woningvoorraad gestimuleerd kan worden.

- De gemeente vergroot de doorstroombmogelijkheden door in het woningbouwprogramma op zowel stads- als wijkniveau te sturen op diversiteit aan woningtypes.

De komende periode wordt deze inzet concreet gemaakt.

2. De gemeente heeft geen inzicht in de doorstroombewegingen en de samenhang daarin

Onze informatiebasis hierover was tot voor kort inderdaad niet compleet, het op uw initiatief uitgevoerde onderzoek is daarom enorm waardevol. Ten aanzien van de gemaakte opmerking over de diverse woningmarktsegmenten het volgende: het college onderschrijft de oproep voor een bredere aanpak, maar de sturingsmogelijkheden in de particuliere markt zijn minder groot dan in de sociale sector. Vraag en aanbod zijn diffuser en koppelkansen zijn lastiger te maken. Dat neemt niet weg dat het college zich heeft voorgenomen om ook te bekijken op welke wijze we doorstroming buiten de sociale sector kunnen bevorderen (zie de onder 1 genoemde acties uit de prestatie-afspraken).

3. Benadering aanpak doorstroming Poort6 sterkt tot voorbeeld

Wij zien de successen van de aanpak van Poort6. Wel geldt hierbij dat daarbij beide verhuizers in de keten dezelfde huisbaas hebben wat het bevorderen van doorstroming iets eenvoudiger maakt. Echter ook in de particuliere voorraad is het om verschillende redenen, waaronder het langer zelfstandig thuis kunnen wonen van ouderen, ook wenselijk te kijken hoe we doorstroming van ouderen naar een passender woning kunnen bevorderen en daarmee grotere woningen voor gezinnen vrij te spelen. Twee vliegen in één klap!

4. Het (lage) doorstromingsrendement van nieuwbouw in Gorinchem als signaal voor samenhangend beleid

We delen volkomen dat sturen op doorstroming slechts een element is in de gehele aanpak. Zoveel mogelijk mensen passend huisvesten gaat over woningbouw, doorstroming en over de inzet van instrumenten e.d. Wel is het sturen op lange verhuisketens volgens ons wel degelijk een belangrijke wijze om diverse volkshuisvestelijke doelen te bewerkstelligen. Tegelijkertijd zijn de sturingsmogelijkheden niet onbeperkt. Omdat er in Nederland sprake is van vrije vestiging mogen we in het kader van de huisvestingswet niet ongelimiteerd ingrijpen via 'lokaal voorrang' (zie ook onze reactie op de motie 'een duurzame Gorcumse wooncarrière'). In dit kader benadrukken we dat in de door de Rekenkamer onderzochte periode de nieuwbouw bepaalde kenmerken had met relatief veel eengezinswoningen. Uit landelijk onderzoek en ervaringen elders zien we bijvoorbeeld dat bouwen voor senioren juist wel lange verhuisketens oplevert. Indien we hierin meer gaan bouwen verwachten we dat verhuisketens langer worden (senioren die een groter eengezinshuis achterlaten, waarachter nog weer een paar verhuizingen kunnen volgen). In de ideaalsituatie bereikt de verhuisketen uiteindelijk een starter die een woning in de bestaande voorraad kan betrekken. We werken uit op welke wijze we kunnen bevorderen dat deze verhuisketens inderdaad ontstaan. Bij het beoordelen van doorstroming zijn behalve woningmarktaspecten ook sociale aspecten belangrijk. Ouderen zijn vaak gebonden aan hun eigen vertrouwde netwerk, waar steeds meer een beroep op moet worden gedaan om langer zelfstandig thuis te blijven wonen. Waar er mogelijkheden zijn, maakt dit bouwen in de wijk voor doorstroming extra relevant.

5. In Gorinchem draagt doorstroming vanuit de nieuwbouw beperkt bij aan het bereiken van een evenwicht in de benutting van de woningvoorraad.

Zie onze opmerkingen onder 4. De specifieke kenmerken van het bouwprogramma zijn van grote invloed op de gemeten doorstroming.

Korte reflectie op de aanbevelingen

Het college kan zich grotendeels vinden in de set van aanbevelingen die de Rekenkamer meegeeft. We zullen deze betrekken in het op te stellen programma Wonen (zie navolgend). Het college maakt wel een nuancering t.a.v. de monitoring (aanbeveling 5.). Meten is weten, maar het consequent monitoren van de doorstroming is tijdrovend en kostbaar. Het college vindt dat de beperkte (ambtelijke) capaciteit vooral moet worden ingezet om nieuwbouw te realiseren, zoveel mogelijk woningzoekenden te kunnen bedienen. We zullen steeds een afweging moeten maken welke informatie nodig is om het beste resultaat voor Gorinchem te bereiken. Het is niet vanzelfsprekend dat een uitgebreide monitor de juiste keuze is.

Programma Wonen

In het Programma Wonen zal een integraal beeld van de bouw- en woonopgave worden geschetst en hoe we dit invullen. Naast het toevoegen, bouwen en transformeren, krijgt ook het beter benutten en inzetten van de bestaande woningvoorraad, het bevorderen van doorstroming en het inzetten van instrumentarium hierin een plek. Het programma Wonen moet ook bijdragen aan het versnellen van de woningbouw. In dat kader zullen uw aanbevelingen worden meegenomen.

Tot slot

We bedanken de rekenkamer voor haar initiatief voor laten uitvoeren van dit onderzoek en we gaan met energie aan de slag dit samen met de andere informatie en onderzoeken te betrekken in het hierboven genoemde Programma Wonen.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Gorinchem
de secretaris, de burgemeester,

ValidSigned door Heleen Kromkamp
op 12-11-2025

ValidSigned door Reinie Melissant
op 13-11-2025

Nawoord van de rekenkamer naar aanleiding van de bestuurlijke reactie op het onderzoek Doorstroming en doorstromingsbeleid in Gorinchem, 2025

27 november 2025

De rekenkamer heeft kennisgenomen van de reactie van het college op de conclusies en aanbevelingen die de rekenkamer in haar bestuurlijke nota van 10 oktober 2025 heeft verwoord.

De rekenkamer constateert dat het college zich grotendeels in de aanbevelingen kan vinden, maar een nuancering maakt ten aanzien van de monitoring. Het college stelt dat het consequent monitoren van de doorstroming tijdrovend en kostbaar is en vindt dat de beperkte (ambtelijke) capaciteit vooral moet worden ingezet om nieuwbouw te realiseren en zoveel mogelijk woningzoekenden te kunnen bedienen.

De rekenkamer wijst erop dat het onderzoek juist laat zien dat nieuwbouw en doorstroming (en andere onderdelen van het volkshuisvestingsbeleid) onlosmakelijk aan elkaar verbonden zijn. Ook het college benadrukt in zijn reactie deze integraliteit.

De inrichting van de monitoring dient uiteraard gebaseerd te zijn op het te voeren beleid, de daarin gestelde doelen, te behalen resultaten en voorgenomen aanpak. De rekenkamer wijst in dezen naar aanbeveling 2 *'Maak doorstroming tot een expliciet, geïntegreerd en actief onderdeel van het volkshuisvestingsbeleid'* en naar aanbeveling 6 *'Zorg voor een gezamenlijk gedragen aanpak en ga gericht aan de slag waar het nu al kan'*. De rekenkamer beoogt daarmee een zowel consistente en omvattende als pragmatische en doelmatige benadering en aanpak.

Het is aan het college om in het Programma Wonen met concrete voorstellen te komen hoe deze aanbevelingen, en dus ook de monitoring, te concretiseren. De raad kan het college daarop vervolgens controleren. Hoe dan ook zijn monitoring en evaluatie belangrijke instrumenten voor de raad om zijn controlerende taak te kunnen uitvoeren.

Het college maakt een aantal nuanceringen bij de conclusies en stelt dat het essentieel is doorstroming integraal, binnen de sociaal-maatschappelijke context. De rekenkamer heeft in haar bestuurlijke nota deze nuanceringen en invalshoeken expliciet onderkend.

Doorstroming en doorstromingsbeleid in Gorinchem

Bestuurlijke Nota Conclusies en Aanbevelingen

Rekenkamer Gorinchem

10 oktober 2025

Inleiding

Verschillende fracties uit de raad hebben de rekenkamer voorgesteld onderzoek te doen naar het onderwerp doorstroming in de woningvoorraad. Doorstroming moet leiden tot een evenwichtig gebruik van de woningvoorraad. De praktijk blijkt echter weerbarstig en ingewikkeld. In de afwegingen die mensen bewust en onbewust maken om wel of niet te willen en te kunnen verhuizen spelen namelijk veel factoren.

Dat neemt niet weg dat doorstroming een belangrijke factor is en blijft. Landelijk, regionaal en lokaal wordt bevordering van doorstroming steeds benoemd als noodzakelijk onderdeel van het volkshuishuisvestingsbeleid. Maar met het benoemen van het onderwerp alleen is het nog geen effectief instrument.

Doorstroming staat niet op zichzelf. Het staat in direct verband met de woningvoorraad, de inrichting van de woningmarkt, de kwantitatieve en kwalitatieve woningbehoefte, de financiële mogelijkheden van huishoudens, de wet- en regelgeving en andere instrumenten die de gemeente en haar partners kunnen inzetten of waaraan zij zich moeten houden. Doorstroming biedt daarmee een invalshoek om ook andere aspecten van het brede onderwerp volkshuisvesting te belichten. De rekenkamer heeft daarom besloten onderzoek te doen naar het beleid en vooral de praktijk van doorstroming in Gorinchem.

Op grond van de bevindingen uit het onderzoek en uit haar eigen verkenning heeft de rekenkamer conclusies en aanbevelingen geformuleerd. Deze staan centraal in deze bestuurlijke nota. Voorafgaand hieraan worden kort de doelen en de aanpak van het onderzoek toegelicht. Na de conclusies en aanbevelingen is onder 'Aanvullende informatie' een toelichting opgenomen op de begrenzing en beperking van het onderzoek en wordt ingegaan op de recente prestatieafspraken tussen de gemeente, de woningcorporatie Poort6 en de huurdersvereniging Poort6.

Doel

Het eerste doel: inzicht geven in de feitelijke doorstroming

In haar verkenning van het onderwerp heeft de rekenkamer geconstateerd dat de gemeente nauwelijks beleid op doorstroming heeft. Ook heeft de gemeente weinig kennis over hoe doorstroming in de woningvoorraad feitelijk verloopt. Een voorwaarde voor een doeltreffend en doelmatig beleid is inzicht in de feiten en cijfers. De rekenkamer heeft daarom besloten met dit onderzoek in de eerste plaats inzicht te geven in de feiten en de cijfers van de doorstroming. Daarbij is de focus gelegd op de doorstroming ten gevolge van nieuwbouw, aangezien de gemeente daarop de meeste invloed kan uitoefenen.

Het tweede doel: inzicht geven in de beleidsvorming en beleidsuitvoering m.b.t. doorstroming

In de tweede plaats geeft het onderzoek inzicht in beleidsmatige context van doorstroming. Naast beleid en strategie, getroffen maatregelen en samenwerking komen hierbij de resultaten van beleid en uitvoering aan de orde en de mogelijkheden om deze te versterken. Het doorstromingsbeleid van woningcorporatie Poort6 is eveneens in beeld gebracht. Tot slot is de rol van de raad bij het onderwerp 'doorstroming' in beschouwing genomen.

Aanpak

De rekenkamer heeft aan het onderzoeksbureau Stec Groep opdracht gegeven de feiten en cijfers van de doorstroombewegingen in Gorinchem in kaart te brengen en te analyseren (het eerste doel) en

onderzoek te doen naar beleidsmatige aspecten (het tweede doel). De rapportage over dit onderzoek '*Doorstroming in Gorinchem in beeld-onderzoeksresultaten*' van 28 augustus 2025 is als bijlage bij deze bestuurlijke nota gevoegd. Tussenresultaten van het onderzoek zijn op 28 januari 2025 gepresenteerd aan een groep van betrokkenen uit de raad, de ambtelijke organisatie, de woningcorporatie en marktpartijen, en zijn met hen bediscussieerd.

Na afsluiting van het onderzoek hebben de gemeente, de woningcorporatie Poort6 en de huurdersvereniging Poort6 nieuwe prestatieafspraken gemaakt voor de periode 2025-2028 met daarbij een uitwerking voor 2025-2026. Deze zijn opgenomen in de nota '*#SamenGoedDoenInGorinchem*' van 5 mei 2025. In deze nota zijn ook afspraken opgenomen over doorstroming. Om aan te sluiten op de actuele ontwikkelingen heeft de rekenkamer in haar conclusies en aanbevelingen ook deze prestatieafspraken betrokken. Een samenvatting van deze afspraken en de bevindingen van de rekenkamer daarbij zijn opgenomen in een aparte paragraaf onder 'Aanvullende informatie' aan het eind van deze nota.

Conclusies

1. De gemeente heeft geen samenhangend beleid voor doorstroming.

Bevordering van doorstroming is in diverse nota's en beleidsdocumenten van de gemeente genoemd. Het onderwerp is echter niet uitgewerkt in doelen en een daarbij horende strategie met acties en maatregelen om die doelen te bereiken. De prestatieafspraken 2025-2028 geven daartoe nu wel een aanzet. Doorstroming is hierin een expliciet en integraal onderdeel. De voor doorstroming opgenomen ambitie, strategieën, acties en te bereiken resultaten zijn echter nog onvoldoende consistent en concreet en beperken zich vrijwel geheel tot de sociale huursector en het werkveld van woningcorporatie Poort6.

2. De gemeente heeft geen inzicht in de doorstroombewegingen en de samenhang daarin. De aanzetten daartoe zijn te beperkt.

Dit inzicht ontbreekt, maar is onontbeerlijk voor een doeltreffend en doelmatig beleid dat vertaald kan worden in een praktische aanpak en afspraken.

In de prestatieafspraken 2025-2028 is opgenomen dat de gemeente gaat onderzoeken of en zo ja op welke wijze doorstroming in de particuliere woningvoorraad gestimuleerd kan worden. Inzicht in de verhuysbewegingen zal nodig zijn om die meest geschikte inzet te kunnen bepalen en vervolgens op hun resultaat te monitoren.

Doorstroming gaat bovendien over de grenzen tussen de volkshuisvestingssectoren heen. Door onderzoek te beperken tot een bepaalde sector komen de bewegingen over de grenzen van de sectoren en de spanningen op die grenzen niet in beeld, terwijl mogelijk daar de grote knelpunten zitten en de belangrijke bestuurlijke vraagstukken liggen. Inzicht in doorstroming komt bovendien niet uit een eenmalige analyse, maar vereist een voortdurende monitoring van het gehele veld.

3. De benadering en aanpak van Poort6 voor de stimulering van doorstroming van ouderen is een voorbeeld voor een omvattend en samenhangend doorstromingsbeleid.

Bij Poort6 vormt doorstroming een expliciet onderdeel van de strategie. Dit is geconcretiseerd in een actief beleid om binnen de sociale huurvoorraad de doorstroming van ouderen vanuit eengezinswoningen naar voor hen geschikte kleinere, gelijkvloerse woningen te bevorderen. De aanpak laat zien dat stimulering van doorstroming in de eerste plaats een duidelijk doel heeft, in dit geval grote woningen vrijmaken voor gezinnen. In de tweede plaats ervoor gezorgd wordt dat er voor de beoogde doorstromers een aantrekkelijk woningaanbod is. Daarop wordt vervolgens een klantgerichte benadering ingericht, voorzien van de nodige instrumenten. Sturing geschiedt op het onderliggende doel.

Deze benadering is een voorbeeld voor de wijze waarop doorstroming in het algehele volkshuisvestingsbeleid kan worden geïntegreerd.

De regeling van Poort6 heeft inmiddels resultaat opgeleverd, maar loopt in februari 2026 af. Na evaluatie wordt besloten over het vervolg.

4. Het (lage) doorstromingsrendement van nieuwbouw in Gorinchem is een signaal om doorstroming in samenhang met andere maatregelen te bekijken.

Een nieuwbouwwoning in Gorinchem maakt elders in Gorinchem 0,8 woning vrij. De reactie kan zijn dat dit rendement te laag is. Zeker tegen de achtergrond van alle inzet die nodig is om een nieuwe woning te realiseren. In de prestatieafspraken 2025-2028 is het resultaat: 'langere verhuisketens, zodat meer huishoudens passend gehuisvest zijn' opgenomen. Sturen op langere ketens leidt er echter niet vanzelf toe dat meer huishoudens in Gorinchem passend worden gehuisvest. Daarvoor kunnen ook maatregelen noodzakelijk zijn die juist niet leiden tot lange ketens. Het is dus zaak doorstroming steeds in samenhang met andere maatregelen te bekijken.

5. In Gorinchem draagt doorstroming vanuit de nieuwbouw beperkt bij aan het bereiken van een evenwicht in de benutting van de woningvoorraad.

Vanuit de onderzochte nieuwbouw in Gorinchem zijn de doorstroomketens binnen Gorinchem het langst bij koopwoningen, dure woningen, hoekwoningen en twee-onder-een-kapwoningen, grote woningen en woningen voor ouderen en gezinnen. Dat wil alleen niet zeggen dat daarmee aan het eind van iedere keten een starter, huishouden met laag of middeninkomen of iemand uit een bijzondere doelgroep in hun woonbehoefte wordt bediend. De ketens zijn namelijk binnen Gorinchem gemiddeld kort (zie 4). Sommige ketens zijn relatief lang, maar in aantal klein, zoals door de verhuizing van ouderen. Van het totaal aantal in Gorinchem vrijgekomen woningen behoort ongeveer een kwart tot de sociale huur. Bepaalde huishoudens zijn voor hun wooncarrière volledig aangewezen op het aanbod in een bepaald segment, met name de sociale huur. Zij kunnen alleen doorstromen als er voor hen aanbod is.

Aanbevelingen

Op doorstroming en doorstroombeleid valt in samenhang met het algehele volkshuisvestingsbeleid nog veel te winnen. Die samenhang is essentieel. De volkshuisvesting kent namelijk veel regels, maatregelen en instrumenten om het beleid vorm te geven en uit te voeren. Deze liggen niet altijd op een lijn en wijzigen regelmatig. Ze kunnen daardoor de doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleid ook belemmeren.

In Bijlage A van het onderzoeksrapport (p.21) is een uitgebreid overzicht van deze instrumenten opgenomen. Een deel daarvan is (mede) gericht op bevordering van doorstroming. In het gesprek op 28 januari 2025 met raadsleden en diverse bij volkshuisvesting betrokken partijen zijn daarvoor ook suggesties aangedragen en bediscussieerd.

De keuze voor bepaalde maatregelen vereist een afweging binnen het kader van het gehele volkshuisvestingsbeleid en de lokale omstandigheden en mogelijkheden. De rekenkamer kan die afweging niet maken. Daarom geeft de rekenkamer geen aanbevelingen voor specifieke maatregelen en instrumenten, maar richt haar aanbevelingen op de hoofdlijnen en essenties van het te voeren beleid.

In de benadering en aanpak van doorstroming laat Poort6 een voorbeeldfunctie zien. Deze aanpak speelt zich weliswaar af in een bepaald segment, de sociale huurvoorraad van Poort6, maar kan het begin vormen van een bredere, alomvattende benadering en aanpak. De aanzetten daartoe zijn gegeven in de recente prestatieafspraken.

Tegen deze achtergrond wil de rekenkamer de raad, het college, de ambtelijke organisatie, alsmede de vele andere betrokken partijen, de volgende aanbevelingen meegeven:

1. *Zorg voor een gezamenlijk gedragen beeld van hoe de ontwikkeling van de bevolking en de woonbehoefte zich verhoudt tot de omvang en samenstelling van de woningvoorraad.*

Het is niet zinvol het onderwerp doorstroming op de agenda te zetten als er geen of onvoldoende inzicht is in de onevenwichtigheden in de woningverdeling. Het verkrijgen van dit inzicht dient de eerste stap te zijn. Als bekend is waar de onevenwichtigheden zitten, hoe omvangrijk ze zijn en hoe ze zijn samengesteld, kan worden bepaald met welke maatregelen zij kunnen worden opgelost. Een van die maatregelen kan doorstroming zijn.

2. *Maak doorstroming tot een expliciet, geïntegreerd en actief onderdeel van het volkshuisvestingsbeleid.*

Doorstroming is niet een doel, maar een middel. Het doel is huishoudens passend huisvesten en de woningvoorraad evenwichtig verdelen. Op dat doel moeten de resultaten worden gemeten en moet de sturing zich richten. Maak daarom expliciet:

- wat het specifieke doel van doorstroming is en wie de doelgroep vormen;
- welke factoren een rol spelen en welke randvoorwaarden er gelden;
- welke acties en maatregelen er nodig zijn en wie daarvoor verantwoordelijk is;
- welke concrete resultaten er behaald moet worden en binnen welke termijn;
- hoe de voortgang op die resultaten wordt bewaakt en hoe daarop wordt gestuurd.

Benoem ook welke andere factoren relevant zijn voor het bevorderen van doorstroming, zoals de fysieke en sociale omgeving, voorzieningen, mobiliteit, leefstijl, zorg en ondersteuning. Juist het perspectief daarop kan het verschil maken in het besluit om wel of niet te verhuizen.

3. *Zorg voor een aanbod aan woningen en leefomgeving dat voor potentiële doorstromers aantrekkelijk is. Sluit daarop aan met maatregelen die de doorstroming stimuleren en sturen. Doe dit in samenwerking met de partijen die in de particuliere sector een rol spelen.*

De stapsgewijze benadering en aanpak van Poort6 is een voorbeeld voor een omvattend en samenhangend doorstroombeleid (conclusie 3). Poort6 zit daarbij in de positie dat het in direct contact staat met de woningvoorraad en zijn huurders. Buiten de corporatiesector is dat veel minder tot niet het geval. Dat neemt niet weg dat deze benadering ook voor andere sectoren van de woningmarkt moet worden gevolgd.

De nieuwbouw in Gorinchem zal de komende jaren vooral uit appartementen bestaan. Dat biedt kansen, mits het aanbod aan appartementen en woon- en leefomgeving aantrekkelijk is voor de doelgroepen die zouden moeten doorstromen. Vervolgens gaat het om maatregelen die de beoogde doorstroming stimuleren en faciliteren.

De gemeente moet hiervoor de kaders stellen en de voorwaarden scheppen. Zij zal bovendien de verbindende rol moeten vervullen. Dit dient dan een onderdeel te zijn van de volkshuisvestingsstrategie. De verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling en uitvoering ligt primair bij de private partijen, zowel in de kwaliteit van het aanbod als in de stimulering van doorstroming. In de prestatieafspraken is opgenomen dat de gemeente gaat onderzoeken op welke wijze doorstroming in de particuliere woningvoorraad bevorderd kan worden. Hoewel een deel van de prestatieafspraken met de corporatie, vraagt dit onderzoek vooral samenwerking met de partijen die in de particuliere sector in Gorinchem actief zijn.

4. *Zorg voor de inzet van effectieve instrumenten en maatregelen rekening houdend met mogelijkheden en beperkingen.*

In de eerste aanbeveling is de noodzaak van een samenhangend beleid vooropgesteld. Dit zal publiek- en privaatrechtelijk moeten worden vastgelegd. Wettelijke kaders en daaraan verbonden instrumenten worden gegeven door (onder meer) de Omgevingswet, de Huisvestingswet en de nog

vast te stellen Wet versterking regie volkshuisvesting. Een deel hiervan vraagt om regionale afspraken. Lokaal zijn er de prestatieafspraken met Poort6 en de huurdersvereniging, en zijn er mogelijkheden voor samenwerkingsafspraken met de private sector.

Bij dit alles lijkt het vooral om regelgeving te gaan, maar bij doorstroming spelen beweegredenen die niet in regels te vatten zijn en zich daardoor ook niet laten sturen. De rekenkamer wil daarbij wijzen op de kennis, kunde en ervaring die partijen in de particuliere sector hebben op het gebied van marketing. Een gezamenlijke marketingstrategie zou dan ook aan dit instrumentarium toegevoegd moeten worden en een onderdeel moeten zijn van het onder aanbeveling 3 vermelde onderzoek.

5. Zet een monitor op die inzicht biedt in de dynamiek van feiten en cijfers m.b.t. doorstroming en de basis vormt voor een periodieke evaluatie.

Metten is weten, sturen op doorstroming en doorstroming effectief inzetten vereist inzicht in de processen, de feiten en de cijfers. Dat is geen eenmalige exercitie, maar dient een voortdurende monitoring te zijn. Deze geeft inzicht in wat er feitelijk gebeurt en vormt de basis voor evaluatie, bijsturing en samenwerking. Regionale samenwerking kan deze basis verbreden en verstevigen. Doorstroming beperkt zich immers niet tot de gemeente en het corporatiebezit.

De evaluatie van de doorstroomregeling van Poort6 kan hiervoor het begin zijn. Benut deze evaluatie voor de beleidsontwikkeling op het bredere onderwerp doorstroming. Voor zover bekend zijn de verhuisketens die door de regeling ontstaan zijn, niet in beeld gebracht. Inzicht daarin kan het belang van de regeling verder onderbouwen. Als de vooruitzichten positief zijn zou voorkomen moeten worden dat er na februari 2026 een gat ontstaat in de aanpak.

6. Zorg voor een gezamenlijk gedragen aanpak en ga gericht aan de slag waar het nu al kan.

Een gezamenlijk gedragen aanpak is een voorwaarde. Deze vraagt lokaal en regionaal om samenwerking. Daarvoor is het niet nodig om eerste het gehele bouwwerk uit te denken en te ontwerpen alvorens met het bouwen te beginnen. Wacht niet, maar begin, bouw op, werk samen, met steeds het geheel en de samenhang van het volkshuisvestingsbeleid voor ogen.

Aanvullende informatie

Begrenzing en beperkingen aan het onderzoek naar doorstroomketens vanuit de nieuwbouw

Onderzoek naar doorstroomeffecten van nieuwbouw kent grenzen en beperkingen. De eerste is de nieuwbouw zelf: deze is een gegeven in aantal en in samenstelling. Zijn in een periode alleen dure twee-onder-een-kappers gebouwd of alleen huurappartementen dan kunnen alleen daarvan de doorstroomeffecten in beeld gebracht worden. Onder de woningen die ten gevolge van die nieuwbouw vrijkomen, kunnen andere woningtypen of prijsklassen wel voorkomen.

De tweede beperking ligt in de periode. De cijfers moeten wel beschikbaar zijn. Bovendien heeft een verhuisketen een doorlooptijd. Tussen twee opeenvolgende verhuizingen zit altijd tijd. Dat kan een week zijn maar ook een half jaar. Er moet dus vanaf het gereedkomen van een nieuwbouwwoning enige tijd overheen gaan om de gehele keten in beeld te krijgen. In dit onderzoek is ervoor gekozen de doorstroomeffecten in beeld te brengen van de nieuwbouw in de jaren 2019, 2020 en 2021. Dat betreft ongeveer 500 woningen. De samenstelling naar type, grootte, segment en prijs is te vinden in de figuren 9 t/m 12 (p.17 en 18) in het onderzoeksrapport van Stec. Dominant zijn middelgrote en grote grondgebonden woningen in de koop met een midden en hoge prijs. Sociale huurwoningen zijn er in de aangegeven periode niet gebouwd.

Aantal en samenstelling leggen beperkingen op aan de mate van detaillering. Er zijn regels die moeten voorkomen dat data traceerbaar zijn naar individuele gevallen. Kleine aantallen vragen bovendien terughoudend te zijn in het doortrekken van uitkomsten naar algemene uitspraken.

Het is belangrijk die beperkingen te kennen niet alleen bij het trekken van conclusies, maar ook in het perspectief van toekomstige ontwikkelingen en nieuwbouwmogelijkheden. Die liggen in Gorinchem vooral in binnenstedelijk gebied. Nieuwbouwprogramma's zullen vooral appartementen bevatten en die hebben een ander effect op doorstroming dan vrijstaande woningen of rijtjeshuizen.

Voor een nadere toelichting op en verantwoording over onderzoeksmethodiek wordt verwezen naar hoofdstuk 1 van het onderzoeksrapport van Stec.

Doorstroming in de sociale huur

Het aandeel van de corporatiesector in Gorinchem is naar verhouding groot (37%). De woningen worden verhuurd door Poort6, de enige woningcorporatie in Gorinchem. In de Strategische Koers 2020-2025 geeft Poort6 aan 'zich actief in te zetten om door gerichtere doorstroming en waardevolle verhuisketens meer huishoudens passend te huisvesten'.

Om verhuizing van ouderen naar voor hen geschikte woningen te bevorderen worden seniorenwoningen levensloopbestendig gemaakt en is een doorstroomregeling ouderen ingesteld, waarbij men gebruik kan maken van ondersteuning door een doorstroommakelaar. (zie onderzoeksrapport Stec par.2.2., p.9 en 10.) De aanpak van Poort6 laat een vanuit de doelgroep (in dit geval senioren) beredeneerde samenhangende strategie zien:

- zorgen voor geschikt aanbod (dus weten wat de behoeften zijn);
- bij de doelgroep interesse kweken (actief benaderen);
- ondersteuning geven en belemmeringen wegnemen (serieus nemen)
- gerichtheid op het vrijkomen grote grondgebonden woningen (voorwaarden stellen, rendement van een beperkte voorraad voor een andere doelgroep verhogen).

Het resultaat van deze aanpak staat vermeld op p.10 van het onderzoeksrapport. Niet in beeld is welke verhuisketens daardoor opgang zijn gebracht en of de aanpak dus meer rendement heeft dan alleen het vrijkomen van een grote grondgebonden sociale huurwoning. De regeling loopt tot en met februari 2026. Na evaluatie wordt besloten over de voortzetting daarvan.

Daarnaast wil Poort6 de doorstroming van jongeren uit jongerenwoningen bevorderen. In de prestatieafspraken is opgenomen dat hiermee in 2025 een start gemaakt wordt.

Prestatieafspraken 2025-2028

Samenvatting

Gemeente, de corporatie Poort6 en de huurdersvereniging Poort6 (HP6) hebben op 5 mei 2025 voor de periode 2025-2028 prestatieafspraken met elkaar gemaakt. Deze zijn opgenomen in de nota '*#SamenGoedDoenInGorinchem*'. Deze prestatieafspraken staan, volgens de nota, niet op zichzelf. Ze hangen samen met diverse andere gemeentelijke, regionale en landelijke programma's en overeenkomsten. Een deel daarvan wordt aangestuurd door andere partijen. Gemeente en Poort6 zijn daarin volgend. Met de prestatieafspraken willen zij wel het totaaloverzicht houden.

Voor de komende jaren hebben Gemeente, Poort6 en HP6 vier inhoudelijke speerpunten benoemd, in volgorde van benodigde inzet en inspanning:

1. Huishoudens passend en betaalbaar huisvesten;
2. Wonen en zorg;
3. Veerkrachtige wijken;
4. Een duurzaam Gorinchem.

Onder het thema '*Huishoudens passend en betaalbaar huisvesten*' zijn vijf onderwerpen benoemd:

- Locaties en programmering;
- Nieuwbouwrealisatie;
- Bestaande woningvoorraad;
- Doorstroming;

- Betaalbaarheid.

Voor elk onderwerp zijn ambities en strategieën benoemd. Voor doorstroming zijn dat:

Ambitie:

- stimuleren verhuisketens en verhuisketens

Strategie:

- ontwikkelen van een gezamenlijke doorstroomaanpak met inzet van diverse instrumenten;
- vergroten van de doorstroommogelijkheden door in het woningbouwprogramma op zowel stads- als wijkniveau te sturen op diversiteit aan woningtypes.

Om invulling te geven aan de gezamenlijke ambities hebben partijen meerjarige afspraken gemaakt.

Voor 2025-2026 hebben zij vastgelegd welke acties zij daarop ondernemen. Voor doorstroming is het volgende opgenomen:

Doorstroombeleid:

- Poort6 zet een doorstroommakelaar in om senioren te stimuleren en te faciliteren om (met voorrang) te verhuizen van een eengezinswoning naar een kleinere, gelijkvloerse woning. De huidige regeling loopt tot en met februari 2026; na evaluatie zal een besluit worden genomen over het vervolg.

Actie Poort6: Evalueren doorstroomregeling

- De gemeente en HP6 verwijzen actief door naar de doorstroommakelaar.
- De gemeente onderzoekt of en zo ja op welke wijze de doorstroming in de particuliere woningvoorraad gestimuleerd kan worden.

Actie gemeente: Opstarten onderzoek doorstroming particuliere voorraad

- Poort6 start in 2025 met doorstromingsbeleid voor jongeren met als doel om uitstroom uit jongerenwoningen te bevorderen.

Actie Poort6: Start doorstromingsbeleid jongeren

Diversiteit in woningtypologie:

- De gemeente vergroot de doorstroommogelijkheden door in het woningbouwprogramma op zowel stads- als wijkniveau te sturen op diversiteit aan woningtypes.

Actie gemeente met Poort6: Opstellen woningbouwprogramma (met verwijzing naar de afspraken over dit onderwerp)

Voor elk thema zijn resultaten benoemd die partijen in 2028 bereikt willen hebben. Voor doorstroming zijn dat:

- Langere verhuisketens, zodat meer huishoudens passend gehuisvest zijn;
- Meer huishoudens gehuisvest door een betere benutting van de bestaande voorraad.

Daarboven zweeft heeft ideaalbeeld: 'Voor iedereen een passend en betaalbaar dak zonder lang te hoeven wachten'.

Opmerkingen rekenkamer

Met deze prestatieafspraken is het onderwerp doorstroming in de samenwerking tussen gemeente, Poort6 en HP6 een expliciet en integraal onderdeel van het volkshuisvestingsbeleid geworden. De prestatieafspraken richten zich uiteraard primair op de sociale huursector, maar op onderdelen worden ook aspecten van andere sectoren benoemd. De prestatieafspraken zijn systematisch opgesteld vanuit vier thema's. Het thema dat de meeste inzet en inspanning vergt staat bovenaan. Per thema zijn ambities en strategieën, meerjarige afspraken en acties voor de korte termijn, en te bereiken resultaten in 2028 vastgelegd.

De rekenkamer wil bij het onderwerp 'doorstroming' de volgende opmerkingen maken.

1.

Het 'stimuleren van verhuisketens en verhuisketens' is geen ambitie. Ambitie impliceert het bereiken van een concreet doel en resultaat in een bepaalde tijd, waarbij de lat hoog gelegd wordt. De voor 2028 geformuleerde resultaten liggen meer in die lijn, maar missen nog hun concreetheid en meetbaarheid. Doel en middel zijn daarin al aan elkaar verbonden, terwijl het nog maar de vraag is of het genoemde middel het meest gereede is om het doel te bereiken.

2.

In 'langere verhuisketens, zodat meer huishoudens passend gehuisvest zijn' lijkt het middel (langere verhuisketens) het doel geworden en het doel (meer huishoudens passend gehuisvest) het gevolg dat daaruit vanzelf zou moeten voortkomen.

Bedoeld is waarschijnlijk langere ketens binnen Gorinchem, want de totale lengte van de ketens vanuit de nieuwbouw in Gorinchem wijkt volgens het onderzoek niet wezenlijk af van het landelijke beeld.

3.

Bij dit beoogde resultaat vallen de volgende kanttekeningen te maken:

- Het tweede deel van de zin 'zodat meer huishoudens passend gehuisvest zijn' is belangrijker dan en richtinggevend voor het eerste deel 'de langere ketens'. Doorstroming is een middel om te komen tot, maar geen doel op zich. Om huishoudens passend te huisvesten zijn ook maatregelen noodzakelijk die juist niet tot lange ketens leiden.
- Tegenover verhuisketens die buiten Gorinchem doorlopen, staat nieuwbouw buiten Gorinchem die woningen vrijmaakt binnen Gorinchem. Die ketens kunnen ook bijdragen aan meer evenwicht binnen Gorinchem.
- Het landelijk huisvestingsbeleid heeft vrije vestiging als uitgangspunt, maatregelen die dat inperken zijn niet toegestaan, wel maatregelen die bepaalde verhuisbewegingen bevorderen (voorrang). Dit legt beperkingen op aan de mogelijkheden voor sturing.
- De huisvesting van sommige bijzondere doelgroepen en de huisvestingsvraag uit bijvoorbeeld scheidingen leiden per definitie tot het beëindigen van een verhuisketen, omdat deze doelgroepen geen (zelfstandige) woning achterlaten.

Sturen op langere ketens leidt er dus niet vanzelf toe dat meer huishoudens passend worden gehuisvest. De sturing dient zich te richten op 'meer huishoudens passend gehuisvest'.

4.

Een betere benutting van de bestaande voorraad zal niet tot gevolg hebben dat er meer huishoudens worden gehuisvest (tenzij hier woningdelen wordt bedoeld), maar beoogt een betere balans tussen huishoudenskenmerken en de woning.

De gebruikte termen als 'meer' en 'beter' zijn niet meetbaar, omdat niet is aangegeven hoeveel meer en hoeveel beter ten opzichte van welke situatie.

5.

De regeling doorstroming senioren van Poort6 heeft inmiddels resultaat opgeleverd, maar loopt in februari 2026 af. Na evaluatie wordt besloten over het vervolg. Er is niet aangegeven of dat besluit al genomen is voor het einde van de huidige regeling en hoe de evaluatie benut kan worden voor de beleidsontwikkeling op het bredere onderwerp doorstroming. Voor zover bekend zijn de verhuisketens die door de regeling ontstaan zijn, niet in beeld gebracht. Inzicht daarin kan het belang van de regeling verder onderbouwen. Als de vooruitzichten positief zijn zou voorkomen moeten worden dat er na februari 2026 een gat ontstaat in de aanpak.

6.

De gemeente onderzoekt of en zo ja op welke wijze de doorstroming in de particuliere woningvoorraad gestimuleerd kan worden. Hiermee wordt, volgens de gemeente, niet een onderzoek naar verhuisbewegingen bedoeld, maar een verkenning naar de meest geschikte inzet om doorstroming daadwerkelijk te stimuleren.

Doorstroming gaat over de grenzen tussen de volkshuisvestingssectoren heen. Door onderzoek te beperken tot een bepaalde sector komen de bewegingen over de grenzen van de sectoren en de spanningen op die grenzen niet in beeld, terwijl daar mogelijk de grote knelpunten zitten en de belangrijke bestuurlijke vraagstukken liggen.

Doorstroming in Gorinchem in beeld - onderzoeksresultaten

Rekenkameronderzoek naar doorstroming in gemeente Gorinchem

28 augustus 2025

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1 Uw situatie	4
1.2 Te beantwoorden vragen	5
1.3 Onze aanpak	5
1.4 Leeswijzer	6
2. Doorstroombeleid gemeente en Poort6	7
2.1 Doorstroming onderbelicht thema in beleid gemeente	8
2.2 Poort6 zet op verschillende manieren in op doorstroming	9
3. Doorstroomresultaten in beeld	11
3.1 Verhuisketen vaak niet langer dan 3 verhuisbewegingen	12
3.2 Koopwoningen leveren langste verhuisketen op, dure woningen leveren langere keten op dan goedkope woningen	13
3.3 Grote(re) nieuwbouwwoningen leveren meer verhuisbewegingen op dan kleine(re) nieuwbouwwoningen	14
3.4 Verhuizingen van ouderen naar nieuwbouwwoningen zorgen voor de langste verhuisketens	15
3.5 Lokaal rendement nieuwbouw: 0,8 extra woning in bestaande voorraad Gorinchem vrijgekomen	17
3.6 Grotere nieuwbouwwoningen zorgen voor vrijkomen kleine(re) woningen in bestaande voorraad	17
3.7 Geen corporatiewoningen opgeleverd in de nieuwbouw, wel corporatiewoningen vrijgekomen in voorraad	18
3.8 Nieuwbouwwoningen in de koopsector waren duurder dan vrijkomende bestaande koopwoningen	18
3.9 Gezinnen en jongeren (tot 35 jaar) verhuisden het vaakst naar vrijkomende woningen	19
3.10 Nieuwbouw leverde vooral vrijkomende woningen op in binnenstad en oostelijk deel van Gorinchem	19
Bijlage A: Doorstroommaatregelen	21
Bijlage B: Algemene woningmarktcijfers en -dynamiek	23
Bijlage C: Begrippenlijst	41

1. Inleiding

1.1 Uw situatie

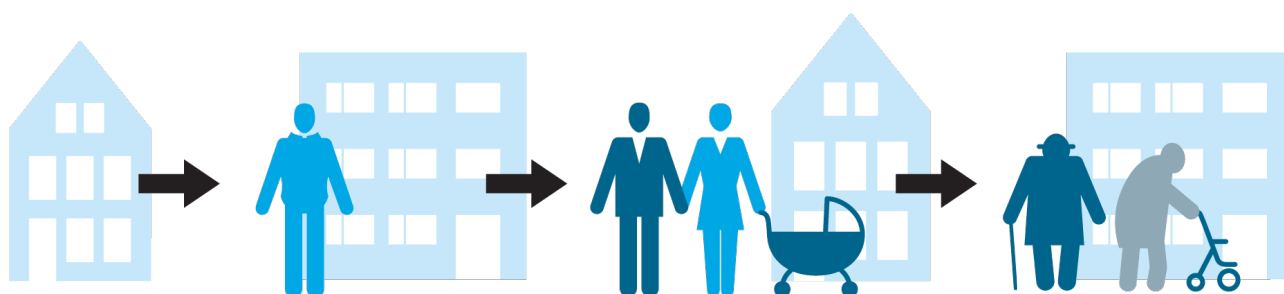
Als rekenkamer Gorinchem doet u onderzoek naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van gevoerd beleid in de gemeente Gorinchem. U doet op dit moment onderzoek naar het doorstroombesleid van de gemeente. Doorstroming wordt namelijk vaak gezien als 'wonderolie' voor de fricties in de woningmarkt. Ook wordt het thema vaak aangehaald in vergaderingen van de gemeenteraad van Gorinchem. U heeft Stec Groep gevraagd u te ondersteunen bij de uitvoering van dit onderzoek. De onderzoeksresultaten zijn gebaseerd op diepgaande analyses met CBS-Microdata en vergelijkingen met landelijk gemiddelden (als basis voor hun eigen aanbevelingen). De Rekenkamer stelt zelf haar aanbevelingen op aan de gemeenteraad van Gorinchem.

Wat is doorstroming? En wat zijn doorstroomketens?

Doorstroming verwijst naar het proces waarbij huishoudens van de ene woning naar een andere verhuizen. Het gaat bijvoorbeeld om de verhuizing van een huurwoning naar een koopwoning of van een kleinere woning naar een grotere woning (of andersom). Doorstroming kan ook gaan over verhuizingen binnen woningbouwsegmenten. Denk bijvoorbeeld aan een verhuizing binnen het sociale huur- of koopsegment (van goedkoper naar duurder).

Bij een goede doorstroming kunnen huishoudens eenvoudig een woning vinden die bij hun woonwensen past. Dit zorgt voor een betere benutting van de bestaande voorraad. Oudere huishoudens verlaten in dit geval bijvoorbeeld hun grote eengezinswoning voor een kleinere, meer passende woning. De grote woning kan vervolgens betrokken worden door jongere huishoudens (stel of gezin) en de woning die die huishoudens achterlaten kunnen betrokken worden door starters. Beperkte doorstroming (bijvoorbeeld doordat passend aanbod voor ouderen ontbreekt) kan daarentegen juist zorgen voor stagnatie op de woningmarkt. Hierdoor kunnen bepaalde doelgroepen (vooral starters en ouderen) moeilijk een geschikte woning vinden.

Doorstroomketens zeggen iets over alle verhuisbewegingen die worden gerealiseerd als gevolg van de nieuwbouw van één woning. Hoeveel verhuisbewegingen levert een nieuwbouw woning op in de rest van de bestaande voorraad? En welke doelgroepen worden hiermee geholpen?

Het is u opgevallen dat in het woonbeleid van de gemeente Gorinchem het thema doorstroming weinig wordt genoemd. U wilt dit onderzoek daarom niet traditioneel inrichten. Er zijn immers geen gemeentelijke beleidsstukken die getoetst kunnen worden op doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid. Ondanks dat wilt u het thema doorstroming wel diepgaander onderzoeken. U wilt daarbij ook vooruitkijken. Hoe kan doorstroming in Gorinchem worden verbeterd, op die punten waar het nu knelt?

“Doorstroming is niet iets dat op zichzelf staat. Het staat in direct verband met de woningvoorraad, de inrichting van de woningmarkt, de kwantitatieve en kwalitatieve woningbehoefte, de financiële mogelijkheden van huishoudens, de wet- en regelgeving en andere instrumenten die de gemeente en haar partners kunnen inzetten. Doorstroming biedt daarmee een invalshoek om ook andere aspecten van het brede onderwerp volkshuisvesting te belichten.” – Rekenkamer gemeente Gorinchem

1.2 Te beantwoorden vragen

U heeft zeven onderwerpen geformuleerd die u in dit rekenkameronderzoek diepgaand en zo specifiek mogelijk uitgewerkt en beantwoord wilt zien. In onderstaande tabel staan de zeven onderwerpen met de daaraan gekoppelde vragen.

7 thema's	Bijbehorende vragen
Feiten en cijfers	<ul style="list-style-type: none"> Welke doorstroombewegingen zijn er in Gorinchem te onderscheiden, waardoor worden ze gekenmerkt, hoe omvangrijk zijn ze en wat leveren ze op?
Beleid en strategie	<ul style="list-style-type: none"> Hoe is het huidige beleid m.b.t. doorstroming ingericht? Welke doelen en resultaten zijn er gesteld?
Maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> Welke instrumenten zet de gemeente in om doorstroming te bevorderen en belemmeringen weg te halen?
Samenwerking	<ul style="list-style-type: none"> Wie zijn de partners en wat is de inzet van de partners? Welke afspraken heeft de gemeente daarover gemaakt?
Rendement	<ul style="list-style-type: none"> Wat hebben het huidige beleid en de huidige instrumenten opgeleverd en wat niet? Wat staat de doelen en resultaten in de weg? Op welke wijze worden de voortgang en de opbrengst gemeten? Hoe is de sturing ingericht?
Versterken	<ul style="list-style-type: none"> Hoe kan het rendement worden vergroot? Welke maatregelen en instrumenten zijn daarvoor nodig, of kunnen worden ingezet? Hoe doeltreffend en doelmatig zijn deze maatregelen en instrumenten? Welke voorwaarden zijn aan deze maatregelen en instrumenten verbonden? Wat kan de gemeente daarin zelf? Wat kunnen en moeten anderen daarvoor doen?
Rol van de raad	<ul style="list-style-type: none"> Welke rol heeft de raad vervuld en zou de raad kunnen vervullen?

1.3 Onze aanpak

Om de doorstroming op de woningmarkt van Gorinchem in beeld te brengen, is gebruik gemaakt van CBS Microdata (zie onderstaand kader). De doorstroomanalyse is gestart met het in beeld brengen van alle woningen die in de periode 2019 t/m 2021 in Gorinchem zijn gekoppeld aan een

nieuw adres¹. In de praktijk gaat het daarbij vooral om nieuwbouwwoningen, maar ook nieuwe woningen die door ingrepen in de bestaande voorraad zijn ontstaan én daarbij een nieuw adres hebben gekregen zijn meegenomen. Deze nieuwe woningen vormen het startpunt van de onderzochte verhuisketens². In de periode 2019 t/m 2021 zijn er in Gorinchem bijna 500 nieuwe woningen opgeleverd. Vanuit deze woningen is onderzocht: welke bestaande woningen zijn vrijgekomen als gevolg van deze nieuwbouw? Hoe lang zijn verhuisketens geweest? En welke doelgroepen zijn hiermee bediend? Dit is onderzocht door telkens de gerealiseerde verhuisbewegingen tot drie jaar na toevoeging van de nieuwe woning in beeld te brengen³. De verhuisketen begint daarbij met de eerste verhuizing naar de nieuwbouwwoning en stopt op het moment dat er geen woning meer vrijkomt als gevolg van een verhuizing. Dit is het geval als er een starter of iemand uit het buitenland in de nieuwbouw of vrijkomende woning trekt. Mocht de huishoudenssamenstelling in deze drie jaar veranderd zijn, dan worden de verhuisbewegingen van de oudste persoon uit het huishouden gevolgd. De resultaten die deze analyse op leverde was afhankelijk van het nieuwbouwprogramma.

Doorstroomanalyse op basis van CBS Microdata

Het onderzoeksteam van Stec Groep heeft toegang tot CBS Microdata. CBS Microdata bevat koppelbare data op zowel persoons- als adresniveau waarmee we onder strikte voorwaarden statistisch onderzoek kunnen doen. We kunnen persoonsgegevens zoals huishoudenssamenstelling, leeftijd en inkomen koppelen aan adresgegevens zoals woningtype, oppervlakte en prijssegment. Hierdoor kunnen we in beeld brengen welk type huishouden, welk type woning betreft met alle bijhorende relevante kenmerken. Op het moment dat er minder dan tien huishoudens binnen een bepaalde koppeling vallen, mogen we deze niet weergeven (in verband met privacy en herleidbaarheid van gegevens). Omdat het aantal verhuisbewegingen in de periode 2019 t/m 2023 niet heel groot is geweest (400 in totaal), kunnen niet altijd alle mogelijk denkbare koppeling getoond worden (denk bijvoorbeeld aan de koppeling tussen type huishouden, type woning en prijsklasse van die woning). In het rapport zijn de gegevens op het laagste schaalniveau dat mogelijk was weergegeven.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is het huidige doorstroombeleid van Poort6 en de gemeente Gorinchem toegelicht. Welke strategie en maatregelen zetten zij in om doorstroming te bevorderen? Hoofdstuk 3 gaat in op de doorstroomketens die de afgelopen jaren zijn ontstaan als gevolg van nieuwbouw. Welke doorstroombewegingen zijn er te onderscheiden? Waardoor worden ze gekenmerkt? En hoe omvangrijk zijn ze? Deze gegevens zijn ook besproken met relevante stakeholders. Denk bijvoorbeeld aan woningcorporatie Poort6, bouwers en/of ontwikkelaars die in Gorinchem actief zijn, makelaars en financieel adviseurs. Bij deze bijeenkomst waren ook enkele gemeenteraadsleden aanwezig. In de bijlagen leest u alle achtergrondinformatie die hoort bij dit onderzoek.

¹ Ook in de periode 2022 t/m 2024 zijn er in de gemeente Gorinchem nieuwe woningen opgeleverd. Over deze periode is alleen nog onvoldoende (verhuis)data beschikbaar.

² De doorstroomanalyse is beperkt tot doorstroming die voortkomt uit nieuwe woningen. Doorstroming vindt ook plaats doordat bestaande woningen vrijkomen. Op deze vorm van doorstroming heeft de gemeente, in tegenstelling tot het nieuwbouwprogramma, minder invloed. Uitzondering hierop is doorstroming in de sociale huurvoorraad. Deze wordt daarom afzonderlijk behandeld.

³ De afgelopen jaren bestond het nieuwbouwprogramma van de gemeente Gorinchem vooral uit grote eengezinswoningen. Daarnaast zijn er in de onderzochte periode geen sociale huurwoningen opgeleverd. De komende jaren ziet het woningbouwprogramma van de gemeente er anders uit (meer binnenstedelijk en betaalbaar). Dit kan zorgen voor andere doorstroombewegingen en -effecten in de toekomst.

2. Doorstroombeleid gemeente en Poort6

In dit hoofdstuk is het doorstroombesluit van de gemeente Gorinchem en woningcorporatie Poort6 beschreven. Daarbij is ingezoomd op de strategie en maatregelen die beide partijen inzetten om doorstroming te realiseren. Ook is kort stil gestaan bij de uitvoering hiervan.

2.1 Doorstroming onderbelicht thema in beleid gemeente

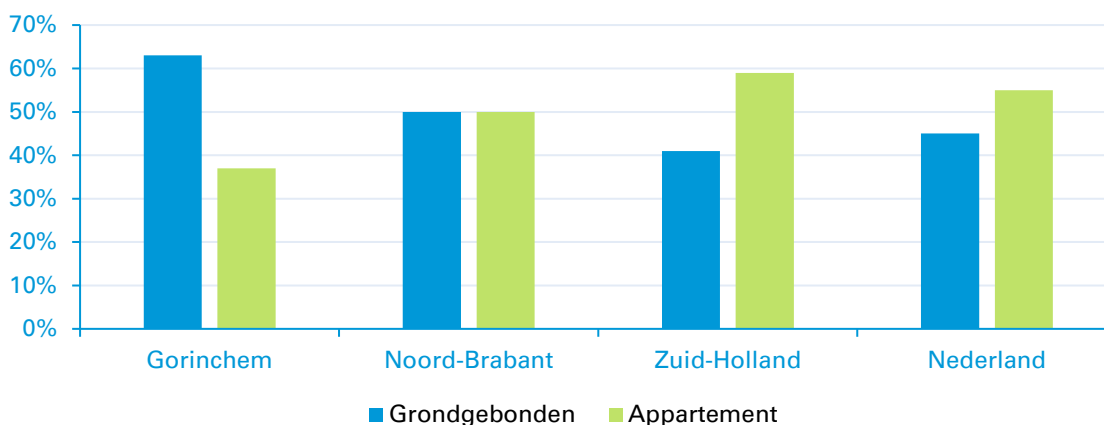
Het thema 'doorstroming' wordt weinig benoemd in gemeentelijke beleidsstukken

In het woonbeleid van de gemeente Gorinchem wordt het thema doorstroming af en toe benoemd. In de 'woon- en transformatievisie' (2019) wordt het woord 'doorstroming' bijvoorbeeld maar één keer genoemd. In de visie is opgenomen dat voor ouderen die willen verhuizen naar een toegankelijker woning een gelijkvloerse woning beschikbaar moet zijn in de wijk. Dit zodat doorstroming binnen de wijk mogelijk is. Om dit te realiseren zet de gemeente vooral in op nieuwbouw en transformatie die direct voorzien in de behoeften en tekorten op de woningmarkt. In het regionale schaarsteonderzoek (2022) wordt het thema 'doorstroming' ook benoemd. Dit keer als instrument dat kan zorgen voor een meer evenwichtige positie van verschillende woningzoekenden op de woningmarkt. In latere stukken (collegeprogramma, omgevingsvisie en meerjarige prestatieafspraken) wordt doorstroming vaker genoemd.

Afgelopen jaren lag nieuwbouwfokus Gorinchem op grondgebonden woningen

De meeste doorstroming ontstaat wanneer aan het eind van de wooncarrière gebouwd wordt. Dit betekent: woningen die geschikt zijn voor ouderen. Deze aanpak dient twee doelen: het vrijmaken van woningen alsook ouderen de kans te geven langer zelfstandig thuis⁴ te wonen. De afgelopen tien jaar zijn er in Gorinchem zo'n 2.000 woningen gebouwd. Hiervan was ongeveer 65% een grondgebonden woning en 35% een appartement. In Gorinchem lag de bouwfokus daarmee vooral op grondgebondenwoningen. De gemeente Gorinchem heeft de afgelopen tien jaar ook meer grondgebonden woningen gebouwd dan gemiddeld.

Figuur 1: Aandeel grondgebonden en appartement in nieuwbouw 2014-2024

Bron: CBS, 2024.

Veel onzekerheid in nieuwbouwprogrammering: conclusies over doorstroming niet te trekken

In het gemeentelijke woningbouwprogramma zijn voor de periode 2025-2035 circa 3.000 woningen opgenomen. 2.000 van deze woningen moeten aan de vleugels van de stad gebouwd worden. Het overige deel moet op binnenstedelijke locaties landen. Een groot deel van het

⁴ Thuis betekent daarbij niet altijd de woning waar ze nu ook in wonen.

woningbouwprogramma heeft nog een zachte planstatus. Dit betekent dat deze woningen nog geen onderdeel zijn van een vastgesteld of onherroepelijk omgevingsplan. Voordat deze woningen gebouwd kunnen worden, moet dus eerst nog de omgevingsplanprocedure doorlopen worden. Van een groot deel van deze plannen is de precieze invulling nog niet bekend. Wel is bekend dat de gemeente voornamelijk inzet op het toevoegen van appartementen (met uitzondering van de resterende woningen in Hoog Dalem). Harde conclusies over doorstroomkansen die ontstaan door nieuwbouw zijn hierdoor (nog) lastig te trekken.

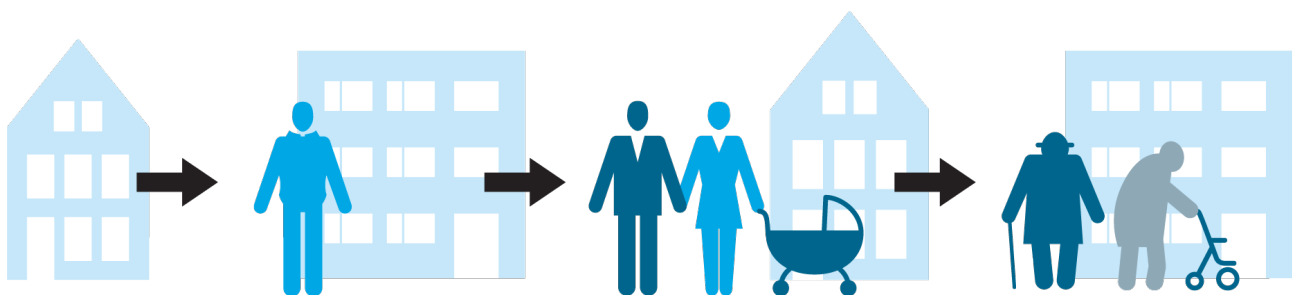
2.2 Poort6 zet op verschillende manieren in op doorstroming

‘Doorstroming’ is een nadrukkelijk thema in de toekomststrategie van Poort6

Poort6, de enige woningcorporatie in de gemeente Gorinchem, heeft in haar strategische koers voor 2020-2025 doorstroming nadrukkelijk benoemd als thema. Zij willen met gerichtere doorstroming en waardevolle verhuisketens meer huishoudens passend huisvesten. Poort6 maakt dit concreet door (1) in te zetten op het realiseren van voldoende passend en aantrekkelijk aanbod en door (2) in te zetten op het wegnemen van belemmeringen en daarmee ouderen te stimuleren te verhuizen naar een geschikte woning.

Focus Poort6: levensloopbestendig maken seniorenwoningen en uitbreiden eengezinswoningen

Om passend woningaanbod te creëren zet Poort6 in op (1) het levensloopbestendig maken van seniorenwoningen en (2) het toevoegen van meer eengezinswoningen. Binnen de voorraad van Poort6 is het woningaanbod voor senioren namelijk (al) groot. De slaagkansen van senioren zijn daarom veel beter dan die van andere doelgroepen. De voorrangspositie van ouderen bij de toewijzing van een woning draagt daar ook aan bij. De afgelopen jaren heeft Poort6 daarom bij een aantal woningen het 55-pluslabel eraf gehaald. Dit zodat deze woningen aan een bredere doelgroep aangeboden konden worden. De verkoop van grondgebonden sociale huurwoningen is dan ook niet aan de orde. De zoektijd van gezinnen is namelijk het hoogst. Poort6 zet daarom ook alleen directe bemiddeling in als de verhuizende senior een grondgebonden woning achterlaat en als deze verhuisbeweging dus zorgt voor doorstroming. Bij de woningen die gelabeld zijn als 65 pluswoning wordt nu extra ingezet op het langer zelfstandig thuis wonen door te kijken naar onderwerpen als sociale cohesie en aanpassingen in en rondom de woning. Dit zodat dit aanbod ook echt aansluit op de wens en behoefte van senioren.

Van lang thuis naar beter thuis: doorstroomregeling ouderen Poort6

In de prestatieafspraken die de gemeente en Poort6 met elkaar gemaakt hebben staat: “We ontwikkelen een gezamenlijke doorstroomaanpak met inzet van diverse instrumenten. We vergroten daarnaast de doorstroommogelijkheden door in het woningbouwprogramma op zowel stads- en wijkniveau te sturen op diversiteit aan woningtypes.” Uit een pilot van Poort6 blijkt dat het wegnemen van belemmeringen de meeste kansen biedt voor meer doorstroming. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de zoektocht naar de nieuwe woning of de verhuizing zelf.

Woningzoekenden zien eventuele hogere kosten vaak niet als een belemmering. Het gaat vaak om (kleine) praktische zaken die een verhuizing in de weg staan.

Poort6 heeft in 2023 uitgangspunten vastgelegd voor de doorstroomregeling ouderen. Is een huurder 65 jaar of ouder, woont deze in een eengezinswoning met minimaal 3 slaapkamers en wil deze verhuizen naar een gelijkvloerse woning? Dan kan de huurder contact opnemen met de doorstroommakelaar en deelnemen aan de doorstroomregeling. De doorstroommakelaar biedt huishoudens begeleiding bij het zoeken van een geschikte woning. De doorstroommakelaar luistert naar de woonwensen van de huurder en kijkt wat er mogelijk is binnen de wettelijke kaders. Daarna reserveert de doorstroommakelaar woningen voordat deze op Woongaard komen. De makelaar kijkt of 1 van deze woningen bij de wensen van de huurder past en biedt een passende woning vervolgens direct aan de huurder aan (directe bemiddeling). Ook houdt de doorstroommakelaar het reguliere woningaanbod voor de huurder in de gaten. Is de huurder niet handig met de computer? Dan reageert de doorstroommakelaar voor de huurder. Is er een woning gevonden, maar is er extra hulp nodig? Dan kijkt de doorstroommakelaar naar wat nodig is om de verhuissap te zetten. De inzet van de doorstroommakelaar is dus altijd op maat. Het kan gaan om hulp bij het reageren op een woning, inzicht geven in de nieuwe financiële situatie, meer tijd inbouwen om te verhuizen of bijvoorbeeld de inzet van een klus- of verhuisdienst.

Behaalde resultaten doorstroommakelaar

Van februari 2024 tot februari 2025 heeft de doorstroommakelaar de volgende resultaten behaald:

- 23 huurder zijn verhuisd via de doorstroomregeling;
- 30 huurder nemen deel aan de doorstroomregeling en zijn op zoek naar een geschikte woning;
- 3 woonadviesgesprekken staan ingepland;
- 7 woonadviesgesprekken moeten nog gepland worden;
- 12 huurder zijn uit de doorstroomregeling gestapt (door bijvoorbeeld verhuizing naar verzorgingstehuis of intrekken verhuishwens).

Poort6 werkt aan doorstroommaatregelen voor jongeren

Poort6 wil in haar huurbeleid ook maatregelen opnemen voor de doorstroming vanuit jongerenwoningen. Dit zijn woningen die specifiek zijn bestemd voor de doelgroep 18 tot 23 jaar. Voor deze woningen komen andere woningzoekenden niet in aanmerking. Jongeren die in een jongerenwoning wonen blijven echter relatief lang zitten. Dit komt onder andere door de lage huur (afgetopt op de huurtoeslaggrens voor jongeren tot 23 jaar), de relatief grote omvang van deze woningen en de beperkte doorstroommogelijkheden naar een andere woning.

Koopwoningen zijn te duur en voor andere sociale huurwoningen hebben jongeren vaak te korte inschrijftijd. Poort6 heeft ideeën over hoe we zij jongeren kunnen stimuleren om door te stromen op het moment dat zij qua leeftijd een jongerenwoning zijn ontgroeid. Er is bijvoorbeeld een informatieve avond gehouden waarop de vraag is gesteld wat jongeren belangrijk vinden en welke dilemma's zij ervaren. De doorstroommakelaar doet momenteel onderzoek naar verschillende ideeën en mogelijkheden. De verwachting is dat eind 2025, begin 2026 hier beleid voor is en dit beleid in de praktijk gebracht wordt.

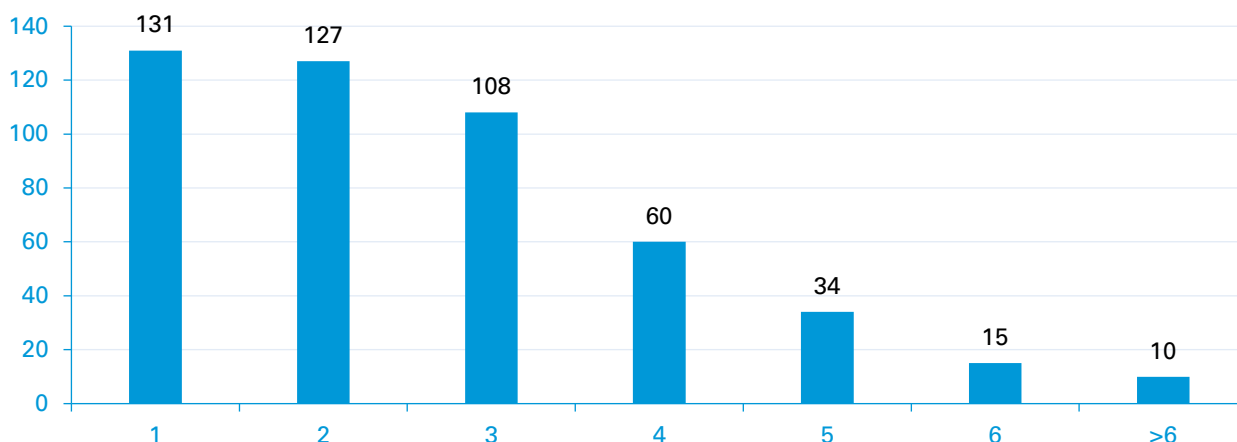
3. Doorstroom- resultaten in beeld

In dit hoofdstuk zijn de doorstroombewegingen die in de periode 2019 t/m 2023 zijn gerealiseerd uiteengezet. Dit is gebeurd op basis van doorstroomketens. Een doorstroomketen laat zien welke verhuiscbewegingen hebben plaatsgevonden als gevolg van de nieuwbouw van één woning. Daarbij is telkens de vergelijking gemaakt tussen de doorstroomeffecten van gerealiseerde nieuwbouw in Gorinchem (blauwe balkjes) en alle gerealiseerde nieuwbouw in Nederland (groene balkjes) in de periode 2019 t/m 2021. Ook is er gekeken naar de doorstroomeffecten in heel Nederland (blauwe en groene balkjes) en de doorstroomeffecten in de gemeente Gorinchem zelf (oranje balkjes). Nieuwbouw levert namelijk niet alleen verhuiscbewegingen en -ketens op in de eigen gemeente. Er verhuizen ook mensen vanuit andere Nederlandse gemeenten naar Gorinchem. Dit zorgt nog steeds voor doorstroming, maar dan niet altijd direct in Gorinchem. Het startpunt van de doorstroomketens was telkens een nieuwe woning opgeleverd in de periode 2019 t/m 2021. In de periode 2019 t/m 2021 zijn er in Gorinchem bijna 500 nieuwe woningen opgeleverd (zie paragraaf 1.3 voor een uitgebreide methodologische toelichting).

3.1 Verhuisketen vaak niet langer dan 3 verhuiscbewegingen

Gemiddeld is een verhuisketen in Nederland zo'n drie à vier schakels lang, zo blijkt uit onderzoek van het CBS (2024). Van de verhuisketens die op gang kwamen door nieuwbouw in Gorinchem in de periode 2019 t/m 2021, bestond het gros van de ketens uit één, twee of drie verhuiscbewegingen. Hierbij tellen alle verhuiscbewegingen mee. Dus ook die van mensen die niet uit Gorinchem kwamen. De verhuizing naar de nieuwbouwwoning zelf telt ook mee en een keten stopt wanneer er geen nieuwe woning meer vrijkomt. Dit betekent dat 131 nieuwbouwwoningen in Gorinchem betrokken zijn door huishoudens die zelf geen woning achter lieten (één verhuiscbeweging). Dit kan gaan om starters of mensen uit het buitenland (zie paragraaf 1.3). 127 nieuwbouwwoningen leverden een keten op van twee schakels. Dit betekent dat deze woningen werden betrokken door huishoudens die ook een woning achterlieten (niet per definitie in Gorinchem). Deze achterblijvende woning werd vervolgens betrokken door een starter of iemand uit het buitenland (twee verhuiscbewegingen). 108 woningen leverden drie verhuiscbewegingen op (in heel Nederland). Ketens met meer dan drie schakels komen minder vaak voor.

Figuur 2: Lengte verhuisketens in heel Nederland op basis van nieuwbouwwoningen in Gorinchem

Bron: CBS Microdata (2025, cijfers over 2019 t/m 2023). Bewerking Stec Groep (2025)

In totaal kwamen er, als gevolg van de nieuwbouw van 500 woningen, zo'n 400 woningen vrij in Gorinchem zelf. 86 van deze woningen kwamen vrij doordat huishoudens die al in Gorinchem woonden naar de nieuwbouw zijn verhuisd (keten met twee schakels). In de verhuisketens die bestonden uit drie schakels kwamen 113 woningen in Gorinchem vrij en in de verhuisketens die uit 4 schakels bestonden 79.

Tabel 1: Aantal vrijgekomen woningen in Gorinchem naar ketenlengte

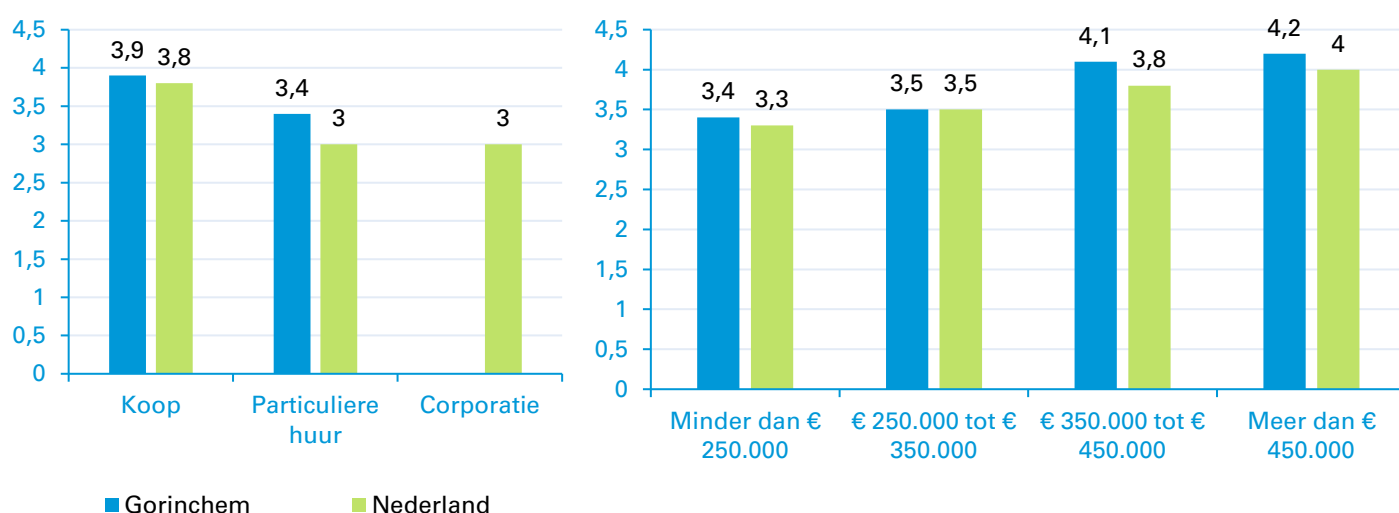
Lengte keten	2	3	4	5	6	>6
Vrijgekomen woningen in Gorinchem	86	113	79	54	33	34

Bron: CBS Microdata (2025, cijfers over 2019 t/m 2023). Bewerking Stec Groep (2025)

3.2 Koopwoningen leveren langste verhuisketen op, dure woningen leveren langere keten op dan goedkope woningen

Uit landelijk onderzoek van Stec Groep (2025) blijkt dat grote, dure koopwoningen gemiddeld genomen de langste verhuisketens in Nederland opleveren. Dit is ook bij nieuwbouw in Gorinchem het geval. Een nieuwbouw koopwoning in Gorinchem leverde in de periode 2019 t/m 2023 een verhuisketen op van gemiddeld vier verhuizingen in heel Nederland. Dit zijn er meer dan bij nieuwbouw van een particuliere huurwoning. Middeldure en dure koopwoningen (met een WOZ-waarde vanaf € 350.000) leveren daarbij meer verhuisbewegingen op dan goedkopere koopwoningen. We hebben geen zicht op de verhuisketens die zijn ontstaan vanuit de nieuwbouw van sociale huurwoningen. In de periode 2019 t/m 2023 zijn er namelijk geen sociale huurwoningen opgeleverd.

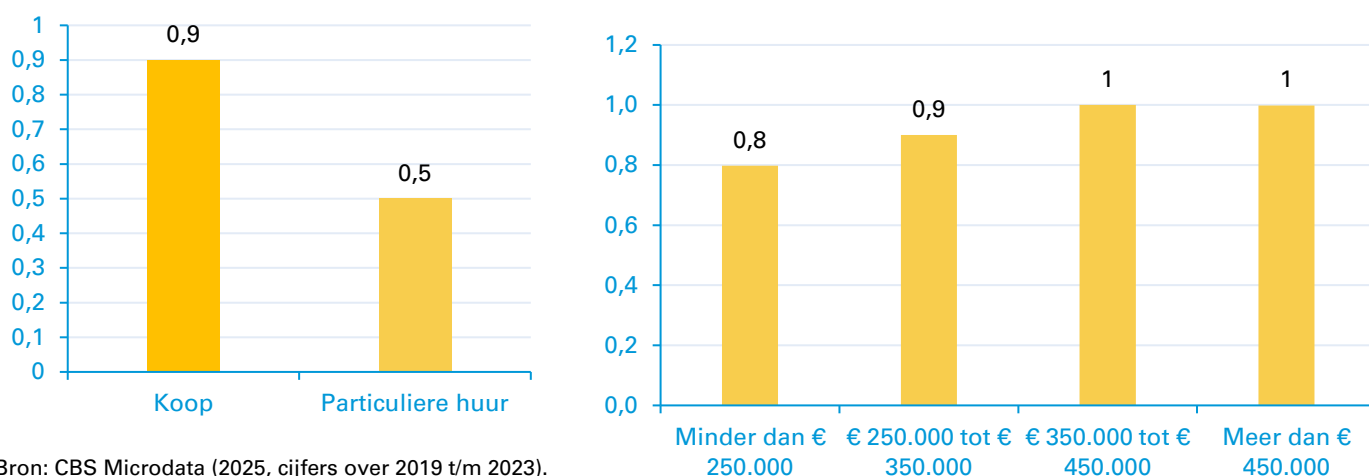
Figuur 3: Lengte verhuisketen in heel Nederland op basis van eigendomssituatie en WOZ-waarde in Gorinchem en Nederland (2019 t/m 2023)

Bron: CBS Microdata (2025, cijfers over 2019 t/m 2023). Bewerking Stec Groep (2025)

Ook in Gorinchem zelf leverden duurdere koop nieuwbouwwoningen meer doorstroming op. De bouw van één nieuwe koopwoning in Gorinchem zorgde in Gorinchem zelf voor het vrijkomen van bijna één extra woning. De realisatie van één particuliere huurwoning zorgde voor het vrijkomen van 0,5 extra woning. Het bouwen van duurdere woningen levert, ook in Gorinchem zelf, meer vrijkomende woningen op. Nieuwbouwwoningen met een WOZ-waarde van meer dan € 350.000 leverden één extra vrijkomende woningen op in de bestaande voorraad.

Figuur 4: Aantal vrijgekomen woningen in Gorinchem door nieuwbouw naar eigendomssituatie en WOZ-waarde

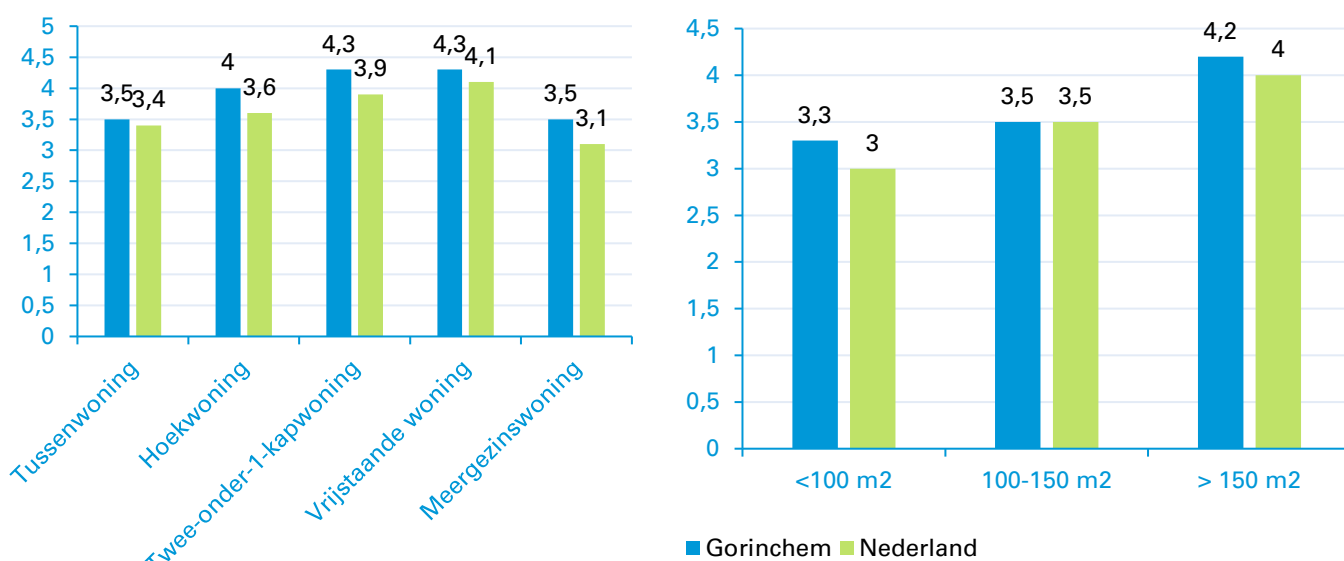

Bron: CBS Microdata (2025, cijfers over 2019 t/m 2023).
Bewerking Stec Groep (2025)

3.3 Grote(re) nieuwbouwwoningen leveren meer verhuisbewegingen op dan kleine(re) nieuwbouwwoningen

Gemiddeld genomen leveren grotere nieuwbouwwoningen meer verhuisbewegingen op dan kleinere nieuwbouwwoningen (Stec Groep, 2025). Dit is in Gorinchem ook het geval. Zo leverde een nieuw appartement of tussenwoning in de periode 2019 t/m 2023 gemiddeld 3,5 verhuisbewegingen op in heel Nederland. Over het algemeen zijn dit kleinere woningtypen dan bijvoorbeeld twee-onder-een-kapwoningen of vrijstaande woningen. Een nieuwe twee-onder-een-kapwoning of vrijstaande woning leverde in diezelfde periode 4,3 verhuisbewegingen op in heel Nederland. Dit is bijna één verhuisbeweging meer. Deze verschillen zien we ook terug als we kijken naar het oppervlak van de nieuwbouwwoningen. Kleinere woningen (<100 m²) leverden 3,3 verhuisbewegingen op terwijl grotere woningen (>150 m²) 4,2 verhuisbewegingen opleverden.

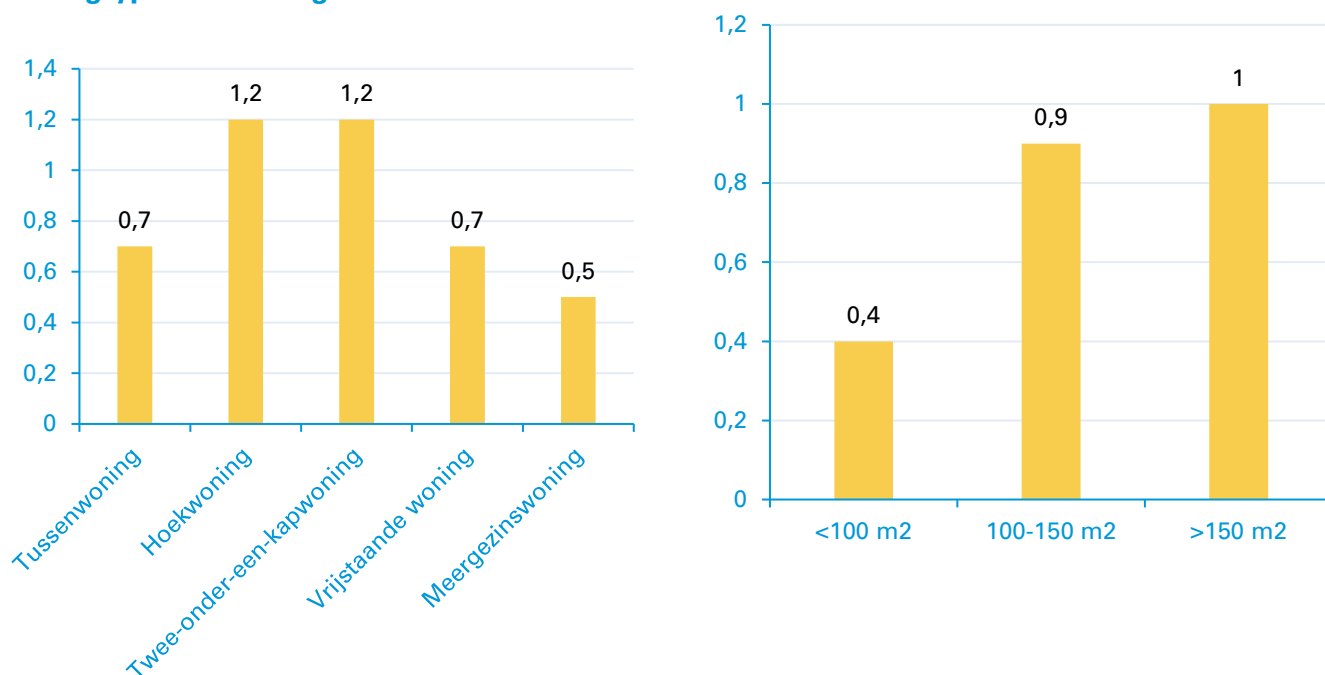
Figuur 5: Lengte verhuisketen in heel Nederland op basis van woningtype en oppervlakte in Gorinchem en Nederland (2019 t/m 2023)

Bron: CBS Microdata (2025, cijfers over 2019 t/m 2023). Bewerking Stec Groep (2025)

Ook in Gorinchem zelf leverden grotere nieuwbouwwoningen meer doorstroming op (vrijstaande woningen uitgezonderd). De nieuwbouw van een appartement of tussenwoning leverde respectievelijk 0,5 en 0,7 extra vrijkomende woning op in de bestaande voorraad van Gorinchem. Hoekwoningen en twee-onder-een-kapwoningen zorgden voor 1,2 extra vrijgekomen woning. Dit patroon zien we ook terug in de oppervlakteklassen. Woningen groter dan 100 m² leverden (bijna) één extra vrijgekomen woning in Gorinchem op, terwijl woningen kleiner dan 100 m² 0,4 extra vrijkomende woningen opleverde.

Figuur 6: Aantal vrijgekomen woningen in Gorinchem door nieuwbouw naar woningtype en omvang

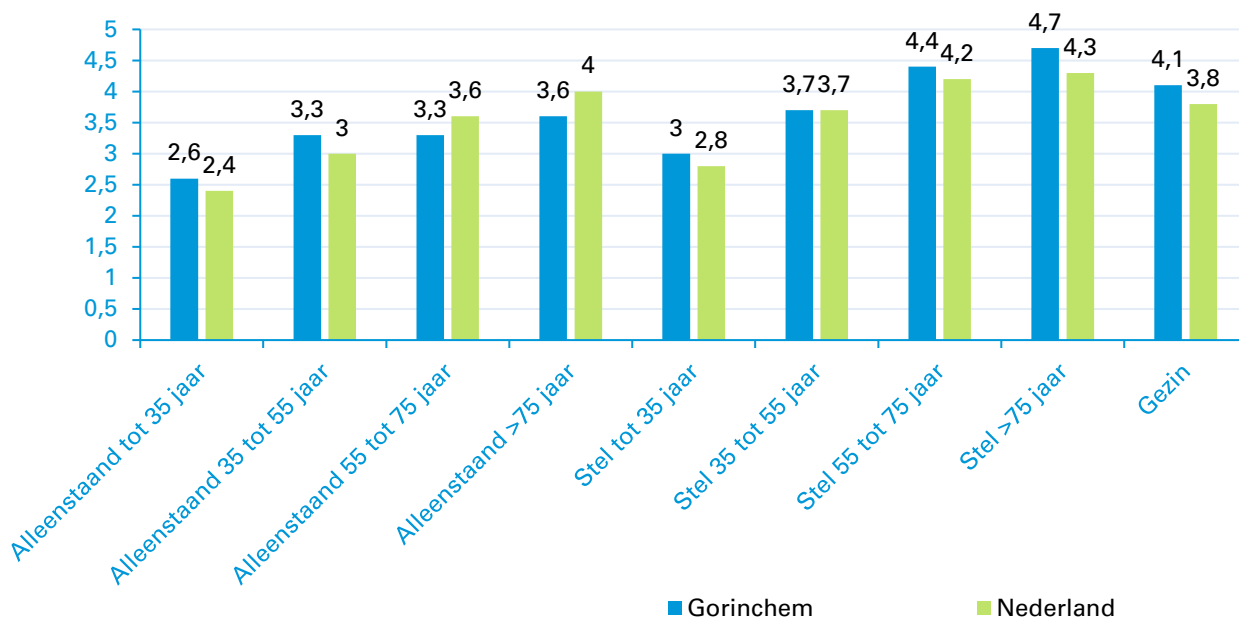

Bron: CBS Microdata (2025, cijfers over 2019 t/m 2023). Bewerking Stec Groep (2025)

3.4 Verhuizingen van ouderen naar nieuwbouwwoningen zorgen voor de langste verhuisketens

Nieuwbouwwoningen voor ouderen zorgen voor de langste verhuisketens (Stec Groep, 2025). Dit geldt ook voor nieuwbouw in Gorinchem. Wanneer oudere stellen van 75 jaar of ouder verhuizen naar een nieuwbouwwoning, levert dit de meeste verhuisbewegingen op, namelijk bijna 5 (over heel Nederland). Sowieso neemt het aantal verhuisbewegingen toe naarmate de verhuisde doelgroep ouder wordt. Ook dit is logisch; oudere huishoudens bezitten vaak grotere (koop)woningen. Hiervoor constateerden we al dat dit de woningtypen zijn die, als deze bijgebouwd worden, de meeste verhuisbewegingen opleveren. Wanneer jongeren (tot 35 jaar) naar een nieuwbouwwoning in Gorinchem verhuizen, levert dit juist de minste verhuisbewegingen op: gemiddeld 2,6. Dit is ook logisch; een deel van deze doelgroep is namelijk starter en laat geen woning achter. Hierdoor stopt de verhuisketen relatief snel.

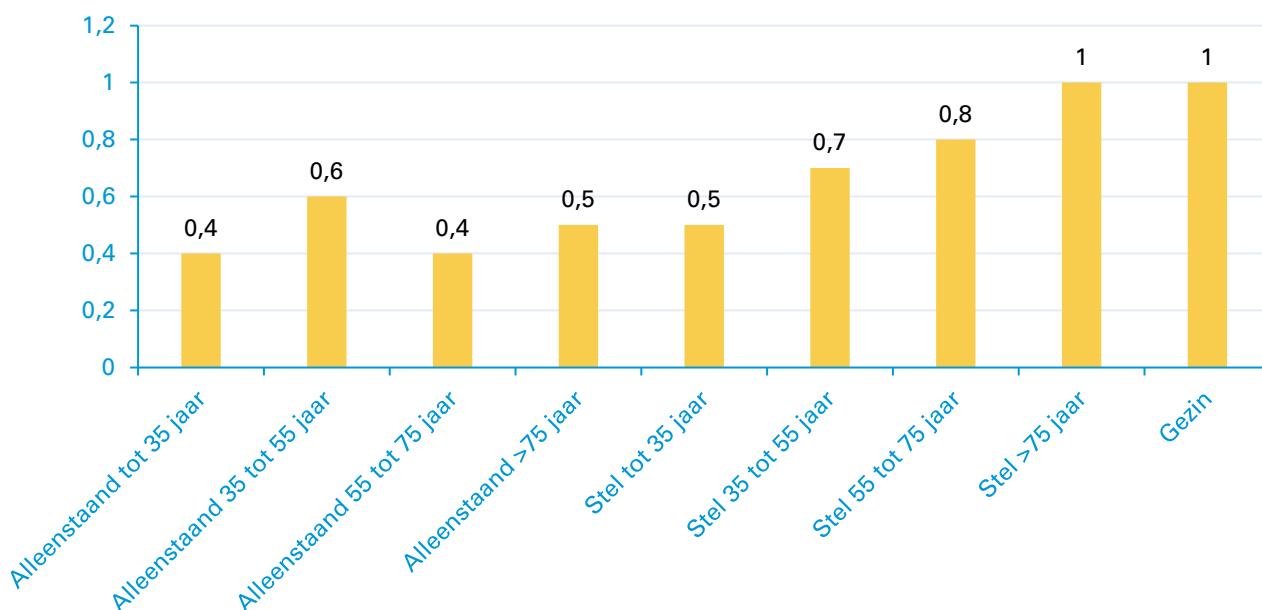
Figuur 7: Lengte verhuisketen in heel Nederland op basis van verhuisde doelgroep in Gorinchem en Nederland (2019 t/m 2023)

Bron: CBS Microdata (2025, cijfers over 2019 t/m 2023). Bewerking Stec Groep (2025)

Ook in Gorinchem zelf leverden woningen voor ouderen de meeste doorstroming op. Wanneer stellen van 75 jaar of ouder (en gezinnen) naar een nieuwbouw woning verhuisden, leverde dit in Gorinchem zelf het vrijkomen van één extra woning op. Dit terwijl de verhuizingen van jongere alleenstaanden en stellen zorgde voor het vrijkomen van gemiddeld 0,5 extra woning.

Figuur 8: Aantal vrijgekomen woningen in Gorinchem door nieuwbouw naar doelgroep

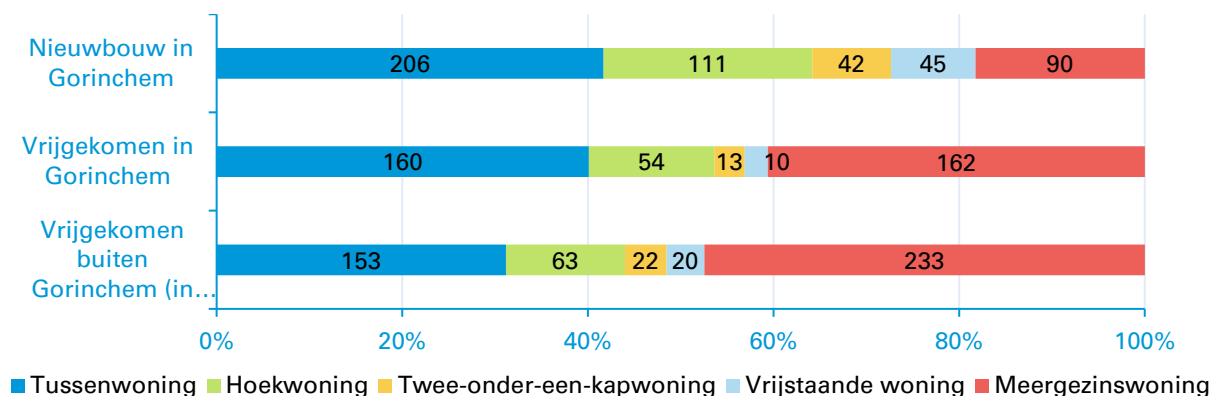

Bron: CBS Microdata (2025, cijfers over 2019 t/m 2023). Bewerking Stec Groep (2025)

3.5 Lokaal rendement nieuwbouw: 0,8 extra woning in bestaande voorraad Gorinchem vrijgekomen

In de periode 2019 t/m 2021 zijn er in Gorinchem bijna 500 nieuwe woningen opgeleverd. Ruim 60% van deze woningen was een tussen- of hoekwoning. De focus lag daarmee op het realiseren van grondgebondenwoningen. Deze woningen hebben ervoor gezorgd dat er in de gemeente Gorinchem in de periode 2019 t/m 2023 zo'n 400 bestaande woningen vrijkwamen in de verhuisketen. Nieuwbouw zorgt daarmee voor 0,8 extra vrijkomende woning in Gorinchem (400 woningen komen vrij bij nieuwbouw van 500 woningen). Het ging in 40% van de gevallen om tussenwoningen en appartementen. Buiten de gemeente Gorinchem kwamen er als gevolg van deze nieuwbouw 500 bestaande woningen vrij in de keten. Ook dit waren voornamelijk appartementen en tussenwoningen.

Figuur 9: Nieuwbouwoningen naar type (2019 t/m 2021) en daardoor vrijgekomen woningen (2019 t/m 2023) in Gorinchem en andere gemeenten

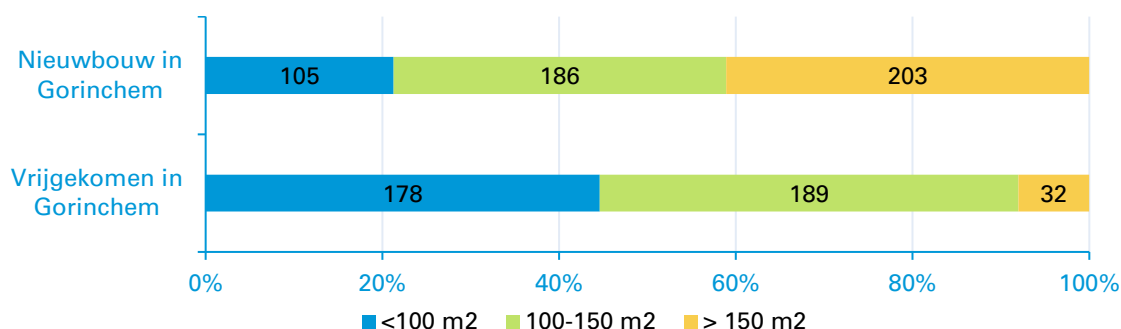

Bron: CBS Microdata (2025, cijfers over 2019 t/m 2023). Bewerking Stec Groep (2025)

3.6 Grotere nieuwbouwoningen zorgen voor vrijkomen kleine(re) woningen in bestaande voorraad

In de periode 2019 t/m 2021 zijn er veel grote woningen gerealiseerd. Van de 500 nieuwbouw-woningen waren er 390 groter dan 100 m² (80%). Ruim 200 woningen waren zelfs groter dan 150 m². Het realiseren van deze grote woningen heeft ervoor gezorgd dat vooral kleine(re) bestaande woningen vrijkwamen in de voorraad. Van de 400 bestaande woningen die vrijkwamen in Gorinchem waren er 180 kleiner dan 100 m² en 190 woningen hadden een oppervlak tussen de 100 en 150 m².

Figuur 10: Nieuwbouwoningen naar omvang (2019 t/m 2021) en daardoor vrijgekomen woningen (2019 t/m 2023) in Gorinchem

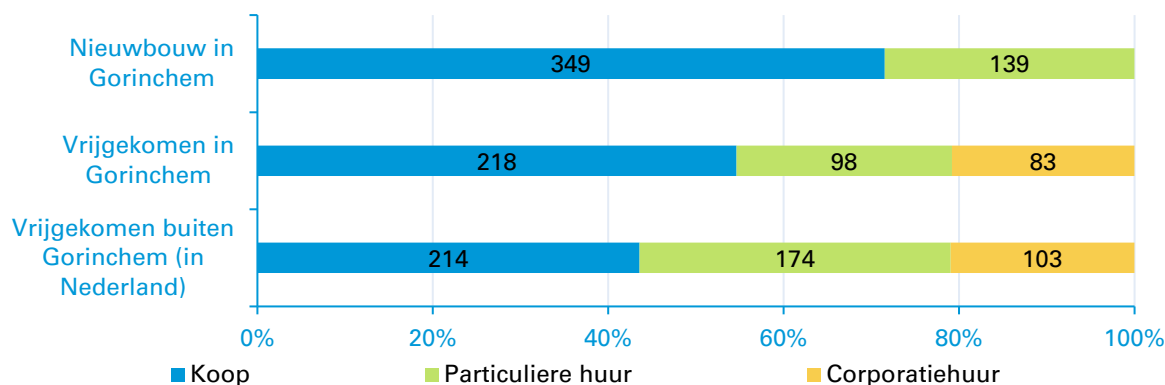

Bron: CBS Microdata (2025, cijfers over 2019 t/m 2023). Bewerking Stec Groep (2025)

3.7 Geen corporatiewoningen opgeleverd in de nieuwbouw, wel corporatiewoningen vrijgekomen in voorraad

Ruim 70% van de gerealiseerde woningen in de periode 2019 t/m 2021 was een koopwoning. Het overige nieuwbouwaanbod bestond uit particuliere huur. In deze periode zijn geen corporatiewoningen (met een sociale huurprijs) opgeleverd. Ondanks dat heeft de nieuwbouw er wel voor gezorgd dat er corporatiewoningen vrij zijn gekomen in de verhuisketen. Van de 400 woningen die in de periode 2019 t/m 2023 vrijkwamen in Gorinchem waren er circa 85 een corporatiewoning. Dit is 20% van de totaal vrijgekomen woningen.

Figuur 11: Nieuwbouwwoningen naar segment (2019 t/m 2021) en daardoor vrijgekomen woningen (2019 t/m 2023) in Gorinchem en andere gemeenten

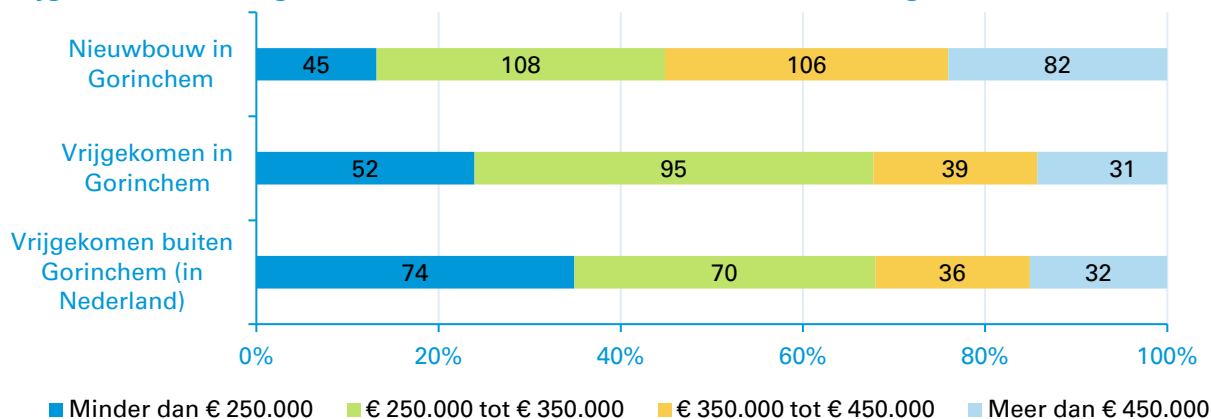

Bron: CBS Microdata (2025, cijfers over 2019 t/m 2023). Bewerking Stec Groep (2025)

3.8 Nieuwbouwwoningen in de koopsector waren duurder dan vrijkomende bestaande koopwoningen

Van de 350 koopwoningen die in de periode 2019 t/m 2021 zijn gerealiseerd had 45% een WOZ-waarde die lager was dan € 350.000. De rest van de woningen had een WOZ-waarde tussen de € 350.000 en € 450.000 (30%) of een WOZ-waarde hoger dan € 450.000 (25%). De bestaande woningen die door deze nieuwbouw vrijkwamen (in periode 2019 t/m 2023) waren goedkoper. In Gorinchem had 68% van de vrijkomende koopwoningen een WOZ-waarde onder de € 350.000.

Figuur 12: Nieuwbouwwoningen naar WOZ* (2019 t/m 2021) en daardoor vrijgekomen woningen (2019 t/m 2023) in Gorinchem en andere gemeenten

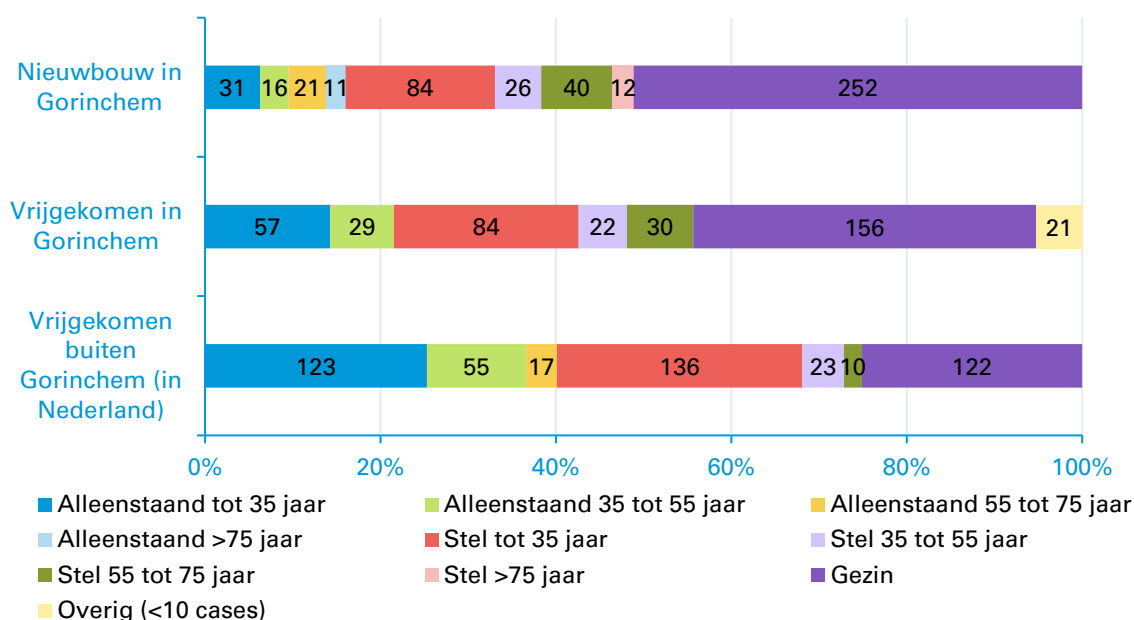

Bron: CBS Microdata (2025, cijfers over 2019 t/m 2023). Bewerking Stec Groep (2025). *Betreft enkel de koopwoningen.

3.9 Gezinnen en jongeren (tot 35 jaar) verhuisden het vaakst naar vrijkomende woningen

De in 2019 t/m 2021 in Gorinchem opgeleverde nieuwbouw is het vaakst betrokken door gezinnen. In bijna de helft van alle gevallen betrof een gezin de nieuwbouwwoning. Dit leverde één extra vrijkomende woning in de bestaande voorraad op (zie figuur 8). Naar de vrijkomende woningen die deze en andere doelgroepen in Gorinchem achterlieten verhuisden vooral gezinnen (40%), stellen tot 35 jaar (20%) en alleenstaanden tot 35 jaar (15%). Buiten de gemeente Gorinchem zien we dat, als gevolg van deze nieuwbouw, ook vooral stellen tot 35 jaar (30%), alleenstaanden tot 35 jaar (25%) en gezinnen (25%) naar de vrijgekomen huizen verhuisden. Dat betekent dat het doorstroomrendement voor jongeren buiten Gorinchem groter is dan binnen Gorinchem.

Figuur 13: Nieuwbouwwoningen (2019 t/m 2021) en daardoor vrijgekomen woningen (2019 t/m 2023) naar doelgroep in Gorinchem en andere Nederlandse gemeenten

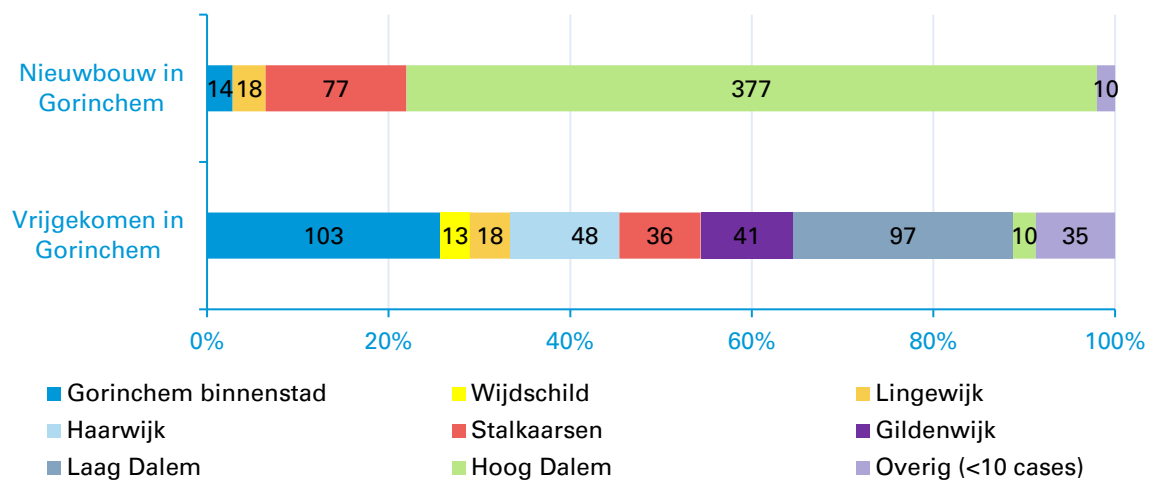

Bron: CBS Microdata (2025, cijfers over 2019 t/m 2023). Bewerking Stec Groep (2025)

3.10 Nieuwbouw leverde vooral vrijkomende woningen op in binnenstad en oostelijk deel van Gorinchem

Van de bijna 500 woningen die in de periode 2019 t/m 2021 zijn gerealiseerd stonden er 375 in de wijk Hoog Dalem. Hier werd het meest gebouwd. Ook in de wijk Stalkaarsen werden ruim 75 woningen gebouwd. In de overige wijken was de nieuwbouw beperkt. De nieuwbouw (in voornamelijk Hoog Dalem) heeft ervoor gezorgd dat er vooral woningen vrijkwamen in de binnenstad en in de wijk Laag Dalem. In de wijken Hoog Dalem en Stalkaarsen zelf kwamen relatief weinig woningen vrij als gevolg van deze nieuwbouw. De nieuwbouw heeft dus voornamelijk verhuisbewegingen in andere delen van Gorinchem in gang gezet.

Figuur 14: Nieuwbouwwoningen (2019 t/m 2021) en daardoor vrijgekomen woningen (2019 t/m 2023) naar (CBS) wijk in Gorinchem

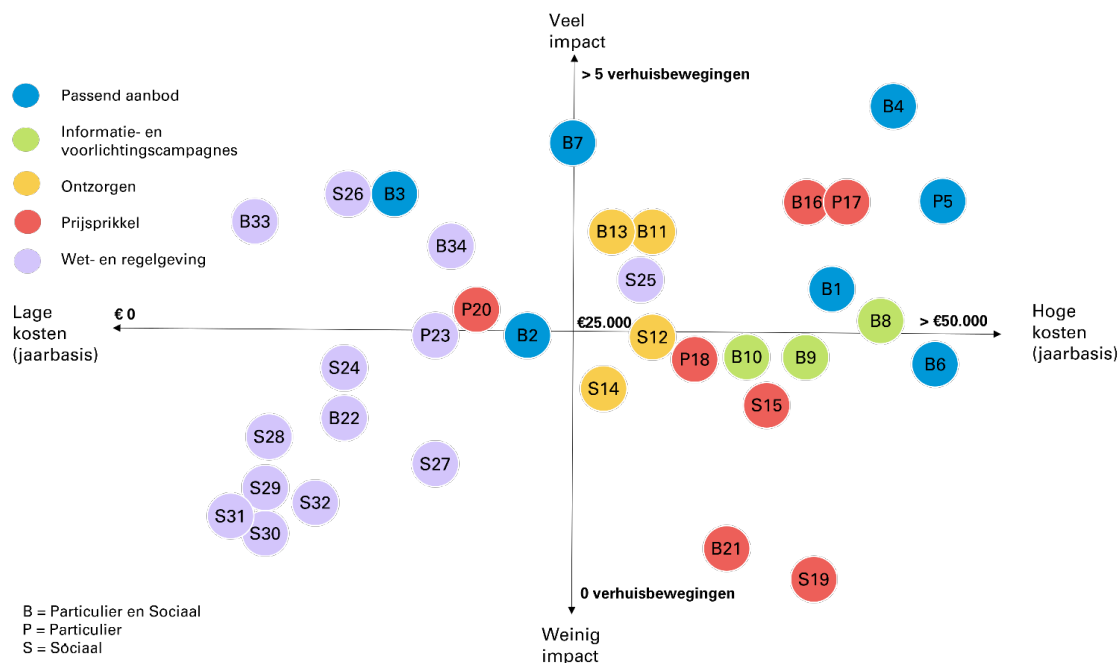
Bron: CBS Microdata (2025, cijfers over 2019 t/m 2023). Bewerking Stec Groep (2025)

Bijlage A: Doorstroom- maatregelen

Figuur 15: Overzicht van doorstroommaatregelen

Nummer	Doorstroommaatregel	Nummer	Doorstroommaatregel
1	Onderzoek woonbehoeften (en discrepantie met aanbod)	18	Verhuispremie
2	Woningbouwprogrammering seniorenwoningen (bijv. aan de hand van woonprofielen)	19	Startersleningen
3	Woningruil	20	Senioren hypotheek
4	Woningen delen, splitsen en/of optoppen	21	Verhuiskostenvergoeding
5	Bijbouwen levensloopbestendige woningen voor senioren (lange verhuisketens)	22	Voorrang in het middensegment, vrije huursector en koop
6	Toevoegen flexwoningen	23	Jongerencontracten
7	(Pre)antelzorgwoningen bouwen	24	Voorrang doorstromer in nieuwbouw sociale huur
8	Informatiecampagnes	25	Van Groot naar Beter
9	Website met goede voorbeelden over verhuizen en geschikt aanbod in de regio	26	Voorrang voor sociale huurders bij verkoop en vrije sector
10	Doorstroom-/woonevenementen op buurt- of wijkniveau	27	Het doen van een voorinspectie
11	Helpen met maken verhuisplan	28	Een langere reactietijd, bijvoorbeeld voor ouderen
12	Woonwensinventarisatiegesprekken	29	Flexibele inkomenseisen hanteren
13	Helpen met begeleiden verhuisdag	30	Tevredenheidsgarantie instellen voor de nieuwe woning
14	Hanteren flexibele eisen voor opleveren woning	31	Behoud punten/inschrijftijd bij doorstroming
15	Voucher voor klusdienst, verhuisbedrijf of schoonmaakbedrijf	32	Extra punten na verlaten (kleine) starterswoning.
16	Woonlastengewinning	33	(Pre)mantelzorgwoningen toestaan
17	Huurprijsbehoud	34	Beter benutten toestaan en stimuleren (denk aan transformatie, splitsen, woningdelen, optoppen, wonen op achtererven etc.)

Figuur 16: Doelmatigheid en doeltreffendheid doorstroommaatregelen

Bijlage B: Algemene woningmarktcijfers en - dynamiek

In deze bijlage geven we een aantal algemene feiten en cijfers weer over de historische huishoudens- en bevolkingsontwikkeling in de gemeente Gorinchem. Ook brengen we de bestaande woningvoorraad in beeld en zoomen we in op de woningmarktdynamiek. Dit doen we op basis van de verhuisbewegingen van en naar Gorinchem, waarbij we breder kijken dan alleen de betrokken nieuwbouwwoningen en daarmee vrijkomende woningen. Deze informatie geldt dus als achtergrondinformatie en helpt bij het duiden van de doorstroombewegingen.

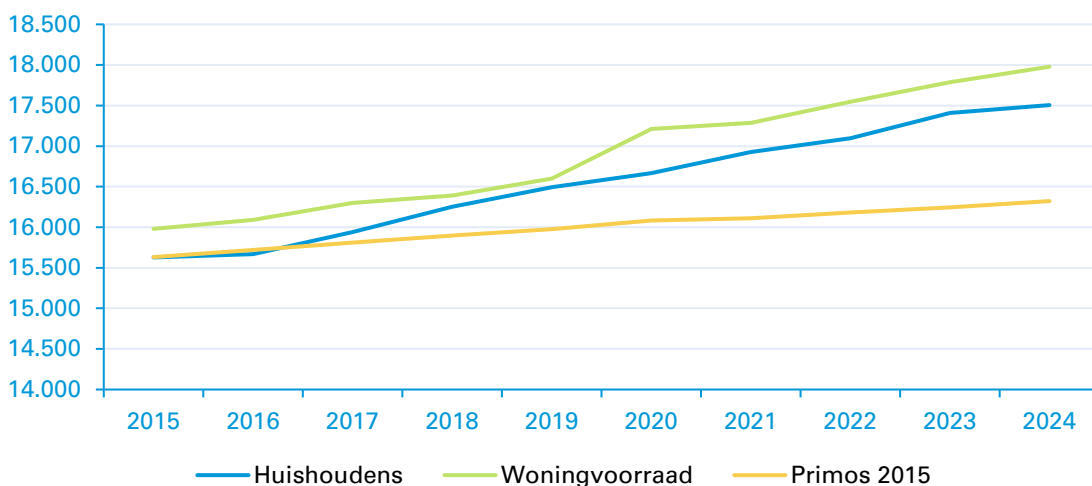
Historische huishoudens- en bevolkingsontwikkeling

Demografische ontwikkelingen zorgen voor veranderende woonwensen. De demografische ontwikkeling van een gemeente heeft daarom direct invloed op de woonopgaven. Een analyse van deze historische ontwikkeling helpt grip te krijgen op de doorstroomopgave van een gemeente. In onderstaande paragrafen zoomen we daarom in op de historische bevolkings- en huishoudensontwikkelingen van de gemeente Gorinchem.

Gorinchem groeide de afgelopen tien jaar met zo'n 1.880 huishoudens

De afgelopen tien jaar is de gemeente Gorinchem gegroeid met circa 1.880 huishoudens. Dit is een stijging van 12%. Dit is aanzienlijk meer dan waar de Primos-prognose uit 2015 (ABF) vanuit ging (+690 huishoudens). De woningvoorraad van de gemeente Gorinchem is de afgelopen tien jaar gestegen met zo'n 2.000 woningen.

Figuur 17: Historische ontwikkeling van woningvoorraad en huishoudens, 2015-2024

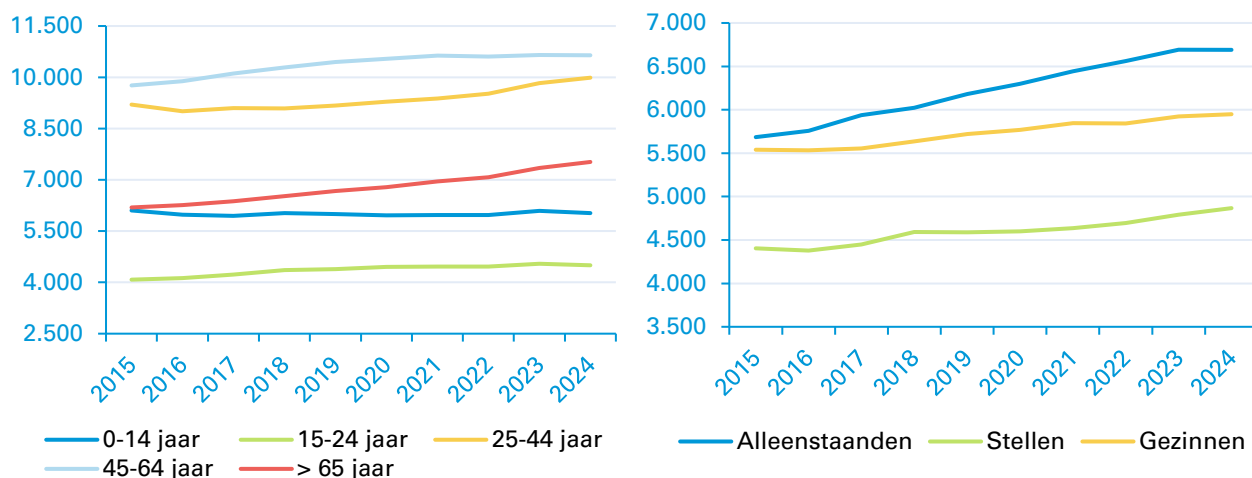

Bron: CBS (2024, cijfers over 2015 t/m 2024) en ABF Research (Primos 2015). Bewerking Stec Groep (2024).

Dubbele vergrijzing en huishoudensverdunning belangrijke verklaringen huishoudensgroei

In Gorinchem was de afgelopen jaren sprake van vergrijzing. Het aantal oudere huishoudens steeg. Deze groep wordt ook steeds ouder. Hierdoor is sprake van dubbele vergrijzing. Dit is een belangrijke reden voor de huishoudensgroei van de afgelopen jaren. Tussen 2015 en 2024 steeg de groep 65-plussers met 21% (1.330 inwoners). Het totaal aantal inwoners in Gorinchem is in die periode gestegen met circa 3.330 inwoners. In het verlengde hiervan constateren we dat het aantal huishoudens harder groeit dan het aantal inwoners. Huishoudensverdunning is de oorzaak hiervan. In 2015 bestond een gemiddeld huishouden in Gorinchem nog uit 2,26 personen, in 2024 bestaat een gemiddeld huishouden uit 2,20 personen.

Figuur 18: Inwoners naar leeftijd (links) en huishoudens naar samenstelling (rechts)

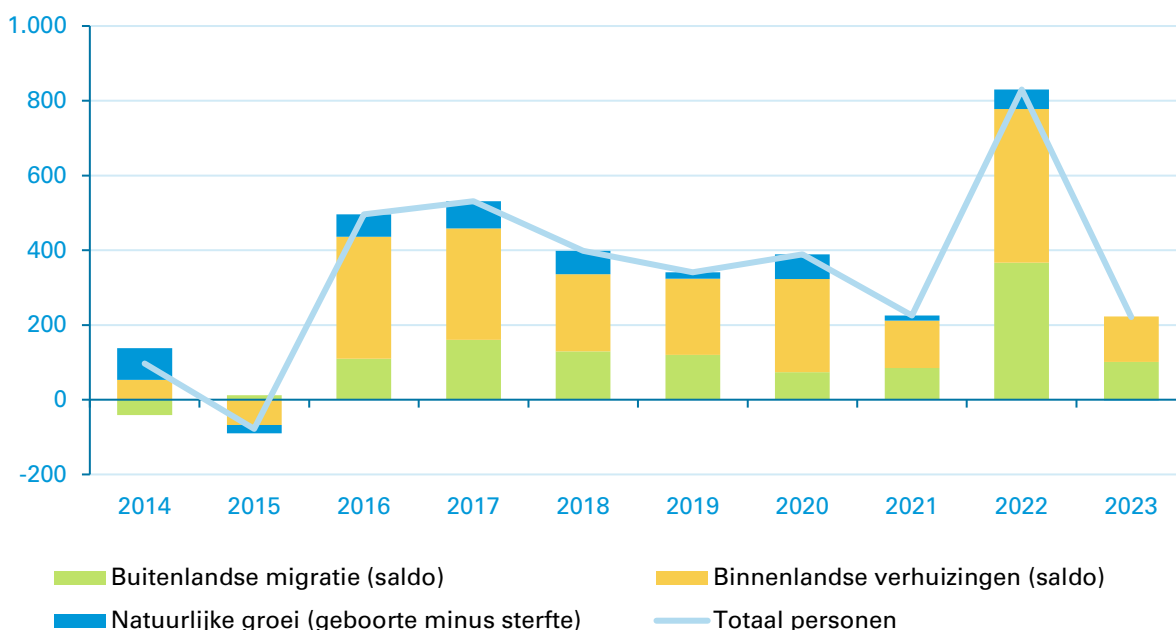

Bron: CBS (2024, cijfers over 2015 t/m 2024). Bewerking Stec Groep (2024).

Ook migratie belangrijke drijfveer achter bevolkingsgroei in Gorinchem

In de afgelopen tien jaar is er nagenoeg ieder jaar sprake geweest van bevolkingsgroei (2015 uitgezonderd). Deze bevolkingsgroei komt deels door natuurlijke groei (geboorte minus sterfte van inwoners Gorinchem). Dit vormt echter maar een klein deel van de groei. De bevolkingsgroei wordt voor het grootste deel veroorzaakt door een positief migratiesaldo, met name door de binnenlandse verhuizingen. Dit betekent dat er meer mensen vanuit andere Nederlandse gemeenten naar Gorinchem komen dan dat er vanuit Gorinchem naar andere Nederlandse gemeenten vertrekken. Ook zien we dat het buitenlandse migratiesaldo elk jaar positief is geweest. Vooral in 2022 zien we een hoog positief saldo voor buitenlandse migratie. Dit komt doordat in dit jaar veel Oekraïense vluchtelingen naar Nederland kwamen.

Figuur 19: Bevolkingsontwikkeling per jaar, 2014-2023*

Bron: CBS (2024, cijfers over 2015 t/m 2024). Bewerking Stec Groep (2024). * Statushouders die vanuit een andere Nederlandse gemeente naar Gorinchem verhuizen zijn onderdeel van de binnenlandse verhuizingen.

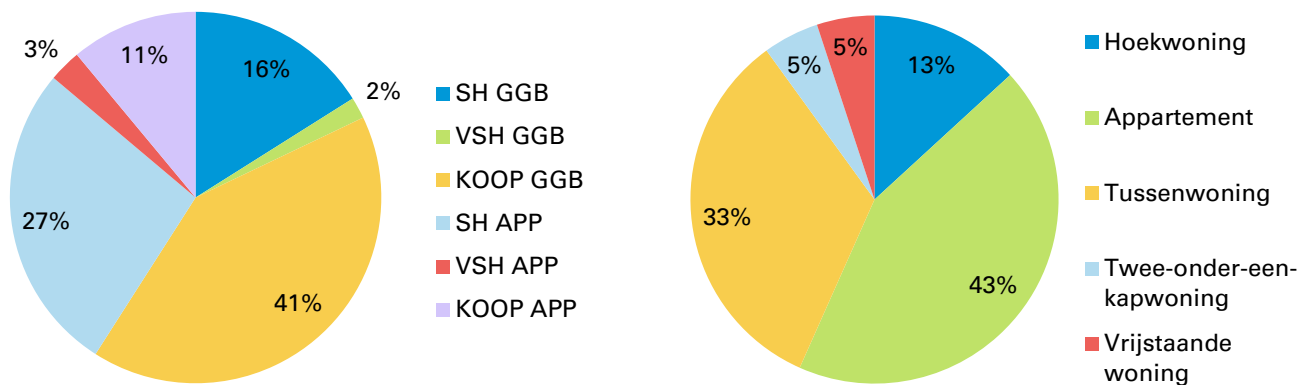
Bestaande woningvoorraad

Een groot deel van de in de toekomst benodigde woningvoorraad staat er al. Om verhuis- en doorstroombewegingen te kunnen duiden, is het belangrijk scherp inzicht te hebben in deze voorraad.

Relatief veel (stedelijke) grondgebonden woningen en hoog aandeel sociale huur

Bijna 60% van de woningvoorraad (12.880 woningen) van Gorinchem bestaat uit grondgebonden woningen (GGB). Dit is meer dan het landelijk gemiddelde. Wel constateren we dat het hierbij voornamelijk gaat om tussenwoningen en hoekwoningen. Het aandeel twee-onder-een-kapwoningen en vrijstaande woningen is beperkt. Dit duidt op een relatief stedelijk karakter. Daarnaast beschikt de gemeente Gorinchem over een hoog aandeel huurwoningen; zo'n 48% van de bestaande woningvoorraad is een huurwoning (7.690 woningen). Van deze woningen is 43% een sociale huurwoning (SH). Dit is meer dan gemiddeld (27%) en het landelijke streven van 30% sociale huur. 37% van de sociale huurvoorraad is in bezit van woningcorporatie Poort6.

Figuur 20: Woningvoorraad naar segment (links) en type (rechts)

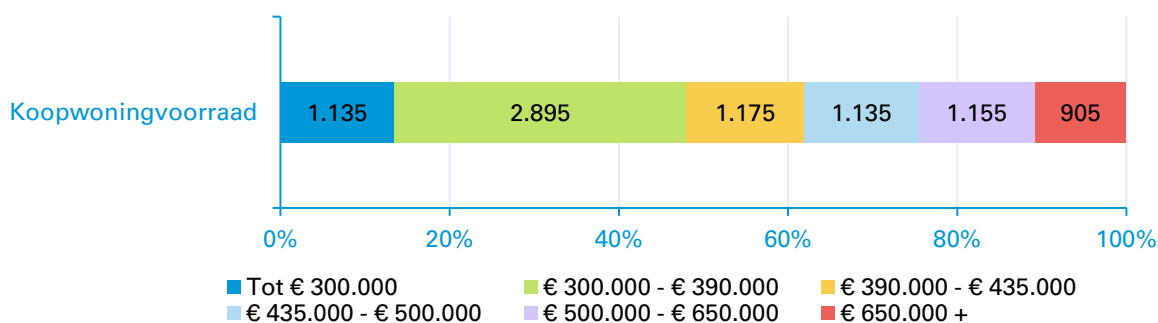

Bron: CBS Microdata (2024). Bewerking Stec Groep (2024). * SH = sociale huur, VSH = vrije sector huur, GGB = grondgebonden, APP = appartement.

Helft koopwoningenvoorraad heeft een WOZ-waarde die betaalbaar is (€ 390.000)

Bijna de helft van alle koopwoningen in Gorinchem heeft een WOZ-waarde onder de landelijke betaalbaarheidsgrens van € 390.000 (€ 405.000, peildatum 2025). Het grootste deel van deze woningen (34%) heeft een WOZ-waarde tussen de € 300.000 en € 390.000. Hiermee beschikt de gemeente Gorinchem over een relatief groot aantal betaalbare woningen.

Figuur 21: Koopwoningenvoorraad naar WOZ-waarde

Bron: CBS Microdata (2024). Bewerking Stec Groep (2024)

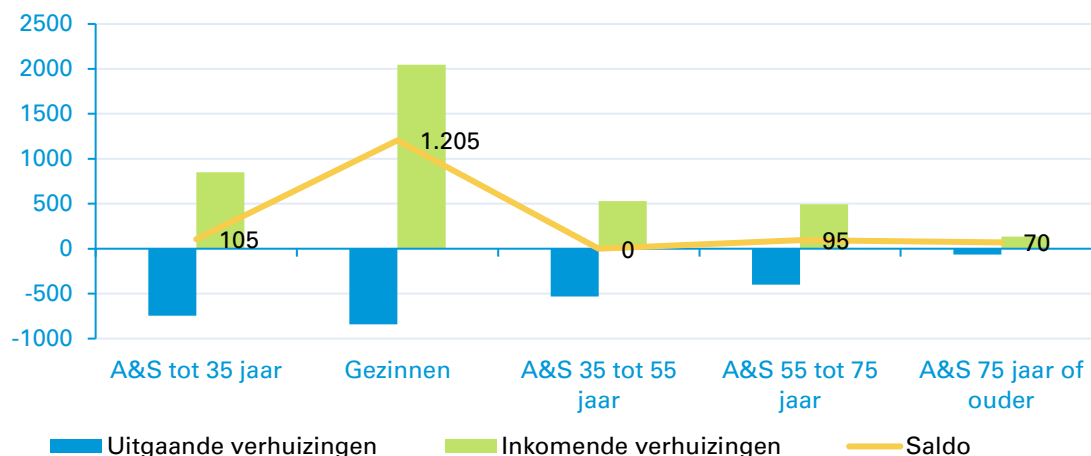
Inkomende- en uitgaande verhuismbewegingen

Het migratiesaldo is opgebouwd uit (1) inkomende verhuismbewegingen en (2) uitgaande verhuismbewegingen. In onderstaande figuur zijn deze met groene (inkomend) en blauwe (uitgaand) balkjes weergegeven. De oranje lijn laat het saldo zien.

Gezinnen verhuizen het vaakst naar Gorinchem

De gemeente Gorinchem trekt vooral gezinnen aan. In de periode 2018 t/m 2023 verhuisden 2.045 gezinnen naar Gorinchem. In diezelfde periode vertrokken ook 840 gezinnen. Dit betekent een positief migratiesaldo van 1.205 gezinnen. Ook de doelgroepen alleenstaanden en stellen tot 35 jaar en alleenstaanden en stellen van 55 tot 75 jaar hebben een positief migratiesaldo. Verder valt op dat de oudste doelgroep (alleenstaanden en stellen van 75 jaar of ouder) van alle doelgroepen het minst geneigd is te verhuizen; helemaal wanneer het gaat om verhuizingen over gemeentegrenzen heen. Daarbovenop kan meespelen dat de gemeente Gorinchem beschikt over relatief veel grondgebonden woningen. Dit is een minder aantrekkelijk woningaanbod voor 75-plussers.

Figuur 22: Inkomende en uitgaande verhuizingen naar doelgroep, 2018 t/m 2023

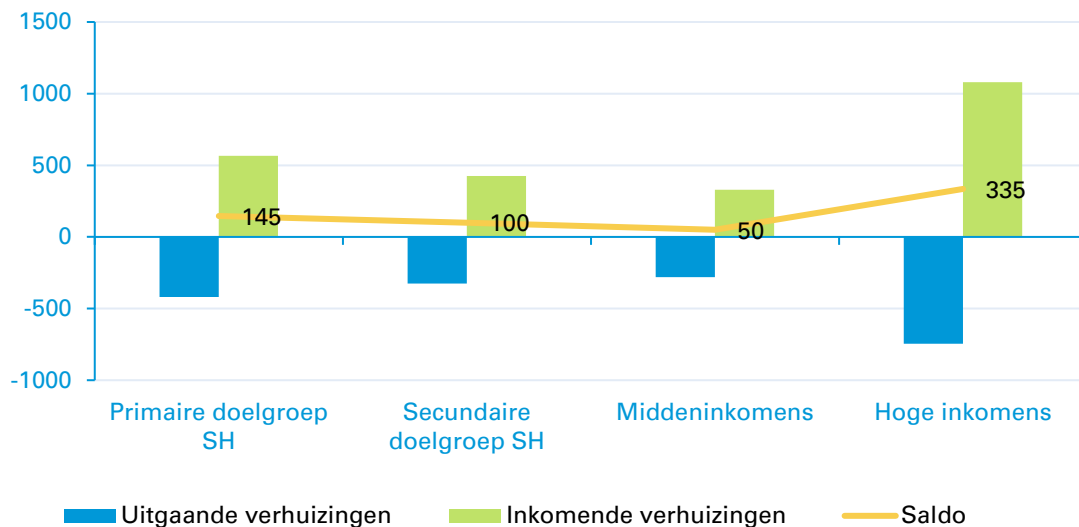
Bron: CBS Microdata (2024, cijfers 2018 t/m 2023). Bewerking Stec groep (2024). * A&S = alleenstaanden en stellen.

Hoge inkomens verhuizen het vaakst naar Gorinchem

De gemeente Gorinchem trekt vooral hoge inkomens aan. In de periode 2018 t/m 2021⁵ verhuisden 1.080 huishoudens met een hoog inkomen naar Gorinchem. Hiermee bestond 45% van de instroom uit hoge inkomens. De nieuwbouwprojecten Hoog Dalem en Tuinen van Mollenburg hebben hier waarschijnlijk invloed op gehad. In diezelfde periode vertrokken ook 745 huishoudens met een hoog inkomen. Dit betekent een positief migratiesaldo van 335 hoge inkomens. Ook huishoudens met een laag inkomen (primaire en secundaire doelgroep sociale huur opgeteld) bedroegen ruim 40% van de instroom. Middeninkomens verhuizen het minst van naar Gorinchem. Dit is opvallend, gezien de relatief grote betaalbare woningvoorraad van Gorinchem (zie ook paragraaf 4.3).

⁵ Voor de jaren 2022 en 2023 zijn de inkomensgegevens van huishoudens (nog) niet bekend in CBS Microdata. Bij deze analyses gaan we daarom uit van de periode 2018 t/m 2021. Dit is ook de reden dat het totaal aantal verhuismbewegingen in figuur 4 en 5 niet overeenkomen.

Figuur 23: Inkomende en uitgaande verhuizingen naar inkomen, 2018 t/m 2021

Bron: CBS Microdata (2024, cijfers 2018 t/m 2023). Bewerking Stec groep (2024). *Primaire huishoudens voor éénpersoonshuishoudens tot € 24.075 en voor meerpersoonshuishoudens tot € 32.675. Secundaire huishoudens voor éénpersoonshuishoudens tot € 40.765 en voor meerpersoonshuishoudens tot € 45.014. Middeninkomens tot € 58.500 en hoge inkomens € 58.500+. ** SH = sociale huur.

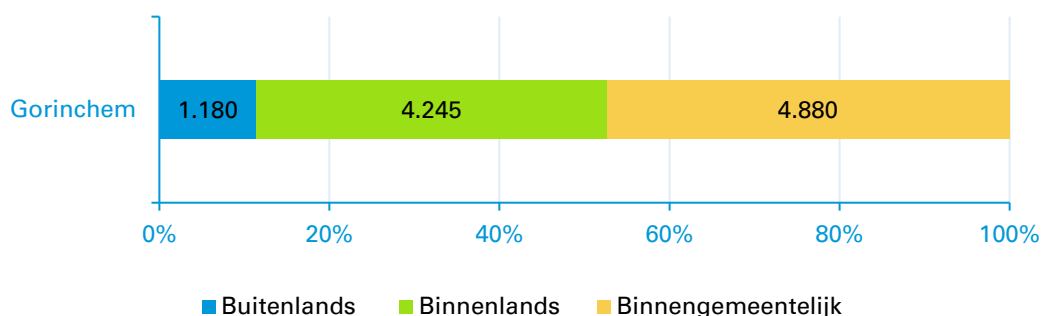
Verhuisbewegingen naar herkomst

Inkomende verhuisbewegingen kunnen (1) direct uit het buitenland komen (2) vanuit een andere Nederlandse gemeente komen of (3) vanuit een andere woning in de gemeente Gorinchem komen. De laatste categorie betreft dus verhuizingen van (delen van) huishoudens die al in de gemeente Gorinchem woonden. Het gaat hierbij niet alleen om bestaande huishoudens die compleet van de ene naar de ander woning verhuizen; het gaat ook om bijvoorbeeld jongeren die het ouderlijk huis verlaten of om stellen die gaan scheiden en daardoor twee huishoudens worden in plaats van een.

Helft inkomende verhuisbewegingen vindt plaats binnen Gorinchem zelf

In totaal hebben er in de periode 2018 t/m 2023 zo'n 10.300 inkomende verhuisbewegingen plaatsgevonden. Bijna de helft (47%) van deze verhuizingen bestond uit binnengemeentelijke verhuizingen. Dit betekent dat deze huishoudens al in Gorinchem woonden en verhuisd zijn naar een andere woning binnen de gemeente. 41% van de verhuisbewegingen zijn van huishoudens die vanuit een andere Nederlandse gemeente verhuisd zijn naar Gorinchem.

Figuur 24: Aandeel inkomende verhuizingen naar herkomst, 2018 t/m 2023

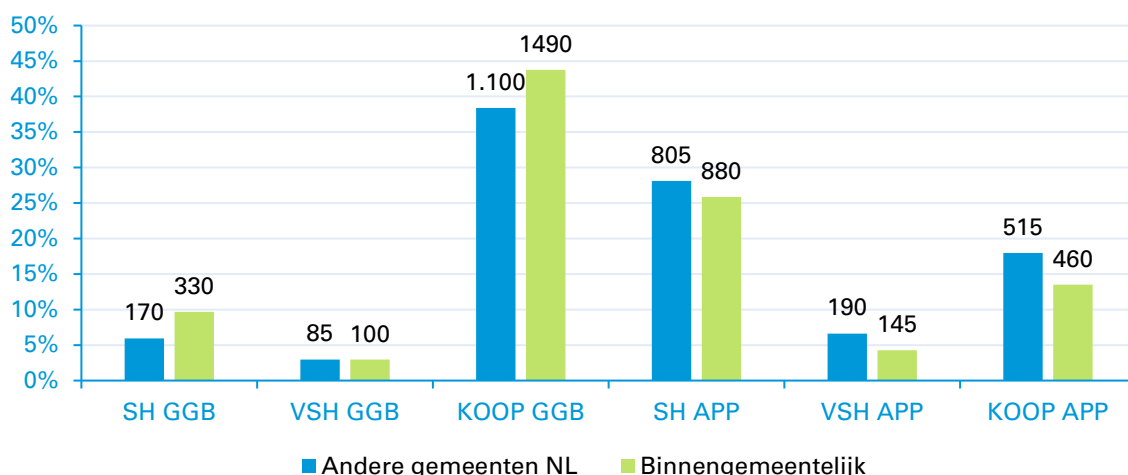
bron: CBS Microdata (2024, cijfers 2018 t/m 2023). Bewerking Stec Groep (2024)

In onderstaande alinea's lichten we de inkomende verhuismbewegingen toe. We maken hierbij steeds een vergelijking tussen (1) huishoudens die vanuit een andere Nederlandse gemeente naar Gorinchem verhuisd zijn en (2) huishoudens die binnen Gorinchem verhuisd zijn. De huishoudens die vanuit het buitenland naar Gorinchem verhuisd zijn laten we buiten beschouwing. Dit omdat dit aandeel beperkt is.

Gorinchemers verhuizen vaker naar GGB woning dan huishoudens vanuit andere gemeente

In 57% van de binnengemeentelijke verhuizingen wordt verhuisd naar een grondgebonden sociale huur-, vrije sector- of koopwoning. Huishoudens die vanuit een andere Nederlandse gemeente naar Gorinchem verhuizen doen dit 10% minder vaak. Deze groep betreft dus vaker een appartement dan verhuizende huishoudens uit Gorinchem zelf. We zien daarentegen tussen deze twee groepen geen verschil in de woningtypen die het vaakst betrokken worden. Zowel voor binnengemeentelijke (44%) als voor verhuizingen van buiten de gemeente (38%) geldt dat het vaakst verhuisd wordt naar een grondgebonden koopwoning, gevolgd door een sociale huur appartement. Dit is ook logisch. Dit zijn de twee woningtypen die het meest voorkomen in de gemeente Gorinchem.

Figuur 25: Inkomende verhuizingen naar woningtype, 2018 t/m 2023

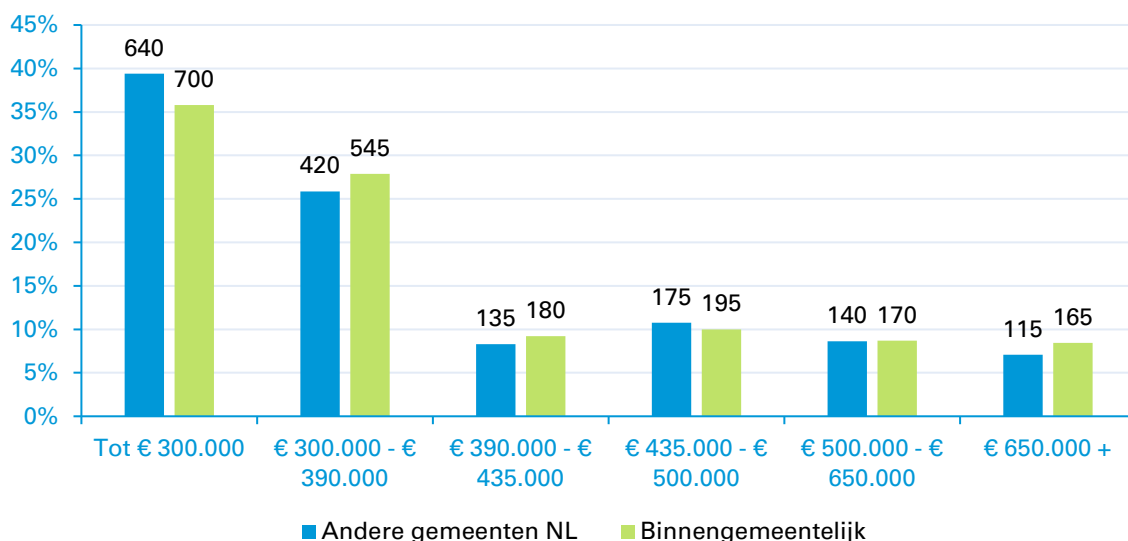

Bron: CBS Microdata (2024, cijfers 2018 t/m 2023). Bewerking Stec Groep (2024). * SH = sociale huur, VSH = vrije sector huur, GGB = grondgebonden, APP = appartement.

Goedkoopste koopsegment wordt vaakst betrokken door huishoudens van buiten gemeente

Binnen de verhuizingen naar een koopwoning vond het grootste deel van de verhuizingen (65%) plaats naar betaalbare woning (tot € 390.000). Dit beeld past bij de opbouw van de bestaande voorraad van Gorinchem. Wel valt op dat huishoudens vanuit een andere Nederlandse gemeente net wat vaker verhuizen naar het goedkoopste koopsegment. Dit heeft ook te maken met het type woningen dat zij vaker betrekken. Appartementen zijn over het algemeen goedkoper.

Figuur 26: Inkomende verhuizingen naar WOZ-waarde, 2018 t/m 2023

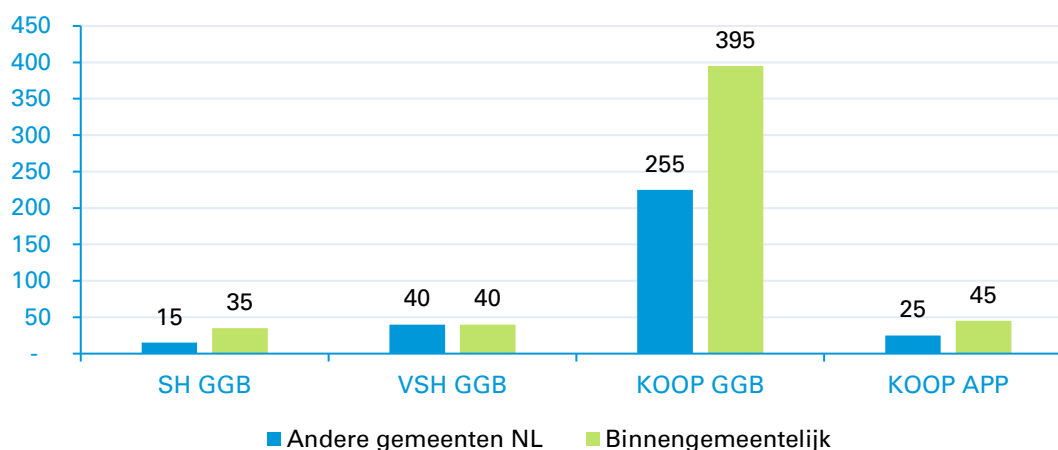
Bron: CBS Microdata (2024, cijfers 2018 t/m 2023). Bewerking Stec Groep (2024)

Let op! In dit hoofdstuk zijn alle inkomende verhuisbewegingen geanalyseerd voor de periode 2018 t/m 2023. Dit is dus een andere periode dan bij de doorstroomanalyse in hoofdstuk 3. Daarnaast is de definitie van nieuwbouw in onderstaande figuren anders. Niet nieuwbouw uit de periode 2019 t/m 2021, maar alle nieuwbouw sinds 2015. In de periode 2018 t/m 2023 kan er daarnaast sprake geweest zijn van meerdere verhuizingen naar dezelfde woningen.

60% inkomende verhuizingen naar nieuwbouwwoningen van huishoudens uit Gorinchem

Woningen die na 2015 gebouwd zijn worden in 60% van de verhuizingen bewoond door huishoudens die al in Gorinchem woonden. Binnen de nieuwbouw werd (zowel door mensen van buiten als binnen de gemeente Gorinchem) het meest verhuisd naar grondgebonden koopwoningen. Dit zijn (logischerwijs) ook woningtypen die de afgelopen jaren zijn opgeleverd.

Figuur 27: Inkomende verhuizingen naar nieuwbouwwoningen, 2018 t/m 2023

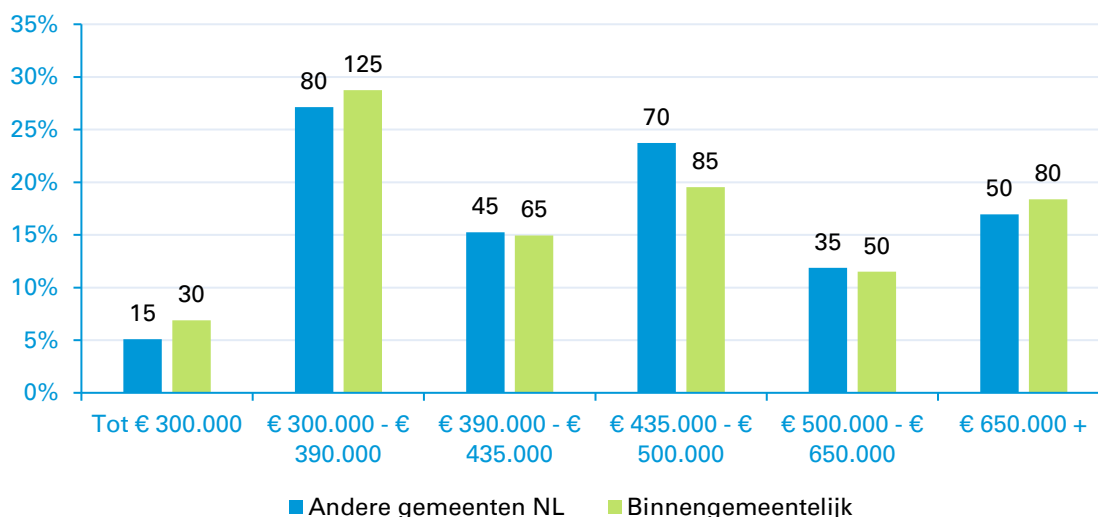

Bron: CBS Microdata (2024, cijfers 2018 t/m 2023). Bewerking Stec Groep (2024). * SH = sociale huur, VSH = vrije sector huur, GGB = grondgebonden, APP = appartement.

Huishoudens Gorinchem verhuizen meest naar goedkopere nieuwbouwwoningen

Binnen de nieuwbouw is het vaakst verhuisd naar een woning met een WOZ-waarde tussen de € 300.000 en € 390.000. Wat opvalt is dat binnen de nieuwbouw huishoudens uit Gorinchem vaker naar het betaalbare koopsegment zijn verhuisd dan huishoudens die vanuit een andere Nederlandse gemeente komen. In de bestaande voorraad is dit precies andersom.

Figuur 28: Inkomende verhuizingen naar een nieuwbouwwoning, 2018 t/m 2023

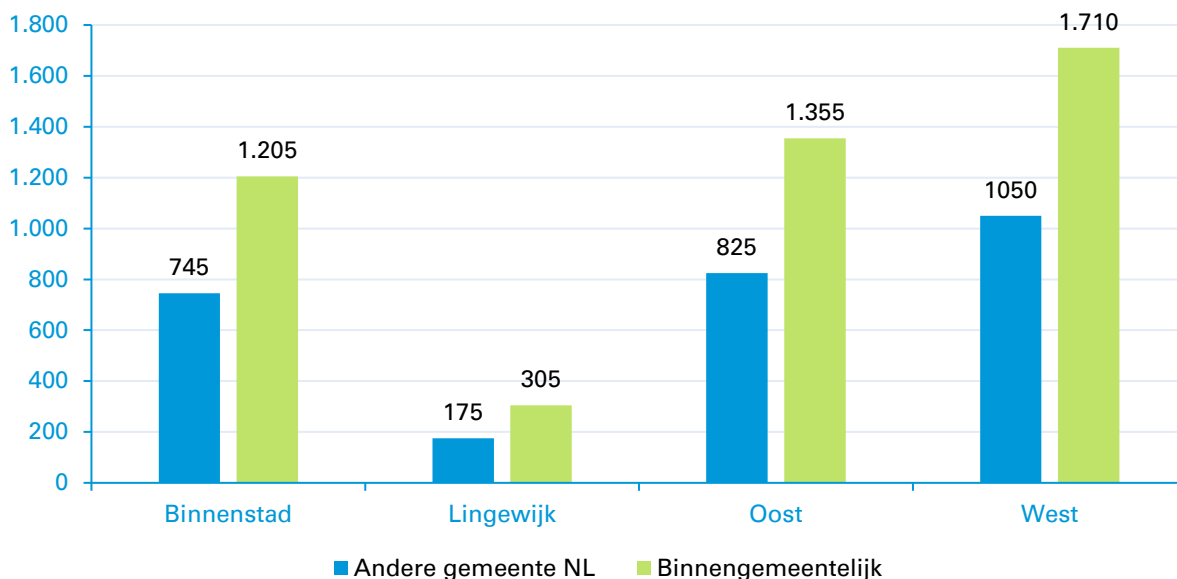

Bron: CBS Microdata (2024, cijfers 2018 t/m 2023). Bewerking Stec Groep (2024).

Geen verschil in verhuizing naar stadsdeel vanuit Gorinchem of daarbuiten

De gemeente Gorinchem is opgesplitst in vier stadsdelen: Oost, West, de Lingewijk en Binnenstad. De afgelopen zes jaar is het vaakst verhuisd naar het westelijk deel van Gorinchem (hieronder vallen de wijken Stalkaarsen, Gildenwijk en Haarwijk). Dit is ook logisch; in dit deel van Gorinchem staat ongeveer 40% van de totale woningvoorraad van de gemeente. Er bestaat daarnaast geen verschil tussen verhuisbewegingen van huishoudens uit Gorinchem en die vanuit andere Nederlandse gemeenten. Ze verhuizen in verhouding net zo vaak naar de verschillende stadsdelen.

Figuur 29: Inkomende verhuizingen naar stadsdeel, 2018 t/m 2023

Bron: CBS Microdata (2024, cijfers 2018 t/m 2023). Bewerking Stec Groep (2024).

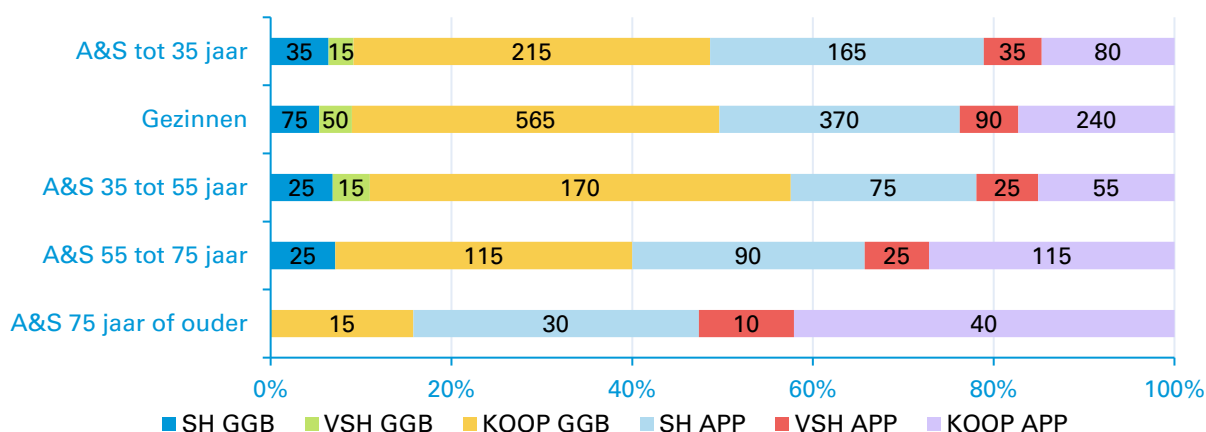
Verhuisbewegingen naar doelgroep

In onderstaande paragraaf gaan we in op de verhuisbewegingen van specifieke doelgroepen. We zoomen eerst in op de doelgroepen die vanuit een andere Nederlandse gemeente naar Gorinchem zijn verhuisd (dit waren er 2.865 in de periode 2018 t/m 2023). Daarna vergelijken we deze verhuisbewegingen met de binnengemeentelijke verhuisbewegingen van huishoudens uit Gorinchem zelf (dit waren er 4.840 in de periode 2018 t/m 2023).

Jongere doelgroepen uit andere Nederlandse gemeenten verhuizen naar grondgebonden woning, ouderen uit andere Nederlandse gemeenten vaker naar appartement

De woningvoorraad van Gorinchem bestaat voor een groot deel uit grondgebonden woningen (61%). Dit zien we ook terug in de verhuisbewegingen naar type woning. Van de inkomende verhuizingen vanuit andere Nederlandse gemeenten verhuist ongeveer 50% van de gezinnen en alleenstaanden en stellen tot 55 jaar naar een grondgebonden woning. We zien dat naarmate de leeftijd van huishoudens stijgt, de verhuisbeweging naar een appartement vaker voorkomt. Zo verhuizen alleenstaanden en stellen van 55 tot 75 jaar nog maar in 40% van de gevallen naar een grondgebonden woning. Alleenstaanden en stellen boven de 75 jaar doen dit nog maar in 16% van de verhuizingen. Een grondgebonden woning kan overigens ook nultreden zijn. Hiermee is deze wel geschikt voor oudere doelgroepen.

Figuur 30: Inkomende verhuizingen vanuit andere Nederlandse gemeente naar doelgroep en woningtype, 2018 t/m 2023

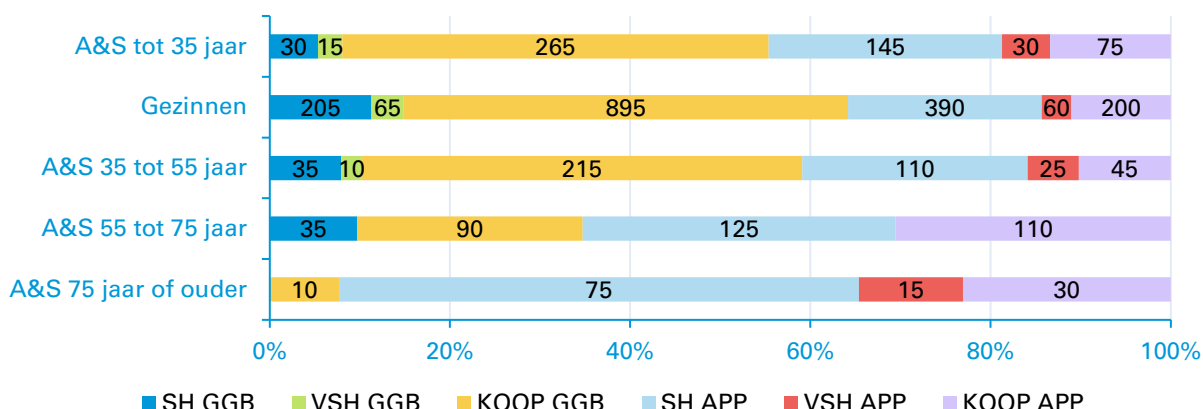

Bron: CBS Microdata (2024, cijfers 2018 t/m 2023). Bewerking Stec groep (2024). * SH = sociale huur, VSH = vrije sector huur, GGB = grondgebonden, APP = appartement.

Ouderen die binnen Gorinchem verhuizen doen dat het meest naar een sociaal huur appartement

Voor ongeveer 60% van de gezinnen en alleenstaanden en stellen tot 55 jaar die binnen Gorinchem verhuizen geldt dat zij een verhuisbeweging maken richting een grondgebonden koopwoning. Zij doen dit 10% vaker dan huishoudens vanuit een andere Nederlandse gemeente. Vanaf de leeftijd 55 jaar neemt dit percentage snel af. We zien dat de verhuisbewegingen van deze leeftijdsgroep verschuift naar appartementen in het sociale huursegment of appartementen in de koopsector. Bijna 60% van de verhuizende alleenstaanden en stellen van 75 jaar of ouder betrokken een sociale huur appartement. Dit is een substantieel hoger aandeel dan het aandeel 75-plussers dat dit doet vanuit andere Nederlandse gemeenten (32%).

Figuur 31: Binnengemeentelijke verhuizingen naar doelgroep en woningtype, 2018 t/m 2023

Bron: CBS Microdata (2024, cijfers 2018 t/m 2023). Bewerking Stec groep (2024). * SH = sociale huur, VSH = vrije sector huur, GGB = grondgebonden, APP = appartement.

Alleenstaanden en stellen tot 35 stromen vooral door vanuit sociale huur en vrije sector huur

Binnen de totale woningvoorraad (en dus niet alleen geredeneerd vanuit de nieuwbouw en/of doorstroomketen) zijn bij alleenstaanden en stellen tot 35 jaar de meest voorkomende verhuisbewegingen:

- van een grondgebonden sociale huurwoning naar een grondgebonden koopwoning;

- van een vrijesector grondgebonden huurwoning naar een grondgebonden koopwoning;
- van een grondgebonden koopwoning naar een grondgebonden koopwoning;
- van een sociaal huurappartement naar een sociaal huurappartement;
- van een vrije sector huurappartement naar een sociaal huurappartement;
- van een koopappartement naar een sociaal huurappartement.

Binnen de doelgroep alleenstaanden en stellen tot 35 jaar vindt doorstroming vooral plaats vanuit vrije sectorhuurwoningen naar grondgebonden koopwoningen. Vanuit de sociale huur stromen huishoudens door naar de grondgebonden koop. Dit gebeurt alleen minder vaak omdat deze stap groter is. Ook verhuist deze doelgroep naar een andere woning binnen hetzelfde type (grijze vakjes). Dit gebeurt vooral bij grondgebonden koopwoningen en sociale huurappartementen.

Tabel 2: Alleenstaanden en stellen tot 35 jaar, type woning herkomst (verticaal) naar type woning bestemming (horizontaal), 2018 t/m 2023 *

	SH GGB	VSH GGB	KOOP GGB	SH APP	VSH APP	KOOP APP
SH GGB	25	0	35	30	0	0
VSH GGB	0	0	15	0	0	0
KOOP GGB	20	0	125	55	15	55
SH APP	15	0	20	105	0	15
VSH APP	0	0	0	10	0	0
KOOP APP	0	0	40	70	15	40

Bron: CBS Microdata (2024, cijfers 2018 t/m 2023). Bewerking Stec groep (2024). * De aantallen in de grijze vakken geven aan hoe vaak er binnen hetzelfde woningtype verhuist is. Voorbeeld: 25 alleenstaanden en stellen tot 35 jaar die vanuit een grondgebonden sociale huurwoning verhuisden, deden dat naar een andere grondgebonden sociale huurwoning. De aantallen in de groene vakken geven aan wat de meest voorkomende verhuisbeweging was binnen een woningtype. Alleenstaanden en stellen tot 35 jaar die vanuit een grondgebonden sociale huurwoningen verhuisden deden dat het vaakst naar een grondgebonden koopwoning. NB. Het aantal 0 betekent niet per se dat deze verhuisbeweging niet voorkwam. Het betekent dat het aantal lager was dan 10, wat volgens de voorwaarden van CBS-microdata niet mag worden weergegeven. * SH = sociale huur, VSH = vrije sector huur, GGB = grondgebonden, APP = appartement.

Gezinnen stromen vooral door vanuit grondgebonden vrije sector huur en koop appartementen

Binnen de totale woningvoorraad (en dus niet alleen geredeneerd vanuit de nieuwbouw en/of doorstroomketen) zijn bij gezinnen de meest voorkomende verhuisbewegingen:

- van een grondgebonden sociale huurwoning naar een grondgebonden sociale huurwoning;
- van een vrijesector grondgebonden huurwoning naar een grondgebonden koopwoning;
- van een grondgebonden koopwoning naar een grondgebonden koopwoning;
- van een sociaal huurappartement naar een sociaal huurappartement;
- van een koopappartement naar een grondgebonden koopwoning.

Binnen de doelgroep gezinnen vindt doorstroming vooral plaats vanuit grondgebonden vrije sectorhuurwoningen naar grondgebonden koopwoningen en vanuit koopappartementen naar grondgebonden koopwoningen. Ook verhuist deze doelgroep soms naar een andere woning binnen hetzelfde type. Dit gebeurt vooral bij grondgebonden sociale huurwoningen, grondgebonden koopwoningen en sociale huurappartementen.

Tabel 3: Gezinnen, type woning herkomst (verticaal) naar type woning bestemming (horizontaal), 2018 t/m 2023 *

	SH GGB	VSH GGB	KOOP GGB	SH APP	VSH APP	KOOP APP
SH GGB	60	0	35	0	0	0
VSH GGB	0	0	20	0	0	0
KOOP GGB	35	15	515	0	0	20
SH APP	25	0	0	80	0	0
VSH APP	0	0	0	0	0	0
KOOP APP	0	0	35	20	0	25

Bron: CBS Microdata (2024, cijfers 2018 t/m 2023). Bewerking Stec groep (2024). * Zie bronvermelding tabel 1 voor toelichting op grijze en groene vlakken. * SH = sociale huur, VSH = vrije sector huur, GGB = grondgebonden, APP = appartement.

Alleenstaanden en stellen van 35 tot 55 jaar stromen vooral door vanuit koop appartementen

Binnen de totale woningvoorraad (en dus niet alleen geredeneerd vanuit de nieuwbouw en/of doorstroomketen) zijn bij alleenstaanden en stellen van 35 tot 55 jaar de meest voorkomende verhuisbewegingen:

- van een sociale grondgebonden huurwoning naar een sociale grondgebonden huurwoning;
- van een grondgebonden koopwoning naar een grondgebonden koopwoning;
- van een sociaal huurappartement naar een sociaal huurappartement;
- van een koopappartement naar een grondgebonden koopwoning.

Binnen de doelgroep alleenstaanden en stellen van 35 tot 55 jaar vindt doorstroming vooral plaats vanuit koopappartementen naar grondgebonden koopwoningen. Ook verhuist deze doelgroep soms naar een andere woning binnen hetzelfde type. Dit gebeurt vooral bij grondgebonden sociale huurwoningen, grondgebonden koopwoningen en sociale huurappartementen.

Tabel 4: Alleenstaanden en stellen 35 tot 55 jaar, type woning herkomst (verticaal) naar type woning bestemming (horizontaal), 2018 t/m 2023

	SH GGB	VSH GGB	KOOP GGB	SH APP	VSH APP	KOOP APP
SH GGB	20	0	15	0	0	0
VSH GGB	0	0	0	0	0	0
KOOP GGB	0	10	105	0	0	10
SH APP	0	0	0	80	0	0
VSH APP	0	0	0	0	0	0
KOOP APP	0	0	25	20	0	20

Bron: CBS Microdata (2024, cijfers 2018 t/m 2023). Bewerking Stec groep (2024). * Zie bronvermelding tabel 1 voor toelichting op grijze en groene vlakken. * SH = sociale huur, VSH = vrije sector huur, GGB = grondgebonden, APP = appartement.

Alleenstaanden en stellen van 55 jaar en ouder stromen vooral door vanuit grondgebonden sociale huur- en koopappartementen

Binnen de totale woningvoorraad (en dus niet alleen geredeneerd vanuit de nieuwbouw en/of doorstroomketen) zijn bij alleenstaanden en stellen van 55 jaar en ouder de meest voorkomende verhuisbewegingen:

- van een sociale grondgebonden huurwoning naar een sociaal huurappartement;
- van een grondgebonden koopwoning naar een grondgebonden koopwoning;
- van een sociaal huurappartement naar een sociaal huurappartement;
- van een koopappartement naar een koopappartement.

Binnen de doelgroep alleenstaanden en stellen van 55 jaar en ouder vindt doorstroming vooral plaats vanuit grondgebonden sociale huurwoningen naar sociale huurappartementen en vanuit koopappartementen naar sociale huurappartementen. Ook verhuist deze doelgroep soms naar een andere woning binnen hetzelfde type. Dit gebeurt vooral bij grondgebonden koopwoningen en sociale huur appartementen.

Tabel 5: Alleenstaanden en stellen 55-plus, type woning herkomst (verticaal) naar type woning bestemming (horizontaal), 2018 t/m 2023

	SH GGB	VSH GGB	KOOP GGB	SH APP	VSH APP	KOOP APP
SH GGB	20	0	0	25	0	0
VSH GGB	0	0	0	0	0	0
KOOP GGB	10	0	75	15	0	40
SH APP	0	0	0	115	0	0
VSH APP	0	0	0	0	0	0
KOOP APP	0	0	15	40	10	70

Bron: CBS Microdata (2024, cijfers 2018 t/m 2023). Bewerking Stec groep (2024). * Zie bronvermelding tabel 1 voor toelichting op grijze en groene vlakken. * SH = sociale huur, VSH = vrije sector huur, GGB = grondgebonden, APP = appartement.

Grootste knelpunten in vraag en aanbod bij GGB koopwoningen en koopappartementen

In onderstaande figuur wordt de woonwens per doelgroep afgezet tegen het daadwerkelijke verhuisgedrag. De doelgroep wordt opgesplitst naar huishoudenssamenstelling, leeftijd en inkomen. Hierbij is rekening gehouden met hetgeen dat realistisch is voor de doelgroep.

Wat we zien is dat er voornamelijk bij jongeren tot 35 jaar een knelpunt zit binnen het grondgebonden koopsegment. Jongeren geven aan graag in een grondgebonden koopwoning te willen wonen, maar komen voornamelijk terecht in een sociaal huurappartement. Daarnaast zien we dat het over de hele linie knelt binnen de koopappartementen. Er komen weinig huishoudens met een voorkeur voor koopappartementen terecht in dit type woning. Een uitzondering zien we bij alleenstaanden en stellen tussen 55 en 75 jaar met een midden- of hoog inkomen. Hier zien we juist dat zij regelmatig de voorkeur geven aan een sociaal huurappartement, maar dat zij hier niet terecht komen. Gezien de hoogte van het inkomen van deze doelgroep is de voorkeur voor een sociale huurwoning ook een lastig te realiseren wens.

Figuur 32: Knelpunten in woningvoorraad

Doelgroep	Inkomen	SH GGB	VSH GGB	KOOP GGB	SH APP	VSH APP	KOOP APP
A&S <35 jaar	Laag	-1%	-2%	-15%	36%	-9%	-8%
A&S <35 jaar	Midden	4%	1%	-22%	28%	-1%	-9%
A&S <35 jaar	Hoog	4%	6%	7%	4%	3%	-24%
Gezinnen	Laag en midden	-2%	0%	3%	3%	2%	-5%
Gezinnen	Hoog	2%	2%	8%	-1%	0%	-11%
A&S 35-55 jaar	Laag	1%	-3%	-2%	9%	1%	5%
A&S 35-55 jaar	Midden en hoog	2%	8%	2%	3%	-10%	-27%
A&S 55-75 jaar	Laag	5%	-1%	7%	-3%	-7%	-1%
A&S 55-75 jaar	Midden en hoog	1%	2%	18%	-11%	0%	12%
A&S 75+	Laag	7%	2%	0%	1%	-9%	1%
A&S 75+	Midden en hoog	7%	7%	4%	-12%	-5%	-1%

Bron: ABF Research (Primos 2024). Bewerking Stec groep (2024). *Primaire huishoudens voor éénpersoons-huishoudens tot € 24.075 en voor meerpersoonshuishoudens tot € 32.675. Secundaire huishoudens voor éénpersoonshuishoudens tot € 40.765 en voor meerpersoonshuishoudens tot € 45.014. Middeninkomens tot € 58.500 en hoge inkomens € 58.500+. ** SH = sociale huur, VSH = vrije sector huur, GGB = grondgebonden, APP = appartement en A&S = alleenstaanden en stellen.

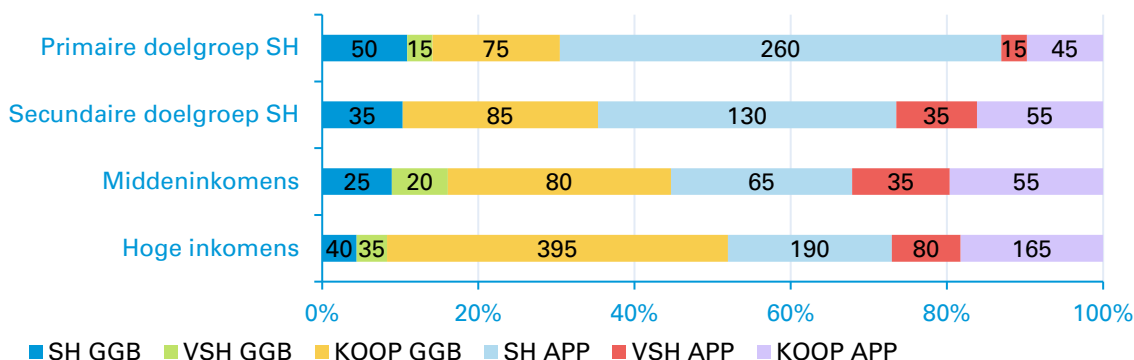
Verhuisbewegingen naar inkomensgroep

In onderstaande paragraaf gaan we in op de verhuisbewegingen van specifieke inkomensgroepen. We zoomen eerst in op de doelgroepen die vanuit een andere Nederlandse gemeente naar Gorinchem zijn verhuisd. Daarna vergelijken we deze verhuisbewegingen met de binnengemeentelijke verhuisbewegingen van huishoudens uit Gorinchem zelf.

Woningen die huishoudens uit andere NL gemeenten betrekken sluiten aan op inkomen

Verhuisbewegingen zorgen over het algemeen voor passend wonen. Vanuit andere Nederlandse gemeenten komt de primaire doelgroep voor sociale huur in 68% van de inkomende verhuisbewegingen ook daadwerkelijk in een sociale huurwoning terecht. Voor de secundaire sociale huurdoelgroep ligt dit percentage lager (48%). Midden- en hoge inkomens komen vaak in een koopwoning terecht. Voor middeninkomens is dit ongeveer in de helft van de verhuisbewegingen zo en voor de hoge inkomens voor 63% van de verhuisbewegingen. Daarbij verhuizen hoge inkomens (logischerwijs) het vaakst naar een grondgebonden koopwoning.

Figuur 33: Inkomende verhuizingen vanuit andere Nederlandse gemeente naar inkomen* en woningtype, 2018 t/m 2021

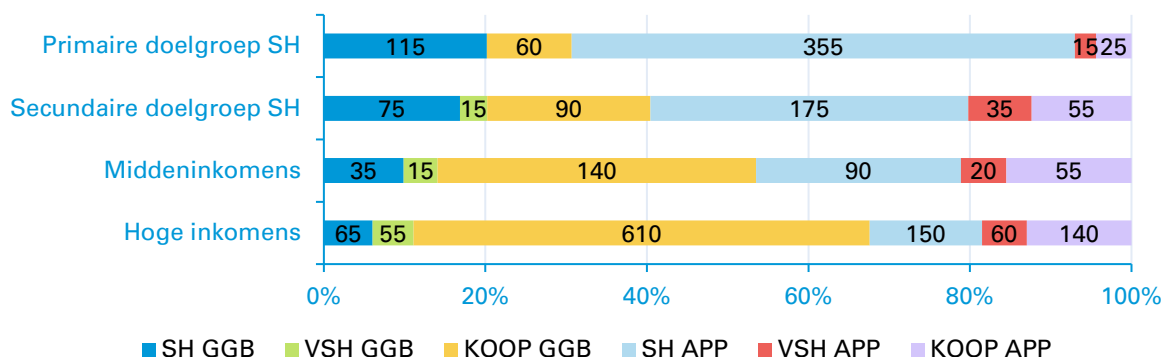

Bron: CBS Microdata (2024, cijfers 2018 t/m 2023). Bewerking Stec groep (2024). * Zie voor de inkomensgrenzen bronvermelding figuur 32. * SH = sociale huur, VSH = vrije sector huur, GGB = grondgebonden, APP = appartement.

Gorinchemers met laag inkomen komen vaker in sociale huursegment terecht

Gorinchemers met een laag inkomen komen vaker in een sociale huurwoning terecht dan huishoudens van buiten de gemeente. Dit geldt voor zowel een grondgebonden woning als een appartement. Daarnaast concluderen we dat midden- en hoge inkomens vanuit Gorinchem vaker in een grondgebonden koopwoning terecht komen dan huishoudens vanuit andere Nederlandse gemeenten. Deze huishoudens verhuizen vaker naar vrije sectorhuurwoningen.

Figuur 34: Binnengemeentelijke verhuizingen naar doelgroep en woningtype, 2018 t/m 2021

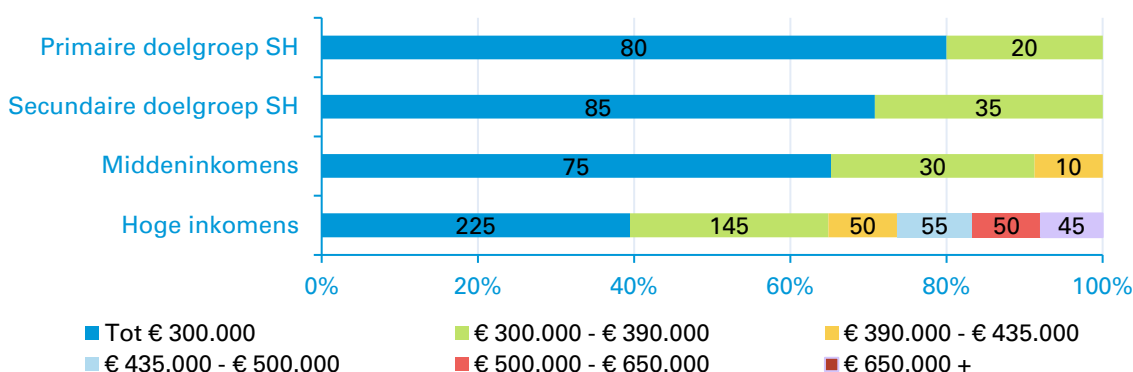

Bron: CBS Microdata (2024, cijfers 2018 t/m 2023). Bewerking Stec groep (2024). * Zie voor de inkomensgrenzen bronvermelding figuur 32. * SH = sociale huur.

Inkomens tot € 58.000 belanden grotendeels in woning met WOZ waarde tot € 300.000

Wanneer inkomende huishoudens vanuit andere Nederlandse gemeenten die behoren tot de primaire en secundaire doelgroep voor sociale huur verhuizen naar een koopwoningen, doen ze dat in respectievelijk 80 en 71% van de gevallen naar een woning met een WOZ-waarde tot € 300.000. Ook middeninkomens verhuizen vaak naar een woning tot € 300.000 (65%). Bij hoge inkomens zien we een meer divers beeld. Binnen deze doelgroep verhuist bijna 40% naar een woning tot € 300.000. We zien echter ook 30% van deze inkomende binnenlandse verhuizingen verhuizen naar een woning die duurder is dan de landelijke betaalbaarheidsgrens van € 390.000.

Figuur 35: Inkomende verhuizingen vanuit een andere Nederlandse gemeente naar inkomen* en WOZ-waarde van koopwoningen, 2018 t/m 2023

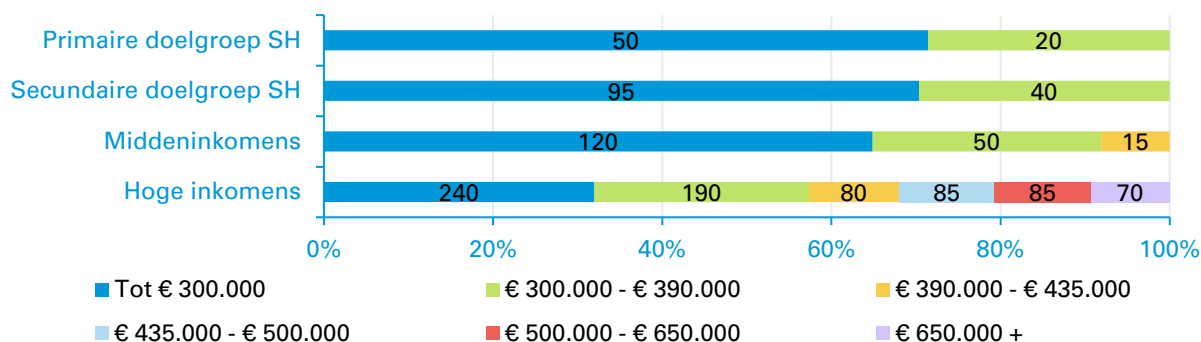

Bron: CBS Microdata (2024, cijfers 2018 t/m 2023). Bewerking Stec groep (2024). * Zie voor de inkomensgrenzen bronvermelding figuur 32. * SH = sociale huur.

Huishoudens binnen Gorinchem betrekken over het algemeen wat duurdere woningen

Van de Gorinchemse huishoudens met een inkomen dat valt binnen de sociale huur doelgroepen, verhuist 70% naar een woning met een WOZ-waarde tot € 300.000. Het gaat hierbij alleen om de koopwoningen. Ook middeninkomens verhuizen veelal naar een betaalbare koopwoning (tot € 390.000). Als we kijken naar de verschillen tussen verhuizingen binnen Gorinchem en vanuit een andere Nederlandse gemeente naar Gorinchem zien we verschillen in de primaire doelgroep sociale huur en de hoge inkomens. Voor de primaire doelgroep sociale huur geldt dat er vanuit een andere Nederlandse gemeente een groter aandeel naar een woning tot € 300.000 verhuist dan binnen de gemeente. Ook voor hoge inkomens geldt dat er vanuit andere Nederlandse gemeente net wat vaker naar een betaalbare woning wordt verhuist (64%%) dan binnen de gemeente Gorinchem (57%). Dit komt overeen met de inkomensverdeling van beide groepen.

Figuur 36: Binnengemeentelijke verhuizingen naar inkomen* en WOZ-waarde van koopwoningen, 2018 t/m 2023

Bron: CBS Microdata (2024, cijfers 2018 t/m 2023). Bewerking Stec groep (2024). * Zie voor de inkomensgrenzen bronvermelding figuur 32. * SH = sociale huur.

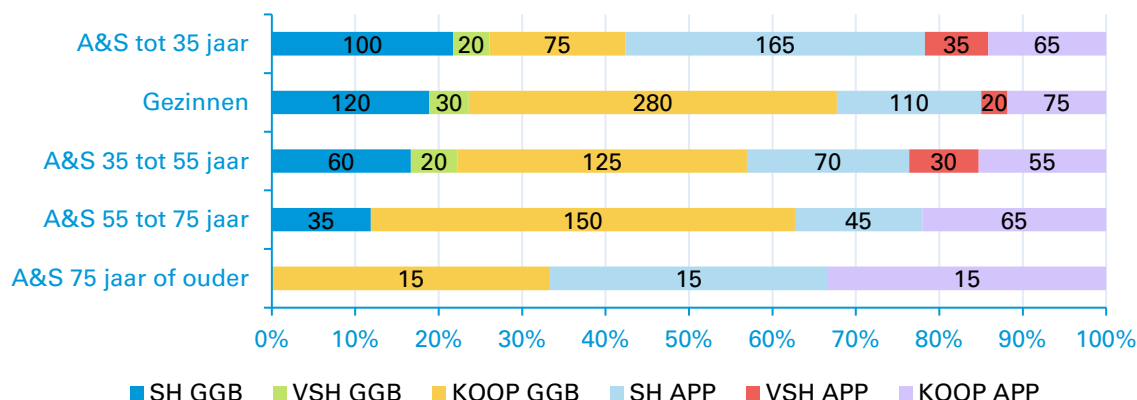
Uitgaande verhuisbewegingen

De uitgaande verhuizingen bestaan uit huishoudens die verhuist zijn naar een andere gemeente binnen Nederland. Door de uitgaande verhuizingen in beeld te brengen ontstaat een beeld van de huishoudens die de gemeente Gorinchem verlaten en de woningen die zij achterlaten.

Huishoudens laten veelal grondgebonden woningen achter, met uitzondering van ouderen

Vetrekende alleenstaanden en stellen tot 35 jaar verlaten voornamelijk sociale huurappartementen. Voor zowel gezinnen als alleenstaanden en stellen met de leeftijd 35-75 jaar zijn dit voornamelijk grondgebonden koopwoningen. Voor de doelgroep ouderen (75-plus) is het evenredig verdeeld tussen grondgebonden koopwoningen, sociale huur appartementen en koopappartementen.

Figuur 37: Woningen die worden achterlaten bij een verhuizingen naar een andere Nederlandse gemeente, 2018 t/m 2023

Bron: CBS Microdata (2024, cijfers 2018 t/m 2023). Bewerking Stec groep (2024). * SH = sociale huur, VSH = vrije sector huur, GGB = grondgebonden, APP = appartement.

Bijlage C: Begrippenlijst

Doorstroming: Doorstroming verwijst naar het proces waarbij huishoudens van de ene woning naar de andere verhuizen. Het gaat bijvoorbeeld om de verhuizing van een huurwoning naar een koopwoning of van een kleinere woning naar een grotere woning (of andersom). Doorstroming kan ook gaan over verhuizingen binnen woningbouwsegmenten. Denk bijvoorbeeld aan een verhuizing binnen het sociale huur of koopsegment (van goedkoper naar duurder).

Doorstroomketen: Wanneer het in dit rapport gaat over doorstroomketens, gaat het over alle verhuisbewegingen die worden gerealiseerd als gevolg van de nieuwbouw van één woning (zie hiervoor ook paragraaf 1.3). Hoeveel verhuisbewegingen levert die bepaalde woning op in de rest van de bestaande voorraad? En welke doelgroepen worden hiermee wel (maar ook niet) geholpen?

Nieuwbouw: De doorstroomanalyse is gestart met het in beeld brengen van alle woningen die in de periode 2019 t/m 2021 in Gorinchem zijn gekoppeld aan een nieuw adres. In de praktijk gaat het daarbij vooral om nieuwbouwwoningen, maar ook nieuwe woningen die door ingrepen in de bestaande voorraad zijn ontstaan én daarbij een nieuw adres hebben gekregen zijn meegenomen. Deze nieuwe woningen vormen het startpunt van de onderzochte verhuisketens.

Meergezinswoning: Type woning waarbij meerdere afzonderlijke wooneenheden zich in één gebouw of complex bevinden. Meergezinswoningen worden ook vaak appartementen genoemd.

Primaire doelgroep sociale huurwoningen: Huishoudens met een inkomen tot aan de huurtoeslaggrens. Voor eenpersoonshuishoudens ligt de grens op € 24.075 en voor meerpersoonshuishoudens op € 32.675 (prijspeil, 2024).

Secundaire doelgroep sociale huurwoningen: Huishoudens met een inkomen tussen de huurtoeslaggrens en de EC-inkomensgrens (voor eenpersoonshuishoudens tot € 40.765 en voor meerpersoonshuishoudens tot € 45.014, prijspeil 2024).

Colofon

Datum: 28 augustus 2025

Projectnummer: 24.143

Opdrachtgever: Rekenkamer gemeente Gorinchem

Opdrachtnemer: Stec Groep

Adviseurs: Esther Geuting, Maartje Lucassen en Zoë Wolff

Stec Groep

Onderzoek en advies over wonen, werken en leefomgeving

Postbus 217, 6800 AE Arnhem

Willemsplein 5, 6811 KA Arnhem

026 - 751 41 00

info@stec.nl

www.stec.nl

Raadsvoorstel: Z/25/800234/D-1003129
Onderwerp: Belasting- en heffingsverordeningen 2026

Datum: 13 november 2025
Portefeuillehouder: Marjo Molengraaf
I&O:
B&A / Raadsvergadering: 16 december 2025
Opsteller: Team Financiën
Geeft voorstel begrotingswijziging: Ja/Nee

Onderwerp:
Belasting- en heffingsverordeningen 2026
Voorstel:
<p>Wij stellen u voor:</p> <ol style="list-style-type: none">1. De verordening afvalstoffenheffing 2026 (D-1004032) vast te stellen;2. De verordening leges 2026 (D-1004035) vast te stellen;3. De verordening lijkbezorgingsrechten 2026 (D-1004036) vast te stellen;4. De verordening marktgelden 2026 (D-1004037) vast te stellen;5. De verordening roerende zaakbelasting 2026 (D-1004042) vast te stellen;6. De verordening onroerende zaakbelasting 2026 (D-1004038) vast te stellen;7. De verordening precariobelasting 2026 (D-1004039) vast te stellen;8. De verordening rioolbelasting 2026 (D-1004041) vast te stellen;9. De parkeerverordening 2021 4e wijziging (D-1004031) vast te stellen;10. De verordening toeristenbelasting 2026 (D-1004043) vast te stellen inclusief gereduceerd tarief voor kampeerauto's;11. Het besluit tot eerste wijziging van de verordening op de heffing en de invordering van een BIZ-bijdrage voor de BI-zone gebruikers en eigenaren binnenstad Gorinchem 2023 (D-1004033) vast te stellen;12. Het kostenbesluit naheffingsaanslag parkeerbelasting (D-1004030) vast te stellen.
Aanleiding:
<p>Jaarlijks stelt de gemeenteraad de belastingverordeningen voor het komende jaar vast. Deze verordeningen vormen de juridische basis voor het heffen van gemeentelijke belastingen. De financiële uitgangspunten uit de begroting van 2026 zijn verwerkt in de verordeningen.</p> <p>In de verordening voor de toeristenbelasting is een extra wijziging doorgevoerd ten opzichte van deze uitgangspunten. Voor de tarieven in de verordening leges, onder Titel 2, volgen we de tarieven van de Omgevingsdienst, naast onze eigen indexeringen. Daarnaast is er onder de artikelen 1.18.1 en 1.18.2 prijsdifferentiatie per categorie toegepast voor het ontheffingenbeleid van stadstoegangen.</p> <p>Naast de belasting- en heffingsverordeningen wordt ook het kostenbesluit voor de naheffingsaanslag parkeerbelasting ter besluitvorming voorgelegd. Voor de naheffingsaanslag parkeerbelasting wordt het maximale tarief gehanteerd dat we mogen opleggen. Als onderbouwing van dit tarief moet de gemeente een kostenberekening kunnen overhandigen, mocht er bezwaar worden gemaakt.</p>
Beoogd effect:
Het vaststellen van de belastingverordeningen zorgt ervoor dat de gemeente Gorinchem rechtszekerheid heeft voor de belastingheffing in het komende jaar. Hiermee kunnen de tarieven en regels rond gemeentelijke belastingen op een transparante en wettelijk juiste wijze worden toegepast.
Argumenten:

<p><i>1.1 t/m 12.1 Het vaststellen van de belastingverordeningen is een bevoegdheid van de gemeenteraad.</i></p> <p>Jaarlijks stelt de gemeenteraad de belastingverordeningen voor het komende jaar vast. Met de vaststelling van de begroting 2026 is de gemeenteraad akkoord gegaan met de financiële uitgangspunten welke zijn verwerkt in de verordeningen. Hierdoor is er weinig tot geen ruimte voor aanpassingen.</p> <p><i>10.1 Kampeerauto's leggen een lagere belasting op de gemeentelijke voorzieningen in vergelijking met andere vormen van toerisme.</i></p> <p>Kampeerauto's op een kampeerterrein, camping of minicamping maken minder intensief gebruik van gemeentelijke diensten, zoals waterverzorging (doordat ze beschikken over een eigen watervoorziening), energievoorziening (door het gebruik van eigen elektriciteitssystemen) en parkeerfaciliteiten (doordat ze vaak op eigen kampeerterreinen staan). Daarom kan het gereduceerde tarief voor kampeerauto's als een rechtvaardige maatregel worden beschouwd. Deze wijziging wordt doorgevoerd in overleg met de betrokken vereniging.</p> <p><i>12.1 Een vastgesteld kostenbesluit is noodzakelijk om te kunnen overhandigen bij eventuele bezwaren.</i></p> <p>Voor de naheffingsaanslag parkeerbelasting wordt het maximale tarief gehanteerd dat we mogen opleggen. Als onderbouwing van dit tarief moet de gemeente een kostenberekening kunnen overhandigen, mocht er bezwaar worden gemaakt.</p>
Risico's:
N.v.t.
Financiën:
De extra wijzigingen ten opzichte van de uitgangspunten van de begroting 2026 hebben minimale financiële gevolgen en worden daarom als minimaal beschouwd. Een begrotingswijziging is niet nodig.
Participatie:
N.v.t.
Communicatie:
Voor de verordeningen geldt een publicatieplicht. Deze worden gedeeld in het Gemeenteblad en op Overheid.nl.
Duurzaamheid:
N.v.t.
Vervolgproces:
<ul style="list-style-type: none"> - De nieuwe tarieven worden verwerkt in de betreffende systemen voor 1 januari 2026. - De verordeningen worden gepubliceerd op Gemeenteblad en Overheid.nl
Bijlagen:
<ul style="list-style-type: none"> - Verordening afvalstoffenheffing 2026 (D-1004032) - Verordening leges 2026 (D-1004035) - Verordening lijkbezorgingsrechten 2026 (D-1004036) - Verordening marktgelden 2026 (D-1004037) - Verordening roerende zaakbelasting 2026 (D-1004042) - Verordening onroerende zaakbelasting 2026 (D-1004038) - Verordening precariobelasting 2026 (D-1004039) - Verordening rioolbelasting 2026 (D-1004041) - Parkeerverordening 2021 4e wijziging (D-1004031) - Verordening toeristenbelasting 2026 (D-1004043)

- Besluit tot eerste wijziging van de Verordening op de heffing en de invordering van een BIZ-bijdrage voor de BI-zone gebruikers en eigenaren binnenstad Gorinchem 2023 (D-1004033)- Kostenbesluit naheffingsaanslag parkeerbelasting (D-1004030)

Raadsbesluit

De gemeenteraad van Gorinchem,

Gelet op het raadsvoorstel van het college d.d. 25 november 2025

Gelet op de wettelijke bepalingen

Besluit:

1. De verordening afvalstoffenheffing 2026 (D-1004032) vast te stellen;
2. De verordening leges 2026 (D-1004035) vast te stellen;
3. De verordening lijkbezorgingsrechten 2026 (D-1004036) vast te stellen;
4. De verordening marktgelden 2026 (D-1004037) vast te stellen;
5. De verordening roerende zaakbelasting 2026 (D-1004042) vast te stellen;
6. De verordening onroerende zaakbelasting 2026 (D-1004038) vast te stellen;
7. De verordening precariobelasting 2026 (D-1004039) vast te stellen;
8. De verordening rioolbelasting 2026 (D-1004041) vast te stellen;
9. De parkeerverordening 2021 4e wijziging (D-1004031) vast te stellen;
10. De verordening toeristenbelasting 2026 (D-1004043) vast te stellen inclusief gereduceerd tarief voor kampeerauto's;
11. Het besluit tot eerste wijziging van de verordening op de heffing en de invordering van een BIZ-bijdrage voor de BI-zone gebruikers en eigenaren binnenstad Gorinchem 2023 (D-1004033) vast te stellen;
12. Het kostenbesluit naheffingsaanslag parkeerbelasting (D-1004030) vast te stellen.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 16 december 2025

Griffier,

{{esl:Signer1:signature:size(200,50)}}

Voorzitter,

{{esl:Signer2:signature:size(200,50)}}

Raadsvoorstel Belasting- en heffingsverordeningen 2026 (Z/25/800234/D-1003129)

Nr.	Pagina / Onderwerp	Vraag	Fractie	Antwoord
1	Verordening OZB	Waarom is het betalingstermijn in de OZB-verordening vastgesteld op 8 termijnen in plaats van 12?	Gorcum Actief	<p>Sinds dit jaar zijn veel van onze belastingwerkzaamheden overgedragen aan de Belasting samenwerking Rivierenland (BSR). Daarom nemen we de door de BSR gehanteerde betalingstermijnen over in onze verordening. De BSR werkt voor automatische incasso met een maximum van acht termijnen (voorheen waren dit er elf), voor bedragen boven de € 40,-. Naast het vastgestelde maximum van acht betalingstermijnen houdt de BSR wel rekening met sociale invordering, zodat inwoners niet onnodig in financiële problemen terechtkomen.</p>
2	Verordeningen	Zijn er verordeningen waarbij tariefstelling afwijkt t.o.v. vorig jaar, anders dan de gebruikelijke indexatie? Als ja, voor welke tarieven geldt dit, en wat is de onderbouwing?	ChristenUnie/SGP	<p>In de Verordening Toeristenbelasting 2026 is een gereduceerd tarief opgenomen voor kampeerauto's. Het argument hiervoor is dat kampeerauto's minder belasting leggen op de gemeentelijke voorzieningen in vergelijking met andere vormen van toerisme. Zie de verdere toelichting in het raadsvoorstel.</p> <p>In de Verordening Leges 2026 volgen we elk jaar bij de tarieven onder Titel 2 de tarieven van de Omgevingsdienst. Tarieven die we niet overnemen van de Omgevingsdienst worden geïndexeerd op basis van de PPN/begroting.</p> <p>In de Verordening Leges 2026 is bij de artikelen 1.18.1 en 1.18.2 prijsdifferentiatie per categorie</p>

Raadsvoorstel Belasting- en heffingsverordeningen 2026 (Z/25/800234/D-1003129)

Nr.	Pagina / Onderwerp	Vraag	Fractie	Antwoord
				toegepast voor het ontheffingenbeleid van stadstoegangen. De gemeenteraad is hierover eind november geïnformeerd via een raadsinformatiebrief.
3	Verordeningen	Zijn er verordeningen, waarbinnen aanzienlijke inhoudelijke aanpassingen zijn gedaan t.o.v. vorig jaar? als ja, voor welke verordeningen geldt dit, en wat is de onderbouwing voor de aanpassingen? (Anders dan kleine technische correcties, taalaanpassingen)	ChristenUnie/SGP	In de Verordening Precariobelasting 2026 en de Verordening Marktgelden 2026 zijn de betalingstermijnen gelijkgetrokken met die van de overige verordeningen (voorheen was dit een maximum van elf betalingstermijnen en nu acht), om zo uniformiteit te creëren met de verordeningen waarvoor de belastingwerkzaamheden zijn overgedragen aan de Belasting samenwerking Rivierenland (BSR).

KOSTENBESLUIT NAHEFFINGSAANSLAG PARKEERBELASTING 2026

De raad van de gemeente Gorinchem;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 25 november 2025;

gelet op artikel 225 en 234 van de Gemeentewet en artikel 2 lid 2 Besluit gemeentelijke parkeerbelastingen en Afdeling V, artikel 14 van de Parkeerverordening gemeente Gorinchem;

besluit;

Vast te stellen Kostenbesluit naheffingsaanslag parkeerbelasting 2026

Artikel 1. Kosten

De kosten ter zake van het opleggen van een naheffingsaanslag parkeerbelasting worden begroot als volgt:

- Informatieverwerkingskosten	€ 77.850
- Kosten van afschrijving	n.v.t.
- Kosten van interest	n.v.t.
- Personeelskosten	€ 198.163
- Overheadkosten	€ 99.081
Totaal	€ 375.094

Berekening kosten per naheffingsaanslag:

- Aantal naheffingsaanslagen 1273
- Kosten € 375.094 : 1273 aanslagen = € 294,65 per naheffingsaanslag.

Het maximumtarief voor de naheffingsaanslag wordt jaarlijks vastgesteld in het Besluit gemeentelijke parkeerbelastingen en is voor 2026 vastgesteld op € 82,-. Hoewel de berekening van de daadwerkelijke kosten hoger uitvalt, mag op grond van dit wettelijk vastgestelde maximum niet meer worden geheven. Dit maximumtarief is daarom opgenomen in Afdeling V, artikel 14 van de Parkeerverordening gemeente Gorinchem.

Artikel 2. Inwerkingtreding

Dit kostenbesluit treedt in werking op 1 januari 2026.

Artikel 3. Citeertitel

Dit kostenbesluit wordt aangehaald als “Kostenbesluit naheffingsaanslag parkeerbelasting 2026”.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 16 december 2025

de griffier, de voorzitter,

PARKEERVERORDENING GEMEENTE GORINCHEM 2021 (4e wijziging)

De raad van de gemeente Gorinchem;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 25 november 2025;

gelet op de artikelen 156, tweede lid, onderdeel h en 225 van de Gemeentewet, artikel 24 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 en het bepaalde in of krachtens de Wegenverkeerswet 1994;

besluit:

Vast te stellen de 4e wijziging Parkeerverordening gemeente Gorinchem 2021

Artikel 1

Het in Afdeling V, artikel 14 genoemde tarief van € 78,80 wordt gewijzigd naar € 82,00.

Artikel 2

De in Afdeling IV, artikel 11 lid 1 genoemde tarieventabel zal worden gewijzigd. De nieuwe tarieventabel is opgenomen in de bijlage van deze verordening.

Artikel 3 Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van bekendmaking, met dien verstande dat de bepaling die op grond van deze verordening wordt gewijzigd van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2026.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 16 december 2025.

de griffier,

de voorzitter,

Tarieventabel behorende bij de Parkeerverordening 2021

Bijlage 1: Tarieventabel 2026 “betaald parkeren zonder vergunning”

	Locatie	Aanduiding	Bedrag	Per
1	Het tarief voor het parkeren bij parkeerapparatuur, als bedoeld in artikel 6, onder b. bedraagt voor:			
1.1	Parkeergarage Kweeklust	Gebied B	€ 2,00 incl. btw (€ 1,65 excl. btw)	Uur
1.2	Parkeergarage Kazerneplein	Gebied B	€ 2,00 incl. btw (€ 1,65 excl. btw)	Uur
1.3	Parkeerterrein Paardenwater	Gebied A	€ 1,66 (max. € 4,98)	Uur
1.4	Parkeerterrein Buiten de Waterpoort	Gebied A	€ 1,66 (max. € 4,98)	Uur
1.5	Parkeerterrein Bastion I / Bagijnenwal	Gebied C	€ 1,66	Uur
1.6	Parkeerterrein Groenmarkt / Achter de Kerk	Gebied D	€ 4,16	Uur
1.7	Parkeerterrein Stadhuisplein	Gebied E	€ 1,66	Uur
1.8	Overig binnenstad (binnen wallen)	Gebied F	€ 3,32	Uur
1.9	Overig Kanselpoortweg	Gebied F	€ 3,32	Uur

Bijlage 2: Tarieventabel 2026 “parkeervergunningen”

	Soort vergunning		Locatie			Belastingtarief	
	Naam	Categorie	Naam	Aanduiding	Bijzonderheden	Bedrag	Per
2	Het tarief voor een parkeervergunning, als bedoeld in artikel 6, onder c. bedraagt:						
2.1	Bewonersvergunning	Cat. I	n.v.t.	Gebieden A, C, D, E, F, I, J, K	1e vergunning op hetzelfde huishouden	€ 98,60	Jaar
					2e vergunning op hetzelfde huishouden	€ 505,70	Jaar
					2e Plus vergunning op hetzelfde huishouden met beperkte parkeerrechten	€98,60	Jaar
			Kweeklust	Gebied B		€ 250,29 incl. btw (€ 206,85 excl. btw)	Jaar
2.2	Bedrijfsvergunning	Cat. II	n.v.t.	Gebieden A, C, D, E, F, I, J, K	Voor 1 kenteken	€ 629,55	Jaar
			Kazerneplein	Gebied B		€ 932,97 incl. btw (€ 771,05 excl. btw)	Jaar
			Kweeklust	Gebied B		€ 781,30 incl. btw (€ 645,70 excl. btw)	Jaar
2.3	Vergunning voor alle gebieden	Cat. V	n.v.t.	Gebieden A, C, D, E, F, I, J, K		€ 781,30	Jaar
2.4	Wijziging van een vergunning zoals genoemd in 2.1 tot en met 2.3					€ 18,65	Keer
2.5	Bezoekersvergunning	Cat. III	n.v.t.		Het tegoed	€ 0,61	Uur

				Gebieden A, C, D, E, F, I, J, K	waarmee de bezoekersregeling per maand maximaal kan worden opgewaardeerd bedraagt €29,-		
2.6	Vergunning tijdelijke werkzaamheden	Cat. IV	n.v.t.	Gebieden A, C, D, E, F, I, J, K		€ 18,20	Dag

Bijlage 3: Tarientabel 2026 “verlenen of wijzigen parkeervergunning”

	Soort vergunning		Locatie			
	Naam	Categorie	Naam	Aanduiding	Bedrag	Per
3	Het tarief voor een verlenen of wijzigen van een parkeervergunning, als bedoeld in artikel 8 onder c bedraagt:					
3.1	Bewonersvergunning	Cat. I	Dokter Schöyerstraat	Gebied G 1e vergunning op hetzelfde huishouden	€ 18,65	Jaar
3.2	Bewonersvergunning	Cat. I	Nieuwe Wolpherensedijk	Gebied H 1e vergunning op hetzelfde huishouden	€ 18,65	Jaar

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 16 december 2025.

de griffier,

de voorzitter,

VERORDENING

AFVALSTOFFENHEFFING 2026

De raad van de gemeente Gorinchem;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 25 november 2025;

gelet op artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, van de Gemeentewet en artikel 15.33 van de Wet milieubeheer;

besluit:

Verordening op de heffing en de invordering van afvalstoffenheffing 2026.

Artikel 1. Definities

1. Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder 'gebruik maken': gebruik maken in de zin van artikel 15.33 van de Wet milieubeheer.
2. Onder hoogbouw percelen wordt verstaan de woningen in de binnenstad van Gorinchem.
3. Onder laagbouw percelen wordt verstaan de woningen welke niet in de binnenstad van Gorinchem zijn gevestigd.
4. Onder buitengebied wordt verstaan de huishoudens welke niet beschikken over een afvalpas voor het openen van een ondergrondse container.

Artikel 2. Aard van de belasting en belastbaar feit

1. Onder de naam 'afvalstoffenheffing' wordt een directe belasting geheven als bedoeld in artikel 15.33 van de Wet milieubeheer.
2. De afvalstoffenheffing als bedoeld in deze verordening wordt naar afzonderlijke grondslagen geheven ter zake van het gebruik van een perceel ten aanzien waarvan krachtens de artikelen 10.21 en 10.22 van de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt.

Artikel 3. Voorwerp van de belasting

1. Voorwerp van de belasting is een perceel.
2. Als perceel wordt aangemerkt:
 - a. de onroerende zaak, bedoeld in artikel 16, onder a, c, d en f, van de Wet waardering onroerende zaken;
 - b. de roerende zaak, welke duurzaam aan een plaats gebonden is;

- c. een gedeelte van een in onderdeel b bedoelde roerende zaak dat blijkens zijn indeling is bestemd om als afzonderlijk geheel te worden gebruikt;
- d. een samenstel van twee of meer in onderdeel b bedoelde roerende zaken of in onderdeel c bedoelde gedeelten daarvan die bij dezelfde belastingplichtige in gebruik zijn en die, naar de omstandigheden beoordeeld, bij elkaar behoren.
- e. het binnen de gemeente gelegen deel van de in onderdeel b bedoelde roerende zaak, van een in onderdeel c bedoeld gedeelte daarvan of van een in onderdeel d bedoeld samenstel.

Artikel 4. Belastingplicht

De belasting wordt geheven van degene die in de gemeente naar de omstandigheden beoordeeld al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruik maakt van een perceel.

Artikel 5. Maatstaf van heffing en belastingtarief

1. Het vaste tarief bedraagt voor laagbouw en hoogbouw percelen die:

a. worden gebruikt door één persoon	€ 298,00
b. worden gebruikt door meer dan één persoon	€ 372,00
2. Het tarief voor hoogbouw percelen voor het openen van een ondergrondse container met behulp van het aanbieden van de afvalpas bedraagt € 0,50
3. Het tarief voor laagbouw percelen voor het openen van een ondergrondse container met behulp van het aanbieden van de afvalpas bedraagt € 1,50
4. Het tarief bedraagt voor het ledigen van een rolcontainer (240 liter) in het buitengebied € 6,00

Artikel 6. Belastingjaar

Het belastingjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 7. Wijze van heffing

1. De belasting bedoeld in artikel 5, lid 1 a en b, wordt bij wege van aanslag geheven met dien verstande dat per grondslag een afzonderlijke aanslag kan worden opgelegd.
2. De belasting bedoeld in artikel 5, lid 2, 3 en 4 wordt geheven door middel van een gedagtekende schriftelijke kennisgeving in het 1^e kwartaal van het nieuwe belastingjaar waarop het gevorderde bedrag is vermeld. Het gevorderde bedrag wordt door toezending of uitreiking van de schriftelijke kennisgeving aan de belastingsschuldige bekendgemaakt na afloop van het betreffende belastingjaar.

Artikel 8. Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. De belasting is verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar aanvangt, is de belasting verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
3. Belastingbedragen van minder dan € 5,- worden niet geheven.

Artikel 9. Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moet een aanslag worden betaald in twee gelijke termijnen waarvan de eerste vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en de tweede twee maanden later.
2. In afwijking in zoverre van het eerste lid geldt, zolang de verschuldigde bedragen door middel van automatische betalingsincasso kunnen worden afgeschreven, de aanslagen als volgt moeten worden betaald:
 - a. In geval het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen, of als het aanslagbiljet maar één aanslag bevat, het bedrag daarvan meer is dan € 40,00, dat de aanslagen moeten worden betaald in maximaal acht gelijke termijnen.
 - b. In geval het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen, of als het aanslagbiljet maar één aanslag bevat, het bedrag daarvan en minder is dan € 40,00, dat de aanslagen moeten worden betaald in maximaal twee gelijke termijnen.

De eerste termijn vervalt één maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens één maand later.

3. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 10. Reductie heffing medisch afval

1. De belastingplichtige als bedoeld in artikel 4 komt in aanmerking voor vermindering van de belasting als bedoeld in artikel 5 indien de belastingplichtige als gevolg van chronische ziekte of handicap dan wel chronische ziekte of handicap van personen die behoren tot zijn of haar huishouden, extra afval moet aanbieden aan de gemeentelijke inzameldienst.
2. De in het eerste lid bedoelde personen komen voor (gedeeltelijke) vermindering in aanmerking van het variabele tarief met een maximum van 100 ledigingen bij een ondergrondse container met behulp van het aanbieden van de afvalpas.
3. De belastingplichtige die in aanmerking wil komen voor vermindering op grond van het eerste lid, dient daarvoor een verzoek in bij de gemeente Gorinchem. Bij dit verzoek moet een schriftelijke verklaring van de huisarts, medisch specialist of apotheker worden overgelegd, waaruit blijkt dat als gevolg van een chronische ziekte of handicap extra afval wordt aangeboden. De heffingsambtenaar beoordeelt het verzoek.

4. De berekening van de vermindering als bedoeld in het eerste en tweede lid vindt plaats na afloop van het belastingtijdvak.
5. Er wordt slechts één vermindering per huishouden verleend.

Artikel 11 Kwijtschelding

Bij de invordering van afvalstoffenbelasting wordt kwijtschelding verleend conform de Leidraad Invordering BSR. Van de belasting verschuldigd naar de in artikel 5 bedoelde grondslagen wordt kwijtschelding verleend tot een maximaal bedrag van het vaste deel van het tarief van € 298,00 voor een éénpersoonshuishouden en € 372,00 voor een meerpersoonshuishouden per jaar. Voor het variabele deel bedraagt de kwijtschelding maximaal € 40,00. Aanvragen kunnen gericht worden aan de Belasting Samenwerking Rivierenland (BSR).

Artikel 12. Overgangsrecht

De “Verordening afvalstoffenheffing 2025”, vastgesteld bij raadsbesluit van 17 december 2024, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 13, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 13. Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2026.

Artikel 14. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als 'Verordening afvalstoffenheffing 2026'.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 16 december 2025

de griffier,

de voorzitter,

Besluit tot eerste wijziging van de Verordening op de heffing en de invordering van een BIZ-bijdrage voor de BI-zone gebruikers en eigenaren binnenstad Gorinchem 2023

De raad van de gemeente Gorinchem;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 25 november 2025;

gelet op de artikelen 1, derde lid, en 7, vierde lid van de Wet op de bedrijveninvesteringszones;

gezien de op 24 mei 2022 afgesloten Uitvoeringsovereenkomst tussen de gemeente Gorinchem en de Stichting BIZ Hartje Gorkum;

besluit:

De verordening op de heffing en de invordering van de BIZ-bijdrage voor de BI-zone gebruikers en eigenaren binnenstad Gorinchem 2023 als volgt te wijzigen

Artikel I Wijziging termijnen van betaling

Artikel 9 van de Verordening op de heffing en de invordering van een BIZ-bijdrage voor BI-zone gebruikers en eigenaren binnenstad Gorinchem 2023 komt als volgt te luiden:

Artikel 9. Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moet de verschuldigde belasting worden betaald in twee termijnen, waarvan de eerste termijn vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en de tweede twee maanden later.
2. In afwijking van het eerste lid geldt dat betaling via automatische incasso in acht termijnen mogelijk is, mits wordt voldaan aan de daaraan verbonden en in het Incasso Reglement van Belastingssamenwerking Rivierenland (BSR) opgenomen voorwaarden.
3. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel II Inwerktreding

1. Dit besluit treedt in werking op de eerste dag na bekendmaking.
2. De datum van ingang van de wijziging is 1 januari 2026.

Artikel 3.

Dit besluit wordt aangehaald als: 'Besluit tot eerste wijziging van de Verordening op de heffing en de invordering van een BIZ-bijdrage voor de BI-zone gebruikers en eigenaren binnenstad Gorinchem 2023'.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 16 december 2025.

de griffier,

de voorzitter,

LEGESVERORDENING 2026

De raad van de gemeente Gorinchem;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 25 november 2025;

gelet op de artikelen 156, eerste en tweede lid, aanhef en onderdeel h, en 229, eerste lid, aanhef en onderdeel b, van de Gemeentewet en de artikelen 2, tweede lid en 7 van de Paspoortwet en artikel 13.1a van de Omgevingswet;

besluit:

Verordening op de heffing en de invordering van leges 2026 (Legesverordening 2026).

Artikel 1. Definities

Deze verordening verstaat onder:

- a. dag: de periode van 00.00 uur tot 24.00 uur, waarbij een gedeelte van een dag als een hele dag wordt aangemerkt;
- b. week: een aaneengesloten periode van zeven dagen;
- c. maand: het tijdvak dat loopt van n^e dag in een kalendermaand tot en met de (n-1)^e dag in de volgende kalendermaand, met dien verstande dat als de n^e dag in een kalendermaand 30 of 31 januari is, de (n-1)^e dag in de volgende kalendermaand altijd de laatste dag van de maand februari is;
- d. jaar: het tijdvak dat loopt van de n^e dag in een kalenderjaar tot en met de (n-1)^e dag in het volgende kalenderjaar;
- e. kalenderjaar: de periode van 1 januari tot en met 31 december.

Artikel 2. Belastbaar feit

Onder de naam 'leges' worden rechten geheven voor:

- a. het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten;
- b. het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag van een Nederlandse identiteitskaart of een reisdocument;
- c. een en ander zoals genoemd in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel.

Artikel 3. Belastingplicht

Belastingplichtig is de aanvrager van de dienst, de Nederlandse identiteitskaart of het reisdocument, dan wel degene ten behoeve van wie de dienst is verleend of de handelingen zijn verricht.

Artikel 4. Vrijstellingen

Leges worden niet geheven voor:

- a. diensten waarvan de kosten krachtens afdeling 13.6 van de Omgevingswet zijn of worden verhaald;
- b. diensten die ingevolge wettelijk voorschrift zijn vrijgesteld van rechtenheffing of kosteloos moeten worden verleend;
- c. diensten met betrekking tot een aanvraag tot verlening of gehele of gedeeltelijke intrekking van een omgevingsvergunning of wijziging van voorschriften van een omgevingsvergunning, voor zover die aanvraag betrekking heeft op een activiteit met betrekking tot een inrichting als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
- d. het in behandeling nemen van een aanvraag tot verlening van een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onderdeel i, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, voor zover het een activiteit betreft bedoeld in artikel 2.2a van het Besluit omgevingsrecht (omgevingsvergunning beperkte milieutoets)
- e. het in behandeling nemen van een aanvraag als bedoeld in titel 1 en 3 van de bij deze verordening behorende tarieventabel, indien deze aanvraag een vergunning betreft voor een algemeen nut beogende instelling of plaatselijke non-profitinstelling die zich blijkens haar statuten de uitoefening ten doel stelt van activiteiten van maatschappelijke, sociale of culturele aard en waarbij de activiteiten in hoofdzaak worden verricht door vrijwilligers.

Artikel 5. Maatstaven van heffing en tarieven

1. De leges worden geheven naar de maatstaven en tarieven, opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel.
2. Voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het nemen van een projectuitvoeringsbesluit als bedoeld in artikel 2.10 van de Crisis- en herstelwet bedraagt het tarief de som van de bedragen die op grond van deze verordening verschuldigd zouden zijn voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning, ontheffing, vrijstelling of enig ander besluit in het kader van de ontwikkeling en verwezenlijking van het project, voor zover het projectuitvoeringsbesluit strekt ter vervanging van deze besluiten, zoals bedoeld in artikel 2.10, derde lid, van de Crisis- en herstelwet.
3. Voor de berekening van de leges wordt een gedeelte van een in de tarieventabel genoemde eenheid als een volle eenheid aangemerkt.

Artikel 6. Wijze van heffing

De leges worden geheven door middel van een mondelinge dan wel een gedagtekende schriftelijke kennisgeving, waaronder mede wordt begrepen een stempelafdruk, zegel, nota of andere schriftuur. Het gevorderde bedrag wordt mondeling, dan wel door toezending of uitreiking van de schriftelijke kennisgeving aan de belastingschuldige bekendgemaakt.

Artikel 7. Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de leges worden betaald ingeval de kennisgeving als bedoeld in artikel 6:

- a. mondeling wordt gedaan, op het moment van het doen van de kennisgeving;
 - b. schriftelijk wordt gedaan, op het moment van uitreiken van de kennisgeving, dan wel in geval van toezending daarvan, binnen 30 dagen na de dagtekening van de kennisgeving.
2. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste lid gestelde termijnen.

Artikel 8. Kwijtschelding

Bij de invordering van de leges wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 9. Vermindering of teruggaaf

Gehele of gedeeltelijke vermindering of teruggaaf van leges voor een in de bij deze verordening behorende tarieventabel omschreven dienst wordt verleend overeenkomstig een met betrekking tot die dienst in die tarieventabel opgenomen bepaling.

Artikel 10. Overdracht van bevoegdheden

Het college van burgemeester en wethouders is bevoegd tot het wijzigen van deze verordening, indien de wijzigingen:

1. van zuiver redactionele aard zijn;
2. een gevolg zijn van nieuwe of gewijzigde rijksregelgeving die in werking treedt binnen drie maanden na de officiële bekendmaking van de inwerkingtreding ervan in het Staatsblad of de Staatscourant en het de volgende hoofdstukken of onderdelen van titel 1 van de tarieventabel betreft:
 - a. hoofdstuk 2 (reisdocumenten);
 - b. hoofdstuk 3 (rijbewijzen);
 - c. onderdelen 1.4.5 (schriftelijke verstrekkingen uit de basisregistratie personen);
 - d. hoofdstuk 16 (kansspelen);

een en ander voor zover met deze wijzigingen niet reeds bij het vaststellen of latere wijziging van deze verordening bij raadsbesluit rekening is gehouden.

Artikel 11. Overgangsrecht

1. De 'Legesverordening 2025', vastgesteld bij raadsbesluit van 17 december 2024, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 12, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 12, tweede lid, opgenomen datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de leges hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 12. Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2026.

Artikel 13. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als 'Legesverordening 2026'.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 16 december 2025

de griffier,

de voorzitter,

Tarieventabel 2026, behorende bij de Legesverordening 2026

Titel 1 Algemene dienstverlening

Hoofdstuk 1 Burgerlijke stand

1.1.	Het tarief bedraagt voor de voltrekking van een huwelijk of registratie van een partnerschap:	
1.1.1.	in het Stadhuis aan het Stadhuisplein op:	
1.1.1.1.	woensdag om 09.00 en 09.30 uur	gratis
1.1.1.2.	maandag om 09.00 en 09.30 uur	€ 240,00
1.1.1.3.	maandag tot en met vrijdag tussen 09.00 en 17.00 uur	€ 453,00
1.1.1.4.	zaterdag tussen 09.00 en 17.00 uur	€ 667,00
1.1.2.	in het voormalige Stadhuis aan de Grote Markt op:	
1.1.2.1.	maandag tot en met vrijdag tussen 09.00 en 17.00 uur	€ 560,00
1.1.2.2.	zaterdag tussen 09.00 en 17.00 uur	€ 1.121,00
1.1.2.3.	zondag tussen 09.00 en 17.00 uur	€ 1.681,00
1.1.3.	Het tarief bedraagt voor de voltrekking van een huwelijk of registratie van een partnerschap in een bijzonder huis op grond van artikel 64, Boek 1, van het Burgerlijk Wetboek:	
1.1.3.1.	maandag tot en met vrijdag tussen 09.00 en 17.00 uur	€ 560,00
1.1.3.2.	zaterdag tussen 09.00 en 17.00 uur	€ 1.121,00
1.1.3.3.	zondag tussen 09.00 en 17.00 uur	€ 1.681,00
1.1.5.	Het tarief bedraagt voor het verstrekken van een trouwboekje of partnerschapsboekje:	€ 29,60
1.1.6.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om bij besluit een buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand aan te wijzen voor één dag:	
1.1.6.1.	als beëdiging bij de rechtbank al heeft plaatsgevonden	€ 56,50
1.1.6.2.	als beëdiging bij de rechtbank nog niet heeft plaatsgevonden	€ 278,00

1.1.7.	Het tarief bedraagt voor het door de gemeente beschikbaar stellen van een getuige voor de huwelijksvoltrekking of de registratie van een partnerschap, per getuige	€ 33,90
1.1.8.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een gereserveerde datum voor de huwelijksvoltrekking, registratie van het partnerschap of omzetting van het geregistreerd partnerschap in een huwelijk:	
1.1.8.1.	te wijzigen binnen een periode van 1 maand voorafgaand aan die gereserveerde datum:	€ 56,50
1.1.8.2.	te annuleren binnen een periode van 1 maand voorafgaand aan die gereserveerde datum: u ontvangt 50% van de kosten terug met een minimumbedrag van de wijzigingskosten.	
1.1.9.	Voor het afnemen van een verklaring voorgenomen huwelijk of registratie van een partnerschap	€ 28,75
1.1.10.	Voor bemiddeling bij informatieoverdracht ten aanzien van geboorte- en huwelijksaangifte en opnemingen in de gemeentelijke basis administratie persoonsgegevens (raadplegen GBA-V), per raadpleging	€ 4,75

Hoofdstuk 2 Reisdocumenten

1.2	Voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor een paspoort of een Nederlandse identiteitskaart gelden de maximum totaalbedragen aan leges die daarvoor zijn opgenomen in het Besluit paspoortgelden, met dien verstande dat de daarin genoemde totaalbedragen naar beneden worden afgerond op een veelvoud van 5 eurocent.	
-----	--	--

Hoofdstuk 3 Rijbewijzen

1.3	Voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor een rijbewijs gelden de maximum totaalbedragen aan leges die daarvoor zijn vastgesteld in het Reglement rijbewijzen welke zijn goedgekeurd door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.	
-----	--	--

Hoofdstuk 4 Verstrekkingen uit de basisregistratie personen

1.4.1	Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt onder één verstrekking verstaan één of meer gegevens omtrent één persoon waarvoor de basisregistratie personen moet worden geraadpleegd.	
1.4.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.4.2.1	tot het verstrekken van gegevens, per verstrekking	€ 12,65
1.4.3	Het tarief bedraagt voor het op verzoek doornemen van de basisregistratie	€ 27,30

personen, voor ieder daaraan besteed kwartier

1.4.4	Het tarief bedraagt terzake van het op verzoek tot het verstrekken van statistische of demografische gegevens, voor ieder daaraan besteed kwartier	€ 27,30
1.4.5	Het tarief bedraagt terzake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het afgeven van een:	
1.4.5.1	afschrift uit basisregistratie personen van persoonsgegevens:	
1.4.5.1.1	voor één persoon	€ 12,65
1.4.5.1.2	voor twee of meer personen die in de basisregistratie personen op hetzelfde adres staan ingeschreven	€ 12,65
1.4.5.1.3	meertalig modelformulier woon- en/of verblijfplaats als bedoeld in artikel 7, eerste lid, van verordening (EU) nr. 2016/1191 van het Europees Parlement en de Raad van 6 juli 2016 betreffende de bevordering van het vrije verkeer van burgers door vereenvoudigde overlegging van bepaalde openbare documenten in de Europese Unie en tot wijziging van Verordening nr. 1024/2012 (PbEU 2016, L 200)	€ 17,65

Hoofdstuk 5 (Vervallen)

Hoofdstuk 6 (Vervallen)

Hoofdstuk 7 Bestuursstukken

1.7.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van:	
1.7.1.1	een afschrift van de gemeentebegroting	€ 21,60
1.7.1.2	een afschrift van de gemeenterekening	€ 21,60
1.7.1.3	een afschrift van het burgerjaarverslag	€ 4,45
1.7.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.7.2.1	tot het verstrekken van:	
1.7.2.1.1	het verslag van een raadsvergadering, per vergadering	€ 4,45
1.7.2.2	tot het afsluiten van een abonnement voor een kalenderjaar:	
1.7.2.2.1	op de verslagen van de raadsvergaderingen	€ 64,70
1.7.2.2.2	op de stukken behorende bij de raadsvergaderingen	€ 64,70

1.7.3	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het afsluiten van een abonnement voor een kalenderjaar op het gemeenteblad	€ 64,70
1.7.4	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van:	
1.7.4.1	een afschrift van de algemene plaatselijke verordening	€ 21,60
1.7.4.2	een afschrift van de bouwverordening	€ 101,80
1.7.4.3	een afschrift van een andere dan onder 1.7.4.1.en 1.7.4.2 genoemde verordening	€ 10,95
1.7.4.4	een afschrift van een volledige verzameling verordeningen, met uitzondering van die genoemd onder 1.7.4.2	€ 105,20

Hoofdstuk 8 Vastgoedinformatie

1.8.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.8.1.1	tot het verstrekken van een fotokopie van een plan, zoals bestemmingsplan, voorbereidingsbesluit, streekplan, wegenkaart behorende bij de legger bedoeld in onderdeel 1.8.2.2, structuurplan of stadsvernieuwingsplan:	€ 101,70
1.8.1.2	tot het verstrekken van een lichtdruk van een plan, zoals bestemmingsplan, voorbereidingsbesluit, streekplan, wegenkaart behorende bij de legger bedoeld in onderdeel 1.8.2.2, structuurplan of stadsvernieuwingsplan, per dm ² lichtdruk	€ 10,95
1.8.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een afschrift van of uittreksel uit:	
1.8.2.1	de gemeentelijke basisregistratie adressen of de gemeentelijke basisregistratie gebouwen, bedoeld in artikel 2 van de Wet basisregistraties adressen en gebouwen, per adres of object	€ 8,65
1.8.2.2	de legger bedoeld in artikel 27 van de Wegenwet	€ 8,65
1.8.2.3	de inschrijving in het rijksmonumentenregister bedoeld in artikel 3,3, vijfde lid, van de Erfgoedwet	€ 8,65
1.8.2.4	het gemeentelijk erfgoedregister, bedoeld in artikel 3.16 van de Erfgoedwet, per aangewezen cultureel erfgoed	€ 8,65
1.8.2.5	het gemeentelijke beperkingenregister of de gemeentelijke beperkingenregistratie, bedoeld in artikel 9, eerste lid, onder a en b, van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen, dan wel tot het verstrekken van een aan die registratie ontleende verklaring, als bedoeld in artikel 9, eerste	€ 8,65

lid, onder c, van die wet

1.8.3	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van kopieën van:	
1.8.3.1	het gemeentelijke adressenbestand of delen daarvan, per adres	€ 5,30
1.8.3.2	het gemeentelijke relatiebestand adres – kadastraal perceel of delen daarvan, per gelegde relatie	€ 5,30
1.8.3.3	het gemeentelijke adrescoördinaten bestand of delen daarvan, per adrescoördinaat	€ 5,30

Hoofdstuk 9 Overige publiekszaken

1.9	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.9.1	tot het legaliseren van een handtekening	€ 12,65
1.9.2	voor het ter legalisatie zenden van stukken naar een andere gemeente in Nederland in het persoonlijk belang van de aanvrager	€ 12,65

Hoofdstuk 10 Gemeentearchief

1.10.1	Het tarief bedraagt voor het op verzoek doen van naspeuringen in de in het gemeentearchief berustende stukken, voor ieder daaraan besteed kwartier	€ 14,50
1.10.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een fotokopie van een in het archief berustend stuk, per pagina	
1.10.2.1	op A4 formaat	€ 0,60
1.10.2.2	op A3 formaat	€ 1,20
1.10.2.3	op een formaat groter dan A3	€ 23,25
1.10.3	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het digitaliseren van een in het archief berustend stuk	
1.10.3.1	tot maximaal A4 formaat met 300 dpi	
	– voor de eerste scan	€ 5,85
	– voor elke volgende	€ 2,95
1.10.3.2	tot maximaal A4 formaat met 600 dpi	
	– voor de eerste scan	€ 8,65

	– voor elke volgende	€ 5,85
1.10.3.3	tot maximaal A3 formaat met 300 dpi	
	– voor de eerste scan	€ 8,70
	– voor elke volgende	€ 5,85
1.10.3.4	tot maximaal A3 formaat met 600 dpi	
	– voor de eerste scan	€ 11,60
	– voor elke volgende	€ 8,65
1.10.3.5	op een formaat groter dan A3	
	– met 300 dpi	€ 34,90
	– met 600 dpi	€ 52,25
1.10.3.6	in een afwijkend formaat en/of resolutie:	
	het bedrag van de voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeelde kosten, blijkend uit een begroting die door of namens het college van burgemeester en wethouders is opgesteld.	
1.10.4	De in 1.10.3 tot en met 1.10.3.6 genoemde bedragen worden verhoogd met de volgende verwerkingskosten	
	– voor het plaatsen op een eigen USB-stick	€ 7,30
	– voor het verzenden via email of We Transfer	€ 7,30

Hoofdstuk 11 Huisvestingswet 2014

1.11	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.11.1	tot het verlenen van een huisvestingsvergunning als bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de Huisvestingswet 2014	€ 45,55
1.11.2	tot indeling in een urgentiecategorie als bedoeld in artikel 13, tweede lid, van de Huisvestingswet 2014	€ 72,00
1.11.3	Tot het verlenen van een vergunning tot ontheffing van de opkoopbescherming als bedoeld in artikel 41, eerste lid, van de Huisvestingswet 2024	€ 616,25

Hoofdstuk 12 Leegstandwet

1.12	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.12.1.1	tot het verkrijgen van een vergunning tot tijdelijke verhuur van leegstaande woonruimte als bedoeld in artikel 15, eerste lid, van de Leegstandwet	€ 74,35
1.12.1.2	tot verlenging van een vergunning tot tijdelijk verhuur van woonruimte als bedoeld in artikel 15, vijfde lid, van de Leegstandwet	€ 20,00
1.12.2	Indien aanvragen als bedoeld in de subonderdelen 1.12.1.1 en 1.12.1.2 gelijktijdig worden ingediend en woonruimten in hetzelfde gebouw, zoals een flat, een school of een kantoor betreffen, worden de in die subonderdelen bedoelde leges slechts eenmaal geheven.	

Hoofdstuk 13 (Vervallen)

Hoofdstuk 14 (Vervallen)

Hoofdstuk 15 (Vervallen)

Hoofdstuk 16 Kansspelen

1.16.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een aanwezigheidsvergunning als bedoeld in artikel 30b van de Wet op de kansspelen:	
1.16.1.1	voor een periode van twaalf maanden voor één kansspelautomaat	€ 65,70
1.16.1.2	voor een periode van twaalf maanden voor twee of meer kansspelautomaten, voor de eerste kansspelautomaat	€ 65,70
	en voor iedere volgende kansspelautomaat	€ 39,55
1.16.1.3	voor één kansspelautomaat, welke vergunning geldt voor onbepaalde tijd	€ 263,25
1.16.1.4	voor twee of meer kansspelautomaten, welke vergunning geldt voor onbepaalde tijd, voor de eerste kansspelautomaat	€ 263,25
	en voor iedere volgende kansspelautomaat	€ 158,10
1.16.2	De subonderdelen 1.16.1.1 en 1.16.1.2 zijn van overeenkomstige toepassing, indien de vergunning geldt voor een tijdvak, korter dan twaalf maanden of langer dan twaalf maanden maar ten hoogste vier jaar, met dien verstande dat de daar genoemde bedragen naar evenredigheid van het verschil in looptijd van de vergunning verlaagd onderscheidenlijk verhoogd worden.	
1.16.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning als bedoeld in artikel 3 van de Wet op de kansspelen (loterijvergunning)	€ 30,65

Hoofdstuk 17 Telecommunicatie

1.17.1	Het basistarief t/m 250m ¹ bedraagt voor het in behandeling nemen van een melding in verband met het verkrijgen van een vergunning / instemmingsbesluit, als bedoeld in de Algemene verordening ondergrondse infrastructuur (AVOI), omtrent plaats, tijdstip en wijze van uitvoering van werkzaamheden:	€ 519,35
1.17.1.1	Indien het betreft tracés vanaf 250 m ¹ , basistarief 1.17.1 + prijs per m ¹ boven de 250 m ¹	€ 519,35 +€ 0,72 per m ¹
1.17.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een melding als bedoeld in de Algemene verordening ondergrondse infrastructuur (AVOI), omtrent plaats, tijdstip en wijze van uitvoering van werkzaamheden voor tracés tot 25 m ¹	€ 105,05
1.17.3	Indien met betrekking tot een aanvraag overleg moet plaatsvinden tussen de gemeente, andere beheerders van openbare grond en de netbeheerder van het netwerk en/of andere netbeheerders of belanghebbenden, wordt het in 1.17.1 genoemde bedrag per overleg verhoogd met	€ 497,40

Hoofdstuk 18 Verkeer en vervoer

1.18	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.18.1	Tot het verkrijgen van een ontheffing als bedoeld in artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 voor de voetgangersgebieden en –zones en het autoluwgebied in de binnenstad van Gorinchem	
1.18.1.1	Autoluwgebied (Westwagenstraat)	
	– Dagkaart	€ 17,50
	– Tijdelijke kaart	€ 35,00
	– Jaarkaart	€ 70,00
1.18.1.2	Voetgangerszone (kernwinkelgebied)	
	– Dagkaart	€ 17,50
	– Tijdelijke kaart	€ 35,00
	– Jaarkaart	€ 70,00

1.18.1.3	Voetgangersgebied Buiten de Waterpoort	
	– Dagkaart	€ 17,50
	– Tijdelijke kaart	€ 35,00
	– Jaarkaart	€ 70,00
1.18.2	Tot het verkrijgen van een ontheffing als bedoeld in artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 niet zijnde de voetgangersgebieden en –zones en het autoluwgebied in de binnenstad van Gorinchem	
1.18.2.1	RVV ontheffing diversen	
	– Dagkaart	€ 17,50
	– Tijdelijke kaart	€ 35,00
	– Jaarkaart	€ 70,00
1.18.3	tot het verkrijgen van een ontheffing als bedoeld in artikel 9.1 van de Regeling voertuigen	€ 34,60
1.18.4	tot het verkrijgen van een gehandicaptenparkeerkaart als bedoeld in artikel 49 van het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer (BABW)	€ 34,60
1.18.5	tot verkrijgen van een geneeskundige verklaring ingevolge de Wet Personenvervoer	€ 36,15
1.18.6	tot het plaatsen van een verkeersbord waarmee een gereserveerde gehandicaptenparkeerplaats wordt aangegeven, als bedoeld in artikel 67 van het Reglement Verkeersregels en verkeerstekens en artikel 29 van het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer (BABW)	€ 258,00
1.18.7	Het wijzigen van een verkeersbord waarmee een gehandicaptenparkeerplaats wordt aangegeven	€ 125,00
Hoofdstuk 19 Diversen		
1.19.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een exemplaar van de gemeentelijke lijst van monumenten van geschiedenis en kunst	€ 55,50
1.19.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van:	
1.19.2.1	gewaarmerkte afschriften van stukken, voor zover daarvoor niet elders in deze	€ 8,70

	tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen, per pagina	
1.19.2.2	afschriften, doorslagen of fotokopieën van stukken, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen:	€ 0,21
1.19.2.3	kaarten, tekeningen en lichtdrukken, al dan niet behorend bij de in de onderdelen 1.19.2.1 en 1.19.2.2 genoemde stukken, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen, per kaart, tekening of lichtdruk	€ 10,75
	vermeerderd met	€ 4,45
	voor elke 10 dm ² waarmee de oppervlakte van de kaart, tekening of lichtdruk de 10 dm ² te boven gaat;	
1.19.2.4	een beschikking op aanvraag, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen	€ 43,60
1.19.2.5	stukken of uittreksels, welke op aanvraag van de aanvrager moeten worden opgemaakt, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen, per pagina	€ 8,70
1.19.2.6	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning voor het in een weg te graven of te spitten en andere activiteiten als bedoeld in artikel 2.11 van de Algemene plaatselijke verordening, niet zijnde een aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.3.8 van deze legesverordening	€ 206,90
1.19.2.7	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van de aanvraag voor een vergunning op grond van artikel 2:9 (Straatartiesten) van de Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Gorinchem 2019	€ 42,90

Titel 2 Dienstverlening onder fysieke leefomgeving/ omgevingsvergunning

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

- 2.1.1 Definities
- 2.1.1.1 Begripsbepalingen die zijn opgenomen in de bijlage bij de Omgevingswet, in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving, bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving, bijlage I bij het Besluit kwaliteit leefomgeving, bijlage I bij het Omgevingsbesluit en bijlage I bij de Omgevingsregeling en in de bijlagen bij het gemeentelijke omgevingsplan, zijn van toepassing op dit hoofdstuk, tenzij in de legesverordening of deze tarieventabel anders is bepaald.

- 2.1.1.2 In dit hoofdstuk voorkomende begrippen die betrekking hebben op activiteiten waarvoor het toetsingskader in een ander dan een in het eerste lid bedoeld wettelijk voorschrift is uitgewerkt, hebben dezelfde betekenis als in dat wettelijk voorschrift bedoeld, tenzij in de legesverordening of deze tarieventabel anders is bepaald.
- 2.1.1.3 In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:
- binnenplanse omgevingsplanactiviteit: een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die niet in strijd is met het omgevingsplan;
- binnenplanse omgevingsplanactiviteit bij wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht: een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan, maar die niet in strijd is met regels voor de toepassing van een wijzigingsbevoegdheid of het voldoen aan een uitwerkingsplicht in het tijdelijke deel van het omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, aanhef en onder a, van de Omgevingswet;
- 2.1.1.4 bouwkosten: de aannemingssom, bedoeld in paragraaf 1, eerste lid, van de Uniforme administratieve voorwaarden voor de uitvoering van werken en van technische installatiewerken 2012 (UAV 2012; Stcrt. 2012, 1567), voor het uit te voeren werk, of voor zover deze ontbreekt een raming van de kosten die voortvloeien uit aangegane verplichtingen voor de fysieke realisatie (het bouwen) van de bouwwerken, de omzetbelasting daarin niet begrepen, en indien het bouwen geheel of gedeeltelijk door zelfwerkzaamheid geschiedt de prijs die aan een derde in het economisch verkeer zou moeten worden betaald voor het tot stand brengen van het bouwwerk waarop de aanvraag betrekking heeft, de omzetbelasting daarin niet begrepen;
- 2.1.2. Dienstverlening en besluiten waarvoor leges worden geheven
- Leges worden geheven voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:
- 2.1.2.1 omgevingsoverleg;
- 2.1.2.2 een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1 of artikel 22.8 van de Omgevingswet in samenhang met artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit;
- 2.1.2.3 een of meer maatwerkvoorschriften als bedoeld in artikel 4.5 van de Omgevingswet;
- 2.1.2.4 toestemming voor het treffen van een gelijkwaardige maatregel als bedoeld in artikel 4.7 van de Omgevingswet;

2.1.2.5	een wijziging van voorschriften van een omgevingsvergunning;	
2.1.2.6	intrekking van een omgevingsvergunning;	
2.1.2.7	wijziging van een besluit als bedoeld in de artikelen 2.1.2.2, 2.1.1.2.3 en 2.1.1.2.4;	
2.1.2.8	een besluit in het kader van de Omgevingswet, anders dan bedoeld in de artikelen 2.1.2.2 tot en met 2.1.2.7.	
2.1.3	Bepalen tarief	
2.1.3.1	De in artikel 2.1.2 bedoelde leges worden geheven naar de tarieven zoals opgenomen in de volgende paragrafen van dit hoofdstuk.	
2.1.3.2	Als een aanvraag betrekking heeft op meerdere activiteiten, is het tarief opgebouwd uit de som van de verschuldigde leges behorend bij die activiteiten.	
2.1.3.3	Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag wordt in voorkomend geval verhoogd met een of meer modaliteiten bedoeld in paragraaf 2.13.	
2.1.3.4	Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag wordt in voorkomend geval verminderd overeenkomstig het bepaalde in paragraaf 2.14.	
2.1.3.5	Het tarief behorend bij een aanvraag om een maatwerkvoorschrift of bij een aanvraag om toestemming om een gelijkwaardige maatregel te treffen is niet van toepassing als het onderwerp waarop het maatwerkvoorschrift betrekking heeft of de gelijkwaardige maatregel onderdeel is van een aanvraag om een omgevingsvergunning.	
2.1.3.6	In afwijking van het tweede en derde lid kan ook per activiteit of andere grondslag een legesbedrag worden gevorderd.	
2.2	Voorfase	
2.2.1	Omgevingsoverleg	
	Voordat een formele aanvraag om een besluit als bedoeld in de overige paragrafen van deze titel wordt ingediend en betrekking heeft op het houden van omgevingsoverleg over een of meer activiteiten die gevolgen kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving, bedraagt het tarief:	
2.2.1.1	voor een Informatie overleg – Check op de vergunning om te bepalen of deze nodig is, zo ja, welke informatie is benodigd:	€ 0,00
2.2.1.2	voor een Intaketafel – Indicatie betreffende de wenselijkheid van het initiatief:	€ 0,00

2.2.1.3	voor een Omgevingstafel – Indicatie betreffende de haalbaarheid van een initiatief met een bouwactiviteit:	
	indien de bouwkosten minder dan € 100.000 bedragen:	€ 267,25
	indien de bouwkosten € 100.000 of meer bedragen:	€ 534,60
2.2.1.4	voor een Omgevingstafel – Indicatie betreffende de haalbaarheid van een initiatief met een of meer activiteiten, zonder bouwactiviteit:	€ 534,60
2.3	Activiteiten met betrekking tot bouwwerken	
2.3.1	Bouwactiviteit (bouwtechnische deel)	
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een bouwactiviteit als bedoeld in paragraaf 2.3.2 van het Besluit bouwwerken leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	
2.3.1.1	indien de bouwkosten minder dan € 25.000 bedragen:	1,01%
	van de bouwkosten, met een minimum van:	€ 47,35
2.3.1.2	Indien de bouwkosten € 25.000 tot € 50.000 bedragen,	1,00%
	van de bouwkosten, met een minimum van:	€ 254,00
2.3.1.3	Indien de bouwkosten € 50.000 tot € 200.000 bedragen,	0,99%
	van de bouwkosten, met een minimum van:	€ 502,55
2.3.1.4	Indien de bouwkosten € 200.000 tot € 750.000 bedragen,	0,98%
	van de bouwkosten, met een minimum van:	€ 1.988,40
2.3.1.5	Indien de bouwkosten € 750.000 tot € 1.500.000 bedragen,	0,97%
	van de bouwkosten, met een minimum van:	€ 7.375,20
2.3.1.6	Indien de bouwkosten € 1.500.000 tot € 5.000.000 bedragen,	0,96%
	van de bouwkosten, met een minimum van:	€ 14.641,90
2.3.1.7	Indien de bouwkosten € 5.000.000 of meer bedragen,	0,94%
	van de bouwkosten, met een minimum van:	€ 47.902,65

	en een maximum van:	€ 154.800,00
2.3.2	Omgevingsplanactiviteit: bouwactiviteit, in stand houden of gebruiken bouwwerk (ruimtelijke deel)	
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een bouwactiviteit of het in stand houden of gebruiken van het te bouwen bouwwerk, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	
2.3.2.1	indien de bouwkosten minder dan € 25.000 bedragen:	2,61%
	van de bouwkosten, met een minimum van:	€ 158,45
2.3.2.2	Indien de bouwkosten € 25.000 tot € 50.000 bedragen,	2,58%
	van de bouwkosten, met een minimum van:	€ 653,05
2.3.2.3	Indien de bouwkosten 50.000 tot € 200.000 bedragen,	2,56%
	van de bouwkosten, met een minimum van:	€ 1.292,15
2.3.2.4	Indien de bouwkosten € 200.000 tot € 750.000 bedragen,	2,53%
	van de bouwkosten, met een minimum van:	€ 5.113,05
2.3.2.5	Indien de bouwkosten € 750.000 tot € 1.500.000 bedragen,	2,51%
	van de bouwkosten, met een minimum van:	€ 18.964,80
2.3.2.6	Indien de bouwkosten € 1.500.000 tot € 5.000.000 bedragen,	2,47%
	van de bouwkosten, met een minimum van:	€ 37.650,70
2.3.2.7	Indien de bouwkosten € 5.000.000 of meer bedragen,	2,43%
	van de bouwkosten, met een minimum van:	€ 123.178,25
	en een maximum van:	€ 412.800,00
2.3.4	Omgevingsplanactiviteit: slopen van een bouwwerk	
2.3.4.1	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een sloopactiviteit, niet zijnde een sloopactiviteit met betrekking tot een monument of beschermd stads- en dorpsgezicht, als bedoeld in paragraaf 2.5, bedraagt het tarief, onverminderd	€ 86,35

het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:

2.4	Omgevingsplanactiviteit: (Binnenplanse of Buitenplanse) omgevingsplanactiviteit	
2.4.1	(Binnenplanse of Buitenplanse) omgevingsplanactiviteit	
2.4.1.1	Als moet worden beoordeeld of de omgevingsplanactiviteit in overeenstemming is met regels voor de toepassing van een wijzigingsbevoegdheid of het voldoen aan een uitwerkingsplicht in het tijdelijke deel van het omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, onder a, van de Omgevingswet (binnenplanse omgevingsplanactiviteit bij wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht):	€ 284,10
2.4.1.2	Voor een omgevingsplanactiviteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan (buitenplanse omgevingsplanactiviteit):	
	indien er geen bouwkosten zijn of de bouwkosten minder dan € 100.000 bedragen:	€ 569,45
	indien de bouwkosten € 100.000 of meer bedragen:	€ 1.138,85
2.4.1.3	Voor een omgevingsplanactiviteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die niet in strijd is met het omgevingsplan (binnenplanse omgevingsplanactiviteit):	€ 284,10
2.5	Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed	
2.5.1	Omgevingsplanactiviteit: monumenten	
2.5.1.1	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, met betrekking tot een gemeentelijk monument, provinciaal monument, rijksmonument, voorbeschermd gemeentelijk monument, voorbeschermd provinciaal monument of voorbeschermd rijksmonument, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	
2.5.1.1.1	voor het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een monument of voorbeschermd monument:	€ 0,00
2.5.1.1.2	voor het herstellen of gebruiken van een monument of voorbeschermd monument op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht:	€ 0,00
2.5.2	Omgevingsplanactiviteit: sloopactiviteit in beschermd stads- of dorpsgezicht	

	<p>Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een sloopactiviteit in een rijksbeschermd, provinciaal beschermd of gemeentelijk beschermd stads- of dorpsgezicht, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:</p>	€ 86,35
2.6	Milieubelastende activiteiten	
2.6.1.1	<p>Omgevingsplanactiviteit: milieubelastende activiteit</p> <p>indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een milieubelastende activiteit als bedoeld in paragraaf 22.3.26 van het tijdelijke deel van het omgevingsplan zoals opgenomen in artikel 7.1 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikel van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:</p> <p>per milieubelastende activiteit</p>	€ 989,61
2.6.1.2	<p>Omgevingsplanactiviteit: Aanwijzing vergunningplichtige gevallen AVI-bodemassen, immobilisaten, grondstabilisatie en metaalslakken (activiteit: Toepassen van bouwstoffen op of in de landbodem)</p> <p>Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, voor het toepassen van AVI-bodemassen, immobilisaten, grondstabilisatie, metaalslakken of bouwstoffen die voor meer dan 20 gewichtsprocenten uit AVI-bodemassen, immobilisaten, grondstabilisatie of metaalslakken bestaan, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:</p> <p>per activiteit</p>	€ 2.256,60
2.6.1.3	<p>Omgevingsplanactiviteit: Aanwijzing vergunningplichtige gevallen thermisch gereinigde grond (activiteit: Toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem)</p> <p>Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, voor het toepassen van thermisch gereinigde grond, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:</p>	

	per activiteit	€ 2.256,60
2.6.2	Activiteiten die bedrijfstakken overstijgen (afdeling 3.2 Besluit activiteiten leefomgeving)	
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten die bedrijfstakken overstijgen als bedoeld in de paragrafen 3.2.1, 3.2.3 tot en met 3.2.15, 3.2.17 tot en met 3.2.19 en 3.2.24 van afdeling 3.2 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	
	voor één milieubelastende activiteit:	€ 3.223,71
	voor twee tot vijf milieubelastende activiteiten, per milieubelastende activiteit	€ 2.256,60
	voor vijf of meer milieubelastende activiteiten, per milieubelastende activiteit	€ 1.934,23
2.6.3	Nutssector en industrie (afdeling 3.4 Besluit activiteiten leefomgeving)	
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten in de categorie nutssector en industrie als bedoeld in de paragrafen 3.4.2, 3.4.4 tot en met 3.4.9 en 3.4.11 van afdeling 3.4 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	
	voor één milieubelastende activiteit:	€ 4.701,25
	voor twee tot vijf milieubelastende activiteiten, per milieubelastende activiteit	€ 3.290,88
	voor vijf of meer milieubelastende activiteiten, per milieubelastende activiteit	€ 2.820,75
2.6.4	Afvalbeheer (afdeling 3.5 Besluit activiteiten leefomgeving)	
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten in de sector afvalbeheer als bedoeld in de paragrafen 3.5.1, 3.5.4, 3.5.7, 3.5.8 en 3.5.11 van afdeling 3.5 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	

voor één milieubelastende activiteit:	€ 4.466,19
voor twee tot vijf milieubelastende activiteiten, per milieubelastende activiteit	€ 3.126,33
voor vijf of meer milieubelastende activiteiten, per milieubelastende activiteit	€ 2.679,71

2.6.5 Agrarische sector (afdeling 3.6 Besluit activiteiten leefomgeving)

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten in de agrarische sector als bedoeld in de paragrafen 3.6.1, 3.6.7 en 3.6.8 van afdeling 3.6 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:

voor één milieubelastende activiteit:	€ 3.525,94
voor twee tot vijf milieubelastende activiteiten, per milieubelastende activiteit	€ 2.468,05
voor vijf of meer milieubelastende activiteiten, per milieubelastende activiteit	€ 2.115,56

2.6.6 Dienstverlening, onderwijs en zorg (afdeling 3.7 Besluit activiteiten leefomgeving)

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een milieubelastende activiteit, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een activiteit in de sector dienstverlening, onderwijs en zorg als bedoeld in de paragrafen 3.7.6 en 3.7.10 van afdeling 3.7 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief per milieubelastende activiteit, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:

voor één milieubelastende activiteit:	€ 4.231,13
---------------------------------------	------------

2.6.7 Transport, logistiek en ondersteuning daarvan (afdeling 3.8 Besluit activiteiten leefomgeving)

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten in de sector transport, logistiek en ondersteuning daarvan als bedoeld in de paragrafen 3.8.2, 3.8.3, 3.8.5, 3.8.6, 3.8.8 tot en met 3.8.11 van afdeling 3.8 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:

	voor één milieubelastende activiteit:	€ 5.238,54
	voor twee tot vijf milieubelastende activiteiten, per milieubelastende activiteit	€ 3.666,98
	voor vijf of meer milieubelastende activiteiten, per milieubelastende activiteit	€ 3.143,12
2.6.8	Sport en recreatie (afdeling 3.9 Besluit activiteiten leefomgeving)	
	<p>Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een milieubelastende activiteit, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een activiteit in de sector sport en recreatie als bedoeld in paragraaf 3.9.1 van afdeling 3.9 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief per milieubelastende activiteit, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:</p>	
	voor één milieubelastende activiteit:	€ 3.525,94
2.6.9	Samenloop van dezelfde milieubelastende activiteiten	
	<p>Als bij de toepassing van de artikelen 2.6.2 tot en met 2.6.8 dezelfde milieubelastende activiteit onder meer dan een artikel valt, wordt die milieubelastende activiteit slechts eenmaal in de heffing betrokken, waarbij het voor de belastingplichtige meest gunstige van toepassing zijnde tarief wordt toegepast.</p> <p>Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een kernactiviteit in een bedrijfstak gecombineerd met functioneel ondersteunende activiteiten uit andere bedrijfstakken, dan is, in afwijking van het bepaalde in deze paragraaf, op al deze activiteiten het artikel van toepassing waaronder de bedrijfstak die bepalend is voor de kernactiviteit valt.</p>	
2.6.10	Samenloop van meerdere milieubelastende activiteiten uit verschillende bedrijfstakken	
	Gereserveerd	
2.6.11	Wijziging van de milieubelastende activiteit die geen significante nadelige gevolgen heeft voor de gezondheid of het milieu.	
	Als bij de toepassing van de artikelen 2.6.2 tot en met 2.6.8 er sprake is van een wijziging in de exploitatie van een ippc-installatie die geen significante nadelige gevolgen heeft voor de gezondheid of het milieu bedraagt het tarief:	50%
	van het reguliere tarief als bedoeld in artikel 2.6.2 tot en met 2.6.8	
2.6.12	Ontheffing route gevaarlijke stoffen	

Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag, als bedoeld in artikel 22 van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen, tot het verlenen van een ontheffing voor:

1–5 afleveradressen	€ 169,25
6–10 afleveradressen	€ 310,28
11–15 afleveradressen	€ 423,11
16 –20 afleveradressen	€ 507,74
Voor meer dan 20 afleveradressen geldt per 10 adressen een opslag van: Hierbij wordt bij minder dan 5 adressen naar beneden afgerond en bij meer dan 5 adressen wordt naar boven afgerond.	€ 56,42

2.6.13 Toestemming voor laden en lossen van gevaarlijke stoffen waaronder vuurwerk

Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag, in artikel 1 van bijlage 3 van de Regeling vervoer over land van gevaarlijke stoffen jo. de artikelen 2, onderdeel c, en 1, eerste lid onderdeel b sub 2 van deze Regeling jo. artikel 2 van het Besluit vervoer gevaarlijke stoffen jo. Artikel 2, eerste lid, van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen, gelezen in samenhang met hoofdstuk 7.5, voorschrift 7.5.11–CV1 sub a en b en hoofdstuk 8.5, voorschrift S1–(4) sub a en b van de ADR (Europees verdrag voor het internationaal vervoer van gevaarlijke goederen over de weg), tot het verlenen van:

een eenmalige ontheffing	€ 451,32
--------------------------	----------

2.7 Lozingsactiviteiten

2.7.1 Lozingsactiviteit niet afkomstig van milieubelastende activiteit

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij de gemeente, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder c, onder 1, van de Omgevingswet, en het gaat niet om het lozen van water of stoffen afkomstig van een milieubelastende activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 451,32
---	----------

2.7.2 Lozingsactiviteit afkomstig van milieubelastende activiteit

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een lozingsactiviteit op een oppervlaktelichaam in beheer bij de gemeente, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder c, onder 1, van de Omgevingswet, bestaande uit het lozen van afvalwater, koelwater of stoffen	€ 902,64
---	----------

afkomstig van een milieubelastende activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:

2.8 Aanlegactiviteiten

2.8.1 Omgevingsplanactiviteit: opbreken en graven (gereserveerd)

2.8.2 Omgevingsplanactiviteit: overige activiteiten beperkingengebied leidingen, landschapselement en aardkundige waarde (gereserveerd)

2.8.3 Omgevingsplanactiviteit: geluid weg

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het aanleggen of wijzigen van een weg als op grond van het omgevingsplan of bij omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit een geluidgevoelig gebouw is toegelaten binnen het aandachtsgebied van die weg, als bedoeld in artikel 22.272 van het tijdelijke deel van het omgevingsplan zoals opgenomen in artikel 7.1 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten: € 172,85

2.8.4 Omgevingsplanactiviteit: aanleggen of veranderen weg

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het aanleggen van een weg of verandering brengen in de wijze van aanleg van een weg, bedoeld in artikel 6.3.1 van de Verordening fysieke leefomgeving in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet, artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit of artikel 22.278 van het tijdelijke deel van het omgevingsplan zoals opgenomen in artikel 7.1 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten: € 86,35

2.8.5 Omgevingsplanactiviteit: uitweg/uitrit

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het maken, hebben, veranderen of veranderen van het gebruik van een uitweg, zoals bedoeld in bedoeld in artikel 6.3.2 van de Verordening fysieke leefomgeving in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als € 167,50

het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:

2.8.6 Omgevingsplanactiviteit: overige aanlegactiviteiten

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of een werkzaamheid (aanlegactiviteit), niet zijnde een activiteit die in de voorgaande artikelen van deze paragraaf is benoemd, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:

1,18%

van de aanlegkosten, met een minimum van:

€ 242,50

2.9 Overige activiteiten

2.9.1 Omgevingsplanactiviteit: kappen van bomen of vellen van houtopstanden

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het vellen van een houtopstand, bedoeld in artikel 3.7.2 van de Verordening fysieke leefomgeving in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:

€ 172,85

2.9.2 Omgevingsplanactiviteit: reclame

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit handelsreclame met behulp van een opschrift, aankondiging of afbeelding in welke vorm dan ook, die zichtbaar is vanaf een voor het publiek toegankelijke plaats, als bedoeld in artikel 7.3.1 van de Verordening fysieke leefomgeving in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, en als niet tevens sprake is van een bouwactiviteit als bedoeld in paragraaf 2.3, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:

€ 86,35

2.9.3 Omgevingsplanactiviteit: objecten plaatsen op de weg

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit de opslag van roerende zaken in een bepaald gedeelte van de gemeente, bedoeld in artikel 8.1.1 van de Verordening fysieke leefomgeving in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het

€ 86,35

bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten: onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:

2.9.4 Andere activiteiten

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op het verrichten van een andere activiteit dan in deze paragraaf en voorgaande paragrafen van dit hoofdstuk: € 86,35

2.10 Maatwerkvoorschriften

2.10.1 Maatwerkvoorschriften bij bouwactiviteiten

Als de aanvraag om een of meer maatwerkvoorschriften betrekking heeft op een bouwactiviteit, bedraagt het tarief:

2.10.1.1 voor een maatwerkvoorschrift dat betrekking heeft op: € 502,60

1. het in stand houden van een bestaand bouwwerk, bedoeld in artikel 3.1 van het Besluit bouwwerken leefomgeving;
 2. bouwactiviteiten die het bouwen van nieuwe bouwwerken betreffen als bedoeld in artikel 4.1 van het Besluit bouwwerken leefomgeving;
 3. het gebruik van een bouwwerk, bedoeld in artikel 6.1 van het Besluit bouwwerken leefomgeving; of
 4. het verrichten van bouw- of sloopwerkzaamheden als bedoeld in artikel 7.1 van het Besluit bouwwerken leefomgeving;
- per maatwerkvoorschrift:

2.10.1.2 in andere gevallen dan bedoeld in onderdeel 2.10.1.1, per maatwerkvoorschrift: € 502,60

2.10.2 Maatwerkvoorschriften bij milieubelastende activiteiten

Als de aanvraag om een of meer maatwerkvoorschriften als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving betrekking heeft op:

een milieubelastende activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief: € 2.256,60

Als de aanvraag om een of meer maatwerkvoorschriften betrekking heeft op een andere milieubelastende activiteit dan bedoeld in het eerste lid, bedraagt het tarief per maatwerkvoorschrift € 1.353,96

2.10.3 Maatwerkvoorschriften bij overige activiteiten

Als de aanvraag om een of meer maatwerkvoorschriften betrekking heeft op een andere activiteit dan genoemd in de artikelen 2.10.1 en 2.10.2, bedraagt € 2.256,60

	het tarief	
2.11	Gelijkwaardigheid	
2.11.1	Gelijkwaardige maatregel	
2.11.1.1	Als de aanvraag om toestemming voor een gelijkwaardige maatregel als bedoeld in artikel 4.7 van de Omgevingswet betrekking heeft op:	
2.11.1.1.1	een bouwactiviteit, bedraagt het tarief, per uur:	€ 138,70
2.11.1.1.2	een activiteit met betrekking tot cultureel erfgoed, bedraagt het tarief, per uur:	€ 138,70
2.11.1.1.3	een milieubelastende activiteit, bedraagt het tarief per milieubelastende activiteit:	€ 2.256,60
2.11.1.1.4	een andere activiteit dan bedoeld in artikelen 2.11.1.1.1, 2.11.1.1.2 of 2.11.1.1.3, bedraagt het tarief:	€ 138,70
2.11.1.2	Het op grond van het eerste lid verschuldigde bedrag wordt voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeeld. De aanvraag wordt dan in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop het verschuldigde bedrag aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.	
2.12	Overige tarieven	
2.12.1	Verlengen tijdelijke omgevingsvergunning bouwactiviteit	
	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om verlenging van de in een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit gestelde termijn, bedoeld in artikel 10.23, tweede lid, van het Omgevingsbesluit:	€ 86,35
2.12.2	Wijzigen omgevingsvergunning	
2.12.2.1	Voor het in behandeling nemen van een aanvraag om wijziging van een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit is hetzelfde tarief verschuldigd als op grond van dit hoofdstuk verschuldigd is voor het in behandeling van een aanvraag voor de activiteit of activiteiten waarop de aanvraag tot wijziging betrekking heeft.	
2.12.2.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het wijzigen van een omgevingsvergunning voor als gevolg van een, naar de omstandigheden beoordeeld, geringe wijziging in het project:	€ 86,35
2.12.2.3	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het wijzigen van een omgevingsvergunning voor het gewijzigd uitvoeren van een	€ 473,70

project anders dan bedoeld in onderdeel 2.12.2.1 of 2.12.2.2:

2.12.3 Wijzigen voorschriften omgevingsvergunning

Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om wijziging van voorschriften van een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit: 50%

van het reguliere tarief als bedoeld in deze verordening.

Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om wijziging van voorschriften van een omgevingsvergunning voor een overige activiteit, niet zijnde een milieubelastende activiteit: € 86,35

2.12.4 Beoordeling onderzoeksrapporten

De in artikel 2.13.3 opgenomen tarieven zijn van overeenkomstige toepassing op het in behandeling nemen van een aanvraag tot het beoordelen van een onderzoeksrapport, zonder dat sprake is van een aanvraag om een omgevingsvergunning.

2.12.5 Wijzigen van het omgevingsplan

Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het wijzigen van het omgevingsplan: € 1.443,75

tenzij kostenverhaal op andere wijze met elkaar is overeengekomen.

2.12.6 Niet genoemd besluit op aanvraag

Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het nemen van een ander, in dit hoofdstuk niet benoemd besluit op grond van de Omgevingswet, de op die wet gebaseerde algemene maatregelen van bestuur of het omgevingsplan. € 86,35

2.13 Modaliteiten

2.13.1 Achteraf ingediende aanvraag

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit wordt ingediend na aanvang of gereedkomen van de activiteit, worden de op grond van de paragrafen 2.3 tot en met 2.9 verschuldigde leges verhoogd met: 10,00%

met een maximum van: € 1.247,45

onverminderd het bepaalde in onderdelen 2.3.4 tot en met 2.9.4, bedraagt het tarief, indien de in dat onderdeel bedoelde aanvraag wordt ingediend na aanvang of gereedkomen van de werkzaamheden: € 40,05

2.13.2	Uitgebreide voorbereidingsprocedure	
	Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, als afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is op de voorbereiding van het besluit:	
2.13.2.1	als sprake is van een milieubelastende activiteit:	€ 2.820,75
2.13.2.2	als sprake is van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit niet zijnde een milieubelastende activiteit:	€ 1.005,15
2.13.3	Beoordeling onderzoeksrapporten	
	Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, als krachtens wettelijk voorschrift voor de betreffende aanvraag een rapport moet worden beoordeeld:	
2.13.3.1	voor de beoordeling van een milieukundig bodemrapport:	€ 569,45
2.3.13.2	voor de beoordeling van een archeologisch bodemrapport:	
	voor particuliere bouw:	€ 373,60
	voor bedrijfslocaties:	€ 932,15
2.3.13.3	voor de beoordeling van een milieueffectrapportage (MER):	€ 2.107,50
2.3.13.4	voor de beoordeling van een niet in de voorgaande onderdelen genoemd rapport:	€ 569,45
2.13.4	Advies	
2.13.4.1	Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, als een daartoe aangewezen bestuursorgaan of andere instantie advies moet uitbrengen over de aanvraag om een omgevingsvergunning of een ander besluit op grond van de Omgevingswet:	
2.13.4.1.1	voor een advies van de gemeenteraad:	€ 284,10
2.13.4.1.2	voor een advies van de gemeentelijke adviescommissie als bedoeld in de Verordening Gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit Gorinchem 2024 dat uitsluitend betrekking heeft op redelijke eisen van welstand, als bedoeld in de gemeentelijke beleidsregels bedoeld in artikel 4.19 van de Omgevingswet:	
2.13.4.1.2.1	indien advies wordt uitgebracht in het kader van vooroverleg:	€ 100,00
2.13.4.1.2.2	indien de bouwkosten minder dan € 50.000,- bedragen:	€ 100,00

2.13.4.1.2.3	indien de bouwkosten € 50.000,- tot € 2.000.000,- bedragen: van de bouwkosten;	0,20%
2.13.4.1.2.4	indien de bouwkosten € 2.000.000,- tot € 6.000.000,- bedragen: van de bouwkosten –/– € 2.000.000,-; vermeerderd met:	0,05% € 4.000,00
2.13.4.1.2.5	indien de bouwkosten meer dan € 6.000.000,- bedragen:	€ 6.000,00
2.13.4.1.3	voor een advies van de gemeentelijke adviescommissie als bedoeld in de Verordening Gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit Gorinchem 2024 in andere gevallen dan bedoeld in onderdeel artikel 2.13.4.1.2: het bedrag van de voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning aan de aanvrager meegedeelde kosten, blijkend uit een begroting die door het college van burgemeester en wethouders is opgesteld.	Volgens begroting
2.13.4.1.4	voor een advies van de agrarische commissie:	€ 342,50
2.13.4.1.5	voor een advies in andere gevallen dan bedoeld in de artikel 2.13.4.1.1 tot en met 2.13.4.1.4: het bedrag van de voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning aan de aanvrager meegedeelde kosten, blijkend uit een begroting die door het college van burgemeester en wethouders is opgesteld.	Volgens begroting
2.13.4.2	Als een begroting als bedoeld in artikel 2.13.4.1.5, is uitgebracht, wordt een aanvraag in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop de begroting aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.	
2.13.4.3	Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, als het college van burgemeester en wethouders aan een daartoe aangewezen bestuursorgaan of andere instantie advies moet uitbrengen over een grondgebied overstijgende aanvraag om een omgevingsvergunning (als bedoeld in artikel 4.19 van het Omgevingsbesluit) of een ander besluit op grond van de Omgevingswet: het bedrag dat het college van burgemeester en wethouders aan rechten zou heffen als het voor de activiteit waarvoor advies wordt gevraagd zelf bevoegd gezag zou zijn, naar rato van het gedeelte van de gevraagde activiteit dat op het grondgebied van de gemeente Gorinchem plaatsvindt.	
2.13.5	Instemming	

2.13.5.1	<p>Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, als een aanvraag om een omgevingsvergunning of een ander besluit op grond van de Omgevingswet betrekking heeft op een activiteit waarvoor de beslissing op de aanvraag op grond van artikel 16.16 van de Omgevingswet instemming behoeft van een bestuursorgaan:</p> <p>het bedrag dat dit bestuursorgaan aan rechten zou heffen als het voor de activiteit waarvoor instemming wordt verzocht zelf bevoegd gezag zou zijn.</p>	
2.13.5.2	<p>Het bedrag bedoeld in het eerste lid, wordt voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeeld. De aanvraag wordt dan in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop het verschuldigde bedrag aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.</p>	
2.14	Vermindering	
2.14.1	Vermindering bij meervoudige aanvraag	
	<p>Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op vijf of meer activiteiten, bestaat aanspraak op vermindering van leges, met uitzondering van leges voor de milieubelastende activiteiten als bedoeld in paragraaf 2.6 en het legesdeel dat betrekking heeft op de modaliteiten genoemd in paragraaf 2.13. De vermindering bedraagt:</p>	
2.14.1.1	<p>bij 5 tot 10 activiteiten:</p> <p>van de voor die activiteiten verschuldigde leges;</p>	5,00%
2.14.1.2	<p>bij 10 tot 15 activiteiten:</p> <p>van de voor die activiteiten verschuldigde leges;</p>	7,00%
2.14.1.3	<p>bij 15 of meer activiteiten:</p> <p>van de voor die activiteiten verschuldigde leges.</p> <p>Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een vergunningsvrije activiteit, wordt voor die betreffende activiteit geen leges in rekening gebracht.</p>	9,00%
2.14.2	Vermindering leges bouwactiviteit bij verduurzaming monument	
	<p>Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een bouwactiviteit, als bedoeld in paragraaf 2.3, en wordt uitgevoerd als een verduurzamende maatregel, waaronder wordt gerekend:</p> <ol style="list-style-type: none"> Isolatie van dak, gevel, spouwmuur en vloer, Isolatieglas, 	100%

- c. Zonnepanelen,
- d. Overige maatregelen die naar het oordeel van het college van burgemeester en wethouders aantoonbaar bijdragen aan de beperking van de energievraag ofwel vermindering van de CO₂-uitstoot ofwel bijdragen aan klimaatadaptatie;

en wordt uitgevoerd aan een gemeentelijk monument, rijksmonument, voorbeschermd gemeentelijk monument of voorbeschermd rijksmonument, bestaat aanspraak op vermindering van leges over het gedeelte van het legesbedrag dat is gebaseerd op de bouwkosten van de betreffende verduurzamende maatregel(en),

De vermindering bedraagt:

2.15	Teruggaaf	
2.15.1	Teruggaaf bij aanvraag en oordeel geen omgevingsvergunning nodig	
	Als het college van burgemeester en wethouders op grond van een aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning oordeelt dat voor de voorgenomen activiteit geen omgevingsvergunning is vereist, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges. De teruggaaf bedraagt:	85,00%
	van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is gedaan verschuldigde leges.	
2.15.2	Teruggaaf als aanvraag verder buiten behandeling wordt gelaten	
	Als na toepassing van artikel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht een aanvraag buiten behandeling wordt gelaten, bestaat aanspraak op teruggaaf. De teruggaaf bedraagt:	85,00%
	van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is gedaan verschuldigde leges.	
2.15.3	Teruggaaf als gevolg van intrekking aanvraag omgevingsvergunning of maatwerkvoorschrift bij reguliere procedure	
	Als een aanvrager zijn aanvraag om een omgevingsvergunning of aanvraag om een maatwerkvoorschrift op de voorbereiding waarvan afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing is geheel of gedeeltelijk intrekt terwijl het college van burgemeester en wethouders daarover nog geen besluit heeft genomen, bestaat	
2.15.3.1	bij gehele of gedeeltelijke intrekking binnen vier weken na de indiening van de aanvraag:	75,00%
	van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is ingetrokken verschuldigde leges;	

2.15.3.2	<p>bij gehele of gedeeltelijke intrekking op een tijdstip vanaf vier weken tot zes weken na de indiening van de aanvraag:</p> <p>van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is ingetrokken verschuldigde leges;</p>	50,00%
2.15.3.3	<p>bij gehele of gedeeltelijke intrekking op een tijdstip vanaf zes weken na de indiening van de aanvraag:</p> <p>van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is ingetrokken verschuldigde leges.</p>	25,00%
2.15.4	<p>Teruggaaf als gevolg van intrekking aanvraag omgevingsvergunning of maatwerkvoorschrift bij uitgebreide voorbereidingsprocedure</p> <p>Als een aanvrager zijn aanvraag om een omgevingsvergunning of aanvraag om een maatwerkvoorschrift op de voorbereiding waarvan afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing is geheel of gedeeltelijk intrekt terwijl het college van burgemeester en wethouders daarover nog geen besluit heeft genomen, bestaat</p>	
2.15.4.1	<p>bij gehele of gedeeltelijke intrekking binnen zes weken na de indiening van de aanvraag:</p> <p>van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is ingetrokken verschuldigde leges;</p>	75,00%
2.15.4.2	<p>bij gehele of gedeeltelijke intrekking op een tijdstip vanaf zes weken tot achttien weken na de indiening van de aanvraag:</p> <p>van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is ingetrokken verschuldigde leges;</p>	50,00%
2.15.4.3	<p>bij gehele of gedeeltelijke intrekking op een tijdstip vanaf achttien weken na de indiening van de aanvraag:</p> <p>van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is ingetrokken verschuldigde leges.</p>	25,00%
2.15.5	<p>Teruggaaf als gevolg van intrekking verleende omgevingsvergunning voor bouw- of milieubelastende activiteiten</p> <p>Als het college van burgemeester en wethouders een verleende omgevingsvergunning voor een bouw- of milieubelastende activiteit intrekt op aanvraag van de vergunninghouder, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges, mits deze aanvraag is ingediend binnen 6 maanden na verlening van de vergunning en van de vergunning geen gebruik is gemaakt.</p>	50,00%

De teruggaaf bedraagt:

van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is ingetrokken verschuldigde leges.

2.15.6	Teruggaaf als gevolg van het weigeren van een omgevingsvergunning voor bouw- of milieubelastende activiteiten	
2.15.6.1	Als het college van burgemeester en wethouders een omgevingsvergunning voor een bouw- of milieubelastende activiteit weigert, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges. De teruggaaf bedraagt:	50,00%
	van de voor de activiteit waarvoor de omgevingsvergunning is geweigerd verschuldigde leges.	
2.15.6.2	Onder een weigering bedoeld in onderdeel 2.15.6.1 wordt mede verstaan een vernietiging van de beschikking waarbij de vergunning is verleend bij rechterlijke uitspraak.	
2.15.7	Geen teruggaaf legesdeel modaliteiten	
	In afwijking van de voorgaande artikelen van deze paragraaf wordt geen teruggaaf verleend van het legesdeel dat betrekking heeft op de modaliteiten genoemd in paragraaf 2.13.	
2.15.8	Minimumbedrag voor teruggaaf	
	Een bedrag minder dan €22,20 wordt niet teruggegeven.	

Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn

Hoofdstuk 1 Horeca

3.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van:	
3.1.1	een aanvraag tot het verlenen van een vergunning op grond van artikel 3 van de Alcoholwet	€ 390,55
3.1.2	een aanvraag tot het verlenen van een vergunning tot het exploiteren van een openbare inrichting als bedoeld in artikel 2:28 van de Algemene plaatselijke verordening zonder terras	€ 910,20
3.1.3	een aanvraag tot het verlenen van een vergunning tot het exploiteren van een openbare inrichting als bedoeld in artikel 2:28 van de Algemene plaatselijke verordening met terras	€ 1.045,40
3.1.4	een aanvraag tot wijziging van een vergunning als bedoeld in artikel 2:28 van	€ 179,85

de Algemene plaatselijke verordening

3.1.5	een aanvraag tot het verlenen van een ontheffing van de sluitingstijd voor een openbare inrichting als bedoeld in artikel 2:29 van de Algemene plaatselijke verordening	€ 55,75
3.1.6	een aanvraag tot het verlenen van een ontheffing als bedoeld in artikel 4, vierde lid, van de Alcoolwet	€ 43,60
3.1.7	een melding als bedoeld in artikel 30 van de Alcoolwet	€ 216,65
3.1.8	een aanvraag tot het wijzigen van het aanhangsel als bedoeld in artikel 30a, tweede lid, van de Alcoolwet	€ 43,60
3.1.8.1	voor één leidinggevende	€ 117,60
3.1.8.2	voor elke volgende leidinggevende	€ 101,35
3.1.9	een aanvraag tot het verlenen van een ontheffing als bedoeld in artikel 35 van de Alcoolwet	€ 43,60

Hoofdstuk 2 Organiseren evenementen of markten

3.2.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning voor het organiseren van een evenement als bedoeld in artikel 2.25 van de Algemene plaatselijke verordening (evenementenvergunning), indien het betreft een:	
3.2.1.1	Evenementenvergunning A	€ 114,05
3.2.1.2	Evenementenvergunning B	€ 237,55
3.2.1.3	Evenementenvergunning C	€ 532,00

Hoofdstuk 3 Prostitutiebedrijven

3.3	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:	
3.3.1	een exploitatievergunning of wijziging van een exploitatievergunning als bedoeld in artikel 3.4, eerste lid, van de Algemene plaatselijke verordening, anders dan een wijziging bedoeld in onderdeel 3.3.2	€ 1.085,60
3.3.2	wijziging van een exploitatievergunning in verband met uitsluitend een wijziging van het beheer in een seksinrichting of escortbedrijf, als bedoeld in artikel 3.15, tweede lid, van de Algemene plaatselijke verordening	€ 143,00

Hoofdstuk 4 Huisvestingswet 2014

3.4	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
3.4.1	tot het verlenen van een vergunning tot onttrekking van woonruimte aan de bestemming tot bewoning als bedoeld in artikel 21, aanhef en onder a, van de Huisvestingswet 2014	€ 76,10
3.4.2	tot het verlenen van een vergunning tot samenvoeging van woonruimte met andere woonruimte als bedoeld in artikel 21, aanhef en onder b, van de Huisvestingswet 2014	€ 76,10
3.4.3	tot het verlenen van een vergunning tot omzetting van zelfstandige woonruimte in onzelfstandige woonruimte als bedoeld in artikel 21, aanhef en onder c, van de Huisvestingswet 2014	€ 76,10
3.4.4	tot het verlenen van een vergunning voor het verbouwen van woonruimte tot twee of meer woonruimten als bedoeld in artikel 21, aanhef en onder d, van de Huisvestingswet 2014	€ 76,10
3.4.5	tot het verlenen van een splitsingsvergunning als bedoeld in artikel 21, aanhef en onder c, van de Huisvestingswet 2014	€ 76,10
3.4.6	tot het verlenen van een vergunning of ontheffing om woonruimte voor toeristische verhuur in gebruik te geven als bedoeld in artikel 23c, eerste en tweede lid van de Huisvestingswet 2014	€ 76,10

Hoofdstuk 5 Standplaatsen

3.5	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een standplaatsvergunning als bedoeld in artikel 2.1.1.1 van Verordening Fysieke Leefomgeving (VFL)	€ 43,60
-----	---	---------

Hoofdstuk 6 Winkeltijdenwet

3.6	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
3.6.1	voor een ontheffing in het kader van de Winkeltijdenwet of de Winkeltijdenverordening	€ 43,60

Hoofdstuk 7 Speelautomatenhal

3.7	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:	
3.7.1	een exploitatievergunning of wijziging van een exploitatievergunning als bedoeld in artikel 2 van de Speelautomatenhalverordening	€ 6.529,20

Hoofdstuk 8 In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking

3.8	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een andere, in deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	€ 83,25
-----	--	---------

Behoort bij raadsbesluit van 16 december 2025

De griffier,

De voorzitter,

VERORDENING

LIJKBEZORGINGSRECHTEN 2026

De raad van de gemeente Gorinchem;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 25 november 2025;

gelet op artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, van de Gemeentewet;

besluit:

Verordening op de heffing en de invordering van lijkbezorgingsrechten 2026 (Verordening lijkbezorgingsrechten 2026).

Artikel 1. Definities

Deze verordening verstaat onder:

- a. begraafplaats:
 - Begraafplaats “de Haarhof” aan de Haarweg in Gorinchem
 - Begraafplaats aan de Willem de Vries Robbéweg in Gorinchem;
 - Rooms Katholieke begraafplaats aan de Arkelse Onderweg in Gorinchem;
 - Begraafplaats aan de Merwededijk in Dalem;
- b. particulier graf: een graf, grafkelder daaronder begrepen, waarvoor aan een natuurlijk of rechtspersoon het uitsluitend recht is verleend tot:
 - het doen begraven en begraven houden van stoffelijke overschotten;
 - het doen bijzetten en bijgezet houden van asbussen met of zonder urnen;
 - het doen verstrooien van as;
- c. algemeen graf: een graf bij de gemeente in beheer waarin aan een ieder gelegenheid wordt geboden tot het doen begraven van stoffelijke overschotten, waarvan de duur bepaald is op 20 jaar zonder mogelijkheid tot verlenging;
- d. kindergraf: een graf, grafkelder daaronder begrepen, waarvoor aan een natuurlijk of rechtspersoon het uitsluitend recht is verleend tot:
 - het doen begraven en begraven houden van het stoffelijk overschot van één kind beneden de 13 jaar;
 - het doen bijzetten en bijgezet houden van één asbus of één urn bevattende de as van het stoffelijk overschot van één kind beneden de 13 jaar;
 - het doen verstrooien van as van maximaal één stoffelijk overschot;
- e. urnengraf: een graf, grafkelder daaronder begrepen, waarvoor voor bepaalde of onbepaalde tijd het uitsluitend recht is verleend tot:
 - het doen bijzetten en bijgezet houden van asbussen met of zonder urnen;
 - het doen verstrooien van as;

- f. urnennis: een nis bij de gemeente in beheer waarin gelegenheid wordt geboden tot het doen bijzetten van asbussen;
- g. asbus: een bus ter berging van as van een overledene;
- h. urn: een voorwerp ter berging van één of meer asbussen;
- i. graf: een zandgraf of keldergraf;
- j. grafbedekking: gedenkteken of grafbeplanting op een graf, een urnengraf of strooiveld;
- k. grafkelder: een betonnen gemetselde constructie waarin maximaal drie stoffelijke overschotten worden begraven of drie asbussen worden bijgezet;
- l. onderhoudsrecht: een verplichte bijdrage in het algemeen onderhoud van het terrein van de begraafplaatsen voor alle rechthebbenden en gebruikers;
- m. onbepaalde tijd: uitgifte voor een termijn die voortduurt, zolang er sprake is van een rechthebbende op het recht op een particulier graf, zoals bedoeld in deze begripsbepalingen.
- n. gebruiker: natuurlijk persoon of rechtspersoon aan wie het recht tot gebruik van een ruimte in een algemeen graf wordt verleend;
- o. rechthebbende: natuurlijk persoon of rechtspersoon aan wie een uitsluitend recht is verleend op een particulier graf;
- p. gedenkteken: een grafsteen, liggende of staande zerk, sluitplaat of ander monument ter nagedachtenis aan een overledene.
- q. vlindergraf: een graf voor het begraven van foetussen vanaf het begin van de zwangerschap tot een zwangerschap van 24 weken waarvan de termijn is vastgesteld op 20 jaar zonder mogelijkheid tot verlenging.
- r. vlinderrots: een gedenkteken voor een foetus vanaf het begin van de zwangerschap tot een zwangerschap van 24 weken waar uitsluitend vlinders geplaatst mogen worden door een door de gemeente aan te wijzen kunstenaar.

Artikel 2. Belastbaar feit

Op basis van deze verordening worden rechten geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaats.

Artikel 3. Belastingplicht

De rechten worden geheven van degene op wiens aanvraag dan wel ten behoeve van wie de dienst wordt verricht of van degene die van de bezittingen, werken of inrichtingen gebruik maakt.

Artikel 4. Vrijstellingen

De rechten worden niet geheven voor:

- a. het lichten van een stoffelijk overschot of asbus op rechterlijk gezag;
- b. het begraven van doodgeboren kinderen of van zuigelingen die met de overleden moeder in een kist worden begraven.
- c. Het overboeken van het uitsluitend recht bij een particuliere kinder- of jongerengrafruimte, ingeval het uitsluitend recht van de ene wettelijke ouder naar de andere wettelijke ouder van de overledene moet worden overgeboekt.

Artikel 5. Maatstaf van heffing en belastingtarief

1. De rechten worden geheven naar de maatstaven en de tarieven, opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel.
2. Voor de berekening van de rechten wordt een gedeelte van een in de tarieventabel genoemde eenheid als een volle eenheid aangemerkt.

Artikel 6. Belastingjaar

1. Met betrekking tot de rechten die per jaar worden geheven is het belastingjaar gelijk aan het kalenderjaar.
2. Met betrekking tot de rechten genoemd in hoofdstuk 4 van de tarieventabel is het belastingtijdvak gelijk aan de periode waarvoor wordt afgekocht.

Artikel 7. Wijze van heffing

De rechten worden geheven door middel van een gedagtekende schriftelijke kennisgeving waarop het gevorderde bedrag is vermeld. Het gevorderde bedrag wordt door toezending of uitreiking van de schriftelijke kennisgeving aan de belastingschuldige bekendgemaakt.

Artikel 8. Ontstaan van de belastingschuld

De rechten zijn verschuldigd bij de aanvang van de dienstverlening of bij de aanvang van het gebruik van de bezittingen, werken of inrichtingen.

Artikel 9. Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de rechten worden betaald binnen 30 dagen na de dagtekening van het aanslagbiljet of de schriftelijke kennisgeving.
2. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste lid gestelde termijn.

Artikel 10. Kwijtschelding

Bij de invordering van de lijkbezorgingsrechten wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 11. Overgangsrecht

1. De “Verordening lijkbezorgingsrechten 2025”, vastgesteld bij raadsbesluit van 17 december 2024, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 12, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 12, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden

voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de rechten hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 12. Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2026.

Artikel 13. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als de “Verordening lijkbezorgingsrechten 2026”.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 16 december 2025

de griffier,

de voorzitter

Tarientabel 2026, behorende bij de Verordening lijkbezorgingsrechten 2026

Hoofdstuk 1 Verlenen van rechten

1.1	Voor het verlenen van het uitsluitend recht op een particulier graf wordt geheven:	
1.1.1	voor een periode van 20 jaar	€ 2.374,00
1.1.2	voor onbepaalde tijd	€ 10.689,00
1.2	Voor het verlenen van het uitsluitend recht op een particulier kindergraf wordt geheven:	
1.2.1	voor een periode van 20 jaar	€ 811,00
1.2.2	voor onbepaalde tijd	€ 3.569,00
1.3	Voor het verlenen van het uitsluitend recht op een particulier urnengraf wordt geheven:	
1.3.1	voor een periode van 10 jaar	€ 592,00
1.3.2	voor onbepaalde tijd	€ 5.349,00
1.4	Voor het verlenen van het recht op een particuliere urnennis wordt geheven:	
1.4.1	voor een periode van 5 jaar	€ 447,00
1.5	Voor het verlenen van het uitsluitend recht op een particuliere asverstrooiingsplaats wordt geheven:	
1.5.1	voor een periode van 20 jaar	€ 1.188,00
1.6	Voor het verlengen van het uitsluitend recht op een particulier graf wordt geheven:	
1.6.1	voor een periode van 5 jaar	€ 592,00
1.6.2	voor een periode van 10 jaar	€ 1.188,00
1.6.3	voor een periode van 20 jaar	€ 2.374,00
1.7	Voor het verlengen van het uitsluitend recht op een particulier kindergraf wordt geheven:	
1.7.1	voor een periode van 5 jaar	€ 202,00
1.7.2	voor een periode van 10 jaar	€ 406,00
1.7.3	voor een periode van 20 jaar	€ 811,00
1.8	Voor het verlengen van het uitsluitend recht op een particulier urnengraf wordt geheven:	
1.8.1	voor een periode van 5 jaar	€ 296,00
1.8.2	voor een periode van 10 jaar	€ 592,00
1.8.3	voor een periode van 20 jaar	€ 1.188,00
1.9	Voor het verlengen van het uitsluitend recht op een particulier urnennis wordt geheven:	
1.9.1	voor een periode van 5 jaar	€ 447,00
1.9.2	voor een periode van 10 jaar	€ 893,00
1.9.3	voor een periode van 20 jaar	€ 1.784,00
1.10	Voor het verlengen van het uitsluitend recht op een particulier verstrooiingsplaats wordt geheven:	
1.10.1	voor een periode van 5 jaar	€ 296,00
1.10.2	voor een periode van 10 jaar	€ 592,00
1.10.3	voor een periode van 20 jaar	€ 1.188,00

- 1.11 In afwijking van het bepaalde in 1.6 tot en met 1.10.3 wordt indien het recht is vervallen als gevolg van verzuim van overboeking na het overlijden van de rechthebbende, voor het opnieuw verlenen van het uitsluitend recht aan een nieuwe rechthebbende het recht verhoogd met een toeslag van 10% van het van toepassing zijnde tarief.

Hoofdstuk 2 Begraven

2.1	Voor het begraven in een particulier graf wordt geheven:	
2.1.1	voor een stoffelijk overschot van een persoon van 13 jaar of ouder	€ 1.332,00
2.1.2	voor een stoffelijk overschot van een kind beneden één jaar	€ 333,00
2.1.3	voor een stoffelijk overschot van een kind beneden 13 jaar	€ 667,00
2.1.4	voor het begraven op buitengewone uren wordt het recht, bedoeld in 2.1.1, 2.1.2 en 2.1.3 verhoogd met 50%.	
2.2	Voor het begraven in een algemeen graf wordt geheven:	
2.2.1	voor een stoffelijk overschot van een persoon van 13 jaar of ouder	€ 1.844,00
2.2.2	voor een stoffelijk overschot van een kind beneden één jaar	€ 494,00
2.2.3	voor een stoffelijk overschot van een kind beneden 13 jaar	€ 944,00
2.2.3	voor het begraven op buitengewone uren wordt het recht, bedoeld in 2.2.1, 2.2.2 en 2.2.3 verhoogd met 25%.	
2.3	Onder buitengewone uren worden verstaan alle uren die vallen op zaterdag, zondag en officiële feestdagen.	
2.4	Wanneer een geplande begrafenis een kwartier of meer later aanvangt dan de gereserveerde en bevestigde aanvangstijd worden de in 2.1.1 tot en met 2.2.3 genoemde tarieven verhoogd met	€ 250,00
2.5	Het tarief bedraagt voor het begraven van een foetus in een vlindergraf	€ 120,00

Hoofdstuk 3 bijzetten van asbussen en urnen

3.1	Voor het bijzetten van een asbus of een urn wordt geheven:	
3.1.1	in een algemene urnennis	€ 626,00
3.1.2	in een algemeen urnengraf	€ 646,00
3.1.3	voor het bijzetten van asbussen op buitengewone uren wordt het recht, bedoeld in 3.1.1 en 3.1.2 verhoogd met 25%.	
3.1.4	in een particulier urnennis	€ 376,00
3.1.5	in een particulier (urnen)graf	€ 376,00
3.1.6	in een particulier kindergraf	€ 376,00
3.1.7	voor het bijzetten van asbussen op buitengewone uren wordt het recht, bedoeld in 3.1.4, 3.1.5 en 3.1.6 verhoogd met 50%.	
3.2	Onder buitengewone uren als bedoeld in 3.1.3 en 3.1.7 worden verstaan alle uren die vallen op zaterdag, zondag en officiële feestdagen.	
3.3	Wanneer een geplande asbezorging een kwartier of meer later aanvangt dan de gereserveerde en bevestigde aanvangstijd worden de in 3.1.1, 3.1.2, 3.1.4, 3.1.5 en 3.1.6 genoemde tarieven verhoogd met	€ 250,00

Hoofdstuk 4 Onderhoudsrecht

4.1	Voor het afgeven van een vergunning wordt geheven:	
4.1.1	voor het plaatsen of vernieuwen van een gedenkteken	€ 256,00
4.1.2	voor het stichten van een grafkelder	€ 1.556,00
4.1.3	voor het afnemen en weer aanbrengen van een gedenkteken	€ 333,00
4.2.1	Het tarief voor het gedurende de periode waarvoor het recht (particulier of algemeen) is verleend door of vanwege de gemeente uitvoeren van het algemeen onderhoud van het terrein van de begraafplaatsen bedraagt ieder jaar waarvoor dat recht is verleend	€ 59,00
4.2.2	Het tarief voor het door of vanwege de gemeente voor onbepaalde tijd uitvoeren van het algemeen onderhoud van het terrein van de begraafplaatsen bedraagt	€ 5.286,00
2.5	Het tarief bedraagt voor het aanbrengen van een gedenkvliinder op de Vlinderrots	€ 52,00

Hoofdstuk 5 Lijkschouwing

5.1	Voor het schouwen van een stoffelijk overschot door een gemeentelijke lijkschouwer wordt geheven	€ 515,00
-----	--	----------

Hoofdstuk 6 Inschrijven en overboeken van graven en urnennissen

6.1	Voor het inschrijven en overboeken van een particulier (kinder)graf, particulier urnengraf, particuliere asverstrooiingsplaats en een particuliere urnennis in een daartoe bestemd register wordt geheven	€ 66,00
-----	---	---------

Hoofdstuk 7 Opgraven, ruimen, verstrooien

7.1	Voor het opgraven van een stoffelijk overschot wordt geheven	€ 1.331,00
7.2	Voor het na opgraven weer opnieuw begraven van een stoffelijk overschot in hetzelfde graf wordt geheven	€ 663,00
7.3	Voor het na opgraven weer begraven van een stoffelijk overschot in een ander graf wordt geheven	€ 1.331,00
7.4	Voor het opgraven of verwijderen van een asbus wordt geheven:	
7.4.1	uit een particulier (urnen)graf of particulier kindergraf	€ 664,00
7.4.2	uit een particulier urnennis	€ 333,00
7.5	Bij het weer terugplaatsen van een asbus wordt geheven	€ 333,00
7.6	Voor het ruimen van een graf op verzoek van de rechthebbende wordt geheven per stoffelijk overschot	€ 1.331,00
7.7	Voor het verstrooien van as per asbus wordt geheven:	
7.7.1	op een particulier asverstrooiingsplaats	€ 111,00
7.7.2	voor het verstrooien van as op buitengewone uren wordt het recht, bedoeld in 7.7.1 verhoogd met 50%.	
7.7.3	op een algemene asverstrooiingsplaats	€ 450,00
7.8	Onder buitengewone uren als bedoeld in 7.7.2 en 7.7.4 worden verstaan alle uren die vallen op zaterdag, zondag en officiële feestdagen.	

Behoort bij raadsbesluit van 16 december 2025

de griffier,

de voorzitter,

VERORDENING MARKTGELDEN 2026

De raad van de gemeente Gorinchem;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 25 november 2025;

gelet op artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, van de Gemeentewet;

besluit:

Verordening op de heffing en de invordering van marktgelden 2026 (Verordening marktgelden 2026).

Artikel 1. Definities

Deze verordening verstaat onder:

- a. dag: een periode van 24 uren, aanvangende te 00.00 uur, of een gedeelte daarvan;
- b. week: een periode van zeven achtereenvolgende dagen;
- c. maand: een kalendermaand;
- d. jaar: een kalenderjaar

Artikel 2. Belastbaar feit

Onder de naam "marktgelden" wordt een recht geheven voor het ter beschikking stellen van een standplaats op de warenmarkt en voor het door of vanwege de gemeente verstrekken van diensten ten gunste van die standplaats.

Artikel 3. Belastingplicht

Het recht als bedoeld in artikel 2 wordt geheven van degene op wiens verzoek dan wel ten behoeve van wie de standplaats wordt toegewezen.

Artikel 4. Maatstaf van heffing en belastingtarief

1. Het marktgeld bedraagt voor een vergunninghouder met een vaste standplaats € 24,40 per vierkante meter per jaar.
2. Het in het eerste lid genoemde recht wordt per vaste standplaats verhoogd met € 141,80 reclamegeld per jaar.
3. Bij gebruik van de gemeentelijke stroomvoorziening wordt het in het eerste lid genoemde recht verhoogd met € 232,35 per jaar per stroomaansluiting.
4. Voor de berekening van het marktgeld wordt een gedeelte van een eenheid als een volle eenheid aangemerkt.

Artikel 5. Belastingjaar

Met betrekking tot het marktgeld dat per jaar wordt geheven is het belastingjaar gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 6. Wijze van heffing

1. Het marktgeld wordt bij wege van aanslag geheven.

2. In afwijking van het eerste lid wordt het voor een dag verschuldigde marktgeld geheven door middel van een mondelinge kennisgeving, dan wel gedagtekende schriftelijke kennisgeving waarop het gevorderde bedrag is vermeld. Het gevorderde bedrag wordt mondeling, dan wel door toezending of uitreiking van de schriftelijke kennisgeving aan de belastingschuldige bekendgemaakt.

Artikel 7. Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. Het marktgeld als bedoeld in artikel 4, tweede lid is verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar aanvangt, is het marktgeld verschuldigd over zoveel twaalfde gedeelten van het voor dat jaar verschuldigde recht als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
3. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van het voor dat jaar verschuldigde recht als er in dat jaar, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven, tenzij het bedrag van de ontheffing minder bedraagt dan € 10,-.

Artikel 8. Termijnen van betaling

1. De aanslagen moeten worden betaald in twee gelijke termijnen waarvan de eerste vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en de tweede twee maanden later.
2. In afwijking van het eerste lid geldt, zolang de verschuldigde bedragen door middel van automatische betalingsincasso kunnen worden afgeschreven, dat de aanslagen moeten worden betaald in acht gelijke termijnen. De eerste termijn vervalt één maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
3. Indien het marktgeld wordt geheven door middel van een kennisgeving als bedoeld in artikel 6, eerste lid dient het marktgeld te worden voldaan op het moment van uitreiking van de kennisgeving.
4. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 9. Kwijtschelding

Bij de invordering van de marktgelden wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 10. Overgangsrecht

De "Verordening marktgelden 2025", vastgesteld bij raadsbesluit van 17 december 2024 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 11, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 11. Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2026.

Artikel 12. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als "Verordening marktgelden 2026".

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 16 december 2025

de griffier,

de voorzitter,

VERORDENING PRECARIOBELASTING 2026

De raad van de gemeente Gorinchem;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 25 november 2025;

gelet op artikel 228 van de Gemeentewet;

besluit;

Verordening op de heffing en de invordering van precariobelasting 2026 (Verordening Precariobelasting 2026).

Artikel 1. Begripsomschrijvingen

Deze verordening verstaat onder:

- a. dag: een periode van 24 uren, aanvangende te 00.00 uur, of een gedeelte daarvan;
- b. week: een periode van zeven achtereenvolgende dagen;
- c. maand: een kalendermaand;
- d. jaar: een kalenderjaar
- e. vergunning: een door het gemeentebestuur verleende en in een gemeentelijke registratie opgenomen toestemming op grond waarvan een persoon een of meer voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond mag hebben.

Artikel 2. Belastbaar feit

Onder de naam precariobelasting wordt een directe belasting geheven ter zake van het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond, bedoeld of genoemd in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel.

Artikel 3. Belastingplicht

- 1. De precariobelasting wordt geheven van degene die het voorwerp of de voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond heeft, dan wel van degene ten behoeve van wie dat voorwerp of die voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond aanwezig zijn.

2. In afwijking in zoverre van het eerste lid wordt, indien de gemeente een vergunning heeft verleend voor het hebben van het voorwerp of de voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond, degene aan wie de vergunning is verleend of diens rechtsopvolger aangemerkt als degene bedoeld in het eerste lid, tenzij blijkt dat hij niet het voorwerp of de voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond heeft.

Artikel 4. Vrijstellingen

De precariobelasting wordt niet geheven ter zake van het hebben van:

- a. voorwerpen, indien de gemeente ter zake van het gebruik van de voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond waarop het voorwerp of de voorwerpen zich bevinden een recht heft op grond van artikel 229, eerste lid, onderdeel a, van de Gemeentewet, dan wel een privaatrechtelijke vergoeding is overeengekomen;
- b. voorwerpen, waarvan de gemeente genothebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht is, met uitzondering van voorwerpen die in gebruik zijn bij een derde;
- c. voorwerpen, welke rechtens moeten worden gedoogd;
- d. deuren, welke krachtens een wettelijk voorschrift naar buiten moeten openslaan;
- e. brievenbussen en telefooncellen;
- f. afvoerbuizen van hemelwater, welke aan een gebouw zijn aangebracht en niet meer dan 0,15 meter buiten de gevel uitsteken;
- g. voorwerpen, welke uitsluitend voorzien in een algemeen belang dan wel worden gebezigd voor weldadige doeleinden en welke niet worden geëxploiteerd tegen betaling;
- h. buizen in de grond, tot lozing van fecaliën, huishoud- of hemelwater;
- i. voorwerpen op de openbare weg bij kleinschalige niet-commerciële buurtactiviteiten;
- j. wegwijzers en verkeersaanwijzingen van de Koninklijke Nederlandse Toeristenbond ANWB en van andere overeenkomstige instellingen;
- k. bloemen- of plantenbakken.

Artikel 5. Maatstaf van heffing en belastingtarief

De precariobelasting wordt geheven naar de maatstaven en de tarieven opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel, met inachtneming van het overigens in deze verordening bepaalde.

Artikel 6. Berekening van de precariobelasting

1. Voor de berekening van de precariobelasting wordt met betrekking tot een in de tarieventabel genoemde lengte- of oppervlaktemaat een gedeelte daarvan als een volle eenheid aangemerkt.
2. Indien een tarief per oppervlakte is vastgesteld, wordt de precariobelasting berekend naar de oppervlakte van de horizontale projectie van de voorwerpen, tenzij anders is bepaald.

3. De oppervlakte van andere dan rechthoekige voorwerpen wordt gesteld op het product van de twee aangrenzende zijden van een om het voorwerp geplaatste denkbeeldige rechthoek.
4. Indien de gemeente een vergunning heeft verleend voor het hebben van het voorwerp of de voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond, wordt voor de berekening van de precariobelasting aangesloten bij de geldigheidsduur van die vergunning, tenzij blijkt dat het belastbaar feit zich gedurende een kortere periode heeft voorgedaan. In dat geval bestaat aanspraak op ontheffing, waarbij het vijfde lid van overeenkomstige toepassing is.
5. Indien in de tarieventabel voor een voorwerp tarieven voor verschillende tijdseenheden zijn opgenomen, wordt de precariobelasting berekend op de voor de belastingplichtige meest voordelige wijze.
6. In afwijking van het bepaalde in artikel 1 wordt voor de berekening van de precariobelasting:
 - a. indien in de tarieventabel voor een voorwerp wel een weektarief, maar geen dagtarief is opgenomen, een gedeelte van een week gelijkgesteld met een week;
 - b. indien in de tarieventabel voor een voorwerp wel een maandtarief, maar geen dag- of weektarief is opgenomen, een gedeelte van een maand gelijkgesteld met een maand.
7. Indien in de tarieventabel voor een voorwerp een dagtarief, weektarief of maandtarief is opgenomen en het belastingtijdvak een langere periode dan een dag, onderscheidenlijk een week of een maand omvat, gelden deze tarieven per dag, onderscheidenlijk week of maand van het belastingtijdvak.

Artikel 7. Belastingtijdvak

1. In de gevallen waarin de gemeente een vergunning heeft verleend voor het hebben van het voorwerp of de voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond, is het belastingtijdvak de periode waarvoor de vergunning is verleend, met dien verstande dat bij een kalenderjaar overschrijdende geldigheidsduur van de vergunning het belastingtijdvak gelijk is aan het kalenderjaar.
2. In andere dan de in het eerste lid bedoelde gevallen, is het belastingtijdvak de in het kalenderjaar gelegen aaneengesloten periode gedurende welke het belastbaar feit zich voordoet of heeft voorgedaan.

Artikel 8. Wijze van heffing

1. De precariobelasting wordt bij wege van aanslag geheven.
2. In afwijking van het eerste lid wordt de voor een dag verschuldigde precariobelasting geheven door middel van een mondelinge kennisgeving, dan wel gedagtekende schriftelijke kennisgeving waarop het gevorderde bedrag is vermeld. Het gevorderde bedrag wordt mondeling, dan wel door toezending of uitreiking van de schriftelijke kennisgeving aan de belastingschuldige bekendgemaakt.

Artikel 9. Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. In de gevallen bedoeld in artikel 7, eerste lid, is de precariobelasting verschuldigd bij de aanvang van het belastingtijdvak of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingtijdvak aanvangt is de naar jaartarieven geheven precariobelasting verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat tijdvak verschuldigde belasting als er in dat tijdvak, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
3. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingtijdvak eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor de naar jaartarieven geheven precariobelasting voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat tijdvak verschuldigde precariobelasting als er in dat tijdvak, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven, tenzij blijkt dat het bedrag van de ontheffing minder bedraagt dan € 10,-.
4. Belastingbedragen van minder dan € 10,- worden niet geheven.

Artikel 10. Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moet een aanslag worden betaald in twee gelijke termijnen waarvan de eerste vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en de tweede twee maanden later.
2. In afwijking van het eerste lid geldt, zolang de verschuldigde bedragen door middel van automatische betalingsincasso kunnen worden afgeschreven, dat de aanslagen moeten worden betaald in acht gelijke termijnen. De eerste termijn vervalt één maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
3. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moet de precariobelasting worden betaald ingeval de kennisgeving als bedoeld in artikel 8, tweede lid:
 - a. mondeling wordt gedaan, op het moment van de kennisgeving;
 - b. schriftelijk wordt gedaan, op het moment van het uitreiken van de kennisgeving, dan wel ingeval van toezending ervan, binnen 30 dagen na de dagtekening van de kennisgeving.
4. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste lid gestelde termijnen.

Artikel 11. Kwijtschelding

Bij de invordering van de precariobelasting wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 12. Overgangsrecht

De “Verordening Precariobelasting 2025”, vastgesteld bij raadsbesluit van 17 december 2024, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 13, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 13. Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2026.

Artikel 14. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als “Verordening Precariobelasting 2026”.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 16 december 2025

de griffier, de voorzitter,

Tarieventabel 2026, behorende bij de 'Verordening precariobelasting 2026'

Omschrijving		
1	Het tarief bedraagt:	
1.1.1	voor een ligplaats voor een woonark per m ² per jaar	€ 8,25
1.1.2	voor het gebruik of genot van gemeentewater per m ² per jaar	€ 15,90
1.2.1	voor een standplaats voor onbepaalde tijd per m ² per dag per jaar	€ 89,10
1.2.2	voor tijdelijke standplaatsen per m ² per dag	€ 3,40
1.3.1	voor een hek, schutting, haag, windscherm of dergelijke afscheiding, goot, buis, leiding, koker of kabel per strekkende meter per jaar	€ 8,65
1.3.2	voor een bordes, erker, schoorsteen, licht- of luchtkoker, kelderingang een en ander deel uitmakend van een gebouw per m ² per jaar	€ 9,10
1.3.3	voor het gebruik van een leiding waarmee afvalwater ongezuiverd op oppervlaktewater kan worden afgevoerd, per vervuilingseenheid per jaar	€ 50,95
1.3.4	Het aantal vervuilingseenheden wordt gesteld op het aantal eenheden dat het Bureau Verontreinigingsheffing Rijkswateren ter zake heeft vastgesteld	
1.4.1	voor een schutting of ander soort afscheiding ten behoeve van de uitvoering van nieuwbouw, verbouw of onderhoud van een gebouw per m ¹	
1.4.1.1	per dag	€ 0,55
1.4.1.2	per week	€ 1,60
1.4.1.3	per maand	€ 4,60
1.4.1.4	per jaar	€ 15,50
1.4.2	voor de door de onder 1.4.1 genoemde afscheiding ingenomen grond, alsmede voor het daarbuiten opslaan van bouwmaterialen, werktuigen of gereedschappen per m ²	
1.4.2.1	per dag	€ 0,55
1.4.2.2	per week	€ 1,60
1.4.2.3	per maand	€ 4,60
1.4.2.4	per jaar	€ 15,50

- 1.4.3 Indien de ingenomen gemeentegrond zoals genoemd in 1.4.1 en 1.4.2 één of meerdere parkeerplaatsen omvat waarvoor ingevolge de Verordening Parkeerbelastingen parkeergeld is verschuldigd, wordt de overeenkomstig deze artikelen berekende precariobelasting per dag per ingenomen parkeerplaats verhoogd met € 17,20

Behoort bij raadsbesluit van 16 december 2025

de griffier,

de voorzitter,

VERORDENING RIOOLBELASTING 2026

De raad van de gemeente Gorinchem;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 25 november 2025;

gelet op artikel 228a van de Gemeentewet;

besluit;

Verordening op de heffing en de invordering van rioolbelasting 2026 (Verordening rioolbelasting 2026).

Artikel 1. Begripsomschrijvingen

Deze verordening verstaat onder:

- a. gemeentelijke riolering: een voorziening of combinatie van voorzieningen voor inzameling, verwerking, zuivering of transport van afvalwater, hemelwater of grondwater, in eigendom, in beheer of in onderhoud bij de gemeente;
- b. verbruiksperiode: de periode waarop de afrekening van het waterbedrijf betrekking heeft;
- c. water: huishoudelijk afvalwater, bedrijfsafvalwater, hemelwater of grondwater of oppervlaktewater.

Artikel 2. Aard van de belasting

Onder de naam rioolheffing wordt een directe belasting geheven ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan:

- a. de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater, alsmede de zuivering van huishoudelijk afvalwater; en
- b. de inzameling van afvloeiend hemelwater en de verwerking van het ingezamelde hemelwater, alsmede het treffen van maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

Artikel 3. Belastbaar feit en belastingplicht

- 1. De belasting wordt geheven van degene die een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd al dan niet krachtens eigendom, bezit of beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt.
- 2. Met betrekking tot de belasting wordt:

- a. gebruik van een perceel door de leden van een huishouden aangemerkt als gebruik door het door de in artikel 231, tweede lid, onderdeel b, van de Gemeentewet bedoelde gemeenteambtenaar aangewezen lid van dat huishouden;
- b. gebruik door degene aan wie een deel van een perceel in gebruik is gegeven, aangemerkt als gebruik door degene die dat deel in gebruik heeft gegeven;
- c. het ter beschikking stellen van een perceel voor volgtijdig gebruik aangemerkt als gebruik door degene die dat perceel ter beschikking heeft gesteld.

Artikel 4. Voorwerp van de belasting

- 1. Voorwerp van de belasting is een perceel.
- 2. Als perceel wordt aangemerkt:
 - a. de onroerende zaak, bedoeld in hoofdstuk III van de Wet waardering onroerende zaken;
 - b. de roerende zaak, welke duurzaam aan een plaats gebonden is;
 - c. een gedeelte van een in onderdeel b bedoelde roerende zaak dat blijkens zijn indeling is bestemd om als afzonderlijk geheel te worden gebruikt;
 - d. een samenstel van twee of meer in onderdeel b bedoelde roerende zaken of in onderdeel c bedoelde gedeelten daarvan die bij dezelfde persoon in gebruik zijn en die, naar de omstandigheden beoordeeld, bij elkaar behoren;
 - e. het binnen de gemeente gelegen deel van de in onderdeel b bedoelde roerende zaak, van een in onderdeel c bedoeld gedeelte daarvan of van een in onderdeel d bedoeld samenstel.

Artikel 5. Maatstaf van heffing

- 1. Voor percelen die in hoofdzaak tot woning dienen wordt de belasting geheven naar een vast bedrag per perceel.
- 2. Voor percelen die niet in hoofdzaak tot woning dienen wordt de belasting geheven naar het aantal kubieke meters water dat vanuit het perceel wordt afgevoerd.
- 3. Het aantal kubieke meters water wordt gesteld op het aantal kubieke meters leidingwater en grondwater dat in de laatste aan het einde van het belastingjaar voorafgaande verbruiksperiode naar het perceel is toegevoerd of opgepompt. Ingeval de verbruiksperiode niet gelijk is aan een periode van twaalf maanden, wordt de hoeveelheid water door herleiding naar tijdsgelang bepaald. Bij die herleiding wordt een gedeelte van een kalendermaand voor een volle maand gerekend.
- 4. Ingeval gebruik wordt gemaakt van een pompinstallatie moet die pompinstallatie zijn voorzien van een:
 - a. watermeter, waarvan de hoeveelheid opgepompt water kan worden afgelezen, of
 - b. bedrijfsurenteller, waarvan het aantal uren dat een pompinstallatie met vaste capaciteit in bedrijf is geweest kan worden afgelezen.

De eerste volzin is niet van toepassing indien vaststelling van de hoeveelheid opgepompt water geschiedt op grond van enige andere wettelijke bepaling.
- 5. De op de voet van het derde lid berekende hoeveelheid toegevoerd of opgepompt water wordt verminderd met de hoeveelheid water die niet is afgevoerd

Artikel 6. Belastingtarieven

1. Het tarief bedraagt voor percelen die in hoofdzaak tot woning dienen en die:
 - a. worden gebruikt door één persoon € 193,20
 - b. worden gebruikt door meer dan één persoon € 241,20
2. Het tarief bedraagt voor percelen die niet in hoofdzaak tot woning dienen bij een hoeveelheid water van:
 - a. 0 m³ tot en met 150 m³ € 241,20
 - b. 151 m³ tot en met 100.000 m³, voor elke volle eenheid van 150 m³ € 241,20
 - c. meer dan 100.000 m³, voor elke volle eenheid van 150 m³ € 108,00

Artikel 7. Belastingjaar

Het belastingjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 8. Wijze van heffing

De belasting wordt bij wege van aanslag geheven.

Artikel 9. Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. De belasting is verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar aanvangt, is de belasting verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
3. Belastingbedragen van minder dan € 5,- worden niet geheven.

Artikel 10. Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moet een aanslag worden betaald in twee gelijke termijnen waarvan de eerste vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en de tweede twee maanden later.
2. In afwijking in zoverre van het eerste lid geldt, zolang de verschuldigde bedragen door middel van automatische betalingsincasso kunnen worden afgeschreven, de aanslagen als volgt moeten worden betaald:
 - a. In geval het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen, of als het aanslagbiljet maar één aanslag bevat, het bedrag daarvan meer is dan € 40,00, dat de aanslagen moeten worden betaald in maximaal acht gelijke termijnen.
 - b. In geval het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen, of als het aanslagbiljet maar één aanslag bevat, het bedrag daarvan en minder is dan € 40,00, dat de aanslagen moeten worden betaald in maximaal twee gelijke termijnen.

De eerste termijn vervalt één maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens één maand later.

3. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 11. Kwijtschelding

Bij de invordering van rioolbelasting wordt kwijtschelding verleend conform de Leidraad Invordering BSR. Van de belasting verschuldigd naar de in artikel 6 bedoelde grondslagen kan kwijtschelding worden verleend voor het gehele bedrag dat de belastingplichtige verschuldigd is. Aanvragen kunnen gericht worden aan de Belasting samenwerking Rivierenland (BSR).

Artikel 12. Overgangsrecht

De “Verordening rioolbelasting 2025”, vastgesteld bij raadsbesluit van 17 december 2024, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 13, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 13. Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2026.

Artikel 14. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als 'Verordening rioolbelasting 2026'.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 16 december 2025

de griffier,

de voorzitter,

VERORDENING

TOERISTENBELASTING 2026

De raad van de gemeente Gorinchem;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 25 november 2025;

gelet op artikel 224 van de Gemeentewet;

besluit;

Verordening op de heffing en invordering van toeristenbelasting 2026 (Verordening toeristenbelasting 2026).

Artikel 1. Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

- **Vaste Voorzieningen:** Accommodaties zoals hotels, pensions, B&B's en Airbnb's, bestemd voor verblijf voor zakelijke, vakantie- en andere recreatieve doeleinden. Deze omvatten faciliteiten zoals kamers, badkamers, keukenfaciliteiten, restaurants, bars, zwembaden en fitnessruimtes.
- **Vakantieonderkomens:** Woningen en andere verblijven, uitgezonderd mobiele kampeeronderkomens of stacaravans, hoofdzakelijk bestemd voor en gebruikt als verblijf voor vakantie- en andere recreatieve doeleinden.
- **Mobiele Kampeeronderkomens:** Tenten, vouwwagens, kampeerauto's, toercaravans en soortgelijke onderkomens of voertuigen, bestemd of gebruikt voor verblijf voor vakantie- en andere recreatieve doeleinden.
- **Vaste Standplaats:** Een terrein of deel van een terrein op een kampeerterrein dat beschikbaar wordt gesteld voor de plaatsing van hetzelfde kampeermiddel gedurende een seizoen of jaar.
- **Volgtijdige Standplaats:** Een terrein of deel van een terrein op een kampeerterrein dat beschikbaar wordt gesteld voor de opeenvolgende plaatsing van verschillende kampeermiddelen.
- **Woning:** Een huis of een vergelijkbaar onderkomen, of een deel daarvan, naar aard en inrichting geschikt voor bewoning.
- **Particulier:** Een natuurlijk persoon die buiten de uitoefening van een bedrijf of beroep gelegenheid biedt tot verblijf.
- **Particulier Verhuurde Woning:** Een woning die door een particulier ter beschikking wordt gesteld voor verblijf met overnachting tegen vergoeding.
- **Forfaitaire Bezettingsgraad:** Een normatieve bezettingsgraad, berekend op basis van het kalenderjaargemiddelde, met inachtneming van seizoensinvloeden, gebruikt als standaard voor de berekening van toeristenbelasting. Dit verwijst naar het percentage van ligplaatsen of stapplaatsen dat gemiddeld gedurende een jaar in gebruik is.
- **Ligplaatsen:** Locaties binnen de gemeente Gorinchem bestemd voor het aanmeren van boten, jachten en andere vaartuigen die gebruikt worden voor recreatieve doeleinden. De definitie omvat zowel publieke als private aanlegplaatsen die beschikbaar zijn voor tijdelijk of seizoensgebonden gebruik.

- **Kampeerterrein:** Een terrein of plaats, geheel of gedeeltelijk ingericht en bestemd voor het plaatsen of geplaatst houden van kampeermiddelen zoals tenten, caravans, campers en soortgelijke onderkomens, voornamelijk voor recreatief nachtverblijf. Dit omvat zowel faciliteiten met vaste standplaatsen als die met volgtijdige standplaatsen.
- **Belastingplichtige:** Degene die gelegenheid biedt tot verblijf als bedoeld in de verordening, inclusief maar niet beperkt tot eigenaren of beheerders van hotels, pensions, B&B's, campings, jachthavens en andere accommodaties die verblijf met overnachting bieden.

Artikel 2. Belastbaar feit

Onder de naam 'toeristenbelasting' wordt een directe belasting geheven voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente tegen een vergoeding in welke vorm dan ook door personen die niet als ingezetene met een adres in de gemeente in de basisregistratie personen zijn ingeschreven.

Artikel 3. Belastingplicht

1. Belastingplichtig is degene die gelegenheid biedt tot verblijf als bedoeld in artikel 2.
2. De belastingplichtige is bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op degene ter zake van wiens verblijf belasting verschuldigd wordt.
3. Indien met toepassing van het eerste lid geen belastingplichtige is aan te wijzen, is belastingplichtig degene die overeenkomstig het bepaalde in artikel 2, verblijf houdt.

Artikel 4. Vrijstellingen

De belasting wordt niet geheven voor het verblijf:

1. Als verpleegde of verzorgde in een inrichting tot verpleging of verzorging van zieken, van gebrekkigen, van hulpbehoevenden of van ouden van dagen verblijft;
2. Op last of bevel van de overheid binnen de gemeente verblijf houdt;
3. Van een vreemdeling als bedoeld in artikel 29, eerste lid van de Vreemdelingenwet 2000, die rechtmatig in Nederland verblijft in de zin van artikel 8, letters c, d, f, g, h, van voornoemde wet, en voor zover deze persoon verblijf houdt in een gelegenheid als bedoeld in artikel 2 van deze Verordening, onder verantwoordelijkheid van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers.

Artikel 5. Maatstaf van heffing

De belasting wordt geheven naar het aantal overnachtingen in het belastingjaar.

Artikel 6. Forfaitaire berekeningswijze van de maatstaf van heffing

1. kampeermiddel: tent, tentwagen, kampeerauto, caravan of een soortgelijk onderkomen of ander voertuig of gewezen voertuig of een gedeelte daarvan, een en ander voor zover deze onderkomens of voertuigen geheel of ten dele blijvend zijn bestemd of opgericht of worden of kunnen worden gebruikt voor recreatief nachtverblijf. De maatstaf van heffing voor kampeermiddelen wordt vastgesteld op basis van het aantal kampeerplaatsen binnen de gemeente Gorinchem in het belastingjaar per 1 januari, waarbij een forfaitaire bezettingsgraad van 50% wordt gehanteerd.
2. kampeerterrein: terrein of plaats, geheel of gedeeltelijk ingericht, en volgens die inrichting bestemd, om daarop gelegenheid te geven tot het plaatsen of geplaatst houden van kampeermiddelen merendeels of hoofdzakelijk of geheel of nagenoeg geheel ten behoeve van recreatief nachtverblijf. De maatstaf van heffing voor kampeerterreinen wordt vastgesteld op basis van het aantal kampeerplaatsen binnen de gemeente Gorinchem in het belastingjaar per 1 januari, waarbij een forfaitaire bezettingsgraad van 50% wordt gehanteerd.
3. vaste standplaats: terrein of terreingedeelte dat deel uitmaakt van een kampeerterrein en dat ter beschikking wordt gesteld voor het plaatsen van hetzelfde kampeermiddel gedurende een seizoen of een jaar. De maatstaf van heffing voor vaste standplaatsen wordt vastgesteld op basis van het

aantal vaste standplaatsen binnen de gemeente Gorinchem in het belastingjaar per 1 januari, waarbij een forfaitaire bezettingsgraad van 50% wordt gehanteerd.

4. volgtijdige standplaats: terrein of terreingedeelte dat deel uitmaakt van een kampeerterrein en dat ter beschikking wordt gesteld voor de volgtijdige plaatsing van kampeermiddelen. De maatstaf van heffing voor vaste standplaatsen wordt vastgesteld op basis van het aantal vaste standplaatsen binnen de gemeente Gorinchem in het belastingjaar per 1 januari, waarbij een forfaitaire bezettingsgraad van 50% wordt gehanteerd.
5. Ligplaatsen: Onder ligplaatsen worden verstaan locaties die zijn bestemd voor het aanmeren van recreatievaartuigen, zoals boten, jachten en andere vaartuigen die gebruikt worden voor recreatieve doeleinden. De maatstaf van heffing voor ligplaatsen wordt vastgesteld op basis van het aantal beschikbare ligplaatsen binnen de gemeente Gorinchem in het belastingjaar per 1 januari, waarbij een forfaitaire bezettingsgraad van 50% wordt gehanteerd.

Artikel 7. Keuze voor maatstaf van heffing

In afwijking van het bepaalde in artikel 6 wordt, op een door de belastingplichtige bij de aangifte gedaan verzoek, de maatstaf van heffing vastgesteld op het werkelijke aantal overnachtingen, indien uit de door belastingplichtige te overleggen bescheiden blijkt dat dit aantal tot een lager aanslagbedrag leidt.

Artikel 8. Belastingtarief

Het tarief bedraagt per persoon:

1. per overnachting: € 2,65;
2. als uitzondering op lid 1 voor een kampeerauto op een kampeerterrein, camping of minicamping per overnachting: € 1,33.

Artikel 9. Belastingtijdvak

Het belastingtijdvak is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 10. Wijze van heffing

De belasting wordt bij wege van aangifte geheven.

Artikel 11. Registratieplicht

De belastingplichtige bedoel in artikel 2, eerste lid, is volgens Artikel 2:38 APV Verschaffing gegevens nachtregister¹ gehouden een nachtregister bij te houden.

Artikel 12. Aangifteplicht

1. Het uitnodigen tot het doen van aangifte wordt gedaan binnen vier weken na afloop van het belastingjaar door:
 - a. het uitreiken of toezenden van een aangiftebiljet;
 - b. het op elektronische wijze uitreiken of toezenden van een aangiftebrief waarin wordt verzocht om aangifte te doen op de wijze als bedoeld in het tweede lid, letter b.
2. Het doen van aangifte gebeurt door:
 - a. het inleveren of toezenden van het aangiftebiljet met de daarbij gevraagde bescheiden;
 - b. het op elektronische wijze toezenden van de door de betreffende programmatuur gevraagde gegevens.
3. Wanneer de belastingplichtige geen uitnodiging tot het doen van aangifte heeft ontvangen, dient deze hier binnen 2 weken na het aflopen van de termijn, genoemd in het eerste lid, te verzoeken.

¹ Artikel 2:38 APV: Degene die in een inrichting nachtverblijf houdt of de kampeerder is verplicht de exploitant of feitelijk leidinggevende van die inrichting volledig en naar waarheid naam, woonplaats, dag van aankomst en de dag van vertrek te verstrekken.

4. Wanneer het doen van aangifte uitblijft, kan te allen tijde een ambtshalve een aanslag door middel van een schatting van de toeristenbelasting opgelegd worden.

Artikel 13. Aanslaggrens

Belastingaanslagen van minder dan € 5,- worden niet opgelegd.

Artikel 14. Termijn van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de aanslagen worden betaald in twee gelijke termijnen. De eerste termijn vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld, en de tweede termijn twee maanden later.
2. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste lid gestelde termijnen.

Artikel 15. Kwijtschelding

Bij de invordering van de toeristenbelasting wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 16. Aanmeldingsplicht

De belastingplichtige is gehouden, voordat hij voor de eerste maal na het in werking treden van deze verordening gelegenheid tot verblijf verschaft, dit schriftelijk te melden aan de door het college van burgemeester en wethouders aangewezen gemeenteambtenaar, bedoeld in artikel 231, tweede lid, onderdelen b en d van de Gemeentewet.

Artikel 17. Nadere regels door het college van burgemeester en wethouders

Het college van burgemeester en wethouders kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en invordering van toeristenbelasting.

Artikel 18. Overgangsrecht

De "Verordening toeristenbelasting Gemeente Gorinchem 2025", vastgesteld bij raadsbesluit van 17 december 2024, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 19, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 19. Inwerkingtreding en citeerregel

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de tweede dag na die van de bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2026.
3. Deze verordening kan worden aangehaald als: "Verordening Toeristenbelasting 2026."

Aldus vastgesteld in openbare raadsvergadering van 16 december 2025.

De griffier,

De voorzitter,

VERORDENING ONROERENDE- ZAAKBELASTINGEN 2026

De raad van de gemeente Gorinchem;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 25 november 2025;

gelet op de artikelen 220 tot en met 220h van de Gemeentewet;

besluit:

Verordening op de heffing en de invordering van onroerendezaakbelastingen 2026 (Verordening onroerendezaakbelastingen 2026).

Artikel 1. Belastbaar feit en belastingplicht

1. Onder de naam 'onroerendezaakbelastingen' worden voor binnen de gemeente gelegen onroerende zaken twee directe belastingen geheven:
 - a. een belasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar een onroerende zaak die niet in hoofdzaak tot woning dient, al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht, gebruikt, verder te noemen: gebruikersbelasting;
 - b. een belasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een onroerende zaak het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht, verder te noemen: eigenarenbelasting.
2. Bij de gebruikersbelasting wordt:
 - a. gebruik door degene aan wie een deel van een onroerende zaak in gebruik is gegeven (verder: de gebruiker), aangemerkt als gebruik door degene die dat deel in gebruik heeft gegeven (verder: de gebruikgever); de gebruikgever is bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op de gebruiker;
 - b. het ter beschikking stellen van een onroerende zaak voor volgtijdig gebruik aangemerkt als gebruik door degene die die onroerende zaak ter beschikking heeft gesteld; degene die de onroerende zaak ter beschikking heeft gesteld is bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op degene aan wie die zaak ter beschikking is gesteld.
3. Voor de eigenarenbelasting wordt als genothebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht aangemerkt degene die bij het begin van het kalenderjaar als zodanig in de basisregistratie kadaster is vermeld, tenzij blijkt dat hij op dat tijdstip geen genothebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht is.

Artikel 2. Voorwerp van de belasting

1. Voorwerp van de belasting is een onroerende zaak.
2. Als onroerende zaak wordt aangemerkt de onroerende zaak, bedoeld in hoofdstuk III van de Wet waardering onroerende zaken.
3. Een onroerende zaak dient in hoofdzaak tot woning indien de waarde die op grond van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken is vastgesteld voor die onroerende zaak in hoofdzaak kan worden toegerekend aan delen van die onroerende zaak die dienen tot woning dan wel volledig dienstbaar zijn aan woondoeleinden.

Artikel 3. Maatstaf van heffing

1. De heffingsmaatstaf is de op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken voor de onroerende zaak vastgestelde waarde voor het kalenderjaar, bedoeld in artikel 1.
2. Als voor een onroerende zaak geen waarde is vastgesteld op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken wordt de heffingsmaatstaf van die onroerende zaak bepaald met overeenkomstige toepassing van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 17, 18 en 20, tweede lid, van de Wet waardering onroerende zaken.

Artikel 4. Vrijstellingen

1. In afwijking in zoverre van artikel 3 wordt bij de bepaling van de heffingsmaatstaf buiten aanmerking gelaten, voor zover dit niet al is gebeurd bij de bepaling van de in dat artikel bedoelde waarde, de waarde van:
 - a. voor de land- of bosbouw bedrijfsmatig geëxploiteerde cultuurgrond, daaronder mede begrepen de open grond, alsmede de ondergrond van glasopstanden, die bedrijfsmatig aangewend wordt voor de kweek of teelt van gewassen, zonder daarbij de ondergrond als voedingsbodem te gebruiken;
 - b. glasopstanden, die bedrijfsmatig worden aangewend voor de kweek of teelt van gewassen, voor zover de ondergrond daarvan bestaat uit de in onderdeel a bedoelde grond;
 - c. onroerende zaken die in hoofdzaak zijn bestemd voor de openbare eredienst of voor het houden van openbare bezinningssamenkomsten van levensbeschouwelijke aard, een en ander met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die dienen als woning;
 - d. één of meer onroerende zaken die deel uitmaken van een op de voet van de Natuurschoonwet 1928 aangewezen landgoed dat voldoet aan de voorwaarden genoemd in artikel 8 van het Rangschikkingsbesluit Natuurschoonwet 1928, met uitzondering van de daarop voorkomende gebouwde eigendommen;
 - e. natuurterreinen, waaronder mede worden verstaan duinen, heidevelden, zandverstuivingen, moerassen en plassen, die door rechtspersonen met volledige rechtsbevoegdheid welke zich uitsluitend of nagenoeg uitsluitend het behoud van natuurschoon ten doel stellen, beheerd worden;

- f. openbare land- en waterwegen en banen voor openbaar vervoer per rail, een en ander met inbegrip van kunstwerken;
 - g. waterverdedigings- en waterbeheersingswerken die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen, met uitzondering van de delen van zodanige werken die dienen als woning;
 - h. werken die zijn bestemd voor de zuivering van riool- en ander afvalwater en die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen, met uitzondering van de delen van zodanige werken die dienen als woning;
 - i. werktuigen die van een onroerende zaak kunnen worden afgescheiden zonder dat beschadiging van betekenis aan die werktuigen wordt toegebracht en die niet op zichzelf als gebouwde eigendommen zijn aan te merken.
 - j. onroerende zaken voor zover die bestemd zijn te worden gebruikt voor de publieke dienst van de gemeente, met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die bestemd zijn te worden gebruikt voor het geven van onderwijs;
 - k. straatmeubilair, waaronder begrepen alle zodanige gebouwde eigendommen – niet zijnde gebouwen – welke zijn geplaatst voor het belang van het publiek, ten dienste van het verkeer of ter verfraaiing van de gemeente, zoals lichtmasten, verkeersinstallaties, standbeelden, monumenten, fontein, banken, abri's, hekken en palen;
 - l. plantsoenen, parken en waterpartijen, die bij de gemeente in beheer zijn of waarvan de gemeente het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht, met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die dienen als woning;
 - m. begraafplaatsen, urnentuinen en crematoria, met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die dienen als woning.
2. De vrijstelling voor de in onderdeel j van het eerste lid bedoelde onroerende zaken voor de eigenarenbelasting geldt niet voor zover de gemeente van die zaken niet het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht.
3. In afwijking in zoverre van artikel 3 wordt bij de bepaling van de heffingsmaatstaf voor de gebruikersbelasting buiten aanmerking gelaten de waarde van gedeelten van de onroerende zaak die in hoofdzaak tot woning dienen dan wel in hoofdzaak dienstbaar zijn aan woondoeleinden.

Artikel 5. Belastingtarieven

1. Het tarief van de belasting bedraagt een percentage van de heffingsmaatstaf. Het percentage bedraagt voor:
 - a. de gebruikersbelasting 0,34040 %;
 - b. de eigenarenbelasting
 - 1. voor onroerende zaken die in hoofdzaak tot woning dienen 0,08130 %;
 - 2. voor onroerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen 0,38380 %.
2. Het bedrag van de belasting wordt per belastingaanslag naar beneden afgerond op gehele euro's.
3. Voor belastingbedragen tot € 5,- vindt geen invordering plaats. Voor de toepassing van de vorige volzin wordt het totaal van op een aanslagbiljet verenigde verschuldigde bedragen onroerende-zaakbelastingen of andere heffingen aangemerkt als één belastingbedrag.

Artikel 6. Wijze van heffing

De belastingen worden bij wege van aanslag geheven.

Artikel 7. Termijnen van betaling

1. De aanslagen moeten worden betaald in twee gelijke termijnen waarvan de eerste vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en de tweede twee maanden later.
2. In afwijking in zoverre van het eerste lid geldt, zolang de verschuldigde bedragen door middel van automatische betalingsincasso kunnen worden afgeschreven, de aanslagen als volgt moeten worden betaald:
 - a. In geval het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen, of als het aanslagbiljet maar één aanslag bevat, het bedrag daarvan meer is dan € 40,00, dat de aanslagen moeten worden betaald in maximaal acht gelijke termijnen.
 - b. In geval het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen, of als het aanslagbiljet maar één aanslag bevat, het bedrag daarvan en minder is dan € 40,00, dat de aanslagen moeten worden betaald in maximaal twee gelijke termijnen.

De eerste termijn vervalt één maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens één maand later.

3. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 8. Kwijtschelding

Bij de invordering van onroerendezaakbelasting wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 9. Overgangsrecht

De “Verordening onroerendezaakbelastingen 2025”, vastgesteld bij raadsbesluit van 17 december 2024, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 10, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 10. Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2026.

Artikel 11. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: 'Verordening onroerendezaakbelastingen 2026'.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 16 december 2025

de griffier,

de voorzitter,

VERORDENING BELASTINGEN OP ROERENDE WOON– EN BEDRIJFSRUIMTEN 2026

De raad van de gemeente Gorinchem;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 25 november 2025;

gelet op artikel 221 van de Gemeentewet;

besluit:

Verordening op de heffing en de invordering van belastingen op roerende woon– en bedrijfsruimten 2026 (Verordening belastingen op roerende woon– en bedrijfsruimten 2026).

Artikel 1. Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

1. bedrijfsruimte: een ruimte die niet kan worden aangemerkt als woonruimte;
2. ruimte: een roerende woon– of bedrijfsruimte, welke duurzaam aan een plaats gebonden is en dient tot permanente bewoning of permanent gebruik;
3. woonruimte: een ruimte waarvan de vastgestelde waarde in hoofdzaak kan worden toegerekend aan delen van de ruimte die dienen tot woning dan wel volledig dienstbaar zijn aan woondoeleinden.

Artikel 2. Belastbaar feit en belastingplicht

1. Onder de naam 'belastingen op roerende woon– en bedrijfsruimten' worden ter zake van binnen de gemeente gelegen ruimten twee directe belastingen geheven:
 - a. een belasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar een bedrijfsruimte, al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt, verder te noemen: gebruikersbelasting;
 - b. een belasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een ruimte het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht, verder te noemen: eigenarenbelasting.
2. Bij de gebruikersbelasting wordt:
 - a. gebruik door degene aan wie een deel van een bedrijfsruimte in gebruik is gegeven, aangemerkt als gebruik door degene die dat deel in gebruik heeft gegeven;

- b. het ter beschikking stellen van een bedrijfsruimte voor volgtijdig gebruik aangemerkt als gebruikt door degene die die ruimte ter beschikking heeft gesteld.
- 3. Degene die een in het vorige lid bedoelde bedrijfsruimte in gebruik heeft gegeven of ter beschikking heeft gesteld is bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op degene aan wie die ruimte of deel daarvan in gebruik is gegeven of ter beschikking is gesteld.

Artikel 3. Voorwerp van de belasting

- 1. Voorwerp van de belasting is een woon- of bedrijfsruimte.
- 2. Als één ruimte wordt aangemerkt:
 - a. een binnen de gemeente gelegen ruimte;
 - b. een gedeelte van een in onderdeel a bedoelde ruimte dat blijkens zijn indeling is bestemd om als een afzonderlijk geheel te worden gebruikt;
 - c. een samenstel van twee of meer onder a bedoelde ruimten of in onderdeel b bedoelde gedeelten daarvan die bij dezelfde persoon in gebruik zijn en die, naar de omstandigheden beoordeeld, bij elkaar behoren;
 - d. het binnen de gemeente gelegen deel van een in onderdeel a bedoelde ruimte, van een in onderdeel b bedoeld gedeelte daarvan of van een in onderdeel c bedoeld samenstel.

Artikel 4. Maatstaf van heffing

- 1. De heffingsmaatstaf is de waarde die aan de ruimte dient te worden toegekend indien de volle en onbezwaarde eigendom daarvan zou kunnen worden overgedragen en de verkrijger de ruimte in de staat waarin deze zich bevindt, onmiddellijk en in volle omvang in gebruik zou kunnen nemen.
- 2. In afwijking in zoverre van het eerste lid wordt de waarde van een bedrijfsruimte, met uitzondering van ruimten die zijn ingeschreven in het rijksmonumentenregister, bedoeld in artikel 3.3 van de Erfgoedwet, bepaald op de vervangingswaarde indien dit leidt tot een hogere waarde dan die ingevolge het eerste lid. Bij de berekening van de vervangingswaarde wordt rekening gehouden met:
 - a. de aard en de bestemming van de ruimte;
 - b. de sedert de stichting van de ruimte opgetreden technische en functionele veroudering waarbij de invloed van latere wijzigingen in aanmerking wordt genomen.
- 3. In afwijking in zoverre van het eerste lid wordt de waarde van een ruimte in aanbouw bepaald op de vervangingswaarde, bedoeld in het tweede lid. Onder een ruimte in aanbouw wordt verstaan een roerende zaak of gedeelte daarvan waarvoor een bouwvergunning in de zin van de Woningwet is afgegeven en dat door bouw nog niet geschikt is voor gebruik overeenkomstig de beoogde bestemming.
- 4. In afwijking in zoverre van het eerste lid wordt de waarde van een woonruimte, die deel uitmaakt van een op de voet van de Natuurschoonwet 1928 aangewezen landgoed dat voldoet aan de in artikel 220d, eerste lid, onderdeel d, van de Gemeentewet bedoelde voorwaarden, bepaald met inachtneming van een vooronderstelde verplichting om het landgoed gedurende een tijdvak van 25 jaren als zodanig in stand te houden en geen opgaand hout te vellen anders dan volgens de regels van normaal

bosbeheer noodzakelijk of gebruikelijk is. Ruimten die dienstbaar zijn aan de woonruimte worden geacht deel uit te maken van die woonruimte.

5. Met betrekking tot een ruimte als bedoeld in artikel 3, aanhef en onderdeel d, wordt de waarde gesteld op een evenredig deel van de waarde die dient te worden toegekend aan de gehele ruimte.

Artikel 5. Vrijstellingen

1. In afwijking in zoverre van artikel 4 wordt bij de bepaling van de heffingsmaatstaf buiten aanmerking gelaten, de waarde van:
 - a. glasopstanden die bedrijfsmatig worden aangewend voor de kweek of teelt van gewassen, voor zover de ondergrond daarvan bestaat uit cultuurgrond die bedrijfsmatig wordt geëxploiteerd ten behoeve van de land- of bosbouw. Onder cultuurgrond wordt mede begrepen de open grond, alsmede de ondergrond van glasopstanden, die bedrijfsmatig aangewend wordt voor de kweek of teelt van gewassen, zonder daarbij de ondergrond als voedingsbodem te gebruiken;
 - b. ruimten die in hoofdzaak zijn bestemd voor de openbare eredienst of voor het houden van openbare bezinningssamenkomsten van levensbeschouwelijke aard, een en ander met uitzondering van delen van zodanige ruimten die dienen als woning;
 - c. ruimten ten behoeve van waterverdedigings- en waterbeheersingswerken die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen, een en ander met uitzondering van delen van zodanige ruimten die dienen als woning;
 - d. ruimten die zijn bestemd voor de zuivering van riool- en ander afvalwater en die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen, een en ander met uitzondering van delen van zodanige ruimten die dienen als woning;
 - e. werktuigen die van een ruimte kunnen worden afgescheiden zonder dat beschadiging van betekenis aan die werktuigen wordt toegebracht en die niet op zichzelf als ruimten zijn aan te merken.
 - f. bedrijfsruimten voor zover die bestemd zijn te worden gebruikt voor de publieke dienst van de gemeente, met uitzondering van delen van zodanige bedrijfsruimten die bestemd zijn te worden gebruikt voor het geven van onderwijs;
 - g. ruimten voor zover die bestemd zijn te worden gebruikt ten behoeve van begraafplaatsen, urnentuinen en crematoria, een en ander met uitzondering van delen van zodanige ruimten die dienen als woning.
2. De vrijstelling met betrekking tot de in het eerste lid, onderdeel f, bedoelde bedrijfsruimte geldt niet voor de eigenarenbelasting voor zover de gemeente van die ruimten niet het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht.
3. In afwijking in zoverre van artikel 4 wordt bij de bepaling van de heffingsmaatstaf voor de gebruikersbelasting buiten aanmerking gelaten de waarde van gedeelten van de bedrijfsruimte die in hoofdzaak tot woning dienen dan wel in hoofdzaak dienstbaar zijn aan woondoeleinden.

Artikel 6. Waardepeildatum

1. De heffingsmaatstaf wordt bepaald naar de waarde die de ruimte op de waardepeildatum heeft naar de staat waarin de ruimte op die datum verkeert.
2. De waardepeildatum ligt één jaar voor het begin van het kalenderjaar waarvoor de waarde wordt bepaald.
3. Indien een ruimte in het kalenderjaar voorafgaande aan het begin van het kalenderjaar waarvoor de waarde wordt bepaald:
 - a. opgaat in een andere ruimte dan wel in meer ruimten, of
 - b. wijzigt als gevolg van hetzij bouw, verbouwing, verbetering, afbraak of vernietiging, hetzij verandering van bestemming, of
 - c. een verandering in waarde ondergaat als gevolg van een andere, specifiek voor de ruimte geldende, bijzondere omstandigheid, wordt, in afwijking van het eerste lid, de waarde bepaald naar de staat van die ruimte bij het begin van het kalenderjaar.

Artikel 7. Belastingtarieven

1. Het tarief van de belasting bedraagt een percentage van de heffingsmaatstaf. Het percentage bedraagt voor:
 - a. de gebruikersbelasting 0,34040 %;
 - b. de eigenarenbelasting
 1. voor roerende zaken die in hoofdzaak tot woning dienen 0,08130 %;
 2. voor roerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen 0,38380 %.
2. Het bedrag van de belasting wordt per belastingaanslag naar beneden afgerond op gehele euro's.
3. Voor belastingbedragen tot € 5,- vindt geen invordering plaats. Voor de toepassing van de vorige volzin wordt het totaal van op een aanslagbiljet verenigde verschuldigde bedragen belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten of andere heffingen aangemerkt als één belastingbedrag.

Artikel 8. Wijze van heffing

De belastingen worden bij wege van aanslag geheven.

Artikel 9. Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moet een aanslag worden betaald in twee gelijke termijnen waarvan de eerste vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en de tweede twee maanden later.
2. In afwijking in zoverre van het eerste lid geldt, zolang de verschuldigde bedragen door middel van automatische betalingsincasso kunnen worden afgeschreven, de aanslagen als volgt moeten worden betaald:

- a. In geval het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen, of als het aanslagbiljet maar één aanslag bevat, het bedrag daarvan meer is dan € 40,00, dat de aanslagen moeten worden betaald in maximaal acht gelijke termijnen.
- b. In geval het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen, of als het aanslagbiljet maar één aanslag bevat, het bedrag daarvan en minder is dan € 40,00, dat de aanslagen moeten worden betaald in maximaal twee gelijke termijnen.

De eerste termijn vervalt één maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens één maand later.

3. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 10, Kwijtschelding

Bij de invordering van belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 11. Overgangsrecht

De “Verordening belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten 2025”, vastgesteld bij raadsbesluit van 17 december 2024, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 12, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 12. Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2026.

Artikel 13. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: 'Verordening belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten 2026'.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 16 december 2025.

de griffier,

de voorzitter,

Raadsvoorstel: Z/25/799054/D-1002307
Onderwerp: Programma van eisen en governance
Cultuurhuis De Nieuwe Doelen

Datum: 25 november 2025
Portefeuillehouder: Fatih Polatli
I&O: 13 november 2025
B&A/ Raadsvergadering: 4 en 16 december
Opsteller: Team Cultuur en Economie
Geeft voorstel begrotingswijziging: Nee

Onderwerp:

Programma van eisen en governance Cultuurhuis De Nieuwe Doelen

Voorstel:

Wij stellen u voor:

1. Het ruimtelijk-functioneel programma van eisen (D-1000149) voor Cultuurhuis De Nieuwe Doelen vast te stellen;
2. De uitgangspunten governance voor Cultuurhuis De Nieuwe Doelen (D-1000148) vast te stellen;
3. De bijgesloten exploitatiebegroting voor het Cultuurhuis De Nieuwe Doelen (D-1003791) op basis van de eerdere besluitvorming in de raadsvergadering van 7 november 2024 vast te stellen;
4. De financiële gevolgen van de definitieve besluitvorming medio 2026 te verwerken in een begrotingswijziging.

Aanleiding:

Op 7 november 2024 nam de gemeenteraad het besluit om over te gaan tot realisatie van het Cultuurhuis De Nieuwe Doelen. In de periode daarvoor waren verschillende varianten onderzocht en overwogen. In november 2024 werd de variant gekozen waarbij de bibliotheek verhuist naar de Haarstraat 64, de huidige zaal wordt behouden en het cultuurhuis geschikt wordt gemaakt voor maatschappelijke culturele programmering, zoals beschreven in het ruimtelijk ontwerp.

In november 2024 heeft u besloten tot realisatie van het nieuwe cultuurhuis. Tegelijkertijd bevatte het voorstel van vorig jaar nog verschillende zaken die verder uitgewerkt moesten worden. Hier is in het afgelopen jaar samen met betrokken partners uit de stad aan gewerkt. Dat heeft geleid tot de stukken die bij dit voorstel horen, namelijk het ruimtelijk-functioneel programma van eisen en de uitgangspunten voor de governance van het nieuwe cultuurhuis. Op basis van de consultatie van betrokken partijen en het uitgewerkte programma van eisen is ook exploitatiebegroting uitgewerkt, met een prognose van de gebruiksexploitatie. Ook deze begroting vindt u als bijlage bij dit raadsvoorstel.

Beoogd effect:

Met dit voorstel zetten we weer een volgende stap richting de realisatie van het nieuwe cultuurhuis. Besluitvorming over dit voorstel geeft duidelijkheid over hoe het nieuwe cultuurhuis zal worden ontwikkeld en op welke manier de governance van gebruikers en de gemeente als eigenaar van het cultuurhuis wordt vormgegeven. Na besluitvorming is het mogelijk om de laatste zaken uit te werken, om vervolgens daadwerkelijk over te gaan tot realisatie van het nieuwe cultuurhuis.

Argumenten:

1.1 Het programma van eisen geeft aan hoe het nieuwe cultuurhuis wordt vormgegeven.

Met het programma van eisen willen we zo duidelijk mogelijk, zowel inhoudelijk als technisch, richting geven aan het ontwerpproces. Tijdens de verdere uitwerking kan de definitieve inrichting nog worden aangescherpt

op basis van de uitgangspunten. Het programma van eisen geeft invulling aan de vormgeving van De Nieuwe Doelen als cultuurhuis waar ook de bibliotheek een plek heeft, in plaats van een klassieke schouwburg.

1.2 Het programma van eisen is opgesteld op basis van het participatie & consultatieproces.

Met de kopgroep en op basis van alle gesprekken die gevoerd zijn is het Ruimtelijk Functioneel Programma van Eisen opgesteld. In nauwe samenwerking met de Bibliotheek AanZet ligt er nu een samenhangend plan waarin professionele instellingen, amateurkunst, educatie en maatschappelijke functies elkaar versterken. Zo zijn in het vlekkenplan significante wijzigingen doorgevoerd ten opzichte van eerdere versies, om concurrentie met andere theaters te voorkomen en een gebouw te realiseren dat past bij de wensen van gebruikers.

2.1 De governance biedt duidelijkheid over de rollen van de gemeente, bibliotheek en andere gebruikers.

Het cultuurhuis kent verschillende betrokkenen. De gemeente is eigenaar en verhuurder van het gebouw. Het cultuurhuis wordt zowel gebruikt door de bibliotheek als door de op te richten stichting die verantwoordelijk is voor de culturele programmering. Om duidelijke afspraken te maken tussen deze verschillende betrokkenen, is een governance-model ontwikkeld.

2.2 De governance wordt in de komende tijd verder uitgewerkt

Op dit moment liggen de uitgangspunten voor de governance voor, waaronder het voorstel om te werken met een stichting die verantwoordelijk is voor het dagelijks beheer, de gebruiksexploitatie en de programmering van het cultuurhuis. De governance-afspraken moeten nog verder worden uitgewerkt. Dit zal bij de volgende stap in de besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.

Risico's:

2.1 Een aantal aandachtspunten vraagt om nadere juridische uitwerking.

In het vervolgtraject van de realisatie en ingebruikname van het Cultuurhuis De Nieuwe Doelen wordt een aantal aandachtspunten nader uitgewerkt. Deze punten volgen uit de juridische analyse rondom aanbestedingsrecht, staatssteun, marktverhoudingen en governance, en zijn van belang voor een rechtmatige en transparante vormgeving van de relatie tussen gemeente, Bibliotheek AanZet en de op te richten Stichting Cultuurhuis. Deze aandachtspunten zijn opgenomen in de bijlage "Aandachtspunten vervolgtraject juridische en financiële uitwerking Cultuurhuis De Nieuwe Doelen".

3.1 De exploitatie van het cultuurhuis is stuurbaar.

De exploitatie van het cultuurhuis kent variabelen, met name in de inkomsten uit zaalverhuur en activiteiten. Bij tegenvallende verhuur worden de inkomsten lager. Dit vangen we op doordat de personele lasten grotendeels flexibel zijn: de inzet kan worden aangepast aan het daadwerkelijk gerealiseerde activiteitsvolume. Hierdoor kan het uitgavenniveau worden aangepast bij lagere opbrengsten. Door de begroting, die gebaseerd is op de cijfers welke zijn vastgesteld in de raadsvergadering van 7 november 2024, nu vast te stellen geven we de stichting in oprichting een kader mee om de exploitatie verder uit te werken. Tegelijk is het Cultuurhuis nog in ontwikkeling en moeten voor de begroting nog enkele zaken verder worden uitgewerkt.

Financiën:

De gepresenteerde exploitatiebegroting is opgesteld op basis van de financiële uitgangspunten zoals vastgesteld in het raadsbesluit van november 2024. De investeringskosten van het Cultuurhuis zijn verrekend in de verhuur door de gemeente aan respectievelijk de Bibliotheek AanZet en de Stichting Cultuurhuis De Nieuwe Doelen. De huisvestingskosten van zowel de Bibliotheek als de Stichting worden door de gemeente gecompenseerd via huursubsidie.

De gebruikersexploitatielasten van de Bibliotheek AanZet zijn volledig voor rekening van de bibliotheekorganisatie zelf. Deze lasten passen grotendeels binnen de huidige exploitatiebegroting van de bibliotheek voor de locatie Groenmarkt. Op basis van de bijgesloten exploitatiebegroting zijn de extra lasten voor de nieuwe huisvesting aan de Haarstraat circa € 15.000. Voor de Stichting worden de

<p>huisvestingsexploitatielasten, volgens het raadsbesluit van 7 november 2024, gesubsidieerd door de gemeente, maar de exploitatie van de cultureel-maatschappelijke programmering wordt onafhankelijk door de Stichting georganiseerd en gefinancierd, zonder structurele gemeentelijke bijdrage.</p> <p>De exploitatiebegroting van de Stichting is flexibel van opzet: bij tegenvallende verhuuropbrengsten kunnen de uitgaven worden bijgestuurd, met name op het gebied van personele lasten en variabele exploitatielasten, die direct samenhangen met het gebruiksniveau van het gebouw. Hiermee wordt gestuurd op een sluitende exploitatie binnen de eerder vastgestelde kaders.</p>
<p>Participatie:</p> <p>Het programma van eisen, de uitgangspunten voor de governance en het exploitatiemodel zijn uitgewerkt met verschillende partners. Er is een cultuurspreekuur ingesteld in het Cultuurhuis als laagdrempelige plek waar verenigingen, makers, instellingen en inwoners hun vragen en ideeën konden delen. Deze gesprekken leverden waardevolle input op over het gebruik van het gebouw, de samenwerking tussen partijen en de gewenste functies binnen het toekomstige cultuurhuis.</p> <p>Een kopgroep bestaande uit Peeriscoop, 't Pand, het IFFG, Koen Koch, Mikka Korner Producties, Theaterhuis Gorinchem en BreakSquad is verder direct betrokken bij het uitwerken van de plannen. Daarnaast vond uiteraard een nauwe samenwerking met Bibliotheek AanZet plaats. Dit heeft geleid tot een samenhangend pakket waarin professionele instellingen, amateurkunst, educatie en maatschappelijke functies elkaar versterken. Een nadere toelichting op het consultatietraject is te vinden in het consultatieverslag.</p>
<p>Communicatie:</p> <p>Het communicatie- en participatieplan voor het Cultuurhuis De Nieuwe Doelen is gericht op het verder opbouwen van draagvlak, vertrouwen en betrokkenheid bij inwoners, culturele partners, huurders en andere stakeholders. Het plan stimuleert actieve participatie bij de inhoudelijke en programmatische ontwikkeling van het cultuurhuis, met ruimte voor co-creatie en mede-eigenaarschap. Door middel van formats als “Mijn Nieuwe Doelen” en participatiebijeenkomsten worden inwoners en organisaties uitgenodigd om mee te denken, mee te doen en zich verbonden te voelen met het toekomstige gebruik van het gebouw. De communicatie is transparant, laagdrempelig en gericht op herkenning, met als doel dat het cultuurhuis wordt ervaren als een gezamenlijk project van en voor Gorinchem. Evaluatie vindt plaats op basis van betrokkenheid en periodieke feedback met ruimte voor bijsturing.</p>
<p>Duurzaamheid:</p> <p>In het programma van eisen is opgenomen dat de nieuwbouw en de ingrepen aan bestaande bouwdelen moeten passen binnen het duurzaamheidsbeleid van de gemeente Gorinchem. Hiermee borgen we dat het nieuwe cultuurhuis volgens de huidige duurzaamheidseisen wordt gerealiseerd.</p>
<p>Vervolgproces:</p> <p>Na besluitvorming over dit voorstel wordt een definitief ontwerp van het nieuwe cultuurhuis, de definitieve bouwkostenbegroting en een nadere uitwerking van de governance opgesteld, inclusief het maken van afspraken over de verwachte sponsoring en bijgestelde exploitatiebegroting, binnen de kaders. De uitkomsten hiervan worden in 2026 aan de gemeenteraad voorgelegd, als laatste stap in de besluitvorming. Daarna kan de aanbesteding voor realisatie van het nieuwe cultuurhuis plaatsvinden.</p>
<p>Bijlagen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • D-1000150: Consultatieverslag • D-1000149: Ruimtelijk-functioneel programma van eisen Cultuurhuis De Nieuwe Doelen • D-1000148: Uitgangspunten governance cultuurhuis • D-1003791: Exploitatiebegroting Cultuurhuis De Nieuwe Doelen

- D-1003792: Aandachtspunten vervoltraject juridische en financiële uitwerking Cultuurhuis De Nieuwe Doelen

Raadsbesluit

De gemeenteraad van Gorinchem,

Gelet op het raadsvoorstel van het college d.d. 25 november 2025

Gelet op de wettelijke bepalingen

Besluit:

1. Het ruimtelijk-functioneel programma van eisen (D-1000149) voor Cultuurhuis De Nieuwe Doelen vast te stellen;
2. De uitgangspunten governance voor Cultuurhuis De Nieuwe Doelen (D-1000148) vast te stellen;
3. De bijgesloten exploitatiebegroting voor het Cultuurhuis De Nieuwe Doelen (D-1003791) op basis van de eerdere besluitvorming in de raadsvergadering van 7 november 2024 vast te stellen;
4. De financiële gevolgen van de definitieve besluitvorming medio 2026 te verwerken in een begrotingswijziging.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 16 december 2025

Griffier,

{{esl:Signer1:signature:size(200,50)}}

Voorzitter,

{{esl:Signer2:signature:size(200,50)}}

EXPLOITATIEOPZET CULTUURHUIS TBV RAADSVOORSTEL 16 DECEMBER 2025

Huurder	m²	Deel	
Bibliotheek	2.003	80%	
Stichting	501	20%	
Totaal	2.504	100%	
LASTEN	totaal	Bibliotheek AanZet	Stichting Cultuurhuis
Kapitaallasten	€ 699.039	€ 559.175	€ 139.864
Operationele kosten (verhuurder)	€ 61.915	€ 49.527	€ 12.388
Integrale servicekosten	€ 10.226	€ 8.180	€ 2.046
Integrale energiekosten	€ 41.316	€ 33.050	€ 8.267
Integrale facilitaire kosten	€ 28.659	€ 22.925	€ 5.734
	€ 841.155	€ 672.857	€ 168.298
Exploitatiekosten Stichting	€ 275.000	€ -	€ 275.000
Totaal	1.116.155	672.857	443.298
DEKKING	totaal	Bibliotheek AanZet	Stichting Cultuurhuis
Huursubsidie gemeente ¹	€ 727.462	€ 559.231	€ 168.231
Begroting 2026 BibliotheekAZ (huidig)	€ 98.500	€ 98.500	€ -
Begroting 2026 BibliotheekAZ (extra)	€ 15.126	€ 15.126	€ -
Verhuur ruimtes Stichting	€ 158.800	€ -	€ 158.800
Subsidies, fondsen, eigen inkomsten Stichting	€ 69.200	€ -	€ 69.200
	€ 1.069.088	€ 672.857	€ 396.231
SALDO 1e jaar (tekort)	€ (47.067)	€ 0	€ (47.067)
¹ is het totaal aan huisvestingslasten voor de bibliotheek minus € 113.693 (zijnde 80% van de exploitatiekosten raadsvoorstel november 2024).			

EXPLOITATIEBEGROTING STICHTING CULTUURHUIS DE NIEUWE DOELEN					
	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3	Jaar 4	Jaar 5
BATEN					
Externe verhuur	€ 127.300	€ 145.200	€ 186.400	€ 207.200	€ 229.700
Horeca-opbrengsten	€ 28.300	€ 32.200	€ 41.300	€ 45.800	€ 50.800
Interne verhuur	€ 3.200	€ 6.800	€ 10.800	€ 13.300	€ 15.200
Eigen programmering (netto)	€ 5.000	€ 10.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Fondsen, sponsoring, donaties	€ 50.000	€ 40.000	€ 45.000	€ 42.500	€ 40.000
Bijdrage exploitatielasten naar rato van BVO's	€ 14.200	€ 14.200	€ 14.200	€ 14.200	€ 14.200
TOTAAL BATEN	€ 228.000	€ 248.400	€ 312.700	€ 338.000	€ 364.900
LASTEN					
Personeelskosten (ZZP)	176.400	193.180	218.910	228.090	237.660
Afschrijvingen	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Marketing en communicatie	11.000	11.000	11.000	11.000	11.000
Operationele lasten	77.100	77.100	79.600	79.600	79.600
Kantoor en financiële lasten	6.500	8.000	7.800	7.800	7.800
Prijscompensatie	-	2.600	5.100	7.600	10.100
TOTAAL LASTEN	275.000	295.880	326.410	338.090	350.160
EXPLOITATIERESULTAAT	(47.000)	(47.480)	(13.710)	(90)	14.740

Consultatie Cultuurhuis De Nieuwe Doelen

In 2024 zijn verschillende gespreksrondes met gebruikers en instellingen gehouden.

Na het raadsbesluit in november 2024 heeft de participatie in 2025 een nieuwe impuls gekregen door het aanstellen van een kwartiermaker, die heeft ingezet op continuïteit en verdieping.

De aanpak bouwde voort op het draagvlak dat tijdens de coronaperiode al zichtbaar werd. In die jaren vonden talloze organisaties tijdelijk onderdak in De Nieuwe Doelen: van Theater Peeriscoop en 't Pand tot het Internationaal Film Festival Gorinchem (IFFG), BreakSquad Redo, Theaterhuis Gorinchem, Gorcum Danst, Balletschool Papillon, Humanitas, basisscholen en koren. In totaal gebruikten meer dan tachtig organisaties het pand, goed voor ruim duizend dagen van repetities, voorstellingen, cursussen en bijeenkomsten.

Laagdrempeligheid

De kwartiermaker heeft makers, verenigingen, instellingen gemaïld om haar komst aan te kondigen met de uitnodiging om kennis te maken en mee te denken. Haar boodschap was dat inclusie en gastvrijheid een uitgangspunt is. En dat iedereen zich thuis moet kunnen voelen in het Cultuurhuis. Ook via de media is opgeroepen om mee te denken.

Er is een cultuurspreekuur ingesteld in het Cultuurhuis als laagdrempelige plek waar verenigingen, makers, instellingen en inwoners hun vragen en ideeën konden delen. Deze gesprekken leverden waardevolle input op over het gebruik van het gebouw, de samenwerking tussen partijen en de gewenste functies binnen het toekomstige cultuurhuis.

Kopgroep

Op 12 juni 2025 vond een rondleiding plaats voor culturele stakeholders in het gebouw. Vervolgens kwamen zij op 10 juli voor het eerst bijeen om het Programma van Uitgangspunten (PvU) te bespreken, dat dient als basis voor een gezamenlijk Programma van Eisen (PvE). De kopgroep denkt en dacht in verschillende bijeenkomsten actief mee en deelt kennis en ervaringen. Zij hebben zich bereid getoond in eigen tijd deze tijdsinvestering te plegen.

De betrokken partners zijn Peeriscoop, 't Pand, het IFFG, Koen Koch, Mikka | Korner Producties, Theaterhuis Gorinchem en BreakSquad.

Programma van Eisen

Met het Programma van Eisen voor gebruikers wordt zo duidelijk mogelijk zowel inhoudelijk als technisch richting gegeven aan het ontwerpproces. Tijdens de verdere uitwerking zal telkens weer stap voor stap iteratief getoetst worden aan haalbaarheid, kosten en alternatieven.

Uitkomst consultatie

Met de kopgroep en op basis van alle gesprekken die gevoerd zijn heeft de kwartiermaker gewerkt aan het Programma van Eisen, de governance en het exploitatiemodel. In nauwe samenwerking met de Bibliotheek AanZet ligt er nu een samenhangend plan waarin professionele instellingen, amateurkunst, educatie en maatschappelijke functies elkaar versterken.

De kopgroep heeft een waardevolle bijdrage geleverd als klankbord. Bij gebruik, verhuur en in sturing of zeggenschap staan zij echter op gelijke voet met andere huidige en toekomstige betrokkenen.

Concept Cultuurhuis

De uitkomst van dit traject uitgevoerd door de kwartiermaker is daarmee een breed gedragen initiatief van en voor de stad zelf. Amateurkunstenaars, scholen, verenigingen en inwoners zien De Nieuwe Doelen als hún huis: een plek waar leren, maken, ontmoeten en presenteren vanzelfsprekend samengaan. Zo kan De Nieuwe Doelen opnieuw worden tot wat het altijd al was – het culturele hart van Gorinchem – maar dan met de blik vooruit: een huis van de stad, voor de stad en door de stad.

Ruimtelijk - Functioneel Gebruiks Programma van Eisen

Cultuurhuis de Nieuwe Doelen

1 oktober 2025

Inhoudsopgave

Colofon.....	- 5 -
Inleiding.....	- 6 -
Context en ambitie	- 6 -
Van schouwburg naar cultuurhuis	- 6 -
Toekomst en scenario's	- 6 -
Deel 1. Functioneel.....	- 7 -
Hoe hebben we de behoeftes opgehaald?	- 7 -
Behoeftes per gebruiker	- 7 -
Bibliotheek	- 7 -
Theater- en cultuurmakers, verenigingen en organisaties	- 8 -
Horeca, ontvangst en service: de Barie	- 8 -
Overige functies en voorzieningen	- 8 -
Werkconcept en indeling.....	- 9 -
Uitgangspunten	- 9 -
DEEL II – TECHNISCH PROGRAMMA VAN EISEN	- 9 -
Functionele, ruimtelijke en financiële grenzen.....	- 9 -
Projectdefinitie.....	- 11 -
Locatie	- 11 -
Duurzaamheid en Milieu	- 11 -
Kadergegevens	- 12 -
Budget.....	- 12 -
Eigendom en beheer.....	- 12 -
Wet- en regelgeving.....	- 12 -
Gebruikersprofiel	- 12 -
Gebruiksvriendelijk en flexibel inzetbaar	- 12 -
Slimme en veilige gebouwindeling	- 13 -
Kwaliteitsniveau.....	- 13 -
Toekomstbestendigheid	- 13 -
Podium technische- en bioscoopinstallaties.....	- 13 -
Algemene functionele eisen/eisen bedrijfsvoering.....	- 13 -
Gevels.	- 13 -
Binnenwanden	- 13 -
Buitenwandopeningen	- 14 -
Binnenwandopeningen.....	- 14 -
Vloerafwerking	- 14 -
Plafondafwerking.....	- 15 -
Laden en lossen	- 15 -
Logistiek	- 16 -
Afvalstromen	- 16 -
Toegankelijkheid	- 16 -
Sociale veiligheid	- 16 -
Inbraakveiligheid	- 16 -
Brandveiligheid	- 17 -
EHBO	- 17 -

Schoonmaakonderhoud.....	- 17 -
Sanitaire ruimtes.....	- 18 -
Oriëntatie en bewegwijzering.....	- 19 -
Zonering/compartimentering	- 19 -
Akoestiek, behagelijkheid, compartimentering	- 19 -
Akoestiek	- 19 -
Achtergrondgeluidniveau:	- 20 -
Nagalmtijden	- 20 -
Bouwfysica en behagelijkheid	- 20 -
Luchtkwaliteit	- 20 -
Advies brandveiligheid.....	- 21 -
Bouwkundige eisen	- 21 -
Constructie.....	- 21 -
Bouwkundige maatregelen flexibiliteit	- 22 -
Gevels	- 23 -
Dak	- 23 -
Vloeren	- 23 -
Binnenwanden	- 24 -
Plafonds	- 24 -
Maatvoeringen	- 25 -
Werktuigkundige installaties	- 25 -
Installatieopzet	- 25 -
Klimaatinstallatie	- 25 -
Brandblusinstallaties.....	- 27 -
Afvoerinstallaties	- 27 -
Legionellabestrijding.....	- 28 -
Regelinstallatie W-installaties	- 28 -
Algemeen	- 28 -
Elektrotechnische installaties	- 29 -
Installatieopzet	- 29 -
Aansluiting op nutsvoorzieningen	- 30 -
Hoofdaansluiting en verdeelinrichtingen	- 30 -
Aansluitvoorzieningen	- 32 -
Schakelingen, storingen en sturingen.....	- 33 -
Krachtinstallatie	- 34 -
Brandmeld-/ontruimingsinstallatie	- 34 -
Veiligheidsaarding	- 35 -
Bliksembeveiliging	- 35 -
Toegangscontrolesysteem	- 35 -
Inbraakbeveiliging.....	- 35 -
Telefoon-/datanetwerkinstallatie.....	- 36 -
Deurintercominstallatie.	- 36 -
Omroep- en achtergrondmuziekinstallatie.....	- 37 -
Beeldschermen	- 37 -
Liften	- 37 -
Bijlage I Eisen gebruik ruimten.	- 38 -
Entree / Barie (Varkensmarkt)	- 38 -

Keuken & horeca-opslag.....	- 38 -
Sanitair (publiek & medewerkers)	- 38 -
Werkomgeving.....	- 38 -
Theaterzaal en faciliteiten	- 38 -
Ondersteunende en logistieke functies	- 39 -
Buitenruimte.....	- 39 -
Technische randvoorwaarden	- 39 -

Bijlagen:

- I. Eisen gebruik ruimten.
- II. Vlekkenplan

Dit Programma van Eisen is opgesteld met bijdragen van de kopgroep PvE De Nieuwe Doelen.

Met dank aan: IFFG, Bibliotheek AanZet, Theaterhuis Gorinchem, Theater 't Pand, Korner Producties, Breaksquad, Peeriscoop, Mirjam Flik en andere betrokkenen.

De kopgroep heeft een waardevolle bijdrage geleverd als klankbord. Bij gebruik, verhuur en in iedere vorm van sturing of zeggenschap staan zij echter op gelijke voet met andere huidige en toekomstige betrokkenen.

Koen Koch
Podiumbouwadvies

Inleiding

De toekomst van De Nieuwe Doelen houdt Gorinchem al geruime tijd bezig. Op 12 juni 2025 vond een rondleiding plaats voor culturele stakeholders. Vervolgens kwamen zij op 10 juli bijeen om het Programma van Uitgangspunten (PvU) te bespreken, dat dient als basis voor een gezamenlijk Programma van Eisen (PvE). Aanleiding hiervoor is het besluit van de gemeenteraad van oktober 2024 om het gebouw te herontwikkelen tot cultuurhuis met daarin de herhuisvesting van de bibliotheek en het behoud van de theaterzaal.

Met dit PvE willen we zo duidelijk mogelijk, zowel inhoudelijk als technisch, richting geven aan het ontwerpproces. Tijdens de verdere uitwerking zal stap voor stap blijken welke mogelijkheden het gebouw biedt. Het PvE maakt deel uit van een iteratief proces: een cyclische werkwijze waarin stappen herhaaldelijk worden doorlopen en telkens worden getoetst op kosten, haalbaarheid en alternatieven. De uitdaging ligt niet alleen in het vertalen van de ambities naar het gebouw, maar ook in het realiseren daarvan binnen het beschikbare budget. Dit “definitief concept” PvE wordt aan het einde van de VO-fase bijgesteld aan de reële mogelijkheden en vervolgens vastgesteld.

Context en ambitie

Gorinchem kent een divers cultureel leven, maar mist een centrale plek die oefenruimte, podium en ontmoetingsplaats combineert. Het nieuwe Cultuurhuis De Nieuwe Doelen wil die rol vervullen: een huis waar jongeren hun talent ontwikkelen, koren en toneelgezelschappen optreden, en inwoners elkaar vinden. Het sluit aan bij de cultuurvisie van de gemeente waarin cultuur wordt gezien als middel voor verbinding, inclusie en aantrekkingskracht. Bibliotheek AanZet en Stichting in oprichting Cultuurhuis De Nieuwe Doelen vormen samen het fundament en backbone. De bibliotheek biedt dagelijks programma's rond lezen, leren en digitale vaardigheden; *de nieuwe Stichting in oprichting* neemt verantwoordelijkheid voor beheer, exploitatie en programmering. Samen zorgen zij voor een dynamisch en duurzaam cultuurhuis dat ruimte biedt aan experiment, ontmoeting en gedeeld eigenaarschap.

Binnen de culturele infrastructuur werkt het cultuurhuis samen met onder meer partners als het Gorcums Museum, Syndion, Symposium, Deelstof, Peeriscoop, Syndion Toltheater, 't Pand, Gorinchem Inspireert! ULO en het IFFG. Zo ontstaat een netwerk dat elkaar versterkt.

Van schouwburg naar cultuurhuis

De Nieuwe Doelen kent een rijke geschiedenis: van de eerste Doelenzaal (1844) tot de opening van de nieuwe schouwburg aan de Haarstraat in 1961. Het gebouw groeide uit tot cultureel hart van de stad, maar moest in 2018 sluiten door financiële problemen. Tijdens de coronaperiode kreeg het tijdelijk nieuw leven, wat het belang voor stad en makers opnieuw aantoonde.

Met de keuze in 2024 voor een cultuurhuis in plaats van een klassieke schouwburg krijgt het gebouw een nieuwe toekomst. Een investering van 8 miljoen euro maakt renovatie en herinrichting mogelijk. Waar het vroeger draaide om voorstellingen voor grote publieksgroepen, wordt het straks wordt het straks een veelzijdige plek die overdag leren en ontmoeten centraal staat en 's avonds ruimte biedt aan amateurkunst, debat, film en talentontwikkeling. Daarmee wordt het Cultuurhuis een:

1. Veelzijdige voorziening: overdag gericht op leren en ontmoeten, 's avonds op amateurkunst, debat, film en talentontwikkeling al zal dat niet strikt gescheiden zijn in dagdelen.
2. Het cultuurhuis biedt filmaanbod dat niet concurreert met bestaande film- en theaterpodia.
3. Complementaire positionering: met het programma wil het Cultuurhuis expliciet aanvullend zijn op het bestaande culturele aanbod.

4. Structurele afstemming: duurzame samenwerking en coördinatie met bestaande culturele voorzieningen, zoals Peeriscoop, Theaterhuis, 't Pand, IFFG en vele anderen spreekt voor zich.

Toekomst en scenario's

De Nieuwe Doelen wordt geen terugblik, maar een transformatie. Het gebouw krijgt een flexibele inrichting die meerdere activiteiten naast elkaar mogelijk maakt: van repetities in de theaterzaal tot workshops, leesclubs of muzieklessen elders.

Het Programma van Eisen richt zich op een solide basis die de bibliotheek, amateurkunst en maatschappelijke partners optimaal faciliteert. De voorzieningen zijn bewust niet bedoeld voor rondreizende gezelschappen uit het schouwburgcircuit, maar voor lokale gezelschappen en kleinschalige optredens. Tegelijkertijd wordt rekening gehouden met toekomstige groei: een flexibel huis dat kan meebewegen met nieuwe vormen van cultuurparticipatie.

De Nieuwe Doelen verbindt verleden en toekomst. Het wordt een cultuurhuis mét statuut dat het culturele hart van Gorinchem opnieuw laat kloppen.

Cultuurhuis de Nieuwe Doelen | De zaal & type aanbod

behoud | flexibel | toekomstbestendig | ruimte voor groei en ambitie | vier niveaus

Deel 1. Functioneel

Hoe hebben we de behoeftes opgehaald?

De afgelopen jaren is op verschillende momenten informatie verzameld over de wensen en behoeften van gebruikers van De Nieuwe Doelen.

- In 2020 organiseerde de gemeente een brede uitvraag.
- Projectleiders Jan Willem Ris en Anneke Jenniskens spraken in drie rondes met gebruikers en inventariseerden hun wensen.
- Tijdens de coronaperiode werkte Stichting Podium Pandemonium samen met aanbieders in het gebouw; deze ervaringen zijn gedeeld met de projectleiders en kwartiermaker Mirjam Flik.
- Vanuit de afdeling Kunst & Cultuur zijn aanvullende inzichten opgehaald.
- Kwartiermaker Flik heeft van medio 2025 gesprekken met potentiële gebruikers.
- De inmiddels gevormde 'kopgroep PVE' denkt actief mee en deelt kennis en ervaringen.

Behoeftes per gebruiker

Bibliotheek

De bibliotheek is naast een nieuwe *Stichting in oprichting* De Nieuwe Doelen hoofdhuurder met een duidelijke maatschappelijke rol. Ze heeft behoefte aan uitleen- en studieruimtes, flexplekken, educatieve zalen en publieksactiviteiten. De ambitie is een moderne, open bibliotheek, met de inzet vrijwilligers voor langere openingstijden.

Theater- en cultuurmakers, verenigingen en organisaties

Verschillende verenigingen vragen om een groot podium, foyers, repetitieruimtes en voldoende opslagruimte. Gelijktijdig gebruik vergt strakke planning. De betrokkenheid van culturele initiatiefnemers en bewoners is groot: velen zien De Nieuwe Doelen als “hun” huis.

Horeca, ontvangst en service: de Barie

De horeca vormt zowel de ontmoetingsplek als een belangrijke basis voor de exploitatie. Centraal staat de ‘Barie’: een combinatie van balie, pantry en bar waar je een kaartje koopt, koffie haalt of bestelt en een boek inlevert. In het vlekkenplan is een “Bariegebied” aangegeven, het uitdrukkelijk niet de bedoeling dat de bezoeker op een wat massieve frontale servicewand afloopt zoals in een gemeentehuis. Het moet vooral transparant en toegankelijk zijn, niet zakelijk. De Barie is geheel open, de medewerker moet op een eenvoudige manier kunnen in- en uitlopen waardoor interactie tussen klant en medewerker mogelijk wordt. De medewerker kan hierdoor op een eenvoudige manier even meelopen met de klant. De Barie moet compact maar toch herkenbaar zijn. Ook is de Barie het uitgiftepunt bij grote activiteiten en bijbehorende publiekstoeloop. Dan is er behoefte aan een uitgifte Barie waarbij horecamedewerkers een wand met aanbod, servies en apparatuur in de rug hebben en de aansluiting met faciliteiten als koelingen, was unit, voorraad en opslag noodzakelijk is.

De Barie moet voorzien zijn van de nodige ICT-voorzieningen, deze mogen echter nooit tussen klant en medewerker instaan. Er zal door de ontwerper dan ook op een creatieve manier gekeken moeten worden naar de integratiemogelijkheden. Bij het inleverpunt van de bibliotheek moet een RFID-plaat ingebouwd worden en is er sprake van een kinderhoogte en een volwassenhoogte.

Informatievoorzieningen dienen ook toegankelijk te zijn als de balie gesloten is, hierbij te denken aan foldermateriaal en/of (interactieve) informatieschermen.

Op de verdieping komen 3 aanvullende horeca uitgiftepunten om te kunnen voorzien in een snelle uitreiking van versnaperingen in geval van een goed bezochte voorstelling. De horeca kan voorzien in een kleine hap of snack en de nazit van een voorstelling faciliteren. Afhankelijk van de functionaliteit zijn daarvoor aansluitingen (Voeding, data, water en afvoer) voorzien in zowel de beneden foyer als het foyergebied op de eerste verdieping. Twee van de drie mobiele horeca uitgiftepunten kunnen functioneren als verplaatsbare pantry

Daarnaast zijn er voorzieningen voor artiesten en medewerkers. Het beheer en de exploitatie wordt gedragen door de *nieuwe Stichting in oprichting* De Nieuwe Doelen met een eenvoudige, duurzame kaart en een warme, huiselijke inrichting.

Overige functies en voorzieningen

- **Kleedkamers en douches:** hier is uitbreiding gewenst, bijvoorbeeld door twee kleine samen te voegen tot één grotere.
- **Opslag en repro:** nodig voor bibliotheek, de *nieuwe Stichting in oprichting in oprichting*, horeca, techniek en service.
- **Sanitair:** uitbreiding, andere indeling (t.b.v. toegankelijkheid binnentuin) en modernisering, mogelijk genderneutraal, inclusief mindervalidenvoorzieningen.
- **Medewerkers:** lobby, pantry en lockers.
- **Maakplaats:** voor creatieven, dj's, arrangeurs, decors, kostuums en gezamenlijke uitleen.

Werkconcept en indeling

Het cultuurhuis wordt ingericht volgens *Activiteit Gericht Werken* (AGW): ruimtes worden niet vast aan personen of instellingen gekoppeld, maar toegewezen op basis van activiteit. De bibliotheek krijgt in ieder geval eigen kantoorruimte en mogelijk ook andere vaste huisgenoten zoals bijvoorbeeld Syndion (Tol Theater), De Mall (jongerenwerk) of Gorinchem Inspireert!

Het **Rust–Ruis–Reuring-model** geeft richting:

- **Rust:** geconcentreerd individueel werken.
- **Ruis:** samenwerken, overleg.
- **Reuring:** ontmoeten, vergaderen, presenteren.

Daaruit volgt de zonering in het gebouw:

- **Publiek:** entree, bibliotheek, de Barie, foyers en theaterzaal.
- **Ondersteunend:** keuken, opslag, kantoren, vergaderruimtes, kleedkamers, theaterwerkplaats.
- **Logistiek:** goederenlift, opslag en laad- en losvoorzieningen.

Uitgangspunten

- Voldoen aan wet- en regelgeving (BBL, Arbo, HACCP, NEN).
- Toegankelijkheid volgens NEN 9120 “Prestatie-eisen voor toegankelijkheid en bruikbaarheid van gebouwen”.
- Duurzaamheid: hergebruik materialen, beperking energieverlies, flexibel ontwerp volgens de R-ladder.
- Beeld en sfeer: eigentijds met mogelijk een verwijzing naar industrieel erfgoed van De Vries Robbé; warme, open uitstraling. Het geheel moet voelen als een gastvrije “third place”.

DEEL II – TECHNISCH PROGRAMMA VAN EISEN

Functionele, ruimtelijke en financiële grenzen.

De “nieuwe Nieuwe Doelen” zal zich moeten verhouden tot het landschap van podia in Gorinchem. Zo is er ook theater ‘t Pand (54 stoelen, podium $\pm 5 \times 5$ m) en Peeriscoop (125 stoelen, podium $8,5 \times 7,5$). De Nieuwe Doelen (± 400 stoelen, $\pm 200\text{m}^2$ toneelgebied). Daarom is de aanvankelijke benadering van “toneel op toneel” in DND een minder adequate investering.

De afmetingen van het toekomstige toneelgebied blijft gelijk aan het huidige:

- Opening lijst tot lijst: 9878 mm
- Hoogte opening: 5358 mm
- Lijst diepte: 520 mm
- Voor toneel vanaf achterzijde lijst: 2160 mm
- Achterzijde lijst tot achterzijde muur: 9900 mm
- Zijtoneel rechts breedte: 4033 mm
- Zijtoneel links breedte: 4034 mm
- Toneel m2: $97,02 \text{ m}^2$
- Voortoneel m2: $10,69 \text{ m}^2$

- Zijtoneel rechts: 39,89 m²
- Zijtoneel links: 38,47 m²
- Trappenhuis links: 1,78 m²

DND wordt geen schouwburg, in die zin dat ze een podium biedt aan het gemiddelde reizende gezelschap uit het schouwburgcircuit. Het huidige budget laat modernisering tot op dat niveau niet toe. Voor het gebouw technisch aansluiten van het gebouw op professionele programmering (voorzieningen voor inpandig nachtelijk laden en lossen, volledige hijsinstallatie et cetera) zullen er te ingrijpende en kostbare maatregelen genomen moeten worden.

Concreet: het podium technisch (her)inrichten van een schouwburg kost in 2025 tussen de 10 en 13 miljoen euro, het beschikbare budget voor de totale renovatie van DND is 8 miljoen waarvan ± 1/6 deel is toegekend aan podium technische apparatuur en installaties. Dit houdt in dat het inhoudelijk ambitieniveau aansluit bij het raadsbesluit waarin voor Stap 2 is gekozen.

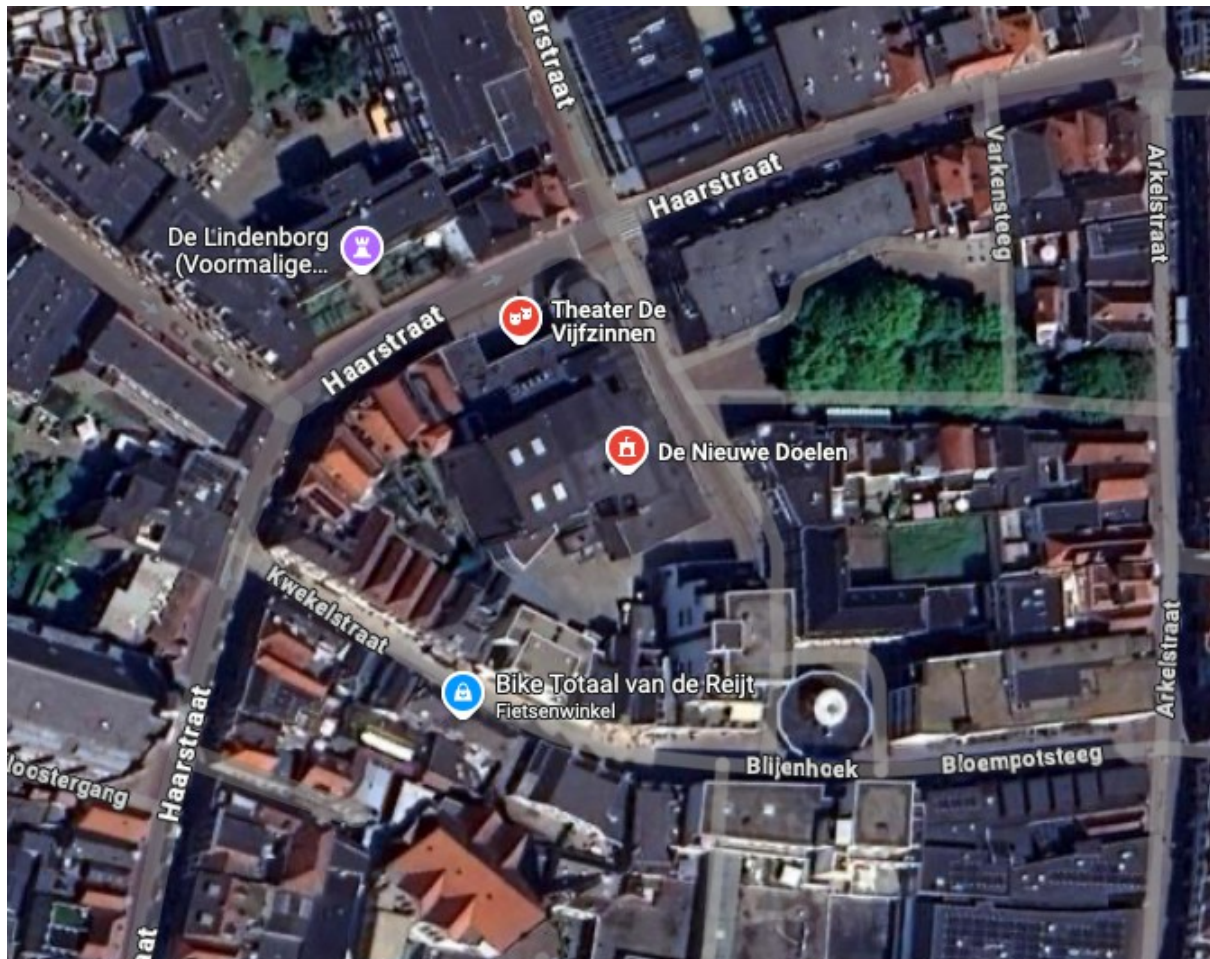
Beoogde gebruiksmogelijkheden Cultuurhuis Gorinchem									
	Stap 1	Stap 2	Stap 3	Stap 4					
Presentatie	++	++	++	++					
Spoken Word / Stand-up	++	++	++	++					
Cabaret	-	+	++	++					
Toneel	-	+	+	++					
Dans	-	+	+	++					
laag complexe reizende voorstellingen	-	+/-	++	++					
Singer-songwriter	+/-	+	++	++					
Live band	-	+/-	+	++	binnen de grenzen van akoestische haalbaarheid				
Complexe reizende voorstellingen	-/-	-/-	+/-	++	binnen de grenzen van fysieke haalbaarheid				
Circus/acrobatiek	-/-	+	+	++	binnen de grenzen van fysieke haalbaarheid				
Repetitie	+	+	++	++					
Filmvertoning	+/-	+	+	+					
Lessen	+	+	++	++	afhankelijk van de vorm en inhoud				
feest en receptie	+	+	++	++					

Zonder de indruk te wekken dat er helemaal niets kan - 8 miljoen is een serieus bedrag – is het dan zinvol om in het PvE aan te geven dat het voor invulling van DND van belang is om dat wat er al is aan kwaliteit - te behouden. Deze benadering geldt voor zowel het pand als zijn eigenschappen als voor de belanghebbenden, waaronder veel kennis - van de geschiedenis van het pand en het pand in huidige staat, van de behoefte van belanghebbenden en de aanwezige eventueel bruikbare outillage - aanwezig is. Een aantal behoeftes brengen grote en ingewikkelde bouwkundige kosten met zich mee bij aanpassing van het bestaande pand zoals akoestische dilatatie, het aanpassen van de akoestiek met het oog op het verlengen van de nagalmtijd, het inbrengen van voldoende opslagruimte en het verbeteren van de publieks- en artiestenlogistiek.

Ondanks dat er in dit PvE eigenschappen worden aangegeven die gericht zijn op een podiumgebouw is het niet realistisch om te verwachten dat deze eigenschappen ten volle kunnen worden ingebracht bij de renovatie. Uitgangspunt is het bestaande gebouw met zijn kwaliteiten en tekortkomingen, het budget, regels en voorschriften gebonden aan het beoogde gebruik, functionaliteit en de omgang met de vorm van dit gebouw. Het ontwerpproces is dan ook een stapsgewijs proces waarin de functionele ondergrens bewaakt wordt en het streven is om zover mogelijk aan de beoogde ambitie tegemoet te komen.

Projectdefinitie.

Locatie

De locatie van De Nieuwe Doelen wordt omgeven door de Haarstraat, Kwekelstraat en Vijfzinnenstraat. Aan de Vijfzinnenstraat is een toegang tot de achterzijde van het gebouw. Deze toegang wordt omgeven door achterzijden van winkelpanden en restaurants.

Vrachtwagens worden geweerd uit het centrum van Gorinchem.

Het streven is om het gebouw zo te aan te passen dat het vanuit alle aanlooprichtingen aantrekkelijk is. Er wordt dan ook liefst voorkomen dat er een “achterkant” is. Deze wordt bij voorkeur ingericht voor buitenactiviteiten. Akoestisch zijn er mogelijk beperkingen omdat de omgeving van DND bij ingebruikname onbekend is met de mogelijke onvermijdelijke merkbaarheid van publieks-toe- en afstroom en logistieke bewegingen rond activiteiten.

Duurzaamheid en Milieu

De nieuwbouw en de ingrepen aan de bestaande bouwdelen moeten passen binnen het duurzaamheidsbeleid van gemeente Gorinchem.

Kadergegevens

Budget

Het project zal gerealiseerd moeten worden binnen het budget dat beschikbaar is gesteld. Het ontwerpteam dient kostenbewust te werk te gaan, waarbij zowel rekening wordt gehouden met de investeringskosten, als met de exploitatiekosten. Ontwerpoplossingen mogen bovendien niet leiden tot ongunstige situaties in de toekomstige exploitatiefase. Dit geldt in de meest breedste zin van het woord: zowel voor de gebouwexploitatie (onderhoud, levensduur materialen, energiegebruik, watergebruik etc.) als voor de bedrijfsexploitatie (bemensing, looplijnen, logistieke processen, horeca, toegepaste materialen en installatietechnieken, etc.)

Eigendom en beheer

Het pand, de vaste installaties en de spijkervaste inrichting zijn eigendom van de gemeente Gorinchem. Mogelijke uitzonderingen hierop zijn de grote inrichtingsonderdelen waarvan het onderhoud direct betrekking heeft op de veiligheid van bezoekers, medewerkers en (amateur)artiesten. Te denken valt aan de machines voor het heffen en hijsen van lasten boven publiek zoals trekken/kettingtakels en hun besturing. In eigendom van de overheid biedt dat bij exploitatierisico's zekerheid over onderhoud. Cultureel ondernemen is per definitie risicovol.

Wet- en regelgeving

Het gebouw en de daarin aanwezige installaties moeten minimaal voldoen aan alle vigerende landelijke en gemeentelijk geldende eisen, regelgeving en publicaties. Wanneer hier tegenstrijdigheden uit volgen, moeten deze zorgvuldig en onderbouwd worden afgewogen en voorgelegd aan de opdrachtgever.

Gebruikersprofiel

De Nieuwe Doelen biedt onderdak aan de bibliotheek als belangrijke huurder en aan een brede groep van culturele gebruikers waaronder: toneelverenigingen, koren, (dans)scholen, culturele en maatschappelijke organisaties. Voor al deze activiteiten zijn verschillende ruimten nodig: repetitieruimtes, cursus- en leslokalen, maakplekken, opslag en flexibele werkplekken.

De gebruikers zijn divers: culturele initiatiefnemers, maatschappelijke organisaties, inwoners én bezoekers van Gorinchem. Dat vraagt om een gebouw dat voor iedereen prettig en uitnodigend is – als verblijfsplek, ontmoetingsruimte of plek van activiteit. De eisen aan toegankelijkheid, oriëntatie, comfort en functionaliteit zijn dan ook hoog. De uitdaging ligt in een slimme inrichting die alle activiteiten faciliteert én uitnodigt tot ontmoeting, experiment en presentatie.

Tijdens openings- en gebruikstijden moet het gebouw veilig aanvoelen, nieuwsgierigheid wekken en ruimte bieden aan uiteenlopende bijeenkomsten – van vergaderingen tot repetities, uitvoeringen of exposities.

Gebruiksvriendelijk en flexibel inzetbaar

Niet alle technische kennis is in huis: er is bijvoorbeeld geen vaste geluidstechnicus of videospecialist. Waar nodig worden experts ingehuurd. Daarom moet de technische uitrusting (outillage) gebruiksvriendelijk en flexibel zijn – te bedienen door technisch generalisten, maar wél toereikend voor presentaties en voorstellingen van niveau. Sfeer, licht en inrichting moeten eenvoudig aanpasbaar zijn aan de activiteit van dat moment. Ook het ombouwen en schoonmaken tussen activiteiten door moet snel en efficiënt kunnen.

Slimme en veilige gebouwindeling

Cursus- en repetitieruimtes worden vaak tot in de avond gebruikt. Ook dan moet het gebouw veilig, overzichtelijk en goed afsluitbaar zijn. De verschillende gebouwonderdelen moeten afzonderlijk beveiligd kunnen worden, met een centrale corridor naar de uitgang die toegankelijk blijft. Ook bij donker en slecht weer moet het gebouw uitnodigend én veilig aanvoelen voor de laatste gebruikers.

Kwaliteitsniveau

Het ambitieniveau is een gebouw met een kwaliteit die recht doet aan de kwaliteit en materialisering van een Cultuurhuis met een op zichzelf staande belevingswaarde, de functie die het heeft voor de organisaties en aan de plek in de stad. Differentiatie in het afwerkingsniveau is toegestaan; de afwerking van werkplaatsen, bergingen, magazijnen en technische ruimtes mag sober zijn.

Toekomstbestendigheid

Aard en omvang van culturele activiteiten zullen in de loop der tijd veranderen; wensen en inzichten over het gebruik van het gebouw zullen mee veranderen. De gebruiksmogelijkheden van het gebouw vragen dan ook een bepaalde mate van flexibiliteit. Hier wordt primair mee bedoeld: een gebouw dat voldoet aan de huidige eisen en wensen m.b.t. Cultuurhuis en multifunctioneel gebruik. De opzet van de renovatie is zodanig dat uitbreiding of aanpassing aan nieuwe ontwikkelingen in de toekomst mogelijk moeten zijn.

Podium technische- en bioscoopinstallaties.

Voor de podiumtechnieken en bioscoopinstallatie wordt een separaat PvE opgesteld. Daarin ook een opgave van de bouw- en installatietechnische voorwaarden en voorzieningen. De exacte samenstelling/inpassing en uitvoering wordt in het VO bepaald.

Algemene functionele eisen/eisen bedrijfsvoering.

Het pand in zijn huidige vorm is ongeveer 2800 m². De Bibliotheek heeft aangegeven ongeveer de helft nodig te hebben (1250 BVO, 860 FNO) voor haar activiteiten, waarbij de collectie tijdens openingstijden volledig toegankelijk moet blijven, ongeacht andere activiteiten zoals taalles en presentatie. Mogelijk zal (een deel van de) ruimte buiten openingstijden van de bibliotheek een andere functie kunnen hebben.

Dit hoofdstuk gaat in op specifieke kenmerken van het complex die wat minder voor de hand liggen. De opdrachtgever geeft samen met de architect de bibliotheekruimtes vorm vanuit de bibliotheekvisie van de gebruiker en de beoogde functionaliteit. De theaterzaal, de repetitie- en cursusruimtes worden in samenspraak met de gebruikers/opdrachtgever, de adviseurs podiumtechnieken en de akoestische vormgeving in de dialoog tussen de het ontwerpteam, de akoestisch adviseur en de gebruikers en opdrachtgever vormgegeven. Later in het ruimteboek worden deze specifieke locaties omschreven.

Gevels.

De buitengevels moeten tot een hoogte van 2,5 m worden beschermd tegen beschadigingen en graffiti. Zichtcontact tussen binnen- en buitengebied is van essentieel belang.

In kantoor- en vergaderruimtes dienen ten minste twee ramen geopend te kunnen worden.

Binnenwanden

De binnenwanden dienen in algemene zin te voldoen aan de brandwerendheidseisen en bieden voldoende bescherming tegen zijdelingse druk. De wanden tussen geluidarme en geluidrijke ruimtes moeten zo zijn uitgevoerd dat contactgeluid, overspraak en omloopgeluiden voorkomen worden.

Kritische aangrenzende ruimten zoals vergader-, studio-, voorstellings- of lesruimtes dienen ter plaatse van de vloerovergangen bij voorkeur gedilateerd uitgevoerd te worden.

De wanden in de verkeersruimtes dienen voorzien te zijn van voldoende bescherming door middel van een strook hout op de wand of metalen geleiders op de vloer om beschadigingen ten gevolge van transport tegen te gaan.

Buitenwandopeningen

De afmetingen van de buitenwandopeningen zijn voldoende breed voor de functionele bestemming ervan. Daarbij rekening houden met mindervalide bezoekers. Niet alleen de wandopening dient zonder obstakels te zijn maar ook de directe weg naar de opening mag geen obstakels hebben zodat mindervalide bezoekers in een rolstoel in één lijn naar binnen kunnen.

De openingen moeten voldoende afgesloten (naad- en kierdichting) zijn tegen het binnendringen van vocht en vuil, waarbij water van afgesloten geveldelen niet langs glas en kozijnen mag lopen. Ook moeten ze voldoende isolerende bescherming bieden tegen temperatuurverschillen en geluid.

Ramen dienen te worden voorzien van een sleutel afsluitbare uitzet- en vastzetinrichting, buitendeuren dienen zelfsluitend te zijn en afsluitbaar via een elektronisch sluitsysteem of cilinderslot. Buitenwandopeningen in vluchtwegen dienen te worden uitgevoerd met een paniekbar (EN 1125).

Binnenwandopeningen

De afmetingen van de binnendeuren moeten dermate voldoende breed zijn dat er geen belemmeringen zijn voor grote instrumenten, rolstoelen, decorstukken en voorstellingsmateriaal en horecatrolleys. Rond het podium van de Theaterzaal wordt daarvoor in het ontwerp de maatvoering aan de functionaliteit aangepast in overleg met de theater technisch adviseur.

Niet alleen de wandopening moet zonder obstakel vrij zijn maar ook de directe weg naar de opening mag geen obstakels hebben zodat mindervalide bezoekers in een rolstoel in één lijn naar binnen kunnen. De minimale dagmaat is 900 mm. Nabij de podiumperiferie uit te voeren als dubbelvleugelige deur inclusief kleefmagneet-installatie zodat ook mensen met een rollator en rolstoelgebruikers zonder hulp de ruimte kunnen bereiken.

Vloerafwerking

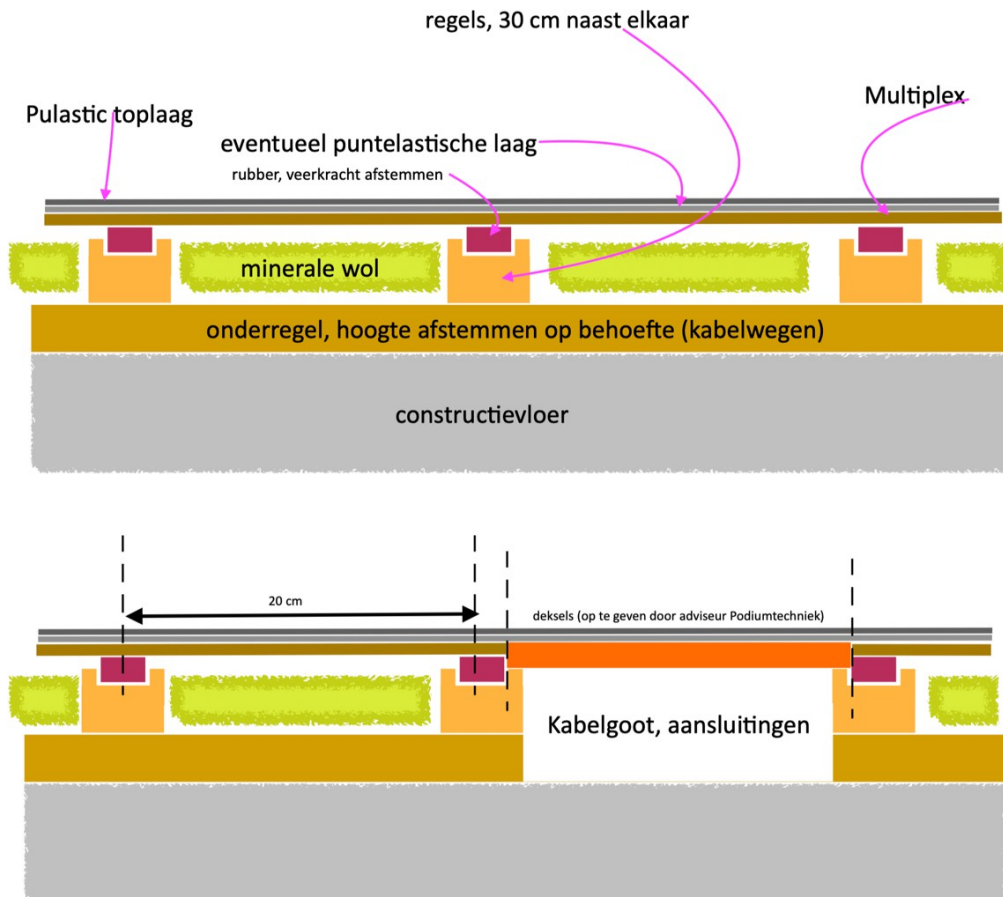
Vloerafwerking bestaat uit een dekvloer en topvloer (vloerbedekking). In het hele gebouw, maar tenminste in de theaterzaal, backstageruimten en alle openbare publieksgebieden mogen geen drempels aanwezig zijn, zodat ongehinderd transport kan plaatsvinden. Kleine niveauverschillen tot 150 mm dienen te worden overbrugd met een hellingbaan; uitgangspunt is een drempelloos gebouw. Vloeren dienen voldoende weerstand te bieden tegen mechanische belasting en cementdekvloeren minimaal te zijn uitgevoerd in de kwaliteit Cw16 of Cw20. Betonvloeren dienen te worden gevlinderd.

Horeca- en “natte” ruimtes dienen waterdicht te worden uitgevoerd.

Suggesties:

- Verkeersruimte: harde vloerafwerkingen; PVC of stortvloer.
- Kantoorruimte: harde vloerafwerkingen.
- Trappen en trappenhuisen: hout, marmoleum, gietvloer, gevlinderd beton,
- Muzieklokalen: hout, marmoleum of gietvloer.
- Repetitieruimtes en grote leslokalen harde vloerafwerkingen zoals PVC.
- Technische ruimten: gevlinderd beton.

- Bekleding tribune: op dit moment voorzien van tapijttegels, in het verleden zijn hier goede ervaringen mee, nieuwe tapijttegels opnemen in de bekleding van het auditorium.
- Vloer uitvoeringszaal: de verend opgelegde houten vloer (al aanwezig) repareren.
- Indien niet te repareren deze vervangen door vernieuwde opbouw met Pulastic toplaag op verende constructie op aangeven van de theater technisch adviseur.

De regelafstand is afhankelijk van de uiteindelijk te installeren hijsmiddelen (vast/flexibel). Voor het draagvermogen is 30 cm meer dan voldoende.

Plafondafwerking

De (eventuele) plafondafwerking moet aan de akoestische eisen van geluidabsorptie en overdrachtsgeluidisolatie voldoen, dit op aanwijzing van de akoestisch adviseur. Installaties boven de plafondafwerking moeten goed bereikbaar en te “servicen” zijn. In sanitaire of vochtige ruimten wordt een vochtbestendige plafondvariant toegepast.

Laden en lossen

In de Haarstraat is voor het gebouw ruimte voor het laden en lossen van één BE-bakwagen. In de buitenruimte moet aandacht geschonken worden aan de bereikbaarheid van de liftdeur en voldoende ruimte voor de bakwagen om in en uit te kunnen manoeuvreren (in de avond zonder achteruit te moeten rijden (achteruitrijpiepjes). Een lift van de laad- en losplek naar het toneelvloerniveau is noodzakelijk. Deze moet zo groot mogelijk te zijn. Een binnenwandopening om lange decorstukken (opgerolde doeken, “geprepte” trussen) van de laad- en losvoorziening richting zaal te kunnen doorsteken is noodzakelijk en zeer gewenst.

De bestaande vrachtwagenheffer aan de achterzijde wordt buiten gebruik gesteld.

Logistiek

Een route van de laad- en losruimte naar het kleedkamergebied of de repetitieruimte heeft in bij voorkeur een minimale doorgang van 2 meter breed en 3 hoog. Alle wanden achter de schermen zijn vlak en glad en zijn beschermd tegen transport met kisten op wielen, bijvoorbeeld door houten of kunststof beschermstrippen of panelen. Er zijn geen opbouw E-installatiedelen, geen brandhaspels of drukkers. Verkeersgebied en opslaggebied zijn logischerwijs met elkaar verbonden. Bijzondere opslag en routes zijn er voor instrumenten als piano's en vleugels. Deze zijn groot, zwaar, kwetsbaar en klimaatgevoelig. Daarnaast is het van belang om orkeststoelen nabij en gelijkvloers bij het podium op te slaan en dienen routes naar het podium (trapjes) minimaal aan het BBL te voldoen en zo ontworpen te worden dat ook met een (groot) instrument in de hand het podium te bereiken is.

Afvalstromen

Met name horeca-afval kan insecten aantrekken in de zomer of voor geuroverlast zorgen. Er dient aandacht besteedt te worden aan het opbergen van afval nabij de bibliotheek-logistieke podiumlogistiek. Daar is ook een mogelijkheid voor het in pandig maar afgesloten opslaan van afval. Er moet voorkomen worden dat insecten in de bibliotheek, repetitieruimtes en vooral de uitvoeringszaal komen.

Toegankelijkheid

Uitgegaan wordt van de ITS 2020 (Internationale Toegankelijkheid Standaard – categorie Totaal). Het gehele gebouw dient toegankelijk te zijn voor rolstoelen, zowel de publieksruimtes als de werkuimtes. Dit met uitzondering van eventuele theater technische bruggen boven het speelveld.

Sociale veiligheid

De voorwaarden voor sociale veiligheid kunnen door het gebouw worden ondersteund. Dat kan preventief (tegengaan van onveiligheid) en scheppend (organiseren van betrokkenheid).

Preventieve aandachtspunten zijn o.a.:

- Overzichtelijkheid (daar waar mogelijk vermijden van nissen, verborgen hoeken e.d.);
- Schuilmogelijkheden beperken tot de ingangen van het gebouw;
- Goede verlichting;
- Een helder onderscheid tussen openbare en private ruimtes (backstage);
- (Fiets)parkeerplaatsen zijn veilig bereikbaar, vooral in de avond;
- Goede sociale controle is mogelijk door zichtlijnen vanuit het gebouw en de omgeving, zicht op entrees;
- Het ontbreken van onoverzichtelijke schuilmogelijkheden;
- Zorg voor preventieve maatregelen tegen de gevolgen van vandalisme, zoals het gebruik van vandalismebestendige materialen, het voorkomen van opklimpunten en dergelijke;
- Cameratoezicht;
- Toegangscontrole, alarm, bewaking;
- Veiligheid (horeca)personeel, met name bij de afsluitronde en het openen van het gebouw.

Inbraakveiligheid

Het aantal toegangen naar de diverse delen van het gebouw dient te worden beperkt, zodanig dat een overzichtelijk geheel ontstaat en de inbraakveiligheid wordt bevorderd. Elke gebruiker moet in staat zijn het gebied dat onder zijn of haar verantwoordelijkheid valt te overzien en af te sluiten na de afronding van zijn of haar taak.

Bouwkundig zijn voorzieningen nodig bij ramen, deuren, wanden, plafonds, vloeren, etc. Aspecten die hierbij een rol spelen zijn onder andere: weerstandsklasse gevel, hang- en sluitwerk, (indien nodig) veiligheidsglas. Uitgangspunt is Rc / wk 3.

Het gebouw moet zijn voorzien van een inbraakbeveiligingssysteem dat voor gedeelten van het gebouw separaat moet kunnen worden uitgeschakeld. Naast inbraakalarm ook denken aan bijvoorbeeld verlichting buitenterrein en de afsluitdiscipline.

De inbraakbeveiliging moet worden afgestemd op de openingstijden van gebouwdelen. De binnensloten moeten zijn voorzien van een moedersleutel of – passysteem en gradatie van sleutel of toegangspas zodat per functie toegang kan worden verschaft. Een en ander uit te werken in een doordacht elektronisch sleutel- of toegangsplan in samenhang met het toegangsbeheersysteem. De toegangsdeuren in de buitenschil voorzien van een separaat sluitplan, dat bij verlies of diefstal van de sleutels eenvoudig kan worden vervangen, zonder consequenties voor het grote sluitplan (binnen).

Een goede bouwkundige en functionele zonering is belangrijk voor het geval niet in het gehele gebouw activiteiten zijn. De niet in gebruik zijnde delen moeten dan onder alarm kunnen zijn, behalve het gebouwdeel dat in gebruik is en de route(s) naar buiten.

Brandveiligheid

De brandveiligheid voldoet aan de wettelijke veiligheidsnormen. De belangrijkste brandveiligheidseisen komen kort samengevat op het volgende neer:

- Brandcompartimentering en brandwerendheidsscheiding tussen compartimenten;
- Brandveiligheidsklasse van toe te passen materialen en bekleding van de (hoofd)draagconstructie;
- Noodverlichting;
- Vluchtwegaanduiding;
- Ter plaatse van de nooduitgangen buiten het gebouw ruimte vrijhouden voor vluchten;
- Brandmelders- en ontruimingsinstallatie;
- Brandblus- of sprinklerinstallatie, deze laatste dient, indien mogelijk, vermeden te worden;
- Bij oplevering van het gebouw vluchtwegplannen aanleveren;
- Brandweer toegang (d.m.v. sleutelkuis voor toegang buiten openingstijden).

Elektrische apparatuur waaronder bedrading, verlichting, elektrische panelen en huishoudelijke apparaten, HVAC-systemen (verwarming, ventilatie, airconditioning), is zodanig ontworpen dat het risico op brand wordt geminimaliseerd.

EHBO

Bij zowel de Barie, theaterzaal als bij de repetitieruimtes is er een EHBO-voorziening aangepast op het verwachte gebruik. Een defibrillator hangt bij de entree.

Schoonmaakonderhoud

Alle ruimtes moeten eenvoudig schoon te maken zijn, hiermee rekening houden bij de materiaalkeuze en detaillering:

- Geen vuilvasthoudende materialen
- Geen hoekjes of nissen

- Toepassen van inloopmatten
- Voldoende stroompunten voor de stofzuiger
- Indien nodig schrobputten
- Voorzieningen voor glasbewassing zowel voor binnen- als buitenzijde
- Lift die naar alle verdiepingen gaat (schoonmaakkar) of op alle verdiepingen een (ruime) werkkast met warm en koud water en een uitstortgoot
- Schoonloopmatten (alle ingangen)
- Voorziening voor (tijdelijke) rode loper bij de hoofdingang

Specifieke aandachtspunten voor de uitvoeringszaal:

- Stof theaterstoelen dient glad en ook antistatisch te zijn. Denk aan het verwijderen van kauwgom, ook op de vloerbedekking van de tribune.
- Wanden glad en afneembaar ook in de kleedruimten i.v.m. de verwijdering van schminkvlekken. Meubilair in de kleedruimten moet, om dezelfde reden, goed te reinigen zijn.

Sanitaire ruimtes

Toiletten

- Iedere toiletgroep heeft een apart gedeelte met dames-, heren- of genderneutrale toiletten.
- Bij onderscheid tussen dames en herentoiletten de capaciteit benaderen vanuit het aantal toiletmogelijkheden, niet vanuit de oppervlakte. In (bijna) alle openbare gebouwen zijn er meer toiletplaatsen voor heren (onaantrekkelijke urinoirs) en ontstaan er onacceptabele wachtrijen voor damestoiletten.
- De toiletruimtes zijn voorzien van zwevende toiletpotten
- In de dames-toiletruimtes toegepaste “hygienebox” mag het gebruik van het toilet niet belemmeren
- De voorruimte heeft per 2 toiletten een wastafel (minimaal één) met daarboven een spiegel.
- Direct naast de wastafel is ruimte voor een handendroger/doekjesdispensor
- De deur van de voorruimte is voorzien van een kijkopening
- Ieder toilet is voorzien van een kapstokhaakje
- In de voorruimte is een extra spiegel met volledige hoogte aanwezig
- De toiletruimtes zijn voorzien van standaard toiletbenodigdheden, die verkrijgbaar zijn bij gangbare toeleveranciers

Minder validen toiletten

In het gebouw zijn voldoende mindervaliden toiletten (MIVA-toiletten) aanwezig, in overeenstemming met het gevraagde ITS-niveau hoog en passend bij de functie van het gebouw. De MIVA-toiletten voldoen aan de hiervoor geldende normen. De MIVA-toiletten zijn voor alle gebruikers en op alle gebruikstijden toegankelijk.

Schoonmaakbaarheid sanitaire ruimtes

- Sensorverlichting: voor schoonmaakwerkzaamheden is het belangrijk voldoende verlichting te hebben en dat dit licht niet voortdurend uitgaat. Sensor moet overbrugd kunnen worden.

Per sanitaire ruimte

- Een schrobputje met de juiste ontluchting, zodat het stankslot niet wordt leeggezogen en er stankoverlast ontstaat.
- Een 16A WCD voor waterzuiger, ontstopper of hoge drukreiniging

- Wanden en vloeren van de sanitaire ruimten moeten bestand zijn tegen afsputten met stromend water (slang) en dieptereiniging (hoge drukreiniging).

Oriëntatie en bewegwijzering

Bezoekers moeten door overzichtelijkheid, logische routes en aan de hand van herkenningspunten op een eenvoudige, intuïtieve manier de weg in het gebouw kunnen vinden, met zo min mogelijk bewegwijzeringsbordjes. Dit kan bijvoorbeeld worden bereikt doordat verblijfsgebieden herkenbaar en van elkaar te onderscheiden zijn in kleur- of materiaalgebruik, of doordat vanuit verschillende ruimtes steeds zicht is op een oriëntatiepunt, zoals een binnentuin, een markante trap, een kerk of een straat.

Zonering/compartimentering

Bij het ontwerp moet een doordachte zonering worden toegepast, waarbij rekening moet worden gehouden met publieksgebied en niet-publieksgebied en waarbij geen kruisende stromen voorkomen. Daarnaast zal sprake zijn van een bepaalde compartimentering van het gebouw. Deze compartimentering geldt voor zowel beveiliging, inbraak en brandsystemen, als voor klimaat, verlichting en overige voorzieningen. Zodat bepaalde delen van het gebouw niet onnodig verwarmd of gekoeld hoeven te worden en bezoekers niet onnodig terecht komen in ruimtes waar geen activiteit is.

Akoestiek, behagelijkheid, compartimentering

Akoestiek

In principe dienen alle afgesloten ruimtes en gelijktijdig en onafhankelijk van elkaar gebruikt te kunnen worden. Een indeling volgens het werkprincipe Rust–Ruis–Reuring (concentratie, samenwerking, ontmoeting) ligt voor de hand, maar een rust-naast-reuring-ruimte kan bruikbaar zijn als deze niet gelijktijdig ten volle vereist zijn. Ook flexibele scheidingswanden hebben een beperkt geluidsisolerend vermogen. Optimaal gebruik is alleen in samenwerking mogelijk.

Het hele publieksgedeelte van het gebouw kan ook ingezet worden voor zaal overschrijdende evenementen die zich tot laat in de avond kunnen voortzetten. Deze activiteiten moeten binnen het activiteitenbesluit kunnen vallen en vallen niet onder de ontheffing die tot 12 maal per jaar kan worden aangevraagd. Uitgangspunt voor de totale publieksbezetting is een voorstellingszaalbezetting van 100% gelijktijdig met 50% van de overige verblijfsruimtes.

Te verwachten geluidniveaus:					
			Equivalent geluidniveau	Piekgeluidniveau	Maximaal toelaatbaar piekgeluidniveau t.g.v. activiteiten in andere ruimten [dB(A)]
			L_{aeq} [dB(A)]	L_{max} [dB(A)]	
Foyer - Bibliotheek			75	95	45
Theaterzaal			95	103	35
Repetitieruimtes			90	100	40
Kantoor- en vergaderruimtes			70	80	45
Keuken			80	90	
Expeditie			80	90	
Verkeersruimtes			70		45

Achtergrondgeluidniveau:

Om zinvol te kunnen ontwerpen worden NR-levels aangehouden voor het achtergrondgeluidsniveau.

Het streven om in de theaterzaal NR30_{voorkeur} of NR 35 aan te houden, voor alle andere verblijfsruimtes NR 35 en voor de verkeersruimtes NR40. Alle toegangen naar de voorstellingszaal voorzien van geluidssluiten.

Maximum Noise Rating Level	Application
NR 25	Concert halls, broadcasting and recording studios, churches
NR 30	Private dwellings, hospitals, theaters, cinemas, conference rooms
NR 35	Libraries, museums, court rooms, schools, hospitals operating theaters and wards, flats, hotels, executive offices
NR 40	Halls, corridors, cloakrooms, restaurants, night clubs, offices, shops
NR 45	Department stores, supermarkets, canteens, general offices
NR 50	Typing pools, offices with business machines
NR 60	Light engineering works
NR 70	Foundries, heavy engineering works

Nagalmtijden

Voor alle werk en verblijfsruimtes is een nagalmtijd van 0,8 seconden gewenst. De nagalmtijd van verkeersruimtes mag oplopen tot 1 seconde.

Speciale aandacht vraag de theaterzaal. Daar wordt een nagalmtijd van 1 a 1,2 wenselijk geacht, en mogelijk korter voor elektrisch versterkte muziek en bioscoopprojectie (0,8 sec.). Een uitdrukkelijke wens uit het veld is om de theaterzaal ook geschikt te maken voor koorzang en kamermuziek. Daarbij zal de geluidenergie niet in de toneeltoren mogen verdwijnen en zal de nagalmtijd verlengt moeten kunnen worden naar 1,5 en nog liever bijna twee seconden. In het VO zal uitgezocht worden hoe – in verhouding met het budget om te gaan met deze wens.

Streefwaarde voor de STI (Speech Transmission Index) is $\geq 0,60$ @15 dB SNR. Over het meten van de STI bestaan in het veld vele opvattingen en daarmee kunnen de kosten voor vaststelling uit de hand lopen. We meten als er proefondervindelijk aanleiding is om eventueel onverstaaanbaarheid op te lossen.

Bouwfysica en behagelijkheid

Voor de thermische schil zijn de waarden van het BBL voor renovatie van toepassing ten aanzien van de thermische isolatie en luchtvolumestroom. Het streven is een adaptief klimaatprofiel. Inwendige condensatie die leidt tot gebouwschade of schimmelvorming dient voorkomen te worden. Voor alle ruimtes wordt de ISSO-74 aangehouden.

Alle verblijfsruimten waar bezoekers, medewerkers en artiesten langer dan 2 uur per dag aan het werk of actief zijn, zijn voorzien van daglicht en uitzicht. In uitvoeringsruimten is een daglichtvoorziening 100% verduisterbaar. Andere werkplekken en verblijfsgebieden zijn voorzien van lichtwering met op zon belaste gevels voorzien van een zonwerende coating. Beglazing in gevel en dak heeft een LTA van ten minste 60% en een maximale g-waarde van 0,28.

Luchtkwaliteit

Voor alle verblijfsgebieden van medewerkers en publiek moet het CO₂-gehalte beperkt blijven tot 1000 ppm op leef hoogte.

Voor de luchtverversing gelden, aanvullend op de wet- en regelgeving, de volgende eisen:

- Publiek zittend bij voorkeur 40 m³/h p.p. maar ten minste 35 m³/h p.p.
- Publiek staand/bewegend ≥ 40 m³/h p.p.
- Artiesten speelveld ≥ 40 m³/h p.p.

Voor de theaterzaal wordt bij voorkeur uitgegaan van ventilatie op basis van verdringing. Als de luchthoeveelheid geregeld wordt op CO₂, dan dient dit gecombineerd te worden met een regeling op temperatuur en toerenregeling op de ventilator. Daarnaast dient de regeling dermate langzaam en dus vroegtijdig ingeschakeld te worden dat dit niet leidt tot overschrijding van de geluideisen. Een merkbare temperatuurdip kort na aanvang van de voorstelling dient te worden voorkomen.

Advies brandveiligheid

Aanvullend op de wet- en regelgeving worden voor De Nieuwe Doelen de volgende eisen gesteld:

- Brandcompartimentering zodat geen sprinkler benodigd is.
- De brandmeldinstallatie negeert theaterrook en hazers in de Theaterzaal en alle aansluitende ruimtes.
- Voor de ontvluchtingscapaciteit dient rekening gehouden te worden met het gebouw als evenementenlocatie, waarbij de zaalbezetting 100% is met een gelijktijdige foyerbezetting gelijk aan 50% van de totale zaalbezetting.
- Publiek vlucht in geen enkel geval over het speelvlak en/of door backstage-gebieden.

Bouwkundige eisen

Constructie

Draagstructuur - indien van toepassing.

De bruto hoogte waar mogelijk zodanig kiezen dat de geëiste vrije hoogte in samenhang met de voor de installaties benodigde hoogte, en de beoogde flexibiliteit kan worden gerealiseerd. Bij de bepaling van de vereiste constructiehoogte en de vereiste hoogte (boven het plafond) voor de installaties zorgdragen voor een optimale positionering van constructie, functionele en installatie ruimtes, waarbij de functionele eisen en de totaalkosten worden afgewogen.

Kolomvrije ruimtes

De repetitieruimtes zijn waar mogelijk kolomvrij. Alle andere ruimtes zo kolomvrij mogelijk. Indeling en draagstructuur waar van toepassing zo gunstig mogelijk voor de beoogde functionaliteit uitvoeren.

Constructieve obstakels

Constructieve obstakels boven de plafonds beperken. Sparing mogelijkheden opnemen in verband met de installaties, de uitbreidingsmogelijkheden en de bereikbaarheid (beheer en onderhoud).

Vloerbelastingen

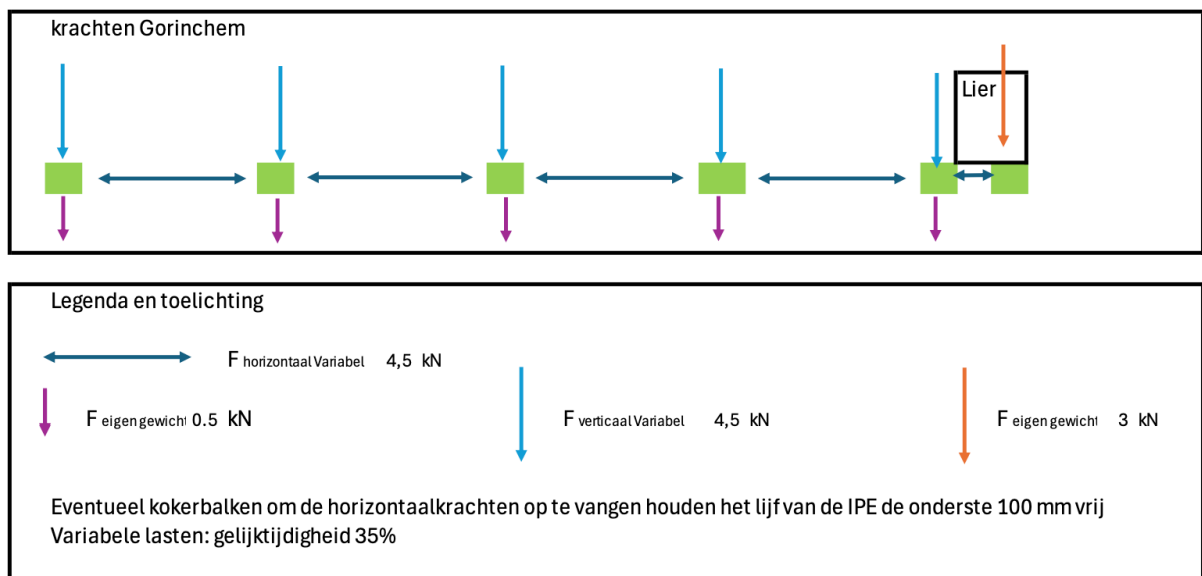
Voor de aan te houden vloerbelasting uitgaan van het BBL, echter met inachtneming van de flexibiliteiteisen. Voor onder andere theaterzalen, repetitieruimte, bibliotheekruimte, entree, technische ruimtes, opslagruimtes en ruimtes voor archief, gelden zwaardere eisen ten aanzien van de netto vloerbelasting (aanhouden indien mogelijk in het bestaande gebouw: 7,5 kN/m²) in verband met het gebruik van een zelfrijdende eenpersoonshoogwerker. Voor grote repetitieruimtes (dans) en de theaterzaal – als deze vloer vervangen wordt - geldt dat de vloer verend opgelegd dient te zijn op aangeven van de theater technisch adviseur. Deze vloer heeft een eigen gewicht van ongeveer 25 kg/m²

Dakbelasting

Voor de daken geldt dat naast de normale dakbelasting (bijv. sneeuw, onderhoudswerkzaamheden) rekening gehouden moet worden met het verplaatsen van de luchtbehandelingskasten van het BG-niveau naar het dak.

De overige publieksruimten geschikt maken voor het incidenteel ophangen van kunstwerken, uitgaande van 50 kg/m² met een gelijktijdigheid van 10%.

De toneeltoren wordt voorzien van 8 stalen balken en geschikt gemaakt voor ca. 20 trekken met een hijsvermogen van 300 kg. Dit om in de toekomst zonder bouwkundig/constructieve ingreep weer te kunnen groeien naar een beter geoutilleerd podium. Hieronder de mogelijke krachten per trek.

Akoestische dilatatie

In verband met akoestische eisen, waaronder het gelijktijdig gebruik van ruimtes, in het ontwerp rekening houden met akoestische dilatatie. Dit dient vanaf het vroegst mogelijke ontwerpstadium te gebeuren omdat dit vergaande consequenties kan hebben voor de indeling van het gebouw. Onderzocht moet worden wat er mogelijk is met betrekking tot bouwkundige akoestiek in relatie tot het budget en beoogde functionaliteit.

Voor het gelijktijdig gebruik van ruimtes moet o.a. worden gedacht aan:

- Gebruik van de repetitieruimten (voor dans)
- Optreden bandje in foyer en lezing in de theaterzaal.
- Opstelling bibliotheek tijdens repetitie of voorstelling

Bouwkundige maatregelen flexibiliteit

Ontwikkelingen gaan sneller dan de levensduur van de huisvesting. Het is dan ook te verwachten dat in de toekomst aanpassingen noodzakelijk zijn. Daarom is het van belang aandacht te besteden aan de flexibiliteit met als doel een gebouw te realiseren dat langdurig in staat is om huisvesting te bieden aan de verschillende activiteiten in De Nieuwe Doelen.

Om de gewenste flexibiliteit te bereiken moet voor het gebouw en de gebouwdelen rekening worden gehouden met aanpasbaarheid (uitbreidbaarheid en inkrimpbaarheid), veranderbaarheid (gebruik van dezelfde ruimte voor een nieuwe functie), indeelbaarheid en waar nodig dubbelgebruik.

In verband met flexibele aanpasbaarheid, voor zover de eisen per ruimtefunctie dat toelaten, moet rekening worden gehouden met de volgende voorzieningen:

- Uniformiteit in detailleringen;
- Uitbreidbaarheid;
- Vervangbaarheid van bouwdelen en onderdelen en afwerkingen;
- Eenvoudige aanpasbaarheid van leidingstelsels;
- Mogelijkheden voor nieuwe sparingen in wanden zonder dragende functie.

Flexibele ruimtescheidingen (zoals op het vlekkenplan ter suggestie aangegeven) dienen zodanig te worden geplaatst en uitgevoerd dat deze zijn afgestemd op de brandscheidingen, zodat bij aanpassingen deze brandscheidingen ongewijzigd kunnen blijven.

Gevels

Op het gebied van architectuur en uitstraling maar ook op het gebied van het energiegebruik en de thermische behaaglijkheid in het gebouw is de gevel van doorslaggevend belang. Zoveel mogelijk beperking van het glaspercentage en de toepassing van noodzakelijke zonwerende voorzieningen is zeer gewenst, echter met inachtneming van de eisen ten aanzien van architectuur en uitstraling.

Overige uitgangspunten:

- Bij toepassing van beweegbare buitenzonwering op de zonbelaste geveldelen is dit zowel centraal als individueel per ruimte bedienbaar;
- Rekening houden in de materiaalkeuze met het onderhouden van de zonwering;
- Water afkomstig van gesloten geveldelen mag niet langs het glas en de kozijnen lopen;
- Eventuele bouwkundige voorzieningen voor planten aan de gevel moeten eenvoudig bereikbaar zijn om water te kunnen geven zonder het gebied rondom te beplanting te vervuilen.
- Liggende cementgebonden delen zodanig afwerken dat er geen vervuiling van glas en kozijnen kan plaatsvinden;
- Voor de water- en luchtdichtheid van de gevels streven naar een zeer luchtdichte gevel in verband met energiebesparing;
- De onderste 2,5 m van de gevel is vandalismebestendig;
- Geen nissen en donkere hoeken creëren en geen afdakjes, anders dan bij de reguliere entrees; en mogelijk wachtplaats voor het OV.
- Voorkomen van opklimbaarheid van gevels.

Dak

In geval van een plat dak zijn begaanbare looppaden aangebracht en de dakranden hebben een valbeveiliging. Het dak is binnen de Arbo-eisen goed bereikbaar voor het uitvoeren van onderhoud aan eventuele zonnepanelen, het dak zelf en voor gevelreiniging. Het dakafschot, waar het aangepast wordt, is weloverwogen ontworpen en uitgevoerd.

Ter overweging is de toepassing van witte dakbedekking ter beperking van de warmtelast, een sedumdak voor de tijdelijke berging van hemelwater. Bij toepassing van een witte dakbedekking moet in het ontwerp een voorziening worden meegenomen waarmee het onderhoud (de schoonmaak) zo eenvoudig mogelijk kan worden uitgevoerd.

Vloeren

De vloerafwerking wordt bepaald door de functie en uitstraling van de ruimte. De vloerafwerking is representatief, akoestisch dempend, eenvoudig te reinigen, slijtvast (geschikt voor intensief

gebruik), allergeenarm en antistatisch. Alle vloeren dienen dorpelvrij te zijn, behalve de natte ruimtes. Afhankelijk van het ontwerp rekening houden met het opnemen in de vloeren van technische infrastructuur (klimaat, verlichting, data, veiligheid en dergelijke).
Vloerafwerking in de theaterzaal en periferie op aanwijzing door de adviseur podiumgebouwen.

Binnenwanden

De wanden en wandafwerking van de verschillende ruimtes kiezen in overeenstemming met het gebruik van de ruimtes. Behalve met de hier genoemde eisen moet ook rekening worden gehouden met de gewenste uitstraling.

De wandopbouw van de theaterzaal en repetitieruimtes is maatwerk en moet worden uitgewerkt in overleg met de constructeur, de adviseur theatertechniek en de adviseurs bouwfysica en akoestiek.

Alle wanden hebben de benodigde akoestische afscheidingen c.q. afdichtingen. Ook boven de plafonds zijn de voorzieningen voldoende geluidsisolerend. Doorvoeren in scheidingswanden en boven het plafond (bijvoorbeeld kabelgoten) zijn akoestisch afgedicht met het oog op de vereiste geluidsisolatie.

Op kwetsbare plaatsen waar veel bezoekers komen en/of transport van goederen en instrumenten plaatsvindt, is gepaste robuustheid nodig en is de wandafwerking slag- en stootvast. De onderste laag (50 cm) van de binnenwanden heeft een stootvaste laag zonder scherpe randen. Op uitwendige hoeken moet een verticale hoekbescherming worden aangebracht. Wanneer deuren in een transportroute liggen waar veelvuldig met wagentjes e.d. wordt gereden, hebben de deuren stootplaten of gelijkwaardige bescherming.

Er zijn geen opbouw- of uitstekende installatiedelen, brandhaspels et cetera daar waar sprake is van regelmatig passeren van instrumenten en benodigdheden voor de uitvoeringszaal (zoals bijvoorbeeld instrumenten als een piano of vleugel). Voorkomende onderdelen dienen te zijn opgenomen als inbouwelement of verzonken te liggen in nissen in de wand. Bij bestaande gebouwdelen de mogelijkheden daarvoor onderzoeken of hinder van installatiedelen voorkomen door deze eventueel elders te plaatsen.

De binnenwanden hebben voorzieningen voor het ophangen van voorwerpen.
Afhankelijk van het ontwerp rekening houden met het opnemen in de wanden van technische infrastructuur (klimaat, verlichting, veiligheid en dergelijke).
De binnendeuren hebben sloten op basis van een toegangsplan met een (programmeerbaar) toegangspassen- of intoetscode systeem of met sleutels. De deuren in verkeersruimtes zijn tijdelijk open te zetten door middel van voorzieningen (bijvoorbeeld kleefmagneten).

Plafonds

De plafonds van de verschillende ruimtes kiezen in overeenstemming met de functie van de ruimtes, waarbij het gebruik van systeemplafonds vermeden wordt

In verband met de vereiste akoestiek geluidsabsorberende plafonds toepassen, tenzij met alternatieven aantoonbaar de gestelde technische kwaliteitseis kan worden gerealiseerd. Houdt bij de plafondafwerking rekening met het bereiken van eventuele bovenliggende installaties/installatieonderdelen.

Maatvoeringen

Voor de hoogte maatvoering geldt in het algemeen het BBL. De inwendige (netto) hoogte/vrije hoogte en de lengte/breedtematen van ruimtes zijn echter een belangrijk kwaliteitsaspect en in bepaalde gevallen een functionele vereiste. De theaterzaal, repetitieruimtes en het laad- en losgebied stellen om functionele reden bepaalde eisen aan de maatvoering, te denken valt aan het vervoer van piano's en dergelijke. De foyerruimtes hebben om kwalitatieve redenen bepaalde hoogte eisen. Voor de lengte- en breedtemaatvoering geldt hetzelfde. Binnen de mogelijkheden van het gebouw en de gewenste indeling dit afstemmen met de theater technisch adviseur, gebruiker en opdrachtgever.

Werktuigkundige installaties

Installatieopzet

De installaties dragen bij aan een doelmatig, bedrijfszeker, flexibel en efficiënt gebruik van het gebouw en dragen bij aan het comfort. De installaties van het gebouw zijn naast eerdergenoemde beschrijvingen gebruikersvriendelijk.

Er is een adaptief GBS aanwezig in het gebouw dat mogelijk behouden of vervangen wordt.

Technische ruimtes en schachten bieden voldoende ruimte voor bediening, inspectie en onderhoud van de installaties en hebben geschikte toegangen voor vervanging van apparatuur.

In verblijfsruimtes zijn de temperatuur, de (kunst)verlichting, de eventuele buitenzonwering en de binnen- lichtwering per ruimte apart bedienbaar. In verband met verschil in gebruikstijden bij voorstellingen, ontvangst van groepen, repetities, de ontvangstruimte, vergaderingen, kantoorwerkzaamheden en/of afwijkende werktijden is het mogelijk de diverse installatiedelen afzonderlijk in te stellen.

De voorzieningen ten behoeve van de installaties (ventilatie, verlichting en dergelijke) zijn optimaal geïntegreerd in de opzet, de constructie en uitvoering van de plafonds, om een logische verdeling te realiseren. De installatie is zodanig dat een energetisch verantwoorde schakeling te realiseren is. Ten behoeve van eventuele nog in de toekomst in te brengen installaties, de eventueel toe te voegen bouwkundige schachten met voldoende reserve oppervlak, ongeveer 15% reserveruimte, ontwerpen en uitvoeren. De installaties zijn zo mogelijk ook afgestemd op uitbreidings- en aanpassingsmogelijkheden.

Klimaatinstallatie

De klimaatinstallatie dient zodanig te worden aangepast dat het verwachte binnenklimaat te allen tijde kan worden gerealiseerd met inachtneming van de overige comforteisen, zoals beperking van tocht en koudeval. De meest urgente ingreep is het verplaatsen van alle klimaatinstallaties van de - voor exploitatie belangrijke - begane grond naar het dak. Onderzocht moet worden of huidige schachten en kanalen in de nieuwe situatie geschikt zijn voor klimaatbeheer dat aansluit bij de in dit PvE verwoorde verwachtingen.

Een goede doorspoeling van de ruimtes van het gebouw met ventilatielucht waarborgen door het te kiezen luchtbehandelingssysteem. Het luchtbehandelingssysteem ontwerpen in samenhang met koeling en verwarming van de ruimtes.

De installatie is bij voorkeur zodanig dat:

- De hoeveelheid verse lucht per ruimte eenvoudig aan te passen is aan uitbreidingen en functieaanpassingen en gewijzigde indelingen, zonder hoofdtracés aan te passen of te vervangen;
- Sprake is van extra capaciteit, zodanig dat per verdieping 10% van het vloeroppervlak met ruimtes met verhoogde ventilatie kan worden ingericht op elke willekeurige plaats in het gebouw, zonder kanalen- en tracé-aanpassingen;
- De koeling van de theaterzaal zodanig kan worden ingeregeld dat rekening wordt gehouden met de inloop en het tot rust komen van publiek (om te voorkomen dat even na aanvang van de voorstelling de ruimte te sterk gekoeld wordt);
- De installatie per verblijfsruimte (kantoor- en kleedruimtes, werkplaatsen, repetitieruimte) door de individuele gebruiker handmatig bedienbaar is zowel voor de verwarming en koeling, en eventueel bij een hoger ventilatievoud dan het ventilatiedebiet;
 - Individuele verstellingen binnen 1 uur het gewenste resultaat geven;
 - (Per ruimte) ventilatielucht mechanisch wordt toegevoerd en afgezogen;
 - Tijdens bedrijfsuren geen recirculatielucht wordt gebruikt;
 - (Bij voorkeur) laag temperatuurverwarming en hoog temperatuurkoeling plaatsvindt;
 - Energieverminderingsmaatregelen door gelijktijdig koelen en verwarmen wordt voorkomen (tenzij dit vanuit vochtsituatie noodzakelijk is);
 - De geluidsproductie van het ventilatiesysteem binnen de in dit PvE genoemde waarden blijft;
 - Naast de mechanisch toegevoerde lucht er mogelijkheden in de kantoorwerkruimtes zijn om via te openen delen verse buitenlucht toe te staan;
 - Het luchttoevoerdebiet in het gebouw/ per verblijfsruimte zodanig is dat er, na aftrek van de luchthoeveelheden van de mechanische afzuigsystemen, 10% meer lucht wordt toegevoerd en er een geringe overdruk ontstaat.

Luchtbehandelingskasten

De luchtbehandelingskasten zijn dubbelwandig en koudebrugvrij. Kleppensecties, filterframes, verwarmings- en koeler-batterijen zijn behandeld met een corrosie werende coating. De filtersectie is gemaakt van r.v.s. ter voorkoming van doorroesten. Vrije koeling toepassen met een bypass in geval van warmterugwinning. De luchtbehandelingsinstallatie heeft de nodige voorzieningen om de prestatie-eisen te halen, zoals filters, (kanaal)geluiddempers, overspraakdempers, frequentiegeïsoleerde ventilatoren, warmterugwinning, brandkleppen et cetera.

Om bij zeer geringe bezetting, het gebouw op temperatuur te houden, dient de mogelijkheid aanwezig te zijn om de afgezogen lucht van een bepaalde ruimte te recirculeren met geringe bijmenging van “frisse” buitenlucht, mede op basis van CO₂-metingen.

Luchtkanalen en plenums

In de luchtkanalen de lichtsnelheden beperken in verband met achtergrondgeluidsniveaus van de installaties en in verband met energiezuinigheid. In de luchtkanalen inregelvoorzieningen opnemen om een luchtbalans te realiseren. De buitenluchtaanzuig- en afblaaskanalen zijn uitwendig thermisch en dampdicht geïsoleerd. De buitenluchtaanzuigkanalen inwendig dubbel bitumeren. De luchttoevoerkanalen zijn uitwendig thermisch geïsoleerd. De isolatie is voldoende beschermd om in de gebruiksduur onnodige beschadiging te voorkomen. In kanalen waar nodig overspraakdempers toepassen.

Mechanische ventilatie

Het mechanische toevoerdebiet voor verblijfsruimtes bedraagt:

- Theaterzaal, repetitiestudio(s) $\geq 35 \text{ à } 40 \text{ m}^3/\text{h p.p.}$
- Ontvangstruimte, foyer, bibliotheek $\geq 35 \text{ m}^3/\text{h p.p.}$

- Repetitieruimtes $\geq 35 \text{ m}^3/\text{h p.p.}$
- Alle niet genoemde niet-verblijfsruimtes $\geq 2,5 \text{ m}^3/\text{h m}^2$

Mechanische afzuigvoorzieningen

De mechanische afvoerventilatie heeft voor niet-verblijfsruimtes de volgende capaciteit per ruimte:

- Toiletten $\geq 50 \text{ m}^3/\text{h}$ per toilet
- Werkkasten, bergingen $\geq 25 \text{ m}^3/\text{h}$
- Keukenruimte $\geq 70 \text{ m}^3/\text{h}$
- Afval ruimte $\geq 70 \text{ m}^3/\text{h}$
- Expeditieruimte $\geq 50 \text{ m}^3/\text{h}$
- Garderobe (boven de – natte- jassen) $\geq 70 \text{ m}^3/\text{h}$

Specifieke eisen

De lichtsnelheid in verblijfsdelen is niet hoger dan 0,2 m/s om tochtklachten te voorkomen.

Ruimtes met lucht- of geurverontreiniging (keukens, toiletten en dergelijke) worden op een onderdruk gehouden om verspreiding van verontreinigingen naar de overige ruimtes afdoende te beperken.

Na de bedrijfstijd blijft de afzuiginstallatie voor onder andere toiletten en werkkasten in bedrijf.

Water en sanitaire installaties

Koud en warm tapwater

Op diverse punten in het gebouw zijn tapwaterpunten voor koud- en warm water inclusief afvoer, in onder andere de kleed- en doucheruimtes, keukens, pantry's, werkkasten en de toiletruimtes. In de theaterzaal is op het zijtoneel een koud- en warmwatertappunt met uitstortgootsteen aanwezig.

Sanitaire voorzieningen in toilet- en kleedruimtes

Uitgangspunten voor sanitaire toestellen en wastafels in toiletruimtes, kleedruimtes en dergelijke zijn de schoonmaakmogelijkheden door onder andere toepassing van vrijhangende closetcombinaties. De mindervaliden toiletten hebben een alarminstallatie.

Brandblusinstallaties

Watervoerende blusmiddelen worden zoveel mogelijk vermeden in verband met boeken, instrumenten, uitrusting theaterzaal.

De brandslanghaspels zijn inclusief haspelkast (inbouw), conform voorschriften (regionale) brandweerinspecties en in een nader te bepalen RAL-kleur. Bij voorkeur wordt een slanglengte van 20m¹ aangehouden. Minimaal is een haspel ter plaatse van de vluchtdeuren naar buiten gepositioneerd.

Afvoerinstallaties

De afvoerinstallaties scheiden in een hemelwater- en vuilwater afvoerinstallatie.

Voor de hemelwaterafvoer geldt:

- De hemelwaterafvoerinstallatie betrekken in afwegingen als het gaat om duurzaamheid.
- Onderzoeken of een grijswatersysteem in te brengen is.
- De hemelwaterafvoer aansluiten via een zo kort mogelijke weg door infiltratie of op het gemeentelijke hemelwaterafvoerstelsel.
- Bij hemelwaterafvoer langs de gevel zijn de eerste 2,5 m boven maaiveld vandalismebestendig.

Voor de overige vuilwaterafvoer geldt:

- Alle sanitaire toestellen, spuivoorzieningen, condensafvoeren, vloerputten, et cetera moeten water-lucht- en stankdicht aansluiten op een afvoerleidingsysteem. Dit is vervolgens aangesloten op het gemeentelijk rioleringsysteem.
- Afvoersystemen zijn geïsoleerd tegen het optreden van condensatie. Leidingen zijn akoestisch geïsoleerd, als geluidsoverlast voor gebruikers of publiek kan optreden.
- Voor keukenruimtes (kleine kaart) rekening houden met een gescheiden afvoerleiding, met tracing en zetmeel/vetvangput. Specifieke eisen hieraan nader onderzoeken (onder andere in verband met inspectie en afvang/schoonmaak).
- Uitstortgootstenen waar nodig (cursuslokaal/ atelier) voorzien van zandvangers.
- Ontstoppingsmogelijkheden voorzien bij iedere toiletgroep.

Legionellabestrijding

In overeenstemming met de wettelijke eisen moet een legionellabeheersplan worden opgesteld. De installatie is legionella veilig, zonder aanvullende beheersmaatregelen. Leidinglengten zoveel mogelijk beperken, zonder "dode" einden. Bestaande leidingen hierop nazien.

Regelinstallatie W-installaties

Algemeen

De regelinstallatie regelt de werktuigbouwkundige installaties. De regelinstallatie vormt een geheel met het gebouwbeheersysteem (GBS). Dit GBS genereert gebouwgegevens, zoals temperaturen, status van installatietechnische storingen en administratieve gegevens voor het energie managementsysteem, gedurende 12 maanden. De regelinstallatie is automatisch, met de mogelijkheid tot handbediening.

Het GBS omvat minimaal:

- Het automatisch inlezen van water- en elektriciteitsverbruik;
- Het automatisch inlezen van eventuele deelverbruikmeters;
- Visualisatie en controle van alle HVAC-installaties (klimaat installaties);
- Algemene controle van beveiligingsinstallaties;
- Het uitlezen van de brandcentrale;
- Sturing van de verlichting incl. reclame-, gevel- en buitenverlichting;
- Nachtventilatie regeling (nachtkoeling);
- Vrij instelbare klok- en vakantieprogramma's (met automatische zomer-/wintertijd);
- Een IP (internetprotocol) georiënteerde omgeving, via internet benaderbaar zonder dat een speciaal softwarepakket noodzakelijk is om toegang te verkrijgen.

Aangestuurd door de inbraakinstallatie bij activering van deze installatie volgt een puls om de W-installatie en de verlichting in de nachtstand (gesloten) te zetten.

Het GBS is volledig vrij programmeerbaar, toegankelijk via eigen netwerk en internet. Het betreft een integraal GBS, waarop alle installaties zoals inbraakbeveiliging, toegangsbeheer, verlichting en klimaatbeheersing zijn aangesloten.

Het GBS moet, behalve in het gebouw zelf, ook op afstand bij gemeente Gorinchem (gebouw-eigenaar) kunnen worden bediend.

De werking van de regelinstallatie en het GBS moet aangetoond worden tijdens het eerste jaar van ingebruikname. Goede werking kan aangetoond worden door logfuncties en grafiekuitdraaien alvorens de definitieve juiste werking kan worden geaccepteerd.

De installatie heeft een energie-bemetering per installatieonderdeel, afleesbaar via het GBS en een monitoringsysteem om inzicht te verschaffen aan de beheerder en de gebruikers wat het energieverbruik is en om te monitoren of alle energiebesparende maatregelen ook hun effect blijven behouden. Afwijkend gedrag is met het monitoringsysteem vroeg signaleerbaar.

Bedieningspaneel

In een centraal geplaatst bedieningspaneel moet een weergavevenster zijn opgenomen voor de signalering van storing- en onderhoudsmeldingen evenals bedieningsschakelaars voor overwerk en dergelijke. Op het centrale bedieningspaneel zijn voorzieningen opgenomen om onvoorzien schakelen van licht in de uitvoeringszaal te voorkomen.

Schakelingen

Schakelingen van de installatieonderdelen zijn volgens een in te stellen geoptimaliseerd programma voor dag, nacht en weekendbedrijf met de verruimingsmogelijkheid per zone of ruimtecluster, verdieping en installatie. De zones in overleg met de gebruiker/opdrachtgever samen te stellen.

Doormeldingen

Storingen en onderhoudsmeldingen aan de installaties worden naar het centrale paneel via optisch signaleren gemeld, gesplitst in urgent en niet-urgent – dan ook akoestisch. Meldingen zijn via email en sms of app te versturen.

Alle signalering ten behoeve van de gebruiker zijn duidelijk en gebruikersvriendelijk.

Relevante meldingen van de brand- en inbraakinstallatie worden doorgemeld aan een Particuliere Alarm Centrale (PAC) en eventuele hulpdiensten volgens voorgeschreven en werkbaar protocol.

Regeling ruimtetemperatuur

De installatie heeft een centraal in te stellen ruimte temperatuurregeling en een individuele ruimte temperatuurregeling per ruimte of zone. Bandbreedte van de individuele temperatuurverstelling is +/- 3 °C ten opzichte van de centraal ingestelde ruimtetemperatuur voor die ruimte. In overleg en op basis van het ontwerp, het aantal naregelingen met inachtneming van de gewenste en mogelijke flexibiliteit te bepalen. Daarnaast hebben de regelingen van de verwarming, de koeling en de ventilatie een overwerkschakeling.

Elektrotechnische installaties

Installatieopzet

De installaties dragen bij aan een doelmatig, bedrijfszeker, flexibel en efficiënt gebruik van het gebouw en dragen bij aan het comfort. De installaties van het gebouw zijn naast eerdergenoemde beschrijvingen gebruikersvriendelijk.

Dat geldt voor: instelbaarheid, meetbaarheid en regelbaarheid.

Technische ruimtes en schachten bieden voldoende ruimte voor bediening, inspectie en onderhoud van de installaties en hebben geschikte toegangen voor vervanging van apparatuur.

In verblijfsruimtes zijn de temperatuur, de (kunst)verlichting, de eventuele buitenzonwering en de binnen- lichtwering per ruimte apart bedienbaar. In verband met verschil in gebruikstijden bij

uitvoeringen, ontvangst van groepen, repetities, de ontvangstruimte, vergaderingen, kantoorwerkzaamheden en/of afwijkende werktijden is het mogelijk de diverse installatiedelen afzonderlijk in te stellen.

De voorzieningen ten behoeve van de installaties (ventilatie, verlichting en dergelijke) zijn optimaal geïntegreerd in de opzet, de constructie en uitvoering van de plafonds, om een logische verdeling te realiseren. De installatie is zodanig dat een energetisch verantwoorde schakeling te realiseren is. Ten behoeve van eventuele nog in de toekomst in te brengen installaties, de bouwkundige schachten met voldoende reserve oppervlak, ongeveer 15% reserveruimte, ontwerpen en uitvoeren. De installaties zijn ook afgestemd op uitbreidings- en aanpassingsmogelijkheden.

Het vermogen wordt grofweg opgebouwd uit de vermogens ten behoeve van:

- luchtbehandeling en warmtebronnen
- ventilatoren en koeling
- verlichting
- liften
- theatertechniek
- horeca
- overige gebruiker specifieke apparatuur.

In verband met de netcongestieproblematiek is het streven binnen de aansluitwaarde van de huidige DND te blijven.

Het totaal gelijktijdig aangesloten vermogen dient bij voorkeur 10% reservecapaciteit te bevatten. Het benodigd transformatorvermogen dient tijdens het ontwerp nader te worden berekend en op basis van deze berekeningen te worden vastgesteld.

Alle krachtvoedingen (voor zover niet al aanwezig) vanaf de transformator volgens het TN-S systeem uitvoeren.

Overspanningsbeveiliging en bliksemafleiderinstallatie uit te voeren als een gecombineerde installatie. Aarding en vereffening gescheiden houden. (AV-apparatuur)

De verdeelinrichtingen van de geluidinstallaties dienen rechtstreeks gevoed te worden vanaf de hoofdverdeelinrichting.

Aansluiting op nutsvoorzieningen

Waarschijnlijk al in voldoende mate voorzien.

Hoofdaansluiting en verdeelinrichtingen

Hoofdverdeelinrichting

De hoofdverdeelinrichting is geschikt voor het maximaal geïnstalleerd af te nemen vermogen van de transformator(en) of laagspanningsaansluiting. Rekening houden met het inbrengen van PV of batterijsystemen. De hoofdverdeelinrichting heeft bij eventuele herziening een overspanningsbeveiliging met een stootspanningsbestendigheid van 4-6 kV (uitvoering inclusief centrale aanspreek uitlezing). Eventueel reservevermogen aanhouden in meerdere groepen met een minimum van 4, verdeeld over verschillende waarden van de zekeringhouders.

Onderverdeelinrichtingen als deze herzien worden.

Uitgangspunt is tenminste 1 verdeelkast per bouwlaag, zo dicht mogelijk bij de hoofdverdeelinrichting aangebracht en centraal boven elkaar gelegen. Uitzondering daarop zijn de

verdeelinrichtingen t.b.v. de theaterzaal. Afhankelijk van het ontwerp worden deze geplaatst op aanwijzing van de adviseur theatertechnieken.

De verdeelkasten/verdeelinrichtingen voorzien van:

- Uitvoering: plaatstalen kast met automaten.
- Reservevermogen in groepen: 20% met een minimum van 4 groepen.
- Een overspanningsbeveiliging.

Voedingskabels

De voedingskabels voor de onderverdeelinrichtingen zijn gebaseerd op:

- Voedingskabels en overig elektrisch materieel die geen storingen veroorzaken aan de in het gebouw aanwezige zwakstroom- en telefoon-/ datacommunicatie installaties;
- De kabelberekeningen conform de NEN-normen;
- Halogeenvrije bekabeling conform NEN 8012.
- De gelijktijdigheden;
- Berekeningen waarbij de reservegroepen in de verdeelinrichtingen voor 50% van de maximale belasting voorzien zijn;
- Een maximaal spanningsverlies van 5% tot aan het verbruiksapparaat;
- Per onderverdeelinrichting één voedingskabel.

Noodstroomvoorziening

De theaterzaal is voorzien van een centrale noodstroomvoorziening (UPS) die bij storing in de levering door het energieleverend bedrijf (netstoring) automatisch inschakelt. Deze UPS is alleen nodig voor een tijdelijke overbrugging.

In overige gebouwdelen zijn locale accu's toegestaan.

In ieder geval de volgende gebouwdelen en voorzieningen aansluiten op de noodstroomvoorziening:

- Alle SER- en MER-ruimtes (inclusief telefooncentrale);
- Brandbeveiligingsinstallatie;
- Inbraakbeveiliging;
- Toegangscontrolesysteem;
- Noodverlichting;
- Liften (automatisch naar begane grond te sturen).

Kabelwegen indien herziening noodzakelijk is.

In het gebouw een horizontale en een verticale installatietechnische infrastructuur realiseren voor sterkstroom-, zwakstroom- en datasystemen.

De in de schachten geïnstalleerde leidingen, onderverdeelinrichtingen, kabels en dergelijke zijn per verdieping eenvoudig bereikbaar, onderhoudbaar en uitneembaar.

In verband met eventuele uitbreiding van de installaties hebben kabelwegen bij oplevering waar mogelijk een reservecapaciteit van circa 20%.

De leidingtracés zijn overzichtelijk, goed bereikbaar, aanpasbaar en zo mogelijk uitbreidbaar. De leidingtracés en hun onderlinge verbindingen zijn aangepast aan buigstralen etc. van de toe te passen kabelsystemen. Hierbij dient ook rekening gehouden te worden met de nog toekomstig te leggen kabels.

De kabelgoten zijn voldoende brandwerend, akoestisch isolerend afgewerkt ter plaatse van doorvoeringen door wanden en plafonds en vloeren.

Verlichtingsinstallatie

De kunstmatige verlichting in het gebouw draagt bij aan een optimale bedrijfsvoering en dient voorzien te zijn van het Enec keurmerk.

Alle ruimtes zijn voorzien van een voor het gebruik geschikte kunstmatige verlichting, waarbij er geen hinder door verblinding of reflectie ontstaat. Bij verlichting in kantoorruimtes extra aandacht voor beeldschermgebruik, inkijkhoek en reflectie. In specifieke ruimtes zoals de theaterzaal en de repetitieruimte worden aanvullende eisen gesteld ten aanzien van regelbaarheid, verlichtingsniveau en uitstraling.

Het type armatuur voor de algemene verlichting bepalen, in overleg met de architect, opdrachtgever en de gebruiker, op basis van het beoogde gebruik en de doelstellingen ten aanzien van energiebesparing. De sfeerverlichting en de zaalverlichting in de uitvoeringszaal dient de gewenste uitstraling te ondersteunen. Armaturen en lichtregeling, treden en tribune verlichting in de uitvoeringszaal afstemmen met de adviseur theatertechnieken.

De toepassing van beeldschermvriendelijke armaturen met een spiegelreflector en dwarslamellen in de kantoorruimtes maakt onderdeel uit van de ontwerpafweging.

Noodverlichtingsinstallatie

De nood- en vluchtwegverlichting zijn in LED. Noodverlichting eveneens voorzien in alle technische ruimtes en ter plaatse van het brandweerpaneel. De noodverlichtingsinstallatie dient te worden uitgevoerd als een decentraal systeem en dient geheel te voldoen aan de voorschriften en regelgeving.

De noodverlichting mag bij voorkeur niet worden gevoed met aparte batterijen per element, maar aangesloten op een centrale accubatterij die bij uitval overgaat op noodstroom.

Speciale aandacht vraagt de theaterzaal waar – bij voorstellingen in het donker – de nood- en vluchtwegverlichting niet hinderlijk mag zijn. Plaats, intensiteit, regelbaarheid, en kleur van deze verlichting dient in overleg met de theater technisch adviseur en brandweer te worden bepaald. Bij voorkeur wordt -beveiligd met een vasthoudbeveiliging een totale black-out gerealiseerd

Buitenverlichting

De kunstmatige verlichting aan en rondom het gebouw heeft een zodanig niveau dat een optimale uitvoering van het bedrijfsproces mogelijk is, en er geen hinder door verblinding of reflectie ontstaat. Het aanlichten van het gebouw voorzien van, voor het gebruik geschikte, kunstmatige verlichting, een en ander te ontwerpen in samenhang met de aanwezige openbare verlichting en met inachtneming van het advies van de architect.

De buitenverlichting voldoet aan de onderstaande eisen:

- Bij alle buitendeuren een effectieve vandaalbestendige buitenverlichting plaatsen.
- Een mogelijk horeca terras is voorzien van aansluitingen t.b.v. terrasverlichting, sfeerlicht, horecavoorzieningen
- Buitenverlichting is uit schakelbaar bij evenementen in de buitenruimte.
- Voor de terreinverlichting en de verlichting van de buitenzijde van het gebouw, als ook reclameverlichting is extra aandacht nodig. Het geheel moet in samenhang aangepast kunnen worden aan de aard van de presentaties, activiteiten of thematische kleuren bij feesten of gedenkdagen.
- Boven de hoofdentree een aansluitpunt voor eventueel verlichte naamaanduiding en data opnemen.

Aansluitvoorzieningen

De gehele licht/ krachtinstallatie is, waar mogelijk, een inbouwinstallatie.

In de publieksruimtes (entree, bibliotheek) en op daartoe geëigende plekken aansluitvoorzieningen opnemen voor sfeerverlichting, seizoen aankleding (kerstboomverlichting), beeldschermen, schoonmaak (stofzuiger), en voor licht en geluid bij kleinschalige optredens of presentaties (randprogrammering aansluitingen). De verlichting is handmatig aan- en uitschakelbaar en dimbaar. De lichtschakeling in de uitvoeringszaal en de repetitieruimte moet handmatig kunnen worden bediend. De kleedruimtes voorzien in spiegelverlichting (driepuntsbelichting) en aansluitpunten voor scheerapparaat, haardroger en strijkbout en daarnaast voor het opladen van een notebook of tablet. De aansluitvoorzieningen in de keukenruimtes bepalen in overleg met de gebruiker en opdrachtgever.

Verder gelden de volgende uitgangspunten:

- Toiletten en kleedkamers voorzien van aanwezigheidssensoren voor de aan- en uitschakeling van de lichtinstallatie. Daarbij moet de mogelijkheid zijn om per ruimte de sensoren te overbruggen en de verlichting permanent aan of uit te zetten.
- Werkkasten voorzien van een gecombineerde schakelaar en dubbele wcd. Ook rekenen op een aansluiting ten behoeve van een boiler.

T.b.v. opnames door bijvoorbeeld de lokale omroep op een hiervoor geschikte plaats kabeldoorvoeren opnemen, voor zowel gewone stroom als voor krachtstroom. Verder aansluitvoorzieningen E (licht en kracht) & data voorzien voor deze faciliteiten.

De voorzieningen in de uitvoeringszaal worden opgegeven na vaststelling van dit PvE en op grond van toekomstig ambitieniveau.

Voorlopig uit te gaan van:

- 2 x 63 A 3 ph. Aarde en nul
- 2 x 32 A 3 ph. Aarde en nul
- ± 40 wcd's t.b.v. licht, te voeden vanuit de dimmer/switch ruimte (denk aan de startrush van LED-armaturen)
- ± 20 wcd's vanuit een LVK
- ± 20 wcd's t.b.v. geluid – (aarde direct verbonden met hoofdraail, tenzij volledig overgegaan wordt op digitale geluidssystemen)
- 1 x 32 A 3 ph. Aarde en nul t.b.v. geluid.

De voorzieningen voor de Horeca worden opgegeven na vaststelling van dit PvE en op grond van toekomstig ambitieniveau.

De nieuwe DND is gebouw waarin overal gewerkt, gezocht, geraadpleegd en gecommuniceerd wordt, tevens worden er evenementen, cursussen en presentaties gegeven. Voor dit gebouw uitgaan van ± 900 tot 1000 wandcontactdozen.

Schakelingen, storingen en sturingen

Standaard zijn de centrale schakelingen, storingen en sturingen op een centrale bedienplaats aanwezig. De schakelingen, storingen en sturingen zijn bedienbaar vanaf een bedieningspaneel (touchscreen).

Het schakelen van de verlichting als volgt:

- De mogelijkheid tot het centraal schakelen van de verlichting van het gehele gebouw, het schakelen per gebouwzone, per verkeersruimte en per verblijfsruimte door middel van

software- en handmatige schakelaars op logische plekken. Een en ander in samenhang beschouwen met de gekozen verlichtingsregelingen.

- De mogelijkheid tot het centraal schakelen van nader te bepalen gebouwzones.
- Verlichting van verkeersruimtes e.d. centraal per verdieping en bij de hoofdingang schakelbaar.
- Schakeling van het GBS (E&W-installatie) door activering/deactivering van het inbraakalarmsysteem.

Krachtinstallatie

De krachtinstallatie bestaat uit leidingen en schakelmateriaal ten behoeve van 230V/400V-aansluitpunten. Genoemde aansluitpunten zijn bestemd voor apparatuur en machines, zoals:

- Werktuigkundige installaties
- Theater technische installaties en voorzieningen
- Boilers
- Keukenapparatuur

De krachtinstallatie dient gescheiden van de lichtinstallatie te worden uitgevoerd.

Het benodigde elektrische vermogen dient door middel van berekeningen te worden bepaald. Hierin is een reservecapaciteit van 20% wenselijk.

Brandmeld-/ontruimingsinstallatie

Het gebouw heeft een brandbeveiliging ter preventie, detectie en beperking van brand, volgens de eisen van de plaatselijke brandweer, verzekeraar en de landelijke wettelijke eisen en richtlijnen.

De brandmeldcentrale is adresseerbaar, van een modulaire uitvoering en uitbreidbaar met groepen voor zowel automatische als handbrandmelders.

De omvang van de bewaking laten bepalen door de bevoegde autoriteit, op basis van aspecten als:

- Het doel van de bewaking (beveiliging van personen en/of goederen);
- De bestemming en hoogte van het gebouw;
- De aanwezigheid en de validiteit van personen;
- Het brandrisico.

Een en ander nader te bepalen en op te nemen in het programma van eisen voor de brandmeldinstallatie op te stellen door de adviseur brandveiligheid. Doormelding naar de hulpdiensten en het (vertraagd) inschakelen van de collectieve alarmering is daar onderdeel van. Een niet goed gecontroleerde ontruiming neemt risico's met zich mee. De alarmering en het ontruimingsprotocol zullen zorgvuldig afgestemd moeten worden. Houdt rekening met het gebruik van theaterrook in en om de uitvoeringszaal. De brandmeldinstallatie dient compleet te worden uitgevoerd volgens de in het daarvoor opgestelde PvE genoemde voorwaarden, waarbij de brandmeldinstallatie bij oplevering gecertificeerd is. Het certificaat dient aan de gebruiker en de gemeente te worden verstrekt.

De ontruiming vindt ten minste plaats door middel van slow-whoops (type B). De zonering van de brandmeldinstallatie en de ontruiming aan de hand van het ontwerp bepalen.

De toegangsdeuren van de uitvoeringszaal worden opengehouden of gesloten d.m.v. kleefmagneten. Deze worden ook in het brandmeldcircuit opgenomen.

In de theaterzaal wordt theaterrook en of een hazer gebruikt. De brandmelders in de theaterzaal en de ruimten daaromheen negeren theaterrook en hazerdamp.

Veiligheidsaarding

Het gebouw en de installaties hebben een veiligheidsaarding volgens de regelgeving, en ook de EMC-richtlijnen. Voor de geluidsinstallaties is er waarschijnlijk al een separaat aarde netwerk ("schone" aarde), indien aanwezig behouden. De geluidgroepen hebben een eigen verbinding met de hoofdaardrail.

Op de aardingsinstallatie zijn de volgende onderdelen aangesloten:

- Aarding van de verdeelkasten;
- Alle metalen delen die niet tot de elektrische installatie behoren, maar waarvoor krachtens de voorschriften een directe aardingsvoorziening is vereist;
- Kanalisatie;
- Bliksembeveiliging.

Bliksembeveiliging

Het gebouw heeft mogelijk al een bliksemafleiderinstallatie. Deze behandelt zowel het bliksemafleidingsysteem als de aanwezige elektronische systemen.

Een complete risicoanalyse op het ontwerp is noodzakelijk.

Overspanning afleiders hebben een lifecheck-functionaliteit.

Toegangscontrolesysteem

Het gebouw kent de onderstaande toegangszones:

- Publieksruimtes
- Niet-publieksruimtes.
- Repetitieruimtes.

Tevens zijn in het gebouw nog een aantal specifiek te beveiligen ruimtes, zoals instrumentenopslag, apparatuur theaterzaal, et cetera.

Elke overgang naar een andere toegangszone is gereguleerd, zodanig dat delen van het gebouw gesloten kunnen zijn terwijl andere delen in gebruik zijn. Denk hierbij aan de avondactiviteiten.

De toegangscontrole is geregeld door middel van cijfercodes, druppels of pasjes (nader te bepalen), en sleutels. Hiermee kan toegang worden verkregen tot de verschillende toegangszones en ruimtes.

Voor minder validen hebben nader te bepalen deuren (afhankelijk van het ontwerp) een drukknop voor automatische deurbediening.

Inbraakbeveiliging

Het gebouw heeft op de begane grond en daar waar het pand op de verdiepingen door inbrekers van buitenaf bereikbaar is, een automatisch inbraakbeveiligingssysteem met alarmopvolging door middel van doormelding. De inbraakdetectie is geregeld met bewegingsmelding.

De beveiligingscentrale is modulair uitbreidbaar en heeft een noodvoeding en een automatische telefoonkiezer. Het gebouw is zodanig gecompartmenteerd dat een insluiper nooit in meer dan een gebouwzone kan komen zonder signaleerd te worden.

De alarminstallatie biedt de mogelijkheid slechts voor (nader te bepalen) delen van het gebouw te worden geactiveerd. Door visualisatie op een bedieningspaneel bij de entree, te combineren met het brandmeldpaneel, is de installatie te monitoren. De inbraakdetectie is gekoppeld aan de camera-installatie die is aangesloten op het datanetwerk. De inbraakbeveiliging koppelen aan de verlichtings- en klimaatinstallatie.

Delen van het gebouw waar verschillende gebruikers actief zijn moeten apart te (de)activeren zijn.

Pas als alle gebruikers de installatie hebben geactiveerd zullen ook de gezamenlijke zones beveiligd

worden. Aan de hand van de eisen van de verzekeraar en ook het beveiligingsplan de diverse beveiligingszones realiseren. De verdere bepaling vindt plaats in de fase van het Definitief ontwerp.

Camerabewaking

Bij alle toegangen tot het gebouw camera's plaatsen: alle toegangen zijn zichtbaar op een monitor bij de receptie/inleverbalie. De centrale van de beveiligingsinstallatie bevindt zich in de IT/ICT-ruimte

Het camerasysteem heeft een netwerkaansluiting met een beveiliging, zodat - na alarmering - de beelden door een bewakingsdienst (buiten werktijden) na alarmering kunnen worden bekeken, live en/of terugkijkend. Daarnaast opname apparatuur voor intern gebruik, waarbij alle camerabeelden minimaal 72 uur teruggekeken kunnen worden.

Telefoon-/datanetwerkinstallatie

De data-installaties bestaan uit een universeel (glasvezel- en internet-) bekabelingsnetwerk van aansluitpunten, alwaar toegang kan worden verkregen tot het centrale computersysteem (server), telefoon en internet.

De theaterzaal en muziekcurusruimtes zijn voorzien van een separate dubbele glasvezelverbinding om opnamen met externe muzikanten mogelijk te maken of een evenement te kunnen livestreams.

Ook dient het gehele gebouw te worden voorzien van voldoende aansluitpunten voor access points, zodat naast bekabelde aansluitpunten meerdere draadloze datanetwerken kunnen worden opgebouwd. Het exacte aantal access points is afhankelijk van het bouwkundig ontwerp en het te verwachten gebruik.

Het toe te passen type kabel is nader te bepalen in overleg met opdrachtgever en gebruiker en dient te voldoen aan de actuele eisen op het moment van uitvoering van de bouw.

Het volgende aantal aansluitpunten dient te worden aangehouden:

- Per (kantoren of flex)werkplek (inclusief kassa) 2 aansluitpunten.

In de volgende ruimtes dienen de volgende aantallen voor algemene toepassingen (dus exclusief de aantallen ten behoeve van de losse inrichting en de gebruik specifieke inrichting) te worden aangehouden:

- Publieksruimtes (Bibliotheek, repetitieruimte, cursusruimten) 2 aansluitpunten/ruimte of 10 m²
- Overige ruimten (tenzij anders aangegeven, gebruik specifiek) 2 aansluitpunten per 20 m²

Tot de data-installatie behoren de benodigde patch- en 19"-kasten voor afmontage van werkplek- en backbonebekabeling. Uitgangspunt is een centrale patchruimte. Kabellengten van patchkast tot outlet niet langer dan 90,0 m. Informatie dragende bekabeling is gescheiden van de sterkstroombekabeling om interferentie te voorkomen, volgens de NEN-EN 50174-2.

Deur intercominstallatie.

Ter plaatse van de entree een spreek-/luister-verbinding met de receptie, de kantoorruimte voor het secretariaat installeren met een voorziening om te kunnen doorschakelen naar een mobiel toestel.

De deurbelinstallatie en intercom zijn bedienbaar bij de ontvangstbalie (ook te gebruiken voor minder validen). De buitenposten zijn vandaalbestendig.

Omroep- en achtergrondmuziekinstallatie

Deze wordt nader opgegeven in het theater technisch PvE/

Beeldschermen

Een aantal ruimtes hebben aansluitpunten voor beeldschermen, denk hierbij aan de bibliotheekvloer, de begane grond t.b.v. elektronische afficheborden, vergaderkamers, leslokalen en enkele cursusruimtes. In de theaterzaal komen aansluitingen voor AV-apparatuur, op te geven in het theater technisch PvE.

Liften

De functionaliteit en omvang van de in te brengen publiekslift is zoveel mogelijk aangepast aan de hoofdfunctionaliteit en kan ook t.b.v. horeca-uitgiftepunten dienstdoen.

De goederenlift (herintroductie van een grote lift aan de Haarstraatzijde) bij de laad en los heeft een wachtvoorziening zodat er -zonder dat de deuren steeds trachten te sluiten- laad en losbewegingen kunnen plaatsvinden.

Alleen de goederenlift kan de eenpersoonshoogwerker vervoeren (± 1600 kg).

Bijlage I Eisen gebruik ruimten.

Entree / Barie (Varkensmarkt)

- **Functie:** 'blended space' (lezen, werken, ontmoeten, horeca, kaartverkoop). Toegang en routing naar café, studieruimte, bibliotheek, maakplaats, zalen en verdieping. De routing naar de zalen zodanig maken dat kaartcontrole en het tellen van bezoekers mogelijk is.
- **Beeld:** open en transparant, publiekslift en trappenhuis als herkenningspunt.
- **Eisen:** klimaatbuffer bij buitendeur – bij voorkeur buiten de huidige gebouwgrenzen, compartimentering mogelijk, voldoende stroom/ICT.
- **Capaciteit:** 60–100 zitplaatsen, multifunctioneel inzetbaar.
- **Bijzonder:** Barie als centrale bar, met keuken erachter (gastvrijheid + exploitatiebasis). Voorzieningen conform HACCP, opslag en voorbereiding voor eenvoudige kaart.

Keuken & horeca-opslag

- Voorbereiding lunch/borrel; koelingen/vriezer, vaatwas, opslag.
- Voldoet aan HACCP, ruimte voor 2–4 medewerkers, voldoende stroom/ventilatie.

Sanitair (publiek & medewerkers)

- **Publiek BG:** uitbreiding en modernisering, inclusief MIVA-toilet; keuze voor m/v of genderneutraal.
- **Medewerkers:** meerdere units verspreid in gebouw, incl. MIVA-toilet.
- **Algemeen:** zwevende toiletpotten, schoon maakbaar, verlichting handmatig te overbruggen.

Werkomgeving

- **Werkconcept:** Rust–Ruis–Reuring (concentratie, samenwerking, ontmoeting)
- **Werkplekken:**
 - o Individueel stil werk: 6 m² p.p.
 - o Samenwerkplekken: 6 m² p.p.
 - o Aanlandplekken: 2,5 m² p.p.
- **Vergader-/leslokalen:** multifunctioneel, ca. 50 m² per ruimte.
- **Overige ruimten:** project-/brainstormruimte (50 m²), lobby/pantry artiesten (25 m²), medewerkerswerkplaats (20 m²), garderobe & lockers, repro (5 m²).

Theaterzaal en faciliteiten

- **Ambitie:** De Nieuwe Doelen richt zich primair op amateurkunst, lokaal talent en kleinschalige optredens. Het gebouw is **geen schouwburg** maar een cultuurhuis.
- **Vorbereiding toekomst:** technische voorzieningen worden waar mogelijk zo gekozen dat uitbreiding en opschaling later mogelijk zijn, bijvoorbeeld bij podiumtechniek en akoestiek.
- **Zaal:** behouden; ca. 400 stoelen, inclusief rolstoelplaatsen. Nieuwe vloer, betere geluidsisolatie naar foyers, verduistering mogelijk.

- **Regie:** vaste posities licht/geluid/AV; voldoende bekabeling en intercom.
- **Zijtoneel links:** opslag/techniek, toegang loopbruggen.
- **Zijtoneel rechts:** uitbreiden voor opslag en koppeling met goederenlift.
- **Toneel:** compactere, uitbreidbare hijsinstallatie passend bij stadsprogrammering;
- **Internetverbinding:** hoogwaardige streaming mogelijk.
- **Foyers:** inzetbaar als oefenruimte; daglicht terugbrengen met verduistering; nieuw sanitair aan rechterzijde.
- **Kleedkamers:** twee grote en vier kleine; ook inzetbaar als overleg/oefenruimte. Douches en ventilatie op orde, optie voor genderneutraal.

Ondersteunende en logistieke functies

- **Repro / opslag / werkplaats:** centraal en in catacomben; ventilatie vereist.
- **Facilitair:** nabij Haarstraat-goedereningang; voorraad en onderhoud.
- **Kolf-/ruimte:** $\pm 10 \text{ m}^2$, hygiënisch en rustig.
- **Werkkast:** per bouwlaag, incl. uitstortgootsteen.
- **Goederenlift:** groot (min. 6 m^2), gekoppeld aan personeelsingang; geschikt voor decor, horeca, techniek.
- **Theaterwerkplaats:** opslag + maken/repareren decors/kostuums; kan uitleenfunctie vervullen.

Buitenruimte

- **Tuin van de Binnenstad:** stadstuin met vrijwilligersbeheer; klimaat adaptief, zitplekken, stroom en water; recht van overpad borgen.
- **Laad & los (Haarstraat):** grotere zone op eigen terrein; verlichting en zichtlijnen, bakwagens kunnen blijven staan.

Technische randvoorwaarden

- **Veiligheid:** zones afsluitbaar, vandalismebestendige materialen, overzichtelijk.
- **Brandveiligheid:** conform wet- en regelgeving, compartimentering, vluchtroutes.
- **Toegangs-/inbraakbeveiliging:** pas-systeem, camera's bij entrees.
- **Werkplekvoorzieningen:** minimaal 4 stopcontacten p.p., buitenzonwering screens, binnen zonwering optioneel.
- **Binnenklimaat:** verwarming/koeling via nieuwe installatie (op dak), 21°C norm, RV 40–65%, goede ventilatie.
- **Akoestiek:** werkplekken 0,6–0,8 s, samenwerkzones 0,5–0,7 s, isolatie 40–45 dB; theaterzaal aparte akoestieknormen.

GOVERNANCE CULTUURHUIS DE NIEUWE DOELEN

1. Uitgangspunt

Cultuurhuis De Nieuwe Doelen is van en voor de stad. De nog op te richten Stichting Cultuurhuis De Nieuwe Doelen (hierna: de stichting) is verantwoordelijk voor het beheer, de exploitatie en de programmering van het huis. De stichting bewaakt de missie en visie, zorgt voor een transparant en duurzaam gebruik van het gebouw en coördineert programma dat past bij de diversiteit van Gorinchem. De stichting is daarmee niet alleen beheerder, maar ook aanjager van inhoud en vernieuwing, in nauwe afstemming met onder meer de bibliotheek als belangrijke partner en huisgenoot.

2. Missie en visie

De Nieuwe Doelen wordt het culturele hart van Gorinchem, waar cultuur, ontmoeting en leren elkaar versterken. De visie is dat het cultuurhuis ruimte biedt aan meerdere disciplines en doelgroepen. Het gebouw wordt zo ingericht dat er verschillende activiteiten gelijktijdig kunnen plaatsvinden, wat leidt tot synergie tussen gebruikers. Het wordt nadrukkelijk geen cultureel verzamelgebouw of buurtcentrum, maar een cultuurhuis met statuur: een dynamische, uitnodigende plek die aansluit bij de gedachte van de 'third place' van de bibliotheek, met de sfeer van theater, film, muziek en makers. Een huis dat verbindingen legt met maatschappelijke organisaties zonder de ambitie (weer) een schouwburg te zijn.

3. De organisatie achter het huis

De stichting i.o. kiest in de opstartfase voor een bestuur met een coördinator/programmeur. Het bestuur bewaakt de missie, houdt toezicht op het maatschappelijk en financieel beleid en vertegenwoordigt de belangen van de stad en gebruikers. De dagelijkse leiding ligt bij een coördinator/programmeur die verantwoordelijk is voor de coördinatie van de programmering, publiekswerving en fondsenwerving. Hij of zij werkt samen met uitvoerder cultuurparticipatie (producent), een marketeer/verhuurcoördinator, een theatertechnicus/huismeester (allen zzp'ers) en een grote groep vrijwilligers. Zo vormt de stichting een compacte, slagvaardige organisatie die tegelijk stevig verankerd is in de stad. De stichting laat zich voeden en spiegelen door twee vaste overlegstructuren. De programmaraad adviseert over de inhoudelijke koers en bestaat uit vertegenwoordigers van bibliotheek, amateurkunst, onderwijs en welzijn. Hun adviezen zijn niet bindend maar dragen bij aan een rijker en divers programma. Daarnaast is er het gebruiksoverleg, waarin vaste huurders, structurele gebruikers en incidentele partners samenkomen. Hier worden niet alleen afspraken gemaakt over ruimtegebruik en samenwerking maar ook over gezamenlijke publiekswerving en coproducties. Op deze manier wordt het Cultuurhuis gedragen door iedereen die er gebruik van maakt.

4. Samenwerking met de stad

De stichting i.o. positioneert het Cultuurhuis nadrukkelijk als verbinder. Activiteiten van bibliotheek, amateurkunst, scholen, maatschappelijke organisaties en culturele partners worden samengebracht en versterkt. Vrijwilligers krijgen daarin een vaste en belangrijke plek.

5. De rol van de gemeente

De gemeente is eigenaar van het gebouw en een belangrijke publieke partner. Via een stuurgroep waarin gemeente, bibliotheek en de stichting samenwerken wordt de voortgang bewaakt en worden publieke belangen geborgd. Daarnaast zijn er periodieke gesprekken over exploitatie, de maatschappelijke impact en meer lange termijn investeringen. De stichting heeft de dagelijkse regie en de gemeente denkt op afstand mee en blijft medeverantwoordelijk voor de maatschappelijke en culturele waarde van het Cultuurhuis.

6. Gremia + verantwoordelijkheden

6.1 Stichting (bestuur + uitvoering)

De stichting is besluitvormend over exploitatie, programmering, beheer, personeel en contracten. De stichting legt verantwoording af aan de gemeente (via de stuurgroep) over de stand van zaken, de maatschappelijke impact, financiële gezondheid en strategische koers.

6.2 Programmaraad

De programmaraad is adviserend aan de stichting en bestaat uit vertegenwoordigers van bibliotheek, amateurkunst, onderwijs, welzijn en de culturele sector. Adviezen zijn niet bindend, maar dragen bij aan kwaliteit en diversiteit van het programma.

6.3 Gebruikersoverleg

Operationeel overleg tussen vaste huurders, structurele gebruikers en incidentele partners. Taken: afstemming ruimtegebruik, gezamenlijke publiekswerving en bespreken van knelpunten.

6.4 Stuurgroep

Bestaat uit gemeente (vastgoed en cultuurbeleid), bibliotheek en stichting (bestuur). Strategisch en toezichthoudend, niet besluitvormend over de dagelijkse bedrijfsvoering. Taken: bewaken publieke belangen, volgen exploitatie en samenwerking, afstemmen over investeringen en subsidies.

Raadsvoorstel: Z/23/763266/D-944629
Onderwerp: **Variantenstudie toekomstperspectief De Nieuwe Doelen**

Datum: 15 oktober 2024
Portefeuillehouder: Fatih Polatli
I&O: 3 oktober 2024
B&A: 24 oktober 2024
Raadsvergadering: 7 november 2024
Opsteller: Ris, Jan Willem
Geeft voorstel begrotingswijziging: Ja

Onderwerp:

Besluitvorming Cultuurhuis de Nieuwe Doelen

Voorstel:

Wij stellen u voor:

Vast te stellen

1 Dat de financiële consequenties uit de onderzoeken die tijdens de I&O van 27 juni 2024 zijn gepresenteerd, namelijk de varianten B en 0 zoals omschreven in het raadsvoorstel van 29 februari 2024, niet passen binnen de gemeentelijke begroting voor de komende jaren

Te besluiten

- 2 Varianten B en 0 niet verder uit te werken.
- 3 Tot realisatie van het Cultuurhuis de Nieuwe Doelen, zoals gepresenteerd in de **bijlage 1** 'Ruimtelijk Ontwerp Cultuurhuis Gorinchem' en de lasten te dekken binnen de beschikbare investeringsbudgetten Cultuurhuis 2019 (€ 6.788 mln.) en Cultuurhuis inrichting 2019 (€ 1.441 mln.).
- 4 Voor de theatertechniek in te zetten op Stap 2 zoals gepresenteerd in de **bijlage 2** 'Startnotitie Podiumtechnieken', zodat het grote podium breed gebruikt kan worden.
- 5 Indien de externe middelen voor de uitbreiding naar fase 2 Theatertechniek zijn gerealiseerd, het investeringsbudget Cultuurhuis inrichting te verhogen én de ontvangen baten (subsidie Dumava en bijdragen partners) te verwerken in een begrotingswijziging.
- 6 De extra exploitatielasten ad € 43.000 vanaf 2027, inclusief de dekking binnen bestaande budgetten en/of dekking door externe partijen te verwerken in een begrotingswijziging.

Opdracht te geven

7. Om actief in te zetten op het verwerven van een subsidie Dumava (Duurzaam Maatschappelijk Vastgoed), nog aan te trekken middelen van partners in de stad en meeropbrengst uit de verkoop van Groenmarkt 1 ten behoeve van de theatertechniek fase 2.

Aanleiding:

Op 29 februari 2024 heeft de gemeenteraad het raadsvoorstel 'Variantenkeuze toekomstperspectief De Nieuwe Doelen' aangenomen en daarmee het college de opdracht gegeven om twee varianten voor de Nieuwe Doelen uit te werken.

Variant B, grootschalige verbouw mét bibliotheek, is hierin benoemd als voorkeursvariant.

Variant 0 is aangewezen als terugvaloptie.

Uit de onderzoeken die sindsdien zijn gedaan, is gebleken dat beide varianten niet passen binnen de gemeentelijke begroting voor de komende jaren.

Dit is bij beide varianten gelegen in het (nagenoeg) niet mogelijk zijn om op deze locatie rendabele horeca te realiseren en de hoge kosten die nodig zijn om een professioneel theater te exploiteren.

Er zijn verschillende opties overwogen die ingezet zouden kunnen worden om deze tekorten te dekken, zoals de verkoop van vastgoed of bezuinigingen/ombuigingen in het culturele domein. Deze maatregelen bleken echter ook al nodig te zijn in de PPN 2025 om deze sluitend te krijgen. De conclusie van het college

is dat de investering en de exploitatie van deze varianten niet passen binnen de huidige financiële kaders van de gemeente Gorinchem. Over de uitkomsten van de onderzoeken bent u tijdens de I&O van 27 juni geïnformeerd.

Het wegvallen van de mogelijkheden voor professionele programmering en horeca, maakt dat het college een laatste variant verder heeft uitgewerkt: Het "Cultuurhuis De Nieuwe Doelen". Dit betreft de verhuizing van de bibliotheek naar de locatie Haarstraat 64, met behoud van de huidige zaal ten behoeve van maatschappelijke programmering en zonder uitgebreide horecafaciliteiten. Daarbij is een aantal punten leidend geweest:

- 1) Het beschikbare budget
- 2) Het behoud van de het grote podium.
- 3) De wens uit de raadsopdracht voor een levendig Cultuurhuis, met groot podium en waarbij de ruimte geschikt is voor een toekomstbestendige bibliotheek.

Tijdens de I&O van 3 oktober bent u geïnformeerd over de uitkomsten van deze onderzoeken. Omdat de professionele theater- en de uitgebreide horecafuncties vervallen, is er geen volume uitbreiding noodzakelijk en zijn de installatietechnische eisen een stuk minder zwaar. Dit leidt tot aanzienlijk lagere bouw- en investeringskosten.

In de **bijlage 3** – 'Vergelijkingstabel varianten okt '24', vindt u, zoals op 3 oktober gevraagd, een vergelijkingstabel van alle uitgewerkte varianten.

Het gepresenteerde groeimodel voor de theatertechniek toont aan dat uitbreidingen, tot en met een volledige professionele theaterexploitatie in de toekomst, mogelijk zijn.

In de huidige kostenraming is rekening gehouden met de basis theatertechniek uit fase 1.

Fase 1 betekent echter dat het grote podium te beperkt bruikbaar is voor de geambieerde voorstellingen, zoals onder andere school eindejaar en kerst-, amateur ballet & dans en repetities. Hier zijn in de I&O van 3 oktober '24 door de raad ook verschillende opmerkingen over gemaakt. Om – zonder steeds aanvullende techniek per voorstelling te moeten huren – willen we dan ook de theatertechniek uit fase 2 realiseren. Om dit te dekken buiten de gemeentelijke begroting, wordt naar externe financieringsmogelijkheden gekeken.

De komende periode zal een (financieel) passend beheer- en exploitatiemodel voor de dagelijkse gang van zaken van het Cultuurhuis worden uitgewerkt.

Dit zal in samenwerking worden gedaan met culturele partijen uit de stad, met de overige partijen waar in de onderzoeksfase mee is gesproken en met de bibliotheek.

Het college is trots dat het ons gelukt is om binnen de beschikbare middelen een model te vinden, waarmee we na jaren van discussie nu aan de slag kunnen gaan.

Met het Cultuurhuis De Nieuwe Doelen krijgt Gorinchem een cultureel hart in het centrum van de stad, waar de voorwaarden worden gecreëerd voor kruisbestuiving en interactie tussen verschillende culturele en maatschappelijke partners en de bibliotheek, en behouden we de zaal waar zoveel historie ligt.

Beoogd effect:

1. In 2022 is door de gemeente de doelstelling geformuleerd dat de Nieuwe Doelen een groot podium functie zou moeten vervullen voor de inwoners van Gorinchem en dat de mogelijkheid voor vestiging van de bibliotheek in het pand mee onderzocht moest worden. Dit voorstel voldoet aan beide doelstellingen.
2. Het voorstel voor De Nieuwe Doelen beoogt een levendig cultureel hart te creëren in de binnenstad voor inwoners van Gorinchem en de regio. Het Cultuurhuis de Nieuwe Doelen, met toekomstgerichte bibliotheek en multifunctionele zaal, wordt niet alleen een culturele verrijking, maar draagt ook bij aan maatschappelijke en economische bloei van de stad. Een centrale ontmoetingsplek versterkt de sociale cohesie in de stad, een plek waar diversiteit, creativiteit en persoonlijke ontwikkeling samenkomen, en waar de stad trots op kan

zijn.

3. De gemeente realiseert een gebouw aan de Haarstraat 64 dat technisch voldoet aan de huidige veiligheids- en duurzaamheidseisen, waar we jaren mee vooruit kunnen.

4. De gemeente realiseert hiermee ook een bibliotheek die past bij de wettelijke eisen die vanaf 2024 gesteld worden.

5. Tijdig stellen van heldere kaders voor de Groenmarkt voorkomt langdurige leegstand in het centrum van de stad en kosten van beheer. Ook komt met verkoop Groenmarkt extra budget vrij om in het Cultuurhuis te investeren.

Argumenten:

Haalbare variant

Alle eerder onderzochte varianten blijken niet haalbaar binnen de gemeentelijke begroting voor de komende jaren. Dit komt hoofdzakelijk door de hoge realisatie- en exploitatiekosten en de beperkte middelen voor de dekking van de huisvestingskosten en exploitatiekosten voor een professionele theaterfunctie.

De voorzieningen voor een professioneel theater met volwaardige horeca en de noodzakelijke ruimtelijke uitbreiding om de bibliotheek ook binnen de Nieuwe Doelen te huisvesten, zijn in alle onderzochte varianten financieel niet haalbaar binnen de begroting voor de komende jaren.

Bij de onderzochte voorkeursvariant B is het te dekken tekort € 946.000 en bij variant 0 is dit tekort € 1.151.500 (inclusief verbouwing Groenmarkt).

De nu voorgestelde variant Cultuurhuis de Nieuwe Doelen is gebaseerd op het feit dat de exploitatie van een professioneel theater niet past binnen de begroting, dat uitgebreide horeca niet lonend is en dat de hiervoor noodzakelijke ruimtelijke en technische aanpassingen daarom ook niet meer noodzakelijk zijn.

Onderzoek in het Gorcums cultureel en deels maatschappelijk veld laat zien dat er behoefte is aan een groot podium, maar ook aan verschillende multifunctionele podia en ruimtes.

Het ruimtelijk programma van eisen en de te vervullen cultureel-maatschappelijke taken van de bibliotheek en de cultureel-maatschappelijke behoeftes uit het Gorcums cultureel veld, komen in het Cultuurhuis op een natuurlijke wijze samen.

Veel van de multifunctionele ruimtes, de grote zaal en het grote podium kunnen gemeenschappelijk worden gebruikt.

In het nu voorgestelde Cultuurhuis de Nieuwe Doelen wordt rekening gehouden met theater-technische voorzieningen uit stap 2 (zie **bijlage 2** - Startnotitie Podiumtechnieken), zodat de zaal breed kan worden ingezet voor amateur voorstellingen, films, presentaties, lezingen, etc. waarbij licht en geluid voorzieningen nodig zijn.

Ook wordt in deze variant bouwkundig rekening gehouden met uitgebreidere theatertechniek, zodat, als in de toekomst wenselijk en haalbaar, de zaal – stapsgewijs - voor professionele schouwburg voorstellingen gebruikt kan worden. Het voorstel gaat uit van een groeimodel en is daarom ook toekomstbestendig.

Huisvesting bibliotheek

Met de renovatie/herontwikkeling van en verhuizing naar de Haarstraat 64, voldoet de huisvesting van de bibliotheek weer voor langere tijd. Bijkomend voordeel is dat de Groenmarkt niet gerenoveerd hoeft te worden, iets waar ook geen geld voor gereserveerd is in de begroting. Met dit plan worden twee doelen gerealiseerd met één al beschikbaar budget: Een bruisend maatschappelijk cultureel centrum én een goede toekomstbestendige bibliotheek. Door het budget taakstellend te laten zijn, is ook gewaarborgd dat het project binnen de financiële mogelijkheden blijft die de gemeente op dit moment heeft.

Door te kiezen voor de theatertechniek uit stap 2, wordt door de gemeente duidelijkheid gegeven van onze ambitie aan onze partners, zonder buiten de financiële mogelijkheden te treden.

Het dossier De Nieuwe Doelen kent een lange geschiedenis. Van de bouw in de 'jaren 60 tot de diverse

onderzoeken in de afgelopen jaren. Met name de onduidelijkheid in de afgelopen jaren maakt dat, niet geheel onterecht, de partners in de stad afwachting zijn op dit dossier. Door nu helder te kiezen voor het groeimodel met een duidelijke ambitie om vanaf de opening al de mogelijkheden beschikbaar te hebben die passen bij stap 2, wordt die duidelijkheid geschapen. Hiermee weten partijen wat er allemaal mogelijk is. Vanzelfsprekend zullen wij zelf ook kijken naar aanvullende mogelijkheden. In de huidige kostenraming voor dit project zijn de eventuele meeropbrengsten van de Groenmarkt nog niet meegenomen. Ook met eventuele subsidies vanuit provincie, landelijke overheid of andere partijen is nog geen rekening gehouden. Daarnaast bieden ook verschillende culturele en maatschappelijke fondsen mogelijkheden om maatschappelijke podiumkunstprojecten op te starten.

De flexibiliteit in de beheerconstructie past bij het concept.

Doordat verschillende functies gecombineerd worden in het Cultuurhuis, worden de krachten gebundeld. Er kunnen zowel overdag als in de avondactiviteiten worden georganiseerd. Doordat meerdere partners een plek kunnen krijgen in het gebouw, kunnen de openingstijden van het gebouw ruimer zijn dan de bibliotheek of alleen een cultuurhuis kan bieden. Een plek waar je prettig voelt, waar je mensen ontmoet, waar je samen komt, waar je jezelf ontwikkelt. Jongeren kunnen er studeren, eenzame ouderen elkaar ontmoeten, jonge ouders opvoedingsvragen uitwisselen en jongeren leren zich uiten door het maken van muziek of andere culturele activiteiten. De mogelijkheden zijn legio. Van modeshow tot zangkoor, van een boek lezen tot stand-upcomedy.

De fysieke mogelijkheden worden gecreëerd, het is aan de stad om deze mogelijkheden te pakken. Daarbij past dat wij als college niet van bovenaf opleggen hoe het georganiseerd wordt, maar dit samen met onze partners doen. Hetzij ad hoc per evenement, hetzij met een programmeur. Door de gemeente zelf of door een aparte stichting of de bibliotheek. Dat volgt gaandeweg.

Langdurige leegstand in de binnenstad is onwenselijk en de middelen zijn goed inzetbaar op de nieuwe plek. De huidige locatie van de bieb is een markant punt in de binnenstad, gelegen in het hart van het toeristisch centrum. Een belangrijke locatie dus qua uitstraling en een mogelijkheid om op die plek iets toe te voegen wat er nog niet is of waar veel behoefte aan is. Of dit nou woningen, kantoor of iets anders is. De locatie maakt een goede afweging noodzakelijk van wat wij als gemeente wenselijk vinden voor de stad. Dit kost tijd. Daarom wil het college daar nu al mee starten zodat een goede afweging kan worden gemaakt met en voor de stad. Dit zodat het pand zodra de verhuizing rond is meteen een andere invulling kan krijgen. Daarmee wordt leegstand voorkomen, met alle kosten die daarmee gemoeid zijn. Ook kunnen eventuele meeropbrengsten ten opzichte van de al in de PPN 2025 verwachte opbrengsten, ingezet worden voor het Cultuurhuis.

Risico's:

Tijdens de uitwerking kan blijken dat kosten hoger uitvallen

Hoewel getracht is om een zo nauwkeurig mogelijk beeld te krijgen van de kosten, kan in de uitwerking blijken dat zaken toch tegenvallen of kan er vanwege onvoorziene externe omstandigheden een stijging van de bouwkosten komen.

In de kostenberekeningen is hier rekening mee gehouden door opgenomen posten onvoorzien en ook zal het beschikbare budget als taakstellend worden beschouwd. Gedurende het traject zal de raad tussentijds met regelmaat geïnformeerd worden.

Financiële middelen theatertechniek (stap 2) zijn er nog niet

Het voorstel gaat uit van stap 2 met betrekking tot theatertechniek.

De extra kosten hiervoor zijn ongeveer € 800.000 en deze zijn niet in de kostenraming en exploitatiebegroting opgenomen.

De kosten zouden kunnen worden gedekt uit meeropbrengsten (t.o.v. in de Perspectiefnota 2025 geraamde opbrengst) door de verkoop van Groenmarkt 1 en uit de nog aan te vragen subsidies. Zo gaan wij in dit

voorstel nog uit dat wij de volledige verbouw zelf financieren. De kans is reëel dat er ongeveer €400.000,00 subsidie vanuit het DUMAVA kan worden toegekend. De ruimte die dan ontstaat in de kostenraming, kan aangewende worden voor stap 2 van de theatertechniek. Ook zullen lokale partijen worden uitgenodigd om financieel te participeren om het bedrag bij elkaar te brengen.

In de gepresenteerde kostenraming is in ieder geval voorzien in de basistechniek van stap 1, en gezien het groeimodel kan – bij uitblijven van externe financiering - nog steeds van start gegaan worden, in een eenvoudigere vorm.

De organisatievorm

Het beheer van het Cultuurhuis zal gezamenlijk worden uitgevoerd door culturele en maatschappelijke organisaties en de bibliotheek. Verschillende lokale partijen hebben tijdens gesprekken aangegeven te willen participeren in het Cultuurhuis. Voor deze gesprekken zijn al afspraken gemaakt, en het eerste oriënterende gesprek vond plaats op 10 oktober jl. In de komende periode zal, in samenwerking met de lokale partijen, verder worden gesproken over de invulling hiervan.

Het uitgangspunt is dat het Cultuurhuis een cultureel en creatief centrum wordt, georganiseerd met en door lokale partners, waarbij een goede samenwerking centraal staat.

In het huidige voorstel is financieel/budgettair geen rekening gehouden met de aanvullende organisatie- en beheersactiviteiten. De kosten hiervoor zullen worden terugverdiend door kostendekkende verhuur van de zaal en andere faciliteiten van het Cultuurhuis. Een mogelijke optie is het oprichten van een stichting Cultuurhuis De Nieuwe Doelen, van waaruit alle betrokken partijen kunnen samenwerken.

Financiën:

In de meerjarenbegroting is al een bedrag gereserveerd voor Cultuurhuis 2019 van € 6.788 mln en Cultuurhuis inrichting 2019 (€ 1,44 mln) met daarbij de structurele doorwerking van de kapitaallasten voor de daaropvolgende jaren. Voorgesteld wordt dit bedrag te gebruiken voor het Cultuurhuis Nieuwe Doelen, waardoor zowel het podium als een toekomstbestendige bibliotheek gerealiseerd kunnen worden.

De kosten voor het opstellen van kaders zullen zoveel mogelijk worden opgevangen binnen het traject voor het gebiedspaspoort Binnenstad en de overige activiteiten in het kader van de nieuwe Omgevingswet. Bij verkoop van de Groenmarkt 1 zullen de eventuele meeropbrengsten worden aangewend voor de extra theatertechniek (stap 2), voor zover dit dan nog nodig is.

BTW

Voor de totale investeringen van het project zal gebruik worden gemaakt van het BTW compensatiefonds. In het Cultuurhuis zullen uitsluitend publieke taken worden vervuld en geen economische activiteiten.

Als er binnen Cultuurhuis alsnog commerciële activiteiten plaatsvinden, zoals de commerciële verhuur van zalen, horeca of bijvoorbeeld winkelactiviteiten, dan zijn deze handelingen btw-belast. De btw die toerekenbaar is aan deze commerciële activiteiten kan niet via het BCF worden teruggevorderd, maar mogelijk wel via reguliere btw aftrek. (zie **bijlage 7** 'Toepassing van het Btw-compensatiefonds op een theater en bibliotheek')

Participatie:

Voorafgaand aan het raadsvoorstel van februari heeft participatie plaatsgevonden. Ook is in de periode voorafgaand aan de I&O van 27 juni en in de zomerperiode voorafgaand aan de I&O van 3 oktober intensief gesproken met de Bibliotheek Aanzet en diverse culturele partijen.

Natuurlijk is het participatietraject – met name bij dit collectieve project – niet eindigend. Tijdens de voorbereiding van het project, bij de totstandkoming van het definitieve ontwerp, de invloeden op de directe omgeving voor, tijdens en na de bouw, de inrichting en de exploitatie, zullen de inwoners van Gorinchem blijvend participeren.

De gemeente zal – naast haar wettelijke participatietaken – steeds zorgdragen dat zoveel mogelijk inwoners, lokale organisaties en overige belanghebbende meewerken en meedenken bij de totstandkoming en de exploitatie van het Cultuurhuis.

Communicatie:

Het onderwerp De Nieuwe Doelen wordt actief door veel betrokken inwoners gevolgd. Daarom zullen we actief communiceren over het proces en de besluitvorming. Bij te nemen of genomen besluiten wordt er een nieuwsbericht gemaakt en wordt actief de pers benaderd. Uiteraard worden betrokken stakeholders gelijktijdig geïnformeerd. Ook wordt gecommuniceerd met de stakeholders over de participatie.

Duurzaamheid:

Bij dit programma van eisen en de ramingen is uitgegaan van een toekomstbestendig ontwerp. Er zal worden gestreefd binnen de beschikbare middelen energielabel A te realiseren. Waar mogelijk zullen materialen en inrichtingselementen, van zowel de Nieuwe Doelen als van de bibliotheek, worden hergebruikt.

Vervolgproces:

Na besluitvorming zal het programma van eisen worden uitgewerkt naar een definitief ontwerp en zal de aanbesteding voor de bouw worden voorbereid. Tegelijkertijd zal de organisatie verder worden uitgewerkt. Tegelijkertijd zal de verkoop van Groenmarkt 1 worden voorbereid. Gedurende het traject zal de raad tussentijds op de hoogte worden gehouden.

Bijlagen:

- Bijlage 1: Ruimtelijk Ontwerp Cultuurhuis Gorinchem – TenBrasWestinga architecten
- Bijlage 2: Startnotitie Podiumtechnieken – Koen Koch Podiumadvies
- Bijlage 3: Vergelijkingstabel varianten okt '24
- Bijlage 4: Cultuurhuis de Nieuwe Doelen - Het concept in woord en beeld – Anneke Jenniskens Advies
- Bijlage 5: Bouwkosten- en investeringsbegroting met 10% onvoorzien
- Bijlage 6: Presentatie Cultuurhuis de Nieuwe Doelen 3 oktober 2024
- Bijlage 7: Toepassing van het BTW compensatiefonds

Burgemeester en wethouders van Gorinchem,
de secretaris, de burgemeester,

Raadsbesluit

De gemeenteraad van Gorinchem,

Gelet op het raadsvoorstel Z/23/763266/D-944629 Variantenstudie toekomstperspectief De Nieuwe Doelen van het college d.d. 15 oktober 2024.

Gelet op de wettelijke bepalingen

Stelt vast:

1 Dat de financiële consequenties uit de onderzoeken die tijdens de I&O van 27 juni 2024 zijn gepresenteerd, namelijk de varianten B en 0 zoals omschreven in het raadsvoorstel van 29 februari 2024, niet passen binnen de gemeentelijke begroting voor de komende jaren

Besluit:

2 Varianten B en 0 niet verder uit te werken.

3 Tot realisatie van het Cultuurhuis de Nieuwe Doelen, zoals gepresenteerd in de **bijlage**

1 'Ruimtelijk Ontwerp Cultuurhuis Gorinchem' en de lasten te dekken binnen de beschikbare investeringsbudgetten Cultuurhuis 2019 (€ 6.788 mln.) en Cultuurhuis inrichting 2019 (€ 1.441 mln.)

4 Voor de theatertechniek in te zetten op Stap 2 zoals gepresenteerd in de **bijlage 2** 'Startnotitie Podiumtechnieken', zodat het grote podium breed gebruikt kan worden.

5 Indien de externe middelen voor de uitbreiding naar fase 2 Theatertechniek zijn gerealiseerd, het investeringsbudget Cultuurhuis inrichting te verhogen én de ontvangen baten (subsidie Dumava en bijdragen partners) te verwerken in een begrotingswijziging.

6 De extra exploitatielasten ad € 43.000 vanaf 2027, inclusief de dekking binnen bestaande budgetten en/of dekking door externe partijen te verwerken in een begrotingswijziging.

Geeft opdracht:

7. a. b. Om actief in te zetten op het verwerven van een subsidie Dumava (Duurzaam Maatschappelijk Vastgoed), en nog aan te trekken middelen van partners in de stad en de meeropbrengst uit de verkoop van Groenmarkt 1 ten behoeve van de theatertechniek fase 2..

Aldus besloten in de raadsvergadering van 7 november 2024

Griffier,

Voorzitter,

BIJLAGE 1

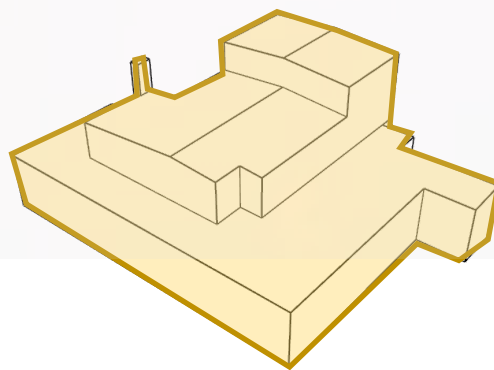

TenBrasWestinga
ARCHITECUUR / INTERIEUR

www.tenbraswestinga.nl
't Zand 17 - 3811 GB Amersfoort
T +31 (0)33 470 0303

RUIMTELIJK ONTWERP CULTUURHUIS GORINCHEM

B1457 - 26/08/2024

INTRODUCTIE

CULTUURHUIS GORINCHEM

De opgave

De opgave behelst onderzoek naar de mogelijkheid een integraal ontwerp te maken voor Cultuurhuis Gorinchem. Het Cultuurhuis bestaat uit bibliotheek, cultuurzaal en multifunctionele ruimten.

Uitgangspunt hierbij is zoveel mogelijk behoud van het bestaande gebouw. Het oorspronkelijke gebouw stamt uit 1961.

Programma van eisen

Bibliotheek

In het document "Plek vol verhalen" door Bibliotheek AanZet is een PvE voor de bibliotheek opgenomen. De ruimtestaat is achter in dit document opgenomen.

Multifunctioneel te gebruiken ruimten

Om het Cultuurhuis voor breder publiek bereikbaar en toegankelijk te maken zijn naast ruimten uit het PvE van de bibliotheek meerdere multifunctioneel te gebruiken ruimten van verschillende groottes toegevoegd aan het programma.

Cultuurzaal

Naast nieuwe, laagdrempelige theatertechnische voorzieningen dienen een aantal knelpunten te worden opgelost.

De laadlosvoorziening is thans een bouwfysisch "lek" (geluid en warmte).

Deze is aan vervanging toe.

De rijafstand tussen de stoelen in de zaal is naar huidige maatstaven te ondiep.

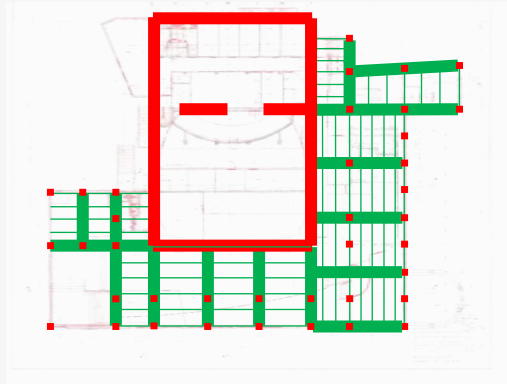
Rolstoeltoegankelijkheid van zowel zaal als podium ontbreekt in het huidige gebouw.

Hoewel geen directe eis uit het PvE maakt daglichttoetreding in de zaal en/of podium de zaal veel geschikter voor meervoudig gebruik.

Techniek

Het theater is grofweg een zaalvolume, met daaromheen foyerruimten. Het volume van de theaterzaal vormt een stabiele kern. Stalen kolommen en balken vormen een flexibel skelet voor foyerruimten om de zaal heen. Kolommen in de gevels maken onderdeel uit van dit skelet.

Op tekeningen is geen kruipruimte herkenbaar. Hier is nader onderzoek vereist. Er zijn mogelijkheden om met beperkte hoogte (ca. 3 cm) vloerverwarming aan te brengen.

De verdiepingsvloer is een betonvloer op stalen balken, ontworpen als foyervloer voor 500 bezoekers. We kunnen er vanuit gaan de een hedendaagse bibliotheekindeling met bezoekers past binnen het draagvermogen van de vloer (magazijnopstelling niet mogelijk). Het dak wordt gedragen door spanten. De verdiepingshoogte is zeer royaal.

Bouwfysica

De isolatiewaarden van de bestaande gevels voldoen niet aan de huidige gestelde eisen.

De gevels zijn grotendeels baksteengevels, zowel binnen- als buitenblad, met een spouw van 100 mm. Met na-isolatie van deze spouw is waarschijnlijk een Rc van 3,5 m²K/W haalbaar.

De voor- en zijgevel (oost- en noordgevel) zijn in 1989 aangepast t.o.v. het oorspronkelijk ontwerp. De puien uit deze periode zijn aan vervanging toe.

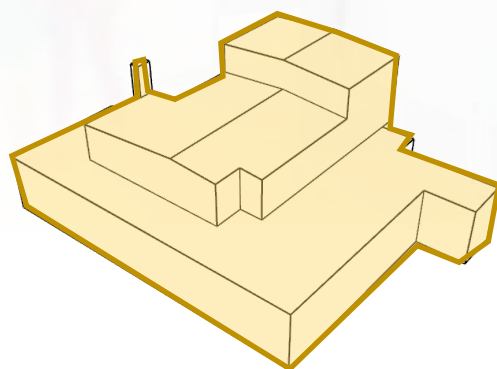
Omgeving

Zowel de bouwhoogten als de architectuurstijlen van de gebouwen in de directe omgeving zijn zeer verschillend.

Het meest opvallend is de positie van de hoofdentree en de onderbelichte relatie van het gebouw met de relatie met de Varkenmarkt.

Het gesloten karakter van de gevels aan de Haarstraat en de Vijfzinnenstraat wordt nu als ongewenst beschouwd.

ONTWERP

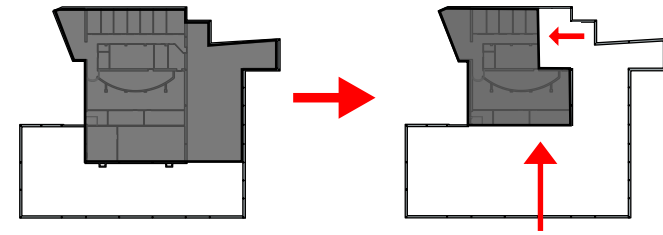
VIER PIJLERS

Het ontwerp voor het Cultuurhuis rust op vier pijlers:

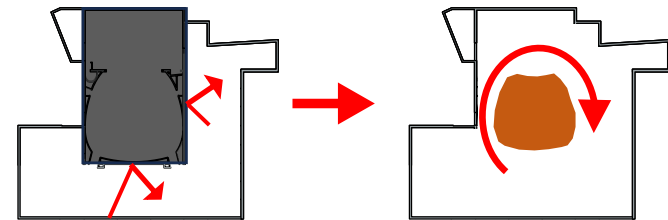
1. **Toegankelijk en laagdrempelig** maken van de begane grond van het gebouw, waarbij de ruimte onder de zaal betrokken wordt bij het publieksgedeelte
2. Het **opheffen** van het gesloten en **besloten karakter** van de theaterzaal, door de zaal werkelijk onderdeel te laten zijn van de publieke ruimte in het gebouw.
3. Transformatie van het gebouw van introvert en besloten naar **open en transparant**: "Buiten zien wat er binnen gebeurt."
4. **Klimaatadaptieve maatregelen**: De overwegend steenachtige omgeving zoveel mogelijk vergroenen, door groene daken, waterdoorlatende verharding, aanplant bomen en waar mogelijk verharding vervangen door groen.

Oppervlakten

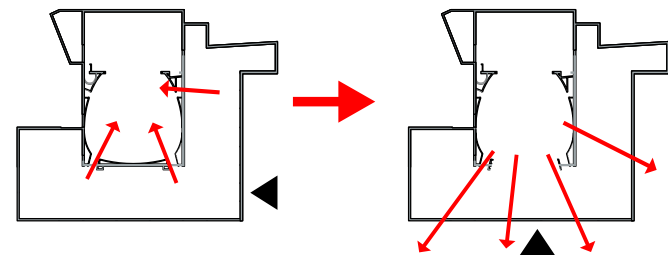
Bibliotheek Aanzet heeft aangegeven ca. 1225 m² BVO nodig te hebben. Daarnaast zijn meerdere multifunctionele ruimte gewenst. De Cultuurzaal plus ondersteunende ruimten nemen samen ongeveer 1000 m² BVO in beslag. Het huidige ontwerp bevat 2504 m² BVO, en voldoet derhalve aan het gewenst en benodigd oppervlak..

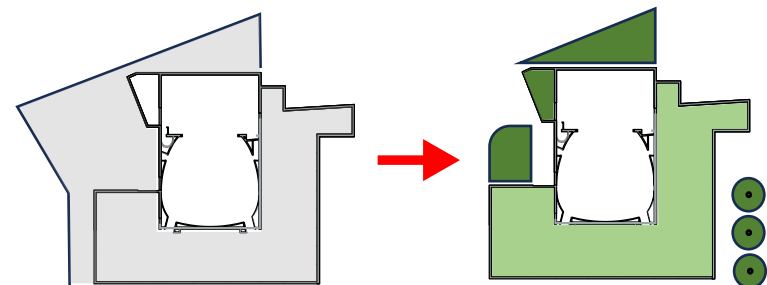
1. Het publiek toegankelijk deel van de begane grond zo groot en laagdrempelig mogelijk maken.

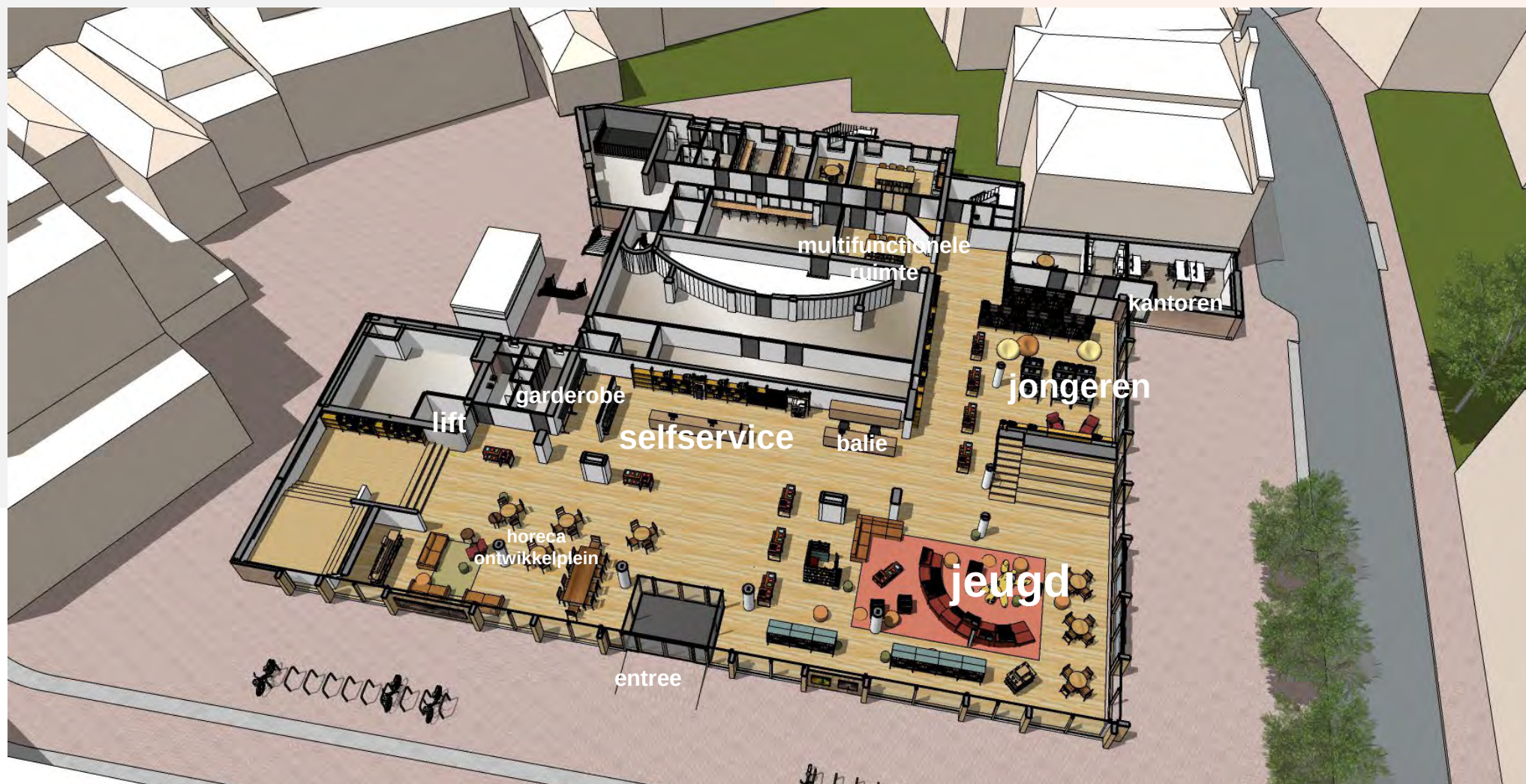
2. De zaal integraal onderdeel maken van de publieke ruimte.

3. Een open en transparant gebouw.

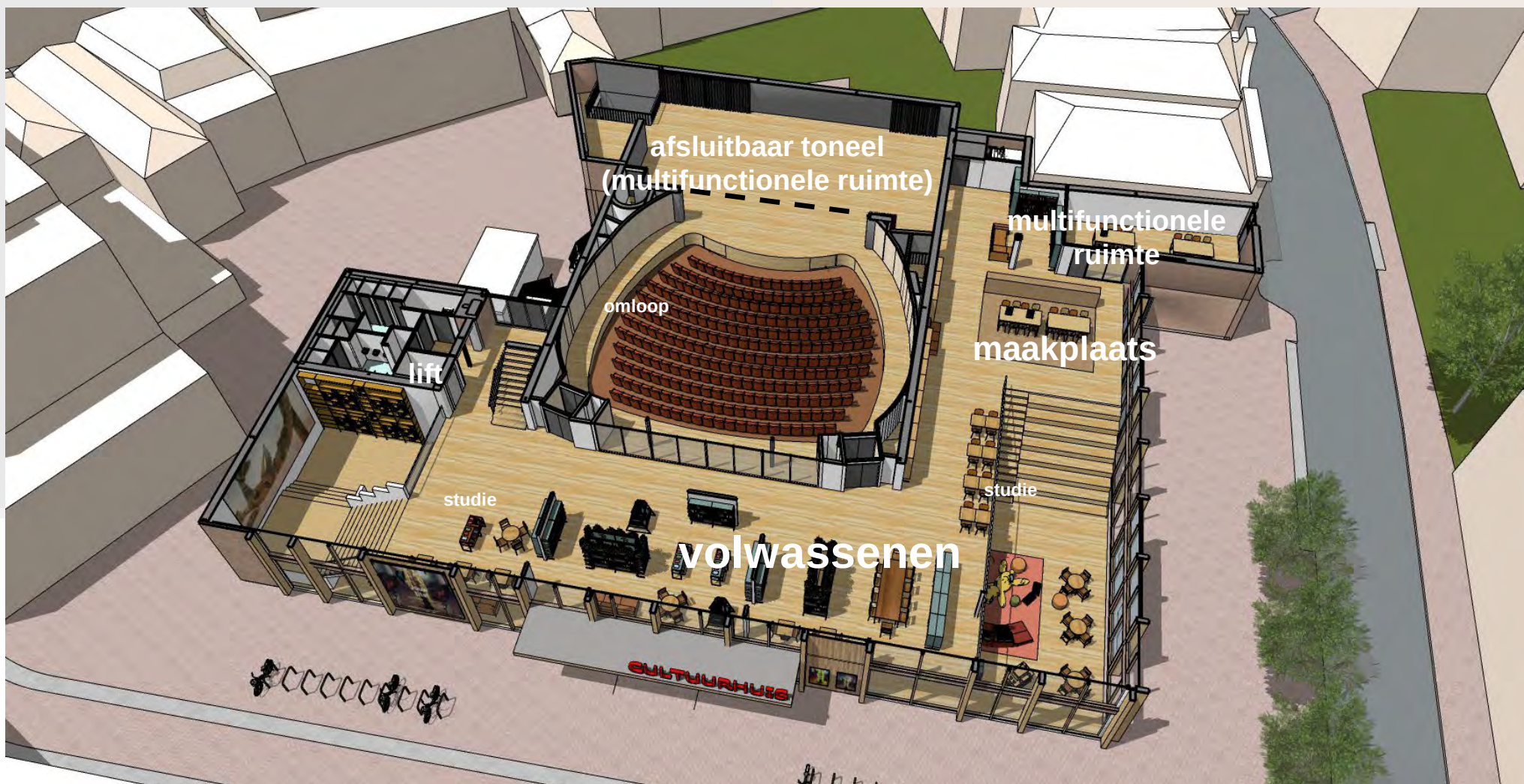
4. Klimaatadaptieve maatregelen op gebouw en omgeving.

Inkijkplattegrond begane grond

De toegang tot het Cultuurhuis is vanaf de Vijfzinnenstraat, tegenover de Varkenmarkt. Door de ruimte onder de zaal te betrekken bij de publieksruimte ontstaat een royaal, overzichtelijk entreegebied.

De jeugdafdeling en het ontwikkelplein zijn beide op de begane grond gesitueerd. Een nieuwe tribunetrap is de tweede verbinding van de begane grond met de verdieping.

Inkijkplattegrond eerste verdieping

De tweede verdieping huisvest de collectie voor volwassenen, studieplekken en maakplaats.

De cultuurzaal wordt in het ontwerp veel meer betrokken bij de rest van het gebouw dan in de bestaande situatie. De achterwand van de zaal wordt van

glas. In de zaal wordt een omloop gemaakt, waarmee zaal en bibliotheek als één ruimte kunnen worden ervaren.

Het toneel is afsluitbaar van de zaal, en kan zo functioneren als multifunctionele ruimte.

Inkijkplattegrond tweede verdieping

Door de nieuwe lift is ook de tweede verdieping en het balkon in de zaal voor iedereen bereikbaar. De voormalige lichtcabine wordt getransformeerd tot een multifunctioneel bruikbare ruimte.

Inkijkdoorsnede

In de doorsnede is goed te zien hoe de ruimte onder de zaal het bereik van de begane grond vergroot.

Het multifunctioneel te gebruiken toneel is vanaf de zijkant bereikbaar.

Aanzicht van de voorgevel

De gevel aan de Vijfzinnenstraat wordt de nieuwe voorgevel van het Cultuurhuis. De gevel is net als het overige gebouw een combinatie van oud en nieuw: een combinatie van metselwerk en duurzame, houten geveldragers.

Aanzicht van de voorgevel

De nieuwe geveldelen zijn transparant en open: het laat buiten zien wat er binnen gebeurt. Ruimte voor aankondigingen van activiteiten in het gebouw zijn geïntegreerd in het gevelontwerp.

Interieurbeeld vanaf de bestaande trap.

De bestaande trap blijft gehandhaafd in het ontwerp, maar wordt wel opnieuw bekleed. Ook het kunstwerk aan de wand kan dus behouden blijven in het Cultuurhuis.

Interieurbeeld op de nieuwe tribunetrap

Een nieuwe tribunetrap nabij de jeugdafdeling is de tweede verbinding tussen begane grond en eerste verdieping. De royale vide zorgt voor openheid, daglicht en meer verbondenheid tussen boven en beneden.

Interieurbeeld vanaf de nieuwe tribunetrap

Een tribunetrap biedt de mogelijkheid tal van activiteiten in de bibliotheek te ondernemen. Door behoud van de bestaand trap blijven de verdieping en zaal bereikbaar voor ander publiek.

Interieurbeeld op eerste verdieping vanaf de bibliotheek in de cultuurzaal

De glazen achterwand en de omloop in de zaal verbinden bibliotheek, zaal en podium.

De glazen wand is verduisterbaar bij voorstellingen.

Interieurbeeld van de cultuurzaal.

De cultuurzaal wordt voorzien van een omloop. De vloer van de bibliotheek loopt als het ware door in de zaal naar het podium. De visuele relatie versterkt de verbinding tussen bibliotheek en zaal nog meer.

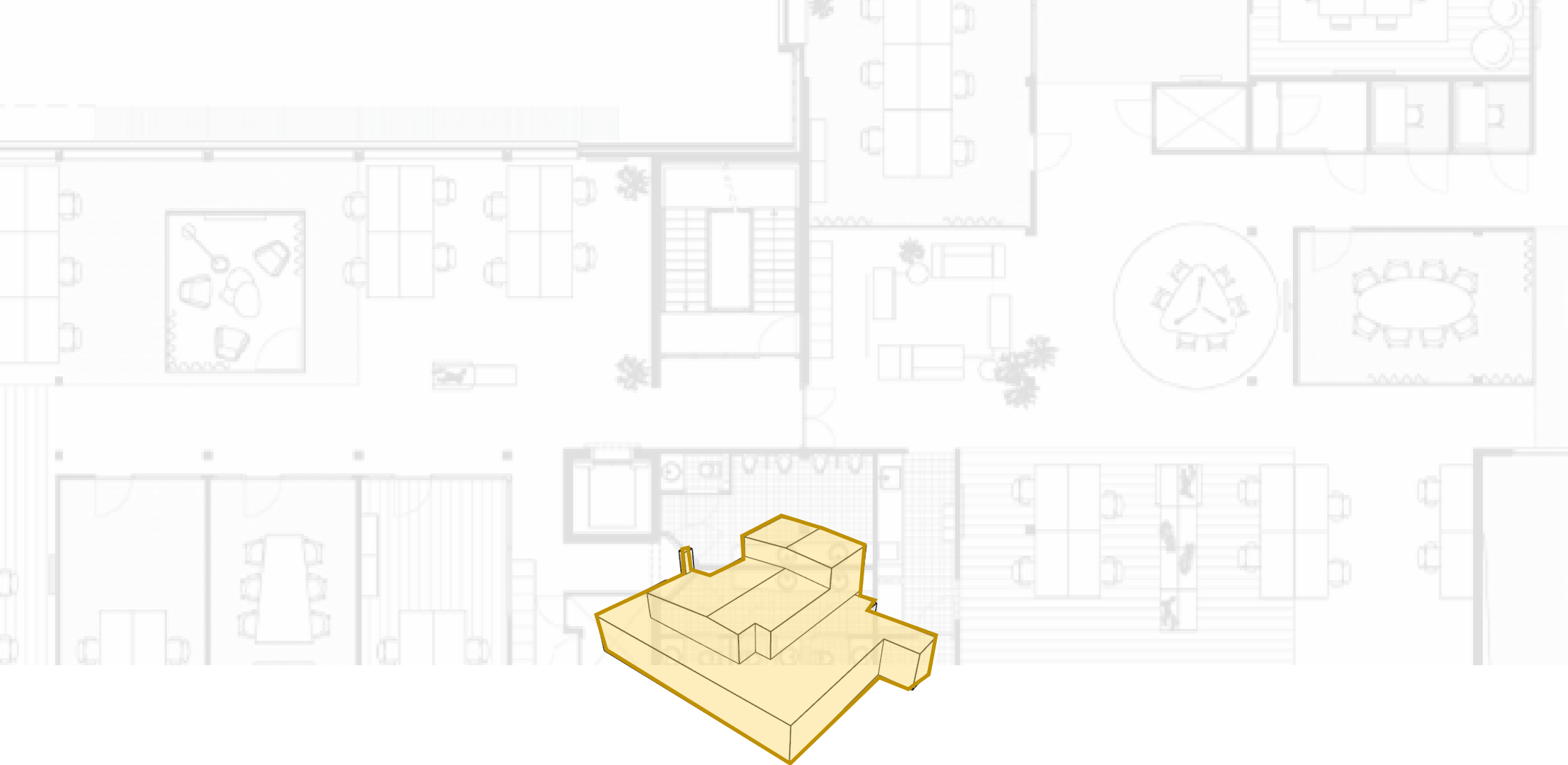
De zaal krijgt een nieuwe, lichtere kleur wandbekleding. Samen met de nieuwe omloop en de daglichttoetreding maakt het de cultuurzaal breder inzetbaar voor allerlei activiteiten en evenementen.

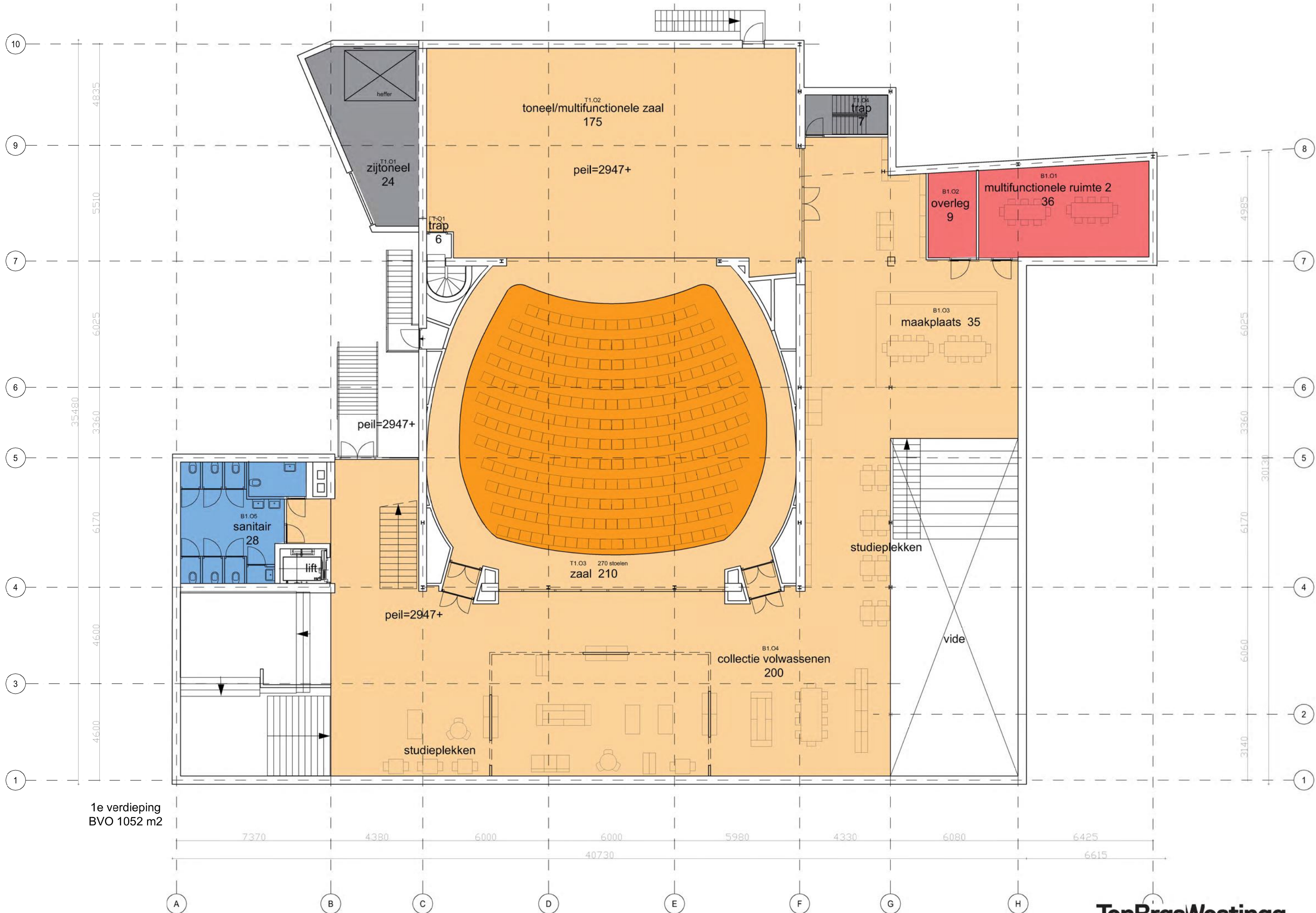
Interieurbeeld van de cultuurzaal.

Een mobiele wand scheidt het toneel van de zaal, waardoor het toneel ook als multifunctionele zaal kan worden ingezet.

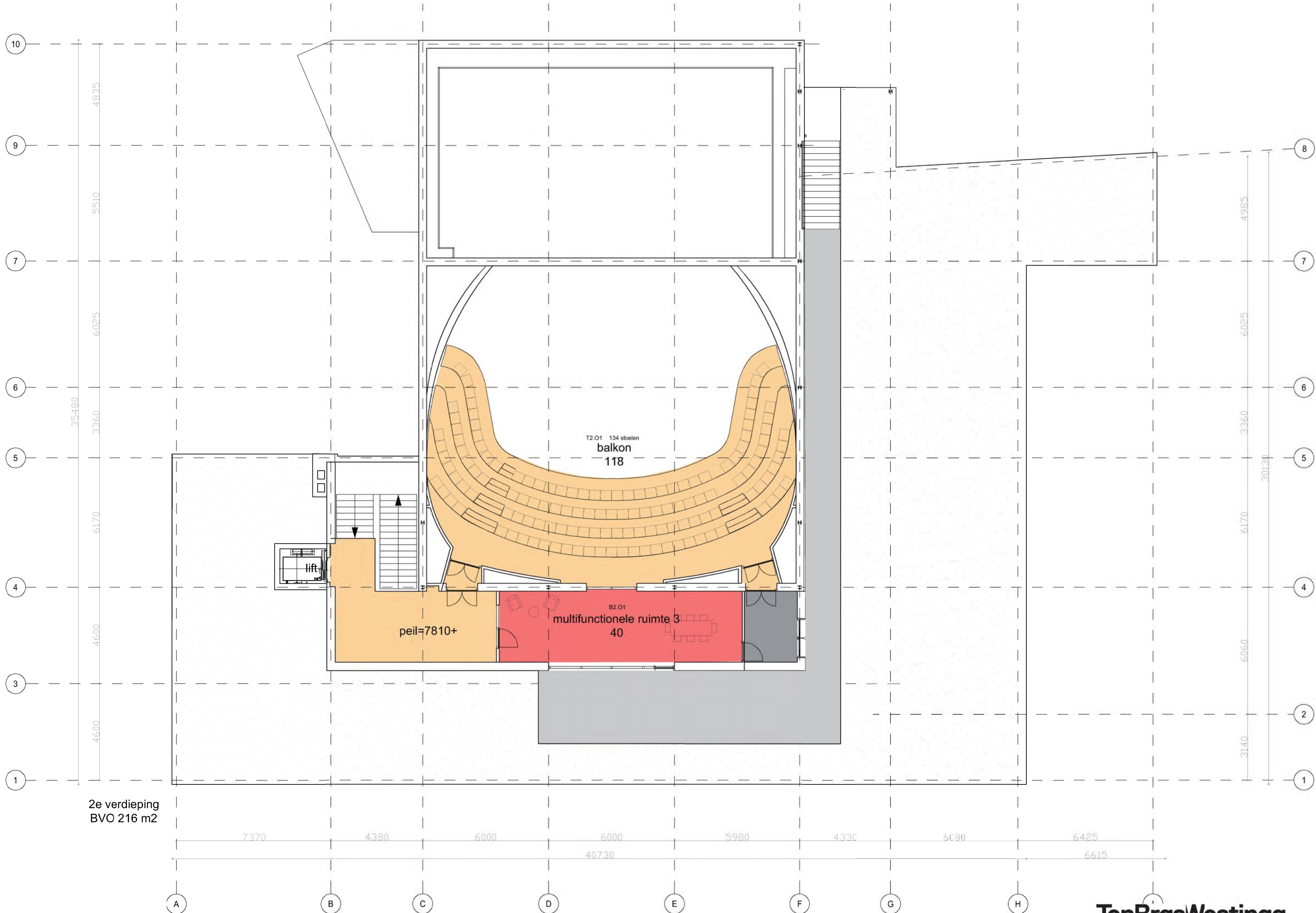
De zaal telt nu 270 stoelen, het balkon 134, waarmee de zaalcapaciteit iets meer dan 400 stoelen bedraagt.

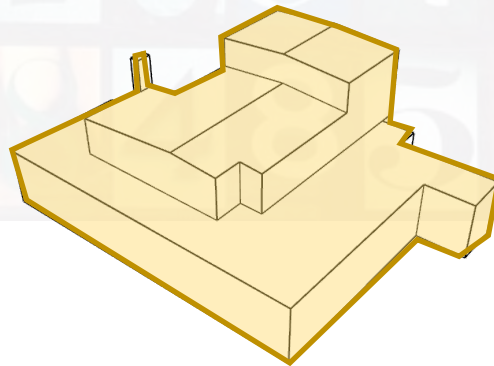

PLATTEGRONDEN

1e verdieping
BVO 1052 m2

RUIMTESTAAT

nr	naam	PVE	ontwerp
B.01	kantoor	14	24
B.02	opslag	8	6
B.03	overlegruimte	-	10
B.04	collectie jongeren	42	80
B.05	collectie jeugd	180	160
B.06	entree/servicegebied	20	125
B.07	horeca/ontwikkelplein	95	80
B.08	garderobe	-	11
B.09	sanitair	12	17

B1.01	multifunctionele ruimte 2	-	36
B1.02	overlegruimte	8	9
B1.03	maakplaats	42	35
B1.04	collectie volwassenen	200	13
B1.05	sanitair	12	28

B2.01	multifunctionele ruimte 3	4	40
-------	---------------------------	---	----

T.01	laadruimte	-	24
T.02	heffer	- in T.01	
T.03	sanitair	-	15
T.04	miva-toilet	-	4
T.05	kleedkamer	-	10
T.06	kleedkamer	-	20
T.07	personeelsruimte	10	23
T.08	kleedkamer	-	33
T.09	werkkast	2	2
T.10	techniek	-	5
T.11	trap	-	6
T.12	multifunctionele ruimte 1	-	22
T.13	overlegruimte	-	10
T.14	toilet	-	37
T.15	trap	-	7
T.16	opslag	-	72
T.17	E-ruimte	-	7
T.18	E-kast	-	2
T.19	opslag	-	33
T.20	installaties	-	35

T1.01	zijtoneel	-	24
T1.02	toneel/multifunctionele zaal	9	175
T1.03	zaal (270 stoelen)	-	210
T1.04	trap	-	7
T2.01	balkon (134 stoelen)	-	118

PVE uit "Plek vol verhalen" bibliotheek AanZet	m2	verwerkt in ontwerp?
Werkplekken medewerkers	14	ja, in ruimten B.01 en B.02
Opslag/ magazijn	8	ja, onder theaterzaal
Werkkasten schoonmaak (1 per verd)	4	ja
Sanitair	6	ja
Pantry tbv medewerkers /vrijwilligers en partners	10	ja, in personeelsruimte T.07
Entree	12	ja, in entree/servicegebied B.06
Toiletten (uitgaande van 2 verd.)	12	ja
Informatiepunt icm zelfservicepunt	20	ja, in entree/servicegebied B.06
Vergaderruimte 4 pers.	16	ja, in multifunctionele ruimte T.12
Vergaderruimte 8 pers.	16	ja, in ruimten B1.01 en/of B2.01
Werk- en studieplekken	24	ja, op eerste verdieping
Overleg /samenwerkplekken 4 pers.	16	ja, in multifunctionele ruimte B.03
Gespreks- informatieplek 3 pers	6	ja, in overlegruimte B1.02
Spreekkamer	8	ja, in overlegruimte T.13
Leestafel	12	ja, in entree/servicegebied B.06
Zitjes	6	ja, door hele gebouw
Horeca	40	ja, in ruimte B.06 en B.07
Ontwikkelplein	55	ja, in ruimte B.07 horeca/ontwikkelplein
Multifunctionele ruimte	55	ja, op toneel T1.02
Interactieve jeugd vloer	42	ja, in ruimte B.04 en/of maakplaats B1.03
Jongervloer	42	ja, in ruimte B.04 en/of maakplaats B1.03
Collectie jeugd	180	ja, op begane grond
Collectie volwassenen	210	ja, deels begane grond, merendeel op 1e
Werkruimte /expeditie boeken	32	ja, in ruimten B.01 en B.02

PVE Bibliotheek FNO 856 m2 / BVO 1223 m2

overzicht vierkante meters BVO	begane grond BVO	eerste verdieping BVO	tweede verdieping BVO
bibliotheek/multifunctionele ruimten	944	524	47
toneel als multifunctionele zaal	-	195	-
cultuurzaal	292	333	169
totalen BVO	1236	1052	216

TenBrasWestinga
ARCHITECTUUR / INTERIEUR

www.tenbraswestinga.nl
't Zand 17 - 3811 GB Amersfoort
T +31 (0)33 470 0303

BIJLAGE 2

Gorinchem - Cultuurpodium

24082901 Gorinchem Cultuurhuis Startnotitie Podiumtechnieken

29 Augustus 2024

Inhoudsopgave

Colofon.....	3
Inleiding.	4
Huidige situatie.	4
Mogelijk nieuwe situaties.....	4
Realisatie.....	6
Kosten en personele inspanning.	7
Advies:	8

Bijlagen:

- I. Toegankelijke opzet licht en geluidsinstallatie.
- II. 20240827 B1457- Cultuurhuis Gorinchem A4 LR

Colofon.

Opdrachtgever:

Gemeente Gorinchem
dhr. Ris
Postbus 108
4205 AZ, Gorinchem

Auteur:

Koen Koch
Leusderweg 127
3818 AB Amersfoort
koen@koenkoch.nl
KvK 66724945
© Koen Koch

Status Notitie: Concept

Inleiding.

Deze notitie beschrijft enkele mogelijke podiumtechnische uitrustingsniveaus voor inpassing in een integraal ontwerp voor het Cultuurhuis Gorinchem. In de bijlage het ontwerp van TenBrasWestinga Architecten.

Bij elk uitrustingsniveau horen verschillende gebruiksmogelijkheden. Deze lopen uiteen van zeer eenvoudige activiteiten tot uiteindelijk een volledige schouwburg beperkt tot de afmetingen van het gerenoveerde gebouw zoals in het ontwerp van TenBrasWestinga.

De verschillende uitrustingsniveaus kunnen in fasen uitgevoerd worden, de gebruiksmogelijkheden van het voorgaande niveau blijven beschikbaar.

In deze notitie zijn een viertal niveaus in stappen aangegeven. Een uitrustingsniveau heeft verband met de mogelijkheden van het aanwezige personeel. Bij stap 1 zijn er geen speciale vaardigheden op het gebied van voorstellingstechniek noodzakelijk, bij een volledige schouwburg - stap 4 - zijn minimaal 1,5 a 2 vaste allround theatertechnici noodzakelijk in de formatie die bij grotere voorstellingen worden bijgestaan door inhuurkrachten en een deel van hun tijd moeten steken in voorbereiding, onderhoud, scholing en beheer.

In deze notitie wordt in verhouding veel nadruk gelegd op de constructieve voorzieningen. Dit is noodzakelijk om een reële inschatting van de bouwkundige kosten te kunnen maken.

Huidige situatie.

Theater De Nieuwe Doelen is enkele jaren geleden gesloten. De aanwezige theatertechnische installatie bestaat uit een trekkenwand (toneelhijsinstallatie- toneelmechanica) bedoeking, bestoeling, licht en geluid. Alles is verouderd. De orkestbak is in het verleden vastgezet en de mechanische installatie is zowel technisch/economisch verouderd en de afstand tot de regelgeving groot. Alle mechanica kan niet meer gebruikt worden voor podiumtechniek. De houten rollenzolder is op zichzelf brandgevaarlijk en zal moeten worden verwijderd.

De doeken zijn flets, beschadigd en mogelijk vervuild.

De opvallend uitgebreide en licht en geluidinstallatie is - hoewel op het oog goed geconserveerd - niet meer bruikbaar. De meeste armaturen zijn halogeenlampen (hoog energieverbruik, beperkte mogelijkheden) en de apparatuur is verouderd en zo complex in gebruik dat voornamelijk alleen oudere technici daar ooit ervaring mee hebben gehad dit aan de praat kunnen krijgen. Gezien de leeftijd van de apparatuur is het niet vanzelfsprekend dat deze ooit weer bedrijfszeker gaat functioneren. Deze apparatuur is volkomen ontoegankelijk voor onervaren en recent opgeleid personeel.

Wat betreft de bestoeling is een inventarisatie op zijn plaats om de mogelijkheden voor hergebruik te onderzoeken. Het valt te verwachten dat de stoffering en het schuim vervangen moet worden en dat een aantal stoelen voor onderdelen uiteengenomen zullen moeten worden.

Omdat de licht- en geluidsinstallatie zo uitgebreid is, is er contact gelegd met verhuurbedrijven om te kijken of er nog gebruiksmogelijkheden zijn (het ondersteunen van activiteiten en initiatieven de regio, in minder welvarende delen van de wereld of het inzetten op locaties waar de apparatuur mogelijk onderhavig is aan ongunstige weersomstandigheden).

Mogelijk nieuwe situaties.

Het toekomstige gebruik van de aanwezige zaal is momenteel onduidelijk. Vandaar dat er 4 stappen zijn die elkaar in de loop van de tijd zouden kunnen opvolgen, zich aanpassen aan de inhoudelijke

ambitie. Zoals aangegeven, een voorgaande stap is in alle volgende stappen bruikbaar. Het risico is daarmee beperkt tot een basis gebouwconstructieve voorziening die geschikt moet zijn om uiteindelijk de outillage voor stap 4 in te kunnen brengen. Het spreekt voor zich dat de huidige elektriciteitsaansluiting niet permanent verkleint wordt t.o.v. de huidige aansluitwaarde.

Stap 1:

Gebruik van het podium (alleen het toneelgebied) door onervaren gebruikers voor repetitie, presentatie, kleine voorstellingen. Het publiek bevindt zich in het podiumgebied.

Stap 2:

Het podium geschikt maken voor eenvoudige presentaties door de huidige toneelopening. Kleine amateurvoorstellingen mogelijk, ruimte voor het programmeren van eenvoudige voorstellingen uit het vlakke vloercircuit.

Het podium geschikt maken voor actuele filmprogrammering
Bescheiden outillage.

Stap 3:

Het podium geschikt maken voor grotere vlakke vloerproducties en het eenvoudiger schouwburgaanbod, tribute concerten. Bijvoorbeeld wekelijkse programmering.
Serieuze outillage.

Stap 4:

Schouwburgfunctionaliteit binnen huidige afmetingen van het gebouw. Voorstellingen die in Tiel staan zouden in Gorinchem geprogrammeerd kunnen worden. Mogelijk dat ik sommige gevallen (bijvoorbeeld grotere dansproducties) het toneelgebied te klein is in Gorinchem.

Schematisch zien de gebruiksmogelijkheden er zo uit:

Beoogde gebruiksmogelijkheden Cultuurhuis Gorinchem	Stap 1	Stap 2	Stap 3	Stap 4	omgeving gebouw		
Presentatie	++	++	++	++	-		
Stand-up	++	++	++	++	-		
Cabaret	-	+	++	++	-		
Toneel	-	+/-	+	++	-		
Dans	-	-	+	++	-		
eenvoudig reizende gezelschappen	-	+/-	+	++	-		
Singer-songwriter	+/-	+	++	++	-		
Live band	-	-	+	++	-	binnen de grenzen van akoestische haalbaarheid	
Complexe reizende voorstellingen	-/-	-/-	+/-	++	-	binnen de grenzen van fysieke haalbaarheid	
Circus/acrobatiek	-/-	-	+/-	+	-		
Repetitie	+	+	++	++	-		
Lessen	+	+	++	++	-	afhankelijk van de vorm en inhoud	
feest en receptie	+	+	++	++	-		

Realisatie.

Om de podiumvoorziening in de bibliotheek te realiseren op niveau “stap 1” en de mogelijkheid te creëren om op termijn door te kunnen groeien naar stap 4 dient in alle gevallen de huidige trekkeninstallatie verwijderd te worden. De houten rollenzolder zal vervangen moeten worden door een constructie die uiteindelijk stap 4 mogelijk maakt.

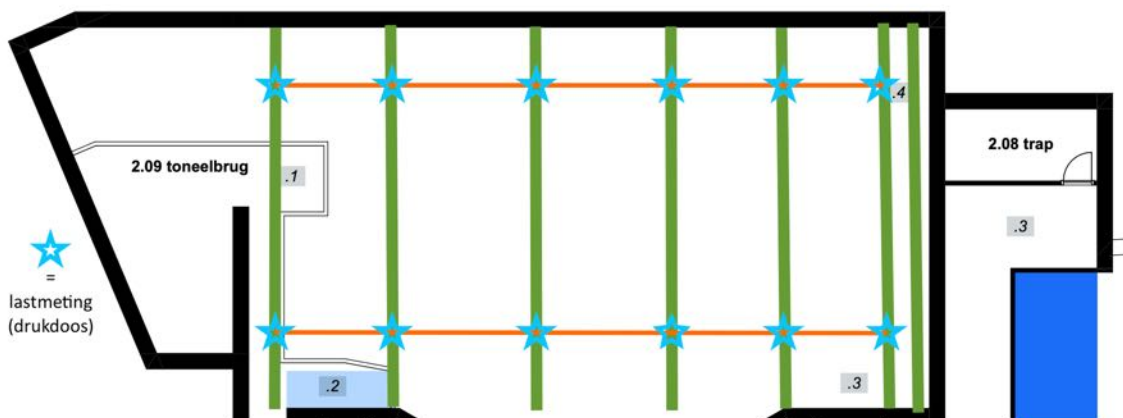
Uitgaande van de huidige hoogte van het toneelhuis zal voor behoud van de noodzakelijke hijshoogte afgezien moeten worden van een beloopbare rollenzolder. Het gevolg hiervan is dat eventuele mechanische incidenten boven de toneelvloer met een hoogwerker opgelost moeten worden. Bij een moderne installatie (uitgevoerd conform de EN 17206) en in het ontwerp rekening houdend met extra uitloopbeveiliging van de keerschijven zal zo’n incident zich bij goed (gepland) onderhoud zo goed als nimmer voordoen.

Om het noodzakelijk bereikbare onderhoudsgebied voor de hijsinstallatie zo klein mogelijk te houden (vanaf een zijbrug) ga ik uit van lieren van 20 cm breed zodat deze bereikbaarheid maar aan 1 zijde van de zaal noodzakelijk is. Het aantal fabrikanten dat zo’n lier kan leveren is beperkt, maar zal waarschijnlijk toenemen in de loop der jaren.

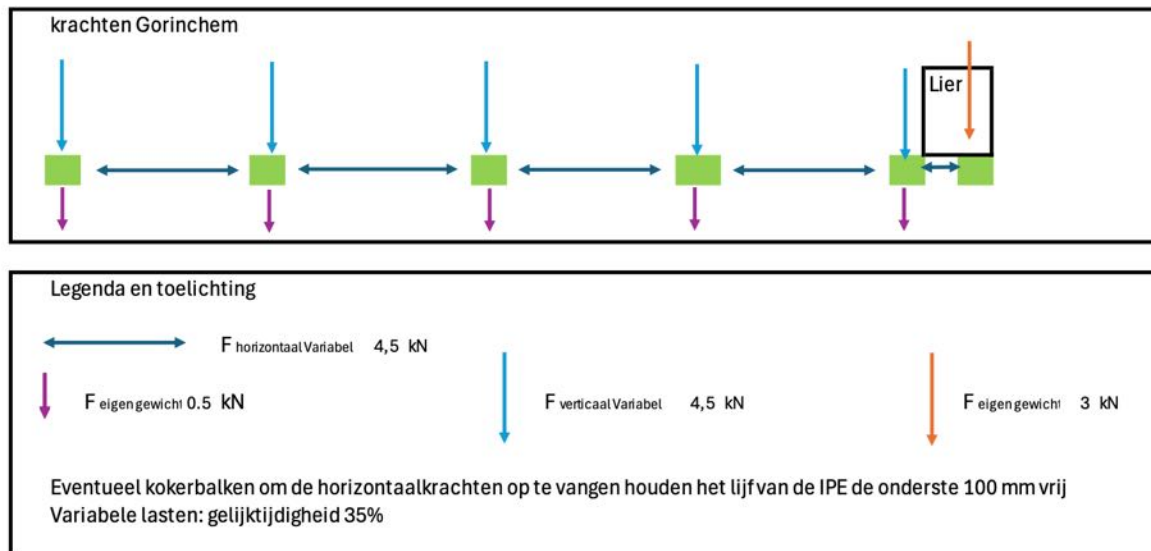
In deze benadering wordt uitgegaan van “ASM” lieren. Deze lieren – 20 cm breed – zien we steeds meer in Nederland (Zoetermeer, De Doelen Rotterdam, World Forum Den Haag, Musis Arnhem e.v.a.) en sluiten zondermeer aan bij de budgetvriendelijke “Genesis” besturing die voorgesteld is vanaf stap 3. Qua veiligheidsniveau, gebruiksmogelijkheden en budgetvriendelijkheid uniek in zijn soort.

Gezien de beperkte omvang van het toneelgebied, de relatief korte roedelengte is het gebruik van 300 kg lieren en 6 keerschijven per trek mogelijk. (Grote schouwburgen gebruiken meestal 500 kg/trek). Op dit moment werken onder andere Tiel en Alphen aan de Rijn met 300 kg trekken zonder dat zij programmering missen omdat er te weinig hijscapaciteit zou zijn. Trekken zijn te koppelen en daarmee is een incidenteel werken met een zwaardere last heel goed mogelijk in de praktijk) Er zal een constructie voorzien moeten worden die trekken en keerschijven in de toekomst (stap 4) kan dragen (groen), maar ook voorzien in twee (oranje) IPE’s die “ondeskundig gebruik” in stap 1 en 2 mogelijk maken. Vandaar de drukdozen in de oplegging.

Door het in principe zo uit te voeren zijn toekomstige uitbreidingen relatief eenvoudig (zonder grote bouwkundige ingrepen) mogelijk.

In het toneelhuis passen ongeveer 32 trekken boven de toneelvloer. De op bovenstaande tekening in groen aangegeven IPE's worden gedimensioneerd door de gebouwconstructeur. Om dit te kunnen doen deze voorlopige krachtenopgave per trek. De "eigen gewichten" van de hijsinstallatieonderdelen zijn altijd aanwezig. Wat betreft variabele lasten is een gelijktijdigheid van 35% in de praktijk ruim voldoende.

Voor de in oranje aangegeven IPE's op de drukdozen op de groen aangegeven IPE's gaan we uit van een maximale variabele belasting van 250 kg per strekkende meter met een gelijktijdigheid 40%. In de praktijk zullen deze balken niet gelijktijdig met een volledig belast trekkenveld gebruikt worden. Samen met een duidelijke aanwijzing op het lastenbord voor de gebruiker is het de verwachting dat hier nagenoeg geen extra constructieve ruimte voorzien hoeft te worden.

In de krachten opgegeven krachten zijn de dynamische factoren opgenomen, de zogeheten "Characteristic Load". Bij een goed ingeregelde installatie overschrijdt de "load at failure" in geen geval de characteristic load. Het is belangrijk om hierop toe te zien bij installatie van een eventuele volledige trekkenwand. Tot stap 4 is de overdimensionering van de constructieve voorziening aanzienlijk.

Kosten en personele inspanning.

Zoals aangegeven is stap 1 gericht op het kunnen gebruiken van het toneelgebied zonder daarvoor voor die taak opgeleid personeel in huis te hebben. De installaties zijn toegankelijk voor iedere gebruiker. Ook bij realisatie van vervolgstappen blijft deze toegankelijkheid bestaan terwijl er ook complexere en grotere evenementen mogelijk zijn.

In het volgende overzicht zijn de kosten aangegeven per stap. De investering van een vorige stap blijft bruikbaar in een volgende stap, een stap kan alleen gezet worden als de investering van de vorige stap gedaan is of gelijktijdig wordt gedaan.

Onderaan in het overzicht is aangegeven wat de ingeschatte personele is bij het niveau van outillage in de betreffende stap. Zo geeft dit schema inzicht in de investerings- en realisatiekosten en in de exploitatiekosten. De kosten van (vervangings) onderhoud kunnen ingeschat worden op ongeveer 15% van het investeringsbedrag.

	Stap 1	Stap 2	Stap 3	Volledige schouwburg	
					subtotaal kosten Podiumtechnische inrichting
Schatting kosten theatertechische inrichting Excusief bouwkundige voorzieningen	€ 500.000,00	€ 800.000,00	€ 1.200.000,00	€ 1.500.000,00	€ 4.000.000,00
zwerfset randprogrammering	€ 50.000,00		€ 75.000,00		€ 125.000,00
Logistiek					
Laad en losperron personenauto's, bestelbussen en "Rijbewijs B-busjes" OVERDAG	X	X	X	X	bouwkundig
Laad en losperron personenauto's, bestelbussen en "Rijbewijs B-busjes" NACHT		X	X	X	bouwkundig
Laad en losperron Bakwagens - 12 m- gezelschappen - Vollediginpandig				X	bouwkundig
Mechanica					
Fundatiestaal voor lieren en keerschijven (hoge belasting)	X	X	X	X	bouwkundig
Fundatiestaal voor takels - toegankelijk gebruik	X	X	X	X	bouwkundig
Loopkatten voor takels - (semi) professioneel gebruik.		X	X	X	
Introductie 10 lieren			X	X	
Genesis besturing			X	X	
Aanvullen trekkenveld				X	
geavanceerde besturing				X	
Bestoeling					
Nieuwe stoelen en stoelenplan	X	X	X	X	bouwkundig
Uitbreiding stoelenplan			X	X	bouwkundig
Bedoeiking					
achterdoek, horizontoek en poten aan truss	X	X	X	X	
zijzwart op rail		X	X	X	
"vak" om toneelrand af te schermen	X	X	X	X	
volledige bedoeiking (friezen, gobelin, div sluiers)			X	X	
Projectie					
klein projectiedoek	X	X	X	X	
bioscoop doek toneelopening		X	X	X	
kleine beamer	X	X	X	X	
filmvertoning beamer		X	X	X	
bioscoopprojector en doremiserver - surround	optioneel				€ 275.000,00
Licht en geluidweergave					
Toegankelijke licht en geluidset voor op toneelvloer	X	X	X	X	
uitbreiding licht en geluidset		X	X	X	
volledige PA			X	X	
Geavanceerde besturing licht				X	
volledige lichtset				X	
Totaal kosten:					€ 4.400.000,00
Personeel	geen extra vaardigheden	beheerder met affiniteit voor podiumtechniek, zo nu en dan inhuur theatertechnicus	Theatertechnicus als beheerder, regelmatig inhuur theatertechnici	±1,5 FTE theatertechniek, zeer regelmatig inhuur - "vaste ploeg oproepers"	

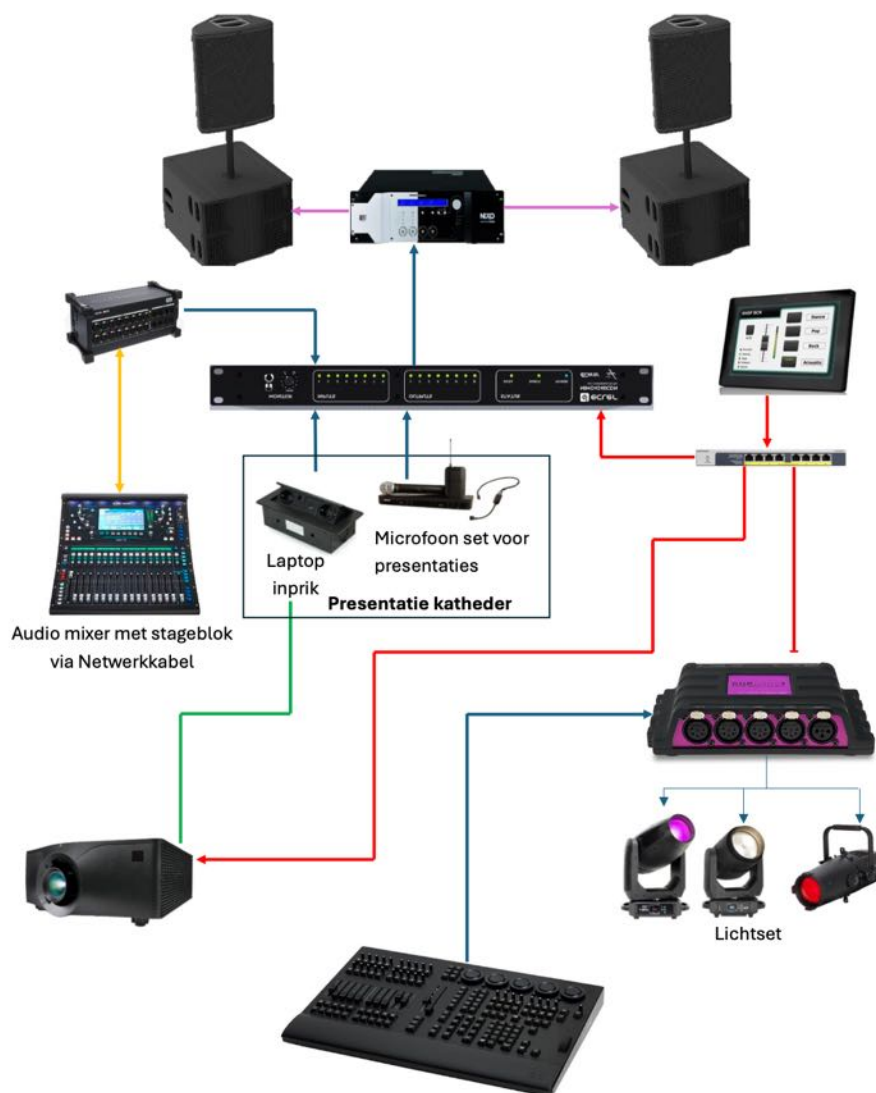
Advies:

In het plan voor het Cultuurhuis wordt de bestaande zaal toegankelijk gemaakt voor in of meer dagelijks gebruik. Om deze voorziening "tot leven te wekken" en deze bestaande charmante zaal recht te doen is het bereik van het publiek via de bestaande toneelopening het meest op zijn plaats. Zo "ervaar je de zaal" en het is juist die ervaring die geleid heeft tot de wens deze zaal voor Gorinchem te behouden. Een keuze voor stap 1 en 2 is te begrijpen vanuit financiële overwegingen. Mochten de middelen het toestaan dan zou een uitvoeringsniveau "stap 3" qua uitstraling goed passen bij de allermooiste vestingstad van Nederland¹.

¹ In de ANWB verkiezing rond de Allermooiste vestingstad van Nederland is op 16 augustus 2021 Gorinchem gekozen tot de winnaar van het land! De jury zegt over onze vestingstad: "Gorinchem is beeldschoon..."

Bijlage:

Schematische opzet “licht en geluid” toegankelijk voor onervaren gebruiker (via tablet) en bruikbaar voor live presentatie en kleine band, muziek en theateroptredens:

BIJLAGE 3

Vergelijking uitgevoerde variantenstudies

	Oktober 2024	Juni 2024	December 2023	Juni 2024	December 2023	Juni 2024
	Variant Cultuurhuis: behoud	Variant 0: vernieuwbouw zonder bibliotheek	Variant A: behoud + uitbreiding	Variant B: vernieuwbouw + uitbreiding	Variant C: sloop / nieuwbouw	Variant 0 (Groenmarkt verbouwing)
omschrijving	bibliotheek + groot podium	theater + horeca	theater + horeca + bibliotheek	theater + horeca + bibliotheek	theater + horeca + bibliotheek	bibliotheek
Grondkosten	50.340	101.789	81.515	101.789	131.789	69.368
Bouwkosten	6.307.647	7.271.269	8.835.000	10.854.317	13.457.945	1.984.665
Inrichtingskosten	353.450	582.500	1.102.500	1.102.500	1.102.500	459.325
Bijkomende kosten	727.145	1.802.526	2.881.413	2.813.971	4.245.794	551.161
Onvoorzien	382.988	413.300	1.059.925	623.081	1.580.340	120.830
TOTAAL INVESTERINGSKOSTEN excl. BTW	7.821.570	10.171.384	13.960.352	15.495.658	20.518.368	3.185.349
Jaarlijkse huisvestingslasten gemeente	727.467	751.000	690.119	1.167.000	703.042	360.000
Exploitatielasten - inclusief theater & horeca exploitatie		724.000	328.382	753.000	435.654	166.000
Dekking	-684.750	-789.000	-424.200	-974.000	-459.400	-60.500
Tekort - theater/horeca exploitatie niet verder uitgewerkt	42.717	686.000	594.301	946.000	679.296	465.500
		465.500				
		1.151.500	Inclusief verbouwing Groenmarkt			

BIJLAGE 4

Cultuurhuis de Nieuwe Doelen

Het concept in woord en beeld

**Gemeente
Gorinchem**

Opgaven

**Behoud charmante
zaal De Nieuwe Doelen**

**Aanbod voor diverse
doelgroepen
(kunst als doel én middel)**

Huisvesting AanZet

**Zorgplicht / wettelijke
taken AanZet**

Naar aanleiding van de I&O van juni 2024 is besloten een aangepaste variant uit te werken die budgettair en cultureel maatschappelijk nieuwe kansen biedt.

Er is aan de slag gegaan met vier elementen, om zo meerdere opgaves te combineren. Deze staan hiernaast schematisch weergegeven.

De volgende pagina's schetsen het concept van Cultuurhuis de Nieuwe Doelen.

Ontmoetingsplek

De inwoners van Gorinchem krijgen met Cultuurhuis de Nieuwe Doelen een ontmoetingsplek – een plek voor iedereen, waar je welkom bent, je thuis voelt, zonder geld uit te hoeven geven, zonder te consumeren. **Een third place.**

Het is een plek waar je een voorstelling bezoekt, waar amateurgezelschappen repeteren en hun voorstelling aan hun familie en vrienden laten zien, waar je een lezing bezoekt. Een Cultuurhuis gaat goed samen met een bibliotheek. De bibliotheken anno 2024 zijn veel meer dan alleen een boekenleenlocatie. De moderne bibliotheek is een plek van verhalen, een plek waar je kunt studeren, waar je gelijkgestemden kunt ontmoeten, waar je podiumkunsten kunt beoefenen, waar je tijd kunt doorbrengen met vrienden, de krant kan lezen en een debat kunt volgen. Maar ook waar je taallessen of een cursus digitalisering volgt, of geholpen wordt met je belastingaangifte. Je ziet op verschillende plekken in het land al dat eigentijdse bibliotheken zo'n plek kunnen zijn. Dat gunnen we Gorinchem. En dat kan gerealiseerd worden in samenwerking met diverse lokale partners, en met Bibliotheek AanZet. Door het Cultuurhuis te versterken met de vaste huurder AanZet ontstaat een levendige plek, een plek waar inwoners van alle leeftijden en achtergronden zich welkom voelen. De Nieuwe Doelen wordt weer teruggegeven aan de stad. En tot een succes gemaakt met partners uit de stad.

First place
Je thuis

Second place
Je werk/school

Third place
Plekken waar je je (ook)
prettig voelt, waar je mensen
ontmoet.

Zaal + bibliotheekfunctie + multifunctionele ruimtes = ontmoetingsplek = Cultuurhuis de Nieuwe Doelen

De krachten van verschillende partners worden gebundeld in het Cultuurhuis. Zo kunnen verschillende functies aangeboden worden.

De afbeelding hiernaast laat zien dat het Cultuurhuis een nieuw concept wordt, waarin ruimte is voor verschillende vormen van cultuur, zowel participatie als receptieve deelname (zelf actief meedoen versus kijken/luisteren). De laatste jaren heeft Bibliotheek AanZet laten zien dat zij een breed pallet aan samenwerkingspartners aan zich heeft verbonden. Dit kan verder worden versterkt, ook met partners die sterker zijn gericht op de podiumfunctie.

Doordat het concept gedragen gaat worden door een brede groep partners kunnen zowel overdag als in de avond activiteiten worden georganiseerd. Mooie bijvangst is dat de openingstijden van het gebouw ruimer zijn dan de bibliotheek nu kan bieden op de Groenmarkt.

De indeling van het Cultuurhuis

Het cultuurhuis is opgebouwd rondom drie pijlers: de zaal (groot podium), bibliotheek & open ruimtes, en multifunctionele ruimtes. De verschillende ruimtes worden door diverse partners gebruikt. Juist deze overlap zorgt voor reuring, een intensief gebruik en verrassende combinaties.

Multifunctionele ruimtes

- Workshops
- Vergaderingen
- Taallessen
- Participatietrajecten
- En nog veel meer ...

Zaal

- Theater & muziek
- Show & cabaret & stand up
- Koorrepetities en optredens
- Amateurvoorstellingen
- Schoolvoorstellingen
- Jeugdaanbod
- Lezingen & debatten
- Informatieavonden
- En nog veel meer...

Bibliotheek & open ruimtes

- Boeken uitlenen
- Voorlezen
- De krant lezen & kop koffie drinken
- Hulp bij belastingaangifte
- Studeren en werken
- Uitleg over de computer
- Seniorweb
- En nog veel meer...

De volgende pagina laat een voorbeeldprogrammering zien van een week in Cultuurhuis de Nieuwe Doelen, verspreid over de verschillende ruimtes van het Cultuurhuis.

Voorbeeldprogramma

DINSDAG

10.00 uur

Bibliotheek open

11.00 uur

Schildercursus

11.30 uur

Koffieochtend baby

14.00 uur

Repetitie koor

15.00 uur

Spreekuur IDO

20.00 uur

Lezing Tommy Wieringa

WOENSDAG

10.00 uur

Bibliotheek open

Hele dag

IDO

10.00 uur

De Bieb helpt

10.30 uur

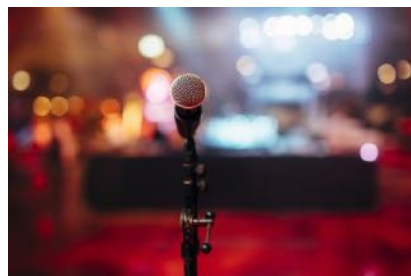
Taallessen

13.00 uur

Rustig studeren

20.00 uur

Spoken word jongeren

DONDERDAG

10.00 uur

Bibliotheek open

11.00 uur

Voorlezen

10.30 uur

Taalles

15.00 uur

Workshop

20.00 uur

Film

VRIJDAG

10.00 uur

Bibliotheek open

Hele dag

IDO

14.00 uur

Repetitie theater-
makers

17.00 uur

Hiphop cursus

20.00 uur

Game night

ZATERDAG

10.00 uur

Bibliotheek open

11.00 uur

Kinderyoga

10.30 uur

Koffiemoment
senioren

15.00 uur

Samen koken

20.00 uur

Presentatie
balletschool

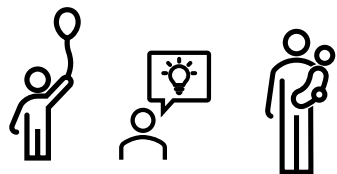
Uitgelicht – de mogelijkheden van de zaal (groot podium)

Momenteel is er geen ruimte in de begroting om structurele middelen voor een omvangrijk artistiek programma vrij te maken. Door met een **groeimodel** te werken kan de zaal behouden blijven en tevens direct in gebruik genomen worden. Afhankelijk van beschikbare budgetten en partners kan in een later stadium, en zelfs de jaren ná opening, verder programma ontwikkeld worden. Het plan en de begroting biedt ruimte om de zaal nu al in te zetten voor allerlei activiteiten en tegelijkertijd ruimte te houden voor verdere ontwikkeling. Hierbij is de kracht van het concept dat het **flexibel** is en dat het **toekomstbestendig** is. Ambitie op termijn kán gerealiseerd worden, maar hoeft niet per se. Afhankelijk van de visie van de stad, de betrokken partners én de beschikbare financiële middelen.

Door met vier technische (en financiële) niveaus te werken, die opvolgend aan elkaar gerealiseerd kunnen worden, houdt het Cultuurhuis flexibiliteit om over een aantal jaar technische faciliteiten toe te voegen, terwijl de zaal nu ook behouden kan blijven en gebruikt kan worden. Ook in stap 1 en 2 zijn er al veel activiteiten mogelijk in het gebouw. Zie hieronder de stappen en een korte uitleg van de mogelijkheden.

Stap 1

Presentatie, lezing, spoken word, repetities en lessen, kleutertheater. Overige activiteiten bibliotheek. Het vindt plaats óp het toneel.

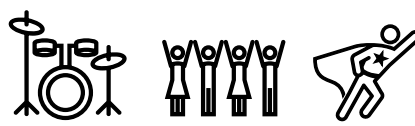
Stap 2

Singer-songwriter, dj, cabaret, filmprojectie (ouder aanbod), eenvoudige toneelvoorstelling, eenvoudige amateurproductie.

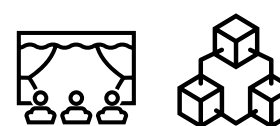
Stap 3

Kleine theatertour live muziek, toneel, dans, compact schouwburgaanbod.

Stap 4

Muziektheater/ musical, toneel, vergelijkbaar met schouwburgaanbod Tiel.

Op de volgende pagina is per stap een tweetal voorbeelden opgenomen van het type aanbod.

Voorbeeldaanbod per stap

1

kleutertheater

spoken word

2

cabaret

schoolmusical

3

jeugdaanbod

urban

4

toneel

tributeband

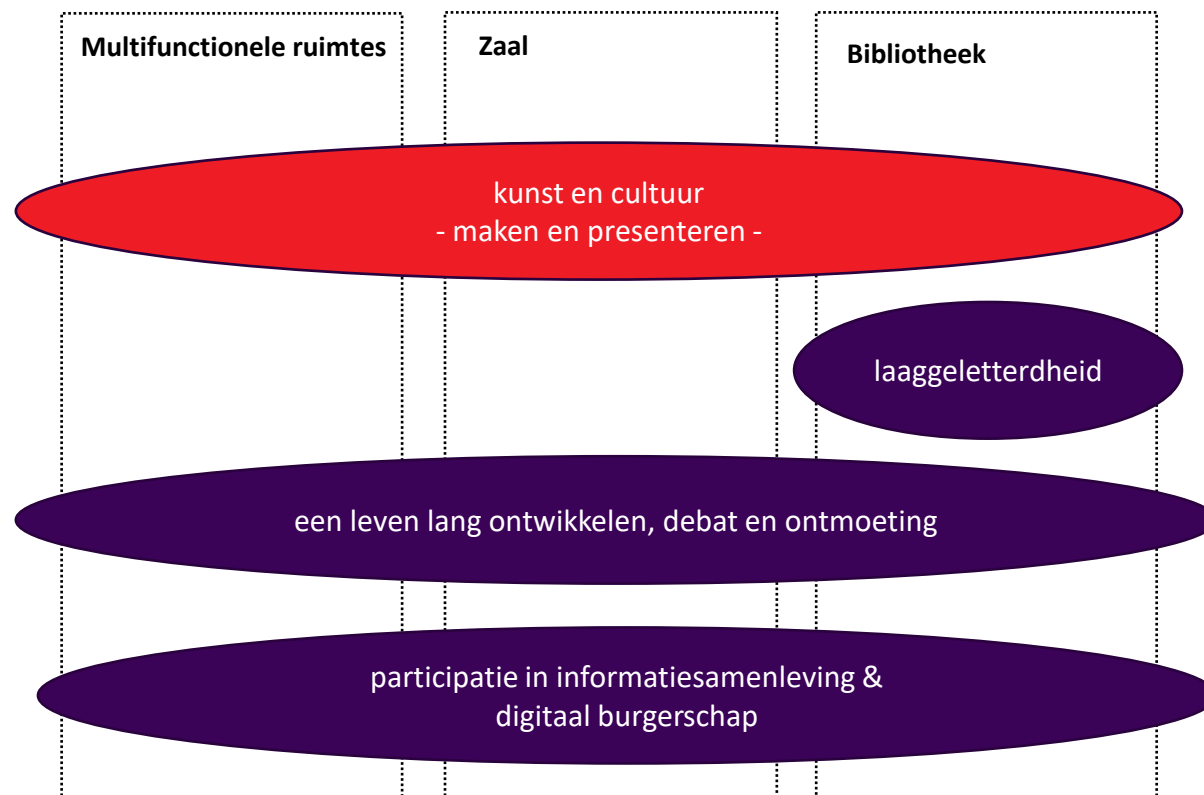

Cultuurhuis en de functies

In de ovals hiernaast zijn in het paars de thema's van AanZet weergegeven, die volgens de wet zijn opgelegd als strategische thema's – ofwel taken – van de moderne bibliotheek. Kijkend naar de paarse ovals is te zien dat de bibliotheek met haar activiteiten alle ruimtes in het Cultuurhuis in meer of mindere mate zal inzetten. De bibliotheek zal de zaal bijvoorbeeld gebruiken voor de activiteiten die georganiseerd worden vanuit het thema 'een leven lang ontwikkelen, debat en ontmoeting'. Doordat er ook vele andere partners de zalen en de multifunctionele ruimtes gaan gebruiken, komt er reuring, waardoor bezoekers zich er prettig, veilig en welkom voelen.

Op de Groenmarkt organiseert de bibliotheek nu ook allerlei activiteiten die een overlap hebben met kunst en cultuur. Dat doet zij met veel partners uit de gemeente. AanZet heeft in andere steden waar zij actief is, en waar betere faciliteiten zijn, al meer ervaring opgedaan met het organiseren van andersoortig programma. Juist met andere partners. Juist complementair. Dat kan in het Cultuurhuis geïntensiveerd worden. Mét elkaar en parallel aan elkaar.

De volgende pagina's laten afbeeldingen zien van activiteiten die Bibliotheek AanZet heeft georganiseerd, bedoeld om een beeld te geven van wat er kan plaatsvinden in Cultuurhuis de Nieuwe Doelen.

Cultuurhuis en de functies

In de ovalen hiernaast zijn in het paars de thema's van AanZet weergegeven, die volgens de wet zijn opgelegd als strategische thema's – ofwel taken – van de moderne bibliotheek. Kijkend naar de paarse ovalen is te zien dat de bibliotheek met haar activiteiten alle ruimtes in het Cultuurhuis in meer of mindere mate zal inzetten. De bibliotheek zal de zaal bijvoorbeeld gebruiken voor de activiteiten die georganiseerd worden vanuit het thema 'een leven lang ontwikkelen, debat en ontmoeting'. Doordat er ook vele andere partners de zalen en de multifunctionele ruimtes gaan gebruiken, komt er reuring, waardoor bezoekers zich er prettig, veilig en welkom voelen.

Op de Groenmarkt organiseert de bibliotheek nu ook allerlei activiteiten die een overlap hebben met kunst en cultuur. Dat doet zij met veel partners uit de gemeente. AanZet heeft in andere steden waar zij actief is, en waar betere faciliteiten zijn, al meer ervaring opgedaan met het organiseren van andersoortig programma. Juist met andere partners. Juist complementair. Dat kan in het Cultuurhuis geïntensiveerd worden. Mét elkaar en parallel aan elkaar.

De volgende pagina's laten afbeeldingen zien van activiteiten die Bibliotheek AanZet heeft georganiseerd, bedoeld om een beeld te geven van wat er kan plaatsvinden in Cultuurhuis de Nieuwe Doelen.

Multifunctionele ruimtes

Zaal

Open ruimtes en bibliotheekfunctie

Potentiële partners van het Cultuurhuis | Naast Bibliotheek AanZet zijn er andere partners die de ruimtes levendig maken en het concept dragen. Het zijn niet per definitie bewoners, het kunnen incidentele of vaste huurders zijn of samenwerkingspartners die activiteiten aanbieden. Denk aan:

- Amateurgezelschappen
- Welzijnsorganisaties
- Scholen
- Theatermakers
- Programmamakers

Publieksdoelgroepen | Hieronder een beeld van de publieksdoelgroepen van het Cultuurhuis,

- Ouders met jonge kinderen
- Studenten mbo/hbo/wo
- Kinderen - primair onderwijs
- Jongeren - voortgezet onderwijs
- Studenten mbo/hbo/wo
- Senioren
- Nieuwkomers
- Alleenstaanden
- Laaggeletterden
- Volwassenen

Programma van AanZet dat past in Cultuurhuis de Nieuwe Doelen

Bomen van Verbinding reizen langs bibliotheek Gorinchem

Filosofische lezing & interview met Hans Schnitzler

Schaap is eigenwijs - voorstelling voor kinderen van 2-6 jaar

Gamewalhallen i.s.m. jongerenwerk tijdens Kom Erbij Week.

Lezingen en wandeling langs Stolpersteine

Bibliotheek helpt bij vragen over digitalisering

Gemeente
Gorinchem

BIJLAGE 5

MEETGEGEVENS & VORMFACTOREN

BVO:	Bruto vloeroppervlak	2.504 m ²
BIH:	Bruto inhoud	10.016 m ³
TBB:	Footprint (incl. onder- & overbouwd)	1.236 m ²
BGT:	Bruto geveloppervlak (boven maaiveld)	1.236 m ²
BGD:	Geveloppervlak dicht	1.360 m ²
BGO:	Geveloppervlak open - 27%	530 m ²
BDT:	Bruto dakoppervlak	2.504 m ²
BOT:	Bruto onbebouwd terreinoppervlak	773 m ²
BOG	Bruto omtrek gevels	120 m

BOUWKOSTEN NIVEAU 3		hoev.	eh	€ / eh	totaal
BOUWKUNDIGE WERKEN					
A	SLOOP	1	post	383.880	383.880
1A	FUNDERING GRONDKOSTEN	1	post	55.374	55.374
1B	SKELET	1	post	460.621	460.621
1C	AFBOUW DAKEN EN BUITENPLAFONDS	1	post	261.246	261.246
1D	GEVELAFBOUW/GEVELAFWERKING	1	post	114.708	114.708
1I	INBOUW	1	post	903.070	903.070
1J	AFWERKINGEN	1	post	1.033.477	1.033.477
1K	TOTAAL OVERIGE BOUWKUNDIGE VOORZIENINGEN	1	post	84.700	84.700
TOTAAL BOUWKUNDIGE WERKEN		2.504	m ²	1.317	3.297.076
INSTALLATIES					
2B/C	WTB.: VLOEISTOF- EN GASINSTALLATIE & KLIMAATINSTALLATIES	1	post	609.934	609.934
2D/F	ELEKTROTECHNISCHE INSTALLATIES	1	post	1.063.420	1.063.420
2G	TRANSPORTINSTALLATIES	1	post	66.000	66.000
TOTAAL INSTALLATIES		2.504	m ²	695	1.739.354
VASTE INRICHTING		1	post	144.304	144.304
TOTAAL VASTE INRICHTING		2.504	m ²	58	144.304

B4	TERREIN	1 post	51.018	51.018
	TOTAAL TERREIN	2.504 m ²	20	51.018
	TOTAAL DIRECTE BOUWKOSTEN			5.231.753
	INDIRECTE BOUWKOSTEN	1 post	1.479.684	1.479.684
	TOTALE BOUWKOSTEN			6.711.438

BOUWKUNDIGE WERKEN

A SLOOP				
	Functievrij aanleveren gebouw	1 post	15.000	15.000
	Asbestsanering	1 post	30.000	30.000
	Sloop ingangspartij	1 post	25.000	25.000
	Sloop buitenwanden	516 m ²	180	92.880
	Sloop binnenwanden	1.000 m ²	140	140.000
	Sloop binnenvloeren	300 m ²	200	60.000
	Sloop wandafwerking theaterzaal	1 post	16.000	16.000
	Sloop houten constructie theatertechniek	1 post	5.000	5.000
	TOTAAL FUNDERING			383.880

1A FUNDERING GRONDKOSTEN				
	10 Voorzieningen bouwput	1.236 m ²	5	6.180
	11 Bodemvoorzieningen	120 m ²	28	3.360
	13/23 Laagste vloer, op grondslag / vrijdragend 0- uitbreiding zijkant	100 m ²	175	17.500
	16 Funderingsconstructie	100 m ²	194	19.400
	17 Paalfunderingen	100 m ²	39	3.900
	5A Nader te detailleren over fundering	10% over	50.340	5.034
	TOTAAL FUNDERING			55.374

1B SKELET				
	21.2 Buitenwanden; constructief zie hoofdstuk 28	516 m ²	456	235.296

22.2 Binnenwanden; constructief <i>zie hoofdstuk 28</i>	1.000 m ²	110	110.000
23.2 Vloeren; constructief	100 m ²	188	18.800
24 Trappen & hellingen constructief	2 lagen	17.000	34.000
27.2 Daken; constructief	50 m ²	157	7.850
28 Hoofddraagconstructie	50 m ²	256	12.800
5A Nader te detailleren over skelet	10% over		41.875
TOTAAL SKELET			460.621

1C AFBOUW DAKEN EN BUITENPLAFONDS

27.1 Daken; niet constructief	2.504 m ²	8	20.032
37 Dakopeningen	59 m ²	160	9.440
47 Dakafwerking	1.403 m ²	134	188.025
34 Balustrades en leuning op daken/balkons	100 m ²	180	18.000
45.1 Buitenplafonds (geïsoleerd)	50 m ²	40	2.000
5A Nader te detailleren over daken en buitenplafonds	10% over		23.750
TOTAAL AFBOUW DAKEN EN BUITENPLAFONDS			261.246

1D GEVELAFBOUW/GEVELAFWERKING

21.1 Buitenwanden; niet constructief	100 m ²	456	45.600
31 Buitenwandopeningen	20 m ²	838	16.760
41 Buitenwandafwerking	160 m ²	262	41.920
5A Nader te detailleren over gevelafbouw/gevelafwerking	10% over		10.428
TOTAAL GEVELAFBOUW/GEVELAFWERKING			114.708

1I INBOUW

22.1 Binnenwanden; niet constructief	1.700 m ²	110	187.000
23.1 Vloeren; niet constructief	50 m ²	80	4.000
24 Trappen+hellingen; niet constructief	1 st	25.000	25.000
32 Binnenwandopeningen	500 m ²	77	38.500
33 Vloeropeningen	100 m ²	80	8.000
34 Balustrades en leuning binnen	120 m ²	180	21.600

38	Inbouwpakketten	1.915 m ²	240	459.600
39	Aankleding - inrichting theaterzaal;	1 post	85.000	85.000
5A	Nader te detailleren over inbouw	10% over		74.370
TOTAAL INBOUW				903.070

1J AFWERKINGEN

42	Wandafwerkingen	3.400 m ²	109	370.600
43.2	Vloerafwerkingen	1.915 m ²	130	248.950
43.2	Vloerplinten	620 m	39	24.195
45.1	Verlaagde plafonds	1.300 m ²	189	245.700
49	Overige afwerkingen	2.504 m ²	20	50.080
5A	Nader te detailleren over afwerkingen	10% over		93.952
TOTAAL AFWERKINGEN				1.033.477

OVERIGE BOUWKUNDIGE VOORZIENINGEN

	Sloopwerk overig	200 m ²	85	17.000
	Bouwkundige voorzieningen installaties	1 post	60.000	60.000
	Nader te detailleren over overige bouwkundige voorziening	10% over		7.700
TOTAAL OVERIGE BOUWKUNDIGE VOORZIENINGEN				84.700

TOTAAL BOUWKUNDIGE WERKEN 3.297.076

INSTALLATIES

2B/C WTB.: VLOEISTOF- EN GASINSTALLATIE & KLIMAATINSTALLATIES

51/56	Totaal	2.003 m ²	277	554.486
5A	Nader te detailleren over wtb.: klimaatinstallaties	10% over		55.449
TOTAAL WTB.: KLIMAATINSTALLATIES				609.934

2D/F ELEKTROTECHNISCHE INSTALLATIES

61	Totaal	2.003 m ²	233	466.746
----	--------	----------------------	-----	---------

5A	Nader te detailleren over elektrotechnische installaties	10% over		46.675
90	Theatertechniek versie 1 (zie memo Koen Koch)	1 post	550.000	550.000
TOTAAL ELEKTROTECHNISCHE INSTALLATIES				1.063.420

2G TRANSPORTINSTALLATIES

66.1	Liften	1 post	60.000	60.000
5A	Nader te detailleren over transportinstallaties	10% over		6.000
TOTAAL TRANSPORTINSTALLATIES				66.000

TOTAAL INSTALLATIES 1.739.354

VASTE INRICHTINGEN EN VOORZIENINGEN

3A VASTE INRICHTING

71	Vaste verkeersvoorzieningen	2.003 m²	18	36.058
72	Vaste gebruikersvoorzieningen	2.003 m²	40	80.128
73	Vaste keukenvoorzieningen	50 m²	300	15.000
5A	Nader te detailleren over vaste inrichtingen en voorzieningen	10% over		13.119
TOTAAL VASTE INRICHTING				144.304

TOTAAL VASTE INRICHTINGEN EN VOORZIENINGEN 144.304

TERREIN

4A/E TERREIN

90.4	Afwerkingen (verharding, beplanting, water)	773 m²	60	46.380
5A	Nader te detailleren over terrein	10% over		4.638
TOTAAL TERREIN				51.018

TOTAAL TERREIN 51.018

RECAPITULATIE DIRECTE BOUWKOSTEN				
B1	Bouwkundige werken			3.297.076
B2	Installaties			1.739.354
B3	Vaste inrichting			144.304
B4	Terrein			51.018
TOTAAL DIRECTE BOUWKOSTEN				5.231.753
INDIRECTE BOUWKOSTEN				
5B	Algemene Bouwplaatskosten			
	Algemene Uitvoeringskosten			
	TOTAAL ALGEMENE BOUWPLAATSKOSTEN	12,00% over	5.231.753	627.810
5C	Coördinatiekosten nevenaannemers			
	Coördinatie installaties			
	Coördinatie vaste inrichting			
	Coördinatie terrein			
	TOTAAL COÖRDINATIEKOSTEN NEVENAANNEMERS	4,00% over	1.557.600	62.304
5D/E	Opslagen			
	<u>ALGEMENE BEDRIJFSKOSTEN / WINST&RISICO / CAR-verzekering:</u>			
	Algemene kosten bouwbedrijf	8,00% over	5.921.868	473.749
	Winst & risico	4,00% over	6.395.617	255.825
	CAR-verzekering	0,40% over	6.651.442	26.606
	Nazorg / garantie	0,50% over	6.678.047	33.390
	TOTAAL OPSLAGEN			789.570
TOTAAL INDIRECTE BOUWKOSTEN		2.504	591	1.479.684
TOTAAL BOUWKOSTEN excl. BTW				6.711.438

BIJKOMENDE KOSTEN				
Inrichtingskosten	1	post	353.450	353.450
Projectbegeleiding door de opdrachtgever	2,00%	over	6.711.438	134.229
Honoraria (planontwikkeling en -begeleiding)	1	post	431.178	431.178
Leges conform legesverordening	2,85%	over	6.711.438	191.276
TOTAAL BIJKOMENDE KOSTEN excl. BTW				1.110.133

TOTALE INVESTERINGSKOSTEN	7.821.570
---------------------------	-----------

BIJLAGE 6

Cultuurhuis de Nieuwe Doelen

3 oktober 2024

concept* organisatie* financiën*

**Gemeente
Gorinchem**

Cultuurhuis de Nieuwe Doelen | Agenda

1. Intro – wethouder
2. Huisvestingsproblematiek bibliotheek & wettelijke opgaven realiseren
3. Cultuurhuis de Nieuwe Doelen
3. Behoud van de charmante zaal en gebouw
4. Theatertechniek
6. Financiën

Vragen graag aan het einde van de totale presentatie.

Cultuurhuis de Nieuwe Doelen | Opgave

**Behoud charmante zaal
De Nieuwe Doelen**

**Aanbod voor diverse
doelgroepen
(cultuur als doel én middel)**

Huisvesting AanZet

**Zorgplicht / wettelijke
taken AanZet**

Cultuurhuis de Nieuwe Doelen | Invalshoeken

- De stad verdient een ontmoetingsplek.
- Groeimodel.
- Een bibliotheek hoort in het centrum.
- Versterking van de centrumfunctie.

Cultuurhuis de Nieuwe Doelen | Concept

First place
Je thuis

Second place
je werk/school

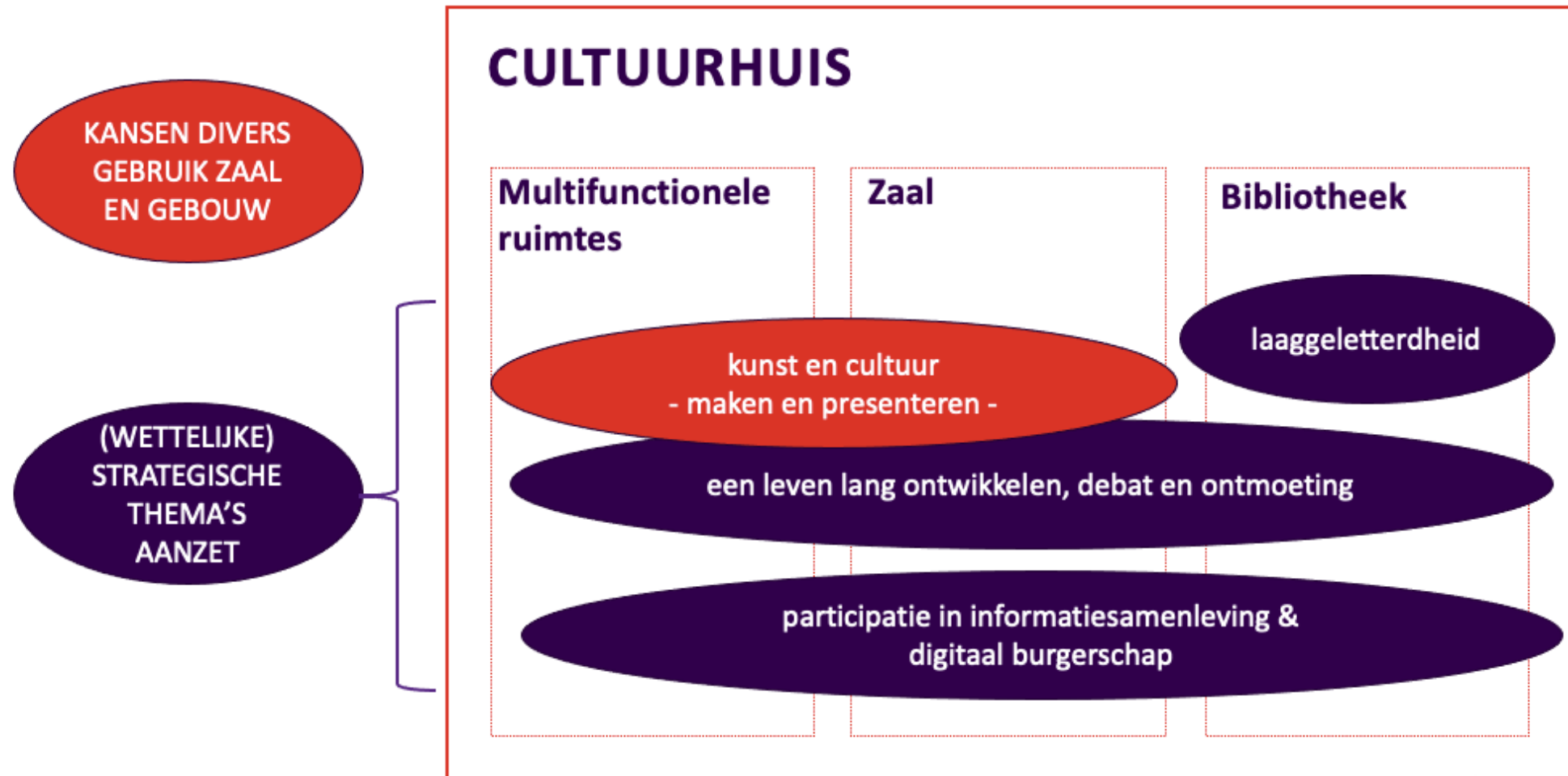

Third place
Plekken waar je je (ook)
prettig voelt, waar je mensen
ontmoet, waar je samen komt,
waar je jezelf ontwikkelt.

Cultuurhuis de Nieuwe Doelen | Functies

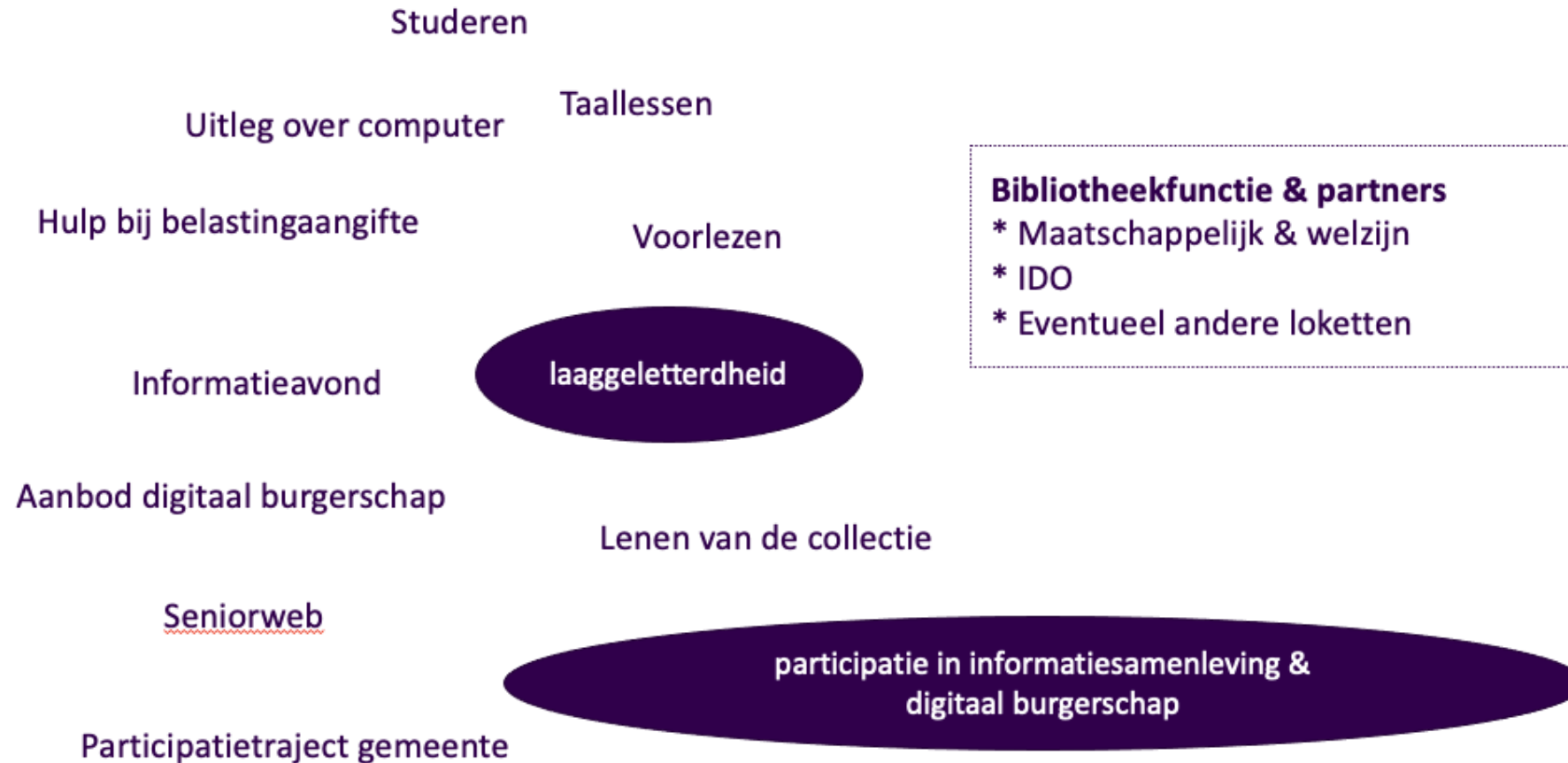
Cultuurhuis de Nieuwe Doelen | Concept Cultuurhuis

Cultuurhuis de Nieuwe Doelen | Thema's

Cultuurhuis de Nieuwe Doelen | Thema's

Cultuurhuis de Nieuwe Doelen | Partners & gebruikers

Mogelijke partners & gebruikers

NB. Niet per definitie allen huurder

- * Bibliotheek AanZet
- * Professionele makers
- * Welzijnsorganisaties
- * Muziek/theaterschool
- * Amateurverenigingen
- * ...

Publieksdoelgroepen

- * Ouders met jonge kinderen
- * Kinderen - primair onderwijs
- * Jongeren - voortgezet onderwijs
- * Studenten mbo/hbo/wo
- * Senioren
- * Nieuwkomers
- * Alleenstaanden
- * Laaggeletterden
- * Volwassenen
- * ...

Cultuurhuis de Nieuwe Doelen | De zaal groeimodel

behoud | flexibel | toekomstbestendig | ruimte voor groei en ambitie | vier niveaus

1

Presentatie, lezing, spoken word, repetities en lessen, kleutertheater. Overige activiteiten bibliotheek. Het vindt plaats óp het toneel.

2

Singer-songwriter, dj, cabaret, filmprojectie (ouder aanbod), eenvoudige toneelvoorstelling, eenvoudige amateurproductie.

&

3

Kleine theatertour live muziek, toneel, dans, compact schouwburgaanbod.

&

4

Muziektheater/ musical, toneel, vergelijkbaar met schouwburgaanbod Tiel.

&

Cultuurhuis de Nieuwe Doelen | Voorbeeldaanbod per stap

1

kleutertheater

spoken word

2

cabaret

schoolmusical

3

jeugdaanbod

urban

4

toneel

tributeband

Cultuurhuis de Nieuwe Doelen | Voorbeeldprogrammering

DINSDAG

10.00 uur

Bibliotheek open

11.00 uur

Schildercursus

11.30 uur

Koffieochtend baby

14.00 uur

Repetitie koor

15.00 uur

Spreekuur IDO

20.00 uur

Lezing Tommy Wieringa

WOENSDAG

10.00 uur

Bibliotheek open

Hele dag

IDO

10.00 uur

De Bieb helpt

10.30 uur

Taallessen

13.00 uur

Rustig studeren

20.00 uur

Spoken word jongeren

DONDERDAG

10.00 uur

Bibliotheek open

11.00 uur

Voorlezen

10.30 uur

Taalles

15.00 uur

Workshop

20.00 uur

Film

VRIJDAG

10.00 uur

Bibliotheek open

Hele dag

IDO

14.00 uur

Repetitie theater-
makers

17.00 uur

Hiphop cursus

20.00 uur

Game night

ZATERDAG

10.00 uur

Bibliotheek open

11.00 uur

Kinderyoga

10.30 uur

Koffiemoment
senioren

15.00 uur

Samen koken

20.00 uur

Presentatie
balletschool

Cultuurhuis de Nieuwe Doelen | kracht van het concept

- Reuring en kruisbestuiving door verschillende functies.
- Activiteiten overdag en 's avonds.
- Een third place voor alle inwoners van Gorinchem.
- Bijvangst: openingstijden bibliotheek omhoog.

Cultuurhuis de Nieuwe Doelen |

Behoud van de charmante zaal en gebouw

Cultuurhuis de Nieuwe Doelen | Ontwerpopgave

De opgave

Een integraal ontwerp voor Cultuurhuis Gorinchem, bestaande uit bibliotheek, cultuurzaal en multifunctionele ruimten.

Uitgangspunt hierbij is zoveel mogelijk behoud van het bestaande gebouw.

Multifunctioneel te gebruiken ruimten

Om het Cultuurhuis voor breder publiek toegankelijk te maken zijn - naast ruimten uit het PvE van de bibliotheek - meerdere multifunctioneel te gebruiken ruimten van verschillende groottes toegevoegd aan het programma.

Cultuurzaal

Naast nieuwe, laagdrempelige theater technische voorzieningen dienen een aantal knelpunten te worden opgelost.

- De laadlosvoorziening
- De rijafstand tussen de stoelen
- Rolstoeltoegankelijkheid
- Daglichttoetreding in de zaal en/of podium maakt de zaal veel geschikter voor meervoudig gebruik.

Cultuurhuis de Nieuwe Doelen | Vier pijlers

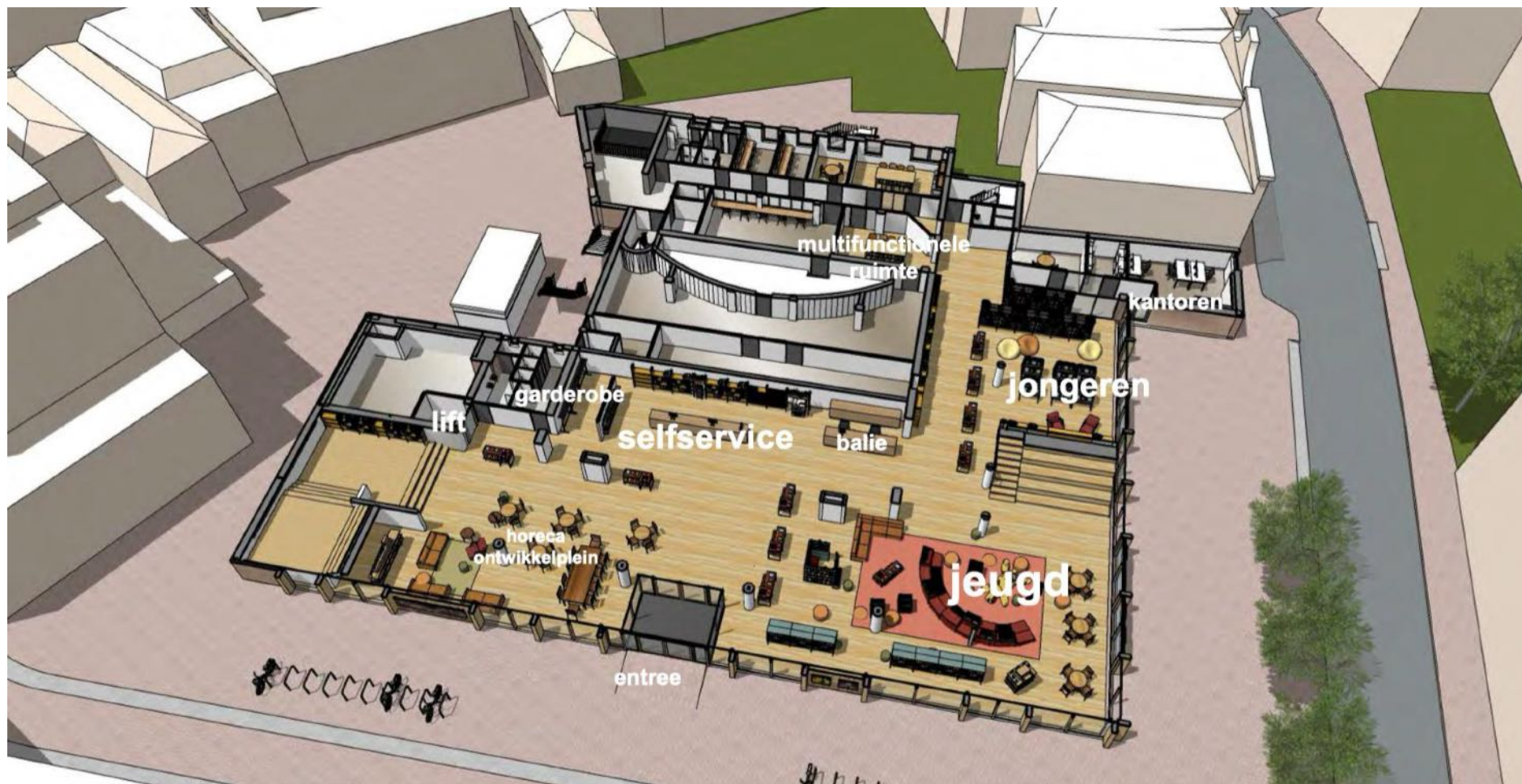
Het ontwerp voor het Cultuurhuis rust op vier pijlers:

1. **Toegankelijk en laagdrempelig** maken van de begane grond van het gebouw, waarbij de ruimte onder de zaal betrokken wordt bij het publieksgedeelte
2. Het **opheffen** van het gesloten en **besloten karakter** van de theaterzaal, door de zaal werkelijk onderdeel te laten zijn van de publieke ruimte in het gebouw.
3. Transformatie van het gebouw van introvert en besloten naar **open en transparant**: “Buiten zien wat er binnen gebeurt.”
4. **Klimaatadaptieve maatregelen**: De overwegend steenachtige omgeving zoveel mogelijk vergroenen, door groene daken, waterdoorlatende verharding, aanplant bomen en waar mogelijk verharding vervangen door groen.

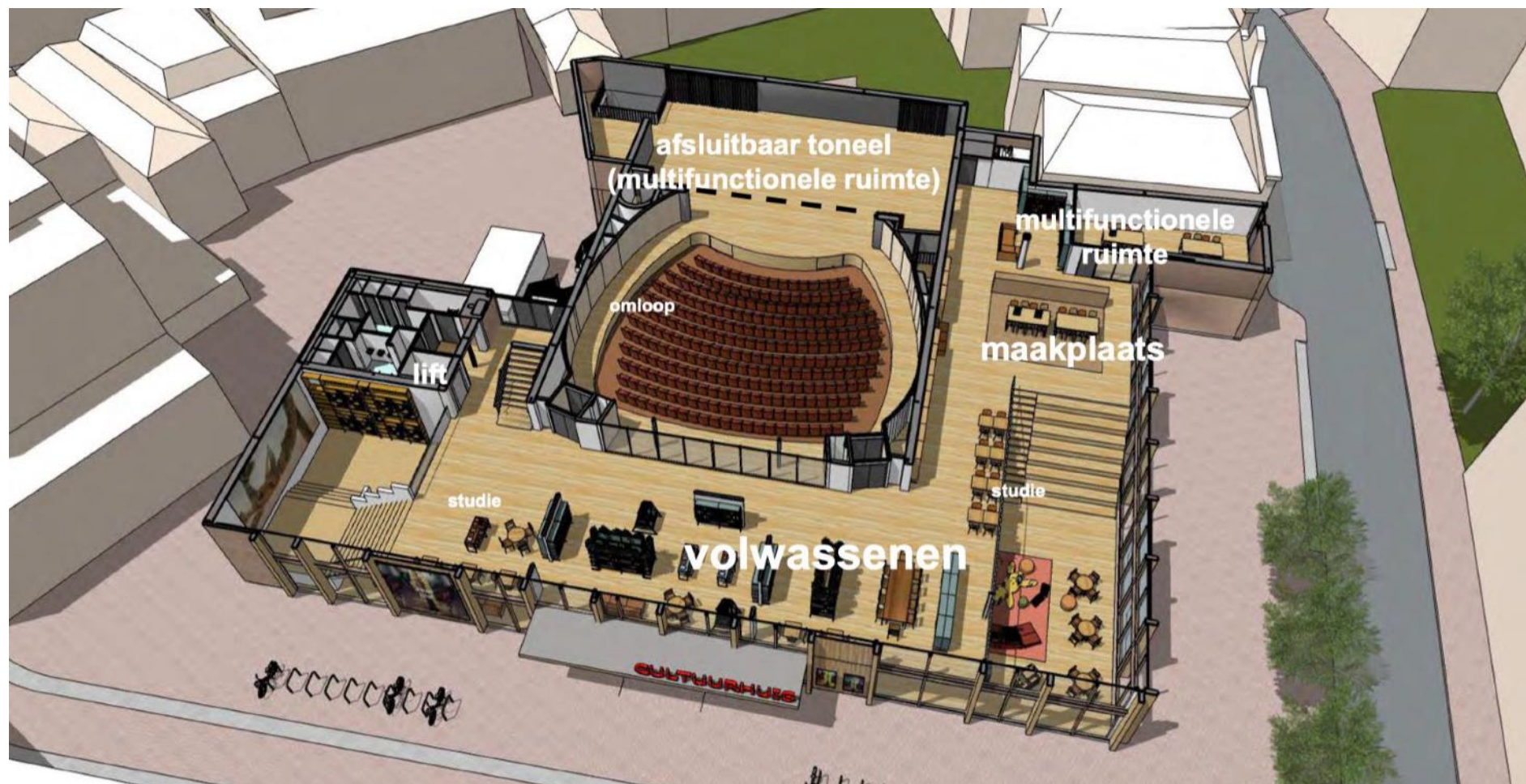
Cultuurhuis de Nieuwe Doelen | Oppervlakten

- Bibliotheek Aanzet heeft aangegeven ca. 1225 m² BVO nodig te hebben. Daarnaast zijn meerdere multifunctionele ruimte gewenst.
- De Cultuurzaal plus ondersteunende ruimten nemen samen ongeveer 1000 m² BVO in beslag.
- Het huidige ontwerp bevat 2504 m² BVO, en voldoet derhalve aan het gewenst en benodigd oppervlak..

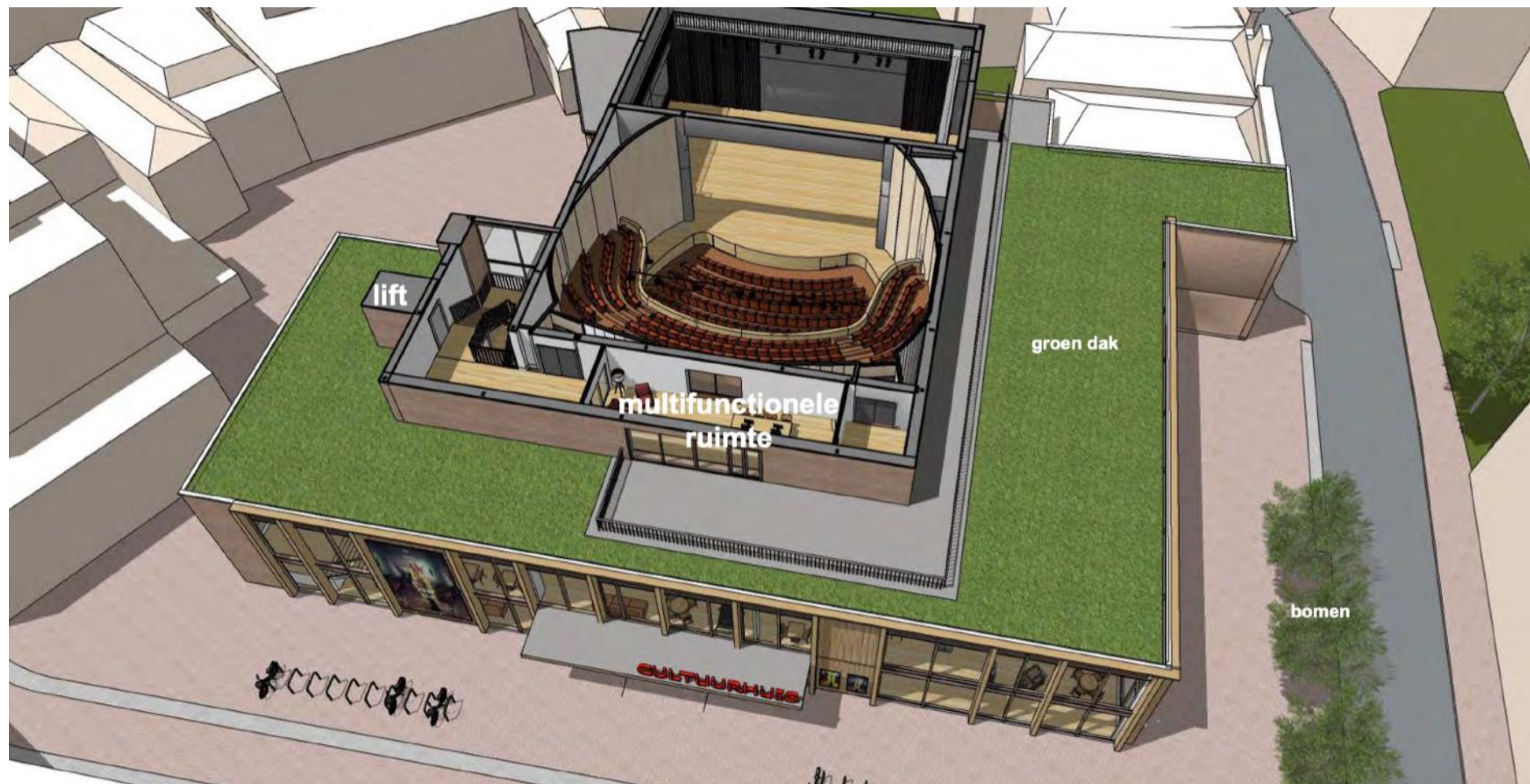
Cultuurhuis de Nieuwe Doelen | Begane grond

Cultuurhuis de Nieuwe Doelen | Eerste verdieping

Cultuurhuis de Nieuwe Doelen | Tweede verdieping

Cultuurhuis de Nieuwe Doelen | Doorsnede

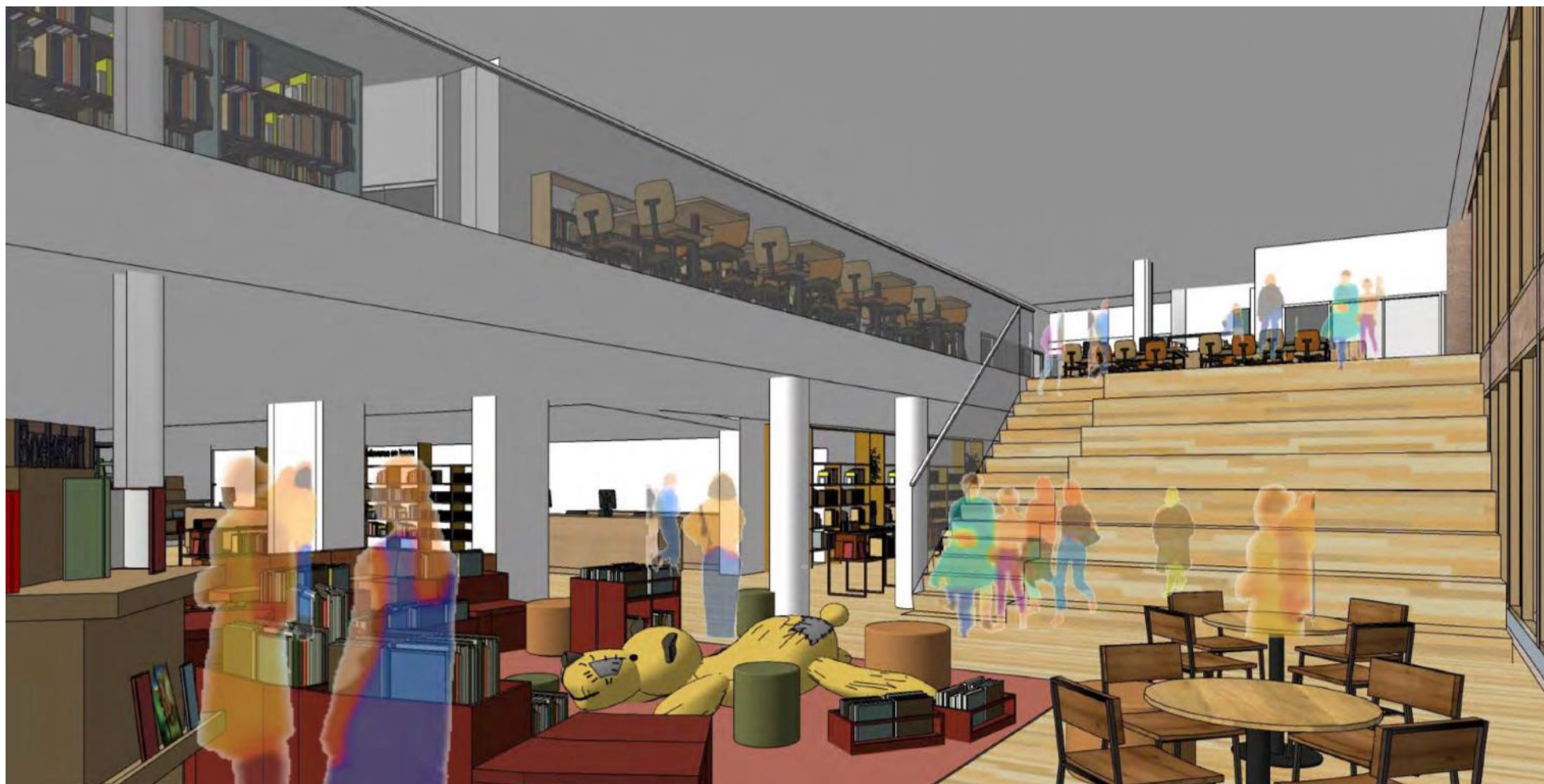
Cultuurhuis de Nieuwe Doelen | Aanzicht voorgevel

Cultuurhuis de Nieuwe Doelen | Interieur

Cultuurhuis de Nieuwe Doelen | Interieur

Cultuurhuis de Nieuwe Doelen | Interieur

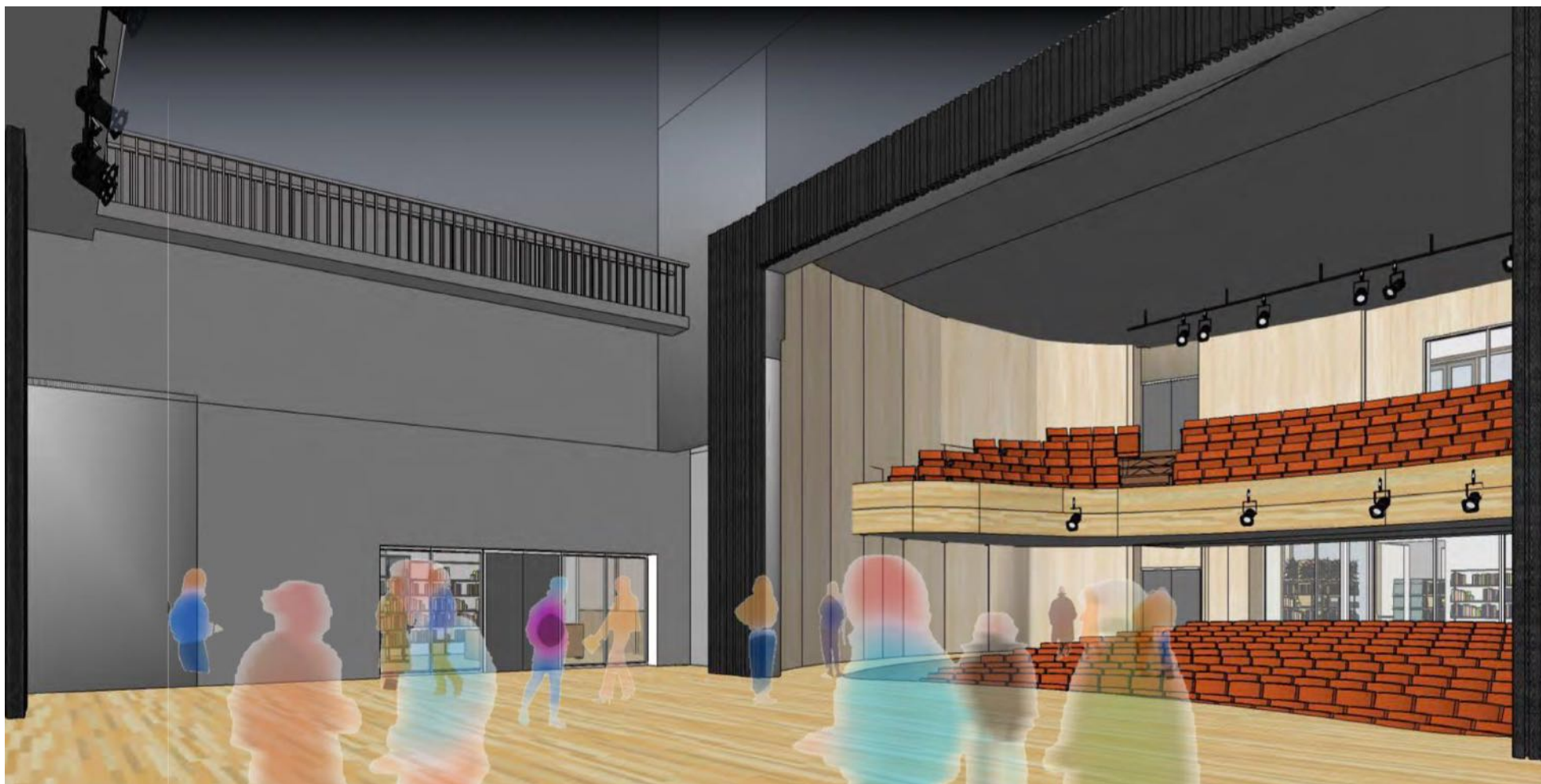
Cultuurhuis de Nieuwe Doelen | Interieur

Cultuurhuis de Nieuwe Doelen | Interieur

Cultuurhuis de Nieuwe Doelen | Interieur

Cultuurhuis de Nieuwe Doelen | Podiumtechniek

Cultuurhuis de Nieuwe Doelen | Podiumtechniek

	Stap 1	Stap 2	Stap 3	Volledige schouwburg	
					subtotaal kosten Podiumtechnische inrichting
Schatting kosten theatertechnische inrichting (excl. bouwkundige voorzieningen)	€ 500.000	€ 800.000	€ 1.200.000	€ 1.500.000	€ 4.000.000
Zwerfset randprogrammering	€ 50.000		€ 75.000		€ 125.000
Logistiek					
Laad en losperron personenauto's, bestelbussen en "Rijbewijs B-busjes" OVERDAG	X	X	X	X	bouwkundig
Laad en losperron personenauto's, bestelbussen en "Rijbewijs B-busjes" NACHT		X	X	X	bouwkundig
Laad en losperron Bakwagens - 12 m- gezelschappen - Volledig inpandig				X	bouwkundig
Mechanica					
Fundatiestaal voor lieren en keerschijven (hoge belasting)	X	X	X	X	bouwkundig
Fundatiestaal voor takels - toegankelijk gebruik	X	X	X	X	bouwkundig
Loopkatten voor takels - (semi) professioneel gebruik		X	X	X	
Introductie 10 lieren			X	X	
Genesis besturing			X	X	
Aanvullen trekkenveld				X	
geavanceerde besturing				X	
Bestoeling					
Nieuwe stoelen en stoelenplan	X	X	X	X	bouwkundig
Uitbreiding stoelenplan			X	X	bouwkundig
Bedoeking					
achterdoek, horizontoek en poten aan truss	X	X	X	X	
zijzwart op rail		X	X	X	
"vak" om toneelrand af te schermen	X	X	X	X	
volledige bedoeking (friezen, gobelin, div sluiers)			X	X	
Projectie					
klein projectiedoek	X	X	X	X	
bioscoop doek toneelopening		X	X	X	
kleine beamer	X	X	X	X	
filmvertoning beamer		X	X	X	
bioscoopprojector en doremiserver - surround	optioneel				€ 275.000
Licht en geluidweergave					
Toegankelijke licht en geluidset voor op toneelvloer	X	X	X	X	
uitbreiding licht en geluidset		X	X	X	
volledige PA			X	X	
Geavanceerde besturing licht				X	
volledige lichtset				X	
Totale kosten	€ 550.000	€ 1.350.000	€ 2.625.000	€ 4.400.000	€ 4.400.000
Personeel	geen extra vaardigheden	beheerder met affiniteit voor podiumtechniek, zo nu en dan inhuur theatertechnicus	theatertechnicus als beheerder, regelmatig inhuur theatertechnici	±1,5 FTE theatertechniek, zeer regelmatig inhuur - "vaste ploeg oproepers"	

Cultuurhuis de Nieuwe Doelen | Financiën

Cultuurhuis de Nieuwe Doelen | Totale bouwkosten

BOUWKOSTEN NIVEAU 3	hoev.	eh	€ / eh	totaal
BOUWKUNDIGE WERKEN				
SLOOP	1	post	383.880	383.880
FUNDERING	1	post	55.374	55.374
SKELET	1	post	460.621	460.621
AFBOUW DAKEN EN BUITENPLAFONDS	1	post	261.246	261.246
GEVELAFBOUW/GEVELAFWERKING	1	post	114.708	114.708
INBOUW	1	post	903.070	903.070
AFWERKINGEN	1	post	1.033.477	1.033.477
TOTAAL OVERIGE BOUWKUNDIGE VOORZIENINGEN	1	post	84.700	84.700
TOTAAL BOUWKUNDIGE WERKEN	2.504	m²	1.317	3.297.076
INSTALLATIES				
WTB.: VLOEISTOF- EN GASINSTALLATIE & KLIMAATINSTALLATIES	1	post	609.934	609.934
ELEKTROTECHNISCHE INSTALLATIES	1	post	1.063.420	1.063.420
TRANSPORTINSTALLATIES	1	post	66.000	66.000
TOTAAL INSTALLATIES	2.504	m²	695	1.739.354
VASTE INRICHTING	1	post	144.304	144.304
TOTAAL VASTE INRICHTING	2.504	m²	58	144.304
TERREIN	1	post	51.018	51.018
TOTAAL TERREIN	2.504	m²	20	51.018
TOTAAL DIRECTE BOUWKOSTEN				5.231.753
INDIRECTE BOUWKOSTEN	1	post	1.479.684	1.479.684
TOTALE BOUWKOSTEN				6.711.438

Cultuurhuis de Nieuwe Doelen | Totale investeringskosten

BIJKOMENDE KOSTEN				
Inrichtingskosten	1	post	353.450	353.450
Projectbegeleiding door de opdrachtgever	2,00%	over	6.711.438	134.229
Honoraria (planontwikkeling en -begeleiding)	1	post	431.178	431.178
Leges conform legesverordening	2,85%	over	6.711.438	191.276
TOTAAL BIJKOMENDE KOSTEN excl. BTW				1.110.133
TOTALE INVESTERINGSKOSTEN				
TOTAAL BOUWKOSTEN excl. BTW				6.711.438
TOTAAL BIJKOMENDE KOSTEN excl. BTW				1.110.133
TOTALE INVESTERINGSKOSTEN				7.821.570

Cultuurhuis de Nieuwe Doelen | Jaarlijkse kosten

nr	omschrijving	basisbedrag	aantal	eenheid	bedrag	opmerking
Kapitaal kosten						
1	Afschrijving gebouw casco	5.537.469	20	jaar	276.873	Lineair, 20 jaar (geen restwaarde) - FV 2024
2	Afschrijving gebouw installaties (30% kapitaalkosten vaste onderdelen)	579.205	15	jaar	38.614	Lineair, 15 jaar
5	Vervangings onderhoud (70% kapitaalkosten losse onderdelen)	35,98	2.504	m²	90.099	Over 20 jaar
3	Afschrijving inrichting	353.450	10	jaar	35.345	Lineair, 10 jaar
4	Interne rente totale investeringsbudget	7.821.603	3,3%		258.113	
Totale jaarlijkse kapitaallasten op investeringsbudget van € 7.821.603					699.044	
Operationele kosten						
6	Belastingen en heffingen	4	2.504	m²	10.016	
7	Verzekeringen	2	2.504	m²	5.008	
8	Planmatig onderhoud	18,30	2.504	m²	45.823	
8	Schoonmaakonderhoud	14,00	2.504	m²	35.056	Incl glasbewassing
9	Energiekosten	16,5	2.504	m²	41.316	
10	Water	0,8	2.504	m²	2.003	
11	Kleine aanpassingen	353.450	0,05%	m²	177	0,05% v.d. bouwkosten
12	BTW, niet verrekenbaar	129.383	2,10%	po	2.717	muv afschrijving, rente en belastingen
Totale jaarlijkse operationele lasten					142.116	

Cultuurhuis de Nieuwe Doelen | Financiën – Dekking

Uitgangspunten	
Totale investeringskosten Cultuurhuis (excl. BTW)	€ 7.821.570
CULTUURHUIS - Bibliotheek & groot podium	2.504 m²
Casco afschrijving jaren	20
Restwaarde casco	0

Omschrijving	Bedrag
KAPITAALKOSTEN - VOOR GEMEENTE	
Afschrijvingen	440.931
Interne rente over investeringsuitgave	258.113
TOTAAL JAARLIJKE KAPITAALKOSTEN	€ 699.044

DEKKING KAPITAALLASTEN	
Bestaand exploitatiebudget	218.000
Kapitaalkosten € 8 miljoen investering	348.000
Vrijval MJOP voorziening Haarstraat	67.150
Rentevoordeel verkoop Groenmarkt	17.500
TOTAAL JAARLIJKE DEKKING KAPITAALLASTEN	€ 650.650

OPERATIONELE KOSTEN GEMEENTE	
Onderhoudskosten 20%	9.165
Energiekosten 20%	19.259
TOTALE JAARLIJKE OPERATIONELE KOSTEN GEMEENTE	€ 28.423

EXPLOITATIE MIDDELEN	
Vrijvallende lasten Groenmarkt bibliotheek	34.100
JAARLIJKE EXPLOITATIE MIDDELEN CULTUURHUIS	€ 34.100
TOTAAL JAARLIJKE TEKORT	€ 42.717

OPERATIONELE KOSTEN - VOOR HUURDER(S)	
Onderhoudskosten 80%	36.659
Exploitatiekosten overig 80%	77.034
TOTAAL JAARLIJKE OPERATIONELE KOSTEN	€ 113.693

NIET MEEGENOMEN FINANCIERINGSMOGELIJKHEDEN - KANSEN	
DUMAVA (subsidie duurzaam maatschappelijk vastgoed)	€ 400.000
Financiering theatertechniek derden	€ 550.000

Cultuurhuis de Nieuwe Doelen | Volgende stappen

- Uitwerken ontwerp naar DO.
- Definitieve bouwbegroting.
- Opties voor beheerconstructie in beeld brengen.
- Verkennen complementaire functies welzijn & maatschappij.
- Samenwerkingspartners kunst & cultuur: participatief en receptief.

Cultuurhuis de Nieuwe Doelen

Dank voor uw aandacht

**Gemeente
Gorinchem**

BIJLAGE 7

Toepassing van het Btw-compensatiefonds op een theater en bibliotheek

1. **Publieke taak versus economische activiteit** Het BCF kan alleen worden gebruikt voor uitgaven die geen betrekking hebben op economische activiteiten. Voor een gemeentelijk theater en bibliotheek betekent dit:
 - **Theater:** Als het theater wordt geëxploiteerd als onderdeel van de publieke taak (bijvoorbeeld culturele voorzieningen voor de gemeenschap), en er geen sprake is van commerciële activiteiten (zoals een café of commerciële verhuur van ruimtes), dan vallen de kosten van de renovatie onder het BCF.
 - **Bibliotheek:** Ook een gemeentelijke bibliotheek wordt doorgaans als een publieke taak gezien. Als de renovatie uitsluitend wordt gebruikt voor activiteiten zonder commerciële doeleinden, dan is de btw op deze kosten te verhalen via het BCF.
2. **De grens tussen btw-belaste en btw-vrijgestelde prestaties**
 - **Btw-belaste prestaties:** Als er binnen het theater of de bibliotheek commerciële activiteiten plaatsvinden, zoals de verhuur van zalen, horeca of bijvoorbeeld winkelactiviteiten, dan zijn deze handelingen btw-belast. De btw die toerekenbaar is aan deze commerciële activiteiten kan niet via het BCF worden teruggevorderd, maar mogelijk wel via reguliere btw-aftrek.
 - **Btw-vrijgestelde prestaties:** Diensten zoals educatieve, culturele en sociale activiteiten die door de gemeente worden uitgevoerd, zijn doorgaans btw-vrijgesteld. De btw op kosten die daarmee samenhangen, kan via het BCF gecompenseerd worden.

Hoe werkt de btw-compensatie in de praktijk?

1. **Verschillen tussen renovatiekosten voor publieke en economische activiteiten** Gemeenten moeten bij investeringen zoals renovaties vaak onderscheid maken tussen delen van het pand die voor economische (commerciële) activiteiten worden gebruikt en delen die voor publieke taken worden gebruikt. De btw op het deel dat voor publieke taken wordt gebruikt, kan via het BCF worden teruggevraagd. De btw op economische activiteiten valt buiten het BCF.
2. **Pro-rataverdeling van btw-aftrek** Als een pand zowel voor publieke als economische activiteiten wordt gebruikt, dan moet de gemeente een pro-rata verdeling maken. De btw op de kosten voor de renovatie wordt dan verdeeld op basis van het gebruik van het pand. De btw die toerekenbaar is aan het publieke gebruik, kan via het BCF worden teruggevraagd. Het gedeelte van de btw dat te maken heeft met commerciële activiteiten, kan mogelijk via de reguliere btw-aftrek worden teruggevraagd.
3. **Procedure en aanvraag bij het BCF** Gemeenten moeten de btw op renovatiekosten in eerste instantie betalen en vervolgens declareren bij het BCF. Dit gebeurt via de reguliere btw-aangiftecyclus. De gemeente specificeert welke kosten betrekking hebben op publieke taken (waarvoor compensatie wordt gevraagd) en welke kosten economisch zijn.

Bijlage I

Verzonden: maandag 15 december 2025

CC: Griffie <griffie@gorinchem.nl>

Onderwerp: Beantwoording technische vraag 43 20251210 CDA Cultuurbudget

Geachte mevrouw Van Oversteeg

Hierbij de beantwoording van uw volgende vraag:

'Vorig jaar dienden we dit amendement in, met bijgaande informatie ter ondersteuning (zie schema en motivatie). Kan deze informatie (Lees: de bedragen in het 'budgetoverzicht exploitatie Nieuwe Doelen Locatie Haarstraat 64) geüpdatet worden? Als er nog andere financiële gegevens in het amendement staan die een update verdienen, dan graag!'

Antwoord

De in het amendement opgenomen financiële informatie, waaronder de bedragen in het 'Budgetoverzicht Exploitatie Nieuwe Doelen – locatie Haarstraat 64', is in de onlangs gepresenteerde exploitatiebegroting ongewijzigd overgenomen. Deze cijfers vormen op dit moment nog steeds het geldende financiële kader dat eerder met de raad is gedeeld en waarop besluitvorming heeft plaatsgevonden.

Op dit moment zijn er geen nieuwe of geactualiseerde exploitatiecijfers beschikbaar die aanleiding geven tot aanpassing van de in het amendement opgenomen bedragen. Ook overige financiële uitgangspunten die in het amendement zijn benoemd, zijn vooralsnog ongewijzigd.

Bij de verdere uitwerking richting een definitieve exploitatiebegroting – voorzien medio 2026 – zullen de bedragen opnieuw worden beoordeeld en, waar nodig, worden geactualiseerd op basis van dan beschikbare inzichten, actuele ramingen en definitieve afspraken over organisatie, programmering en gebruik. Eventuele wijzigingen ten opzichte van de nu gehanteerde cijfers zullen op dat moment expliciet inzichtelijk worden gemaakt en aan de raad worden voorgelegd.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben ingelicht.

Met vriendelijke groet

Projectleider Cultuurhuis de Nieuwe Doelen

Bijlage II

Verzonden: maandag 15 december 2025

CC: Griffie <griffie@gorinchem.nl>

Onderwerp: Beantwoording uw technische vraag 'geldstroom' Bibliotheek

Geachte mevrouw van Oversteeg

Hierbij de beantwoording van uw volgende vraag:

'Zouden jullie een overzicht kunnen laten maken van de geldstromen vanuit de gemeente, richting de bibliotheek. Zowel op het gebied van subsidie voor bibliotheek activiteiten als huisvesting.

Het zou helemaal top zijn als dat in een soort was/wordt versie gedaan wordt, dus: hoe het nu geregeld is aan de Groenmarkt en hoe het wordt voorzien in het Cultuurhuis.'

Antwoord:

Onderstaand overzicht laat zien welke geldstromen er in 2026 vanuit de gemeente naar de bibliotheek lopen, zowel voor subsidie als voor huisvesting.

De subsidie voor bibliotheekactiviteiten (inclusief IDO) bedraagt in 2026 afgerond € 910.000.

Subsidie Bibliotheek AanZet 2026	
Subsidie bibliotheekdienstverlening (inclusief bijdrage cultuurparticipatie en bijdrage zorgplicht)	€ 876.740
Informatiepunt Digitale Overheid (IDO)	€ 33.000
Totaal	€ 909.740

Afgerond op € 1.000 zoal in de gemeentebegroting 2026. Daar staat 877.000 als subsidiebudget voor de bibliotheek.

Subsidie Bibliotheek AanZet 2026	
Subsidie bibliotheekdienstverlening (inclusief bijdrage cultuurparticipatie en bijdrage zorgplicht)	€ 877.000
Informatiepunt Digitale Overheid (IDO)	€ 33.000
Totaal	€ 910.000
Huisvestingslasten Groenmarkt	€ 195.000
Waarvan huur Groenmarkt	€ 90.000

De huisvesting aan de Groenmarkt kost de gemeente in 2026 € 195.000, waarvan € 90.000 huur.

In het Cultuurhuis wordt dit - zoals opgenomen in de gepresenteerde exploitatiebegroting - vervangen door een jaarlijkse huursubsidie van € 559.231.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben ingelicht.

Met vriendelijke groet

Projectleider Cultuurhuis de Nieuwe Doelen

Met een amendement kan de raad een (concept)besluit aanpassen. In de vergadering stemmen de raadsleden over het amendement. Is de meerderheid van de raad het eens met het amendement, dan verandert de tekst van het oorspronkelijke besluit in de tekst van het amendement. Alle raadsleden kunnen een amendement indienen.

AMENDEMENT

Datum vergadering : 7 november 2024

Nummer amendement

Bij welk raadsvoorstel: Variantenstudie toekomstperspectief De Nieuwe Doelen

Indiener(s): Janneke van Oversteeg, CDA Gorinchem

TITEL: DE KRACHT VAN CULTUUR GEBUNDELD IN HET CULTUURFONDS

AMENDEMENT

ONDERGETEKENDEN STELLEN VOOR HET VOORLIGGENDE RAADSBESLUIT ALS VOLGT TE AMENDEREN:

Het dictum te wijzigen in:

Wij stellen u voor:

Vast te stellen:

1. Dat de financiële consequenties uit de onderzoeken die tijdens de I&O van 27 juni 2024 zijn gepresenteerd, namelijk de varianten B en 0 zoals omschreven in het raadsvoorstel van 29 februari 2024, niet passen binnen de gemeentelijke begroting voor de komende jaren.

Te besluiten:

2. Varianten B en 0 niet verder uit te werken;
3. Af te zien van de uitwerking van de variant Cultuurhuis De Nieuwe Doelen;
4. Een cultuurfonds ter versterking van het culturele veld in te stellen van minimaal € 200.000 per jaar;
5. Deze lasten te dekken uit de vrijgekomen exploitatieruimte (kapitaallasten en exploitatielasten) als gevolg van het niet uitwerken van de variant Cultuurhuis De Nieuwe Doelen;
6. De resterende exploitatieruimte voorlopig toe te voegen aan het meerjarig begrotingssaldo om dit in een later stadium aan te wenden om de (in de begroting van 2025 voorgestelde) lastenverzwaring van onze inwoners te verlichten.

Opdracht te geven:

7. Een voorstel uit te werken, en voor de zomer van 2025 aan de gemeenteraad voor te leggen, hoe dit cultuurfonds en bijbehorende investeringen in ieder geval kan worden ingezet voor de bibliotheek op Groenmarkt 1 (door deze te verbouwen en activiteiten te versterken), het faciliteren van een podiumfunctie voor sociaal-maatschappelijke activiteiten op alternatieve locaties en brede versterking van het culturele veld, met aandacht voor het beter benutten van kansen van fondsenwerving;
8. Met een voorstel te komen hoe de resterende investerings- en exploitatieruimte kan worden aangewend om de (in de begroting van 2025 voorgestelde) lastenverzwaring van onze inwoners te verlichten en hierbij de gemeenteraad actief te betrekken.

Met een amendement kan de raad een (concept)besluit aanpassen. In de vergadering stemmen de raadsleden over het amendement. Is de meerderheid van de raad het eens met het amendement, dan verandert de tekst van het oorspronkelijke besluit in de tekst van het amendement. Alle raadsleden kunnen een amendement indienen.

MOTIVATIE

Met dit amendement versterken we de verbindende kracht van cultuur in de breedste zin. In de financieel moeilijke tijden waarin de gemeente verkeert en de voorgenomen lastenverzwaringen die veel inwoners zullen raken, hebben we cultuur nodig in de breedte van onze samenleving. Het voorliggende raadsvoorstel vraagt om een forse investering, waarvoor we momenteel de middelen niet hebben. Bovendien zorgt een dergelijke investering en exploitatie ervoor dat je heel veel dingen niet meer kunt doen.

Wij stellen voor om andere keuzes te maken en een bredere impuls te geven aan het Gorcumse cultuurveld door instelling van het cultuurfonds. In tijden waarin we elk dubbeltje moeten omdraaien, kiezen we ervoor de middelen die we hebben ten goede te laten komen aan een bredere groep inwoners, zorgen we ervoor dat culturele instellingen en verenigingen kunnen floreren en nemen we langdurige financiële verantwoordelijkheid.

Wij vragen het college om in lijn met het concrete voornemen uit het coalitieakkoord om de inrichting van het cultuurfonds uit te werken en geven hierbij een aantal randvoorwaarden mee die wij belangrijk vinden: versterking van de bibliotheek, het faciliteren van een podiumfunctie voor sociaal-maatschappelijke activiteiten op alternatieve locaties en brede versterking van het culturele veld, met aandacht voor het beter benutten van kansen van fondsenwerving.

Tijdens de I&O van 27 juni is reeds berekend dat verbouwing van de bibliotheek een investering van € 3.200.000 vraagt, met bijbehorende kapitaallasten van € 300.000. Door de overige investeringsruimte vrij te laten vallen, creëren we ruimte binnen het investeringsplafond voor de investeringen die we nu (nog) niet kunnen doen. Denk bijvoorbeeld aan onderwijshuisvesting of de tweede fase van de Banneweg. Gelet op de unanieme steun voor de bibliotheek, doen we alleen hiervoor een concreet voorstel. Voor de resterende investerings- en exploitatieruimte pleiten we voor een breed gesprek hoe we dit als gemeenteraad willen inzetten.

De vrijgevalle exploitatieruimte van circa € 633.150 ¹ is breed in te zetten, waarvan we voorstellen om (naast de lasten van de bibliotheek) het cultuurfonds met minimaal € 200.000 per jaar te vullen. Dit zorgt er tevens voor dat we veel meer inwoners met diverse initiatieven kunnen bereiken, dan dat we nu een grote investering aangaan met De Nieuwe Doelen en we geen financiële ruimte meer over hebben.

Ten slotte zien wij op financieel vlak mogelijkheden. In de begroting 2025 worden besluiten voorgesteld die onze inwoners hard in de portemonnee zullen raken. Op rijksbeleid en economische omstandigheden heeft de gemeente niet veel invloed, maar op de gemeentelijke inzet wel. Door middel van dit amendement bieden wij de mogelijkheid om in gezamenlijkheid hierin tot andere keuzes te komen.

¹ zie schema op pagina 3, dit bedrag betreffen de huidige lasten Haarstraat 64 + vrijval MOP Haarstraat 64

Met een amendement kan de raad een (concept)besluit aanpassen. In de vergadering stemmen de raadsleden over het amendement. Is de meerderheid van de raad het eens met het amendement, dan verandert de tekst van het oorspronkelijke besluit in de tekst van het amendement. Alle raadsleden kunnen een amendement indienen.

BUDGETOVERZICHT EXPLOITATIE NIEUWE DOELN LOCATIE HAARSTRAAT 64					
		Totaal			
		2024	2025	2026	2027
607151 Haarstraat 64 schouwing Nieuwe Doelen	40330 energielasten	96.098,00	90.871,00	90.871,00	90.871,00
	41180 onderhoud gebouwen door dedden	46.002,00	46.002,00	46.002,00	46.002,00
	41430 verzekeringen	7.982,32	7.982,32	7.982,32	7.982,32
	42942 storting voorziening	76.419,00	76.419,00	76.419,00	76.419,00
	60180 huuroptbrengst gebouwen	-2.626,49	-2.626,49	-2.626,49	-2.626,49
Subtotaal exploitatie gebouw		223.674,83	218.447,83	218.447,83	218.447,83
607151 Haarstraat 64 schouwing Nieuwe Doelen	43000 afschrijving*	8.499,96	8.499,96	8.499,96	8.499,96
	43010 rente*	76,89	91442,04	104.330,60	101.166,00
Subtotaal kapitaallasten gebouw		9.216,84	99.942,00	347.831,52	344.665,92
		232.891,67	318.389,83	566.279,35	563.113,75
* kapitaallasten als gevolg van de beoogde renovatie en inrichting van het gebouw Haarstraat 64					
Stand 31 december 2023 onderhoudsvoorziening Haarstraat 64		1341.000,00			
Restantboekwaarden huidige activa Haarstraat 64 (nadel)					
- vervangings aanpassing sanitair		42.000,00			

Antwoord op vraag nr. 22 (overzicht 2):

huidige lasten Haarstraat 64 gemeente Gorinchem

kapitaallasten (overzicht nov'23 €347.832)	348.000
exploitatiebudgetten (overz. Nov'23 € 218.448)	218.000
	566.000

dekking a.g.v. besluitvorming Cultuurhuis

vrijval MOP Haarstraat 64	67.150
netto vrijvallende exploitatie Groenmarkt 1	34.100
rentevoordeel verkoop Groenmarkt 1	17.500
	118.750

beschikbare middelen Gorinchem Cultuurhuis	684.750
---	----------------

ONDERTEKENING

Een motie is een opdracht aan het college. Een raadslid dient een motie in tijdens de vergadering. In de vergadering stemmen de raadsleden over de motie. Alle raadsleden kunnen een motie indienen.

MOTIE

Datum vergadering: 16 december 2025
Raadsvoorstel: Programma van Eisen en governance Cultuurhuis De Nieuwe Doelen
Nummer motie:
Indiener: I.Tekir (D66)

Titel: **Sluitende exploitatie voor een kansrijke start van het cultuurhuis**

Constaterende dat:

- het programma van eisen, de governance en de exploitatiebegroting voor Cultuurhuis De Nieuwe Doelen ter vaststelling voorliggen;
- de exploitatiebegroting van de bibliotheek als onderdeel van het Cultuurhuis sluitend is opgesteld;
- de exploitatiebegroting van de nog op te richten stichting voor het theaterdeel momenteel een aanlooptekort kent;
- de stichting voor dit tekort naar verwachting een lening moet aantrekken, waardoor zij haar activiteiten begint vanuit een financieel zwakkere positie;

Overwegende dat:

- een goede samenwerking en synergie tussen de bibliotheek en de nieuwe stichting cruciaal is voor het succes van het cultuurhuis;
- de nieuwe stichting de komende jaren al voldoende uitdagingen krijgt bij het opzetten van de organisatie, het beheer van het pand en het opstarten van programmering;
- een structureel exploitatietekort vanaf de start de armslag en wendbaarheid van de stichting ernstig beperkt;
- een cultuurhuis slechts kan slagen wanneer alle betrokken partijen een solide en toekomstbestendige financiële basis hebben;

Verzoekt het college:

- om in de verdere uitwerking van het cultuurhuis als uitgangspunt te hanteren dat ook voor de stichting een sluitende exploitatiebegroting wordt gepresenteerd;
- eventuele aanvullende dekking die hiervoor nodig is, ter besluitvorming aan de raad voor te leggen bij de finale besluitvorming over het cultuurhuis.

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening

Ilhan Tekir, D66
Johan Klein, SB
Pierre Schefferlie, DG
Piet van Andel, SP
Paulien de Groot, PvdA

Een motie is een opdracht aan het college. Een raadslid dient een motie in tijdens de vergadering. In de vergadering stemmen de raadsleden over de motie. Alle raadsleden kunnen een motie indienen.

MOTIE

Datum vergadering: 16 december 2025
Raadsvoorstel: Programma van Eisen en governance Cultuurhuis De Nieuwe Doelen
Nummer motie:
Indiener: Ilhan Tekir (D66)

Titel: Reality check Cultuurhuis

Constaterende dat:

- Het cultuurhuis De Nieuwe Doelen een ambitieus project is dat meerdere functies – waaronder bibliotheek en theater – moet gaan verenigen;
- De raad in aanloop naar de besluitvorming meerdere nieuwe documenten heeft ontvangen die, ondanks waardevolle inzichten, ook nieuwe vragen oproepen;
- Er nog geen bouwbegroting beschikbaar is die aansluit op het beschikbare budget;
- De exploitatiebegroting van de nog op te richten stichting voor het theaterdeel op dit moment nog niet sluitend is;
- Het college zelf aangeeft dat er juridische uitzoekpunten zijn die eerst zorgvuldig moeten worden uitgewerkt.

Overwegende dat:

- De raad pas kan instemmen met het vrijgeven van een investeringskrediet wanneer er voldoende zekerheid bestaat over de financiële en juridische haalbaarheid van het project;
- Een onafhankelijke toetsing van de definitieve bouwbegroting en exploitatiebegroting noodzakelijk is om te voorkomen dat er onomkeerbare verplichtingen worden aangegaan op basis van aannames;
- Een dergelijke toetsing voorkomt dat het cultuurhuis start met structurele risico's voor gemeente en culturele partners, met mogelijk bezuinigingen als gevolg;
- Een tijdige “reality check” ertoe bijdraagt dat de ambities voor het cultuurhuis overeind blijven en niet worden overschaduwd door financiële tegenvallers.

Draagt het college op:

- Het investeringskrediet voor cultuurhuis De Nieuwe Doelen pas vrij te geven nadat een onafhankelijke toetsing heeft plaatsgevonden van de definitieve bouwbegroting en de exploitatiebegroting van de stichting;
- De uitkomsten hiervan te delen met de gemeenteraad.

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening

Ilhan Tekir, D66
Pierre Schefferlie, DG
Paulien de Groot, PvdA

Een motie is een opdracht aan het college. Een raadslid dient een motie in tijdens de vergadering. In de vergadering stemmen de raadsleden over de motie. Alle raadsleden kunnen een motie indienen.

MOTIE

Datum vergadering: 16 december 2025
Nummer motie:
Indiener(s): Pierre Schefferlie (Democraten Gorinchem)

Titel: ***Open coulissen, eerlijk speelveld***

De gemeenteraad van Gorinchem, in vergadering bijeen d.d. 16-12-2025

Constaterende dat

- bij Cultuurhuis De Nieuwe Doelen sprake is van een risico op marktverstoring/ongelijk speelveld, omdat de Stichting uitsluitend gebruiksgelateerde exploitatielasten draagt en niet de kapitaallasten, en dat tariefstructuur/doorbelasting en borging hiervan nog moeten worden uitgewerkt;
- in de governance wordt gestuurd op samenwerking via o.a. gebruikersoverleg (gezamenlijke publiekswerving/coproducties) en een stuurgroep die publieke belangen, exploitatie en samenwerking bewaakt;

Overwegende dat

- een nieuw cultuurhuis alleen duurzaam kan functioneren als dit niet leidt tot verdringing van bestaande kleine podia/theaters door een ongelijk speelveld;
- gemeentelijke (aanvullende) ondersteuning alleen verdedigbaar is als deze bijdraagt aan constructieve samenwerking en aantoonbare versterking van het totale culturele aanbod;

Verzoekt het college

1. uiterlijk bij de definitieve besluitvorming over de ingebruikname een Gelijk-speelveld-kader aan de raad voor te leggen, met daarin minimaal:
 - transparantie over directe/indirecte gemeentelijke ondersteuning en de effecten daarvan op andere podia/theaters;
 - concrete maatregelen om marktverstoring te voorkomen (o.a. tariefstructuur en (kostendekkende) doorbelasting waar passend);
2. eventuele bijdragen/compensaties (aan het cultuurhuis en/of andere podia/theaters) voorwaardelijk te maken aan:
 - aantoonbaar constructieve samenwerking tussen de betrokken podia/theaters (afstemming programmering, gezamenlijke publiekswerving, coproducties, oplossen knelpunten), passend bij het gebruikersoverleg en de stuurgroep;
3. in de eerstvolgende Perspectiefnota financiële ruimte op te nemen om – indien uit het gelijk-speelveld-kader blijkt dat dit nodig is om het gelijk speelveld via gerichte bijdragen te kunnen borgen (met heldere criteria, prestatieafspraken en jaarlijkse evaluatie);

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening

Pierre Schefferlie, Democraten Gorinchem

Raadsvoorstel: Z/25/798412/D-1000137
Onderwerp: Beleidskader subsidies gemeente Gorinchem
vanaf 2026 en Algemene subsidieverordening gemeente
Gorinchem 2026

Datum: 25 november 2025
Portefeuillehouder: Marjo Molengraaf
I&O: 13 november 2025
B&A / Raadsvergadering: 4 december / 16
december 2025
Opsteller: Strategisch adviseurs
Geeft voorstel begrotingswijziging: Nee

Onderwerp:

Beleidskader subsidies gemeente Gorinchem vanaf 2026 en Algemene subsidieverordening gemeente Gorinchem 2026

Voorstel:

Wij stellen u voor:

1. Het Beleidskader subsidies gemeente Gorinchem vanaf 2026 (D-1000404) vast te stellen.
2. De Algemene subsidieverordening gemeente Gorinchem 2026 (D-1000407) vast te stellen.
3. Het Beleidskader subsidies gemeente Gorinchem 2020 (D-686488) in te trekken.
4. De Algemene subsidieverordening gemeente Gorinchem 2020 (D-686639) in te trekken.

Aanleiding:

De gemeente Gorinchem verstrekt subsidies aan organisaties, verenigingen en initiatieven die bijdragen aan het welzijn, de leefbaarheid en de ontwikkeling van de stad. Het huidige subsidiebeleid, inclusief de Algemene subsidieverordening (ASV), is vastgesteld op 28 mei 2020 en sinds 15 juli 2020 van kracht. Sindsdien zijn wet- en regelgeving, maatschappelijke omstandigheden en bestuurlijke inzichten veranderd. Daarom is actualisatie van het subsidiebeleid noodzakelijk.

Doel van het voorstel

Met dit voorstel wordt de gemeenteraad gevraagd het nieuwe beleidskader subsidies en de geactualiseerde ASV vast te stellen. Samen vormen deze documenten het juridische en beleidsmatige fundament voor de uitvoering van gemeentelijke subsidies vanaf 2026. Het beleidskader legt de uitgangspunten en keuzes vast die in de ASV zijn uitgewerkt.

Belangrijkste wijzigingen in het beleidskader

Het nieuwe beleidskader brengt diverse verbeteringen aan:

- **Heldere structuur:** het subsidiestelsel is herzien en bestaat nu uit vier lagen: Europese regelgeving, de Algemene wet bestuursrecht, het beleidskader subsidies, de Algemene subsidieverordening en de subsidieregelingen.
- **Duidelijkere toetsingscriteria:** criteria voor subsidieverlening zijn aangescherpt en uitgebreid, met meer aandacht voor effectmeting en aansluiting bij gemeentelijke beleidsdoelen.
- **Proportionele verantwoording:** de verantwoordingsvereisten zijn afgestemd op de hoogte van de subsidie. De grens voor deze verantwoordingsplicht is verhoogd van € 50.000 naar € 100.000.

Verantwoordingsregime subsidie	
tot en met 5.000	Direct vastgesteld
	Ambtshalve vastgesteld na melding activiteit heeft plaatsgevonden
	Ambtshalve vastgesteld na overleggen bijv. foto
	Steekproefsgewijze controle
tussen 5.000 en 50.000	Inhoudelijke verantwoording; voldaan aan activiteiten en verplichtingen
	Financiële verantwoording; activiteiten met uitgaven en inkomsten
vanaf 50.000	Inhoudelijke verantwoording; voldaan aan activiteiten en verplichtingen
	Financiële verantwoording; activiteiten met uitgaven en inkomsten
	Goedkeurende beoordelingsverklaring over activiteiten, en verbonden baten en lasten
vanaf 100.000	Inhoudelijke verantwoording; voldaan aan activiteiten en verplichtingen
	Financiële verantwoording; activiteiten met uitgaven en inkomsten
	Balans met toelichting
	Goedkeurende controleverklaring over activiteiten, en verbonden baten en lasten

- **Meerjarige subsidies:** meer nadruk op meerjarige toekenningen bij stabiele beleidsdoelen met structurele financiering. Er is ruimte voor tussentijdse evaluatie en bijsturing als resultaten achterblijven.
- **Transparantie en effectmeting:** subsidieaanvragen en -verantwoordingen moeten inzichtelijk maken hoe activiteiten bijdragen aan gemeentelijke doelen.
- **Toegankelijkheid:** het beleidskader is compacter en begrijpelijker geschreven, met verduidelijkte terminologie (zoals soorten accountantsverklaringen) en aandacht voor heldere communicatie.
- **Aanvullende bepalingen:** het jaarverslag van organisaties in de hoogste subsidiecategorie moet openbaar worden gemaakt; toepassing van de Wet Normering Topinkomens (WNT) is verduidelijkt; en Social Return on Investment (SROI) is toegevoegd als 'kan-bepaling'.

Wijzigingen in de Algemene subsidieverordening

De bijbehorende actualisatie van de ASV sluit aan op het herziene beleidskader. De wijzigingen betreffen onder andere modernisering van definities, vereenvoudiging van procedures, verduidelijking van bevoegdheden en een betere aansluiting bij de Algemene wet bestuursrecht en Europese regelgeving. Een overzicht van de wijzigingen in de Algemene subsidieverordening is opgenomen in de *was-wordt-lijst* ASV Gorinchem 2020–2026 (D-1000420).

Aanpassingen naar aanleiding van de I&O

Naar aanleiding van de I&O op 13 november 2025 zijn enkele (tekstuele) aanpassingen gedaan aan de ASV.

Deze zijn inzichtelijk gemaakt door middel van gele arcering in het document.

Beoogd effect:

Het voorstel beoogt een helder, objectief en transparant subsidieproces, met een stevige juridische basis die voldoet aan de actuele wet- en regelgeving. Hierdoor wordt de rechtmatigheid van subsidieverlening geborgd en draagt het bij aan een efficiënte en maatschappelijk verantwoorde inzet van subsidiegelden in Gorinchem.

Argumenten:

1.1. Met het beleidskader wordt vastgelegd wat de gemeente belangrijk vindt in relatie tot subsidieverlening

Het nieuwe beleidskader voor subsidies legt de nadruk op objectieve verdeelregels en de motivatie van afwijkingen. Cofinanciering wordt gestimuleerd en er wordt van aanvragers verwacht dat ze zelf in geld of natura (zoals inzet vrijwilligers) bijdragen. Subsidies moeten bijdragen aan gemeentelijke doelen en kunnen gericht zijn op specifieke doelgroepen, maar moeten toegankelijk blijven. Tijdelijkheid van subsidies wordt ingezet om vernieuwing te stimuleren. Evaluatie van subsidies wordt standaard en periodiek uitgevoerd voor meer transparantie en verantwoording.

1.2. Het beleidskader sluit aan bij maatschappelijke en wettelijke ontwikkelingen

Sinds 2020 zijn de maatschappelijke context en wetgeving veranderd. Het nieuwe beleidskader houdt rekening met actuele eisen uit de Algemene wet bestuursrecht en Europese regelgeving en maatschappelijke trends zoals transparantie.

1.3. Uitgangspunten en procedures zijn helder vastgelegd

Het nieuwe beleidskader biedt duidelijkheid over voorwaarden, beoordelingscriteria en procedures. Dit voorkomt willekeur, maakt het proces inzichtelijk en zorgt voor gelijke behandeling van aanvragen. De toepassing van de hardheidsclausule wordt beperkt om precedentwerking te voorkomen. Het streven om vaker een subsidie voor meer dan één jaar toe te kennen (onder het voorbehoud dat de gemeenteraad voldoende middelen beschikbaar stelt), zorgt ervoor dat partijen meer zekerheid krijgen.

1.4. Subsidies hebben een duidelijkere verbinding met gemeentelijke doelen

Het beleidskader legt een directe verbinding tussen subsidies en de ambities uit de Integrale Samenlevingsvisie en de Omgevingsvisie. Door heldere criteria en evaluaties wordt de maatschappelijke impact vergroot. Cofinanciering wordt gestimuleerd om de middelen effectiever in te zetten.

2.1. Definities, regels, procedures en bevoegdheden zijn aangescherpt en gemoderniseerd

De nieuwe ASV bevat scherpere definities en sluit beter aan bij de wet- en regelgeving. De systematiek is vereenvoudigd en geüniformeerd. De opbouw van het subsidiestelsel versterkt de rol van de raad als kadersteller en toezichthouder. De nieuwe subsidieverordening is standaard ook van toepassing op begrotingssubsidies en incidentele subsidies. De bevoegdheden van het college zijn duidelijker vastgelegd. De juridische positie van de gemeente wordt steviger in geval van geschillen.

2.2. Het aanvragen van subsidies wordt gebruiksvriendelijker

Door meer uniformiteit en verduidelijking van de voorwaarden, wordt het aanvragen van een subsidie duidelijker. De aanvraag- en beslistermijnen zijn afgestemd op de praktijk en de P&C-cyclus, waardoor kan worden ingespeeld op actuele behoeften en de subsidieontvanger meer tijd heeft om een aanvraag op te stellen. Voor lagere subsidies zijn de procedures vereenvoudigd, waardoor de drempel voor initiatieven lager is, terwijl de rechtmatigheid van de besteding van deze subsidies wordt gewaarborgd door steekproefsgewijze controles.

2.3. Eisen aan aanvraag, verantwoording en controle zijn aangescherpt

De aanvraagvereisten zijn uitgebreid en de verantwoordings- en controle-eisen zijn afgestemd op de subsidiehoogte. Hiermee wordt de gemeente beter in staat gesteld om te toetsen of publieke middelen doelmatig besteed worden.

2.4. Er blijft ruimte voor maatwerk en snelle besluitvorming

De ASV en Awb bieden ruimte voor maatwerk bij bijzondere situaties en innovatieve initiatieven.

Risico's:

2.1. De grens voor een accountantsverklaring wordt niet dusdanig opgehoogd zoals sommige partijen zouden willen

Een accountsverklaring is een belangrijk middel voor de gemeente om de rechtmatigheid en doelmatigheid van uitgaven publieke van publieke te controleren. Er is gehoor gegeven aan verzoeken om de grens voor de benodigde verklaring te verhogen. De grens is nu verhoogd naar € 100.000 voor een controleverklaring en voor subsidies tussen €50.000 en €100.000 wordt een lichtere vorm vereist, namelijk een beoordelingsverklaring. Dit vermindert de lasten voor organisaties in dat bereik. Bij meerjarige subsidies is het belangrijk de grensbedragen in relatie tot de gehele subsidietermijn te bekijken, hierdoor zijn de kosten voor de verklaring over het gehele subsidiebedrag in verhouding lager.

Financiën:

De actualisering van het subsidiebeleid en de Algemene subsidieverordening gebeurt binnen de bestaande financiële kaders, zonder invloed op het totale subsidievolume. De jaarlijkse subsidiebudgetten worden bepaald in de Perspectiefnota en gemeentebegroting.

Participatie:

Het beleidskader subsidies en de Algemene subsidieverordening ondersteunen de uitvoering van inhoudelijk beleid, waarvoor participatie van belanghebbenden primair plaatsvindt tijdens de ontwikkeling van visies, zoals de Integrale Samenlevingsvisie en Omgevingsvisie en (beleids)programma's. Inwoners, (maatschappelijke) organisaties en andere stakeholders worden hierbij actief betrokken via bijeenkomsten, consultaties en digitale platforms.

Voor de totstandkoming van het beleidskader en de verordening zelf is geen apart participatietraject doorlopen, aangezien deze documenten de uitgangspunten, regels en procedures vastleggen voor de uitvoering van bestaand beleid. Signalen en verbeterpunten die wij de afgelopen jaren van subsidieontvangers en maatschappelijke partners hebben ontvangen zijn uiteraard meegenomen. Op deze manier zijn praktijkervaringen en wensen van betrokkenen verwerkt.

Communicatie:

Gedurende het traject van de actualisatie van het subsidiebeleid is op verschillende momenten gecommuniceerd met subsidieontvangers. In 2024 zijn subsidiepartners geïnformeerd over de taakstelling op subsidies, heroverweging van subsidies en het proces van beleidsactualisatie.

Bij de aanbidding van het nieuwe beleidskader en de verordening aan de raad ter voorbereiding op de I&O zijn deze documenten gelijktijdig gedeeld met subsidiepartners, samen met een brief over de wijzigingen en het vervolg.

Er is/wordt een inloopspreekuur georganiseerd voor vragen van subsidiepartners en andere belangstellenden. Subsidieontvangers kunnen ook contact opnemen met hun reguliere ambtelijke contactpersoon voor toelichting.

Duurzaamheid:

Dit voorstel heeft geen directe relatie met duurzaamheid of klimaatdoelstellingen. Het betreft procedurele en juridische instrumenten die de regels voor subsidieverlening vastleggen, ongeacht het inhoudelijke beleidsterrein. Daarom is duurzaamheid niet van toepassing op dit voorstel.

Vervolgproces:

Na vaststelling door de raad worden het beleidskader en de Algemene subsidieverordening via de gebruikelijke route gepubliceerd in het gemeenteblad en wordt de gemeentelijke website aangepast. Het college actualiseert de huidige nadere regels en werkt deze om tot subsidieregelingen, zodat deze aansluiten op het nieuwe beleidskader subsidies en de Algemene subsidie verordening. Hierbij wordt ook rekening gehouden met de uitspraak van de Raad van State inzake schaarse rechten rondom begrotingssubsidies. In het verdere traject wordt beoordeeld voor welke huidige begrotingssubsidies op er op basis van objectieve, toetsbare en redelijke criteria beargumenteerd kan worden dat er slechts één serieuze gegadigde is. Voor begrotingssubsidies waarbij dit niet het geval is zal een nieuwe subsidieregeling ontwikkeld worden. De consequenties hiervan worden betrokken bij de Perspectiefnota 2027.

Bijlagen:

1. Beleidskader subsidies gemeente Gorinchem vanaf 2026 (D-1000404)
2. Algemene subsidieverordening gemeente Gorinchem 2026 (D-1000407)
3. Was-wordt-lijst ASV Gorinchem 2020-2026 (D-1000420)

Raadsbesluit

De gemeenteraad van Gorinchem,

Gelet op het raadsvoorstel van het college d.d. 4 november 2025

Gelet op de wettelijke bepalingen

Besluit:

1. Het Beleidskader subsidies gemeente Gorinchem vanaf 2026 (D-1000404) vast te stellen.
2. De Algemene subsidieverordening gemeente Gorinchem 2026 (D-1000407) vast te stellen.
3. Het Beleidskader subsidies gemeente Gorinchem 2020 (D-686488) in te trekken.
4. De Algemene subsidieverordening gemeente Gorinchem 2020 (D-686639) in te trekken.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 16 december 2025

Griffier,

{{esl:Signer1:signature:size(200,50)}}

Voorzitter,

{{esl:Signer2:signature:size(200,50)}}

Beantwoording aanvullende vragen over Actualisatie subsidiebeleid.

1. Hoe gaat de gemeente om met het verplichte Bibob-onderzoek bij subsidieaanvragen? Het lijkt volgens ons namelijk een disproportioneel instrument voor bijvoorbeeld een €2.000,00 jeugdfeest. Wordt de screening voor elke aanvraag uitgevoerd of kan de gemeente hiervan naar eigen inzicht gebruik maken? Als dit naar eigen inzicht is, wat zijn dan de criteria?

Voor de beantwoording van deze vraag verwijzen we naar artikel 2.3. van de Beleidslijn Bibob gemeente Gorinchem 2023: [Beleidslijn wet Bibob gemeente Gorinchem 2023 | Lokale wet- en regelgeving](#). Hierin is vastgelegd wat het toepassingsbereik van de wet rondom subsidies is. Bij een actualisatie van deze beleidslijn wordt dit opnieuw bekeken.

2. Artikel 9 ASV breidt de weigeringsgronden voor het verstrekken van een subsidie uit. Als het alleen 'beleidsafweging' zijn die kunnen dienen als weigeringsgrond heeft het college veel discretionaire ruimte. Hoe waarborgt u dat de raad grip houdt op transparantie in gemaakte keuzes.

De grip van de raad wordt op verschillende manieren gewaarborgd. Allereerst vindt sturing vooraf plaats via de vaststelling van beleid en budgetten. Vervolgens is er controle achteraf door middel van het openbare subsidieregister en het recht om het college ter verantwoording te roepen. Daarnaast zijn subsidieregelingen en -besluiten openbaar, wat zorgt voor transparantie in het proces. Tot slot geldt een motiveringsplicht: elke weigering op basis van een beleidsafweging moet goed onderbouwd zijn, zodat de gemaakte keuzes inzichtelijk en toetsbaar blijven. En aanvragers hebben de mogelijkheid bezwaar te maken.

3. Het beleidskader hamert op 'effectmeting' en 'aansluiting bij doelen', Er zijn op voorhand geen instrumenten gedefinieerd voor de monitoring. Zeker als het gaat om 'meerjarige subsidies met bijsturing' kan de beoordeling zonder harde evaluatiecriteria mogelijk subjectief worden. Wat zijn de concrete maatregelen of instrumenten die worden voorgesteld om effectmeting en aansluiting op de doelen (objectief) te meten?

Om objectieve effectmeting en aansluiting bij beleidsdoelen te waarborgen, worden in subsidieregelingen en beschikkingen duidelijke en toetsbare criteria opgenomen waaraan subsidieontvangers moeten voldoen. Bij de vaststelling van de subsidie wordt getoetst of hieraan is voldaan. Bij beleidsactualisatie wordt geëvalueerd of de gehanteerde subsidieregelingen in voldoende mate bijdragen aan de gestelde doelen. Voor meerjarige subsidies vindt tussentijdse monitoring plaats via schriftelijke rapportages en voortgangsgesprekken, waardoor de gemeente tijdig inzicht krijgt in resultaten en kan ingrijpen als doelen niet worden gehaald.

4. In hoeveel gevallen is een subsidie niet gehonoreerd of lager vastgesteld zijn door de uitkomst van de accountantsverklaring.

Er zijn geen gevallen bekend waarin een subsidie lager is vastgesteld door de uitkomst van een accountantsverklaring. Wanneer een verklaring een oordeelsonthouding of een aantekening bevat, kan deze informatie wel gebruikt, bijvoorbeeld om in gesprek te gaan met de subsidieontvanger of om de verantwoording te beoordelen. De accountantsverklaring speelt een belangrijke rol bij het waarborgen dat publieke middelen verantwoord worden besteed en werkt preventief: subsidieontvangers weten vooraf dat een verklaring vereist is en moeten daarom een deugdelijke administratie voeren. Voor de gemeente biedt de verklaring bovendien zekerheid richting de eigen accountant, vooral bij hogere subsidies waar capaciteit en expertise ontbreken om zelf een grondige controle uit te voeren. Het inschakelen van een onafhankelijke accountant heeft extra waarde, omdat dit voorkomt dat belangenverstrengeling of discussies over administratieve details de relatie met de subsidieontvanger onder druk zetten. Zo kunnen de ontvanger en de gemeente zich blijven richten op het realiseren van maatschappelijke doelen.

Algemene subsidieverordening gemeente Gorinchem 2026

De raad van de gemeente Gorinchem;

gelet op artikel 149 van de Gemeentewet en Titel 4.2 van de Algemene wet bestuursrecht;

B E S L U I T :

vast te stellen de Algemene subsidieverordening gemeente Gorinchem 2026

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1. Definities

In deze verordening en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. activiteitsubsidie: een subsidie die wordt verstrekt voor een eenmalig of specifiek project, activiteit of evenement;
- b. Awb: Algemene wet bestuursrecht;
- c. boekjaar: twaalfmaandsperiode welke niet gelijk valt met een kalenderjaar;
- d. cofinanciering: eigen inbreng in geld of in natura, van de aanvrager of een organisatie voor een deel van de kosten van de activiteit;
- e. college: het college van burgemeester en wethouders van gemeente Gorinchem;
- f. de-minimissteun: steun die wordt verstrekt op basis van Verordening (EU) nr. 1407/2013 van de Commissie van 18 december 2013 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag op de-minimissteun (PbEU L 352/1); Verordening (EU) nr. 2019/316 van de Commissie tot wijziging van Verordening (EU) nr. 1408/2013 van de Commissie van 18 december 2013 inzake de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag op de-minimissteun in de landbouwproductiesector (PbEU L 51 I/1); Verordening (EU) nr. 717/2014 van de Commissie van 27 juni 2014 inzake de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag op de-minimissteun in de visserij- en aquacultuursector (PbEU L 190/45), of Verordening (EU) 2018/1923 van de Commissie van 7 december 2018 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun verleend aan diensten van algemeen economisch belang verrichtende ondernemingen (PbEU L 313/2);
- g. Europees steunkader: een mededeling, richtsnoer, kaderregeling, besluit of vrijstellingsverordening op het gebied van staatssteun die de Europese Commissie of de Raad van de Europese Unie, gelet op de artikelen 106, derde lid, 107, 108 of 109 van het Verdrag heeft vastgesteld;
- h. natuurlijk persoon: niet zijnde een rechtspersoon;

- i. onderneming: iedere eenheid, ongeacht haar rechtsvorm of wijze van financiering, die een economische activiteit uitoefent gericht op winst;
- j. rechtspersoon: een organisatie die volgens de wet als zelfstandig wordt beschouwd, met eigen rechten en plichten;
- k. SROI: Social Return on Investment, waarbij een deel van de subsidie wordt ingezet om maatschappelijke waarde te creëren;
- l. subsidieregeling: een algemeen verbindend voorschrift ter uitwerking van onderdelen van de Algemene subsidieverordening;
- m. verdrag: Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (PbEU C 326/47);
- n. Wet Bibob: Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur.

Artikel 2. Reikwijdte en bevoegdheden

1. Het college is bevoegd met toepassing van deze verordening subsidies te weigeren, te verlenen, in te trekken, te wijzigen en vast te stellen en voorschriften, voorwaarden en verplichtingen te verbinden aan subsidiebesluiten.
2. Het college is bevoegd subsidieregelingen vast te stellen. Voor zover van toepassing, wordt hierin tevens bepaald welke activiteiten en welke doelgroepen voor subsidie in aanmerking komen, hoe de subsidie wordt berekend en hoe de subsidiebedragen worden uitbetaald.
3. Het college verstrekt slechts subsidie op grond van een ingevolge het tweede lid vastgestelde subsidieregeling, tenzij het een subsidie betreft als bedoeld in artikel 4:23, derde lid, van de awb.

Artikel 3. Aanvrager

1. Een natuurlijk persoon of rechtspersoon kan subsidie aanvragen.
2. Aan een natuurlijk persoon kan tot en met € 5.000 subsidie per jaar worden verleend. Het college kan hier bij subsidieregeling van afwijken.

Artikel 4. Staatssteunregels

1. Voor zover dat ten behoeve van het voldoen aan een Europees steunkader noodzakelijk is, kan het college bij subsidieregeling afwijken van deze verordening en deze aanvullen.
2. Bij subsidieregelingen waarbij is bepaald dat toepassing kan worden gegeven aan een Europees steunkader, verwijst de subsidieregeling naar het desbetreffende steunkader.
3. Bij subsidies waarop een Europees steunkader van toepassing is, verwijst de verleningsbeschikking naar de toepasselijke bepalingen van het steunkader.

4. Bij subsidies waarop een Europees steunkader van toepassing is, komen alleen de activiteiten, doelstellingen, resultaten en kosten voor vergoeding in aanmerking die voldoen aan de eisen van het desbetreffende steunkader.
5. Bij subsidies waarop een Europees steunkader van toepassing is, komen ondernemingen alleen in aanmerking voor zover de subsidieverstreking voldoet aan de voorwaarden van het desbetreffende steunkader.

Hoofdstuk 2 Financiële bepalingen

Artikel 5. Subsidieplafond en begrotingsvoorbehoud

1. Het college kan subsidieplafonds vaststellen. In dat geval bepalen zij bij subsidieregeling de wijze van verdeling van de betrokken subsidie.
2. Het college kan een subsidieplafond verlagen als:
 - a. het plafond wordt vastgesteld voordat de begroting voor het betrokken jaar is vastgesteld; en
 - b. de subsidieaanvragen waarop het subsidieplafond betrekking heeft, moeten worden ingediend voordat de begroting voor het betrokken jaar is vastgesteld.
3. Bij de bekendmaking van een subsidieplafond dat kan worden verlaagd overeenkomstig het vorige lid, wordt gewezen op de mogelijkheid van verlaging en de gevolgen daarvan voor reeds ingediende aanvragen.
4. Voor kalenderjaarsubsidies worden subsidieplafonds voor 1 augustus van het jaar voorafgaand aan het betreffende kalenderjaar vastgesteld en bekendgemaakt.
5. Voor boekjaarsubsidies worden subsidieplafonds minimaal twee maanden voor de uiterlijke indiendatum van de subsidieaanvragen vastgesteld en bekendgemaakt.
6. Voor activiteitensubsidies worden subsidieplafonds gelijktijdig bij het vaststellen van de subsidieregeling bekendgemaakt of wordt het subsidieplafond voor 1 augustus van het jaar voorafgaand aan het betreffende kalenderjaar vastgesteld en bekendgemaakt.
7. Een subsidie ten laste van een begroting die nog niet is vastgesteld, wordt verleend onder de voorwaarde dat voldoende middelen op de begroting beschikbaar zullen worden gesteld. Bij de verleningsbeschikking wordt daarop gewezen.
8. De bekendmaking van een subsidieplafond gebeurt via het digitale gemeenteblad.

Hoofdstuk 3 Aanvraag subsidie

Artikel 6. Aanvraag subsidie

1. Een subsidieaanvraag wordt ingediend bij het college met een daarvoor bedoeld (digitaal) aanvraagformulier.
2. Bij de aanvraag levert de aanvrager in ieder geval de volgende gegevens aan:
 - a. de wettelijke grondslag waar de aanvraag om subsidie op berust;
 - b. de periode waarvoor subsidie wordt aangevraagd;
 - c. een beschrijving van de activiteiten waarvoor de subsidie wordt aangevraagd;
 - d. de doelen en resultaten die met die activiteiten worden nagestreefd, en hoe de activiteiten daaraan bijdragen;
 - e. een begroting van en een dekkingsplan voor de kosten van deze activiteiten. Het dekkingsplan bevat een opgave van bij anderen aangevraagde subsidies of vergoedingen ten behoeve van dezelfde activiteiten, onder vermelding van de stand van zaken daarvan;
 - f. als de aanvrager een onderneming is:
 - 1° een opgave van subsidies, vergoedingen of tegemoetkomingen in welke vorm ook met staatsmiddelen bekostigd, die al zijn of zullen worden ontvangen voor de activiteiten waarvoor de subsidie wordt aangevraagd;
 - 2° een verklaring als bedoeld in de verordening met betrekking tot de-minimissteun (de-minimisverklaring);
 - g. Een rechtspersoon die voor de eerste keer subsidie aanvraagt, legt tevens over:
 - a. een oprichtingsakte;
 - b. de statuten;
 - c. het meest recente jaarverslag, niet ouder dan één jaar
 - d. een uittreksel KvK, niet ouder dan 3 maanden;
 - e. een kopie bankafschrift met rekeningnummer en tenaamstelling aanvrager, niet ouder dan 3 maanden.
3. De aanvrager is verplicht mee te werken aan een onderzoek in het kader van de wet Bibob.
4. Het college kan bij subsidieregeling van voorgaande leden afwijken, behoudens lid 3.
5. Het college is bevoegd ook andere dan, of slechts enkele van, de in lid 2 en 3 genoemde gegevens te verlangen, indien die voor het nemen van een beslissing op de aanvraag noodzakelijk, respectievelijk voldoende zijn.

Artikel 7. Aanvraagtermijn

1. Een aanvraag voor een kalenderjaarsubsidie wordt vanaf 1 augustus tot en met 30 september voorafgaand aan het jaar of de jaren waarop de aanvraag betrekking heeft, ingediend.
2. Een aanvraag voor een boekjaarsubsidie, wordt vanaf 20 weken tot uiterlijk 13 weken voorafgaand aan dat boekjaar of de boekjaren waarop de aanvraag betrekking heeft, ingediend.
3. Een aanvraag voor een activiteitsubsidie wordt uiterlijk acht weken, voor start van de activiteit(en) ingediend.
4. Het college kan bij subsidieregeling een andere termijn stellen.
5. Indien een subsidieaanvraag na de daarvoor gestelde termijn wordt ingediend, wordt door de aanvrager de reden van de late indiening vermeld. Het college besluit vervolgens of het de aanvraag alsnog in behandeling zal nemen.

Hoofdstuk 4 Beoordeling subsidieaanvraag

Artikel 8. Beslistermijn

1. Het college beslist op een aanvraag om een subsidie als bedoeld in artikel 7 eerste en tweede lid, binnen 13 weken nadat de volledige aanvraag is ingediend.
2. Het college beslist op een aanvraag om een subsidie als bedoeld in artikel 7 derde lid, binnen 8 weken nadat de volledige aanvraag is ingediend.
3. Bij subsidieregeling kan een andere termijn worden gesteld.
4. Bij aanvragen om een subsidie die overeenkomstig artikel 108, derde lid, van het Verdrag worden aangemeld bij de Europese Commissie wordt de termijn verdaagd totdat de Europese Commissie een eindbeslissing heeft genomen.

Artikel 9. Weigerings-, intrekings- en terugvorderingsgronden

1. Het college weigert een aanvraag voor subsidie naast de in de artikelen 4:25, tweede lid, en 4:35 Awb genoemde gevallen:
 - a. als de Europese Commissie overeenkomstig artikel 108, derde lid, van het Verdrag heeft vastgesteld dat de subsidie onverenigbaar is met de interne markt;
 - b. als het een aanvrager betreft tegen wie een bevel tot terugvordering uitstaat ingevolge een eerdere beschikking van de Europese Commissie waarin de steun van Nederland onrechtmatig en onverenigbaar met de interne markt is verklaard.

- c. **als** de aanvrager doelstellingen beoogt of activiteiten zal ontplooiën, die in strijd zijn met de wet- en regelgeving, het algemeen belang of de openbare orde;
 - d. **als** de activiteiten uitsluitend of in hoofdzaak het doel hebben het uitdragen van overtuigingen en denkbeelden van religieuze, levensbeschouwelijke of politieke aard;
- 2. Onverminderd het vorige lid weigert het college de subsidie in ieder geval als de subsidieverstrekking in strijd zou zijn met een Europees steunkader omdat:
 - a. subsidie verstrekt zou worden aan een aanvrager die een onderneming drijft die in moeilijkheden verkeert als bedoeld in het desbetreffende steunkader, of
 - b. de subsidie geen stimulerend effect heeft als bedoeld in het desbetreffende steunkader.
- 3. Onverminderd de vorige leden kan het college de subsidie geheel of gedeeltelijk weigeren **als**:
 - a. **de** gemeenteraad niet de benodigde gelden beschikbaar heeft gesteld in de vastgestelde gemeentebegroting;
 - b. **de** te subsidiëren activiteiten niet of niet in overwegende mate gericht zijn op de gemeente of haar ingezetenen of als ze onvoldoende ten goede komen aan de gemeente of haar ingezetenen;
 - c. **niet** is aangetoond dat de subsidie noodzakelijk is voor het verrichten van de activiteiten waarvoor deze wordt gevraagd;
 - d. de subsidie naar redelijke verwachting niet of in onvoldoende mate zal worden besteed aan de doelstellingen waarvoor de subsidie beschikbaar wordt gesteld;
 - e. **de** aanvraag niet voldoet aan regels die zijn gesteld om voor subsidie in aanmerking te komen;
 - f. **de** subsidieverstrekking in strijd zou zijn met een wettelijk voorschrift;
 - g. **de** subsidieverstrekking niet is toegestaan totdat de Europese Commissie met toepassing van artikel 108, derde lid, van het Verdrag heeft vastgesteld dat de subsidie verenigbaar is met de interne markt;
 - h. aan de aanvrager voor dezelfde activiteiten reeds door enig bestuursorgaan een subsidie is verleend;
 - i. de subsidieverstrekking niet past binnen het beleid van de gemeente Gorinchem;
 - j. voor een activiteit reeds subsidie is verstrekt door het college;
 - k. de financiële situatie van de aanvrager, blijkens de laatst vastgestelde jaarrekening, onvoldoende zekerheid biedt dat de aangevraagde activiteiten zullen worden uitgevoerd;

- l. de aanvrager niet alle benodigde vergunningen, ontheffingen en/of vrijstellingen ten behoeve van de gesubsidieerde activiteiten heeft gekregen.
4. Het college kan in een subsidieregeling aanvullende weigerings-, intrekings- en terugvorderingsgronden opnemen.

Artikel 10. Verantwoording

Voor zover dit niet is bepaald bij subsidieregelingen, wordt bij de verleningsbeschikking vermeld op welke wijze de subsidieontvanger de besteding van de subsidie dient te verantwoorden.

Hoofdstuk 5 Verplichtingen subsidieontvanger

Artikel 11. Algemene verplichtingen van subsidieontvanger

1. Een subsidieontvanger informeert het college onverwijld schriftelijk over:
 - a. beslissingen of procedures die zijn gericht op de beëindiging van de activiteiten waarvoor subsidie is verleend, of tot ontbinding van de gesubsidieerde rechtspersoon;
 - b. relevante wijzigingen in de financiële en organisatorische verhouding met derden;
 - c. ontwikkelingen die ertoe kunnen leiden dat de subsidieontvanger de aan de subsidie verbonden verplichtingen niet, niet tijdig of niet geheel zal kunnen nakomen;
 - d. wijziging van de statuten voor zover het betreft de vorm van de gesubsidieerde rechtspersoon, de persoon van de bestuurder of bestuurders en het doel van de rechtspersoon;
 - e. als een activiteit(en) waarvoor de subsidie is verleend niet, niet tijdig of niet geheel zullen worden verricht;
 - f. dat niet, niet tijdig of niet geheel aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen zal worden voldaan;
 - g. een wijziging van 10% of meer, of €250 of meer in de begrote kosten of opbrengsten is bij een direct vastgestelde subsidie is.
2. De subsidieontvanger is verplicht mee te werken aan een steekproefsgewijze controle van de gesubsidieerde activiteiten en legt de benodigde bewijsstukken over.
3. De subsidieontvanger is verplicht om naast de verstrekte subsidie een eigen bijdrage te leveren in de vorm van cofinanciering.

Artikel 12. Aan een subsidie te verbinden bijzondere verplichtingen

1. Bij subsidies hoger dan € 5.000 kan de verplichting worden opgelegd tot het tussentijds afleggen van rekening en verantwoording over de tot dan verrichte activiteiten en de daaraan verbonden uitgaven en inkomsten.
2. Bij subsidieregeling of verleningsbeschikking kunnen aan de subsidieontvanger ook andere verplichtingen dan genoemd in artikel 4:37, eerste lid, Awb worden opgelegd, voor zover deze strekken tot verwezenlijking van het doel van de subsidie.
3. Bij subsidieregeling kunnen verplichtingen die niet strekken tot verwezenlijking van het doel van de subsidie aan de subsidie worden verbonden, voor zover deze verplichtingen betrekking hebben op de wijze waarop of de middelen waarmee de gesubsidieerde activiteit wordt verricht.
4. Bij subsidieregeling of verleningsbeschikking kan worden bepaald dat de subsidieontvanger, voor zover het verstrekken van de subsidie heeft geleid tot vermogensvorming, daarvoor aan het college een vergoeding verschuldigd is als zich een gebeurtenis voordoet als bedoeld in artikel 4:41, tweede lid, Awb. Daarbij wordt tevens aangegeven hoe de hoogte van de vergoeding wordt bepaald.
5. Bij subsidieregeling verleningsbeschikking kunnen aan de subsidieontvanger verplichtingen worden opgelegd in het kader van SROI.

Artikel 13. Betaling en bevoorschotting

Bij subsidieregeling of in de beschikking wordt besloten of de subsidie wordt bevoorschot of betaald. Hierbij worden de hoogte van en de termijnen voor de bevoorschotting of de betaling bepaald.

Hoofdstuk 6 Verantwoording subsidie

Artikel 14. Eindverantwoording subsidies tot en met € 5.000

1. Subsidies tot en met € 5.000 worden door het college:
 - a. direct vastgesteld, of
 - b. ambtshalve vastgesteld na 13 weken nadat de activiteiten zijn uitgevoerd.
2. Voor het vaststellen van een subsidie als bedoeld in het eerste lid, onder b, toont de subsidieontvanger desgevraagd aan dat:
 - a. de activiteiten waarvoor de subsidie is verleend zijn verricht; en
 - b. aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen is voldaan.

3. Bij subsidieregeling kan worden afgeweken van dit artikel.

Artikel 15. Eindverantwoording subsidies tussen € 5.000 en € 100.000

1. Bij subsidies **tussen** € 5.000 **en** € 100.000 dient de subsidieontvanger een verzoek tot vaststelling in:
 - a. bij incidentele subsidies uiterlijk dertien weken nadat de subsidieperiode is verstreken;
 - b. bij kalenderjaarsubsidies op 30 april van het jaar dat volgt op het betrokken kalenderjaar of de kalenderjaren waarvoor subsidie is verleend;
 - c. bij boekjaarsubsidies uiterlijk twintig weken nadat het boekjaar of de boekjaren waarvoor subsidie is verleend is/zijn verstreken.
2. Het verzoek bevat:
 - a. een inhoudelijk verslag waaruit blijkt in hoeverre de gesubsidieerde activiteiten zijn verricht en aan de verplichtingen is voldaan;
 - b. een overzicht van de gesubsidieerde activiteiten en de hieraan verbonden uitgaven en inkomsten (financieel verslag of jaarrekening);
 - c. vanaf € 50.000 een goedkeurende beoordelingsverklaring over de gesubsidieerde activiteiten en de daaraan verbonden baten en lasten van de ontvangen subsidie, opgesteld door onafhankelijke accountant.
3. Indien de beoordelingsverklaring zoals benoemd in lid 2 een beperking of een gedeeltelijke oordeelsonthouding bevat, levert de aanvrager het accountantsrapport aan.
4. Bij subsidieregeling kan worden afgeweken van dit artikel, behoudens lid 2 sub c.
5. Bij afwijkend verantwoordingsregime van subsidieverstrekker aan de gemeente kan worden afgeweken van de bedragen in lid 2 sub c.
6. Het college kan andere informatie, dan hetgeen in dit artikel is genoemd, opvragen voor zover deze van belang is voor de vaststelling.

Artikel 16. Eindverantwoording subsidies vanaf € 100.000

1. Bij subsidies **vanaf** € 100.000 dient de subsidieontvanger een verzoek tot vaststelling in:
 - a. bij incidentele subsidies uiterlijk dertien weken nadat de subsidieperiode is verstreken;

- b. bij kalenderjaarsubsidies op 30 april van het jaar dat volgt op het betrokken kalenderjaar of kalenderjaren waarvoor subsidie is verleend;
 - c. bij boekjaarsubsidies uiterlijk twintig weken nadat het boekjaar of de boekjaren waarvoor subsidie is verleend is/zijn verstreken.
- 2. Het verzoek bevat:
 - a. een inhoudelijk verslag waaruit blijkt in hoeverre de gesubsidieerde activiteiten zijn verricht en aan de verplichtingen is voldaan;
 - b. een overzicht van de gesubsidieerde activiteiten en de hieraan verbonden uitgaven en inkomsten (financieel verslag of jaarrekening);
 - c. een balans van het afgelopen subsidietijdvak met een toelichting daarop; en
 - d. een goedkeurende controleverklaring over de gesubsidieerde activiteiten en de daaraan verbonden baten en lasten van de ontvangen subsidie, opgesteld door een onafhankelijk accountant.
- 3. Indien de controleverklaring zoals benoemd in lid 2 een beperking of een gedeelte oordeelsonthouding bevat, levert de aanvrager het accountantsrapport aan.
- 4. Bij subsidieregeling kan worden afgeweken van dit artikel behoudens lid 2 sub d.
- 5. Bij afwijkend verantwoordingsregime van subsidieverstrekker aan de gemeente kan worden afgeweken van de bedragen in lid 2 sub d.
- 6. Het college kan andere informatie dan die welke in dit artikel is genoemd opvragen, voor zover deze van belang is voor de vaststelling.

Artikel 17. Eindverantwoording bij meerdere subsidies

- 1. Als een subsidieontvanger in hetzelfde kalenderjaar meerdere subsidies van de gemeente verleend krijgt, worden deze voor de eindverantwoording bij elkaar opgeteld en samen verantwoord. Hierdoor kan een hoger verantwoordingsregime van toepassing worden, conform artikelen 15 en 16.

Artikel 18. Berekening van uurtarieven, uniforme kostenbegrippen

- 1. Als bij de bepaling van de subsidiabele kosten gebruik wordt gemaakt van uurtarieven, worden deze door de subsidieaanvrager berekend met gebruikmaking van een bij subsidieregeling of verleningsbeschikking voorgeschreven berekeningswijze.

2. Bij het hanteren van kostenbegrippen bij de berekening van uurtarieven wordt uitgegaan van de bij subsidieregeling of verleningsbeschikking voorgeschreven definities.
3. Bij subsidie waarop een Europees steunkader van toepassing is, komen alleen die tarieven en kostenbegrippen in aanmerking die voldoen aan de eisen van het toepasselijke steunkader.

Artikel 19. Beslistermijn verzoek tot subsidievaststelling

1. Het college stelt de subsidie vast binnen 13 weken na de ontvangst van het verzoek tot subsidievaststelling, tenzij bij subsidieregeling anders is bepaald.
2. Als een verzoek tot subsidievaststelling niet voor het tijdstip of de termijn, bedoeld in de artikelen 14 eerste lid, 15 eerste lid en 16 eerste lid, is ingediend, kan het college de subsidieontvanger schriftelijk een nieuwe termijn of termijnen stellen. Wordt het verzoek niet binnen deze termijn(en) ingediend dan gaat het over tot ambtshalve vaststelling.

Hoofdstuk 7 Overige en slotbepalingen

Artikel 20. Hardheidsclausule

In bijzondere gevallen, en voor zover toepassing van deze verordening zal leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard, kan het college afwijken van deze verordening behoudens de artikelen 2, 4, en 9.

Artikel 21. Overgangs- en slotbepalingen

1. De Algemene Subsidieverordening gemeente Gorinchem 2020 wordt ingetrokken.
2. De Algemene Subsidieverordening gemeente Gorinchem 2020 blijft van toepassing op aanvragen om subsidie en op subsidies die voor 1 januari 2026 zijn verleend en voor bezwaar- en beroepsschriften waarop nog niet is beslist.
3. Deze verordening Algemene Subsidieverordening gemeente Gorinchem 2026 treedt in werking per 1 januari 2026.
4. Deze verordening wordt aangehaald als: Algemene Subsidieverordening gemeente Gorinchem 2026.

Ondertekening

Aldus vastgesteld door de raad van Gorinchem op 16 december 2025

De voorzitter, De griffier,

Beleidskader subsidies vanaf 2026

Inhoud

1.	Inleiding	1
2.	Subsidiestelsel in Gorinchem	1
2.1.	Europese regelgeving inzake staatssteun	1
2.2.	Algemene wet bestuursrecht (Awb)	1
2.3.	Beleidskader subsidies	2
2.4.	Algemene Subsidieverordening (ASV)	2
2.5.	Subsidieregelingen	2
3.	Subsidie als instrument voor gemeentelijke ambities	2
3.1.	ISV en Omgevingsvisie	2
3.2.	Leidende principes subsidiebeleid	3
4.	Technisch kader, financieel kader en Wet Bibob	4
4.1.	Technisch kader	4
4.1.1.	Toetsingscriteria	4
4.2.	Financieel kader	5
4.2.1.	Subsidies tot en met € 5.000	5
4.2.2.	Subsidies tussen € 5.000 en € 100.000	5
4.2.3.	Subsidies vanaf € 100.000	6
4.2.4.	Meerjarige subsidies	6
5.	Tot slot.....	6

1. Inleiding

De gemeente Gorinchem ondersteunt al jarenlang maatschappelijke initiatieven en organisaties die bijdragen aan het welzijn, de leefbaarheid en de ontwikkeling van de stad. Subsidies vormen daarbij een belangrijk instrument. Ze maken het mogelijk dat inwoners, verenigingen, stichtingen en andere organisaties activiteiten realiseren die aansluiten bij gemeentelijke beleidsdoelen en die zonder financiële ondersteuning niet of slechts gedeeltelijk tot stand zouden komen.

Omdat het om publieke middelen gaat, is het van groot belang dat de subsidieverstrekking zorgvuldig, transparant en rechtmatig gebeurt. Met dit beleidskader legt de gemeente vast op welke uitgangspunten en spelregels de subsidieverlening is gebaseerd. Het biedt helderheid aan aanvragers en uitvoerders en borgt dat subsidies doelmatig en maatschappelijk effectief worden ingezet.

Dit beleidskader vormt, samen met de Algemene Subsidieverordening en de specifieke subsidieregelingen, het fundament van het Gorcumse subsidiestelsel en is een actualisatie van het beleidskader uit 2020. Het sluit aan op hogere wet- en regelgeving, zoals de Europese bepalingen inzake staatssteun en Algemene wet bestuursrecht.

Subsidies stimuleren participatie, versterken maatschappelijke betrokkenheid en bieden ruimte voor innovatie en experiment. Zo dragen subsidies bij aan het realiseren van de ambities uit de Integrale Samenlevingsvisie (ISV), de Omgevingsvisie en aan een Gorinchem waarin iedereen kan meedoen. Om dat te realiseren wordt onder voorwaarden een financiële bijdrage verstrekt. Dit beleidskader draagt bij aan verbetering van de dienstverlening aan organisaties en inwoners, stimuleert betrokkenheid van de stad, bevordert transparantie en toegankelijkheid, vermindert administratieve lasten en regeldruk, en zorgt voor een efficiënte en effectieve organisatie van de subsidieprocessen.

Vanaf 2026 geldt dit beleidskader als leidend voor alle subsidies die de gemeente Gorinchem verleent.

2. Subsidiestelsel in Gorinchem

De subsidiesystematiek is stevig verankerd in de wet. Volgens de Algemene wet bestuursrecht (Awb) is een subsidie een aanspraak op financiële middelen voor activiteiten van de aanvrager, anders dan als betaling voor geleverde goederen of diensten. Subsidies mogen uitsluitend worden verstrekt op basis van een wettelijk voorschrift. Het subsidiestelsel van de gemeente Gorinchem is opgebouwd op basis van meerdere lagen van regelgeving en beleidsdocumenten. Het bestaat uit:

- Europese regelgeving inzake staatssteun.
- De Algemene wet bestuursrecht (Awb);
- Het beleidskader subsidies;
- De Algemene Subsidieverordening (ASV);
- Subsidieregelingen voor specifieke voorzieningen of activiteiten;

2.1. Europese regelgeving inzake staatssteun

Deze regels bepalen in welke gevallen overheden financiële steun mogen verlenen aan organisaties of bedrijven, zonder dat dit leidt tot oneerlijke concurrentie binnen de Europese interne markt. Gemeenten moeten bij het verstrekken van subsidies nagaan of er sprake is van staatssteun en of deze steun voldoet aan de Europese voorwaarden.

2.2. Algemene wet bestuursrecht (Awb)

De Awb vormt het algemene juridische kader voor besluiten van de overheid, waaronder subsidiebesluiten. De wet bevat bepalingen over de wettelijke grondslag voor subsidies, de wijze van aanvraag en besluitvorming en de mogelijkheden voor bezwaar en beroep.

2.3. Beleidskader subsidies

Dit beleidskader bevat de uitgangspunten en ambities van de gemeente Gorinchem voor de inzet van subsidies. Het beschrijft hoe subsidies moeten bijdragen aan gemeentelijke beleidsdoelen, hoe ze aansluiten bij de wet- en regelgeving en welke principes gelden voor transparantie, participatie en doelmatigheid.

2.4. Algemene Subsidieverordening (ASV)

De ASV is een door de gemeenteraad vastgestelde verordening die voor alle gemeentelijke subsidies geldt. Hierin staan onder meer bepalingen over de soorten subsidies, aanvraag- en beslistermijnen, weigeringsgronden en verantwoordingsvereisten. De ASV vormt daarmee het basiskader voor de uitvoering van het subsidiebeleid.

2.5. Subsidieregelingen

Voor specifieke beleidsterreinen of activiteiten kan het college nadere regels vaststellen. Dit noemen we een subsidieregeling. Hierin staat beschreven (in aanvulling op of afwijking van de ASV) welke activiteiten of doelgroepen in aanmerking komen voor subsidie, welke voorwaarden gelden, hoe aanvragen beoordeeld worden en hoe verantwoording plaats dient te vinden. Deze regels geven praktische invulling aan de uitgangspunten uit de ASV en het beleidskader.

3. Subsidie als instrument voor gemeentelijke ambities

3.1. ISV en Omgevingsvisie

In Gorinchem leveren verenigingen, stichtingen, vrijwilligersorganisaties en andere maatschappelijke partners een waardevolle bijdrage aan onze stad. De gemeente werkt samen met deze partijen om de ambities uit de Integrale Samenlevingsvisie (ISV) en de Omgevingsvisie te realiseren. Deze visies zijn of worden nader uitgewerkt in programma's die richting geven aan het gemeentelijk beleid.

De ISV richt zich op het sociaal domein en kent vier opgaven:

1. Gezonde leefstijl
2. Betrokken Gorinchem
3. Iedereen kan meedoen
4. Passende ondersteuning en zorg

De Omgevingsvisie richt zich op de fysieke leefomgeving en kent vier ambities:

1. Gezonde groei binnen de grenzen
2. Gezonde inwoners
3. Groene stad
4. Samen de stad maken

Subsidies zijn een belangrijk instrument om uitvoering te geven aan deze ambities en programma's. Door financiële ondersteuning stelt de gemeente inwoners en organisaties in staat activiteiten te realiseren die bijdragen aan beleidsdoelen en die zonder subsidie niet of slechts gedeeltelijk tot stand zouden komen. Daarbij wordt nadrukkelijk een beroep gedaan op de inzet van vrijwilligers, professionals en de innovatiekracht van de samenleving.

3.2. Leidende principes subsidiebeleid

Het subsidiebeleid van Gorinchem kent een aantal leidende principes:

- **Transparantie en verantwoording:** waar mogelijk worden objectieve criteria en verdeelregels opgenomen in subsidieregelingen. Op deze manier zorgen we ervoor dat subsidieaanvragen kunnen worden getoetst aan deze criteria en daarmee optimaal bijdragen aan de vastgestelde beleidsdoelen. Als bij voorbaat vaststaat, of redelijkerwijs mag worden aangenomen, dat op grond van objectieve, toetsbare en redelijke criteria slechts één gegadigde in aanmerking komt voor subsidie, kan deze subsidie als begrotingssubsidie worden opgenomen in de begroting. De subsidieverstrekker moet het voornemen tot het verlenen van de subsidie minimaal 8 weken van tevoren bekendmaken én deugdelijk motiveren. Dit geeft iedereen de mogelijkheid om dit te betwisten.
- **Cofinanciering:** de gemeente hoeft niet 100% van de tekorten van aanvragers te subsidiëren. Bijdragen in geld of natura (zoals inzet van vrijwilligers) worden als belangrijk onderdeel van de gezamenlijke inspanning gezien. Waar nodig vormt 100% subsidiëring de uitzondering.
- **Spreiding over beleidsdoelen:** subsidies worden evenwichtig verdeeld over gemeentelijke doelen. De afweging hiervan vindt plaats bij het vaststellen van beleid, visies en programma's en jaarlijks binnen de P&C-cyclus.
- **Toegankelijkheid:** het uitgangspunt is een breed en toegankelijk aanbod voor inwoners, al kan beleid soms vragen om een focus op specifieke doelgroepen.
- **Tijdelijkheid en innovatie:** subsidies kunnen tijdelijk worden toegekend om nieuwe initiatieven te stimuleren. Bij vaststelling wordt gekeken of het initiatief voldoende waarde toevoegt en toekomstbestendig is. Zo ontstaat ruimte om nieuwe maatschappelijke vragen en kansen op te pakken.
- **Evaluatie en effectmeting:** elke subsidie wordt periodiek getoetst op doelen, doelgroepbereik en maatschappelijke impact. Daarbij wordt de verhouding tussen inzet van middelen en gerealiseerd resultaat beoordeeld.
- **Flexibiliteit:** om flexibel en snel in te kunnen spelen op actuele behoeften of nieuwe initiatieven kan een incidentele subsidie worden verleend. Een incidentele subsidie is een tijdelijke financiële bijdrage die zonder wettelijke regeling, maar op grond van de Awb kan worden toegekend, mits deze maximaal vier jaar duurt en slechts een beperkt aantal ontvangers betreft. De subsidieverstrekker moet het voornemen tot het verlenen van de subsidie minimaal 8 weken van tevoren bekendmaken én deugdelijk motiveren. Dit geeft iedereen de mogelijkheid om dit te betwisten.
- **Social Return on Investment (SROI):** bij het verstrekken van subsidies wordt gestimuleerd dat ontvangers bijdragen aan maatschappelijke meerwaarde. Door SROI als voorwaarde op te nemen, kunnen zij bijvoorbeeld werkervaringsplekken bieden, sociaal inkopen of lokale initiatieven ondersteunen. De invulling gebeurt op maat, passend bij de aard van de subsidie.

De gemeente Gorinchem investeert jaarlijks ruim 6 miljoen euro in subsidies. Daarmee is niet alleen een groot financieel belang gemoeid, maar vooral een groot maatschappelijk belang: subsidies zijn een directe verbinding tussen gemeentelijke ambities en de kracht van de samenleving.

4. Technisch kader, financieel kader en Wet Bibob

4.1. Technisch kader

Bij de beoordeling van subsidieaanvragen hanteert de gemeente een aantal inhoudelijke en juridische toetsingscriteria. Deze criteria kunnen, afhankelijk van de financiële categorie (zie 4.2), zwaarder of lichter meewegen. Dit wordt gespecificeerd in subsidieregelingen.

4.1.1. Toetsingscriteria

Doeltreffend: Een subsidie moet bijdragen aan het behalen van maatschappelijke effecten zoals vastgelegd in het gemeentelijk beleid. Beleidsdoelen dienen concreet, helder en actueel te zijn. Aanvragers zijn verantwoordelijk voor het aantonen van hun doeltreffendheid

Doelmatig: Subsidieaanvragen worden beoordeeld op efficiënt gebruik van middelen. De gemeente stimuleert het benutten van eigen kracht en andere financieringsbronnen. Organisaties dienen aan te tonen hoe zij effectief en met minimale middelen hun doelen realiseren.

Rechtmatig: Subsidieverlening moet in overeenstemming zijn met de geldende wet- en regelgeving, zoals de Awb en de gemeentelijke verordeningen.

Eigen bijdrage en cofinanciering: Organisaties moeten een aantoonbare eigen (financiële of in natura) bijdrage leveren. Gemeentelijke subsidies zijn geen structurele aanvulling op exploitatietekorten. Cofinanciering is verplicht, 100% financiering door de gemeente wordt in principe niet toegestaan. Subsidieregelingen bevatten hiervoor specifieke voorwaarden. Waar nodig vormt 100% subsidiëring de uitzondering.

Aantoonbare toegevoegde waarde: Subsidies worden alleen verstrekt als de activiteit niet al voldoende door de markt wordt aangeboden. Commerciële activiteiten komen niet in aanmerking voor subsidie.

Transparantie: Het gemeentelijke subsidieproces moet helder, uitlegbaar en openbaar zijn.

Toegankelijk en dienstverlenend: Om ook kleine initiatieven te ondersteunen, zijn er laagdrempelige en eenvoudig te volgen procedures voor kleinschalige subsidieaanvragen.

Zichtbaar effect: Al bij de aanvraag moet duidelijk zijn welke concrete activiteiten worden uitgevoerd. De verantwoording gebeurt op passende wijze (zoals via foto's, nieuwsberichten, evaluaties, financiële en/of inhoudelijke tussenrapportages, jaarrapportages en accountantsverklaringen). Organisaties tonen aan hoe hun prestaties bijdragen aan gemeentelijke beleidsdoelen.

Wet Normering Topinkomens (WNT): De WNT normeert de inkomens van topfunctionarissen bij organisaties met een publieke taak. Deze wet geldt ook voor gesubsidieerde organisaties wanneer:

- zij gedurende drie achtereenvolgende jaren jaarlijks meer dan € 500.000 subsidie ontvangen en;
- deze subsidie meer dan 50% van hun totale jaarlijkse inkomsten uitmaakt.

In dat geval gelden de WNT-normen, zoals het maximumsalaris (ministersniveau). Gemeenten mogen geen aanvullende eisen stellen op grond van de WNT, maar moeten deze wet wel naleven en waar relevant hanteren als toetsingscriterium.

De Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibop): De Wet Bibop is een wet die de overheid helpt om te voorkomen dat ze criminele activiteiten faciliteert door vergunningen, subsidies of andere overheidsopdrachten te verlenen aan personen of bedrijven die niet integer zijn. De wet maakt het mogelijk om de integriteit van een aanvrager te screenen.

4.2. Financieel kader

De gemeente hanteert een indeling van subsidieaanvragen in drie categorieën, afhankelijk van de hoogte van het aangevraagde bedrag. Voor iedere categorie gelden eigen voorwaarden, procedures en verantwoordingsvereisten.

4.2.1. Subsidies tot en met € 5.000

Deze kleine subsidies kunnen worden aangevraagd door zowel rechtspersonen als natuurlijke personen. Ze zijn bedoeld voor eenmalige, jaarlijkse of meerjarige activiteiten die aantoonbaar bijdragen aan gemeentelijke beleidsdoelen. De aanvraagprocedure is eenvoudig en de toetsing vindt plaats binnen het bestaande beleid. Verantwoording bestaat uit de melding of de activiteit heeft plaatsgevonden en het overleggen van zichtbaar bewijs, zoals een verslag of foto's. Daarnaast voert de gemeente eens per vier jaar een evaluatie op programmaniveau uit en vindt steekproefsgewijze controle plaats om te beoordelen of de middelen rechtmatig zijn besteed.

Controle via steekproef

Voor subsidies tot en met € 5.000 die direct worden vastgesteld, voert de gemeente een steekproefsgewijze controle uit om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de rechtmatige besteding van subsidiegelden. Deze werkwijze draagt bij aan een efficiënte uitvoering en beperkt de ambtelijke capaciteitsdruk die gepaard gaat met volledige controle.

Jaarlijks wordt circa 10% van deze subsidies geselecteerd voor controle. De selectie gebeurt aselekt, tenzij er sprake is van risicofactoren zoals eerdere afwijkingen of signalen van onregelmatigheden. Bij geconstateerde afwijkingen van 20% of meer ten opzichte van de opgegeven kosten of beoogde resultaten (deelnemers, bijeenkomsten, etc.), volgt overleg met de subsidieontvanger en een beleidsmatige beoordeling. Indien nodig wordt een gesprek gevoerd en kan besloten worden om de betreffende aanvrager bij een volgende subsidie standaard in de steekproef op te nemen.

Om disproportionele inzet te voorkomen, geldt een ondergrens van €400 voor afwijkingen. Afwijkingen onder dit bedrag leiden in principe niet tot terugvordering, tenzij er sprake is van structurele onregelmatigheden.

Indien in een specifiek beleidsveld frequent afwijkingen worden geconstateerd, kan het college besluiten om:

- het percentage steekproeven te verhogen;
- af te zien van directe vaststelling in dat beleidsveld;
- aanvullende verantwoordingsvereisten op te nemen.

4.2.2. Subsidies tussen € 5.000 en € 100.000

Voor deze categorie komen uitsluitend rechtspersonen in aanmerking. De subsidie kan eenmalig, jaarlijks of meerjarig (tot maximaal vier jaar) worden verstrekt. De beoordeling vindt plaats op hoofdlijnen en omvat zowel een beleidsmatige toetsing als een beoordeling van de geleverde prestaties. Verlening en vaststelling gebeuren via afzonderlijke beschikkingen. De verantwoording bestaat uit een inhoudelijk verslag en een overzicht van inkomsten en uitgaven. Voor subsidies vanaf € 50.000 is daarnaast een beoordelingsverklaring van een onafhankelijke accountant verplicht. Ook voor deze categorie geldt dat eens per vier jaar een evaluatie op programmaniveau plaatsvindt.

Controle via beoordelingsverklaring

Een beoordelingsverklaring bij subsidie is een verklaring die door een accountant wordt opgesteld om te bevestigen of een organisatie zich aan de voorwaarden van een subsidie heeft gehouden. De accountant heeft de taak om een beoordeling te geven over de naleving van de subsidievoorwaarden, rechtmatige besteding van de subsidiegelden en de juistheid van de bijbehorende administratie en rapportages. De accountant geeft een gedegen oordeel over de mate

waarin de subsidie is gebruikt in overeenstemming met de voorwaarden uit de beschikking door middel van een beperkt onderzoek.

4.2.3. Subsidies vanaf € 100.000

Voor deze categorie komen uitsluitend rechtspersonen in aanmerking. De subsidie kan eenmalig, jaarlijks of meerjarig (tot maximaal vier jaar) worden verstrekt. De gemeente stuurt op hoofdlijnen via subsidievoorwaarden en beoordeelt zowel de naleving van deze voorwaarden als de realisatie van afgesproken prestaties. Een aanvullende eis is dat de subsidieontvanger het jaarverslag openbaar publiceert, bijvoorbeeld via de eigen website. De verantwoording omvat een inhoudelijk verslag, een overzicht van inkomsten en uitgaven en een balans met toelichting. Daarnaast is een goedkeurende controleverklaring van een onafhankelijke accountant verplicht, conform artikel 393 lid 1 BW.

Controle via controleverklaring

Bij het opstellen van een controleverklaring gaat de accountant een stap verder dan bij een beoordelingsverklaring. Een controleverklaring is uitgebreider en strenger en heeft als doel om een redelijke zekerheid te verschaffen over de juistheid van de verantwoording. De accountant moet dan ook grondig en systematisch controleren. Deze diepgaande controle gaat over de financiële administratie en administratieve processen van de activiteit waar de subsidie voor is verleend. De accountant moet de feitelijk inkomsten en uitgaven als de prestaties en de subsidiabele kosten grondig controleren. Daarbij rekening houdend met zowel de juridische als de financiële aspecten van de subsidie.

4.2.4. Meerjarige subsidies

Voor structurele activiteiten kan een subsidie voor maximaal vier jaar worden verleend. Wanneer passend, geniet het de voorkeur om een subsidie meerjarig toe te kennen. Dit geeft organisaties continuïteit en vermindert de administratieve lasten voor zowel gemeente als subsidieontvanger. Daar staat tegenover dat er minder ruimte is voor nieuwe instroom en dat indexatie in principe niet jaarlijks plaatsvindt, maar enkel op het moment dat een nieuwe subsidie wordt toegekend. Een meerjarige subsidie is alleen passend bij stabiele beleidsdoelen, gegarandeerde Rijksfinanciering en een betrouwbare bedrijfsvoering. Aanvragen worden altijd per geval beoordeeld; er bestaat geen automatisch recht op toekenning van een meerjarige subsidie. Bij het verlenen van meerjarige subsidies is het belangrijk de grensbedragen voor accountantsverklaringen in relatie tot de totale subsidie termijn te bezien.

4.3. Wet Bibob

De meest recente Beleidslijn wet Bibob gemeente Gorinchem is van toepassing.

5. Tot slot

Subsidies zijn een instrument voor het realiseren van maatschappelijke doelen. Met dit beleidskader wordt geborgd dat subsidieverlening inhoudelijk aansluit bij gemeentelijk beleid, dat uitvoering rechtmatig en transparant plaatsvindt en dat maatschappelijke effectiviteit en efficiëntie worden gewaarborgd.

Het subsidiebeleid is dynamisch en ontwikkelt zich mee met maatschappelijke behoeften en inzichten. Signaleringen uit de praktijk, knelpunten of verbeter suggesties worden actief gebruikt om het beleid bij te stellen of te actualiseren.

Was-wordt-lijst Algemene subsidieverordening gemeente Gorinchem 2020 → 2026

Deze tabel vergelijkt de bepalingen van de Algemene subsidieverordening gemeente Gorinchem 2020 met de nieuwe Algemene subsidieverordening gemeente Gorinchem 2026, artikel voor artikel. De kolommen tonen respectievelijk de oude bepaling (was), de nieuwe bepaling (wordt), en een toelichting op de wijziging (aard, reden of impact).

Artikel (ASV 2020)	Was (oude ASV)	Wordt (nieuwe ASV 2026)	Toelichting op wijziging
Artikel 1. Definities	Bevat definities zoals 'wet', 'subsidie', 'meerjarige subsidie', 'college', 'nadere regel', 'de-minimissteun', 'Europees steunkader', 'onderneming' en 'verdrag'.	Artikel 1. Definities uitgebreid: toegevoegd 'boekjaar', 'activiteiten subsidie', 'natuurlijk persoon', 'rechtspersoon', 'subsidieregeling', 'Wet Bibob'. Begrippen aangescherpt en 'nadere regel' vervangen door 'subsidieregeling'.	Uitbreiding en modernisering; sluit beter aan bij Awb, Europese kaders en praktijk. Meer duidelijkheid over wie kan aanvragen en wat soorten subsidies zijn.
Artikel 2. Reikwijdte	Bepaalt toepassingsbereik van verordening, uitzonderingen bij andere verordeningen en 4:23 lid 3 Awb-subsidies.	Artikel 2 en 3 samengevoegd: college bevoegd subsidies te weigeren, verlenen, wijzigen, etc. en subsidieregelingen vast te stellen. Alleen subsidie via subsidieregeling tenzij Awb-uitzondering.	Bevoegdheden verduidelijkt; legt nadruk op subsidieregelingen en budgetdiscipline; samenvoeging schept duidelijkheid.
Artikel 3. Bevoegdheden		Samengevoegd met artikel 2	
Artikel 4. Nadere regels	College bevoegd nadere regels vast te stellen binnen beleidskaders.	Vervangen door systematiek van 'subsidieregeling'. Artikel 2 tweede lid ASV 2026 bepaalt bevoegdheid en inhoud.	Terminologie gemoderniseerd; nadruk op subsidieregeling als juridisch kader i.p.v. 'nadere regels'.
Artikel 5. Staatssteunregels	Bepalingen over toepassing Europees steunkader, verwijzingen en voorwaarden.	Ongewijzigd overgenomen, enkel redactioneel aangescherpt in artikel 4 ASV 2026.	Redactionele modernisering, inhoudelijk gelijk.
Artikel 6. Subsidieplafond en begrotingsvoorbehoud	Regelt vaststelling, verlaging en bekendmaking van subsidieplafonds; begrotingsvoorbehoud.	Artikel 5 ASV 2026: Artikel uitgebreid met concrete termijnen (bijv. vaststelling vóór 1 augustus voor kalenderjaar). Bekendmaking digitaal gemeenteblad toegevoegd.	Uitgebreider en specifieker; sluit aan bij moderne begrotingscyclus en transparantie-eisen.
Artikel 7. Rechtspersoonlijkheid aanvrager	Bepaalt wie subsidie kan aanvragen met drempels per bedragscategorie. Onderscheid naar subsidiehoogte en type aanvrager (natuurlijk persoon/rechtspersoon). Drempelbedragen €5.000 / €50.000.	Vervangen door Artikel 3 'Aanvrager' en Artikel 6 'Aanvraag subsidie' in nieuwe verordening. Elke natuurlijk persoon of rechtspersoon kan subsidie aanvragen. Tot €5.000 per jaar voor natuurlijke personen; afwijking bij subsidieregeling mogelijk.	Inhoud deels herverdeeld; indeling gewijzigd ten behoeve van logische opbouw aanvraagprocedure. Systematiek vereenvoudigd.
Artikel 8. Aanvraag subsidie	Regelt aanvraagvereisten, verplichte gegevens en stukken bij eerste aanvraag.	Artikel 6 ASV 2026; uitgebreid met verplicht Bibob-onderzoek, opgave bankrekening, recente stukken en KvK-uittreksel. Wettelijke grondslag aanvraag. Bevoegdheid extra gegevens opvragen om	Aanzienlijk aangescherpt; meer nadruk op integriteit (Bibob) en controleerbare administratie.

		besluit te nemen.	
Artikel 9. Aanvraagtermijn	Aanvragen vóór 1 mei (meerjarig/jaarlyks) of 12 weken vóór activiteit; afwijking via nadere regels.	Artikel 7 ASV 2026: nieuwe systematiek met verschillende termijnen voor kalenderjaar-, boekjaar- en activiteiten subsidies; mogelijkheid tot motivering bij te late aanvraag.	Meer gedifferentieerde termijnen, beter afgestemd op praktijk; mogelijkheid tot coultance toegevoegd.
Artikel 10. Beslistermijn	Termijnen afhankelijk van type subsidie (31 dec. of 8 weken).	Artikel 8 ASV 2026: uniforme beslistermijn (13 of 8 weken) afhankelijk van type; mogelijkheid verlenging bij EU-aanmelding.	Uniformering en vereenvoudiging; logischer indeling en kortere termijnen beter afgestemd op praktijk.
Artikel 11. Weigerings-, intrekings- en terugvorderingsgronden	Opsomming van wettelijke en beleidsmatige weigeringsgronden; koppeling met EU-steunkader.	Artikel 9 ASV 2026: aanzienlijk uitgebreid, met meer specifieke weigerings- en intrekingsgronden, waaronder integriteit, financiële positie, vergunningen en beleidsafweging.	Sterke inhoudelijke uitbreiding; meer juridische borging en transparantie over beoordelingsgronden.
Artikel 12. Verantwoording	Bepaalt dat bij verleningsbeschikking wordt vermeld hoe verantwoording plaatsvindt.	Artikel 10 ASV 2026; vrijwel gelijk.	Redactionele wijziging; inhoudelijk gelijk.
Artikel 13. Algemene verplichtingen van subsidieontvanger	Meldplicht bij afwijkingen of statutenwijzigingen; digitaal formulier.	Artikel 11 ASV 2026: uitgebreid; nu schriftelijke melding; toevoeging verplichting tot medewerking aan steekproefsgewijze controle; toevoeging inspanning leveren cofinanciering.	Meldplicht verruimd; controlebevoegdheid college expliciet vastgelegd.
Artikel 14. Aan een subsidie te verbinden bijzondere verplichtingen	Bepaalt mogelijkheden tot aanvullende verplichtingen en verantwoording bij subsidies > €50.000.	Artikel 12 ASV 2026: drempel verlaagd naar €5.000, toevoeging SROI-verplichting en mogelijkheid tot vermogensvergoeding (art. 4:41 Awb).	Duidelijker onderscheid tussen algemene en bijzondere verplichtingen; sociale voorwaarden toegevoegd.
Artikel 15. Egalisatiereserve	Bepaalt mogelijkheid tot vormen van egalisatiereserve (art. 4:72 Awb).	Vervallen in ASV 2026.	Bestemmingsreserve wel mogelijk; goede reden, in overleg met gemeente, schriftelijke toestemming, correct onderbouwd en verantwoord in jaarrekening.
Artikelen 16 Verstreking, verantwoording en vaststelling subsidies	Regelen vaststelling en verantwoordingsniveaus bij verschillende subsidiebedragen tot en met €5.000	Artikel 14 ASV 2026: direct vaststellen en ambtshalve vaststellen	Herstructurering en actualisatie; sluit aan op gemeentelijke praktijk.
Artikel 17 Verantwoording en vaststelling subsidies	Regelen vaststelling en verantwoordingsniveaus bij verschillende subsidiebedragen tussen €5.000 en €50.000.	Artikel 15 ASV 2026: Nieuwe drempelstructuur, nieuwe eisen voor beoordelingsverklaring vanaf €50.000. Geen afwijkmogelijkheid van grens in subsidieregeling.	Herstructurering en actualisatie; sluit aan op gemeentelijke praktijk en accountantsnormen. Goedkeurende verklaring, anders aanvullende documenten aanleveren.
Artikel 18 Verantwoording en vaststelling subsidies	Regelen vaststelling en verantwoordingsniveaus bij verschillende subsidiebedragen meer dan €50.000.	Artikel 16 ASV 2026: Nieuwe drempelstructuur vanaf €100.000, nieuwe eisen voor controleverklarin. Geen afwijkmogelijkheid van grens in subsidieregeling.	Herstructurering en actualisatie; sluit aan op gemeentelijke praktijk en accountantsnormen. Goedkeurende verklaring, anders aanvullende

			documenten aanleveren.
Artikel 19 Verantwoording en vaststelling subsidies	Vaststelling subsidies meer dan €5.000	Verwerkt in artikel 14 ASV 2026.	
Artikel 20. Berekening van uurtarieven, uniforme kostenbegrippen	Regelt gebruik van uniforme berekeningswijze en kostenbegrippen.	Artikel 18 ASV 2026; inhoudelijk vrijwel ongewijzigd.	Redactionele aanpassing; nummering verschoven.
Artikel 21. Hardheidsclausule	College kan afwijken bij onbillijkheid van overwegende aard.	Artikel 20 ASV 2026: gelijk, maar met uitzondering van artikelen 2, 4 en 9.	Kleine inhoudelijke beperking om te voorkomen dat van kernbepalingen wordt afgeweken.
Artikel 22. Slotbepalingen	Intrekking ASV 2011, overgangsbepalingen, inwerkingtreding en citeertitel.	Artikel 21 ASV 2026: intrekking ASV 2020, overgangsregeling en citeertitel 'ASV 2026'.	Actualisering en standaardisering; geen inhoudelijke wijziging.
		Artikel 13. Betaling en bevoorschotting	Nieuw artikel over bevoorschotting en betaling regelen in regeling of beschikking
		Artikel 17. Eindverantwoording meerdere subsidies	Nieuw artikel over optelling subsidiebedragen bij ontvangen meerdere subsidies in een jaar, in verband met verantwoordingsgrens.
		Artikel 19. Beslistermijn verzoek tot vaststelling	Nieuw artikel over beslistermijn van het verzoek tot vaststelling en de verdaging.

Met een amendement kan de raad een (concept)besluit aanpassen. In de vergadering stemmen de raadsleden over het amendement. Is de meerderheid van de raad het eens met het amendement, dan verandert de tekst van het oorspronkelijke besluit in de tekst van het amendement. Alle raadsleden kunnen een amendement indienen.

AMENDEMENT

Datum vergadering: 16 december 2025
Nummer amendement:
Bij welk raadsvoorstel: Actualisatie Subsidiebeleid (1000137)
Indiener(s): Joost van der Geest (CDA), Paulien de Groot (PvdA), Ilhan Tekir (D66)

TITEL: Verhogen verantwoording en verantwoordelijkheid

Overwegende dat:

- De kosten voor het verkrijgen van een beoordelings- of controleverklaring door een accountant aanzienlijke financiële lasten met zich meebrengen voor subsidieontvangers;
- Het belangrijk is dat maatschappelijke middelen optimaal worden ingezet voor de beoogde maatschappelijke doelen en niet onterecht besteed worden aan administratieve kosten;
- In het Beleidskader Subsidies vanaf 2026 en de Algemene Subsidieverordening gemeente Gorinchem 2026 categorieën voor verantwoording zijn vastgesteld;
- Deze grensbedragen niet in verhouding staan tot de kosten voor het verkrijgen van de genoemde verklaringen, en daarmee de effectiviteit van de besteding van subsidiegelden belemmeren.

Wijzig beslispoint 1 van het voorgestelde besluit als volgt:

Het Beleidskader Subsidies Gemeente Gorinchem vanaf 2026, gewijzigd vast te stellen, met dien verstande dat de categorieën voor het verantwoordingsregime subsidie als volgt worden aangepast:

- Tot en met 5.000
- Tussen 5.000-80.000
- Vanaf 80.000
- Vanaf 150.000

Wijzig beslispoint 2 van het voorgestelde besluit als volgt:

De Algemene Subsidieverordening gemeente Gorinchem 2026, gewijzigd vast te stellen, met dien verstande dat de bedragen in de artikelen 15 (subsidies tussen €5.000 en €100.000) en 16 (subsidies vanaf €100.000) van de verordening als volgt worden aangepast:

- Tot en met 5.000
- Tussen 5.000-80.000
- Vanaf 80.000
- Vanaf 150.000

Met een amendement kan de raad een (concept)besluit aanpassen. In de vergadering stemmen de raadsleden over het amendement. Is de meerderheid van de raad het eens met het amendement, dan verandert de tekst van het oorspronkelijke besluit in de tekst van het amendement. Alle raadsleden kunnen een amendement indienen.

Motivatie

Een beoordelings- of controleverklaring kost geld om te laten opstellen door een accountant. Het is goed om een middel te hebben als gemeente om die verklaring te laten opstellen, maar indieners vinden de voorgestelde grenzen voor verantwoording onvoldoende in verhouding staan met de te moeten maken kosten om dergelijke verklaringen op te laten stellen. Daarom stellen indieners voor om de categorieën te verhogen van 50.000 naar 80.000 en van 100.000 naar 150.000. Dit zorgt ervoor dat er meer maatschappelijk geld voor maatschappelijke doelen kan worden ingezet in plaats van een verklaring op te laten stellen.

Ondertekening

Joost van der Geest, CDA
Paulien de Groot, PvdA
Ilhan Tekir, D66

Met een amendement kan de raad een (concept)besluit aanpassen. In de vergadering stemmen de raadsleden over het amendement. Is de meerderheid van de raad het eens met het amendement, dan verandert de tekst van het oorspronkelijke besluit in de tekst van het amendement. Alle raadsleden kunnen een amendement indienen.

AMENDEMENT

Datum vergadering: 16 december 2025
Nummer amendement:
Bij welk raadsvoorstel: Actualisatie Subsidiebeleid (1000137)
Indiener(s): Ariën van Houwelingen (SP)

TITEL: Publieke verantwoording voor publiek geld

overwegende dat:

- subsidies worden verstrekt met publiek geld en publieke verantwoording daar onlosmakelijk bij hoort;
- transparantie over de besteding van subsidiegelden het vertrouwen van inwoners versterkt;
- bij subsidies vanaf € 50.000 reeds een beoordelingsverklaring van een onafhankelijke accountant is vereist;
- het openbaar maken van het jaarverslag in die gevallen een logische en proportionele aanvulling vormt;

Wijzig besispunt 1 van het voorgestelde besluit als volgt:

1. Het Beleidskader subsidies gemeente Gorinchem vanaf 2026 (D-1000404) gewijzigd vast te stellen, met dien verstande dat in paragraaf 4.2.2 Subsidies tussen € 5.000 en € 100.000 na de zin:

“Voor subsidies vanaf € 50.000 is daarnaast een beoordelingsverklaring van een onafhankelijke accountant verplicht.”

de volgende zin wordt toegevoegd:

“Een aanvullende eis is dat de subsidieontvanger het jaarverslag openbaar publiceert, bijvoorbeeld via de eigen website.”

Motivatie

Het openbaar maken van jaarrekeningen van subsidieontvangers draagt direct bij aan transparantie en versterkt het vertrouwen van inwoners. Subsidies bestaan immers uit publiek geld, en het is daarom vanzelfsprekend dat niet alleen de gemeente als subsidieverstrekker wordt geïnformeerd, maar ook inwoners en andere belanghebbenden de kans krijgen om te zien of middelen zorgvuldig zijn besteed en of aan de gestelde voorwaarden is voldaan. Bovendien sluit dit naadloos aan bij de bestaande verplichtingen: vanaf een subsidie van €50.000 is een beoordelingsverklaring vereist en vanaf €100.000 een goedgekeurde controleverklaring van een onafhankelijke accountant. Omdat een jaarrekening hiervoor al noodzakelijk is, vormt het

Met een amendement kan de raad een (concept)besluit aanpassen. In de vergadering stemmen de raadsleden over het amendement. Is de meerderheid van de raad het eens met het amendement, dan verandert de tekst van het oorspronkelijke besluit in de tekst van het amendement. Alle raadsleden kunnen een amendement indienen.

openbaar maken ervan – bijvoorbeeld via de eigen website – voor subsidieontvangers een eenvoudige en logische stap. Zo wordt niet alleen voldaan aan de formele eisen, maar ook actief bijgedragen aan een cultuur van openheid en vertrouwen.

Ondertekening

Ariën van Houwelingen, SP

Raadsvoorstel: Z/24/781711/D-1007188
Onderwerp: Maandwijziging raad 16 december 2025

Datum: 10 december 2025
Portefeuillehouder: Marjo Molengraaf
I&O: -
Raadsvergadering: 16 december 2025
Opsteller: Team Financiën
Geeft voorstel begrotingswijziging: Ja

Onderwerp:

Maandwijziging raad 16 december 2025

Voorstel:

Wij stellen u voor:

1. de financiële consequenties van de voorstellen op deze raadsagenda en
2. de neutrale en technische consequenties van collegebesluiten te verwerken in een begrotingswijziging.

Aanleiding:

Op de agenda voor deze raadsagenda staan geen punten opgenomen die financiële gevolgen hebben voor de begroting van 2025 en 2026.

De volgende collegebesluiten met financieel neutrale consequenties zijn opgenomen in deze wijziging:

- Huisvestingsplan voor vergunninghouders (D-1001068). Gorinchem heeft de intentie om de wettelijke taakstelling voor de huisvesting van statushouders volledig te realiseren en is in gelegenheid gesteld een Huisvestingsplan voor Vergunninghouders (HvV) aan te leveren bij de Provincie Zuid Holland. Het is echter noodzakelijk om alternatieve huisvestingsvormen te ontwikkelen voor statushouders. Om deze doelgroep tijdig en passend te huisvesten wordt kamergewijze verhuur in eengezinswoningen ingezet als pilot. Deze oplossing maakt efficiënt gebruik van de bestaande woningvoorraad, zonder extra druk te leggen op het reguliere sociale huuraanbod. Met dit hele pakket aan maatregelen willen we niet alleen de achterstand in de huisvesting van statushouders verkleinen, maar ook bijdragen aan het vinden van duurzame en innovatieve oplossingen voor de woningnood in onze gemeente. De financiële gevolgen van de genoemde oplossing (€ 96.000 voor begeleiding van statushouders en € 32.000 voor het inrichten van pilotwoningen) worden naar verwachting volledig gecompenseerd door het Rijk.
- Subsidie Stichting Boukie 2026 (D-997177). We verhogen de subsidie aan Stichting Boukie voor de jaren 2026 en 2027. Met deze verhoging geven we uitvoering aan de gemeentelijke beleidsdoelen, zoals vastgelegd in de Integrale Samenlevingsvisie en het landelijke project Preventie met Gezag. Daarnaast geven we met de verhoging van de subsidie uitvoering aan de motie 'Een toekomst voor Centraal Punt'.
- Taakstelling SGS (D-1006214). Het optimaliseren van het eigenarenonderhoud heeft effect op de exploitatie van SGS. Om dit te compenseren is besloten een deel het MJOP (meerjarenonderhoudsplan) van het Caribabad vrij te laten vallen, zodat de in de PPN2025 opgenomen taakstelling voor het zwembad kan worden gerealiseerd.
- Evaluatie Programma Energietransitie Woningen 2025 en vaststellen Uitvoeringsplan 2026 (D-1005910). Voor het Uitvoeringsplan 2026 van het Programma Energietransitie woningen worden rijksmiddelen maximaal benut, maar omdat deze middelen prestatie- en terugbetalingseisen kennen en niet flexibel inzetbaar zijn, is een aanvullend budget nodig. Daarom wordt € 141.803,- uit de Reserve Duurzaamheid" beschikbaar gesteld. Eerder heeft de raad besloten dat het college van B&W

bij duurzaamheidsprojecten tot € 200.000,- mandaat heeft. Dit versnelt besluitvorming, vermindert administratieve lasten en bespaart tijd voor de raad.
Beoogd effect:
In de begroting de financiële consequenties van de raadsvoorstellen in deze raadsvergadering te verwerken en het actueel houden van de begroting en budgetinformatie.
Argumenten:
N.v.t.
Risico's:
N.v.t.
Financiën:
Zie begrotingswijziging.
Participatie:
N.v.t.
Communicatie:
N.v.t.
Duurzaamheid:
N.v.t,
Vervolgproces:
N.v.t,
Bijlagen:
1. Maandwijziging raad 16 december 2025

Raadsbesluit

De gemeenteraad van Gorinchem,

Gelet op het raadsvoorstel van het college d.d. 10 december 2025

Gelet op de wettelijke bepalingen

Besluit:

1. de financiële consequenties van de voorstellen op deze raadsagenda en
2. de neutrale en technische consequenties van collegebesluiten te verwerken in een begrotingswijziging.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 16 december

Griffier,

{{esl:Signer1:signature:size(200,50)}}

Voorzitter,

{{esl:Signer2:signature:size(200,50)}}

Bijlage 1: maandwijziging raad 16 december 2025 (bedragen afgerond x € 1.000)

Onderwerp	Programma	2025			2026			2027			2028			2029		
		lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
<u>Collegebesluiten met budgetneutrale gevolgen</u> Huisvestingsplan voor vergunningshouders (D-1001068) Subsidie Stichting Boukie 2026 (D-997177) Taakstelling SGS (D-1006214) Evaluatie Programma Energietransitie Woningen 2025 en vaststellen Uitvoeringsplan 2026 (D-1005910)	7. Sociaal Domein				128	128	0			0			0			0
		0	0	0	128	128	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	2. Veiligheid 7. Sociaal Domein				-10		10 V	-10		10 V						
					10		-10 N	10		-10 N						
	6. Sport, Cultuur en Recreatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		150	150	0												
	8. Duurzaamheid 8. Reserve Duurzaamheid	150	150	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
					142		-142 N									
						142	142 V									
		0	0	0	142	142	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal		150	150	0	270	270	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	2025	2026	2027	2028	2029
Actueel begrotingssaldo	3.857 V	414 V	-15 N	-43 N	562 V
Raad 16 december 2025	0	0	0	0	0
Actueel begrotingssaldo	3.857 V	414 V	-15 N	-43 N	562 V